

Tesitamenti Ikne n'Ọnu Ikwere

Ikwere New Testament

Contents

Matiyu	1
Makı	36
Lukwu	58
Joñi	95
Ernu Ele Izi	121
Ele Rom	153
1 Ele Korinti	168
2 Ele Korinti	182
Ele Galasia	192
Ele Efesoşi	197
Ele Filipai	203
Ele Kolosi	207
1 Ele Teşalonika	211
2 Ele Teşalonika	215
1 Timoti	217
2 Timoti	222
Taitosi	226
Filemoni	228
Ele Hiburu	229
Jemisi	240
1 Pita	244
2 Pita	249
1 Joñi	252
2 Joñi	256
3 Joñi	257
Judu	258
Okpume	260

Ṭẹ̀sitamenti Ikne n'Ọ̀nu Ikwere

New Testament in Ikwere

copyright © 2010 Wycliffe

© 2010, The Nigeria Bible Translation Trust. All rights reserved.

Language: Ikwere

Translation by: Wycliffe

Ikwerre - (ikw) Nigeria

The Iwerre language of Nigeria can also be spelled Ikwere and Ikwerri. This language is spoken primarily by the Ikwerre people who live in the Rivers State of Nigeria and is one of the many ethnic groups in the Niger Delta. There were more than 23,000 speakers of this language in 1973. There is also a considerable local interest in literacy and grammar.

Copyright Information

© 2010, The Nigeria Bible Translation Trust. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789076369

New

The New Testament

in Ikwere

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

ISBN 978-1-5313-0300-6

PDF generated on 21 Sep 2016 from source files dated 21 Sep 2016

c17ee3a1-1c7a-5c05-8e0f-5043e8228d89

This print-on-demand edition of Scripture is designed, produced, and provided at cost by the Digital Bible Society. This is made possible through partnerships with the Bible League of Canada, Open Doors International and other missions and translation agencies. We are deeply grateful for the sacrifices made in translating this edition of Scripture and the generosity of others in making this Bible available to you.

To order additional copies of this Bible or hundreds of translations like it or to learn more about our ministries and the mission of Scripture distribution in every language, we invite you to visit www.DBS.org (USA), www.BibleLeague.ca (Canada), and www.OpenDoors.org (Europe). May God bless your work in sharing and teaching these Scriptures, until, as it is written, the earth is *“filled with the knowledge of the glory of the LORD, as the waters cover the sea.”* (Habakkuk 2:14)

Izi oma lele kpa
Matiyu
gbaru a n'okwukwo

Nhne gbasiri okwukwo ka

Izi oma lele kpa Matiyu gbaru a n'okwukwo nookwu oka izi oma nu Jizosi bu Nye Oznohia Chiokike kweru mkwna a. Omumu Jizosi nye Nazareti gwebnanyarnu eli-eze ikne n'owa, ke bu ochichi Chiokike. Izi oma Matiyu neegesi eli-eze ikne ka hite nu nhne Jizosi, nye bu Mezaya, znirni nu nhne o mernu. Matiyu gesiri kpa Jizosi mezuru kpakara nhne be gbaru nu Tesitamenti Oknani gbasiri a. O gesiri nu be muru Jizosi hite n'avnurnu ele eze. Nne a Meri bu woknornokno ma nyerukna. Matiyu tukparu ehni gba nu ele buo ele Ju nwernu igwe n'eli-eze Chiokike lele kpa ele Ju nwernu. O kwuru nhne gbasiri enwu Jizosi, olizo n'enwu a, nu iwu o nyernu ele sno apna be zn kpakara ele zi n'owa izi oma a. Nhne zi n'okwukwo ka

Budnu wikoro Jizosi (1:1---4:25)

Ikwu-onu Chiokike o kwuru n'olu rugwu (5:1---7:29)

Nhne o znirni, elulu nu nhne berere nu Galili (8:1---18:35)

Izne a du Jeruselem (19:1---20:34)

Ikwazu ipne-aznu Jizosi nu rime Jeruselem (21:1---27:66)

Olizo n'enwu a (28:1-20)

Nye gbaru okwukwo ka: Matiyu (Livai)

Risi nhne o kwno gba a: O gesi nu Jizosi bu Mezaya, nye gweyaru eli-eze ke bu ochichi Chiokike n'owa.

Osnusno omumu Jizosi
(Luk 3:23-38)

¹ Okwukwo osnusno omumu Jizosi Karaishi, nnwo Devidi, nnwo Eberham.

² Eberham muru Aziki, Aziki muhia Jekopu, Jekopu muhia Juda nu rumu nne a. ³ Juda muhia Perezi nu Zera, nne be bu Tama, Perezi muhia Hezironi, Hezironi muhia Ram, ⁴ Ram muhia Aminadabu, Aminadabu muhia Nasoni, Nasoni muhia Salimoni, ⁵ Salimoni muhia Boazi, nne a bu Rehabu, Boazi muhia Obedi, nne a bu Rutu, Obedi muhia Jesi, ⁶ Jesi muhia Eze Devidi.

* 1:18 mabu ogbasi omu n'aka ke neegesi nu aka ji a.

Devidi muhia Solomoni, nne a bu nnwerne Uraya, ⁷ Solomoni muhia Rehoboam, Rehoboam muhia Abija, Abija muhia Asa, ⁸ Asa muhia Jehosafati, Jehosafati muhia Joram, Joram muhia Uzaya, ⁹ Uzaya muhia Jotam, Jotam muhia Ehazi, Ehazi muhia Hezikaya, ¹⁰ Hezikaya muhia Manase, Manase muhia Amoni, Amoni muhia Josaya, ¹¹ Josaya muhia Jekonaya nu rumu nne a. Ka bu ige ele Babiloni vuru be la n'eli Babiloni.

¹² Nga be vukworu be zne nu Babiloni, Jekonaya muhia Seateli, Seateli muhia Zerubabeli, ¹³ Zerubabeli muhia Abiudu, Abiudu muhia Eliakim, Eliakim muhia Azo, ¹⁴ Azo muhia Zadoku, Zadoku muhia Akim, Akim muhia Eliudu, ¹⁵ Eliudu muhia Eleza, Eleza muhia Matani, Matani muhia Jekopu, ¹⁶ Jekopu muhia Josefu nzi Meri. Meri bu nye muru Jizosi, nye be kwu Karaishi.

¹⁷ Kpakara eburnu hite n'Eberham du Devidi bu nri eburnu nu eno, hite nu Devidi du nga be vuru be zne n'eli Babiloni bu nri eburnu nu eno, hite nu nga be wuru nu Babiloni du nu omumu Karaishi bu nri eburnu nu eno.

Omumu Jizosi Karaishi
(Luk 2:1-7)

¹⁸ Ka bu kpa be jiri mu Jizosi Karaishi. Nga be kweru nu Josefu joolu nne a Meri,* nga be yaadnanyina, be whurnu nu o zi rime hite n'Enine Nso. ¹⁹ Josefu bu nzi a bu omamarna badnu, o chola o kpasu a iwhnerne nu ruwnu ohna, o piuru o gba a nnam nu mgwugwa.

²⁰ Kovu nga o zi naaru kpakara nhne ka nu mkpoma a, enine izi Nyenwe ai vakwnusiri a nu mboro, kaa, "Josefu, nnwo Devidi, i tuko ogwuo o kwuru nnwerne i Meri, nnwo o zi rime a hi n'aka Enine Nso. ²¹ O jomuhia nnwo rukna, i jookwu a Jizosi, kwnornu nu o jooznohia ele ke a nu kpakara mmehie be."

²² Ka bu ma nhne Nyenwe ai kwuru hite n'onu nye owhnurninya mezu, ²³ "Otu woknornokno ma nyerukna jootu rime, o jomuhia nnwo rukna, be jookwu a Imanueli," ke bu, "Chiokike zinu ai."

²⁴ Nga Josefu tnenyarnu nu anyarna, o lizo, o mee kpa enine izi Nyenwe ai nyernu a iwu, o kwuru Meri nnwerne a. ²⁵ Kovu

ya nu a dnányina du nga o mɔhiaru nnwo rukna, o jita rewhna a Jizosi.

2

Ele ako varu

¹ Nga be muru Jizosi nu Betilehem n'eli Judiya, nga Erɔdu bu eze, ele ako* hiri n'obosi ehnam vaduru Jeruselem, ² neesikwa, "Ndaa hne o zi bu nye be muru, eze ele Ju? Kwnornu nu a whuru mbɔ a n'obosi ehnam, a varu ma a kponu a risi eli."

³ Nga Eze Erɔdu nurnu nhne ka, mkpoma laru a mini, ya nu kpakara ele zi nu Jeruselem. ⁴ Nga o sukukotaru kpakara ele risi arjohna nu ele zni iwu ele Ju, o sika be hne be joomu Karaisi wam.

⁵ Be kanu a nu Betilehem n'eli Judiya, o bu kpa be gbaru a n'okwukwo hite n'onu nye owhurninya, kaa,

⁶ "Ji Betilehem, n'eli Juda, i zila matj kakwo n'esilawuru risi eli Juda rja rja, kwnornu nu hite nu ji hne nye risi jeehi whuya, nye joozu ele ke m Izireli lele atnurnu."

⁷ Nga Erɔdu sukuru ele ako wam nu mgwuga, o sikhahia be nga mbɔ wam whuyaru iwhne. ⁸ O kanu be zne Betilehem, kaa, "Anu zne piosi nnwo ikne wam rikne, nga anu piohjaru a, anu va kanu m, m jeezne kponu a risi eli masi." ⁹ Nga be nurnu aka Eze Erɔdu, be whoga, le mbɔ wam ke be whuru n'obosi ehnam neezne nu ruwhnu be du nga o varu gwuzoru n'olu hne nnwo wam zi. ¹⁰ Nga be whuru mbɔ wam, be nwudnarnu k'agida.

¹¹ Be bna nu rime oro, whnu nnwo ikne wam, ya nu Meri nne a, be dna n'eli kponu a risi eli. Be kpume igbe ekwnu be, nyee a nkesi, golu, franki-isensi nu maa. ¹² Chiokike do be aka nu nsni nu mboro be lahnakwadia ke Erɔdu, be garu apna berere la eli be.

Be gbazne n'eli Ijipiti

¹³ Nga be laru, enine izi Nyenwe aj mernu Josefu whnu a anya nu mboro, kaa, "Lizo, kwuru watakiri wam nu nne a gbazne Ijipiti, daziri nu pii du nga me jaakanu i, kwnornu nu Erɔdu joozio nnwo wam ma o

gbu a." ¹⁴ O lizo, kwuru nnwo wam nu nne a n'abalj gbazne Ijipiti. ¹⁵ Be zi n'Ijipiti tem Erɔdu nwuma, ma nhne Nyenwe aj kwuru hite n'onu nye owhurninya a mezu, "M sukwhjaru m nnwo m hite Ijipiti."

Erɔdu gburu rumu takiri

¹⁶ Nga Erɔdu whuru nu ele ako wam nyernu a mkpari, o weru ehni k'agida, o zizne ele ogwnu kaa be gbu kpakara rumu rukna zi nu Betilehem ma eli zi be ndundu, hite nu ele gbaru awha lawuru ya eli. Ka bu hite n'ige wam o sikhahiaru aka n'onu ele ako wam. ¹⁷ N'ige wam bu hne be mezuru nhne Jerimaya nye owhurninya kwuru, naakaa,

¹⁸ "Be nurnu akpiti nu rime eli Rama, naakwa ekwna nu okne ogba mkpe, Recheli naakwanu rumu a ekwna, o kwéle be kasi a mkpoma kwnornu nu be zima."

Be hiri n'Ijipiti yahna

¹⁹ Nga Erɔdu nwuru, enine izi Nyenwe aj mernu Josefu whnu a anya nu mboro n'Ijipiti, ²⁰ kaa, "Lizo kwuru nnwo wam nu nne a zne n'eli Izireli, ele noopio budnu a nwunam."

²¹ O lizo kwuru nnwo wam nu nne a, va n'eli Izireli. ²² Kovu nga o nurnu nu Akelosi nnwo Erɔdu bu eze Judiya nu ngadna nda a, o turu ogwnu o zne pii. Nga Chiokike doru a aka nu nsni nu mboro, Josefu tuhna zne Galili. ²³ Be zne wuru n'eli matj be kwu Nazareti, ma nhne be kwuru hite n'onu nye owhurninya mezu, "Be jookwu a nye Nazareti."

3

Ikwo-onu Joni Nye Wu Mini

(Mak 1:1-8; Luk 3:1-18; Jon 1:19-28)

¹ N'ige wam Joni Nye Wu Mini varu nookpo okwo ikwo-onu Chiokike n'eli-ikpa ke Judiya, ² naakaa, "Anu tuhna mkpoma, kwnornu nu eli-eze Chiokike zi ndundu." ³ Joni bu nye wam Azaya nye owhurninya kwuru aka gbasiri a, naakaa, "Akpiti otu badnu nookpo okwo n'eli-ikpa, naakaa,

'Anu mekwata apna Nyenwe aj, anu mee apna a sni asni.'

⁴ Joni wogwu iwo be jiri rijni akpukpo anohia be kwu kameli mee, ajni o snu n'ikwnu bu akpukpo anohia, wiri a bu

* 2:1 Ele ako: bu ele noomu nhne gbasiri mbɔ.

igwurube nū mōno ebeka oħia. ⁵ Ele Jeruselem nū kpakara ele Judiya nū kpakara ele wugwu nū ngeri Osimini Jodani gburugburu whokwnusiri a, ⁶ o wu be mini n'Osimini Jodani, be nookwuhja mmehie be.

⁷ Kovu nga o whnurnu agida ele Farisi nū ele Sadusi hne be naava ma o wu be mini, o kanu be, "Anu ebnurnu agwo, nyele kannu anu, anu gbanahoru ovu owe ehni Chiokike ke jaava? ⁸ Anu mji mkpuru ke jeegesi nū anu tuhnasnarnu mkpoma hite nū mmehie. ⁹ Anu riko nū rime anu, naakaa, 'Eberham bu nda aj,' me kanu anu nū Chiokike nwernu rikne mee kpakara akaworugwu ka gho rumu Eberham. ¹⁰ Kitna, be tukwasilam ehni n'ikwnu kpakara isisi, ke bu nū be joogbudna isisi obula ke minyala mkpuru oma, be jootubna a nū rime bekwnu.

¹¹ "M ji m mini nqowu anu mini ke neegesi nū anu tuhnasnarnu mkpoma hite nū mmehie anu, kovu nye kagwu m rikne naava n'aznu m, nye me dugwo n'owhudnahie chiri okoro-ochi a, nye wam jeeji Enine Nso nū bekwnu nqowu anu mini. ¹² Nye nhne owhusna ikpa zi n'aka a, o joowhusna ikpa a nkari, o jaachikota ikpa a yisi n'obna a, kovu o jeeji bekwnu ke chni echni rnesnama ruznurnuznu ikpa."

Owuwu mini Jizosi
(Mak 1:9-11; Luk 3:21,22)

¹³ N'ige wam, Jizosi hiri nū Galili vadu Osimini Jodani zneknwusi Joni ma o wu a mini. ¹⁴ Kovu nū Joni kwele a, o kaa, "O zi m mkpa i wu m mini, ji n'iwuhuru i, i naavakwnusi m?"

¹⁵ Jizosi kanu a, "Gharu a kpm kitna, kwnornu nū o buru oma kpm ma a mezu kpakara nhne buru oma n'omume." Joni gharu a.

¹⁶ Nga Joni wuru Jizosi mini, ngangam o hiri nū mini nqowhuya, le, oligwe kpumernu, Jizosi whnu Enine ke Chiokike hne o neewhedna lele nduru, neebekwasi a. ¹⁷ Otu akpiri hiri n'oligwe, naakaa, "Ka bu Nnwō m me whnurnu n'anya, nhne a masiri m."

4

Ornurna Jizosi
(Mak 1:12,13; Luk 4:1-13)

¹ Enine Nso duru Jizosi zne n'eli-ikpa ma Ekwensu rna a ornurna. ² Nga o vukworu

onu nri obochi eno iwhnehnie nū abali, wiri gwnurnu a. ³ Nye ornurna wam vakwnusiri a, kanu a, "O buru nū i bu Nnwō Chiokike, kanu akaworugwu ele ka be gho bredi."

⁴ Jizosi saru a, "Be gbaru a n'okwukwo nso, kaa, 'O buo bredi bu nhne badnu jeeri kpōi ziri budnu,

kovu nū o bu kpakara ikwu-onu ke hiri n'onu Chiokike whuya.'"

⁵ Ekwensu kwuru a zne Jeruselem, elihna nso, gwuzote a n'olu towa Oro Nso Chiokike, o kanu a, "O buru nū i bu Nnwō Chiokike, gbudna ehni i n'eli hna, kwnornu nū be gbaru a n'okwukwo nso, kaa,

'O jeenye ele enine izi a iwu gbasiri i, be jeegheru i n'aka be, ma i gharu o kpōi ochi i nū rugwu.'"

⁷ Jizosi saru a, "Berere kwno, be gbaru a n'okwukwo nso, kaa, 'I rnaok Nyenwe i Chiokike i ornurna.'"

⁸ Berere kwno, Ekwensu kwuru a zne rugwu zi n'olu k'agida, gerisi a kpakara elize ke owa nū igwugwu be. ⁹ O kanu a, "M jeenye i kpakara nhne ka, o buru nū i jaadna n'eli kpōnu m risi eli."

¹⁰ Jizosi saru a, "Whoga m nū ruwhnu m, Setani, kwnornu nū be gbaru a n'okwukwo nso, kaa, 'I jookponu Nyenwe i, Chiokike i risi eli. O bu ya kpōi bu nye i jeekpenu.'"

¹¹ Ige wam Ekwensu sigbasiri Jizosi, ele enine izi vakwnusiri a, neeznenu a izi.

Jizosi panizoru ernu a
(Mak 1:14,15; Luk 4:14,15)

¹² Nga Jizosi nurnu nū be yisiri Joni n'ikelu, o lahna Galili. ¹³ O whoga nū Nazarēti zne wuru nū Kapanom, ke zi nū ngeri osimini, n'eli Zebuloni nū Nafitali, ¹⁴ ma oka be kwuru hite n'onu Azaya nye owhnurninya mezu, kaa,

¹⁵ "Eli Zebuloni nū eli Nafitali, n'apna okne osimini,

n'aznu Osimini Jodani, Galili eli ele buo ele Ju.

¹⁶ Ele wu n'ochichiri whnūnam agida iwhne, ele wu n'eli enwu kpusnigwu bu ele iwhne nqomkwasi."

¹⁷ Hite n'ige wam Jizosi panizoru nqokpo okwo, naakaa, "Anu tuhnasna mkpoma, kwnornu nū eli-eze Chiokike zi ndundu."

Ele mbom sno apna Jizosi
(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Nga Jizōsi neezne izne n'onu mini Osimini Galili, o whnu rumu nne lawuru, Sajmoni nye be nookwu Pita nu Anduru nwene a, hne be noowu igbo n'osimini, kwnornu nu be bu ele noogbu aznu. ¹⁹ Jizōsi kanu be, "Anu snornu m, m jeeme anu buru ele jookwnuhia ele badnu lele kpa anu noogbu aznu." ²⁰ Ngangam, be sigbasi igbo be sno a.

²¹ Nga o zneturu nu ruwhnu, o whnurnu rumu nne lawuru berere, Jemisi nnwo Zebidi nu Joni nwene a, nu Zebidi nda be. Be zi nu rime ogbo neemekwa igbo be. Jizōsi sukwu be. ²² Ngangam be sigbasi ogbo wam nu nda be sno a.

*Jizōsi znirni nhne,
gwō ele nriria*

(Luk 6:17-19)

²³ Jizōsi znernu nu kpakara Galili neezni nhne n'oro ogbako ele Ju, nookpo okwo izi oma eli-eze Chiokike, noogwo ele nriria zi odo n'odo nu ehni igbugbu zi odo n'odo n'esilawuru be. ²⁴ Otnutnu a gazuru kpakara Siriya, be kwuyanū a kpakara ele naarja nriria nu ele ehni igbugbu zi odo n'odo, nu ele noowhnusi anya, ele renwu ojo nwugwu, nu ele akwukwu nu ele ngeri ehni be donwurnu donwu. Jizōsi gwō kpakara be.

²⁵ Agida ele badnu hi nu Galili, Dekapolisi nu Jeruselem nu Judiya nu aznu Osimini Jodani snornu a.

5

*Jizōsi znirni nhne
n'olu rugwu*

¹ Nga Jizōsi whnurnu agida badnu wam, o pnezne n'olu rugwu, daziri eli, ele sno apna a vakwnusi a, ² o panizo neezni be nhne, naakaa,

*Mkpoma oso n'onu n'ezi
(Luk 6:20-23)*

³ "Owa oma zinu ele mboni nu mkpoma,*
kwnornu nu eli-eze Chiokike bu ke be.

⁴ Owa oma zinu ele naagba mkpe,
kwnornu nu be jaakasi be ovu.

⁵ Owa oma zinu ele zi enwerne nu mkpoma,
kwnornu nu ele kam jeekheja owa.

⁶ Owa oma zinu ele wiri noogwunu nu ele
akpiri kpoga bekwnu n'ome nhne
buru oma,

kwnornu nu ruwho jeeji be.

⁷ Owa oma zinu ele nwernu obirizi
kwnornu nu be jodonu be obirizi.

⁸ Owa oma zinu ele zi richna nu mkpoma,
kwnornu nu be joowhnu Chiokike.

⁹ Owa oma zinu ele neeme udno,
kwnornu nu be jookwu be rumu
Chiokike.

¹⁰ Owa oma zinu ele be naakpakna ehni
kwnornu imerne oma,
kwnornu nu eli-eze Chiokike bu ke be.

¹¹ "Owa oma zinu anu nga ele badnu jaak-
pari anu, neemekpa anu ehni, nookwunu
anu onu ojo, naaghagidne anu akebne
aghalaghala zi ichne ichne kwnornu nu
me. ¹² Anu nwurnihoru, mkpoma so anu
n'onu k'agida, kwnornu nu ogwo ernu anu
zi agida n'oligwe. O bu kpa be jiri kpakna
ele owhnurninya ele be anu osno ehni.

Arua nu iwihne

(Mak 9:50; Luk 14:34,35)

¹³ "Anu bu arua ke owa, kovu o buru arua
tuwhu oso n'onu a, be jeeji kini mee a o so
n'onu? O zia iru o barnu berere, okwolem
be tuwhu a n'ederezi, ele badnu zo a ochi.

¹⁴ "Anu bu iwihne ke owa. Mba wu n'olu
rugwu bootugwali. ¹⁵ Be za noomusi tonji
bita a nu mkpururu nkita, tnunuma, n'olu
nhne be bita tonji, o neenye kpakara ele zi
n'oro wam iwihne. ¹⁶ Anu mee kpa iwihne
anu jaazi noonwu nu ruwhnu ele badnu, ma
be noowhnu ernu oma anu, znarni Nda anu
ke zi n'oligwe.

Iwu Mozizi

¹⁷ "Anu cheko nu m varu m o lulu
iwu Chiokike mobu nhne ele owhnurninya
gbaru, m vage m o lulu be, m varu m o mezu
be. ¹⁸ N'ezi, me kanu anu, tem oligwe nu
owa whume, o za otu nhne obula zi mati,
ke zikakworu mati ke be jeegweme n'iwu,
du nga kpakara be jeemezu. ¹⁹ Nye obula ke
joolulu otu nu rime iwu ele ka, o burubedi
iwu ke kakwo mati, ke jeezi ele badnu
kpam, be jookwu a nye kakwo mati n'eli-
eze Chiokike. Kovu nye obula ke jaabita
iwu, neezni be, nye wam bu nye be jookwu
nye kakwo n'olu n'eli-eze Chiokike. ²⁰ Me
naakanu anu, o buru nu agwa oma anu kala
ke ele zni iwu nu ele Farisi mma, n'ezi, anu
jaabna n'eli-eze Chiokike.

Ovu owe ehni

* 5:3 ke bu ele noopio Chiokike

²¹ “Anụ nūrnu nū be kannū ele gbaka, ‘I gbúkọ badnū, nye ọbula ke gburu badnū jaabna n'aka ikpe.’ ²² Kọvu me kanū anū, nye nwernu ovu ẹhni megidne nwene a jaabna n'ikpe. Nye ọbula ke jaakanū nwene a, ‘Ọ zía iru ì bnagwū,’ jeenye ẹhni a n'aka ele eze-ikpe. Nye ọbula ke jaakaa, ‘Nye iwh-nimiwhno,’ jeenye ẹhni a n'aka bẹkwu ẹlì rẹnwu. ²³ Kam kpayarū, ọ búrū nū ì gweyarū nkesi i nū ruwhnu Chiokike n'ọjọ arìohna, i chenwanya nū nwene i karū nū i mernu a nhne ọjọ, ²⁴ sigbasi nkesi i nū pìjì nū ruwhnu ọjọ arìohna, la, beru ọsno mee ma jì nū nwene i zìrì n'udno, yahna, nyega nkesi i.

²⁵ “Mee ma jì nū nye kwu i neezne ikpe búrū ọma wara wara, nga jì nū ya zì n'apna, ma nye wam kwu i neezne ikpe gharū o gweru i nee n'aka nye risi ikpe, nye risi ikpe gweru i nee n'aka nye neezne izi, be túbna ì ikelu. ²⁶ Me kanū ì ezi ọka, ì jòowhuya pìjì tem ì kwùhnata kpakara ìwai ipne-aznū ì jigwu.

Iznizni gbasìri ome oyi

²⁷ “Anụ nūna m nū be kannū ele gbaka, ‘I mékọ oyi.’ ²⁸ Kọvu nū m naakanū anū, nū nyerukna ọbula ke jeele nyerinya anya ọ masì a ma ya nū nwerinya wam dnanyi, o mesilem a oyi nū mkpọma a. ²⁹ Ọ búrū nū anya akarikwnunga ì jeeme i, i mee mmehie, ghnahia a, tuwhu a n'ẹhni ì, kwnornu nū ọ jaakanū ì mma nū otu nhne zì ì n'ẹhni whogaru, tnunuma be túbna kpakara ẹhni ì nū rime bẹkwu ẹlì rẹnwu. ³⁰ Ọ búrū nū akarikwnunga ì jeeme i, i mee mmehie, gbubime a, tuwhu a n'ẹhni ì, kwnornu nū ọ jaakanū ì mma nū otu nū nhne zì ì n'ẹhni whogaru, tnunuma be jootubna kpakara ẹhni ì nū rime bẹkwu ẹlì rẹnwu.

Ogba nnam

(Mat 19:9; Mak 10:11,12; Luk 16:18)

³¹ “Be kakwnornu nū, ‘Nye ọbula ke jaagba nnwerne a nnam, o nyega a ọkwukwo nnam.’ ³² Kọvu m naakanū anū, nye ọbula ke jaagba nnwerne a nnam, hne ọ búo nū o mernu oyi, o neeme nyerinya wam búrū nye neeme oyi, nye ọbula ke joolu nnwerne be gbarū nnam bụ nye neeme oyi.

Okwe mkwna

³³ “Berere, anū nūna m nū be kannū ele gbaka, kaa, ‘Bita mkwna i kweru, i láchna

aznū nū o mee mkwna i kweru, kọvu mee nhne i kweru mkwna nū ruwhnu Nyenwe aj.’ ³⁴ Kọvu me naakanū anū, anū jí nhne ọbula dū risi, anū jí oligwe dū risi, kwnornu nū ọ bụ ngadna eze Chiokike. ³⁵ Anū jí ọwa dū risi, kwnornu nū ikpechi ọtukwasi ọchi a, anū jí Jeruselem dū risi, kwnornu nū ọ bụ ẹlì-ọhna ke eze kwu wam. ³⁶ I jí risi i dū risi, kwnornu nū ì nwée rikne mee otu rukerize ọ chna ríchna mọbu o jí riji. ³⁷ Kọvu ikwu-ọnu anū búrū ‘Owe, m jeeme mee a,’ mọbu, ‘Ọza, m jéeme mee a.’ Kwnornu nū nhne ọbula karìri ka hi nū nye ọjọ wam.

Iznizni gbasìri omegwnarnu

(Luk 6:29,30)

³⁸ “Anụ nūrnu nū be karū, ‘Anyá lanū anya, ize lanū ize.’ ³⁹ Kọvu me naakanū anū, anū mégwnarnū ele mernu anū nhne ọjọ. Nye ọbula ke gbọru ì aka nū nsnì akarikwnunga, tũhnasnanu a nsnì berere. ⁴⁰ Ọ búrū nū nye ọbula piuru o mesi i ọka ma ọ nahọru ì iwo rime i, sigbasinu a iwo i ke olu masì. ⁴¹ Nye ọbula ke jeeme i ma i zne otu maili, snornu a zne maili lawwuru. ⁴² Nyega nye ọbula nọorio ì nhne, ì gwáko nye noopio ma ì gbaznisi a nhne njọ.

Whnū ele irno anū n'anya

(Luk 6:27,28,32-36)

⁴³ “Anụ nūna m nū be karū, ‘Whnū nye agbatibi i n'anya, sno nye irno i irno.’ ⁴⁴ Kọvu me naakanū anū, anū whnū ele irno anū n'anya, † kpenu ele neemekpa anū ẹhni okpukpe. ⁴⁵ Anū mee kpa, anū jọobu rụmu Nda anū ke zì n'oligwe, kwnornu nū o neeme ma ẹhnám a nọomukwasi badnū ọjọ nū badnū ọma, o neeme masì ma mini zokwasì ele ome mma nū ele ọjọ. ⁴⁶ Ọ búrū nū anū whnūrnu ele wam n'anya bụ ele nọowhnu anū n'anya, kịni bụ ọgwo ẹrnu anū? Ọ bụ nū ele ọna ntụ mée kpam sa? ⁴⁷ Ọ búrū masì nū ọ bụ rụmu nwene anū kpoi bụ ele anū neebekwu rẹwhna, kịni bụ nhne anū mernu karū ele berere? Ọ bụ nū ele máa Chiokike mée kpam sa? ⁴⁸ Anū jọobu ele zuru ozu lele kpa Nda anū ke oligwe zuru ozu.

6

Iznizni gbasìri okesi nhne

† 5:44 Agwna ọkwukwo kamasìri: gọzi ele nọovu anū ọnu, menu ele sno anū irno nhne ọma

¹“Anụ whnụ nụ anụ zá neeme nhne oma anụ nụ ruwhnu badnụ, ma be whnurnu anụ. Anụ mee kpam, anụ nwée ogwo ernalu nụ hne Nda anụ ke oligwe zị.

²“Ke bụ nụ nga i nornu ernalu obirizi i, i jikọ okwodu kpọ okwo lele kpa ele ruwhnu lawuru mee n'oro ogbako ele Ju, ma n'apna, ma ele badnụ ja be mma. Owe, m naakanụ anụ ezi oka, be nwezulem ogwo ernalu ke be. ³ Kọvu nga i nornu ernalu obirizi, i kwéko akarita i mahia nhne akarikwungwa i neeme, ⁴ ma ernalu obirizi i buru nhne zị mgwugwa. Nda i ke nqowhnu nhne zị nụ mgwugwa jookwuhnta i.

Iznizni gbasiri okpukpe

(Luk 11:2-4)

⁵“Nga anụ neekpe okpukpe, anụ méko lele ele ruwhnu lawuru, kwnornu nụ o naamasị be o gwuzoru n'oro ogbako ele Ju ma ngeri apna neekpe okpukpe ma ele badnụ whnurnu be. Owe, m naakanụ anụ ezi oka, be nwezulem ogwo ernalu be. ⁶ Kọvu nga i neekpe okpukpe, bnazne nụ rime oro i, nga i gbasnimernu mgbo i, kpenu Nda i ke zị nụ mgwugwa, Nda i ke nqowhnu nhne zị nụ mgwugwa jookwuhnta i. ⁷ Nga anụ neekpe okpukpe, anụ kwúko agida oka etekne, lele kpa ele máa Chiokike mee, kwnornu nụ be naari nụ be jonu ogologo okpukpe be.

⁸ Anụ kpákwadia agwa lele be, kwnornu nụ Nda anụ magwụ kpakara nhne ke zị anụ mkpa, sụ anụ ke rjo a.

⁹“Anụ kpe okpukpe kpa, ‘Nda ai ke zị n'oligwe,

 rẹwhna i buru nhne zị nsọ,

¹⁰ eli-eze i va,

 be mee nhne i pioga,

kpa be mee a n'oligwe,

 be mee a kpam n'owa.

¹¹ Nyega ai wiri tna,

 ke joozunu ai obochi tna.

¹² Gbarunu ai nhne ojo a mernu,

 lele kpa a naagbarunu ele mernu ai nhne ojo.

¹³ I yisi ai nụ rime nhne ornurna,

 kọvu dọhia ai n'aka nye ojo.*

¹⁴ O buru nụ anụ gbarunu badnụ ogahie be, Nda anụ ke oligwe jaagbarunu anụ masi.

¹⁵ Kọvu o buru nụ anụ jáagbarunu badnụ ogahie be, Nda anụ ke zị oligwe jáagbarunu anụ.

Iznizni gbasiri ovu onu

¹⁶ “Nga anụ noovu onu, anụ méko lele ele ruwhnu lawuru, ele naagbaru ruwhnu, donwuta ruwhnu ma o zị kpa ele badnụ mahia nụ be noovu onu. Owe, m naakanụ anụ ezi oka, be nwezulem ogwo ernalu be. ¹⁷ Kọvu nga i noovu onu, gweru mono te nụ risi i, sụ ruwhnu i, ¹⁸ ma ele badnụ gharu o mahia nụ i noovu onu. Kọvu Nda i nye nqowhnu nhne zị nụ mgwugwa jaamahia, Nda i jookwu i ogwo.

Ekwnu ke zị n'oligwe

(Luk 12:33,34)

¹⁹ “Anụ kpábitanu ehi anụ ekwnu n'owa, hne akika nụ ajari naata, hne ele buznu neeliwa oro nooznu buznu, ²⁰ kọvu anụ kpabitano ehi anụ ekwnu n'oligwe, hne akika nụ ajari zá naata, ele buznu zá neeliwa oro nooznu buznu. ²¹ Kwnornu nụ hne ekwnu i zị, bụ hne mkpoma i jaazi masi.

Iwhne ke ehi

(Luk 11:34-36)

²² “Iwhne ke ehi bụ anya, ke bụ nụ o buru nụ anya i buru oma, kpakara ehi i jọbu iwhne iwhne. ²³ Kọvu o buru nụ anya i zla budnu, kpakara ehi i jeejipiya n'ochichiri. O buru nụ iwhne ke zị i n'ehi n'ochichiri, ochichiri wam jaahna ezi.

Chiokike nụ ekwnu

(Luk 16:13; 12:22-31)

²⁴ “O zá nye nwernu rikne buru ohi nda kwu lawuru. O buru kpam, o jooznu otu irno, whnụ ke berere n'anya. Mọbu o joozobisinu otu k'agida, ledna ibne a anya. Anụ jọbuli ohi Chiokike nụ ohi ekwnu.

²⁵ “Ka bụ nhne me kwno naakanụ anụ, anụ rigbuko ehi anụ n'oriri gbasiri budnu anụ, nhne anụ jeeri mọbu nhne anụ joonwo, mọbu gbasiri ehi anụ iwo anụ joowo. O buo budnu kakwo wiri? O buo ehi kakwo iwo sa? ²⁶ Anụ le woununu ke oligwe, be gha mkpuru, be gwemasia nhne n'ekwu, o zia nhne be chibna n'obna, kọvu Nda anụ ke oligwe nqoznu be. Anụ buo nhne gburu okne onu ahia karu be? ²⁷ Ndaa nye n'esilawuru anụ nwernu rikne tukwasi nhne matị n'ogologo budnu a hite n'origbu ehi a?

²⁸ “Kini mernu anụ naarigbu ehi anụ gbasiri iwo anụ joowo? Anụ lekọm okoko

* 6:13 Agwina okwukwo kwuru: kwnornu nụ eli-eze bụ ke i, ma iknerna, ma igwugwu, tim tom. Amim.

zị n'ohia, kpa be nooso, be zá n'odogbu ẹhni be n'ernu, be kwné ikpe. ²⁹ Kòwu me kanu anu o b'ubedi Solomoni n'iwuru a, nu kpakara igwugwu a, yiye eyi lele otu nu rime be. ³⁰ O buru nu Chiokike wosiri achara ke ohia iwo kpa, ke zi tna, ekile be t'ubna a n'ite bekwnu, o bu nu o j'owosi anu iwo ke kakwo, anu ele okwnata ovu mati? ³¹ Anu rigbuko ẹhni anu, naakaa, 'Ndaa nhne a jeeri?' m'obu, 'Ndaa nhne a j'oonwo?' m'obu, 'Ndaa nhne a joowo?' ³² Kwnornu nu kpakara nhne ele ka bu nhne ele ma Chiokike noopio, Nda anu ke oligwe magwu nu kpakara nhne ka zi anu mkpa. ³³ Kòwu anu beru osno pio eli-eze Chiokike, nu ome oma a, be j'ootukwasinu anu kpakara nhne ele ka. ³⁴ Kam kpararu, anu rigbuko ẹhni anu n'oriri gbasiri ekile, ekile jaarhianu ẹhni a. Mmekpehni ke obochi obula zun-nem a.

7

O kpe ele berere ikpe
(Luk 6:37,38,41,42)

¹ "Anu kpe ikpe, ma Chiokike gharu o kpe anu ikpe. ² Kwnornu nu ikpe anu kperu bu nhne Chiokike jeeji kpe anu, nhne anu jiri tunu nye berere bu nhne Chiokike jeeji tunu anu. ³ Kini kpararu i ji neele nhne mati ke zi n'anya nwene i, kovu i za naari oriri gbasiri igwe-isisi ke zi n'anya i? ⁴ Ndaa kpa i jeeji kanu nwene i, 'Nwene, sete me gweme nhne mati ke zi i n'anya,' ma, le, igwe-isisi zi n'anya ke i? ⁵ Ji nye ruwuhu lawuru, beru osno gweme igwe-isisi ke zi n'anya ke i, ngam, i j'owhnsnama osno o gweme nhne mati wam n'anya nwene i.

⁶ "Anu nyeko nkita nhne zi nsò, o zi be tuhnasna doka anu. Anu tusako pali nu ruwuhu ezni, o zi be zokwasi be ochi.

Rio, pio, znu aka nu mgbo
(Luk 11:9-13)

⁷ "Anu rio, be jee nye anu, anu pio, anu j'oopiohia, anu znu aka n'onu-mgbo, be jaagbamanu anu. ⁸ Kwnornu nu nye obula ke noorio, nooriohia, nye noopio, noopiohia, nye nooznu aka nu mgbo, be jaagbamanu a.

⁹ "Ndaa nda n'esilawuru anu nye mnwo a j'oorio bredi, o nyee a akaworugwu? ¹⁰ M'obu nu o rio a aznu, o nyee a agwo? ¹¹ O buru nu anu, anu bu ele ojo, magwu kpa be nyee rumu anu nkesi buru oma, o ko buru Nda

anu ke zi n'oligwe, o bu nu o j'eenye ele noorio a nhne buru oma? ¹² Kpakara nhne ke anu pioru ma badnu menu anu, anu menu masi ele badnu kpa. Kwnornu nu ka bu nhne iwu nu ele owhnurninya kwuru.

Apna zi nworonwo
(Luk 13:24)

¹³ "Anu garu onu-mgbo ke zi nworonwo bna. Kwnornu nu onu-mgbo nu apna wam ke noodubna badnu nu mwu zi rude, ele naaga a masi zi agida. ¹⁴ Kòwu nu onu-mgbo wam zi nworonwo, apna wam ke noodubna nu budnu naara ẹhni nu oguga, ele noophia zi ele nu ele.

Isisi nu mkpuru a
(Luk 6:43,44)

¹⁵ "Anu zeru ele owhnurninya aghalaghalala, ele naavakwnusi anu n'iwu atnurnu, kovu nu rime be, be bu edu noodogbu atnurnu. ¹⁶ Anu jaamahia be hite nu mkpuru be nem. Ele badnu be nooghohia mkpuru waini n'isisi akukara, m'obu mkpuru figi n'igwnu-ogna? ¹⁷ Kpam masi, omamarna isisi miga mkpuru ojo, kovu isisi buo oma miga mkpuru ojo. ¹⁸ Omamarna isisi nwée rikne miji mkpuru ojo, isisi ojo nwée rikne miji mkpuru oma. ¹⁹ Isisi obula ke minyala mkpuru oma, be jeegbudna a, t'ubna a nu rime bekwnu. ²⁰ Kam kpararu, anu jeehi nu mkpuru be mahia be.

Odo aka nu nsni
(Luk 13:25-27)

²¹ "O buo nye obula ke noosukwu m, 'Nyenwe ai, Nyenwe ai,' jaabna n'eli-eze Chiokike, okwolem nye neeme nhne Nda m ke zi n'oligwe noopio. ²² Agida badnu jaakanu m n'obochi wam, 'Nyenwe ai, Nyenwe ai, a jile rewhna i whnu owhnurninya? A jile rewhna i chihala ele renwu ojo? A jile rewhna i rnu ernu ndu-ehni zi odo n'odo?' ²³ M jaakanu be, 'M maam nye anu bu, anu whoga nu hne me zi, ele aruru-eli.'

Ntu-eli lawuru
(Luk 6:47-49)

²⁴ "Nye obula ke nonu kpakara ikwu-onu m neeme be, m jeeji a sninu nyerukna ke marnu nhne, nye wuru oro a n'olu rugwu. ²⁵ Mini zo, mini-eli gba, ruwhere whe masi, kwana oro wam, kovu o dnana, kwnornu nu o t'uru nt-eli a n'olu rugwu. ²⁶ Nye obula ke

nnonu kpakara ikwu-onu m ka, o za neeme be, m jeeji a sninu nye iwhnirniwhno, nye wuru oro a n'olu rijina. ²⁷ Mini zo, mini-eli gba, ruwhere whe masi, kwana oro wam, oro wam dna girigidim, tu ogwnu.”

Rikne Jizosi

²⁸ O du nga Jizosi kwukworu kpakara ikwu-onu ka, nhne o znirni du kpa be hna ehni. ²⁹ Kwnornu nu o neezni nhne lele nye nwernu rikne, o buo lele ele zni iwu ele Ju.

8

Jizosi gworu nye nchnichna

(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

¹ Nga Jizosi hiri n'olu rugwu hiedna, igbudu ele badnu snornu a. ² Otu nye naarija nchnichna vakwnusiri a, gbunu a mperne ochi, kaa, “Nyenwe aj, o buru nu i pioru, i nwernu rikne mee m, m ziri richna.”

³ Jizosi dosnima aka kpatu a, kaa, “M pioru m, ziri richna.” Ngangam, nchnichna wam whogaru n'ehni a. ⁴ Jizosi kanu a, “O za nye obula i kanu, kovu la, gweru ehni gesi nye okwa ariohna, gweru masi nhne Mozizi nyernu n'iwu kwa ariohna ma o buru nhne akabne nyee be.”

Jizosi gworu nnwo izi nye risi ogwnu

(Luk 7:1-10)

⁵ Nga Jizosi bnaryanu Kapanom, otu nye neechi otu riwhu ele ogwnu vakwnusiri a, rjo a, ⁶ kaa, “Nyenwe aj, nnwo izi m danyigwu n'oro, otu ngeri ehni a nwurnu onwu, o zi n'igbugbu k'agida.”

⁷ Jizosi kanu a, “M jaava, gwọ a.”

⁸ Nye wam neechi otu riwhu ele ogwnu kanu a, “Nyenwe aj, m duge m nu nye i jaabnanya oro a, kovu kwu oka kpoi, i joogwo nnwo izi m. ⁹ Kwnornu nu m bu m nye zi nu mkpururu ochichi ele kakwo m, m nwernu m ele ogwnu zi nu mkpururu m, me kanu nye ka, ‘Zne,’ o zne, m kanu nye berere, ‘Vaa,’ o vaa, m kanu nnwo izi m, ‘Mee ka,’ o mee a.”

¹⁰ Nga Jizosi nurnu oka ka, o duru a ehni, o kanu ele sno a n'aznu, “N'ez, me kanu anu, m whuilele m okwnata ovu hna kpa, ma nu ovu nye Izireli. ¹¹ Me kanu anu nu agida badnu jeehi n'obosi ehnam nu odidna ehnam va, snornu Eberham, nu Aziki, nu Jekopu, daziri eli n'eli-eze Chiokike, ¹² kovu nu be jaachibna ele kwesiri o bna n'eli-eze

Chiokike nu rime ochichiri, hne be jaazi naakwna ekwna, naata rukwnurnu-ize.”

¹³ Jizosi kanu nye wam neechi otu riwhu ele ogwnu, “La, be menu i lele kpa i kweru.” Ehni buru nnwo izi a oma ngangam.

Jizosi gworu ele nriria

(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Nga Jizosi barnu oro Pita, o whurnu nne mwerne a hne o dnanyi n'okpata naarija ehni orne bekwnu. ¹⁵ O nwugwuru a aka, ehni orne bekwnu wam sigbasi a, o lizo, bete neeznenu be izi.

¹⁶ N'ogbednachi, be kwuyanu a agida ele renwu ojo nwugwu, o ji ikwu-onu chihala ele renwu ojo, gwọ kpakara ele naarija nriria. ¹⁷ O gworu be, ma nhne Azaya nye owhnurninya kwuru mezu, kaa, “Ya n'iwuru a vumernu kpakara ehni igbugbu aj, vuru masi nriria aj zi odo n'odo.”

Nhne o joowhu

ele sno Jizosi

(Luk 9:57-62)

¹⁸ Nga Jizosi whurnu agida ele badnu gbaru a gburugburu, o kanu ele sno apna a ma be whe aznu osimini kiyari. ¹⁹ Otu nye zni iwu ele Ju vakwnusiri a, kanu a, “Nye-zni-nhne, m joosno i, penupe obula i neezne.”

²⁰ Jizosi kanu a, “Edu nwernu mkpewu hne be dnanyi, onunu oligwe nwernu alikwu hne be zukwa inwe, kovu Nnwọ ke Badnu nwée hne o jaabita risi a.”

²¹ Nye ke berere n'esilawuru ele sno apna a, kanu a, “Nyenwe aj, kweru m me beru osno lite nda m.”

²² Kovu Jizosi kanu a, “Sno m, gharu ele nwurnu onwu ma be lite ele nwurnu onwu ibne be.”

Jizosi bigboru

ruwhere osimini

(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Nga Jizosi barnu nu rime ogbo, ele sno apna a sno a. ²⁴ Ngangam, okne ruwhere beteru ewhe n'olu osimini, ke mernu mini noowubna nu rime ogbo, kovu Jizosi n'iwuru a neezni anyarna. ²⁵ Ele sno apna a vakwnusiri a, kpatnnya a, kanu a, “Nyenwe aj, dghia aj, a noowhu.”

²⁶ O kanu be, “Kini mernu anu nootu ogwnu, anu ele okwnata ovu mati?” O lizo, bigbo ruwhere osimini, ohna dna bii.

²⁷ O du kpa be hna eḥni, be naaka, “Nye ka bu ọdo badnu kini? Ruwhere nu okne osimini noobnotenu a nsni.”

Jizosi gworu
ele rukna lawuru

(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Nga o varu n'aka osimini kiyari n'eli ele Gadara, ele rukna lawuru ele renwu ojo nwugwu, ele hi nu hne be li iznu whuya, ele ruwhnu be tu ogwnu, ke kpayaru o za nye neewhe n'apna wam. ²⁹ Be siwama okokoba, kaa, “Ai nu ji nwekogwu kini, Jizosi, ji Nnwọ Chiokike? I varu ma i ta ai awhnuwhnu hne ige ai yoduge?”

³⁰ Agida ezni zi hne zila ikere naata wiri.

³¹ Renwu ojo wam rjasno a, kaa, “O buru nu ji chihala ai, zizne ai ma a bna nu rime ezni ele ka.”

³² O kanu be, “Anu zne.” Be whuya, zne bna n'agida ezni wam, kpakara agida ezni wam gbadnarnu nu ngwulangwu dnabna nu rime osimini, rinwu nu rime mini. ³³ Ele nooznu be gbawhu, bna n'eli-ohna wam trusi nhne be whuru, nu nhne mernu ele wam renwu ojo nwugwu. ³⁴ Kpakara ele eli wam whuya kwnusi Jizosi. Nga be whuru a, be rjasno Jizosi o whoga n'eli be.

9

Jizosi gworu nye eḥni a
donwurnu odonwu

(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Jizosi bna nu rime ogbo, laha aka osimini kiyari, va n'eli ke a. ² Be vuyanu a otu nyerukna ke ngeri eḥni a donwurnu odonwu, dnanyi n'olu okpata, nga Jizosi whuru okwnata mkpoma be, o kanu nye wam ngeri eḥni a donwurnu odonwu, “Mkpoma si i rikne, si nnwo m, be gbarunam ji kpakara mmehie i.”

³ Agwa ele zni iwu ele Ju nesikwa nu mkpoma be, “Nyerukna ka nookwulu Chiokike.”

⁴ Jizosi mahiaru mkpoma be, o kanu be, “Kini kpahiaru anu naari oriri ka nu mkpoma anu? ⁵ Ndaa ke zi ewheke, o kaa, ‘Be gbarunam ji kpakara mmehie i,’ mabu, o kaa, ‘Lizo, zne izne?’ ⁶ M jeegesi anu nu Nnwọ ke Badnu nwernu iknerna n'owa o gbaru mmehie.” O kanu nye wam ngeri eḥni a donwurnu odonwu, “Lizo, chiri etere i, la oro i.” ⁷ Nyerukna wam lizo, la n'oro a. ⁸ Nga agida ele badnu whuru a, be

tu ogwnu, znarni Chiokike, nye nyegaruru badnu iknerna nu kpa.

Jizosi sukuru Matiyu
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ O du nga Jizosi hiri nu pi neewhe, o whuru otu nye rewhna a bu Matiyu, hne o dazi n'oro ntu, o kanu a, “Sno m.” O lizo snornu a.

¹⁰ Nga Jizosi dazi neeri wiri n'oro Matiyu, agida ele ona ntu nu ele mmehie varu snornu Jizosi nu ele sno apna a neeri wiri. ¹¹ Nga ele Farisi whuru a, be sika ele sno apna a, “Kini mernu Nye-zni-nhne anu sno ele ona ntu nu ele mmehie neeri wiri?”

¹² Nga Jizosi nuru a, o kanu be, “Mkpa dibja ziko naakpa ele eḥni buru oma, okwolem ele nriria. ¹³ Kovu anu zne muhia nhne ka bu, ‘M noopio obirizi, o buo arjohna.’ Kwnornu nu m vage m o sukuru ele oma, kovu ele mmehie.”

Ajji gbasiri ovu onu
(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Ele sno apna Joni vaknusiri Jizosi sika a, “Kini kpayaru ai nu ele Farisi noovu onu ige obula, kovu ele sno apna i za noovu onu?”

¹⁵ Jizosi saru be, “Ele be ziri va hne be nolu nnwerne ikne, be jaazi noodukwa ruwhnu hne be nu nye nolu nnwerne ikne zi? Kovu obochi wava nga be jaanahuru be nye nolu nnwerne ikne, ige wam be joovu onu.”

¹⁶ “O za nye jeegweru mkpekele ikpe ikne dnusi n'iwu oknani, kwnornu nu ke ikne joodokahala nhne n'ehni iwo oknani, o joodoka ke kakwo agida. ¹⁷ O zi masi nye jeegweru manya ikne gbasiri n'olori akpoko oknani, be mee kpm, olori wam jaagbawama, manya nu olori akpoko whume etekne. Kovu be gbasiri manya ikne n'olori akpoko ikne, kam jaabita be lawuru nkari.”

Nnwọ rinya mati nu
nwerinya ntu onarna

(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Nga o naakanu be oka ka, le, otu nye risi varu, kponu a risi eli, kaa, “Nnwọ m rinya nwunam kitna, kovu va tukwasi a aka i, o jaazi budnu.” ¹⁹ Jizosi lizo, snornu a zne, ele sno apna a sno a masi.

²⁰ Otu nyerinya ke naaria ntu onarna nri nu awha lawuru, garu a n'aznu, kpatu onu iwo a aka. ²¹ Kwnornu nu nyerinya kannu

ɛhni a, “O bɔru nɔ me kpatɔ ɔnu iwo a aka kpɔi, o jeeme ɛhni bɔru m ɔma.”

²² Kɔvu nɔ Jizɔsi tɔhnasnarnu, whnɔ a, kanɔ a, “Nnwɔ m rinya, mkpɔma si i rikne, ɔkwnata mkpɔma i znɔhialam ji.” Be gwɔru nwerinya wam ngangam.

²³ Nga Jizɔsi varɔ n'ɔro nye risi wam, whnɔ ele ji opi nɔogwunu eri oli iznu nɔ agida mkpakpɔ pji, ²⁴ ɔ kanɔ be, “Anɔ whɔga hna, kwnornu nɔ nnwɔ rinya matɔ ka nwɔna ɔnwu, kɔvu nɔ o neezni anyarna.” Be mɔ a rɔmu. ²⁵ Nga ɔ chihalaru agida ele badnɔ wam, ɔ bna nɔ rime ɔro, nwugwu nnwɔ rinya matɔ wam n'aka, nnwɔ rinya matɔ wam lizɔ. ²⁶ ɔnutnu a gazu kpakara ɛli wam.

Jizɔsi gwɔru ele isni

²⁷ Nga Jizɔsi hiri nɔ pji whɔya, ele isni lawuru snornu a, neesi lulo, naakaa, “Ji Nnwɔ Devidi, ɔnu aɔ obirizi.”

²⁸ Nga ɔ bnarnɔ n'ɔro, ele isni lawuru wam vakwnusi a, Jizɔsi sɔkwa be, “Anɔ kweru nɔ m nwernu m rikne ɔ gwɔ anɔ?”

Be kaa, “Owe, Nyenwe aɔ.”

²⁹ O kpatɔ be aka n'anya, kaa, “Lele kpa ɔkwnata mkpɔma anɔ nɔ, o menu anɔ kpam.” ³⁰ Anya be snama. Jizɔsi ɔɔ be aka nɔ nsnɔ, kaa, “Whnɔ nɔ ɔ zɔ nye anɔ kanɔ.”

³¹ Kɔvu nga be whɔgaru, be wheke rɛwhna Jizɔsi kpakara ɛli wam.

Ogwugwo nye mgbu

³² Nga be nɔowhɔga, be kwuyanɔ Jizɔsi nye mgbu ke rɛnwu oɔ nwugwu. ³³ Nga ɔ chihalaru rɛnwu oɔ wam, nye mgbu wam kwuru ɔka, o du agida ele badnɔ ɛhni be, naakaa, “A whnɔlele nhne nɔ kpa n'Izireli.”

³⁴ Kɔvu ele Farisi karɔ, “O ji rikne nye risi rɛnwu oɔ naachihala ele rɛnwu oɔ.”

Ele ɛru zɔ ele nɔ ele

³⁵ Jizɔsi neezneghari kpakara ɛli-ɔhna ma nɔ mgbu neezni nhne n'ɔro ɔgbako be, nɔokpo okwo izi ɔma ɛli-eze Chiokike, nɔogwo kpakara nrɔria nɔ ɛhni igbugbu zɔ ɔɔdo n'ɔɔdo.

³⁶ Kɔvu nɔ nga ɔ whnɔrnɔ agida ele badnɔ wam, ɔ ɔnu be obirizi, kwnornu nɔ inwe gwɔru be, be nwɛe rikne yinu ɛhni be aka, be gbasaru lele atnɔrnɔ nwɛe nye nɔoznu be. ³⁷ O kanɔ ele sno apna a, “N'ezɔ, ogwe nhne ɛkwu zɔ agida, kɔvu nɔ ele ɛru zɔ ele nɔ ele. ³⁸ Kam kpayarɔ, anɔ

rɔ Nyenwe ogwe nhne ɛkwu ma o zizne ele ɛru n'ɛkwu a.”

10

Ele izi nri nɔ ɛbo

(Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Jizɔsi sukwuru nri nɔ badnɔ lawuru wam ele sno apna a. O nyee be rikne be chihala rɛnwu oɔ, gwɔ masɔ kpakara nrɔria nɔ ɛhni igbugbu zɔ ɔɔdo n'ɔɔdo. ² Ka bɔ rɛwhna ele izi nri nɔ ɛbo wam, nye mbɔm bɔ Sajmoni, nye be nookwu Pita, nɔ Anduru nwene a, nɔ Jemisi nnwɔ Zebidi nɔ Joni nwene a, ³ Filipu nɔ Batolomi, Tɔmosi nɔ Matiyu nye ɔna ntɔ, Jemisi nnwɔ Alifayosi nɔ Tadiyosi, ⁴ Sajmoni nye zɔ n'esilawuru ele noonwu bɛkwunu nɔ mkpɔma, nɔ Judasi Isikarioti, nye reru a.

Ernu ele izi nri nɔ ɛbo

(Mak 6:7-13; 13:9-13; Luk 9:1-6; 21:12-17)

⁵ Jizɔsi zihala nri nɔ badnɔ lawuru ka, ɔɔ be aka nɔ nsnɔ, kaa, “Anɔ znɛkɔ n'ɛli ele bɔo ele Ju, mɔbu nɔ rime ɛli-ɔhna ɔbula ke ele Sameria. ⁶ Kɔvu anɔ znɛkwusi ele Izireli, ele nɔ lele rɔmu atnɔrnɔ whuru owhu. ⁷ Nga anɔ neeze anɔ kanɔ be, ‘Eli-eze Chiokike zɔ ndɔndu.’ ⁸ Anɔ gwɔ ele nrɔria, mee ele nwɔrnɔ ɔnwu be hi n'ɛnwu lizɔ, anɔ gwɔ ele nchnɔchna, anɔ chihala rɛnwu oɔ. Anɔ nahjaru ewhu ewhu, anɔ nyee n'ewhu ewhu. ⁹ Anɔ jɔ iwai ɔbula nɔ rɛkpa anɔ. ¹⁰ Anɔ jɔ rɛkpa n'izne anɔ, mɔbu iwo lawuru, mɔbu okoro-ɔchi, mɔbu mkpara, kwnornu nɔ nye ɛru kwesiri be nyee a wiri nɔ hne ɔ nɔornu ɛru.

¹¹ “Eli-ɔhna ɔbula, mɔbu mgbu ɔbula anɔ bnarnɔ, anɔ piohia ezi badnɔ nɔ rime a, daziri pji tem anɔ whɔga. ¹² Nga anɔ bnarnɔ n'ɔro wam, anɔ kaa, ‘Udno zɔnu anɔ.’ ¹³ O bɔru nɔ ɔro wam bɔru ɔma, udno anɔ jaadazɔnu a, kɔvu nɔ ɔ bɔru nɔ ɔro wam bɔo ɔma, udno anɔ jeehiehnakwnusi anɔ. ¹⁴ Nye ɔbula ke nɔbnanyana anɔ, ke nɔna ikwu-ɔnu anɔ, anɔ jɔowhɔga n'ɔro wam mɔbu n'eli-ɔhna wam, lɔsnama ruznurnuznu ɔchi anɔ. ¹⁵ N'ezɔ me naakanɔ anɔ, be joodonu ɛli Sodom nɔ Gɔmora obirizi n'ɔbochi ikpe karɔ ɛli-ɔhna ji.

¹⁶ “Le, m neezihala anɔ lele atnɔrnɔ n'esilawuru edu, anɔ nwe akɔ lele agwɔ, kpa enwerne lele nduru.

¹⁷ “Kɔvu anɔ ze ele badnɔ, kwnornu nɔ be jeegweru anɔ nyee n'aka ele ikpe, be jaapnia anɔ nhne n'ɔro ɔgbako ele be.

¹⁸ Be jookwuru anụ zne nụ ruwhnu ele risi ọchichi nụ ele eze kwnornu m, ma anụ kanụ be nhne gbasiri, ma ele bụo ele Ju. ¹⁹ Kọvu nụ nga be jeegweru anụ nyee ele ikpe, mkpoma lákọ anụ mini kpa anụ joogoru ọnu anụ mọbu nhne anụ jookwu, ige wam be jeenye anụ nhne anụ jookwu. ²⁰ Kwnornu nụ ọ bụo anụ nookwu ọka, kọvu ọ bụ Enine ke Nda anụ nookwu ọka nụ rime anụ.

²¹ “Nwene jeegweru nwene a nyee ma be gbu a, nda jeegweru nnwọ a nyee, rumu jeelizọ megidne ele murnu be, mee be nwuma. ²² Kpakara ele badnụ joosno anụ irno kwnornu nụ rẹwhna m, Kọvu be jooznohia nye ọbula ke jaaknata mkpoma dazigidne dụ okwukwo kpakara nhne. ²³ Nga be kpagburu anụ n'otu ẹli-ọhna, anụ gbazne nụ ke berere. Me naakanụ anụ ezi ọka, anụ jáagazu kpakara ẹli-ọhna Izireli dụ nga Nnwọ ke Badnụ jaava.

²⁴ “Nye sno apna nye-zni-nhne jáaka nye zni a nhne. Ọhi jáaka nyenwe a. ²⁵ Ọ dulum nga nye sno apna nye-zni-nhne jooonu lele nye zni a nhne, nụ ọhi ọ nụ lele nyenwe a. Ọ buru nụ be sukwuru nda nwe ọro Belizibolu, ọ bụ nụ be jóosukwu ele ọro a karukwo?

*Nye anụ jootu ogwnu a
(Luk 12:2-7)*

²⁶ “Anụ túko ogwnu be, kwnornu nụ ọ zá nhne be kpusnirni okpusni ke be jóokpume, mọbu nhne zị mgwugwa ke be jáamahia. ²⁷ Nhne me kannụ anụ n'ọchichiri, anụ kwu a n'iwhehnie, nhne be tukasiri nụ nsni, anụ kwusa a n'olu ọro. ²⁸ Anụ tú ogwnu ele noogbu anọ-ẹhni, ele nwée rikne gbu mkpoma. Kọvu anụ tų ogwnu nye wam ke nwernu rikne gbu mkpoma nụ anọ-ẹhni nụ bekwnu ẹli renwu. ²⁹ Be zá neere wonzna lawuru otu mkpuru iwai matị? Kọvu otu nụ rime be jáadna n'eli sụ Nda anụ kwéle. ³⁰ Kọvu nụ kpakara rukeri-ize ke zị anụ nụ risi gwnurnu ogwnu. ³¹ Ogwnu tú anụ, anụ zị okne ọnu ahia karụ agida wonzna.

*O kwuhia nụ ọ jụ Karaisi
(Luk 12:8,9)*

³² “Nye ọbula ke jookwuhia m nụ ruwhnu ele badnụ, ọ bụ ya bụ nye me jookwuhia nụ ruwhnu Nda m ke oligwe. ³³ Kọvu nye ọbula ke joozonahoru m nụ ruwhnu ele badnụ, bụ nye me joozonahoru nụ ruwhnu Nda m ke zị n'oligwe.

Ọ bụo udno
kọvu ama-ogwnu
(Luk 12:51-53; 14:26,27)

³⁴ “Anụ chéko nụ m varụ m o gweya udno n'ọwa, m váge m o gweya udno, kọvu ama-ogwnu. ³⁵ Kwnornu nụ m varụ m o kewa 'nnwọ rukna nụ nda a, nnwọ rinya nụ nne a, nnwerne nnwọ nụ nne nzi a.

³⁶ Nye irno badnụ jọobu ele ezi-nụ-oro a. ³⁷ “Nye ọbula ke whnurnu nda a mọbu nne a n'anya karụ m, kwésile m, nye whnurnu nnwọ a rukna mọbu nnwọ a rinya n'anya karụ m, kwésile m. ³⁸ Nye ọbula ke vúrúle ogba a sno m n'aznụ, kwésile m. ³⁹ Nye ọbula ke noopio budsonu a jootuwu a, nye tuwhuru budsonu a kwnornu m, jooophia a.

*Ogwo ẹrnu
(Mak 9:41)*

⁴⁰ “Nye ọbula ke nabnanyarnụ anụ, nabnanyarnụ m, nye nabnanyarnụ m, nabnanyarnụ nye ziyaru m. ⁴¹ Nye ọbula ke nabnanyarnụ nye ọwhnurninya kwnornu nụ ọ bụ nye ọwhnurninya, jaanahia masi ogwo ẹrnu nye ọwhnurninya. Nye nabnanyarnụ nye mee mma kwnornu nụ ọ bụ nye mee mma, jaanahia ogwo ẹrnu nye mee mma. ⁴² Nye ọbula ke jookwute otu nụ rime ele matị ka otu okiko mini jiri iyi kwnornu nụ ọ bụ nye sno apna m, owe, me naakanụ anụ ezi ọka, ọ jaanahiariri ogwo ẹrnu a.”

11

*Jizosi nụ Jóni
Nye Wụ Mini
(Luk 7:18-35)*

¹ Nga Jizosi nyekworu ele sno apna a nri nụ ẹbo wam iwu, o hiri nụ pji whoga, zne zni nhne, kpọ okwo izi ọma kpakara ẹli-ọhna zị be ndundu. ² Jóni nurnu n'oro ikelu kpakara ẹrnu Karaisi nọronu, o zizne agwna ele sno apna a. ³ Be sịkwa a, “Ọ bụ jịwa bụ nye jaava, sobu a le anya nye berere?”

⁴ Jizosi sarụ be, “Anụ lahna kanụ Jóni kpakara nhne anụ nurnu nụ nhne anụ whnurnu, ⁵ ele isni nọowhnu ọsno, ele mgworo neezne izne, be neeme ele nchnichna be ziri rịchna, ele nsni inyo nọonu nhne, ele nwurnu ọnwu lizọru n'ẹnwu, be neezni ele mboni izi ọma.

⁶ Chiokike joozosi nye obula ke jula m kwnornu nhne me mernu.”

⁷ Nga ele sno apna Joni laru, Jizosi bete naakanu agida ele badnu wam nhne gbasiri Joni. O sika be, “Kini bu nhne anu znernu o whnu n'eli-ikpa? Ekere achara ruwhere noovu? ⁸ Sobu kini nhne anu znernu o whnu? Nyerukna wogwu iwo zi pjali pjali sa? Le, ele wogwu iwo zi pjali pjali zi n'oro ele eze. ⁹ Anu kanu m, kini bu nhne anu whogaru zne o whnu? Nye owhnurninya sa? Owe! Nye kakwo nye owhnurninya.

¹⁰ Nye ka bu nye be gbaru nhne gbasiri a n'okwukwo nsu, kaa,

‘Le, m neezizne nye izi m nu ruwhnu i, nye jeemekwata apna i nu ruwhnu i.’

¹¹ N'ezi me kanu anu, n'esilawuru ele ele rinya muru, o za nye ke kakwo Joni Nye Wu Mini, kovu nye zikakworu mati n'eli-eze Chiokike kakwo Joni. ¹² Hite n'obochi Joni Nye Wu Mini du kitna, be neeme eli-eze Chiokike nhne rikne, ele gbasiri rikne naagbali o bna nu rime a. ¹³ Tem du n'ige Joni, kpakara ele owhnurninya nu iwu kwuru nhne gbasiri eli-eze Chiokike wam.

¹⁴ O buru nu anu jeekweru a, Joni bu Elaija nye be gbaru nhne gbasiri a nu o jaava.

¹⁵ Nye nwernu nsni, o nuru.

¹⁶ “Ndaa nhne me jeeji sninu ebiri ka? Ebiri ka nu lele rumu takiri dazigwu n'ahia, noosukwu ibne be ikwu, ¹⁷ be naakaa,

‘A kwannu anu eri,
anu tneeri,
a gwnu eri mkpe,
anu kwnana ekwana.’

¹⁸ Kwnornu nu Joni varu rife wiri, o nwoge manya, be kaa, ‘O nwernu renwu ojo.’

¹⁹ Nnwog ke Badnu varu, neeri wiri, nonowo manya, be kaa, ‘Le, nye okne wiri, nu nye nwog okne manya, enyi ele ona ntu nu ele mmehie.’ Ernu oma ke neehi nu akoniche Chiokike whuya neegesi nu akoniche buru oma.”

Eli-ohna kwé ekwe
(Luk 10:13-15)

²⁰ Jizosi bete o nyanu agida eli-ohna onyinya hne o nruru agida ernu kwnornu nu be kwéle o tuhna mkpoma nu mmehie be. ²¹ “Awhnuwhnu jaazinu i, ji Korazini, awhnuwhnu jaazinu i, ji Betesaida, o buru nu be nruru kpakara agida ernu ndu-ehni ka nu Taya nu Saidoni bu ke be nruru nu

rime anu, be znernu otuhna mkpoma agida ige wheru ewhe, daziri n'ikpe mkpe nu retnu. ²² Kovu me kanu anu, be joodonu Taya nu Saidoni obirizi n'obochi ikpe karu anu. ²³ Ji n'iwuru i masi, Kapanom, be jeegwelizo i olu du oligwe? Be jeegwedna i eli, du bekwnu eli renwu. O buru nu agida ernu ndu-ehni be nruru nu rime i nu be nruru a nu Sodom, o znernu adazi du obochi tna. ²⁴ Kovu me kanu anu, be joodonu eli Sodom obirizi n'obochi ikpe karu i.”

Ozukwa inwe
(Luk 10:21-22)

²⁵ N'ige wam Jizosi karu, “Meka, Nda, Nyenwe oligwe nu owa, kwnornu nu i bigwaru nhne ele ka n'anya ele ako nu ele marnu nhne, kovu i kpumennu be rumu takiri. ²⁶ Owe! Nda, meka, kwnornu nu o buru oma kpa n'anya i.

²⁷ “Nda m yisiri kpakara nhne n'aka m. O za nye magwu Nnwog wam, okwolem Nda. O zi masi nye magwu Nda wam, okwolem Nnwog a kpai, nu ele Nnwog wam piuru o kpumenu a.

²⁸ “Anu vakwnusi m, anu ele nodogbu ehni anu n'ernu, ele be vuteru ivu rinya, m jeeme anu zukwaru inwe. ²⁹ Anu ynarnu yokwu m* n'ili anu, anu mphia nhne n'onu m, kwnornu nu m bu m nye zi wohnerne nu nye gwednarnu mkpoma n'eli, anu joophia ozukwa inwe nu mkpoma anu. ³⁰ Kwnornu nu yokwu m gbú igbugbu, ivu m zi ewheke.”

12

Ajji gbasiri
Obochi Ozukwa Inwe
(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ N'ige wam, Jizosi naagawhe n'ekwu ikpa n'Obochi Ozukwa Inwe, wiri nonogwu ele sno apna a, be bete nonogho ikpa naata. ² Nga ele Farisi whnruru a, be kanu a, “Le, ele sno apna i neeme nhne kwésile n'iwu n'Obochi Ozukwa Inwe.”

³ O kanu be, “Anu gwnuna nhne Devidi mernu nga wiri gwnruru a, ya nu ele snogwu a? ⁴ O bnaznenu n'oro nsu Chiokike ri bredi be bitaru nu ruwhnu Chiokike, ke kwésile n'iwu nu Devidi nu ele sno a ri, okwolem ele okwa arjohna kwesiri

* 11:29 Yokwu bu isisi be knegidnenu n'ili anu o ro ma be rnu ernu be karu be mee.

o ri a? ⁵ Mòbu anụ gwn'ina n'iwu kpa ele ọkwa arịohna Chiokike ji neemeru Ọbochi Ozukwa Inwe n'Ọro Nsọ Chiokike, kọvu ikpe mána be? ⁶ Kọvu me kanụ anụ n'nye kakwo Ọro Nsọ Chiokike zị hna. ⁷ Ọ bụru n'nye anụ mahiaru nhne ikwu-ọnu ka bụ, 'M noopio obirizi, ọ b'ụo arịohna,' anụ jáama ele ikpe mána ikpe. ⁸ Kwnornu n'nye Nnwọ ke Badnụ b'nyenwe Ọbochi Ozukwa Inwe."

*Nyerukna aka
d'ónwurnu ọdonwu*

(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Jizọsi hi n'nye pji whọga, bna n'ọro ọgbako ele Ju, ¹⁰ otu nwerukna aka d'ónwurnu ọdonwu zị pji. Be noopio nhne be jeeji bno Jizọsi nhne, be s'ikwa a, "Ọ b'uru ọma n'iwu ọ gwọ nr'ria n'Ọbochi Ozukwa Inwe?"

¹¹ Jizọsi kanụ be, "Ndaa nye n'nye rime anụ ke jeenwe otu atn'urnu, ọ b'uru n'nye atn'urnu wam dnabna rime olulu n'Ọbochi Ozukwa Inwe, ọ b'uru ọ j'ónwugwu a, d'ohia a? ¹² Badnụ gburu ọnu karu atn'urnu. Ka b'uru n'nye ọ b'uru ọma o mee nhne ọma n'Ọbochi Ozukwa Inwe."

¹³ Ọ kanụ nye nyerukna wam, "D'osnima aka i." Ọ d'osnima aka a, aka a b'uru ọma lele aka a berere. ¹⁴ Ngam, ele Farisi whọgaru gba iznuznu kpa be joogbu a.

Nnwọ izi Chiokike h'ohiaru

¹⁵ Nga Jizọsi mahiaru a, o hi n'nye pji whọga, agida badnụ snornu a, ọ gwọ kpakara ẹhni igbugbu be. ¹⁶ Ọ d'oru be aka n'nye ns'ni be m'ek'ọ ele badnụ mahia nye ọ b'uru. ¹⁷ O mernu ka ma nhne be gbaru n'okwukwo nsọ hite n'ọnu Azaya nye ọwhnurninya mezu, ke kwuru,

¹⁸ "Le, ka b'uru nye izi m me h'ohiaru,
nye me whn'urnu n'anya, nye nhne a
n'ososo m.

M jeeyisi Enine m n'nye rime a.

Ọ j'okpo okwo ikpe zị snam n'nye
kpakara mba.

¹⁹ Ọ j'olu ọgwu, o j'eesi l'ulo,
ọ z'nye j'onu akp'iri a n'ederezi.

²⁰ Ọ jáagbaji ekere achara hipiagwu ẹhipia,
m'ọbu wh'usnime t'onji n'ohio
runwurnu,

tem o mee ikpe zị snam megbu.

²¹ Kpakara mba jeenwe olile anya n'nye
r'ehna a."

*Jizọsi n'nye Belizibolu
(Mak 3:20-30; Luk 11:14-23)*

²² Ige wam be kwuyan'nye Jizọsi otu badnụ
renwu oju n'wugwu, nye kpuru isni, ke
dnarn'nye mgbu, ọ gwọ a ẹhni igbugbu wam,
nye mgbu wam kwuru ọka, whn'nye masi
osno. ²³ O duru agida ele badnụ wam ẹhni,
be kaa, "Nyerukna ka, ọ j'obu Nnwọ Devidi
sa?"

²⁴ Kọvu nga ele Farisi n'urnu a, be kaa,
"Nwerukna ka neej'ri rikne Belizibolu nye
risi ele renwu oju naach'ihala renwu oju."

²⁵ Nga Jizọsi mahiaru ọriri be, ọ kanụ
be, "Eli-eze ọbula kewama megidne ẹhni a,
j'otubiri etekne, ẹli-ohna ọbula m'ọbu ọro
ọbula ke kewaru megidne ẹhni a j'ogwu-
zoli. ²⁶ Ọ b'uru n'nye Setani ch'ihala Setani, o
kewaru megidne ẹhni a, ẹli-eze a jaaga ọla
gwuzo? ²⁷ Ọ b'uru n'nye m ji m rikne Belizibolu
naach'ihala ele renwu oju, n'nye rikne nyele
b'uru hne ele ke anụ ji naach'ihala be? Be
j'obu ele ikpe anụ. ²⁸ Kọvu ọ b'uru n'nye m ji m
Enine ke Chiokike naach'ihala renwu oju, le,
eli-eze Chiokike d'ulam anụ ẹhni. ²⁹ Berere
kwono, badnụ jaaga ọla bna n'ọro nye dikne,
nah'oru a kpakara nhne n'aka rikne, ọ b'uru
n'nye o béle osno kne dikne wam eriri? Nga
wam o jeenwe rikne nah'oru a nhne zị n'ọro
a.

³⁰ "Nye n'nye me z'ila, b'uru nye neemegidne
m, nye sn'one m naach'ikota nhne, b'uru nye
n'obosa ọbosa. ³¹ Kwnornu n'nye ka, m
naakan'nye anụ, be jaagbar'nyu badnụ mme-
hie n'nye okwulu ọbula be kwuluru, kọvu n'nye
be jáagbar'nyu okwulu be kwuluru Enine
Nsọ. ³² Nye ọbula ke j'ookwugidne Nnwọ ke
Badnụ, be jaagbar'nyu a, kọvu nye ọbula ke
j'ookwugidne Enine Nsọ, be jáagbar'nyu a, ọ
b'uru n'nye ige ka, m'ọbu ige ke jaava.

Isisi n'nye mkpuru a

(Luk 6:43-45)

³³ "Anụ mee isisi ma ọ b'uru ọma, mee masi
mkpuru a ma ọ b'uru ọma, m'ọbu mee isisi
ma ọ b'uru isisi oju, mee masi mkpuru a ma
ọ b'uru mkpuru oju. Kwnornu n'nye be mahia
isisi hite n'nye mkpuru a. ³⁴ Anụ ẹbnurnu
agwo, anụ jaaga ọla kwu ọka ọma, hne anụ
b'uru ele oju? Kwnornu n'nye nhne j'ipiyaru
mkpoma b'uru nhne ọnu nookwu. ³⁵ Badnụ
ọma hite n'ekw'nyu ọma ke zị n'nye mkpoma
a neegwehia nhne ọma, badnụ oju hite
n'ekw'nyu oju ke zị n'nye mkpoma a neegwehia
nhne oju. ³⁶ Kọvu me kanụ anụ, n'nye ọka ọbula
ele badnụ nookwu ke bn'agwo n'nye nhne, be
jaasa ajiji a n'ọbochi ikpe. ³⁷ Kwnornu n'nye be

jeehite n'ikwu-ọnu ì gwnṣi ì nù nye mee mma, hite masì n'ikwu-ọnu ì maa ì ikpe.”

Nhne elekema ke Jona
(Mat 8:11,12; Luk 11:29-32)

³⁸Ige wam agwna ele zni iwu nù ele Farisi kanù a, “Nye-zni-nhne, a noopio ọ whnú nhne elekema n'aka ì.”

³⁹Jizọsi sarù be, “Ebiri ojo ke naagba ewhere noopio nhne elekema, ọ zá nhne elekema be jeenye a, okwolem nhne elekema Jona nye ọwhnurninya. ⁴⁰Lele kpa Jona daziri ọbochi ẹto iwnehnie nù abalì nù ruwọ aznú, ọ bụ kpa Nnwọ ke Badnú jaadazì nù rime ẹlì ọbochi ẹto iwnehnie nù abalì. ⁴¹Ele rukna Ninive joosno ebiri ka lizọ n'ikpe, be jaama be ikpe, kwnornu nù be tũhnasarnu mkpọma n'okpo okwo Jona. Kọvu le, nhne kakwo Jona zì hna. ⁴²Eze nyerinya Seba jeelizọ ya nù ele ebiri ka bna n'ikpe, ọ jaama be ikpe, kwnornu nù o hiri n'osotoma ọwa va nurnu akoniche Solomoni. Kọvu le, nhne kakwo Solomoni zì hna.

Rẹnwu ojo hiehnarnu
(Luk 11:24-26)

⁴³“Nga rẹnwu ojo hiri nù rime badnú whọga, o zneghari n'ẹlì chna chna chna, noopio hne o joozukwa inwe, kọvu ọ pihjala, ⁴⁴ọ kaa, ‘M jaalahna n'oro m hne me hiri whuya.’ Nga ọ vaduru, ọ whnú nù ọ zá nye wu nù rime ọro wam, nù be zasnarnu a, bikwata nhne nkari. ⁴⁵O jeezne chirì rẹnwu ojo esau ibne a ele nwernu risi rikne karù a, be bna wuru nù rime nye wam, ọodi ipne-aznú ke nye wam jọhnasi bujo karù kpa ọ zì nù mbọm. Ọ bụ kpa ọ jọonu n'ebiri ojo ka.”

Nne Jizọsi nù rọmu nne a
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶Nga ọ nookwunu agida ele badnú wam ọka, nne a nù rọmu nne a varù gwuzoru n'ederezi noopio o kwunu a ọka. ⁴⁷Otu badnú kanù a, “Le, nne i nù rọmu nne i gwuzogwu n'ederezi noopio i o kwunu i ọka.” ⁴⁸Jizọsi sarù a, “Nyele bụ nne m, ele kele bụ rọmu nne m?”

⁴⁹Ọ dọsnima aka nù hne ele sno apna a zì, kaa, “Anù le nne m nù rọmu nne m. ⁵⁰Kwnornu nù nye ọbula ke jeeme nhne Nda m ke zì n'oligwe noopio, nye wam bụ nwene m rukna nù nwene m rinya, nù nne m.”

13

Elulu nye ọgha mkpuru
(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹N'ọbochi wam Jizọsi whuyaru nù rime ọro zne daziri ẹlì nù ngeri osimini. ²Agida ele badnú gbakoru hne ọ zì, ke kpayarù o jiri bna nù rime ọgbo, daziri ẹlì, agida ele badnú wam gwuzoru nù mkpomkpo ẹlì. ³O ji elulu zì ọdo n'odo zni be agida nhne, kaa, “Otu nye ẹrnu ẹkwu zneru agha mkpuru. ⁴Nga ọ naagha, agwna mkpuru dna nù ngeri apna, rọmu ọnunu varù tuturu be ta. ⁵Agwna mkpuru dnarnù n'ẹlì rugwu, hne be nwée agida rızna, ngangam mkpuru wam fuhjaru, kwnornu nù be nwée agida rızna. ⁶Nga ẹhnam wasiri, be chnanwu, kwnornu nù be nwée ẹgwnugwu. ⁷Agwna mkpuru berere dnarnù n'esilawuru igwnu, igwnu wam sohja, kpagbu be. ⁸Agwna mkpuru berere dnarnù n'ẹlì ọma, be mji mkpuru otu riwhu, berere nri isunu, berere nri ẹto. ⁹Nye nwernu nsni, ọ nurnu.”

Nhne o kwno tnu elulu
(Mak 4:10-12; Luk 8:9,10)

¹⁰Ele sno apna a vakwnusi a, sika a, “Kini kpayarù i nookwunu be ọka n'elulu?”

¹¹Jizọsi sarù be, “Be mernu anù mahja nhne tugwaru otugwa ke ẹlì-eze Chiokike, kọvu nù ọ buo be. ¹²Nye ọbula ke nwernu nhne, be jeenye hnasì a, o jeenwe agida nhne, kọvu nye ke nwée, be jaanahoru a ọ bụbedi ke o nwernu. ¹³Kam kpayarù, me nọtununu be elulu. Be neele anya kọvu be zá nọwhnu, be noobno nsni, be zá nọonu, be jọoghohia nhne. ¹⁴Nhne Azaya nye ọwhnurninya kwuru gbasiri be mezu nù risi be, ke kwuru, ‘Anù jọonu kpọi, kọvu anù jọomuhia rja rja, anù jọowhnu kọvu anù jọoghohia rja rja.’

¹⁵Kwnornu nù mkpọma ele ka gbasninem n'oto, nsni kposninem be masi. Be kpusninem anya be, ma be gharù o ji anya be whnú ọsno, gharù o jiri nsni be nurnu nhne, gweru mkpọma be ghohia, ma be tũhnasna, ma m gwọ m be.’

¹⁶Anù bụ ele ọwa ọma, kwnornu nù anya anù nọwhnu ọsno, nsni anù nọonu nhne. ¹⁷N'ezì me kanù anù, ọ gwnurnu agida ele ọwhnurninya nù ele ọma ọgwnu ọ whnú

nhne anụ ọ̀wọ̀hnu, kọ̀wu nù be whnùna, nù ọ̀ nurnu nhne anụ ọ̀nonu kọ̀wu nù be nùna.

Risi elulu
nye ọ̀gha mkpuru

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ “Anụ bnote nsnị ma anụ mụhia risi elulu nye ọ̀gha mkpuru wam. ¹⁹ Nye ọ̀bula ke nurnu ikwu-ọ̀nu ẹ̀li-eze Chiokike, kọ̀wu ọ̀ ghọ̀hiala a, nye ojo wam va, nahọ̀ru a nhne be kpasịru nù mkpoma a. Ka bụ mkpuru ke be ghasịri nù ngeri apna. ²⁰ Mkpuru ke be ghasịri nù rugwu bụ ele nurnu ikwu-ọ̀nu wam, ngangam be gweru snarnịma nwugwu a. ²¹ Kọ̀wu nù be nwée egwnugwu nù rime be, be dazị ige matị, nga mmekpẹ̀hni mọ̀bu awhnụwhnu varụ kwnornu nù ikwu-ọ̀nu wam, ngangam, be dnahnalaa aznụ. ²² Mkpuru ke be ghasịri n'esislawuru igwu nù ele nurnu ikwu-ọ̀nu wam, kọ̀wu mmekpẹ̀hni ke ọ̀wa ka nù aghigho ọ̀whnu ẹ̀kwnu n'anya kpagburu ikwu-ọ̀nu wam, ọ̀buru nhne mịna mkpuru. ²³ Mkpuru ke be ghasịri n'ẹ̀li buru ọ̀ma, bụ ele ke nurnu ikwu-ọ̀nu wam, be ghọ̀hia a, be mihia mkpuru k'ezi, otu riwhu, ke berere nri isunu, berere nri ẹ̀to.”

Elulu achara atna

²⁴ Jizọsi tñunu be elulu berere, kaa, “Eli-eze Chiokike nù lele hne badnụ kpasịru mkpuru ọ̀ma n'ẹ̀kwu a. ²⁵ Nga ele badnụ neezini anyarna, nye irno varụ kpasị atna n'ẹ̀kwu wam, la. ²⁶ Nga mkpuru ọ̀ma wam fuhjaru, ọ̀ mji mkpuru, atna wam whọ̀ru iwhne. ²⁷ Ele izi nye nwe ẹ̀kwu wam vakwnusi a, kanụ a, ‘Nda-aj-kwu, i kpasịla mkpuru ọ̀ma n'ẹ̀kwu i? O zi hnele fuhjia atna?’

²⁸ “O kanụ be, ‘Ka bụ aka ẹ̀rnu nye irno.’ “Ele izi a sịkwa a, ‘I piuru a zne whome be?’

²⁹ “O kanụ be, ‘Ọ̀za! O zi kpa anụ zi noowho atna anụ whokọ̀ta i kpa. ³⁰ Anụ gharu be lawuru sokọ̀ta dū ige o gwe nhne n'ẹ̀kwu, nga wam, m jaakanu ele neegwe nhne n'ẹ̀kwu be beru ọ̀sno whome atna wam, kpukota be n'okwukwu, kpọ be bẹkwnu. Kọ̀wu anụ chibna i kpa wam n'ọ̀bna m.’”

Mkpuru mositadi nù
nhne whụ bredi

(Mak 4:30-34; Luk 13:18-21)

³¹ Jizọsi tñunu be elulu berere, kaa, “Eli-eze Chiokike nù lele mkpuru isisi be kwu

mositadi, ke badnụ kpasịru n'ẹ̀kwu a. ³² O bụ n'ezi nù ọ̀ zi matị kakwo kpakara mkpuru, ọ̀ ghọ̀ isisi kakwo kpakara nhne be kpasịri n'ẹ̀kwu, ke ọ̀nunu oligwe naava ọ̀nunu alikwu nù nkala a.”

³³ O tñunu be elulu berere, kaa, “Eli-eze Chiokike nù lele nhne whụ bredi, ke nyerinya gweru gwasi nù rime agida i kpa, tem kpakara a whụ.”

³⁴ Kpakara ikwu-ọ̀nu ka bụ ke Jizọsi kwunnu igbudu badnụ n'elulu. O kwugene be ikwu-ọ̀nu hne o jife elulu.

³⁵ “Ka bụ ma nhne be kwuru hite n'ọ̀nu nye ọ̀whnurninya mezu, ke karu, ‘M jookpume ọ̀nu m tñu elulu, m jaakahia nhne be bigwaru abigwa ke nga ọ̀wa panizoru.’”

Jizọsi kowamarnu risi

elulu achara atna

³⁶ Nga ọ̀ ghasaru igbudu badnụ wam, ọ̀ bna nù rime ọ̀ro. Ele sno apna a vakwnusiri a, naakaa, “Kọ̀wanu aị risi elulu atna wam zi n'ẹ̀kwu wam.”

³⁷ O kaa, “Nye naagha mkpuru ọ̀ma bụ Nnwọ ke Badnụ. ³⁸ Ẹ̀kwu bụ ọ̀wa, mkpuru ọ̀ma wam bụ rumu ẹ̀li-eze Chiokike, kọ̀wu atna wam bụ ele ke nye ojo wam. ³⁹ Nye irno wam ke kpasịru be bụ Ekwensu, ogwe nhne n'ẹ̀kwu bụ okwukwo ọ̀wa, ele wam neegwe nhne n'ẹ̀kwu bụ ele enine izi. ⁴⁰ Lele kpa be nookpokota atna wam nọkpo be bẹkwnu, ọ̀ bụ kpa ọ̀ jaazị n'okwukwo ọ̀wa. ⁴¹ Nnwọ ke Badnụ jeezihala ele enine izi a, be chikota n'ẹ̀li-eze a kpakara ele naakpahia aruru-ẹ̀li nù ele neeme mmehie. ⁴² Be jootubna be n'okne bẹkwnu wam hne be jaazị naakwna ẹ̀kwna, naata rukwnurnu-ize. ⁴³ Ige wam ele mee mma joonwu lele ẹ̀nam n'ẹ̀li-eze Chiokike Nda be. Nye nwernu nsnị, ọ̀ nurnu.

Elulu ẹ̀to

⁴⁴ “Eli-eze Chiokike nù lele ẹ̀kwnu be bigwaru n'ẹ̀kwu, ke otu badnụ whnurnu. O gweru nhne kpusnime a, gweru snarnịma la, re kpakara nhne ọ̀ nwernu, zuru ẹ̀li wam.

⁴⁵ “Eli-eze Chiokike nù lele nye mgbama-ahia noopio palị ọ̀ma. ⁴⁶ Nga ọ̀ whnurnu otu palị gburu okne ọ̀nu, o zne re kpakara nhne o nwernu, zuru a.

⁴⁷ “Berere kwno ẹ̀li-eze Chiokike nù lele igbo be wusiri nù rime osimini, ke gburu agida aznụ zi ọ̀do n'odo. ⁴⁸ Nga o jiru, be dọ̀hia a nù mkpomkpo ẹ̀li, daziri ẹ̀li hosi aznụ ele ke buru ọ̀ma nù rime nhne,

tuwume aznū ele ke b'io ɔma. ⁴⁹ Ɔ b' kpa ɔ jaaz' n'okwukwo ke ɔwa, ele enine izi ɔowhuya, kewah'ia ele ɔjo n'ehni ele mee mma. ⁵⁰ Be ɔootubna ele ɔjo n'okne bekwnu, hne be jaaz' naakwna ekwna, naata rukwnurnu-ize."

⁵¹ Jizos' s'ikwaru be, "An' ghohiaru kpakara nhne ka?"

Be kaa, "Owe."

⁵² Ɔ kan' be, "Nye zni iwu ɔbula be znirni apna eli-eze Chiokike, n' lele nye nwe ɔro nye hiri n'ekwnu a neegweh'ia nhne ikne n' nhne ɔknani."

Be j'uru Jizos' n' Nazareti

(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Nga Jizos' tnukworu elulu, o hiri n' p'iji whoga. ⁵⁴ Nga ɔ var' n'eli ke aka a, neezni nhne n'oro ogbako be, ke kpayaru nhne o znirni duru be ehni, be kaa, "Ndaa hne nwerukna ka nweh'iaru akoniche n' ɛrnu ndu-ehni ka? ⁵⁵ Nyerukna ka ɔ b'io nnwo omenka ai? Ɔ b'io nne a b' nyee be kwu Meri nu rumu nne a rukna, Jemisi, n' Josefu, n' Sajmoni n' Judasi? ⁵⁶ Rumu nne a rinya be z'ia n'esilawuru ai? Ndaa hne nwerukna ka nweh'iaru kpakara nhne ka?" ⁵⁷ Be we ovu ehni megidne a.

Kovu Jizos' kan' be, "Okwolem n' eli ke a n' ezi-nu-oro a b' hne nye ɔwhnurninya nw'ee ɔso anya." ⁵⁸ Ɔ rn'una agida ɛrnu ndu-ehni n' p'iji kwnornu n' be nw'ee ɔknata mkpoma.

14

Enwu Joni Nye Wu Mini

(Mak 6:14-29; Luk 9:7-9)

¹ N'ige wam Eze Erɔdu nye neechi Galili nurnu ɔtnutnu gbas'iri Jizos'. ² Ɔ kan' ele neeznenu a izi, "Nyerukna ka b' Joni Nye Wu Mini, o hilem n'enwu lizo, ɔ b' nhne mernu o nwernu rikne ka o ji nɔornu ɛrnu ndu-ehni."

³ N'ige wheru ewhe Erɔdu nwugwuru Joni, kne a eriri, yisi a n'oro ikelu kwnornu n' Erodias' nnwerne Filipu nwene a rukna. ⁴ Kwnornu n' Joni kann' a, "Ɔ b'io ɔma n'iwu ɔ lu nnwerne nwene i." ⁵ Erɔdu pioru o gbu a, kovu ɔ turu ogwnu ele Ju, kwnornu n' be kwegwu Joni b' nye ɔwhnurninya.

⁶ Nga ɔbochi ochenwanya ɔmumu Erɔdu duru, nnwo rinya Erodias' neetne eri n' ruwhnu be, ɔ soru Erɔdu n'onu k'ezi, ⁷ o kwe a mkwna, kwesi a rikne n' o jeenye a

nhne ɔbula ɔ ɔoorio. ⁸ Nne a zni a ezni ɔ kaa, "Nye m risi Joni Nye Wu Mini n'agbugba hna."

⁹ O gburu eze igbugbu n' mkpoma, kovu kwnornu n' mkwna wam o kweru, n' ele ya n' be daz' neeri wiri, ɔ kar' be nyee a. ¹⁰ O zizne be gbuh'ia risi Joni n'oro ikelu.

¹¹ Be vuya risi a n'agbugba, nyee nnwo rinya wam, o nyee a nne a. ¹² Ele sno apna Joni va, vuru iznu a, li a, be zne kan' Jizos' nhne mernu.

Jizos' nyernu pokwu

badnu isne wiri

(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

¹³ Nga Jizos' nurnu a, o hiri n' p'iam whoga, ya n' nsnunu a bna n'ogbo zne hne koru owu. Kovu ele badnu pioh'iaru hne ɔ z', be hi n' kpakara eli-ohna wam snornu a n'ochi eli. ¹⁴ Nga Jizos' whuyaru n'ogbo whnu agida badnu, ɔ donu be obirizi, gwɔ ele ke naaria nr'iria. ¹⁵ Nga ɔ duru ogbednachi, ele sno apna a vakwnusiri a, kaa, "Hna kogwu owu, ɔbochi zneminem, zila ele ka ma be zne n' rime eli-ohna zne zuru nhne oriri."

¹⁶ Jizos' kan' be, "Ɔ z'ila mkpa n' be jaala, an' nyee be nhne be jeeri."

¹⁷ Be kan' a, "Nhne a nwernu hna kwolem ike br'edi isne n' azn' lawuru."

¹⁸ Jizos' kan' be, "An' ch'ianu m be hna."

¹⁹ Ɔ kan' kpakara igbudu badnu wam daz'iri eli n'olu achara. O gweru ike br'edi isne n' azn' lawuru wam, le anya n'oligwe, tu mmamma, nyawama be, nyee ele sno apna a, be gweru a nyee igbudu badnu wam.

²⁰ Kpakara be ri, riji ruwhu, ele sno apna a tutukota ruvnuruvnu ke gwnarn' agwna, ke jih'iaru nk'ita nri nu nk'ita lawuru. ²¹ Ele riri wiri wam b' pokwu ele rukna isne, be gweme ele rinya n' rumu tak'iri.

Jizos' znernu izne

n'olu mini

(Mak 6:45-52; Jon 6:15-21)

²² Ngangam Jizos' kan' ele sno apna a be bna n'ogbo, beru a ɔsno whe aka osimini kiyari, ma o zila igbudu badnu wam.

²³ Nga o zilakworu igbudu badnu wam, o pnezne n'olu rugwu n' nsnunu a zne kpe okpukpe. N'ige ogbednachi, ya n' nsnunu a z' p'iam. ²⁴ Kovu n'ogbo wam z' ikere n'olu osimini, abaka-mini z' noovu a, kwnornu n' ruwhere neewhegidne a. ²⁵ Kovu n'onu ɔsisi, Jizos' neezne izne n'olu mini ma ɔ

vakwnusi be. ²⁶Nga ele sno apna a whnurnu a, hne o neezne izne n'olu mini, mkpoma whuru be, be tū ogwnu, si okokoba nū ọ bụ renwu.

²⁷Ngangam Jizōsi kanū be, “Mkpoma si anū rikne, ọ bụ mawa. Anū tūko ogwnu.”

²⁸Pita sa a, “Nyenwe aī, ọ bụru nū ọ bụ jīwa, kanū m me vakwnusi i n'olu mini.”

²⁹Jizōsi kanū a, “Vaa.”

Pita hi n'ogbo hiedna, zne izne n'olu mini, neeznekwnusi Jizōsi. ³⁰Kovu nga ọ whnurnu okne ruwhere, ọ tū ogwnu, bete neemi, o siwama, “Nyenwe aī, znōhia m.”

³¹Ngangam Jizōsi dōsnihala aka a, nwugwuru a, kanū a, “Nye okwnata mkpoma maī, kīni kpayarū i jiri nwe mkpoma lawuru?”

³²Nga be bnarnū nū rime ogbo, ruwhere wam whebiri. ³³Ele zī nū rime ogbo wam varū kponu a risi ēli, be naakaa, “N'ezi, i bụ Nnwō Chiokike.”

*Jizōsi gworu ele nriria
n'ēli Genezareti
(Mak 6:53-56)*

³⁴Nga be wheru aznū mini wam, be va du n'ēli Genezareti. ³⁵Ele rukna ēli wam mahjaru Jizōsi, be zihala nū kpakara ēli kwuyanū a ele nriria. ³⁶Be rjasno a ma be kpatū ọnu iwo a aka kpōi. Ọ gwōru kpakara ele kpaturu ọnu iwo a aka.

15

*Omen'ēli ke ele mbom
(Mak 7:1-13)*

¹Nga ele Farisi nū ele zni iwu ele Ju hiri nū Jeruselem vakwnusi Jizōsi, be sīkwa a, ²“Kīni kpayaru ele sno apna ī zā naabīta omen'ēli ele mbom? Be zā nōokwo aka hne be ri wiri.”

³Jizōsi sarū be, “Kīni kpayarū anū zā naabīta nhne Chiokike nyernu n'iwu kwnornu omen'ēli anū? ⁴Chiokike karū, ‘Sōbisinu nda ī nū nne i,’ nū ‘Nye ọbula ke jōovu nda a mōbu nne a ọnu, be gbu a.’ ⁵Kovu anū karū nū nye ọbula ke jaakanū nda a mōbu nne a, ‘Nhne i jeerihja n'aka m bụ nkesi me nyernu Chiokike,’ ⁶ọ zīma mkpa nū ọ jōosobisinu nda a mōbu nne a rja rja. Anū neeme ikwu-ọnu Chiokike nhne etekne kwnornu omen'ēli anū. ⁷Ele ruwhnu lawuru, Azaya nye ọwhnurninya kwuru ezi ọka gbasiri anū nga ọ kwuru,

⁸‘Ele ka jī mgbele-ọnu etekne nōosobisinu m,
kovu nū mkpoma be zī ikere nū hne me zī.

⁹Be nōokponu m risi ēli n'etekne,
be neezni nhne badnū
nyernu n'iwu lele nū ọ bụ iwu
Chiokike.’”

*Nhne neemeru badnū
(Mak 7:14-23)*

¹⁰Jizōsi sukwuru igbudu badnū wam, kanū be, “Anū bnote nsni, anū ghōhia masi. ¹¹Ọ būo nhne bnarnū n'ọnu badnū bụ nhne neemeru badnū, ọ bụ nhne hi n'ọnu whūya bụ nhne neemeru badnū.”

¹²Ele sno apna a vakwnusiri a, kanū a, “I mahjaru nū ele Farisi weru ēhni nga be nurnu ọka wam?”

¹³Jizōsi sarū be, “Be joowhohala isisi ọbula ke Nda m ke oligwe kpāsila. ¹⁴Anū gharū be, be bụ ele kpuru isni noodu ele kpuru isni. Ọ bụru nū nye isni noodu nye isni, be lawuru jaadnabna nū rime olulu.”

¹⁵Pita kanū a, “Kōwanu aī risi elulu ka.”

¹⁶Jizōsi kanū be, “Anū nwēe oghohia dū kītna? ¹⁷Ọ bụ anū maa nū nhne ọbula ke bnarnū n'ọnu neezne nū ruwho, be nynōhala a n'osoro? ¹⁸Kovu nū nhne ke hiri n'ọnu whūya hi nū mkpoma whūya, ka bụ nhne ke neemeru badnū. ¹⁹Kwnornu nū hite nū rime mkpoma bụ hne kpakara ọriri ojo hi nōowhuya, ogbu badnū, ome oyi, ogba ewhere, oznu buznu, akebne aghalaghalala nū ọkaja ele berere. ²⁰Nhne ele ka bụ nhne meru badnū, kovu o ri wiri n'aka kwōge ọkwo mēru badnū.”

*Okwnata ovu otu nyerinya
(Mak 7:24-30)*

²¹Jizōsi hiri nū pjam whōga, zne n'ēli Taya nū Sajdoni. ²²Otu nyerinya Kena, nye ēli wam, whūyaru, siwama, “Nyenwe aī, Nnwō Devidi, donu m obirizi, renwu ojo nwugwusi nnwō m rinya aka rikne.”

²³Jizōsi sála a nhne ọbula. Ele sno apna a vakwnusi a, rjasno, kaa, “Chīhala a, kwnornu nū o neesino aī lulo.”

²⁴Jizōsi sarū, “Be ziyaru m kwnornu atnurnu whuru owu ke ele Izireli kpōi.”

²⁵Nyerinya wam varū kponu a risi ēli, kaa, “Nyenwe aī, yisinu m aka.”

²⁶Jizōsi sarū, “Ọ būo oma o gweru wiri rumu takiri tūhalanu rumu nkīta.”

²⁷Nyerinya wam karū, “Owe, Nyenwe aī, kovu nū rumu nkīta neeri agwna

rùvnuruvnu ke hi nù n'olu ikpechi ele nwe be naadna.”

²⁸ Ige wam, Jizòsi sarù a, “Nyerinya, òkwnata mkpoma ì hna ezi, ò dazìnu ì lele kpa ì pioru.” Ngangam, èhni bùru nnwò a rinya òma.

Jizòsi gwòru ele nrìria

²⁹ Jizòsi hi nù pjam whùya, va nù ngeri Osimini Galili. O pnezne n'olu rugwu, dazìri èli. ³⁰ Agìda ele badnù vakwnusiri a, kwuru ele mgwòro, nù ele isni, ele vu òru, nù ele mgbu, nù agìda ele naarja nrìria zì òdo n'òdo va. Be kwubita be n'èli n'òchi Jizòsi, ò gwò kpakara be. ³¹ Ka kpayarù ò duru ele badnù wam èhni, nga be whnurnu ele mgbu hne be kwuru òka, ele vu òru, èhni bùru be òma, ele mgwòro neezne izne, nù ele isni whnurnu òsno. Be ja Chiokike ke Izirèli mma.

Jizòsi nyernu pokwu badnù èno wiri
(Mak 8:1-10)

³² Jizòsi sukwu ele sno apna a, kaa, “M nòodonu agìda ele badnù ka obirizi, kwnornu nù me nù be dazìlam òbochi èto kìtna, be nwée nhne be jeeri, m jéezila be n'ònu etekne, ò zì be tũbo n'apna.”

³³ Ele sno apna a kanù a, “Ndaa hne a jeenwehja brèdi n'èli-ìkpa ka ke jeeji igbudu badnù ka rùwho?”

³⁴ Jizòsi sika be, “Anù nwernu ike brèdi ele?”

Be sarù, “Èsau, nù aznù matì ele nù ele.”

³⁵ Jizòsi kanù igbudu badnù wam be dazìri èli. ³⁶ O gweru ike brèdi èsau nù aznù wam, tũ mmamma, ò nyawama be, nyee ele sno apna a, ele sno apna gweru nyee igbudu badnù wam. ³⁷ Kpakara be ri, riji rùwho, be tũtukota rùvnuruvnu ke gwnarnù agwna, nkita èsau jipiyaru. ³⁸ Ele riri a bù pokwu ele rukna èno, be gweme ele rinya nù rùmu takiri. ³⁹ Nga Jizòsi zihalaru ele badnù wam, ò bna n'ògbo zne n'èli Magada.

16

Orio nhne elekema
(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Ele Farisi nù ele Sadusi vakwnusiri Jizòsi naakpa a iru, kanù a, ò gesi be nhne elekema hi n'oligwe. ² Ò sarù be, “N'ogbednachi, anù naakaa, ‘Ruwhnu oligwe bùru òma, kwnornu nù oligwe naachna ihie ihie.’ ³ N'òsisi, anù naakaa,

‘Ruwhnu oligwe bùro òma tna, kwnornu nù oligwe dugwu ruwhnu naachna ihie ihie.’ Anù magwù kpa be le òwa nù ruwhnu oligwe anya gwnù nhne ò jòobu. Kòvu ndaa kpa anù máa ige ka? ⁴ Ebiri ojo naagba ewhere, noopio nhne elekema, ò zá nhne elekema be jeenye anù, okwolem nhne elekema Jona nye òwhnurninya.” Ò gharù be, whòga.

Nhne whù brèdi ke ele Farisi nù ele Sadusi
(Mak 8:14-21)

⁵ Nga ele sno apna a gawheru nù ngeri kiyari, be chezuru o gweru brèdi. ⁶ Jizòsi kanù be, “Anyà dù anù èli, anù neeze nhne whù brèdi ke ele Farisi nù ele Sadusi.”

⁷ Be nòotnurita n'esilawuru be, naakaa, “Ò bù kwnornu nù a jile brèdi.”

⁸ Nga Jizòsi mahjaru a, ò kaa, “Ele òkwnata ova matì, kini kpayarù anù ji nookwu n'esilawuru anù nù anù nwée brèdi? ⁹ Anù ghòhia kòriri, anù chèn-wanyana ike brèdi isne ke pokwu badnù isne, nù nkita ele anù pnojiri? ¹⁰ Mòbu nga me keru ike brèdi èsau ke pokwu badnù èno wam, nkita ele anù pnojiri? ¹¹ Kini kpayarù anù ghòhiala nù ò bùro brèdi hne me naakaa? Kòvu anù zeru nhne nòowhu brèdi ke ele Farisi nù ele Sadusi.”

¹² Nga be ghòhiaru nù ò kála be ze nhne nòowhu brèdi, kòvu be neeze iznizni ele Farisi nù ele Sadusi.

Pita kahjaru nye Jizòsi bù
(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Nga Jizòsi varù n'òdoru èli Sizaria Filipai, ò sika ele sno apna a, “Ele badnù be naakaa nù Nnwò ke Badnù bù nyele?”

¹⁴ Be kaa, “Agwna be kaa Jòni Nye Wù Mini, ele berere kaa Èlaija, ele berere kwno kaa Jerimaya mòbu otu nyenum nù rime ele òwhnurninya.”

¹⁵ Ò sika be, “Anù n'iwihuru anù, anù kanù nù m bù m nyele?”

¹⁶ Sajmoni Pita kanù a, “Ji n'iwihuru i bù Karajsi wam, Nnwò Chiokike zì bùdnu.”

¹⁷ Jizòsi kanù a, “Ì bù nye òwa òma, Sajmoni nnwò Jona, kwnornu nù anò-èhni nù òvnarna kpúmennu i ya, okwolem Nda m ke zì n'oligwe. ¹⁸ Me kanù ì, nù jì n'iwihuru i bù Pita, ò bù n'olu rugwu ka hne me joowu ògbako ke m, iknernema ènwu jáaka a rikne rja rja. ¹⁹ M jeenye i snambì ke èli-eze Chiokike, nhne òbula ke i knernù

eriri n'owa Chiokike jeekne a eriri n'oligwe, nhne obula ke i tomarnu n'owa, Chiokike jootoma a n'oligwe.”²⁰ Ige wam Jizosi do ele sno apna aka nu nsnj, be kanukwadia nye obula nu o bu Karaasi.

Jizosi kwuru oka gbasiri enwu a

(Mak 8:31---9:1; Luk 9:22-27)

²¹Hite n'ige wam Jizosi bete naakanu ele sno apna a nu o jeezneriri Jeruselem, ta agida awhnuwhnu n'aka ele okno badnu nu ele risi arjohna nu ele zni iwu ele Ju, be jooju a, gbu a, n'obochi ke eto, o jeehi n'enwu lizo.

²²Pita kwuhala Jizosi ichne, bete naabnanu a mbna, naakaa, “Chiokike kwé, Nyenwe ai, nhne ka jeeme i.”

²³Kovu Jizosi tuhnasarnu kanu Pita, “Zne n'aznu m, Setani, i naadnasninu m apna. Kwnornu nu i neeche echiche lele badnu, o buo lele Chiokike.”

²⁴Ige wam Jizosi kanu ele sno apna a, “O buru nu nye obula joosno m n'aznu, o jooju ehni a, vuru ogba a, sno m. ²⁵Nye obula ke noopio o dohia budnu a, jootuwu a, kovu nye obula ke jootuwu budnu a kwnornu m, o joopiohia a. ²⁶Mbnarna kini bu nhne badnu jeenwe, o buru nu o rihja kpakara owa n'iru, kovu tuhwme budnu a? Kini bu nhne badnu jeehi gbanwo budnu a? ²⁷Kwnornu nu Nnwọ ke Badnu jaava n'igwugwu ke Nda a, ya nu ele enine izi a, ige wam o jookwuhata nye obula ogwo ernu nhne o rnrnu. ²⁸N'ezi, me kanu anu, nu agwna ele gwuzo hna johonwu enwu tem be whnu Nnwọ ke Badnu hne o naava chi lele eze.”

17

Onwoghari ke Jizosi

(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹Nga obochi isunu whemernu, Jizosi kwuru Pita, nu Jemisi, nu Joni wnene a, yisinu ehni a, kwuru be whoga ichne, pne olu rugwu hna n'olu. ²O nwoghari nu ruwhnu be, ruwhnu a noonwu lele ehnam, iwo a naachna lele iwhne. ³Be whnrnu Mozizi nu Elaija hne be nu Jizosi nookwurita oka.

⁴Pita kanu Jizosi, “Nyenwe ai, o buru oma a daziri hna, o buru nu i jeekwe, a wu orega eto hna, otu buru ke i, otu ke Mozizi, otu ke Elaija.”

⁵Nga o kpu oka ka n'onu, erumeru oligwe ke chnaga richna kpusnirmi be, otu akpiri hiri n'erumeru oligwe wam dna, kaa, “Ka bu Nnwọ m me whnrnu n'anya, nye nhne a masiri m, anu bnonu a nsnj.” ⁶Nga ele sno apna a nrnu a, be dna, kpote ruwhnu n'eli, tu ogwnu k'agida.

⁷Jizosi vakwnusiri be, kpatu be aka, kaa, “Anu lizo, anu tu ogwnu.” ⁸Nga be lelizoru anya, o za nye be whnrnu, okwolem Jizosi kpai.

⁹Nga be hiri n'olu rugwu wam hiedna, Jizosi do be aka nu nsnj, kaa, “O za nye anu kanu nhne anu whnrnu tem Nnwọ ke Badnu hi n'enwu lizo.”

¹⁰Ele sno apna a sika a, “Kini kpararu ele zni iwu ele Ju jiri kaa nu Elaija jeebe osno va?”

¹¹Jizosi kanu be, “Elaija jeebe osno va n'ezi, o jaabikwata kpakara nhne. ¹²Kovu me kanu anu nu Elaija vaalem, be mahjala a, be mee a kpa o jiri masi be. O bu masi kpa be jeeme Nnwọ ke Badnu ta awhnuwhnu n'aka be.” ¹³Ige wam ele sno apna a ghohiaru nu o kanu be oka gbasiri Joni Nye Wu Mini.

Jizosi gworu wikoro rukna

(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43a)

¹⁴Nga be vakwnusiri igbudu badnu wam, otu nyerukna vakwnusiri Jizosi gbunu a mpnerne ochi n'eli, ¹⁵kaa, “Nyenwe ai, donu nnwọ m rukna obirizi, o naata awhnuwhnu k'agida kwnornu nu o naaria akwukwu, agida ige, o naadnabna bekwnu, agida ige masi o dnabna mini. ¹⁶M kwuyanu a ele sno apna i, kovu nu be nwée rikne gwọ a.”

¹⁷Jizosi saru be, “Anu ebiri ka nwée okwnata mkpoma, ele mkpoma hiri aghi, me nu anu jaadazi du ngele? Me jeesinu anu mkpoma du ngele? Anu kwuyanu m nnwọ wam hna.” ¹⁸Jizosi bigbo renwu ojo wam, o hi nu rime a whuya, Jizosi gwọ nnwọ wam ngangam.

¹⁹Nga ele sno apna a vakwnusiri a ichne, be sika a, “Kini kpararu a nwéne rikne chihala renwu ojo wam?”

²⁰Jizosi kanu be, “Kwnornu nu okwnata ovu anu zi mati. N'ezi me kanu anu, o buru nu anu nwernu okwnata ovu hna lele mkpuru mositadi, anu jaakanu rugwu ka, ‘Hi nu hna zne hne berere,’ o jeezne, o za nhne jaara ehni hne anu zi.” [²¹Kovu nu renwu ojo nu kpa jowhoga, okwolem hite n'okpukpe nu ovu onu.]

Jizōsi kwukwnornu
o ka gbasiri ɛnwu a

(Mak 9:30-32; Luk 9:43b-45)

²² Nga Jizōsi nū ele sno apna a gbakōru nū Galili, Jizōsi kanū be, “Be jeegweru Nnwō ke Badnū resi n'aka ele badnū. ²³ Be joogbu a, kōvu n'obochi ke ɛto, o jeehi n'ɛnwu lizō.” O gbū ele sno apna a igbugbu k'agida.

Ntū iwai Oro Nso

²⁴ Nga Jizōsi nū ele sno apna a vaduru Kapanom, ele naana iwai ntū Oro Nso Chiokike vakwnusiri Pita, sīkwa, “Nye-zni-nhne anū o zīa nōotu ntū Oro Nso?”

²⁵ Pita kaa, “Owe, o nōotu.”

Nga be bnarnū n'oro, Jizōsi beru o sno sīkwa Pita, “Sajmoni, kīni bū echiche i, o bū n'aka ele kele hne ele eze owa ka naarnū ntū ahia mōbu ntū risi badnū, n'aka rūmu be mōbu n'aka ele izne?”

²⁶ Pita kanū a, “N'aka ele izne.”

Jizōsi kanū a, “O būru kpam, rūmu be zīla nū rime a. ²⁷ Kōvu ma a gharū o mee nhne jeewe be ɛhni, zne n'osimini, tūsi arī aznū, gweru aznū o bula beru o sno whuya, nga i kpumernu o nū a, i jōowhnu otu mkpuru iwai, gweru a nyee be, o būru ke me nū jī.”

18

Nyele kakwo ibne a?

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ N'ige wam ele sno apna Jizōsi vakwnusiri a, sīkwa a, “Nyele kakwo n'ɛli-eze Chiokike?”

² Jizōsi sukwu otu watakiri, gwuzote a n'esilawuru be. ³ O kanū be, “Me kanū anū ezi oka, okwolem ma anū tūhnasnarnu lele rūmu takiri, anū jāabna n'ɛli-eze Chiokike rīa rīa. ⁴ Nye o bula ke jeegwedna ɛhni a lele watakiri ka, nye wam kakwo n'ɛli-eze Chiokike. ⁵ Nye o bula ke jaanarnū otu watakiri nū kpa nū rēwhna m, nanabnanya m.

Nhne jeeme badnū mehie

(Mak 9:42-48; Luk 17:1,2)

⁶ “Kōvu nye o bula ke jeeme ma otu nū rime ele matī ka kwehjaru nū me mehie, o jaakanū a mma o būru be gweru okne rugwu ogwe-wiri nyasī a n'ili, migbu a nū rime osimini. ⁷ Awhnūwhnu jaazīnu owa kwnornu nū nhne ornurna ke neeme ele badnū neeme mmehie. O zī mkpa nū ornurna jaava, kōvu awhnūwhnu zīnu nye wam ornurna jeehi n'aka a va. ⁸ O būru nū

aka i, mōbu ochi i, jeeme i, i mee mmehie, bihala a, tuwhume a, o kanū i mma i bna nū būdnu būru nye mgworo mōbu vuru oru, karū o nwernu aka lawuru mōbu ochi lawuru be tūbna i nū bēkwnu ɛli rēnwu chnī echnī. ⁹ O būru masī nū anya i jeeme i, i mee mmehie, gweme a, tuwhume a, o kanū i mma i bna nū būdnu nwernu otu anya, karū o nwernu anya lawuru be tūbna i nū bēkwnu ɛli rēnwu.”

Elulu atnurnu whuru owhu

(Luk 15:3-7)

¹⁰ Anū whnū nū anū zīa neeedna otu nū rime ele matī ka anya, kwnornu nū me kanū anū, n'oligwe ele enine izi be nōowhnu ruwhnu Nda m ke zī n'oligwe anya ige o bula. [¹¹ Kwnornu nū Nnwō ke Badnū varū o znōhia ele whuru owhu.]

¹² Kīni bū echiche anū? O būru nū badnū nwernu otu riwhu atnurnu, otu nū rime be kpawhu ori, o jāaghasa nri tolu nū tolu kiyari n'olu rugwu, zne noopio ke kpawhuru ori? ¹³ Me kanū anū ezi oka, nga o piohiaru a, o jōonwudna nū risi a karū nū risi nri tolu nū tolu wam whūle owhu. ¹⁴ Kpam masī, o būo echiche Nda anū ke zī n'oligwe, nū otu nū rime ele matī ka jōowhu etekne.

Nga nwene i mernu i nhne ojo

(Luk 17:3)

¹⁵ “Berere, o būru nū nwene i mee i nhne ojo, zne kanū a nhne o mernu i n'esilawuru jī nū ya kpōi. O būru nū o nurnu nhne i karū, i rihjalam nwene i n'iru. ¹⁶ Kōvu o būru nū o nūna, kwuru otu badnū mōbu badnū lawuru yisinu ɛhni i, oka o bula be kwuru jōoburu nhne ele akebne lawuru mōbu ɛto jeemesi rikne. ¹⁷ O būru nū o kwéle o bnonu be nsnī, kanū o gbako Chiokike. O būru nū o bnōge o gbako Chiokike nsnī, gweru a lele nye maa Chiokike mōbu nye o nū ntū.

¹⁸ “Me kanū anū ezi oka, nhne o bula ke anū jeekne eriri n'owa, Chiokike jeekne a eriri n'oligwe, nhne o bula ke anū jōotoma n'owa, Chiokike jōotoma a n'oligwe.

¹⁹ “Berere, me kanū anū, o būru nū anū badnū lawuru kwerikōta nū nhne o bula anū rjoru n'owa, Nda m ke zī n'oligwe jeemезunu anū ya. ²⁰ Kwnornu nū hne badnū lawuru mōbu ɛto gbakōru nū rēwhna m, m zī m hnam n'esilawuru be.”

Elulu ohi ke nwée mkpōma obirizi

²¹ Pita vakwnusiri Jizōsi sikkwa a, “Nyenwe ai, mgba ele bu hne nwene m jeemehie megidne m, m gbarunu a? Du mgba esau sa?”

²² Jizōsi kanu a, “M kagene m ji du mgba esau, kovu du nri esau mgba esau. ²³ Kam kpayarū, be jeeji eli-eze Chiokike neesninu otu nye eze, nye pioru ma ya nu ele ohi a pjakota iwai. ²⁴ Nga o beteru naapia, be kwuyanū a otu badnu ke ji a nri pokwu talenti.* ²⁵ Kovu nu kpa o nwee rikne nookwu ogwo o ji, nyenwe a karu be re ya nu nnwerne a nu rumu a, nu kpakara nhne o nweru, ma be kwuhnata ogwo o ji.

²⁶ “Ohi wam dnarnu n'eli kponu a risi eli, kaa, ‘Nyenwe m, knatanu m mkpoma, m jookwuhnata i kpakara nhne me ji i.’

²⁷ Nyenwe ohi wam donu a obirizi, o sigbasi a, gbarunu a ogwo o ji a.

²⁸ “Kovu nu ohi wam whogaru, whnu otu nu rime ohi ibne a, ke ji a otu riwhu mkpuru iwai, o nwugwusi a rikne, whatasi a n'akpiri, naakaa, ‘Kwuhnata m nhne obula i ji m.’

²⁹ “Ohi ibne a dna n'eli rjasno a, kaa, ‘Knatanu m mkpoma, m jookwuhnata i.’

³⁰ “O kwéle, tnunuma, o gweru a tūbna a n'oro ikelu, du nga o jookwuhnata a ogwo o rigwu a. ³¹ Nga ele ohi ibne a whnurnu nhne mernu, o gbu be igbugbu k'agida, be zne tnusinu nyenwe be kpakara nhne mernu.

³² Ige wam nyenwe ohi wam sukwuru a, kanu a, ‘Ji ohi ojo, m gbarunu m i kpakara ogwo wam kwnornu nu i rjasnornu m. ³³ O bu nu i kwésile o donu ohi ibne i obirizi, lele kpa me jiri donu i obirizi?’ ³⁴ Nyenwe be weru ehni k'agida, o gweru a zizne n'oro ikelu ma be ta a awnhwhnu du nga o jookwuhnata kpakara ogwo o jigwu a.

³⁵ “O bu kpa Nda m ke oligwe jeeme anu, o buru nu nye obula nu rime anu jaagbarunu nwene a hite nu mkpoma a.”

19

Ogba nnam

(Mak 10:1-12)

¹ Nga Jizōsi kwukworu oka ka, o hi nu Galili whoga, zne n'ike eli Judiya n'aznu Osimini Jodani kiyari. ² Igbudu ele badnu snornu a, o gwō be nriria be pii.

* 18:24 nri pokwu talenti: ka whuyaru nhne nu lele agida pokwu ndasi mkpuru iwai. ^{19:9} Okwukwo berere kamasiri: Nye joolu nyerinya wam nga nzi a gbaru a nnam neeme masi oyi.

³ Agwna ele Farisi vakwnusiri Jizōsi, naakpa a iru, kaa, “O buru oma n'iwu nyerukna gba nnwerne a nnam kwnornu nu nhne obula?”

⁴ O saru be, “Anu gwnuna nu nye kpuru be hite n'opanizo ‘kpuru be nyerukna nu nyerinya,’ ⁵ kaa, ‘Ka kpayarū, nyerukna jaagharu nda a nu nne a, takwnusi n'ehni nnwerne a, be lawuru jogho otu anohni?’ ⁶ Kam kpayarū, be buma badnu lawuru, kovu otu anohni. Nhne Chiokike knekotaru, badnu tomana a.”

⁷ Be sikkwa a, “Kini kpayarū Mozizi nyernu iwu, kaa be gba okwukwo nnam nyee nyerinya, chihala a?”

⁸ Jizōsi kanu be, “Mozizi kweru ka kwnornu mkpoma ojo anu, kweru anu gba nnwerne anu nnam, kovu hite nu mbom, o buo kpa o zi. ⁹ Me kanu anu, nye obula ke jaagba nnwerne a nnam, hne o buo nu o neeme oyi, luru nnwerne berere, o neeme masi oyi.”*

¹⁰ Ele sno apna a kanu a, “O buru kpa m n'esilawuru nyerukna nu nyerinya, o ka mma badnu gharu o lu nnwerne mōbu gbō nzi.”

¹¹ Kovu Jizōsi saru be, “O buo kpakara badnu jeegweru oka ka, okwolem ele Chiokike nyernu rikne. ¹² Kwnornu nu agwna ele rukna bu okiri-badnu hite nu ruwho nne be, o zi masi ele badnu ibne be meteru okiri-badnu, ele ke berere bu ele meteru ehni be okiri-badnu kwnornu eli-eze Chiokike. Nye nweru rikne o gweru oka ka, gweru a.”

Jizōsi goziri rumu takiri

(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Be kwuyanū Jizōsi rumu takiri ma o tukwasi be aka a lawuru, kpenu be okpukpe. Kovu ele sno apna a bigboru ele kwuyaru be. ¹⁴ Kovu nu Jizōsi kannu be, “Anu gharu rumu takiri ma be vakwnusi m, anu bnōsni be, kwnornu nu eli-eze Chiokike bu ke ele nu kpa.” ¹⁵ O tukwasi be aka a lawuru, hi nu pii whoga.

Eze wikoro

(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ Otu nyerukna vakwnusi Jizōsi, sikkwa a, “Nye-zni-nhne, kini bu nhne oma me jeeme ma m nwe m budnu kwō okwo?”

¹⁷ Jizōsi kanu a, “Kini kpayaru i neesikwa m nhne gbasiri nhne oma? O za nye bu nye nye oma okwolem otu badnu, bu Chiokike kpoi. Kovu o buru nu i piuru o bna nu budnu, bita nhne Chiokike nyernu n'iwu.”

¹⁸ O sika a, “Ndaa iwu ko?”

Jizōsi kanu a, “I gbuko badnu, i meko oyi, i znuko buznu, i gbako akebne aghalaghala, ¹⁹ sobisinu nda i nu nne i, i joowhnu nye agbatibi i n'anya lele ehni i.”

²⁰ Wikoro wam kaa, “M bitaru m kpakara iwu ele ka. Kini gwnarnu berere me jeeme?”

²¹ Jizōsi kanu a, “O buru nu i piuru nu i joozu ozu k'ezi, la, re kpakara nhne i nwernu, kesi ele mboni, i jeenwe ekwnu n'oligwe, vaa, sno m.”

²² Nga wikoro wam nurnu ikwu-onu ka, o la, naagbaru ruwhnu, kwnornu nu o nwernu ekwnu k'agida.

²³ Jizōsi kanu ele sno apna a, “Me kanu anu ezi oka, o jaara ehni nye nwernu ekwnu o bna n'eli-eze Chiokike. ²⁴ Berere kwno, me kanu anu, o zinu anohia be kwu kameli ewheke o gawhe n'anya alanga, karu nye nwernu ekwnu o bna n'eli-eze Chiokike.”

²⁵ Nga ele sno apna a nurnu oka ka, o du kpa be hna ehni, be sika, “Ndakanu nye be joznohia?”

²⁶ Kovu nu Jizōsi legidnenu be anya, kanu be, “Nu hne badnu zi be jeemeli a, kovu be meli kpakara nhne hne Chiokike zi.”

²⁷ Pita sika a, “Le, a sigbasiri kpakara nhne a nwernu snornu i, kini bu nhne a jeekehja?”

²⁸ Jizōsi kanu be, “Me kanu anu ezi oka, anu ele sno m, nga Nnwō ke Badnu jaadazi nu ngadna eze ke igwugwu a n'owa ikne wam, anu n'iwuru anu joozno m daziri nu ngadna eze nri nu ebo neekpe eburnu nri nu ebo ke Izireli ikpe. ²⁹ Nye obula ke sigbasiri oro, mobu rumu nne rukna mobu rumu nne rinya, nda mobu nne, mobu rumu, mobu ekwu, kwnornu nu rewhna m, o jeekehja otu riwhu nhne o sigbasiri, kehja masi budnu kwō okwo. ³⁰ Kovu nu agida ele be osno jobu ele ipne-aznu, ele ipne-aznu jobu ele be osno.”

20

Elulu ele ernu ekwu vajni

¹ “Eli-eze Chiokike nu lele otu nyerukna nwernu ekwu ke whogaru n'onu osisi zne o gno ele ernu joornunu a ernu n'ekwu vajni a. ² Nga ya nu ele ernu wam kwekotaru nu o jookwu be otu mkpuru iwai n'obochi, o zizne be n'ekwu vajni a.

³ “O whoga masi nu nhne nu lele otnu-ige tolu n'osisi whnu ele berere nwee nhne be noornu hne be gwuzogwu n'ederezi ahja. ⁴ O kanu be, ‘Anu zne nu rime ekwu vajni m, nhne dunnu anu bu nhne me jeenye anu.’ ⁵ Be zne. O whoga kwno nhne nu lele otnu-ige ke nri nu ebo, nu otnu-ige ke eto n'esilawuru iwhnehnie, mee masi otu nhne wam. ⁶ O whoga masi n'otnu-ige ke isne n'ogbednachi whnu ele berere hne be gwuzogwu n'ederezi ahja, o sika be, ‘Kini kpayaru anu gwuzogwu hna kpakara obochi, o za nhne anu noornu?’

⁷ “Be kaa, ‘Kwnornu nu o za nye gnornu ai ernu.’

“O kanu be, ‘Anu zne n'ekwu vajni m.’

⁸ “N'ogbednachi, nye nwe ekwu vajni wam kanu nye risi ele ernu o sukwu ele ernu wam, kwu be ogwo ernu be. O panizo nu ele ipne-aznu du nu ele be osno.

⁹ “Nga ele be gnornu ernu n'otnu-ige ke isne varu, be nahjaru otu badnu otu mkpuru iwai. ¹⁰ Kovu nga ele be osno varu, be cheru nu be jaanahja ke kakwo, be nahja kwno otu badnu otu mkpuru iwai. ¹¹ Nga be nahjaru a, be takponu nye nwe ekwu. ¹² Be kaa, ‘Ele ipne-aznu ka nrurnu ernu otu otnu-ige, i kwuru ai nu be otu onu iwai, ai bu ele vuru ivu rinya ke obochi tna neerne bekwnu.’

¹³ “Kovu o saru nnim nu rime be, kaa, ‘Enyi m, m mehiele m i, me nu ji a kwekoritala nu m jeenye i otu mkpuru iwai? ¹⁴ Gweru ke bu ke i, laba, o masiri m me nyee ipne-aznu lele kpa me nyernu i. ¹⁵ O kwesile n'iwu me gweru nhne m mee kpa me piuru sa? I neewe ehni kwnornu nu m neemenu ele badnu imerne oma sa?’

¹⁶ “Kpam masi, ele ipne-aznu jeebe osno, ele be osno jobu ele ipne-aznu.”

Jizōsi kwuru oka gbasiri enwu a ke mgba eto

(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Kpa Jizōsi neezne Jeruselem, o kwuru ele sno apna a nri nu ebo wam zne ichne nu ngeri apna. O kanu be, ¹⁸ “Le, a neezne Jeruselem, be jeegweru Nnwō ke Badnu

nyewhete n'aka ele risi arjohna nù n'aka ele zni iwu ele Ju, be jaama a ikpe ẹnwu, ¹⁹ be jeegweru a nyewhete n'aka ele búo ele Ju, be jeeme a nhne mkpari, pñja a nhne, kpogidne a n'ogba, n'obochi ke ẹto, o jeehi n'ẹnwu lizo."

Aririo ke nne rùmu Zebidi
(Mak 10:35-45)

²⁰ Nne rùmu Zebidi vakwnusiri a, ya nù ruma a rukna, kponu a risi ẹli, nọorio nhne n'aka.

²¹ Jizosi sịkwa a, "Kini nhne i noopio?"

Ọ kanu a, "Kweru rùmu m rukna lawuru ka daziri otu n'akarikwnunga i, otu n'akarita i n'eli-eze i."

²² Jizosi kanu be, "Anu ma nhne anu nọorio. Anu jọonwoli okiko ke me nọonwo?"

Be kanu a, "A nwernu rikne."

²³ Jizosi kanu be, "Anu jọonwo n'okiko m, kovu o dazi n'akarikwnunga m nu akarita m, o búo ke m n'onyege, kovu nu o bu ke ele Nda m bikwatannu a."

²⁴ Nga ele sno apna a nri ke gwnarnu nurnu a, o we be ẹhni k'agida kwnornu rùmu nne lawuru ka. ²⁵ Jizosi sukwukota be, kanu be, "Anu magwu nu ele risi ele búo ele Ju neeme ele be neechi kpa o masiri be. Ele kwu be ji aka rikne neechi ele zi nu mkpururu be. ²⁶ O jaazi kpa n'esilawuru anu. Kovu nye piuru o buru nye kwu n'esilawuru anu, o jọobu nye neeznenu anu izi, ²⁷ nye ke piuru o buru nye mbom n'esilawuru anu jọobu ohi anu. ²⁸ Lele kpa Nnwọ ke Badnu vage ma be znenu a izi, kovu ma o neeznenu ele berere izi, gweru masi budnu a nyee ma o buru nhne ogbahia agida badnu."

Jizosi gworu ele isni

(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Kpa Jizosi nu ele sno apna a nọowhuya nu Jeriko, agida ele badnu noosno a. ³⁰ Ele rukna lawuru kpuru isni dazigwu nu ngeri apna, nga be nurnu nu Jizosi neewhe, be si lulo, kaa, "Donu ai obirizi, Nyenwe ai, Nnwọ Devidi."

³¹ Agida ele badnu wam bigboru be, kanu be, be kpusni onu. Kovu nu be siwama k'agida, kaa, "Donu ai obirizi, Nyenwe ai, Nnwọ Devidi."

³² Jizosi gwuzoru, sukwu be, kaa, "Kini bu nhne anu piuru me menu anu?"

³³ Be kaa, "Nyenwe ai, a piuru ma i mee ma a whnu osno." ³⁴ Jizosi donu be obirizi, o kpatu be aka n'anya, ngangam be beteru o whnu osno, be snornu a.

21

Jizosi bnaznenu Jeruselem

(Mak 11:1-11; Luk 19:28-38; Jon 12:12-19)

¹ Nga be vaduru Jeruselem ndundu, be duru Betifagi, ke zi nu Rugwu Olivu, Jizosi ziznenu badnu lawuru ele sno apna a. ² O kanu be, "Anu zne nu mgbu mati ke zi nu ruwhnu anu, ngangam anu jọowhnu iyinya be kpokwnusiri, ya nu nnwo a, anu toma be, toyanu m be. ³ Nye sịkwaru anu nhne obula, anu kanu a, 'Be zi Nyenwe ai mkpa,' ngangam o jeenye anu be."

⁴ Ka bu ma nhne be kwuru hite n'onu nye owhnurninya mezu,

⁵ "Kanu ele Zayoni,

'Le, eze i naawakwnusi i,
o bu enwerne badnu,
o dazigwu n'olu iyinya,
n'olu nnwo iyinya.' "

⁶ Ele sno apna a zne mee kpa Jizosi nyernu be iwu. ⁷ Be toya iyinya wam nu nnwo a, wukwasi be iwo be, Jizosi daziri n'olu be. ⁸ Igbudu ele badnu gbata iwo be n'apna, ele berere gbubihiaru nkala isisi, tusa be n'apna. ⁹ Igbudu badnu ele neezne nu ruwhnu a nu ele snogwu a, neesi lulo, naaka,

"Ozana* zinu Nnwọ Devidi!

Chiokike gozi nye naava nu rewhna Nyenwe ai,

Ozana nu hne kakwo n'olu."

¹⁰ Nga o bnanyarnu nu Jeruselem, kpakara eli-ohna mernu imerne, naaka, "Nyele bu nyerukna ka?"

¹¹ Igbudu ele badnu wam naaka, "Nyerukna bu Nye Owhnurninya wam, Jizosi ke hi nu Nazareti ke Galili va."

Nhne Jizosi mernu

n'Oro Nso Chiokike

(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

¹² Jizosi bna n'Oro Nso Chiokike chihala ele neere, noozu ahia n'Oro Nso. O kpute ikpechi kpakara ele naagbanwo iwai ruwhnu n'eli, nu ngadna ele neere nduru.

¹³ O kanu be, "Be gbaru a n'okwukwo nso, kaa, 'Be jookwu oro m oro okpukpe,' kovu nu anu mernu a o buru obna ele buznu."

* 21:9 N'ikwu-onu ele Hiburu, Ozana bu Znphia!

¹⁴ Ele isni nū ele mgworo vakwnusi a n'Oro Nso, o gwō nriria be. ¹⁵ Kovu nga ele risi arjohna nū ele zni iwu ele Ju whnurnu kpakara ɛrnu ndu-ehni o nɔornu, nū rumu takiri neesi okokoba n'Oro Nso, naakaa, "Ozana zinu Nnwō Devidi," o we be ɛhni k'agida.

¹⁶ Be sika wa, "I nurnu nhne rumu takiri ka nookwu?"

Jizōsi kanu be, "Owe! Anu gwnina nhne okwukwo nso kwuru, 'Hite n'onu rumu takiri nū rumu nonwo rema,

i mernu oznarni dna odna.'"

¹⁷ O gharu be, whoga, zne Betani, daziri chi bo.

Jizōsi vuru isisi be kwu figi onu

(Mak 11:12-14,20-24)

¹⁸ N'osisi, nga Jizōsi hiri nū Betani naala Jeruselem, wiri gwnurnu a. ¹⁹ Nga o whnurnu isisi figi n'apna, o vadu a ɛhni, kovu o whnina mkpuru obula n'olu a, okwolem okwukwo budnu kpōi, o kanu isisi wam, "Mkpuru miko n'olu i tim tom." Isisi figi wam kpōnwu ngangam.

²⁰ Nga ele sno apna a whnurnu a, o duru be ɛhni, be kaa, "Ndaa kpa isisi ka jiri kpōnwu ngangam?"

²¹ Jizōsi saru be, "Me kanu anu ezi oka, o buru nū anu nwernu okwnata mkpoma, nwee mkpoma lawuru, o buo nhne be mernu isisi figi ka bu nhne anu jeemeli dai, kovu o buru nū anu jaakanu rugwu ka, 'Lizo, dnabna osimini,' o jeeme. ²² Kpakara nhne obula anu joorio n'okpukpe, anu jaanahia, o buru nū anu nwernu okwnata mkpoma."

Rikne Jizōsi

(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Nga o bnaryarnu n'Oro Nso Chiokike, ele risi arjohna nū ele okno badnu ele Ju vakwnusiri a. Nga o neezni nhne, be sika wa a, "Rikne kini bu nhne i ji neeme nhne i neeme? Nyele nyernu i rikne i ji neeme kpakara nhne ka?"

²⁴ Jizōsi saru be, "M jaasikwa anu otu ajiji, o buru anu sa m, m jaakanu anu rewhna rikne me ji neeme kpakara nhne ka. ²⁵ Owu mini Joni o hi hnele va? O hi n'oligwe sa, mōbu n'aka badnu?"

Be kwu a n'esilawuru ehni be, kaa, "O buru nū a kaa, 'O hiri n'oligwe,' o jaasikwa ai, 'Kini mernu anu kwéle a?' ²⁶ Kovu o buru a kaa, 'O hi n'aka badnu,' a nōtu ogwnu

ele badnu ka, kwnornu nū kpakara badnu kweru nū Joni bu nye owhnurninya." ²⁷ Be saru Jizōsi, "A maa."

Jizōsi kanu be, "M jaaka masinu anu rewhna rikne me ji neeme kpakara nhne ka."

Elulu rumu rukna lawuru

²⁸ Jizōsi kanu be, "Kini bu nhne anu naari? Otu nyerukna nwernu rumu rukna lawuru, o znekwunusi ke mbom, kanu a, 'Nnwō m, zne ɛrnu tna n'ekwu vaini m.'

²⁹ "O kaa, 'M jeezne,' omekwo, o tūhnasna mkpoma zne. ³⁰ Nda be znekwunusi ke ɛbo, kwu otu nhne wam, ke ɛbo kaa, 'M jeezne, nyenwe m,' kovu nū o znege.

³¹ "Nyele nū rime be lawuru mernu nhne nda a pioru?"

Be kaa, "Nye ke mbom."

Jizōsi kanu be, "Me kanu anu ezi oka, nū ele ona ntū nū ele naagba ewhere jeebe anu osno bna n'eli-eze Chiokike. ³² Kwnornu nū Joni varu gesi anu apna ome mma, anu kwéle, kovu ele ona ntū nū ele naagba ewhere kweruru. Nga anu whnurnu a, anu tūhnasana mkpoma, kweru a.

Elulu ele ɛrnu ɛkwu vaini

(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³ "Anu nurnu elulu berere, otu nyerukna zi ke nwernu ɛkwu, o kparu vaini. O gba a mgbugba gburugburu, gwu igbodo hne be jaazi nōzosna manya nū rime a, wu masi oro olu ele nse nū rime a. O gweru ɛkwu wam yisi n'aka ele jeelekota a, whoga zne n'eli berere. ³⁴ Nga ige o ghō mkpuru duru, o ziznenu ele izi be znekwunusi ele ɛrnu ɛkwu wam, nahia be mkpuru ke dunnu a.

³⁵ "Ele ɛrnu ɛkwu wam nwugwu ele izi wam, pnja otu nhne, gbu otu, lo kwno ke berere akaworugwu. ³⁶ O zizne kwno ele izi berere ke kakwo ele ke mbom, be mee kwno be kpam. ³⁷ N'ipne-aznu o ziznenu nnwō a, kaa, 'Be josobisinu nnwō m.'

³⁸ "Kovu nga ele ɛrnu ɛkwu wam whnurnu nnwō wam, be gba iznuznu, kaa, 'Ka bu nye jeeri mkpe nye nwe ɛkwu ka, anu va ma a gbu a, ri mkpe a.' ³⁹ Be nwugwu a, gwehala a n'aznu ɛkwu vaini wam, gbume a.

⁴⁰ "Nga nye nwe ɛkwu vaini wam varu, kini bu nhne o jeeme ele ɛrnu ɛkwu wam?"

⁴¹ Be kanu a, "O jeeme ele ojo wam nwugwu ojo, gweru ɛkwu vaini a nyewhete

n'aka ele ɛrnu ɛkwu berere ele jeenyehnatu a mkpuru a n'ige a.”

⁴² Jizosi kanu be, “Anu gwnuna nhne be gbaru n'okwukwo nso,

‘Akaworugwu ke ele noowu oro juru, kijam gholum risi nsukala oro.

Ka bu ɛrnu Nyenwe ai,

o bu nhne ndu-ehni n'anya ai.’

⁴³ “Me naakanu anu nu be jaanahoru anu eli-eze Chiokike, nyewhete ele berere ke jaami mkpuru a. [⁴⁴ Nye obula ke jaadnakwasị akaworugwu ka, jaagbawa ibekala ibekala, kovu nye obula ke akaworugwu ka jaadnakwasị, o jeegweri a lele retnu.”]

⁴⁵ Nga ele risi arjohna nu ele Farisi nurnu elulu ele ka, be mahiaru nu o nookwu oka gbasiri be. ⁴⁶ Be noopio kpa be jeeji ndowugwu a, kovu nu be turu ogwnu igbudu badnu wam, kwnornu nu be gweruru a nu nye owhnurninya.

22

*Elulu olulu nnwerne
(Luk 14:15-24)*

¹ Jizosi tukwnonu be elulu berere, kaa, ² “Be jeeji eli-eze Chiokike sninu otu nyerukna bu eze, ke mennu nnwo a rukna iriri olu nnwerne. ³ O zihala ele izi a be sukwu ele be ziri va n'iriri olu nnwerne wam. Kovu be kwela o va.

⁴ “O zihala ele izi a berere, kaa, ‘Kanu be nu m mekwatalam nhne iriri, be gbulem kpakara okne ehni m nu rumu nnwo ehni m be znurnu oznu, be mekwakwolem kpakara nhne, anu vanu m iriri olu nnwerne.’

⁵ “Kovu nu be lewhuru a anya, znernu ke be, otu nyenum n'ekwu a, ke berere n'ernu a. ⁶ Ele gwnarnu nwugwu ele izi a mee be nhne iwhnerne, gbu be. ⁷ Eze wam weru ehni k'agida, o zizne ele ogwnu a, be zne gbumekwu ele ogbu badnu wam, kpo elihona be bekwnu.

⁸ “O kanu ele izi a, ‘M bikwatakwolem nhne iriri olu nnwerne, kovu nu ele me sukuru kwesile. ⁹ Anu zne nu kpakara ngeri apna, sukwu kpakara badnu anu whnurnu, be va ri wiri olu nnwerne ke m.’ ¹⁰ Ele izi wam whoga n'apna, sukwu kpakara badnu be whnurnu, kpa be hna, ma ele ojo ma ele oma, oro olu nnwerne wam jipiyaru nu badnu.

¹¹ “Kovu nga eze wam bnanyarnu o lesi ele izne wam, o whnurnu otu nyerukna ke

woge iwo olu nnwerne. ¹² O sika, ‘Enyi m, ndaa kpa i jiri bnanya hna ma woge iwo olu nnwerne?’ Onu snirni a.

¹³ “Ige wam eze kannu ele izi a, ‘Anu kne a eriri ochi nu aka, gwehala n'ederezi, bita a n'ochichiri hne be jaazi naakwna ekwna, naata rukwnurnu-ize.’”

¹⁴ N'ochikota kpakara nhne n'otu, Jizosi kaa, “Be sukuru agida badnu, kovu nu ele be hohiaru zi ele nu ele.”

Otu ntụ-eli

(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ Ige wam ele Farisi znernu gba iznuznu kpa be jeeme ma o hite n'ikwu-onu gbu nu mbita be. ¹⁶ Be ziznenu a ele sno apna be nu ele dagwunu Erudu, kaa, “Nye-zni-nhne, a magwu nu i bu nye ezi oka, nye neezni apna Chiokike n'ezi oka, nu i so badnu anya kwnornu nu i le badnu anya nu ruwhnu.

¹⁷ Kanu ai, kini bu echiche i, o buru oma n'iwu a tu ntụ nyee Siza, sobu o buo oma?”

¹⁸ Kpa Jizosi magwu nhne ojo be vu nu mkpoma, o sika be, “Ndaa nhne anu kwno naakpa m iru, ele ruwhnu lawuru ka? ¹⁹ Anu gesi m mkpuru iwai ntụ.” Be gweyanu a otu mkpuru iwai. ²⁰ O sika be, “Nyele nwe ruwhnu ka nu rewhna be gbakwasiri a?”

²¹ Be kaa, “Siza nwe.”

O kanu be, “Anu nyee Siza nhne ke Siza, nyee masi Chiokike nhne ke Chiokike.”

²² Nga be nurnu a, o duru be ehni, be whoga, gharu a lahna.

Ajiji gbasiri olizo n'enwu

(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³ N'obochi wam masi, ele Sadusi vakwnusiri a, ka bu ele karu nu olizo n'enwu zila. Be sika a, ²⁴ “Nye-zni-nhne, Mozizi karu, ‘O buru nu nyerukna nwu, nwela rumu, nwene a rukna joluru nnwerne a mughianu nwene a rukna rumu.’ ²⁵ Kitna, rumu nne rukna esau nu ai wuru hna, ke mbom luru nnwerne, nwuma nwela nnwo, o sigbasinu nwene a rukna nnwerne a.

²⁶ Otu nhne wam mernu nwene a rukna ke ebo, nu ke eto, du nu ke esau. ²⁷ Omekwo kpakara be nwukworu, nwerinya wam masi nwurnu. ²⁸ N'olizo n'enwu, nwerinya wam o jobu nnwerne nyele nu rime esau wam? Kwnornu nu kpakara be luru a nu nnwerne.”

²⁹ Jizosi saru be, “Anu gahieru apna, anu ma nhne be gbaru n'okwukwo nso, mobu rikne ke Chiokike. ³⁰ Kwnornu nu n'olizo

n'ẹnwu, be lú nnwerne, be gbó nzi. Be joonu lele ele enine izi zị n'oligwe. ³¹ Kọvu nhne gbasiri olizọ n'ẹnwu ke ele nwurnu ọnwu, anụ gwnúna nhne Chiokike kannụ anụ? Ọ karu, ³² 'Mawa bụ Chiokike ke Ebereham, nụ Chiokike ke Aziki, nụ Chiokike ke Jekọpu?' Chiokike bụo Chiokike ke ele nwurnu ọnwu. Ọ bụ Chiokike ke ele zị bụdu. ³³ Nga igbudu badnụ wam nurnu a, o du kpa be hna ẹhni n'iznizni a.

Iwu ke kakwo ibne a
(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴ Nga ele Farisi nurnu nụ Jizọsi mesnirni ele Sadusi ọnu, be gbakọru n'otu. ³⁵ Otu badnụ nụ rime be, bụ nye ogwnu iwu sịkwa a ajiji naakpa a iru. Ọ kaa, ³⁶ 'Nye-zni-nhne, ndaa iwu ke kakwo kpakara Iwu Mozizi nyernu a?'"

³⁷ Jizọsi saru a, " 'I jeegweru kpakara mkpoma i, gweru kpakara mkpuru ovu i, gweru kpakara ọriri i, whnụ Nyenwe a Chiokike n'anya.' ³⁸ Ka bụ iwu ke kakwo nụ nhne mbom be nyernu n'iwu. ³⁹ Iwu ke ẹbo nụ lele ya, 'I joowhnu nye agbatibi i n'anya lele ẹhni i.' ⁴⁰ Kpakara Iwu nụ kpakara iznizni ele ọwhnurninya Chiokike knogwu aka n'iwu lawuru ka."

Karaịsi bụ nnwọ nyele?
(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Kpa ele Farisi gbakọru, Jizọsi sịkwa be, ⁴² "Kini bụ echiche anụ gbasiri Karaịsi? Ọ bụ nnwọ nyele?"

Be kanu a, "Ọ bụ Nnwọ Devidi."

⁴³ Jizọsi kanu be, "Kini mernu Enine Chiokike jiri mee Devidi sukwa a 'Nyenwe m'? Devidi karu,

⁴⁴ 'Nyenwe a kannụ Nyenwe m, Daziri ẹli n'akarikwnunga m, tem du nga me jaabita ele irno i nụ mkpururu ọchi i lawuru.' "

⁴⁵ "Ọ bụru nụ Devidi sukuru a 'Nyenwe m,' ndaa kpa o jeeji bụru kwno nnwọ a?"

⁴⁶ Be maa nhne be jaasa a. Hiite n'ige wam ọ zima nye nwernu anya rikne ọ sịkwa a ajiji berere.

23

Ele Farisi nụ
ele zni iwu ele Ju

(Mak 12:38-40; Luk 11:37-52; 20:45-47)

¹ Nga wam, Jizọsi kanu agida ele badnụ wam nụ ele sno apna a, ² "Ele zni iwu nụ ele Farisi ji rikne Mozizi neezni iwu. ³ Anụ

bnote nsni, anụ mee nhne be karu anụ mee, kọvu anụ kpakwadia agwa lele be. Kwnornu nụ be mee nhne be neezni. ⁴ Be noovute ele badnụ ivu rinya, kọvu be nwée rikne gweru otu mkpaka kpatu ivu wam.

⁵ "Kpakara nhne be neeme bụ ma ele badnụ lekiri be. Be neeme rekpa akpukpo anohia be biga iwu ziri rude, mee ọnu iwo be zị ogologo. ⁶ Ọ naamasị be ọ dazị nụ risi ngadna nụ ige iriri, ma nū risi ngadna n'oro ogbako ele Ju. ⁷ Ọ naamasị be ele badnụ neebekwu be ikwu n'ahia, ele badnụ noosukwu be, 'Nye-zni-nhne.'

⁸ "Anụ kwékọ be sukwu anụ 'Nye-zni-nhne,' kwnornu nụ otu nyenum bụ Nye-zni-nhne anụ, kpakara anụ bụ rumu nda. ⁹ Anụ sūkwa nye ọbula 'nda' n'owa, kwnornu nụ otu nyenum bụ nda anụ, Nda ke oligwe. ¹⁰ Be sūkwa anụ 'Nda-ai-kwu,' kwnornu nū otu nyenum bū Nda-ai-kwu, ya bụ Karaịsi. ¹¹ Nye kwu n'esislawuru anụ jọbu nye izi anụ. ¹² Nye ọbula ke jeegwelizọ ẹhni a olu, be jeegwedna a ẹli, nye ọbula ke jeegwedna ẹhni a ẹli, be jeegwelizọ a olu.

¹³ "Awhnūwhnu zinu anụ, ele zni iwu nū ele Farisi, ele ruwhnu lawuru. Anụ naagbasni mgbo ẹli-eze Chiokike nū ruwhnu ele badnū, anū zā naabna, anū kwé ele naabna be bna. [¹⁴ Awhnūwhnu zinu anụ, ele zni iwu nū ele Farisi, ele ruwhnu lawuru. Anụ neeridna ọro ele rinya nzi be nwurnu, neekpe ogologo okpukpe ma ele badnū whnū anū, anū jeenwe omuma ikpe kakwo ele berere.]

¹⁵ "Awhnūwhnu zinu anụ, ele zni iwu nū ele Farisi, ele ruwhnu lawuru, anū neewhe okne osimini ma nū ẹli etekne mee otu badnū ọ bụru nye sno anụ kpenu Chiokike, nga anū mernu a, anū mee nye wam ọ bụru nye kwesiri o zne bekwnu ẹli renwu mgba lawuru karu anụ.

¹⁶ "Awhnūwhnu zinu anū ele ndu isni, ele karu, 'Nye ọbula ke jeegweru Ọro Nsọ Chiokike dū risi, ọ zā nhne ọ bụ, kọvu nye ọbula ke jeeji golu zị n'Ọro Nsọ dū risi jigwu ogwo.' ¹⁷ Anụ ele iwhnirniwhno whnū osno, ndaa ke kakwo, golu, sọbu Ọro Nsọ ke bitaru golu nsọ?

¹⁸ "Anụ karu, 'Nye ọbula ke jeeji ojo arịohna dū risi, ọ zā nhne ọ bụ, kọvu nye ọbula ke jeeji nkesi zị n'olu a dū risi jigwu ogwo.' ¹⁹ Ele whnū osno, ndaa ke kakwo, nkesi sọbu ojo arịohna ke bitaru nkesi wam

nsọ? ²⁰ Kam kpayarū, nye ji ojo arìohna dū risi, ji a, nū kpakara nhne zì n'olu a dū risi.

²¹ Nye ji Oro Nsọ Chiokike dū risi, ji a, nū Nye wu nū rime a dū risi. ²² Nye jimasì oligwe dū risi, ji ngadna eze Chiokike, nū nye dazì n'olu a dū risi.

²³ “Awhnūwhnu zìnu anū, ele zni iwu nū ele Farisi, ele ruwhnu lawūru, anū nọokwu otu nga nū nrì nga ke mkpọro ọkwukwo nwernu ẹknarna ọma, m̀nti nū anisi nū kumi, anū gharū nhne zì rìnya n'iwu, b̀ ikpe zì snam, nū obirizi, nū ọkwnata mkpoma. Ọ zì mkpa nū anū zernu eme nhne ka nū ke berere. ²⁴ Anū ele ndu isni, anū naazahala ndna, kovu ro kameli.

²⁵ “Awhnūwhnu zìnu anū, ele zni iwu nū ele Farisi, ele ruwhnu lawūru, anū nọosnu aznū okiko nū ọkwu be zìri rìchna, kovu nū rime be jipiyaru nū ọwho-anya nū badnū nwée rikne jikwaru ẹhni a. ²⁶ Jì nye Farisi kpuru isni, beru osno mee ma rime okiko nū agbugba zìri rìchna, ma aznū a b̀uru kwno nhne zì rìchna.

²⁷ “Awhnūwhnu zìnu anū, ele zni iwu nū ele Farisi, ele ruwhnu lawūru, anū nū lele ilili be teru nznu, ke neegesi ẹhni a lele nhne marnū mma n'iwhe, kovu ọkpukpu ele nwurnu ọnwu nū kpakara nhne zìla rìchna jihjaru nū rime a. ²⁸ Ọ b̀ kpa anū neegesi ẹhni anū ele badnū lele ele ọma, kovu ruwhnu lawūru nū agwa ojo jihjaru nū rime anū.

²⁹ “Awhnūwhnu zìnu anū, ele zni iwu nū ele Farisi, ele ruwhnu lawūru, anū noowu ilili ele ọwhnurninya, b̀kwata hne be liri ele ọma. ³⁰ Anū naakaa, ‘Ọ b̀uru nū a zì n'ọbochi ele nda aì, a bo snónè be ẁsì ọvnarna ele ọwhnurninya.’ ³¹ Kam kpayarū, anū naagbagidne ẹhni anū akebne, anū b̀ r̀mu ele gburu ele ọwhnurninya. ³² Anū mezute nhne ọtutu mmehie ke ele nda anū. ³³ Anū agwọ, anū ẹbnurnu okpu-ẹli, ndaa kpa anū jaagbanahoru ikpe ke b̀kwnu ẹli r̀nwu? ³⁴ M neeziyanu anū ele ọwhnurninya nū ele akoniche nū ele zni Iwu Mozizi. Kovu anū joogbu agwna be, kpogidne be n'ogba, anū jaapnija agwna be nhne n'oro ọgbako anū, kpagbu be hite nū otu ẹli-ọhna dū ẹli-ọhna berere. ³⁵ Kam kpayarū, ọvnarna kpakara ele ọma be wuwuru n'owa jaadnakwasì anū, hite n'ọvnarna Ebelì nye ọma dū ọvnarna Zakaraya nnwọ Berekaya, nye anū gburu n'iketa hne zì nsọ nū ojo arìohna. ³⁶ Me kanū

anū ezi ọka, kpakara nhne ka jaadnakwasì ebiri ka.

Jizọsi whnurnu
Jeruselem n'anya
(Luk 13:34,35)

³⁷ “Chei! Jeruselem, Jeruselem, jì ke noogbu ele ọwhnurninya, ke jì akaworugwu nọolo ele be ziyannu ì. Mgba ele kpa me pioru ọ chikota r̀mu ì lele kpa enwerne ọchichi neechikota r̀mu a nū mkpururu aka nkwa a lawūru, kovu ì kwéle. ³⁸ Le, be naaghasanū anū oro anū ma ọ t̀biri etekne. ³⁹ Kwnornu nū ka, me kanū, hite k̀tina, anū jọowhnu m berere dū nga anū jaakaa, ‘Chiokike gozi nye wam ke naava nū r̀whna Nyenwe aì.’”

24

Be joolulu Oro Nsọ
Chiokike

(Mak 13:1,2; Luk 21:5,6)

¹ Jizọsi hi n'Oro Nsọ Chiokike whọga, ele sno apna a vakwnusi a neegesi a kpa be jiri wu Oro Nsọ Chiokike. ² Jizọsi kanū be, “Anū whnurnu kpakara nhne ka? Me kanū anū ezi ọka, otu akaworugwu jọogwuzo n'olu ibne a, be jaakwnadna kpakara be n'ẹli.”

Mmekpẹhni nū
ọkpakna ẹhni

(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Nga Jizọsi dazìri ẹli n'olu Rugwu Olivu, ele sno apna a vakwnusi a ichne, be kaa, “Kanū aì nga kpakara nhne ele ka jeeme. Kini jeegesi nū ọvuva ì zì ndundu, ya nū okwukwo ọwa?”

⁴ Jizọsi sarū be, “Any a dū anū ẹli ọ zì nye ọbula duhie anū. ⁵ Kwnornu nū agìda ele badnū jaava nū r̀whna m, naakaa, ‘Mawa b̀ Karaisi,’ be jooduwu agìda ele badnū. ⁶ Anū jọonu ogwnu nū ọtnutnu ogwnu, kovu mkpoma lá anū mini. Kpakara nhne ka jeebe ọsno mee, kovu okwukwo yóoduge.

⁷ “Mba jeelizo megidne mba, ẹli-eze jeelizo megidne ẹli-eze, ọkwnunyo nū ẹli otne enye jaazì nū hne zì ichne ichne. ⁸ Kpakara nhne ka jọonu lele ọpanizo igbugbu ọmumu nnwọ.

⁹ “Ige wam be jeegweru anū nyee ma be kpakna anū ẹhni, gbu agwna anū, kpakara mba joosno anū irno kwnornu m. ¹⁰ Agìda ele badnū jàabita ọkwnata mkpoma be, be

jeere ibne be, sno ibne be irno. ¹¹ Agida ele owhnurninya aghalaghala jeelizo masi, duwhu agida ele badnu. ¹² Kwnornu nu nhne ojo jaazi agida, owhnun'anya agida ele badnu jeeji iyi. ¹³ Kovu be jooznohia nye obula ke jaaknata mkpoma, dazigidne du okwukwo kpakara nhne. ¹⁴ Be jookpo okwo izi oma ka ke gbasiri eli-eze Chiokike nu kpakara owa ma o buru nhne akebe nye kpakara mba, ige wam okwukwo kpakara nhne jaava.

*Awhnuwhnu ke
ele Jeruselem jaata*

(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ “Anu joowhnu nhne ru ru o ru ke neegweya gba eso n'eli hne o gwuzo nu hne zi nso, ke Daneli nye owhnurninya kwuru oka gbasiri a. (Bno nsnj, nye obula ke noogwmu nhne ka, ghohia a masi.) ¹⁶ Ige wam, ele zi nu Judiya gbazne n'olu rugwu. ¹⁷ Nye zi n'olu oro hiedna o kwahala nhne zi n'oro a. ¹⁸ Nye zi n'ekwu lánha aznu, chiri iwo a. ¹⁹ Awhnuwhnu jaazinu ele rinya zi rime nu ele neechi nnwo rema n'ige wam. ²⁰ Anu kpenu Chiokike ogba eso anu buko n'ige okirika mobu n'obochi Ozukwa Inwe. ²¹ Kwnornu n'ige wam okne mmekpehni jaazi ke nu lele ya zikolele hite n'opanzio owa du kntna, owe, o jaazima berere. ²² O buru nu be mene obochi wam ziri ichichi, o za badnu obula be jooznohiali, kovu kwnornu nu ele Chiokike hohiaru, o mernu obochi wam ziri ichichi. ²³ Ige wam o buru nu nye obula kanu i, 'Le Karaishi zi hna,' mobu, 'O zi pjari,' i kwé. ²⁴ Kwnornu nu Karaishi aghalaghala zi odo n'odo, nu ele owhnurninya aghalaghala zi odo n'odo joowho iwhe, noornu agida ernu ndu-ehni nu ernu elekema zi odo n'odo, ma be duwhu ele Chiokike hohiaru o buru nu o jeekwe omume. ²⁵ Anu bnote nsnj, m bele m osno kanu anu.

²⁶ “O buru nu nye obula kanu anu, 'Le o zi n'eli-ikpa,' anu zné, mobu 'O zi nu rime oro mati,' anu kwé. ²⁷ Kwnornu nu lele kpa amuma oligwe neehi n'obosi ennam dna nu odidna ennam, bu kpa o joonu nga Nnwó ke Badnu jaava. ²⁸ Henuhne obula iznu dnarnu, idele jaagbakó pii.

*Nnwó ke Badnu wava
(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)*

²⁹ “Wara wara mmekpehni ka whemernu n'obochi wam, ennam jaagba ochichiri, enwa jéenye iwhe a, mbó ke oligwe jaadna, kpakara iknernema ke oligwe jooohnio ohnio.

³⁰ “Ige wam, nhne elekema ke Nnwó ke Badnu joowhuya iwhe n'oligwe, kpakara mba jaagbanu a mkpe. Be joowhnu Nnwó ke Badnu hne o naava n'erumeru oligwe n'iknernema nu okne igwugwu. ³¹ Be joojbu okne okwodu, o jeezihala ele enine izi a, be chikotanu a ele ke Chiokike hohiaru hite nu ruwhere eno k'owa, hite n'osotoma owa du n'osotoma berere.

*Muhia nhne hite
n'isisi be kwu figi*

(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)

³² “Anu muhia nhne hite n'isisi figi, nga nkala a zilam pjali pjali nooru okwukwo ikne, anu mahia nu nduru-mini zi ndundu. ³³ Kpam masi, nga anu joowhnu kpakara nhne ka, anu mahia nu ige wam zi ndundu n'onu-mgbo. ³⁴ Me kanu anu ezi oka, ebiri ka jéewhe tem kpakara nhne ka mee. ³⁵ Oligwe nu owa jaagawhe, kovu ikwu-onu m jaagawhe rja rja.

*O za nye magwu
obochi wam*

(Mak 13:32-37; Luk 17:26-30,34-36)

³⁶ “O za nye magwu obochi mobu otnu-ige wam, ele enine izi ke oligwe mamasí, Nnwó wam mamasí. Okwolem Nda m kpóí bu nye magwu obochi wam. ³⁷ Lele kpa o nu n'obochi Noa, o bu kpa o joonu ige Nnwó ke Badnu jaava. ³⁸ Hne o du ige mgba-mini eli wam, ele badnu zi neeri, nponwo, noolu nnwerne, noogbo nzi, du n'obochi Noa bnaznenu nu rime ogo. ³⁹ Be máa, tem mgba-mini eli wam va vuru kpakara be zne. O bu kpa o jaazi nga Nnwó ke Badnu jaava. ⁴⁰ Badnu lawuru jaazi n'ekwu, be gweru otu ghasa ibne a. ⁴¹ Ele rinya lawuru jaazi neegwe wiri nu hne be gwe wiri, be gweru otu ghasa ibne a.

⁴² “Kam kpayaru, anu neese nse, kwnornu nu anu máa obochi Nyenwe anu jaava. ⁴³ Kovu anu mahia nu o buru nu nye nwe oro mahiaru otnu-ige nye buznu jaava, o znernu ose oro a, o béekwele be liwa oro a. ⁴⁴ Kpam masi, anu ziri nu ojiknenu,

kwnornu nū Nnwō ke Badnū jaava ige anū tūge anya a.

Ōhi ke kwesiri
ō kwnata ovu

(Luk 12:41-48)

⁴⁵“Nyele bụ օhi wam ke nwernu akօnische be kwesiri օ kwnata mkpօma, nye nda a kwu mernu nye risi ele օhi berere zի n'օro a ma o neenye be wiri n'ige kwesiri?

⁴⁶Qwa օma zinu n'օhi wam ke nda a kwu hiehnarnu whnū nū o neeme kpa nda a kwu karū. ⁴⁷Me kanū anū ezi օka, օ jeeme a nye jeelekօta kpakara օkwnu a. ⁴⁸Kօvu օ bօru nū օhi wam bụ օhi օjo, օ kanū օhni a, ‘Nda m kwu joogbu օkwnu,’ ⁴⁹o bete naaligbu ele օhi ibne a, snornu ele manya noogbu, neeri nօonwo manya. ⁵⁰Nda kwu օhi wam jaava n'ige օ tūge anya a, n'օtnu-ige օ maa. ⁵¹O joogbubi a ichichi lawūru, mee ya nū ele ruwhnu lawūru bna n'otu օgbo, hne be jaazի naakwna օkwna, naata rօkwurnu-ize.”

25

Elulu nri

rūmu oknornokno

¹“Ige wam be jeeji օli-eze Chiokike sninu nri rūmu oknornokno ele chiri tօnji be zne o kwnusi nye nօolu nnwerne ikne. ²Isne n'esilawūru be bụ ele iwhnirniwhno, isne bụ ele nwernu echiche. ³Ele iwhnirniwhno gweru tօnji kօvu be jօle mօno. ⁴Ele nwernu echiche gweru tօnji, gbarū mօno n'olori gweru zne. ⁵Nye nօolu nnwerne ikne vage ngwa, anyarna tūru kpakara be, be zni anyarna.

⁶“N'esilawūru abali, be siri lulo, ‘Le nye nօolu nnwerne ikne, anū whūya, zne kwnusi a.’

⁷“Kpakara rūmu oknornokno wam lizo, tūlizo tօnji be. ⁸Ele iwhnirniwhno kanū ele nwernu echiche, ‘Anū nyebօsi aօ agwna mօno anū, tօnji aօ neechni echni.’

⁹“Rūmu oknornokno wam nwernu echiche sarū be, ‘Օza, mօno a nwernu jօozunu aօ nū anū, anū zne n'aka ele neere mօno zūru mօno ke anū.’

¹⁰“Kpa be znernu օ zū mօno, nye nօolu nnwerne ikne varū, rūmu oknornokno ele jiknernu snornu a bna n'iriri օlu nnwerne. Be gbasni օro.

* ^{25:13} Talenti: N'ige mbօm, օgwo օru օbochi bụ otu mkpūru iwai. Otu talenti hna lele nri pokwu mkpūru iwai.

¹¹“Omekwo rūmu oknornokno iwhnirniwhno wam varū, nooznu aka n'օnu-mgbo, naakaa, ‘Nyenwe aօ, Nyenwe aօ, gbamanū aօ օro.’

¹²“Kօvu օ sarū be, ‘Me kanū anū ezi օka, m maaam ele anū bụ.’

¹³“Kam kpayaru, anū ziri nū nse, kwnornu nū anū maa օbochi wam mօbu nga օtnu-ige wam jօbu.

Elulu talenti*

(Luk 19:11-27)

¹⁴“Berere kwno, be jeeji օli-eze Chiokike sninu otu nyerukna ke neezne izne, o sukwu ele օhi a, gweru օkwnu a nyewhete be n'aka. ¹⁵O nyernu otu badnū talenti isne, nye berere talenti lawūru, nyee masi nye ke berere otu talenti. O nyernu nye օbula lele kpa rikne a hna. O lizo zne hne o zneezne. ¹⁶Nye ke o nyernu talenti isne znernu ngangam nօozu ahia, o nwehja mbnarna talenti isne berere. ¹⁷Nye ke nahjaru talenti lawūru zne mee masi kpa, o nwehjaru mbnarna talenti lawūru berere. ¹⁸Kօvu nye ke nahjaru otu talenti znernu gwu օli, lite iwai nyenwe a.

¹⁹“Nga agida ige whemernu, nyenwe ele օhi wam varū ma ya nū be piakota nhne o nyernu be. ²⁰Nye wam ke nahjaru talenti isne gweru talenti isne berere va, kaa, ‘Nyenwe m, i nyernu m talenti isne, kօvu le, m nwehjaru m mbnarna talenti isne berere.’

²¹“Nyenwe a kanū a, ‘I mekwarū nkari, օhi օma, ke be kwesiri օ kwnata mkpօma, i kwesiri be kwnata i mkpօma nū nhne ele nū ele, m jeeme i nye risi agida nhne. Vaa, snornu Nyenwe i n'ovu օso n'օnu a.’

²²Nye ke nahjaru talenti lawūru varū masi, kaa, ‘Nyenwe m, i nyernu m talenti lawūru, le m nwehjaru m mbnarna talenti lawūru berere.’

²³“Nyenwe a kanū a, ‘I mekwarū nkari, օhi օma ke be kwesiri օ kwnata mkpօma, i kwesiri be kwnata i mkpօma nū nhne ele nū ele, m jeeme i nye risi agida nhne. Vaa, snornu Nyenwe i n'ovu օso n'օnu a.’

²⁴“Nye wam ke nahjaru otu talenti varū, kaa, ‘Nyenwe m, m maam nye i bụ, nū i bụ badnū aka-nchni, i neegwe nhne n'օkwu hne i kpala mkpūru, i naachikota nhne hne i ghala mkpūru. ²⁵Kam kpayaru, ogwnu

turu m, m gweruru m talenti i lite n'eli, le, gwheharnu ke bu ke i.'

²⁶ "Nyenwe a saru a, 'Ohi ojo, nye ime-mgwu, i magwu nu m neegwe nhne n'ekwu hne me kpala mkpuru, naachikota nhne hne me ghala mkpuru?' ²⁷ O buru oma, i znernu eyisi iwai m n'aka ele gbanwo iwai, nga me varu m znernu m anahoru iwai m nu mbnarna.

²⁸ "Anu nahia a talenti wam nyega a nye wam ke nwernu nri talenti. ²⁹ Kwnornu nu nye obula ke nwernu nhne, be jeenye, o nwehnasiru, kovu nye ke nwée, be jaanahoru a, o bubedi ke o nwernu. ³⁰ Anu tubna ohi ke bnage nu nhne wam n'ederez, o bna n'ochichiri hne be jaazi naakwna ekwna, naata rukwnurnu-ize.'

Rumu owu nu atnurnu

³¹ "Nga Nnwọ ke Badnu jaava n'igwugwu a, ya nu kpakara ele enine izi a, o jaadazi eli nu ngadna eze ke igwugwu. ³² Be jaachikota kpakara mba nu ruwhnu a, o jeekeme ele badnu n'esilawuru ibne be, lele kpa nye nooznu atnurnu neekewahala atnurnu n'esilawuru owu. ³³ O jaabita atnurnu n'akarikwnunga a, bita owu n'akarita a.

³⁴ "Eze wam jaakanu ele zi a n'akarikwnunga, 'Anu va, ele Nda m goziri, anu kehia eli-eze be bitannu anu hite nga Chiokike kpuru owa. ³⁵ Kwnornu nu wiri gwnurnu m, anu nyernu m wiri, akpiri kporu m bekwnu, anu nyernu m mini, m bu m nye izne, anu kwubnarnu m oro anu.

³⁶ M gbaru m eto, anu chita m ikpe, m rjaru m nriria, anu leru nriria, m zi m n'oro ikelu anu varu lekwa m.'

³⁷ "Ige wam ele oma wam jaaka, 'Nyenwe ai, ndaa ige a whnurnu wiri noogwnu i, a nyega i wiri, mabu ige akpiri nookpo i bekwnu, a kwute i mini?' ³⁸ Ndaa ige a whnurnu nu i bu nye izne, a kwubnanya i n'oro ai, mabu nu i gba eto, a chita i ikpe? ³⁹ Ndaa ige a whnurnu nu i naarja nriria mabu n'oro ikelu, a lekwa i?'

⁴⁰ "Eze wam jaasa be, 'Me kanu anu ezi oka, kpakara nhne anu mennu nye ka kakwo matj n'esilawuru rumu nda m, anu mennu me.'

⁴¹ "Nga wam, o jaakanu ele ke zi a n'akarita, 'Anu whoga hne me zi, ele be vuru onu, bna nu bekwnu noonwu tim tom ke be bitannu Ekwensu nu ele enine izi a. ⁴² Kwnornu nu wiri gwnurnu m, anu

nyege m wiri, akpiri kporu m bekwnu, anu kwutege m mini. ⁴³ M bu m nye izne, anu kwubnanyage m, m gbaru m eto, anu chitage m ikpe, m rjaru m nriria, m zi m n'oro ikelu, anu lekwa m.'

⁴⁴ "Be jaasa a masi, 'Nyenwe ai, ndaa ige a whnurnu nu wiri noogwnu i, mabu nu akpiri nookpo i bekwnu, mabu nu i bu nye izne, mabu nu i gba eto, mabu nu i naarja nriria, mabu nu i zi n'oro ikelu, a lekwa i?'

⁴⁵ "O jaasa be, 'Me kanu anu ezi oka, kwnornu nu anu mennu a otu nye ke kakwo matj n'esilawuru ele ka, anu mennu m.'

⁴⁶ "Ige wam be jeezne ta awhnwhnu ke kwó okwo, kovu ele oma jaabna nu budnu kwó okwo."

26

Be gbaru iznuznu
o gbu Jizosi

(Mak 14:1,2; Luk 22:1,2; Jon 11:45-53)

¹ Nga Jizosi kwukworu kpakara oka ka, o kanu ele sno apna a, ² "Anu magwu nu obochi lawuru wheme nu Iriri Ogawhe jaazi, be jeegweru Nnwọ ke Badnu nyee ma be kpogidine a n'ogba."

³ Ige wam ele risi arjohna nu ele okno badnu ke ele Ju gbakoru n'obiri nye risi arjohna be nookwu Kayafasi. ⁴ Be gba iznuznu kpa be jeeji aghigho nwugwu Jizosi, gbu a. ⁵ Kovu be karu, ⁶ "O jodubu n'Iriri ka, o zi a kpasu ohna."

Be teru Jizosi mono
nu Betani

(Mak 14:3-9; Jon 12:1-8)

⁶ Nga Jizosi zi nu Betani, n'oro Sajmoni nye rjaru nchnichna, ⁷ otu nwerinya bnan-yarnu nye vu mono otute zi gburu okne onu ke nwernu eknarna oma ke zi n'ite alabasita, o wusi mono otute ka nu risi Jizosi kpa o dazi eli neeri wiri.

⁸ Nga ele sno apna a whnurnu a, o we be ehni, be kaa, "Kini kpayaru be wuwuru mono otute ka etekne? ⁹ Be znernu o re mono otute ka agda iwai, nyee ele mboni."

¹⁰ Kpa Jizosi mahjaru nhne be nookwu, o kanu be, "Kini kpayaru anu neemekpa nwerinya ka ehni? ¹¹ O rnurnu ernu oma n'ehni m. ¹² Anu nu ele mboni zi kpakara ige, kovu nu me nu anu jaazi kpakara ige. ¹³ O wusiri mono otute ka n'ehni m, o mernu a ma o bikwata m n'olili m. ¹⁴ Me kanu anu

ezi ọka, hne nū hne ọbula be jọokpo okwo izi ọma ka nū kpakara ọwa, be jọokwuhja nhne nwerinya ka mernu, ma ọ bụru nhne o chenwanya a.”

Judasị kweruru
o re Jizọsi

(Mak 14:10,11; Luk 22:3-6)

¹⁴Ige wam otu badnū n'esilawūru ele sno apna a nri nū ẹbo wam, be kwu Judasị Isikarioti, znekwnusiri ele risi arjohna, ¹⁵ọ sịkwa be, “Kjini bụ nhne anū jeenye m, ọ bụru me gweru a nyee n'aka anū?” Be kwu a nri siliva ẹto. ¹⁶Hite n'ige wam, o bete o pio oghere o jeegweru Jizọsi nyee be.

Jizọsi nū ele sno apna a
riri Iriri Ọgawhe

(Mak 14:12-21; Luk 22:7-13; Jọn 13:21-30)

¹⁷N'ọbochi mbom ke Iriri Brēdi Whúge Ọwhu, ele sno apna a vakwnusiri Jizọsi, sịkwa a, “Ndaa hne i pioru ma a mekwatanū i ma i ri Iriri Ọgawhe?”

¹⁸Ọ kanū be, “Anū zne ẹli-ọhna ka, znekwnusi nye nū kpa, kanū a, ‘Nye-zni-nhne kanū kpa, Ige m zị ndundu, me nū ele sno apna m jeeri Iriri Ọgawhe n'oro i.’” ¹⁹Ele sno apna a mee lele kpa Jizọsi nyernu be iwu, be mekwata Iriri Ọgawhe.

²⁰N'ogbednachi, Jizọsi nū ele sno apna a nri nū ẹbo wam daziri neeri wiri. ²¹Kpa be neeri wiri, ọ kaa, “Me kanū anū ezi ọka, otu badnū n'esilawūru anū jeere m.”

²²O gbu be igbugbu k'agida, kpakara be n'otu n'otu panizo naakanū a, “Nyenwe ai, ọ bụ mawa sa?”

²³Jizọsi sarū be, “Nye me nū a noosnukọta aka n'otu agbugba wiri, nye wam jeere m. ²⁴Nnwọ ke Badnū jaala lele kpa be gbarū a n'okwukwo nsọ gbasiri a, kọvu nū awhnūwhnu jaazinu nyerukna wam be jeehi n'aka a re Nnwọ ke Badnū. Ọ bụru ọma ọ bụru be muna nyerukna wam.”

²⁵Ige wam Judasị, nye reru a, kaa, “Nye-zni-nhne, ọ bụ mawa sa?”

Jizọsi sarū a, “Ji n'iwuhuru i kanū kpm.”

Wiri Anyasnu Nyenwe ai

(Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kọr 11:23-25)

²⁶Kpa be neeri wiri, Jizọsi gweru brēdi, tūnu Chiokike mmamma, nyawama a, nyee ele sno apna a, kaa, “Anū gweru, ri, ka bụ anọ-ẹhni m.” ²⁷O gweru okiko, tū mmamma, nyee be, kaa, “Kpakara anū nwọ

nū rime a. ²⁸Kwnornu nū ka bụ ọvnarna m ke ọgba-njọ-ẹhni ke be nọwusi kwnornu agida badnū ma be gbarūnu be mmehie be. ²⁹Me kanū anū, hite kịtna m jọonwoma manya hi n'isisi vaịni whuya rja rja tem dū n'ọbochi me nū anū jọonwo a ke ikne n'ẹlize nda m.”

³⁰Nga be gwnūkparu eri, be whọga zne nū Rugwu Olivu.

Jizọsi kanū nū Pita
jọogonahoru a

(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jọn 13:36-38)

³¹Nga wam, Jizọsi kanū be, “Kpakara anū jaagbakwo eso n'abalj tna, kwnornu nū be gbarū a n'okwukwo nsọ, kaa, ‘M joogbu nye nọoznu atnūru, atnūru a jaagbakemekwo.’

³²Kọvu nga me hiri n'ẹnwu lizọ, m jeebe anū ọsno zne Galili.”

³³Pita sarū a, “Ọ bụbedi nū kpakara badnū gbanahoru i, m jaagba eso rja rja.”

³⁴Jizọsi kanū a, “Me kanū i ezi ọka, n'abalj ka, ige okne ọchichi yáakwnana ẹkwana, i jọogonahoru m mgba ẹto.”

³⁵Pita kanū a, “Ọ bụrubi nū ọ zị mkpa me sno i nwuma, m jọogonahoru i rja rja.” Ọ bụ masi kpa kpakara ele sno apna a kwuru.

Jizọsi kperu okpukpe
nū Gesemani

(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶Jizọsi nū be vaduru n'ẹkwu Gesemani, ọ kanū ele sno apna a, “Anū daziri hna, me zne kpe okpukpe nū piari.” ³⁷O kwuru Pita nū rumu rukna Zebidi lawūru yisinu ẹhni a, ọ panizo o gbu a igbugbu nū o wute a nū mkpoma. ³⁸Ọ kanū be, “O noogbu m mkpoma m igbugbu k'agida dū ẹnwu, anū dazigidne hna, snornu m se nse.”

³⁹O znetū nū ruwhnu matj, dna, kpu ruwhnu a n'ẹli, kpe okpukpe, kaa, “Nda m, ọ bụru nū o kwe omume, ma okiko awhnūwhnu ka whenahoru m, kọvu ọ bụo nhne me pioru, kọvu nhne i pioru.”

⁴⁰Ọ vakwnusi ele sno apna a, hne be neezni anyarna, ọ kanū Pita, “Kjini, anū nwée rikne snornu m se nse otu ọtnu-ige? ⁴¹Anū se nse, neekpe okpukpe, ọ zị anū dnabna n'ọrnurna. Enine ke badnū zị bẹkwnu, kọvu nū anọ-ẹhni zila rikne.”

⁴²Ọ gharū be zne kwno berere ke mgba lawūru, kpe okpukpe, kaa, “Nda m, ọ bụru nū okiko awhnūwhnu ka jéwhenahoru m,

okwolem ma m nworwu ma, be mee nhne i piuru.”

⁴³ Jizosi hiehna berere, whnu be neezni anyarna, kwnornu nu anya be zi rinya. ⁴⁴ O gharu be, zne kpe okpukpe ke mgba eto, nookwu koriri otu oka wam.

⁴⁵ Nga o hiehna hne ele sno apna a zi, o kanu be, “Anu zi koriri neezni anyarna, noozukwa inwe? Le, otu-ige ke m zi ndundu. Be neegweru Nnwọ ke Badnu resi n'aka ele mmehie. ⁴⁶ Anu lizo, ma a zne. Anu le, nye neegweru m nyee zi ndundu.”

Be nwudnenu Jizosi

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:3-13)

⁴⁷ Kpa Jizosi kpu oka n'onu, le, Judasi, otu nu rime nri nu badnu lawuru wam varu, ya nu agida badnu ji ama-ogwunu nu okpiri. Be hi nu hne ele risi arjohna nu ele okno badnu ele Ju va. ⁴⁸ Judasi, nye wam reru a nyernu be nhne elekema, kaa, “Nye obula ke me joosnutu onu, nye wam bu ya, anu nwugwu a.” ⁴⁹ Ngangam, o znekwnusi Jizosi, kaa, “Nye-zni-nhne, m bekwulem ji.” O snutu a onu.

⁵⁰ Jizosi kanu a, “Enyi m, mee nhne i varu o mee.”

Be vakwnusi Jizosi, be tukwasi a aka, nwugwu a rikne. ⁵¹ Otu badnu nu rime ele sno apna Jizosi dosnimarnu aka, mnihia ama-ogwunu a, gbu nye izi nye risi arjohna, bihala a nsni. ⁵² Jizosi kanu a, “Mnihnasi ama-ogwunu i n'obo a, kwnornu nu kpakara ele gbu ama jaala n'ama. ⁵³ O bu nu i ma nu m nwernu m rikne kanu Nda m, o ziyanu m nhne kakwo lijoni * nri nu ebo ele enine izi a? ⁵⁴ Kovu me mee kpam, nhne be gbaru n'okwukwo nsọ nu o jeemeriri, ndaa kpa o jeemezu?”

⁵⁵ Ige wam, Jizosi kanu agida ele badnu wam varu o nwugwu a, “Anu varu chiri ama-ogwunu nu okpiri o nwudne m lele nu bu m nye neemegidne iwu eli. Kpakara obochi m daziri m n'Oro Nso Chiokike neezni nhne, anu nwudhene m. ⁵⁶ Kpakara nhne ka mernu ma nhne ele owhnurninya gbaru n'okwukwo nsọ mezu.” Ige wam kpakara ele sno apna a ghasaru a, gbawhu.

Jizosi gwuzo nu ruwhnu ele eze-ikpe

(Mak 14:53-65; Luk 22:54,55,63-71; Jon 18:13,14,19-24)

* ^{26:53} Lijoni: bu pokwu ele ogwunu isunu.

⁵⁷ Ele nwudnenu Jizosi duru a zne n'oro Kayafasi, nye risi arjohna, hne ele zni iwu nu ele okno badnu gbakogwu. ⁵⁸ Pita snornu a, be zitagwo ndundu. O bna nu rime ederezi nye risi arjohna, daziri eli n'esilawuru ele nse, ma o whnu risi nhne neeme.

⁵⁹ Ele risi arjohna nu kpakara ele eze-ikpe noopio ele akebe nse aghalaghala gbagidne Jizosi ma be gbu a. ⁶⁰ O bu n'ezi nu agida ele akebe nse aghalaghala whuyaru, kovu be nwee rikne piohia nhne.

N'ipne-aznu, badnu lawuru whuyaru, ⁶¹ be kaa, “Nyerukna ka karu nu o nwernu rikne kwadna Oro Nso Chiokike ka, wu a n'obochi eto.”

⁶² Nye risi arjohna lizo sikwa Jizosi, “O za nhne i naasa? Kini bu akebe ka ele badnu ka naagbagidne i?” ⁶³ Kovu nu Jizosi kpusnirni onu. Nye risi arjohna kanu a, “M ji m Chiokike ke zi budnu kwusi a rikne, ma i kanu ai, ji n'iwihuru i bu Karaisi, Nnwọ Chiokike.”

⁶⁴ Jizosi saru a, “Owe! Ji n'iwihuru i karu. Kovu me kanu anu,

Hite kitna, anu jowhnu Nnwọ ke Badnu hne o dazi n'akarikwnunga Chiokike ke bu Dikne, naava masi n'erumeru oligwe.”

⁶⁵ Nye risi arjohna dowama iwo a, kaa, “O kwululem Chiokike, ndaa nhne a kwono noopio ele akebe berere? Anu nurnu kpa o kwuluru Chiokike. ⁶⁶ Kini bu echiche anu?”

Be saru, “O kwesiri o nwu enwu.”

⁶⁷ Ige wam be bete nogbo a onu mini, naapnia a nhne. Ele berere nogbo a aka, ⁶⁸ be kaa, “Whnu nu ai owhnurninya, Karaisi, nyele gbọru i aka?”

Pita Gonahoru Jizosi

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Pita dazi n'ederezi, otu nnwo oknornokno ele neezne izi vakwnusi a, kaa, “Ji nu Jizosi nye Galili sno masi.”

⁷⁰ Kovu Pita goru nu ruwhnu kpakara be, kaa, “M maam nhne i naakaa.”

⁷¹ Nga o whogaru n'onu-mgbo, nnwo oknornokno berere whnu a, o kanu ele zi pii, “Nyerukna ka nu Jizosi nye Nazareti sno.”

⁷² Pita kwusi a rikne, go kwono berere, kaa, “M maam nyerukna ka.”

⁷³Ige matí berere, ele gwuzo ndundu vakwnusiri Pita, kanu a, “N’ezi, jì n’iwihuru i bu otu badnu nu rime be, kwnornu nu ikwu-onu i neegwehia i iwhe.”

⁷⁴Ige wam o panizo noogo ehni a ngugo, noodu risi, kaa, “M máam nyerukna ka.” Ngangam, okne ochichi kwnarnu ekwna. ⁷⁵Pita chenwanya ikwu-onu Jizosi kwuru, kaa, “Ige okne ochichi yaakwnana ekwna, i joogonahoru m mgbá eto.” O whoga ederezi kwna ekwna mkpuru ovu k’agida.

27

Be kwuzennu Paileti

Jizosi

(Mak 15:1; Luk 23:1,2; Jon 18:28-32)

¹N’onu osisi, kpakara ele risi arjohna nu ele okno badnu ele Ju gbaru iznuznu, kpebi o gbu Jizosi. ²Be kne a eriri, duru a zne, gweru a nyewhete n’aka Paileti nye neechi.

Enwu Judasi
(Enru 1:18,19)

³Nga Judasi nye reru a whnurnu nu be kperu Jizosi ikpe enwu, marnuhini mernu a k’agida, o chihnalanu ele risi arjohna nu ele okno badnu nri siliva eto wam, ⁴kaa, “M mmehiele m nu ogweru ovnarna nye ikpe mana resi anu.”

Be kanu a, “Ndaa ke gbasiri ai? Ki bu mkpa i.” ⁵Judasi tusa iwai wam nu rime Oro Nso Chiokike, whoga, kpogbu ehni a.

⁶Ele risi arjohna gweru kpakara iwai wam, kaa, “O megidnenu iwu ai o yisi iwai ka nu nhne be bita iwai n’Oro Nso Chiokike, kwnornu nu o bu iwai ovnarna.” ⁷Be kpebi o gweru iwai wam zu eli ele kpu ite hne be jeeli ele izne. ⁸Ka kpararu be nookwu a Eli Ovnarna du tna. ⁹Nhne ka mernu ma nhne Jerimaya nye owhnurninya kwuru mezu, “Be gweru

nri siliva eto
bu onu ahia
ele Izireli whnurnu onu a,
¹⁰be gweru a zuya eli ele okpu ite,
lele kpa Nyenwe ai nyernu m n’iwu.”

Jizosi gwuzo nu
ruwuhu Paileti

(Mak 15:2-5; Luk 23:3-5; Jon 18:33-38)

¹¹Kovu nu Jizosi gwuzo nu ruwuhu nye neechi ehni, nye ochichi wam sikwa a, “I bu Eze ele Ju?”

Jizosi saru a, “Owe! Ji n’iwihuru i karu kpam.”

¹²Nga ele risi arjohna nu ele okno badnu noobno a nhne, o sala be nhne obula. ¹³Paileti sikwa a, “I nuna kpakara nhne be noobno i?” ¹⁴Kovu nu Jizosi sala a oka obula, ke mernu o gbagwojiri nye ochichi anya k’agida.

Be marnu Jizosi
ikpe enwu

(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Jon 18:39---19:16)

¹⁵N’Iriri Ogawhe obula, nye neechi ehni neesigbasinu be otu nye ikelu be rjoru a. ¹⁶Be nwernu otu nye ojo ke ohna marnu zi n’oro ikelu be nookwu Barabasi. ¹⁷Nga igbudu badnu wam gbakoru, Paileti sikwa be, “Ndaa nye anu piuru me sigbasinu anu, Barabasi* sobu Jizosi, nye be kwu Karaasi?” ¹⁸Paileti kwuru ka kwnornu nu o magwu nu be kwuyannu a Jizosi kwnornu owho-anya.

¹⁹Kpa Paileti daziri nu ngadna ikpe a, nnwerne a ziznenu a izi, kaa, “Aka i zi nu nhne gbasiri nye mee mma wam, kwnornu nu m taru m agida awhnuwhnu nu mboro tna kwnornu a.”

²⁰Kovu nu ele risi arjohna nu ele okno badnu sigidnenu igbudu ele badnu wam be rjo a Barabasi, gbu Jizosi.

²¹Paileti sikwa be, “Ndaa nye anu piuru me sigbasinu anu n’ehni badnu lawuru ka?” Be kaa, “Barabasi.”

²²O sikwa be, “Kini bu nhne anu piuru me mee Jizosi, nye be kwu Karaasi?”

Kpakara be siwama, “Kpogidne a n’ogba.”

²³Paileti sikwa, “Kini mernu? Kini bu nhne ojo ke o mernu?”

Be siwama okokoba ke kakwo, kaa, “Kpogidne a n’ogba.”

²⁴Nga Paileti whnurnu nu o nwée rikne mee nhne obula, kovu agida ogbugbo dnarnu, o gweru mini kwọ aka a lawuru nu ruwuhu kpakara be, kaa, “Aka m zi richna n’ovnarna nwerukna ka, anu n’iwihuru anu magwu nhne gbasiri a.”

²⁵Kpakara be karu, “Ovnarna a zi nu risi ai, zi masi nu risi rumu ai.”

²⁶Paileti sigbasinu be Barabasi. Nga o pnjarnu Jizosi nhne, o gweru a nyewhete be ma be kpogidne a n’ogba.

* 27:17 Barabasi: Agwna okwukwo kwuru Jizosi Barabasi

Ele ogwunu kpariri Jizosi
(Mak 15:16-20; Jon 19:2,3)

²⁷ Ele ogwunu nye ochichi duru Jizosi zne n'ogbna ele ogwunu hne kpakara odobiri ele ogwunu gbarụ a gburugburu. ²⁸ Be tuma a iwo a, wosi a iwo ihie ihie. ²⁹ Be kpa okpu igwunu, kpusi a nụ risi, nyee a mkpara n'akarikwunga, gbunu a mpnerne ochi nụ ruwunu a, kpari a, be kaa, "A bekwulem ji, Eze ele Ju." ³⁰ Be gbụ a onu-mini, gweru mkpara wam nēeli a nū risi. ³¹ Nga be kparikworu a, be tuma a iwo wam, wosi a kpakara iwo a, duru a zne ma be kpogidne a n'ogba.

Be kpogidnenu

Jizosi n'ogba

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

³² Nga be whuyaru, be whnuru otu nwerukna Sirini, rēwhna a bụ Saịmoni, be sigidne a ma o vuru ogba a sno be.

³³ Nga be vaduru hne be kwu Gologota, ke bụ "Hne Okpokoro Risi," ³⁴ be nyee Jizosi manya be gwaru nhne lu nlulu. Koyu nga Jizosi raturu a riro, o kwéle o nwọ a. ³⁵ Be kpogidne a n'ogba, ele ogwunu ke iwo a n'esilawuru be nga be vukworu ogbanuchi. † ³⁶ Be daziri eli neese a. ³⁷ Be bitaru n'olu risi a nhne be bnornu a, "Ka bụ Jizosi, Eze ele Ju." ³⁸ Be kpogidnenu ele buznu lawuru nū Jizosi n'olu ogba, otu badnu n'akarikwunga a, nye ke berere n'akarita a. ³⁹ Ele naagawhe naakaja a, neewnuwhne risi, ⁴⁰ be kaa, "Ji nye naakwadna Oro Nso Chiokike, wu a n'obochi eto, znohia ehi i. O buru nū i bụ Nnwọ Chiokike, hi n'olu ogba hiedna."

⁴¹ O bụ masi kpa ele risi ariohna nū ele zni iwu nū ele okno badnu naakpari a. ⁴² Be kaa, "O znohiaru ele berere, koyu o nwéle rikne znohia ehi a, o bụ eze Izireli, o hi n'olu ogba hiedna kitna, a jeekweru nū a. ⁴³ O tukwasiri Chiokike mkpoma, o znohia a kitna, o buru nū o masiri a, kwnornu nū o karu, 'M bụ m Nnwọ Chiokike.'" ⁴⁴ O bụ masi kpa ele buznu wam be kpogidnenu be nū Jizosi n'olu ogba zị masi naakpari a.

Enwu Jizosi

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

† ^{27:35} Agwna okwukwo kwuru: Be mernu ka ma nhne be kwuru hite n'onu nye owhnurninya mezu, "Be keru iwo m n'esilawuru be, gweru iwo m vu ogbanuchi." ‡ ^{27:45} n'esilawuru iwhnehnie: okwukwo ke mbom kwuru ige awa isunu § ^{27:45} otnu-ige ke eto: okwukwo ke mbom kwuru ige awa tolu

⁴⁵ Hite n'esilawuru iwhnehnie, † ochichiri gbasnirni kpakara eli wam du n'otnu-ige ke eto. § ⁴⁶ N'otnu-ige ke eto, Jizosi jiri okne nkoli siwama, kaa, "Eloi, Eloi, lama sabatani," ke bu, "Chiokike m, Chiokike m, kini mernu i ghasaru m?"

⁴⁷ Agwna ele gwuzo ndundu nurnu a, be kaa, "O noosukwu Elaija."

⁴⁸ Ngangam, otu badnu gba eso gweru sponji gbajite a nu manya gbaru oka, tukwasi a n'olu isisi, nyee a ma o nwọ. ⁴⁹ Ele berere kaa, "Gharu a, a lesi ma Elaija jaava o znohia a."

⁵⁰ Nga Jizosi jiri okne nkoli si okokoba berere, o nwebime inwe.

⁵¹ Ige wam ikpe obnosni ke Oro Nso Chiokike gbawaru ibekala lawuru hite n'olu du n'eli. Eli otne enye darnu, agida rugwu gbawaru. ⁵² Ilili kpumernu, agida ele nso hiri n'enwu lizo, ⁵³ be whuya nu rime ilili. Nga Jizosi hiri n'enwu lizo, be bnazne nu rime eli-onna nso, gesi agida ele badnu ehi be.

⁵⁴ Nga nye neechi otu riwhu ele ogwunu nu ele ogwunu a zi neese Jizosi whnuru eli otne enye nu kpakara nhne mernu, be tu ogwunu k'agida, be kaa, "N'ezu, nyerukna ka buri Nnwọ Chiokike." ⁵⁵ Agida ele rinya zi masi hne zi ikere neelekiri, ele hi nu Galili snornu Jizosi va, neeznenu a izi. ⁵⁶ N'esilawuru be bu Meri Magidalini, nu Meri nne Jemisi nu Josefu, nu nne rumu Zebidi.

Be liri Jizosi

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁵⁷ Nga ogbednachi, otu nye eze be kwu Josefu, nye Arimatiya, nye sno apna Jizosi, ⁵⁸ znekwnusiri Pajleti, rjo a iznu Jizosi. Pajleti nyernu iwu be vute a iznu Jizosi. ⁵⁹ Josefu vuru iznu wam, whu a n'ikpe abochna marnu mma, ⁶⁰ zne lite a nu rime ilili ikne ke aka a, ke o gwuwuru nu rime rugwu. O vuru otu rugwu hna ezi kpusni onu-mgbo ilili wam. ⁶¹ Meri Magidalini nu Meri kiyari zi ndundu, kete ruwunu n'ilili wam.

⁶² N'ekile a, ke bu obochi ke sno obochi ojiknenu, ele risi ariohna, nu ele Farisi

gbakoru znekwnusi Paileti, ⁶³ kaa, “Nda-
aĩ-kwu, a chenwanyarnu nu nye nduwu
wam karu nga o zi budnu, ‘Nga obochi eto
whemernu, m jeehi n’enuw lizo.’ ⁶⁴ Kam
kpayaru, nyee iwu ma be mesni ilili wam
rikne du obochi eto, ma ele sno apna a
gharu o znurnu a n’abali, kanu ele badnu
nu o hiri n’enuw lizo. Aghalaghala ke ipne-
aznu jaakakwo ke mbom.”

⁶⁵ Paileti kanu be, “Anu zne, gweru ele
ogwnu, be se, anu mesni ilili wam rikne
kpa anu nwernu rikne o mee a.” ⁶⁶ Be zne,
mesni ilili rikne, kasi ilili a akara n’olu
akaworugwu, bita masi ele nse.

28

Jizosi lizoru n’enuw

(Mak 16:1-10; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

¹ Nga Obochi Ozukwa Inwe whemernu,
nga chi n’obo n’obochi mbom n’ikwezu,
Meri Magdalini, nu Meri kiyari varu lekasi
ilili. ² Ngangam, eli ternu enye, enine izi
Nyenwe ai hiri n’oligwe hiedna, vume aka-
worugwu wam, daziri eli n’olu a. ³ Ruwhnu
a nu lele amuma, iwo a naachna lele
mkpuru-mini. ⁴ Ogwnu turu ele nse wam,
be ma iriri dna n’eli lele ele nwurnu onwu.

⁵ Enine izi wam kanu ele rinya wam,
“Ogwnu tu anu, m maam nu anu noopio
Jizosi, nye be k’ogidnenu n’ogba. ⁶ O zila
hna, kwnormu nu o hilem n’enuw lizo, lele
kpa o kwuru. Anu va whnu hne be liru a.
⁷ Anu zne wara wara kanu ele sno apna a,
nu o hilem n’enuw lizo, o belem anu osno
neezne Galili, anu j’owhnu a pii. Le, m bele
m osno kanu anu.” ⁸ Be gweru eso, gweru
izne hi n’ilili wam gbawhu, be notu og-
wnu, mkpoma noso masi be n’onu k’agida.
Be zne kanu ele sno apna a.

⁹ Jizosi kwnusiri be kpa be neezne n’apna,
o kanu be, “M bekwulem anu.” Be bna a
n’ochi lawuru, kponu a risi eli. ¹⁰ Jizosi kanu
be, “Ogwnu tuko anu, anu zne kanu rumu
nda m, be zne Galili, o hne be j’owhnu m.”

Otnutnu ele nse

¹¹ Kpa ele rinya wam naala, agwna ele
ogwnu wam neese ilili znenu n’eli-ohna
kanu ele risi arjohna kpakara nhne mernu.
¹² Ele risi arjohna nu ele okno badnu gba
iznuznu, be kwu be agida iwai. ¹³ Be kaa,
“Anu kaa, ‘Ele sno apna a varu n’abali
nga a neezni anyarna znurnu iznu a.’ ¹⁴ O
buru nu nye neechi echi nu a, a jeeme o

kweru nu ikpe mana anu, anu j’abna nu
mmekpehni.”

¹⁵ Ele ogwnu wam gweru iwai wam mee
nhne ele risi arjohna nu ele okno badnu
karu be mee. Be wheke otnutnu ka kpakara
n’esilawuru ele Ju du tna.

Jizosi mernu ele sno apna a
whnu a anya

(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jon 20:19-23;
Enu 1:6-8)

¹⁶ Ele sno apna a nri nu otu wam zne nu
Galili n’olu rugwu lele kpa Jizosi kanu be.

¹⁷ Nga be whurnu a, be kponu a risi eli,
k’ovu agwna be nwernu mkpoma lawuru.

¹⁸ Jizosi vakwnusi be, kaa, “Be nyernu m
kpakara rikne ke zi n’oligwe ma n’owa.

¹⁹ Anu zne nu kpakara owa mee ele badnu
be buru ele sno apna m, noowu be mini nu
rehna ke Nda, nu ke Nnwu nu ke Enine
Nsou. ²⁰ Anu zni be bita kpakara nhne me
nyernu anu n’iwu. N’ezi, me nu anu zi
kpakara ige du okwnukokwnu.”

Izi ɔma lele kpa
Makı
gbarụ a n'okwukwo

Nhne gbasiri okwukwo ka

Izi ɔma lele kpa Makı gbarụ a n'okwukwo jiri mkpuru ɔka ka panizo, "Opanizo izi ɔma Jizosi Karajisi, Nnwọ Chiokike." Makı gesiri nọ Jizosi bụ badnụ ke nọrnuru ɛrnuru ndu-ehni nọ nye nweru rikne. Iknernema a whuyaru iwhe nọ nhne o znirni, nọ rikne megidne renwu ojo, nọ rikne ọ gbarunụ ele badnụ mmehie. Jizosi kwuru ehni a Nnwọ ke Badnụ, nye varu ọ gweru budnu a nyee ma ọ dọhia ele badnụ hite nọ mmehie be.

Makı gbarụ nhne Jizosi mernu karu ikwu-onu o kwuru nọ nhne o znirni. Ọ gbarụ nhne matı gbasiri Joni Nye Wụ Mini, ọwuwu mini a, nọ ɔrnurina Jizosi. O znernu nọ ruwhnu kwu nhne gbasiri ele sno apna Jizosi nọ ele irno a. N'ipne-aznụ okwukwo a, o kwuru gbasiri enwu Jizosi nọ olizo n'enwu a.

Nhne zi n'okwukwo ka

Opanizo izi ɔma (1:1-13)

Enu Jizosi nọ rime Galili (1:14---9:50)

Jizosi znirni nhne nru ɛrnuru ndu-ehni nọ Judiya (10:1-52)

Hite nọ Galili dọ Jeruselem (11:1---15:47)

Olizo n'enwu Jizosi (16:1-8)

Jizosi gesiri ehni a, mekwu lahna oligwe (16:9-20)

Nye gbarụ okwukwo ka: Makı

Risi nhne o kwono gba a: O gesi nọ Jizosi bụ Nnwọ Chiokike, hite nọ ɛrnuru ndu-ehni a.

Ikwu-onu Joni

Nye Wụ Mini

(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Jon 1:19-28)

¹ Opanizo izi ɔma Jizosi Karajisi, Nnwọ Chiokike. ² Lele kpa Azaya nye ọwhnurninya gbarụ a n'okwukwo, Chiokike karu,

"Bno nsni, le, m neezizne nye izi m nọ ruwhnu i, nye jeemkwata apna i.

³ Akpıri otu badnụ nọokpo okwo n'eli-ikpa, naakaa,

'Anu mekwata apna Nyenwe aj, anu mee ma apna a snirni asni.' "

⁴ Joni Nye Wụ Mini bụ nye wam whuyaru iwhe n'eli-ikpa nọokpo okwo naakaa ele badnụ tıhnasna mkpoma ma be wu be mini, ma Chiokike gbarunụ be mmehie. ⁵ Kpakara ele zi nı mgbu Judiya nı eli Jeruselem whokwnusiri a. Ọ wu be mini n'Osimini Jodani, be nookwuhia mmehie be.

⁶ Joni wogwu iwo rijni akpukpo anohia be kwu kameli. Ajni ọ snu n'ikwnu bụ akpukpo anohia. Wiri a bụ igwurube nı mono ebeka ohia. ⁷ Ọ nọokpo okwo naakaa, "Nye kakwo m rikne vawa n'aznı m, nye me kwesile o whudnahie eli toma eriri okoro-ochi a lawuru. ⁸ M ji m mini wu anı mini, kovu nı nye wam jeeji Enine Nso nọowu anı mini."

Ọwuwu mini Jizosi
nı ɔrnurina a

(Mat 3:13---4:11; Luk 3:21,22; 4:1-13)

⁹ N'ige wam, Jizosi hiri nı Nazareti ke zi n'eli Galili va, Joni wu a mini nı rime Osimini Jodani. ¹⁰ Ngangam Jizosi hiri nı mini nọowhuya, ọ whnurnu oligwe hne o kpumernu, ọ whnı Enine Nso hne o nee-whekwasi a lele nduru. ¹¹ Otu akpıri hiri n'oligwe kaa, "Ji bı Nnwọ m me whnurnu n'anya, nhne i masiri m."

¹² Ngangam Enine Nso wam duru a bna eli-ikpa. ¹³ Ọ zi n'eli-ikpa nri ọbochi eno. Ekwensu naarna a ɔrnurina, ya nı rımu anohia zi. Kovu nı ele enine izi neeznenu a izi.

Jizosi sukuru ele
noogbu aznı

(Mat 4:12-22; Luk 4:14,15; 5:1-11)

¹⁴ Nga be yisiri Joni n'ikelu, Jizosi znernu Galili neezni izi ɔma Chiokike gweyaru. ¹⁵ Ọ naakaa, "Ige zulem, eli-eze Chiokike zi ndundu, anı tıhnasna mkpoma kweru izi ɔma."

¹⁶ Nga o znernu nı ngeri Osimini Galili, ọ whnı Saimoni nı Anduru nwene a rukna hne be zi nọowu igbo nı rime osimini, kwnornu nı be bı ele noogbu aznı. ¹⁷ Jizosi kanı be, "Anı va sno m n'aznı, m jeeme anı buru ele jookwuhia ele badnı lele kpa anı noogbu aznı." ¹⁸ Ngangam be sigbasi igbo be, sno a.

¹⁹ O zne nı ruwhnu matı, ọ whnı Jemisi nnwọ Zebidi nı Joni nwene a rukna zi n'ogbo berere, neemkwata igbo be. ²⁰ O sukwu be, ngangam be gharu Zebidi nda be n'ogbo, ya nı ele be gnornu ɛrnuru, snornu a.

Jizōsi chihalaru
renwu ojo

(Luk 4:31-37)

²¹ Be nū Jizōsi zne n'eli-ohna Kapanom bna n'oro ogbako ele Ju n'Obochi Ozukwa Inwe neezni nhne. ²² Nhne o neezni duru be ehni, kwnornu nū o znirni nhne lele nye nwernu rikne, o buo lele ele zni iwu ele Ju.

²³ Otu nwerukna renwu ojo nwugwu bnanyarnu nū rime oro ogbako be, siwama, ²⁴ "Kini bu nhne ai nū ji nwekogwu, Jizōsi nye Nazareti? I varu ma i gbumekwo ai? M maam nye i bu, i bu nye nsō ke Chiokike."

²⁵ Jizōsi bigboru a, kaa, "Kpusnime onu i, hi nū rime a whuya."

²⁶ Renwu ojo wam dosiri a rikne. O gweru okne nkoli si okokoba, hi nū rime a whuya.

²⁷ O duru kpakara be ehni ke mernu be bete neesikwarita ehni be, "Ka bu kini? O bu o zni nhne ikne sa? O nwernu rikne ke o ji nootunu renwu ojo oka, be bnotenu a nsni."

²⁸ Be tñsi otnutnu a nū kpakara eli Galili.

Jizōsi gworu ele nriria

(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)

²⁹ Nga Jizōsi hiri n'oro ogbako ele Ju wam whuya, ya nū Jemisi nū Jōni, be bna n'oro Sajmoni nū Anduru. ³⁰ Ige wam nne nnwerne Sajmoni dnanyi naariya ehni orne bekwnu, ngangam be kanu Jizōsi nhne gbasiri nwerinya wam. ³¹ O znekwnusi a, jiri a n'aka, dolizo a olu. Ngangam ehni orne bekwnu wam sigbasi a, o bete neeznenu be izi.

³² N'ogbednachi, nga ehnam dnarnu, be kwuyanū Jizōsi kpakara ele nriria, nū ele renwu ojo nwugwu. ³³ Kpakara ele zi n'eli wam gbakoru n'onu-mgbo neelekiri. ³⁴ O gworu agida ele nriria zi odo n'odo, o chimarnu agida renwu ojo. O kwéle renwu ojo kwu oka, kwnornu nū be magwu nye o bu.

Jizōsi znirni izi oma
nū Galili

(Luk 4:42-44)

³⁵ N'onu osisi, nga chi yobochnage, o lizo zne hne koru owu, neekpe okpukpe.

³⁶ Sajmoni nū ele ya nū be zi noopio a.

³⁷ Nga be piohjaru a, be kanu a, "Kpakara ele badnu noopio i."

³⁸ Koru Jizōsi kanu be, "A jeezne n'eli ele ke berere ma m zni m be izi oma, kwnornu ka bu nhne me kwnornu va."

³⁹ O zne nū rime kpakara oro ogbako ele Ju zi nū kpakara Galili neezni izi oma, chihala masi renwu ojo.

Jizōsi gworu nye nchnichna

(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Otu nye naariya nchnichna vakwnusiri a, riasno a, gbunu a mpnerne ochi, kaa, "O buru nū i pioru, i nwernu rikne mee m ziri richna."

⁴¹ Jizōsi donu a obirizi, dosnima aka a, kpatu a, kaa, "M pioru m, ziri richna."

⁴² Ngangam be gworu a nchnichna wam, o ziri richna.

⁴³ Jizōsi doru a aka nū nsni k'agida chihala a. ⁴⁴ O kanu a, "O za nye obula i kanu, koru la, gweru ehni i gesi nye okwa arjohna, gweru masi nhne Mozizi nyernu n'iwu kwa arjohna ma o buru nhne akebbe nee be nū i zi richna." ⁴⁵ Koru o whogaru bete nootunu ele badnu, neewheke oka wam, ke kpahjaru nū Jizōsi nwema rikne berere o bna nū rime eli-ohna hne ele badnu jowhnu a, koru o znernu hne koru owu, ele badnu neehi penupe obula naavakwnusi a.

2

Jizōsi gworu nye ehni a
donwurnu odonwu

(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

¹ Nga Jizōsi lahnarnu n'eli Kapanom, kpa obochi ele nū ele whemernu, agida ele badnu nurnu nū o zi n'oro. ² Agida ele badnu varu jipiya kpa o zima oghere zi, ma n'onu-mgbo. O zi masi nookwunu be ikwu-onu Chiokike. ³ Be vakwnusi a, vuyanu a otu nye ngeri ehni a donwurnu odonwu, badnu eno vu a. ⁴ Nga be nwee rikne du a ehni kwnornu nū agida ele badnu wam, be koma olu oro hne o zi. Nga be dokamarnu a, be vudna okpata ke nye ngeri ehni a wam donwurnu odonwu danyi. ⁵ Nga Jizōsi whnurnu okwnata ovu be, o kanu nye wam ngeri ehni a nwurnu onwu, "Nnwom m, be gbarunam ji kpakara mmehie i."

⁶ Koru nū agwna ele zni iwu ele Ju dazi eli pii, zi neesikwa nū mkpoma be, ⁷ "Kini mernu nwerukna ka jiri kwu oka kpa? O kwululem Chiokike. Ndaa nye nwernu rikne o gbaru mmehie hne o buo Chiokike kpoi?"

⁸ Ngangam, Jizōsi mahjaru nū rime enine a nū be zi naari oka wam nū rime mkpoma

be, o sɔkwa be, “Kini kpahjaru anu naari ɔriri ka nu mkpoma anu?”⁹ Ndaa ke zi ewheke, o kanu nye ngeri eɔni a donwurnu odonwu, ‘Be gbarunam ji kpakara mmehie i,’ mɔbu o kaa, ‘Lizo, chiri etere i, zne izne.’¹⁰ M pioru m anu mahja nu Nnwɔ ke Badnu nweru rikne n’owa o gbaru mmehie.” Jizosi kanu nye wam ngeri eɔni a donwurnu odonwu,¹¹ “M ka m ji, lizo, chiri etere i, la ɔro i.”

¹²Ngangam, o lizo, chiri etere a, whoga nu ruwɔnu kpakara be, o du kpakara be eɔni, be znarni Chiokike, naakaa, “A whuɔlele nhne nu kpa.”

Jizosi sukwuru Livaı
(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³Jizosi whoga kwno berere nu ngeri Osimini Galili, agida ele badnu vakwnusiri a. O bete neezni be nhne. ¹⁴Nga o neewhe, o whnu Livaı nnwɔ Alifayosi, hne o dazi n’oro ntı. O kanu a, “Sno m.” O lizo snornu a.

¹⁵O du nga Jizosi dazi neeri wiri n’oro Livaı, agida ele ona ntı nu ele mmehie snornu Jizosi nu ele sno apna a neeri wiri. Ige wam, ele sno a zi agida. ¹⁶Nga ele zni iwu ele Ju ele bu ele Farisi whnurnu nu ele mmehie nu ele ona ntı sno a neeri wiri, be sɔkwa ele sno apna a, “Kini mernu o noosno ele ona ntı nu ele mmehie neeri wiri?”

¹⁷Nga Jizosi nurnu a, o kanu be, “Mkpa dibja zıko naakpa ele eɔni buru oma, okwolem ele nrıria. M vage m o sukwu ele oma, okwolem ele mmehie.”

Ajiji gbasiri ovu onu
(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸O du nga ele sno Joni nu ele Farisi noovu onu, agwna ele badnu vakwnusi Jizosi sɔkwa a, “Kini mernu ele sno Joni nu ele sno ele Farisi noovu onu, kovu ele sno apna i za noovu onu.”

¹⁹Jizosi saru be, “Ele varu hne be nɔolu nnwerne ikne be joovu onu hne nyerukna wam nɔolu nnwerne ikne nu be zi? Kpakara ige ke be nu nye nɔolu nnwerne ikne zi, be joovu onu. ²⁰Kovu obochi wawa nga be jaanahoru be nye nɔolu nnwerne ikne. Obochi wam be joovu onu.

²¹“O za nye jeegweru mkpekele ikpe ikne dnusni n’iwo oknani. O mene kpam, iwo ke ikne joodokahala nhne n’eɔni ke oknani. O joodoka ke kakwo agida. ²²O zi masi nye jeegweru manya ikne gbası n’olori akpukpo oknani. O mene kpam, manya wam jaagbawama, manya nu olori akpukpo whume

etekne. Kovu be gbası manya ikne n’olori akpukpo ikne.”

Ajiji gbasiri
Obochi Ozukwa Inwe
(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³O du n’otu Obochi Ozukwa Inwe, Jizosi nu ele sno apna a naagawhe n’esilawuru ekwu ikpa. Ele sno apna a bete o ghɔ ikpa kpa be znezne. ²⁴Ele Farisi kanu a, “Le, kini mernu be neeme nhne kwesile o mee n’Obochi Ozukwa Inwe?”

²⁵Jizosi saru be, “Anu gwnuna nhne Devidi mernu nga o zi nu mmekpeɔni, nga wiri gwnurnu a, ya nu ele snogwu a? ²⁶O bnaznenu n’oro nsɔ Chiokike, nga Abjata bu nye risi arıohna, o ri bredi be bitaru nu ruwɔnu Chiokike ke kwesile n’iwu o ri, okwolem ele okwa arıohna bu ele kwesiri n’iwu o ri a, o nyee masi ele nu ya snogwu.”

²⁷O kanu be, “Chiokike mernu Obochi Ozukwa Inwe kwnornu badnu, be mene badnu kwnornu Obochi Ozukwa Inwe. ²⁸O nhne kpahjaru Nnwɔ ke Badnu jiri buru masi Nyenwe Obochi Ozukwa Inwe.”

3

Nyerukna aka
donwurnu odonwu
(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

¹Jizosi bna kwno berere n’oro ogbako ele Ju, otu nwerukna aka donwurnu odonwu zi pii. ²Ele Farisi zi neese a, ma o jooگو a n’Obochi Ozukwa Inwe, ma be bno a nhne. ³O kanu nyerukna wam aka a donwurnu odonwu, “Lizo, gwuzoru nu ruwɔnu kpakara ele badnu.” ⁴O sɔkwa be, “O buru oma n’iwu o mee nhne oma, mɔbu o mee nhne buo oma n’Obochi Ozukwa Inwe? O znɔhia budnu mɔbu o gbu ogbu?”

Kovu be nyasimernu bidim. ⁵Nga o lekparu anya ngaramanga o we eɔni, o nwe ovu ojo kwnornu nu mkpoma ojo be. O kanu nyerukna wam, “Dɔsnima aka i.” O dɔsnima aka a, aka a buru oma lele kpa o zi nu mɔm. ⁶Ele Farisi whoga, ngangam be nu ele dagwunu Erɔdu zne gbagidne a iznuznu, kpa be joogbu a.

Agida ele badnu
snornu Jizosi

⁷Jizosi nu ele sno apna a whogaru zne ngeri Osimini Galili. Agida ele badnu hi n’eli Galili snornu a, ma ele hi nu Judiya, ⁸ma ele hi n’eli Jeruselem, nu eli Idumiya,

ma n'obosi ehnam ke Osimini Jodani nu gburugburu Taya nu Saıdoni, vakwnusiri Jizosi nga be nuru kpakara nhne o mernu. ⁹ O kanu ele sno apna a be mee kpa otu ogbo matı jaaziri a ndundu kwnornu agida ele badnu wam, o zi be kpagbu a. ¹⁰ Ige wam, Jizosi gworu agida ele nriria, ke kpahıaru agida ele nriria ojo zi odo n'odo nookpu n'ehni a ma be kpatu a aka. ¹¹ Nga obula ele renwu ojo whnurnu a, be dna n'eli nu ruwhnu a, siwama, kaa, "Jiwa bu Nnwı Chiokike."

¹² Jizosi do be aka nu nsni be meko ele badnu mahıa nye o bu.

Jizosi horuru nri nu badnu lawuru ele izi

(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Jizosi pnezne n'olu rugwu, sukwu ele o piuru. Be znekwnusi a. ¹⁴ O horu ele rukna nri nu ebo ma ya nu be daziri, kwu be ele izi, ma o zihala be zne kpo okwo izi oma, ¹⁵ o nyernu be rikne o chihala renwu ojo.

¹⁶ Ka bu nri nu badnu lawuru wam o horuru, Saımoni, nye Jizosi jiri renwhna Pita, ¹⁷ nu Jemisi nnwo Zebidi, nu Joni nwene Jemisi, o ji kwno be renwhna Banajisi, ke bu rumu egbe oligwe, ¹⁸ nu Anduru, nu Filipu, nu Batolomi, nu Matiyu, nu Tomosi, nu Jemisi nnwo Alıfayosi, nu Tadiyosi nu Saımoni nye zi n'esilawuru ele noonwu beknu nu mkpoma, ¹⁹ nu Judası Isikarioti, nye reru a.

Jizosi nu Belizibolu

(Mat 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)

²⁰ Jizosi bna n'otu oro, agida ele badnu jipiya kwno berere, ke kpararu o nwee oghere ri wiri. ²¹ Nga rumu nne a nuru a, be whoga ma be nwugwu a, kwnornu nu be karu, "Mkpoma a zule ozu."

²² Agwna ele zni iwu ele Ju hiri nu Jeruselem va, kaa, "O nwernu Belizibolu, o ji rikne nye risi renwu ojo naachihala renwu ojo."

²³ Jizosi sukwukota be, tnunu be elulu zi odo n'odo, "Setani o jaachihalali Setani?" ²⁴ O buru nu eli-eze kewama megidne ehni a, eli-eze wam joo gwuzoli. ²⁵ O buru masi nu ezi-nu-oro kewama megidne ehni a, ezi-nu-oro wam joo gwuzoli. ²⁶ O buru masi nu Setani lizoru megidne ehni a, kewama, o joo gwuzoli, enwu a valem.

²⁷ "O za nye jaabnali n'oro nye dikne, naahoru a kpakara nhne a, o buru nu o

bele osno kne dikne wam eriri. Ige wam o jeenwe rikne naahoru a nhne zi n'oro a.

²⁸ "Owe! M naakanu anu ezi oka, Chiokike jaagarunu rumu badnu kpakara aruru-eli be ruru nu oka ojo be nookwu, ²⁹ Kovu nye obula ke kwuru kwugidne Enine Nso jeenwe ogbarunu tim tom. Kwnornu nu nye wam rulam aruru-eli nwee ogbarunu okwnukokwnu." ³⁰ Jizosi kwuru ka kwnornu nu be naakaa nu o nwernu renwu ojo.

Nne Jizosi nu rumu nne a

(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹ Nne Jizosi nu rumu nne a varu, be gwuzoru n'ederezı, ziznenu a izi, noosukwu a. ³² Agida ele badnu wam zi a gburugburu kanu a, "Le, nne i nu rumu nne i zi n'ederezı noopio i."

³³ Jizosi sikwaru be, "Nyele bu nne m nu rumu nne m?" ³⁴ O lehnata anya ele dazi a gburugburu, kanu be, "Anu le nne m nu rumu nne m. ³⁵ Nye obula ke neeme nhne Chiokike noopio, nye wam bu nwene m rukna nu nwene m rinya nu nne m."

4

Elulu nye ogha mkpuru

(Mat 13:1-9; Luk 8:4-6)

Jizosi panizo neezni kwno nhne nu ngeri osimini. Agida ele badnu jihıaru hne o zi, ke kpararu o bnazne n'ogbo, daziri eli. Kpakara igbuda badnu wam gwuzoru nu mkpomkpo eli. ² O ji elulu neezni be agida nhne zi odo n'odo. Nu nhne o neezni, o kaa,

³ "Anu bnote nsni, otu nye ernu ekwu znernu agha mkpuru. ⁴ O du nga o naagha mkpuru, agwna mkpuru dnarnu nu ngeri apna. Rumu onunu tuturu be ta. ⁵ Agwna mkpuru dnarnu n'eli rugwu hne be nwee agida rizna, ngangam mkpuru wam fuhıaru, kwnornu nu be nwee agida rizna. ⁶ Kovu nga ehnam wasiri, be chnanwu, kwnornu nu be nwee egwnugwnu. ⁷ Agwna mkpuru berere dnarnu n'esilawuru igwnu, igwnu wam sohıa, kpagbu a, o minyage mkpuru. ⁸ Agwna mkpuru berere dnarnu n'eli buru oma, fuhıa, nooso, naaba, mihia nri mkpuru eto, berere nri isunu, berere otu riwhu."

⁹ O kanu be, "Nye nwernu nsni o ji o nu nhne, o nuru."

Nhne o kwno tnı elulu

(Mat 13:10-17; Luk 8:9,10)

¹⁰ Nga Jizōsi nū ele sno apna a nri nū badnū lawūru wam zī, nū agwna ele berere, be sīkwaru a nhne gbasīri agīda elulu. ¹¹ Ọ kanū be, “Be mernu anū mahīa nhne tugwaru otugwa ke ẹli-eze Chiokike, kovu ele zī n'ederezi, be naakanū be kpakara nhne n'elulu, ¹² ma

‘Be neele anya kpōi, gharu ọ whnū,
nōonu nū nsnī, gharu ọ ghōhia,
ọ zī be tūhnasna mkpōma hne Chiokike zī,
nwehīa ogbaru.’”

Risi elulu nye

ogha mkpūru wam

(Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)

¹³ Jizōsi sīkwa be, “Anū ghōhiage elulu ka? Ndaa kpa anū jeeji ghōhia kpakara elulu? ¹⁴ Nye ernalu ẹkwu naagha mkpūru ghasīri ikwu-ọnu Chiokike. ¹⁵ Mkpūru ele ke dnarnū nū ngeri apna nū lele ele ke nurnu ikwu-ọnu wam, kovu nga be nurnu a, ngangam Ekwensu varu gweme oka wam nū mkpōma. ¹⁶ Mkpūru ke be ghasīri nū hne rugwu zī nū lele ele ke nurnu ikwu-ọnu wam, ngangam be gweru snarnīma gweru a. ¹⁷ Kovu nū be nwée ẹgwunugwnu, be dazī ige matī, omekwo, nga mmekpēhni mōbu awhnūwhnu varu kwnornu nū ikwu-ọnu wam, ngangam be dnahnala aznū. ¹⁸ Mkpūru ke be ghasīri n'esilawūru igwnu nū lele ele ke nurnu ikwu-ọnu wam, ¹⁹ kovu mmekpēhni ke ọwa ka, nū aghīgho ọ whnū ẹkwnu n'anya, nū nkōli ke nhne berere, bnanyarnū, kpagbu ikwu-ọnu wam. Ọ ghō nhne mīna mkpūru. ²⁰ Mkpūru ke be ghasīri n'ẹli buri oma nū lele ele ke nurnu ikwu-ọnu wam, be narnū a, ọ mīpiya nri mkpūru ẹto, berere nri isunu, berere otu riwhu.”

Elulu tōnji n'olu ikpechi (Luk 8:16-18)

²¹ Jizōsi kanū be, “Anū neegweya tōnji bīta a nū mkpururu nkīta, mōbu nū mkpururu ọkpata? Ọ bīo n'olu nhne be bīta tōnji? ²² Kwnornu nū ọ zá nhne be bigwaru abīgwa, ke be jéeme ọ whūya iwhne, be jookpume kpakara nhne be kpusnirni okpusni. ²³ Ọ buri nū nye nwernu nsnī o jī ọ nū nhne, ọ nurnu.”

²⁴ Ọ kanū be, “Anū bnote nsnī nkarī nkarī nhne anū nōonu. Nhne anū jiri tūnu nye berere buri nhne be jeeji tūnu anū, be jeenye anū karukwo. ²⁵ Nye nwernu nhne buri nye be

jeenye, nye nwée, be jaanahoru a, ọ būbedi ke o nwernu.”

Elulu mkpūru nooso oso

²⁶ Jizōsi kaa, “Ẹli-eze Chiokike nū lele nga badnū kpasīri mkpūru n'ẹli. ²⁷ O zni anyarna n'abalī tnenya n'iwhnehnie, mkpūru wam fuhīa, nooso, nye wam máa kpa o jī neeme kpa. ²⁸ Ẹli nū nsnīnu a neeme isisi nooso, naamīhia mkpūru, ke mbom, o fuhīa, omekwo igwugwere, omekwo ikpa karū aka ke hi n'igwugwere. ²⁹ Kovu nga ikpa wam karū, ngangam, o gweru ama bete o gbu ikpa kwnornu n'ige o gwe nhne n'ẹkwu dūlam.”

Mkpūru mōsitadi

(Mat 13:31,32,34; Luk 13:18,19)

³⁰ Jizōsi kaa, “A jeeji kīni gbu esni ẹli-eze Chiokike? Mōbu ndaa kpa a jeeji nōotnu elulu a? ³¹ Ọ nū lele mkpūru isisi be kwu mōsitadi, ke, nga be kpasīri a n'ẹli, ọ buri mkpūru isisi zī matī kakwo kpakara mkpūru n'owa. ³² Kovu nga be kpasīri a, o sohīa buri nhne kakwo kpakara nhne be kpasīri n'ẹli, wahīa agīda nkala hna ezi, ke mernu ọnonu nōornu alīkwu nū mkpururu idno a.”

³³ Jizōsi jiri agīda elulu nū kpa nookwunu be ikwu-ọnu Chiokike, lele kpa be jōnuli. ³⁴ Ọ kwūgene be ikwu-ọnu hne o jīle elulu. Kovu nga ya nū ele sno apna a kpōi dazīri, ọ kowanu be risi kpakara elulu ka.

Jizōsi bigbōru

ruwhere osimini

(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ Ọ duri n'ogbednachi, ọ kanū ele sno apna a, “Ngwa ma a whe aka osimini kīyari.” ³⁶ Nga be whōgaru n'igbudu badnū wam, be bnakwnusi Jizōsi n'ogbo ke ọ zī, be nū ya snornu. Ọgbo ele ke berere sno be. ³⁷ Okne abaka-mini lizo, mini nōowubna nū rime ọgbo wam, ke kpahīaru mīni jīhīa n'ogbo wam. ³⁸ Kovu nū Jizōsi zī n'aznū ọgbo neezni anyarna n'olu nhne oche-risi. Be kpatnenya a, kanū a, “Nye-zni-nhne, ọ gbásīla ī nū a noowhu sa?”

³⁹ O tnenya, bigbō ruwhere, kanū okne osimini, “Udno! Dazīri bii.” Ruwhere whebiri, ohna dna bii. ⁴⁰ Jizōsi kanū be, “Kīni mernu anū nōotu ogwnu? Ọ buri nū anū nwée ọkwnata mkpōma sa?”

⁴¹ Be tıru ogwnu k'agıda, be neesikwarita ełni be, "Nye ka bu nyele? Ke ruwhere nu okne osimini noobnotenu nsni?"

5

Jizosi gworu nye
renwu ojo nwugwu
(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Jizosi nu ele sno apna a vadu ngeri Osimini Galili kiyari, n'eli ele Gerasa. ² Nga o hiri n'ogbo whuya, otu nyerukna renwu ojo nwugwu hiri nu hne be li iznu kwnusi a. ³ O wu nu hne be li iznu, o zıma nye nwernu rikne tu a ijigba, ⁴ kwnornu nu be tusilam a ijigba nu nhne ikelu agıda ige, o gbajikwo ijigba, lijikwo nhne ikelu be tugwu a. O zıma nye nwernu rikne mee anya dno a. ⁵ Ige obula, abalı nu iwhnehnie o zi nu hne be li iznu ma n'olu rugwu, neesi okokoba, gweru akaworugwu buko nıodowa ełni a ełni.

⁶ Kovu nga o whnurnu Jizosi nu hne zi ikere, o gba eso, kponu a risi eli. ⁷ O gweru okne nkoli si okokoba, naakaa, "Kini bu nhne me nu ji nwekogwu, Jizosi Nnwọ ke Chiokike Kakwo Nhne Dum Olu?" ⁸ Ka bu kwnornu nu Jizosi kannu a, "Hi nu rime a whuya, ji renwu ojo."

⁹ Jizosi sika a, "Kini bu rewhna i?"

O kaa, "Rewhna m bu Lijoni, kwnornu nu a zi agıda." ¹⁰ O rıasnosi Jizosi rikne o chihala be n'eli wam.

¹¹ Kovu agıda ezni zi pijam naata wiri nu ngeri rugwu zi ndundu. ¹² Kpakara renwu ojo wam rıasno Jizosi, kaa, "Zizne ai nu rime ezni ma a bna nu rime be." ¹³ Jizosi kweru be, kpakara renwu ojo wam whuyaru zne bna nu rime ezni wam, kpakara rumu anohia wam, ke duru pokwu lawuru, gbadnarnu nu ngwulangwu ngeri mini, rinwu nu rime mini.

¹⁴ Ele nozonu be gbawhuru, tnusi a n'eli-ohna ma nu rime ekwu. Be va whnu nhne mernu. ¹⁵ Be vakwnusi Jizosi, whnu nye wam agıda renwu ojo nwugwu nu mbom, hne o dazi eli, woru iwo, mkpoma a zumasiri ozu, be tu ogwnu. ¹⁶ Ele whnurnu a tnurnu nhne mernu nye wam renwu ojo nwugwu nu odokwnu ezni wam.

¹⁷ Be bete rıasno Jizosi o whoga nu ngeri eli be.

¹⁸ Nga o naabna nu rime ogbo, nye wam renwu ojo nwugwu nu mbom rıasno a ma o snornu a la.

¹⁹ Jizosi kwéle. Kovu o kanu a "La n'oro i, lakwnusi ele ke i, tnusinu be kpakara nhne Nyenwe ai mennu, nu kpa o donnu i obirizi."

²⁰ Nwerukna wam la, panizo nıotnu nu rime Dekapolisi nhne Jizosi mennu a, o duru kpakara ele badnu ełni.

Nnwọ rinya matı nu
nwerinya ntı ovnarna
(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Nga Jizosi lahnarnu aznu bna n'ogbo du nu aznu osimini kiyari, agıda ele badnu jihıaru nu hne o zi. O daziri nu ngeri osimini. ²² Otu nu rime ele risi oro ogbako ele Ju, nye rewhna a bu Jarıosi, varu, nga o whnurnu Jizosi, o dna n'eli n'ochi a, ²³ rıasno a, kaa, "Nnwọ m rinya matı zi n'onu enwu, va soso tukwasi a aka i lawuru ma i dohia a, o ziri budnu."

²⁴ Jizosi snornu a zne. Agıda badnu snornu a naakpagbu a.

²⁵ Otu nyerinya ke naaria ntı ovnarna nri nu awha lawuru sno nu igbudu ele badnu wam, ²⁶ ke whnurnu agıda awhnuwhnu n'aka agıda ele dibia, tuwhukwo kpakara nhne o nwernu, kovu o bnana mbnarna obula, o joru bujo ke agıda. ²⁷ Nga o nurnu nhne gbasiri Jizosi, o va n'aznu a n'igbudu badnu wam, kpatu iwo a aka, ²⁸ kwnornu nu o karu, "O buru me kpatu iwo a aka kpoi, o jeeme ełni buru m oma."

²⁹ Ngangam ovnarna a gbabiri, o metu a n'ehni nu be gwolam a nrıria ojo wam. ³⁰ Ngangam Jizosi mahıaru nu rikne hilem n'ehni a whoga. O tuhnasna n'igbudu badnu wam sika, "Nyele kpaturu iwo m aka?"

³¹ Ele sno apna a kanu a, "I whnurnu igbudu badnu naadnagidne i, i naakaa, 'Nyele kpaturu m aka?'"

³² O le anya gburugburu ma o jowhnu nye ke mernu nhne ka. ³³ Nwerinya wam, kpa o mahıaru nhne mernu a, o yahna n'ogwnu naama a ririri, dna n'eli n'ochi a, kowanu a kpakara ezi oka zi a. ³⁴ Jizosi kanu a, "Nnwọ m rinya, okwnata mkpoma i znohialam ji, la nu udno, nrıria i la."

³⁵ Nga Jizosi kpu oka n'onu, ele hi n'oro nye risi oro ogbako ele Ju wam va, naakaa,

“Nnwọ ị rinya nwụnam. Ndaa ke ị naakpak-nata Nye-zni-nhne ẹhni?”

³⁶Jizọsi bnóge nsnị nụ nhne be nookwu, ọ kanụ nye risi ọro ọgbako ele Ju wam, “Ị t́úko ogwnu, kweru kpọi.” ³⁷O kwéle nye ọbula snornu a zne, okwolem Pita, nụ Jemisi nụ Jóni nwene Jemisi. ³⁸Nga be vaduru n'oro nye risi ọro ọgbako ele Ju wam, ọ whnurnu mkpakpo, nụ agida ele naakwna ẹkwna, neesi okokoba. ³⁹Nga ọ bnaznenu, ọ sịkwa be “Ndaa nhne anụ naakpakponu, naakwna? Nnwọ rinya ka nwúna ọnwu, kọvu ọ zị n'anyarna.”

⁴⁰Be mụ a rụmu. Nga ọ chíhalaru kpakara be, o kwuru nda watakiri wam nụ nne a nụ ele nụ ya sno bna nụ hne watakiri wam dnanyi. ⁴¹Ọ nwugwuru watakiri wam n'aka, kanụ a, “Talita kumi,” ke bụ, “Nnwọ rinya matị, m ka m ji, lizo.”

⁴²Ngangam, nnwọ rinya matị wam lizo, neezne izne (ọ gbarụ nri nụ awha lawuru). O duru be ẹhni k'agida. ⁴³Jizọsi dọ be aka nụ nsnị ọ ziko nye mahija nhne mernu. Ọ kaa masị be nyee a nhne o ri.

6

Be juru Jizọsi nụ Nazareti
(Mat 13:53-58; Luk 4:15-30)

¹Jizọsi hi hnam whọga, va n'eli a, ele sno apna a snornu a. ²Ọ dụ n'Ọbochi Ozukwa Inwe, ọ panizo o zni nhne n'oro ọgbako ele Ju. Nga be nurnu nhne o neezni, o duru be ẹhni, be neesikwa, “Ndaa hne nwerukna ka nwehjaru kpakara nhne ka? Kini bụ akoniche ke be nyernu a. Ndaa kpa o ji nọornu kpakara ẹrnu ndu-ẹhni ka? ³Ka ọ bụo nye ọkwa-nka wam, nnwọ Meri, nụ nwene Jemisi nụ Josefu, nụ Judasi, nụ Sajmoni? Ọ bụo rụmu nne a rinya zị n'esilawuru aị hna?” Be we ovu ẹhni megidne a.

⁴Jizọsi kanụ be, “Okwolem nụ eli ke a nụ ezi-nụ-oro a, ma nụ esilawuru ele ke a, bụ hne nye ọwhnurninya nwée ọsobisinu.”

⁵Ọ rnúlige ẹrnu ndu-ẹhni n'eli kị, okwolem nụ o bikwasiri ele nrịria ele nụ ele aka, me ẹhni siri be rikne. ⁶Ókwe ekwe be duru a ẹhni.

Jizọsi zihalaru ele izi a
nri nụ ẹbo

(Mat 10:5-15; Luk 9:1-5)

Jizọsi zne nụ rime ẹli-ohna zị ichne ichne zị be ndundu, neezni nhne. ⁷O sukwu ele

izi nri nụ ẹbo wam, panizo neezihala be ẹbo ẹbo, nyee masị be rikne nụ hne renwu ojo zị. ⁸O nyee be iwu be jikọ nhne ọbula n'izne be, okwolem mkpara, be jikọ nhne oriri, mọbu rekpa, mọbu iwai nụ rekpa iwo be. ⁹Ọ karụ be woru okoro-ochi, be wóko iwo lawuru. ¹⁰Ọ kanụ be, “Anụ dazigidne n'oro ọbula anụ jaabna, tem anụ whọga n'eli wam. ¹¹Hne ọbula be nábnanyana anụ mọbu bnóne nsnị n'ikwu-ọnu anụ, anụ jọowhoga pji, lịsnama rịzna ke zị n'ochi anụ, ma ọ bụru nhne akebe megidne be.”

¹²Be whọga nookwunu ele badnụ ikwu-ọnu Chiokike, be tũhnasna mkpoma. ¹³Be chíhalaru agida renwu ojo, tesi masị agida ele naaria arja mọno, me ẹhni siri be rikne.

Enwu Jóni Nye Wụ Mini
(Mat 14:1-12; Luk 9:7-9)

¹⁴Eze Erodu nurnu a, kwnornu nụ rẹwhna Jizọsi whọlam iwhe. Agwna badnụ naakaa nụ Jóni Nye Wụ Mini hilem n'enwu lizo, ọ bụ nhne mernu kpakara rikne ka ji nọornu ẹrnu ndu-ẹhni nụ rime a. ¹⁵Ele berere karụ, “Ọ bụ Elaija.”

Ele berere kaa, “Ọ bụ nye ọwhnurninya, lele otu nụ rime ele ọwhnurninya gbaka.”

¹⁶Kovu Erodu nurnu a, ọ kaa, “Ọ bụ Jóni Nye Wụ Mini, nye me biri risi, o lizọlam.”

¹⁷Erodu karụ nụ mbom be nwudne Jóni, kne a eriri n'oro ikelu kwnornu nụ Erodiasi nnwerne Filipu nwene a, nye ọ luru. ¹⁸Jóni kannụ Erodu, “Ọ bụo ọma n'iwu ọlu nnwerne nwene i.”

¹⁹Erodiasi beteru o vunu Jóni irno nụ mkpoma, o piuru o gbu a, kovu nụ o nwée rikne, ²⁰kwnornu nụ Erodu turu ogwnu Jóni. Ọ mahjaru nụ ọ bụ nye mee mma nụ nye zị nsọ, ọ bıkwata a nkari. Ige ọbula ọ nurnu ikwu-ọnu a, ọriri jihija mkpoma, kovu nụ o ji snarnjima nurnu ikwu-ọnu a.

²¹N'ipne-aznụ, oghere whųyanu Erodiasi. Erodu siri wiri o chenwanya ọmumu a. O sukwu ele nụ ya sno neechi, nụ ele risi ogwnu nụ ele risi ẹli Galili. ²²Nga nnwọ rinya Erodiasi bnanyarnụ tne eri sọru Erodu nụ ele nụ ya zị n'ọnu k'agida, eze kanụ woknornokno wam, “Rjo m nhne ọbula masiri i, m jeenye i.” ²³O kweru a mkwna kwesi a rikne, kaa, “Nhne ọbula i rjoru m, m jeenye i, ọ bụbedi o keme ẹli-eze m ẹbo.”

²⁴Ọ whọga sịkwa nne a, “Kini bụ nhne me jọorio?”

Ɔ kanu a, “Risi Ɔni Nye Wu Mini.”

²⁵ Nnwɔ rinya wam gba ɛso kwnusi eze, kanu a, “M ɔɔru m i nyee m risi Ɔni Nye Wu Mini n'agbuɔba kɔtna.”

²⁶ Ɛhni nwurnu eze, Ɔvu kwnornu mkwna wam o kweru nu ele ya nu be dazi neeri wiri, Ɔ masila a Ɔ la aznu nu mkwna o kweru a. ²⁷ Ngangam, o zihala nye gbu badnu, nyee a iwu o bihja risi Ɔni. O zne bihja risi Ɔni n'oro ikelu. ²⁸ O vuya risi a n'agbuɔba, nyee a nnwɔ rinya wam, nnwɔ rinya wam nyee a mne a. ²⁹ Nga ele sno apna Ɔni nurnu a, be va vuru iznu a lite.

Jizosi nyernu pokwu badnu isne wiri

(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Ɔon 6:1-14)

³⁰ Ele izi Jizosi hiebnanyarnu hne Jizosi zi, be trusinu a kpakara nhne be mernu nu kpakara nhne be znirni ele badnu.

³¹ Kwnornu nu agida ele badnu naava, naala, oghere o ri wiri zila, Jizosi kanu be, “Anu va ichne nu hne Ɔru owu, zukwaru inwe.” ³² Be nu nsnunu be bna n'ogbo zne hne Ɔru owu.

³³ Agida badnu whnurnu nga be neezne. Be mahjaru be, be hi nu kpakara eli-ohna gweru Ɔchi gbako nu pi, beru be Ɔsno du.

³⁴ Nga Jizosi whuyaru n'ogbo, Ɔ whnu igbudu ele badnu, Ɔ donu be obirizi, kwnornu nu be nu lele aturnu nwee nye nooznu be. Ɔ panizo neezni agida nhne. ³⁵ Nga Ɔbochi znemirnu, ele sno apna a vakwnusi a, kaa, “Hna Ɔogwu owu, Ɔbochi zneminem. ³⁶ Zihala ele ka ma be zne nu rime Ɔkwu ma nu rime eli-ohna zne zuru nhne oriri.”

³⁷ Ɔvu Jizosi kanu be, “Anu nyee be nhne be jeeri.”

Be sika a, “A jeezne zuya brɛdi riwhu mkpuru iwai lawuru, nyega be, ma be ri?”

³⁸ Ɔ sika be, “Anu nwernu ike brɛdi ele? Zne lekasi.”

Nga be mahjaru, be kaa, “Ike brɛdi isne, nu aznu lawuru.”

³⁹ Jizosi kanu be mee kpakara be daziri eli nu mkpuru nu mkpuru n'olu achara budnu. ⁴⁰ Be daziri eli nu mkpuru nu mkpuru, be otu riwhu nu ele nri isne. ⁴¹ Jizosi gweru ike brɛdi isne wam nu aznu lawuru wam, le anya n'oligwe, tu mmamma, nyawama ike brɛdi isne wam, nyee ele sno apna a ma be nyee ele wam. O keme aznu lawuru wam n'esilawuru kpakara be. ⁴² Kpakara be ri, riji ruwho. ⁴³ Ele sno apna a tutukota ruvnuruvnu brɛdi nu aznu ke gwarnu ke

jihjaru nri nu nkita lawuru. ⁴⁴ Ele riri brɛdi wam bu pokwu ele rukna isne.

Jizosi znernu izne n'olu mini

(Mat 14:22-33; Ɔon 6:15-21)

⁴⁵ Ngangam o mee ele sno apna a bna n'ogbo, beru a Ɔsno kwowhe aznu osimini du eli Betesaida, nga o neezila igbudu badnu wam. ⁴⁶ Nga o zilakworu be, o zne n'olu rugwu zne kpe okpukpe.

⁴⁷ N'ogbednachi, Ɔgbo wam zi n'esilawuru okne osimini, ya nu nsnunu a zi n'olu eli.

⁴⁸ Ɔ whnu be hne be zi noodoli nookwo Ɔgbo kwnornu nu ruwhere neewhegidne be. Ɔ vakwnusi be nu Ɔnu Ɔsisi neezne izne n'olu mini. O pio o whe be, ⁴⁹ Ɔvu nga be whnurnu a hne o neezne izne n'olu osimini, Ɔ nu be lele renwu. Be si okokoba k'agida.

⁵⁰ Kpa kpakara be whnurnu a, mkpoma la be mini.

Ɔ kanu be, “Mkpoma si anu rikne, Ɔ bu mawa. Anu tuko ogwnu.” ⁵¹ O pnkwnusi be nu rime Ɔgbo, ruwhere wam whebiri. O duru kpakara be ehni k'agida. ⁵² Be ghoyage ɛru ndu-ehni gbasiri ike brɛdi isne wam, mkpoma be ghoyagele a.

Jizosi gworu ele nrirja n'eli Genezareti

(Mat 14:34-36)

⁵³ Nga be wheru, be vadu n'eli Genezareti kpokwnusi Ɔgbo be. ⁵⁴ Kpa be whuyaru n'ogbo, ngangam agida ele badnu mahjaru Jizosi. ⁵⁵ Be gbazu kpakara eli wam, panizo noovuya n'okpata ele nrirja penupe obula be nurnu Ɔ zi. ⁵⁶ Hne nu hne obula Ɔ bnaznenu, n'eli mati, mɔbu eli hna ezi, mɔbu n'ekwu, be dnanyita ele nrirja n'ahja, be naarijasno a ma be kpatu ke bu Ɔnu iwo aka. Ɔ gworu kpakara ele kpaturu Ɔnu iwo a aka.

7

Omen'eli ke ele mbom

(Mat 15:1-9)

¹ Nga ele Farisi nu agwna ele zni iwu ele Ju hiri nu Jeruselem vakwnusi Jizosi, ² be whnurnu nu ele sno apna a ji aka kpuru rune neeri wiri, ke bu aka be kwola Ɔkwo. ³ Ele Farisi nu kpakara ele Ju ri wiri hne be kwola aka nkarj. Be naabjta omen'eli ke ele mbom znirni be. ⁴ Be hi ahja yahna, be ri nhne obula hne be hnifage ehni. Ɔ zi masi

omen'eli berere ke be nahjaru, noosno, lele kpa be sñu okiko, nù ite, nù òkwu.

⁵ Ele Farisi nù ele zni iwu ele Ju sikhwa Jizosi, “Kìni kpararu ele sno apna ì zá naabita omen'eli ele mbom? Be gweru aka be kwòkwala nkari neeri wiri.”

⁶ Jizosi saru be, “Azaya whnurnu owhnurninya gbasiri anu k'ezi, naakaa, anu bu ele ruwñnu lawuru, lele kpa be gbaru a n'òkwukwo nso, naakaa, 'Ele ka ji mgbele-onu etekne ñosobisinu m,

kovu mkpoma be zi ikere nu hne me zi.

⁷ Be ñokponu m risi eli n'etekne, neezni nhne badnu nyernu n'iwu lele nu o bu iwu ke Chiokike.’

⁸ Anu naagharu iwu ke Chiokike, nwukwaru omen'eli ke badnu.”

⁹ Jizosi kanu be, “Anu marnu ama gharu nhne Chiokike nyernu n'iwu ma anu bita omen'eli anu. ¹⁰ Kwnornu nu Mozizi karu, 'Sobisinu nda ì nu nne i,' nu 'Nye obula ke joovu nda a mabu nne a onu, be gbu a.’” ¹¹ Kovu anu karu nye obula ke jaakanu nda a mabu nne a, 'Nhne ì jeerhja n'aka m bu Kobani' (ke bu nkesi o nyernu Chiokike) ¹² ige wam anu jeekwe o menu nda a mabu nne a nhne berere. ¹³ Anu neeme nhne ka neegweru ikwu-onu Chiokike neeme nhne etekne hite n'omen'eli ke anu, neenye-whete a n'aka ele berere. Nu agida nhne nu kpa anu neeme.”

Nhne neemeru badnu
(Mat 15:10-20)

¹⁴ Jizosi sukwuru igbuda badnu wam berere kanu be, “Anu bnote nsni n'ikwu-onu m, anu ghohia a masi. ¹⁵ O zá nhne ke hi n'ederezi bna nu rime badnu ke nwernu rikne meru a. Kovu nhne ke hiri nu rime badnu whuya bu nhne neemeru badnu.” [¹⁶ Nye nwernu nsni o ji o nu nhne o ñurnu.]

¹⁷ Nga o gharuru agida ele badnu wam bna nu rime oro, ele sno apna a sikhwaru a ajiji gbasiri elulu wam. ¹⁸ O saru be, “Ke bu nu anu nwée oghohia? Anu máa nu nhne ke hiri n'ederezi bna nu rime badnu nwée rikne meru a? ¹⁹ Kwnornu nu o bnana nu rime mkpoma a, hne o barnu bu ruwho a, be nynohala a n'osoro.” (Ka bu ke Jizosi jiri kaa nu kpakara wiri zi richna.)

²⁰ Jizosi zi koriri nookwu, “Nhne ke hiri nu rime badnu whuya bu nhne neemeru badnu. ²¹ Kwnornu nu o bu nu rime mkpoma badnu bu hne kpakara oriri oju

hi ñowhuya, ome oyi, oznu buznu, ogbu badnu, ²² ome oyi ele nwernu nnwerne nu ele nwernu nzi, anyakwu, aruru-eli, aghigho, ogba ewhere, owho-anya, okaja, oknomokno, iwhnirniwhno, ²³ Kpakara nhne oju ka hi nu rime badnu whuya, be meru badnu.”

Okwnata ovu otu
nwerniya Sirofinisa
(Mat 15:21-28)

²⁴ Jizosi hi nu rime pji whoga, zne n'eli zi Taya ndundu. O bna n'otu oro, o piole ele badnu mahja, kovu nu be nwée rikne bigwa a. ²⁵ Ngangam, otu nyerniya ke nnwo a rinya matì nwernu renwu oju ñurnu nhne gbasiri Jizosi, o varu dna n'eli n'ochi a. ²⁶ Nwerniya wam buo nye Ju, be murru a nu Sirofinisa. O riasno a ma o chihala renwu oju wam n'ehni nnwo a rinya. ²⁷ Jizosi kanu a, “Beru osno nyejite rumu takiri wiri ruwho, kwnornu nu o buo oma o gweru wiri rumu takiri tuhalanu nkita.”

²⁸ Kovu o saru, “Nyenwe ai, o bubedi rumu nkita ke zi nu mkpururu ikpechi neeri ruvnrurvnu wiri rumu takiri.”

²⁹ Jizosi kanu a, “Kwnornu nu nhne ka i kwuru, la, renwu oju wam whogalam n'ehni nnwo rinya.”

³⁰ O la n'oro a, whnu nu nnwo a dnanyi n'olu okpata, nu renwu oju wam whogalam masi.

Jizosi gworu nye mgbu
nu nsni inyo

³¹ Jizosi whogaru nu ngeri Taya gawhe n'esilawuru Saidoni, hi n'esilawuru eli Dekapolisi du Osimini Galili. ³² Be kwuyan a otu nyenum ke dnaru mgbu ke nu nsni, be riasno a ma o bikwasj a aka a. ³³ Jizosi kwuhala a n'esilawuru agida badnu whoga ichne, o yisi mkpaka a nu nsni a lawuru, gbù onu-mini, kpatu riro a aka. ³⁴ O lelizo anya n'oligwe, snu idne, kaa, “Efaata,” ke risi a bu, “Kpume.”

³⁵ Ngangam nsni a lawuru kpumernu, nhne knesniri a riro tomarnu, o kwukwata oka. ³⁶ Jizosi kasinu be rikne be kanukwadia nye obula, kovu kpa o naakanusinu be rikne bu kpa be neewheke a. ³⁷ O duru kpa be hna ehni k'agida, be naakaa, “O neeme kpakara nhne buru oma. O mernu ele nsni inyo nu nsni, ele mgbu kwu oka.”

8

Jizōsi nyernu
pokwu badnū ẹno wiri
(Mat 15:32-39)

¹N'ige wam nga agida ele badnū gbakōru berere, be nwée masi nhne be jeeri. Jizōsi sukwu ele sno apna a, kanū be, ²“M nōdonu agida ele badnū ka obirizi, kwnornu nū me nū be dazilam obochi ẹto, be nwée nhne be jeeri. ³Ọ buri nū me zihala be n'onu etekne, anya-aju joovu be n'apna, agwna be hi hne zi ikere va.”

⁴Ele sno apna a sika a, “Ndaa kpa badnū jeegi nyeji ele badnū ka wiri ruwho n'eli-kpa hna?”

⁵Ọ sika be, “Anū nwernu ike brēdi ele?”
Be kaa, “Esau.”

⁶Ọ kanū agida ele badnū wam daziri ẹli. O gweru ike brēdi ẹsau wam, tunu Chiokike mmamma, ọ nyawama be, nyee ele sno apna a be bete neenye ele badnū, ele sno apna a kesiri ele badnū wam wiri. ⁷Be nwemasiri aznū matj ele nū ele, ọ tū kwno mmamma, kaa be nyee ele wam. ⁸Be ri, ruwho ji be, be tūtukota ruwnuruvnu brēdi ke gwnarnū, ekperi nkita ẹsau jihjaru. ⁹Be duru pokwu ẹno, Jizōsi zihala be. ¹⁰Jizōsi bna nū rime ogbo, ya nū ele sno apna a, be va nū ẹli Dalamanuta.

*Ele Farisi pioru
nhne elekema*
(Mat 16:1-4)

¹¹Ele Farisi varū panizo neesikwa a ajiji, noopio nhne elekema hi n'oligwe, naakpa a iru. ¹²Ọ snū idne k'agida nū rime ovu a, kaa, “Kini kphjaru ebiri ka noopio nhne elekema? N'ezi me kanū anū, ọ zá nhne elekema be jeenye ebiri ka.” ¹³Ọ gharū be bna kwno nū rime ogbo whe aznū osimini kijari.

*Nhne whū brēdi
ele Farisi nū Erōdu*
(Mat 16:5-12)

¹⁴Ele sno apna a chezuru o gweru brēdi, be ji otu ike brēdi kpōi nū rime ogbo. ¹⁵Jizōsi kasinu be rikne, “Anyā dū anū ẹli, anū neeze nhne whū brēdi ke ele Farisi nū Erōdu.”

¹⁶Be nōotnurita n'esilawuru be, naakaa, “Ọ bū kwnornu nū a jile brēdi.”

¹⁷Nga Jizōsi mahjaru a, ọ kanū be, “Kini kphjaru anū naakaa nū anū jile brēdi? Anū yōoghoyage? Nduu ọtula anū sa?

¹⁸Anū nwernu anya, anū whnū osno? Anū nwernu nsni, anū nū nhne? Anū gbadiyala?

¹⁹Nga me keru ike brēdi isne n'esilawuru pokwu badnū isne, nkita ele jihjaru nū ruwnuruvnu anū vulizōru?”

Be kaa, “Nri nū ebo.”

²⁰“Nga me keru ẹsau nye pokwu badnū ẹno, ruwnuruvnu nkita ele bū nhne anū vulizōru?”

Be kaa, “Esau.”

²¹Ọ kanū be, “Ọ bū nū anū yōoghohiala koriri?”

*Jizōsi gwōru nye isni
nū Betesaida*

²²Jizōsi nū ele sno apna a va n'eli Betesaida. Be kwuyanū a otu nye isni, rjasno a ma ọ kpatū a aka. ²³Ọ nwūgwuru nye isni wam n'aka, duru a zne n'aznū ẹli-ohna wam. Ọ gbūsi a ọnu mini n'anya, tūkwasi a aka a lawuru, ọ sika, “Ọ zi nhne j nōowhnu?”

²⁴O le anya n'olu, kaa, “M nōowhnu badnū, kōvu be nū lele isisi neezne izne.”

²⁵Jizōsi tūkwasi kwno a aka a lawuru n'anya a berere, o legidne anya, anya a buru oma, ọ whnūsnama kpakara nhne nkari. ²⁶O zihala a n'oro a, kanū a, “I lāhnakwadia nū rime ẹli-ohna berere.”

Pita kahjaru nye Jizōsi bū
(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷Jizōsi whōga, ya nū ele sno apna a bna nū kpakara ẹli-ohna matj zi ndundu Sizaria Filipai. Nga be zi n'apna, ọ sika ele sno apna a, “Ele badnū be naakaa nū me bū nyele?”

²⁸Be sarū a, “Agwna be naakaa Jōni Nye Wū Mini, ele ke berere naakaa Ẹlajia, ele ke berere kaa otu nū rime ele owhnurninya.”

²⁹Ọ sika, “Anū n'iwihuru anū, anū kanū nū m bū m nyele?”

Pita sarū a, “Ji n'iwihuru i bū Karaisi wam.”

³⁰Ọ dō be aka nū nsni, kaa, “Ọ zá nye anū kanū nhne gbasiri m.”

*Jizōsi kwuru oka
gbasiri ẹnwu a*

(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

³¹Jizōsi panizo neezni be nhne, naakaa, “Nnwō ke Badnū jaatariri agida awhnūwhnu, ele okno badnū nū ele risi arjohna nū ele zni iwu ele Ju jooju a, be gbu a, nga obochi ẹto whemernu, o jeehi n'ẹnwu lizo.” ³²O kwuru ka kpa nye obula

jooghohia. Pita kwuhala a, naabnanu a. ³³Nga o tuhnasarnu whnu ele sno apna a, o bigbo Pita, kanu a, “Zne n'aznu m, Setani, kwnornu nu i neeche echiche lele badnu, o buo lele Chiokike.”

³⁴O sukwu igbudu badnu wam nu ele sno apna a, o kanu be, “O buru nu nye obula joosno m n'aznu, o joou ehni a, vuru ogba a sno m. ³⁵Nye obula ke noopio o dokia budnu a jootuwhu a, kovu nye obula ke jootuwhu budnu a kwnornu m nu izi oma, o jooznohia a. ³⁶Mbnarna kini bu nhne badnu jeenwe o buru nu o rihia kpakara owa n'iru tuwhume budnu a? ³⁷Kini bu nhne badnu jeeji gbanwo budnu a? ³⁸Nye obula ke iwhnerne m nu ikwu-onu m jootu n'ebiri ewhere nu aruru-eli ka, iwhnerne nye wam jootu Nnwø ke Badnu nga o jaava n'igwugwu ke Nda a, ya nu ele enine izi a zi nsø.”

9

¹Jizosi kanu be, “Me kanu anu ezi oka, agwna ele gwuzo hna jøonwu enwu tem be whnu eli-eze Chiokike hne o ji iknerna va.”

Onwoghari Jizosi

(Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)

²Nga obochi isunu whemernu, Jizosi kwuru Pita, nu Jemisi, nu Joni duru be pnezne n'olu rugwu zi olu whoga ichne. O nwogharı nu ruwhnu be. ³Iwo a noonwu va-a-a ke o za nye zi n'owa ka joosnuli iwo ki. ⁴Be whnurnu Elaija nu Mozizi, be nu Jizosi nookwurita oka. ⁵Pita kanu Jizosi, “Nda-ai-kwu, o buru oma a daziri hna, ngwa ma a wu oro-eka eto, otu buru ke i, otu ke Mozizi, otu ke Elaija.” ⁶Ogwu turu be ke kpayaru o ma nhne o nookwu.

⁷Erumeru oligwe varu kpusni be, akpiri hiri nu erumeru oligwe wam whuya, kaa, “Ka bu Nnwø m me whnurnu n'anya, anu bnotenu a nsni.” ⁸Kpurugadnam, nga be leru anya gburugburu, o za nye be whnurnu, okwolem Jizosi kpoi.

⁹Nga be hiri n'olu rugwu wam hiehna, o kasınu be rikne, be kanu nye obula nhne be whnurnu, tem Nnwø ke Badnu hi n'enwu lizo.

¹⁰Be bita nhne ka nu mkpoma be. Be neesikwa n'esilawuru ehni be, “Kini bu risi olizo n'enwu?” ¹¹Be sikwa a, “Kini kpayaru ele zni iwu ele Ju jiri kaa nu Elaija jeebe osno va?”

¹²Jizosi saru be, “O bu n'ezi nu Elaija jeebe osno va, bikwata kpakara nhne lele kpa o zi nu mbom. Kini mernu be gbaru a n'okwukwo nsø gbasiri Nnwø ke Badnu, nu o jaata agida awhnuwhnu, be ju masi a? ¹³Kovu me kanu anu nu Elaija valeme, be mee a kpa o jiri masi be, lele kpa be gbaru a n'okwukwo nsø gbasiri a.”

Jizosi gworu nnwø rukna

(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43a)

¹⁴Nga Jizosi nu badnu eto ele sno apna a vakwnusiri ele sno apna a ele berere, be whnurnu igbudu badnu gbaru be gburugburu, whnu masi ele zni iwu ele Ju hne be noodogbuta. ¹⁵Ngangam o du kpa be hna ehni k'agida nga be whnurnu a, be gbazne, bekwa a. ¹⁶Jizosi sikwa ele sno apna a, “Kini bu nhne anu nu be noodogbuta?”

¹⁷Otu nyenum nu rime igbudu badnu wam saru a, “Nye-zni-nhne, m kwuyannu m ji nnwø m rukna ke nwernu dnarnu mgbu. ¹⁸Penupe obula o nwugwuru a, o vudna a n'eli, o noogbo okoto n'onu, naata rukwnurnu-ize, roknete ehni. M kanu ele sno apna i ma be chihala a, kovu nu be nwée rikne.”

¹⁹Jizosi saru be, “Anu ebiri ke nwée okwnata mkpoma, me nu anu jaadazi du ngele? Me jeesinu anu ovu du ngele? Anu kwuyanu m nnwø wam hna.”

²⁰Be kwuyanu a nnwø rukna wam. Nga renwu oju wam whnurnu Jizosi, ngangam, o dosi nnwø rukna wam rikne. O dna n'eli nooturni a, o noogbo okoto n'onu. ²¹Jizosi sikwa nda a, “Ndaa nga nhne ka beteru eme a?”

O kaa, “Hite nga o bu nnwø matı. ²²Agida ige, o dobnarnu a nu rime bekwnu ma nu rime mini ma o gbu a. O buru nu o nwernu nhne i jeemeli, donu ai obirizi, yisinu ai aka.”

²³Jizosi kanu a, “I naaka, o buru nu o nwernu nhne me jeemeli? Kpakara nhne jeemelinu nye nwernu okwnata ovu.”

²⁴Ngangam, nda nnwø watakiri wam siwama, “M kweru m, yisinu okwe ekwe m aka.”

²⁵Nga Jizosi whnurnu nu agida badnu naagbaya, o bigbo renwu oju wam kaa, “Ji renwu ke dnarnu mgbu nu nsni inyo, m neenye i iwu, hi nu rime a whuya, i bnaama nu rime a berere.”

²⁶ Rẹnwu ojo wam si okokoba, dọsi a rikne, hi nù rime a whùya. Nnwọ wam dna lele nye nwurnu ọnwu, ke kpayarù agıda badnù jiri kaa, “Ọ nwunam we.” ²⁷ Kọvu Jizọsi nwugwuru a n'aka dọlizo a, o lizọ.

²⁸ Nga Jizọsi bnanyarnù n'ọro, ele sno apna a sịkwa a ichne, “Kini kpayarù a nwéne rikne chíhala rẹnwu ojo wam.”

²⁹ Ọ kanù be, “Rẹnwu nù lele ka jọowhoga nù nhne ọbula, okwolem n'okpukpe.”*

Jizọsi kwukwnornu ọka gbasiri ẹnwu a

(Mat 17:22,23; Luk 9:43b-45)

³⁰ Be hi nù pji whùya gawhe n'esilawuru Galili. O kwéle nye ọbula mahia hne be zị, ³¹ kwnornu nù o neezni ele sno apna a nhne, naakaa, “Be jeegeru Nnwọ ke Badnù resi n'aka ele badnù, be joogbu a, nga obochi ẹto whemernu, o jeeji n'ẹnwu lizọ.”

³² Kọvu nù be ghọhiala ọka wam, ogwnu kwéle be sịkwa a nhne gbasiri a.

Nyele kakwo ibne a?

(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Be vadu Kapanom, nga Jizọsi barnu n'ọro, ọ sịkwa be, “Kini bụ nhne anù nookwu n'apna?”

³⁴ Kọvu be mesnirni ọnu be, kwnornu nù be nọdogbuta n'apna nye kakwo ibne a n'esilawuru be. ³⁵ Jizọsi daziri ẹli sukwu ele sno apna a nri nù ẹbo wam. Ọ kanù be, “Ọ buru nù nye ọbula noopio ọ bụ nye risi, ọ jọobu nye ipne-aznù, nù nye neeznenu kpakara ele badnù izi.” ³⁶ O kwuru otu watakiri gwuzote a n'esilawuru be, o jiri a n'aka a, kanù be, ³⁷ “Nye ọbula ke jaanarnù otu nù rime watakiri ka nù rẹwhna m, nanarnù m, nye ọbula ke jaanarnù m k'ezi, ọ bụo me bụ nye ọ nanarnù k'ezi, ọ bụ nye ziyaru m.”

Nye zá neemegidne aị dagwunu aị

(Luk 9:49,50)

³⁸ Jóni kanù a, “Nye-zni-nhne, a whnurnu otu badnù hne ọ naachihala rẹnwu ojo nù rẹwhna i, a bnosni a, kwnornu nù ọ zá noosno aị.”

³⁹ Jizọsi kaa, “Anù bnósni a, kwnornu nù ọ zá nye jọornu ẹnru ndu-ẹhni nù rẹwhna m, ke jaakaa m ọka ojo ngwa ngwa. ⁴⁰ Nye zá neemegidne aị dagwunu aị. ⁴¹ M naakanù anù ezi ọka, nye ọbula ke jookwute anù otu

okiko mini anù nwọ kwnornu nù anù bụ ele Karaisi jaanahariri ọgwo ẹnru a.”

Nhne jeeme badnù mehie

(Mat 18:6-9; Luk 17:1,2)

⁴² “Nye ọbula ke jeeme otu nù rime ele matị ka mehie, bụ ele kweru nù me, ọ jaakanù a mma nù be gweru okne rugwu ogwe-wiri nyasi a n'ili, migbu a n'okne osimini.” ⁴³ Ọ buru nù aka i jeeme i, i mee mmehie, gbubime a, ọ jaakanù i mma ọ bna nù budnu kwó okwo vuru ọru karù o nwernu aka i lawuru bna nù bẹkwnu ẹli rẹnwu chnị echni. [⁴⁴ Kị bụ hne rukpurukpuru be nwù ọnwu, bẹkwnu be chnị echni.] ⁴⁵ Ọ buru masị nù ọchi i jeeme i, i mee mmehie, gbubime a, ọ jaakanù i mma ọ bna nù budnu kwó okwo nù mgworo karù o nwernu ọchi lawuru i, be túbna i nù bẹkwnu ẹli rẹnwu. [⁴⁶ Kị bụ hne rukpurukpuru be nwù ọnwu, bẹkwnu be chnị echni.] ⁴⁷ Ọ buru masị nù anya i jeeme i, i mee mmehie, gwupu a, ọ jaakanù i mma ọ bna n'ẹli-eze Chiokike nwernu otu anya karù o nwernu anya lawuru be túbna i nù bẹkwnu ẹli rẹnwu. ⁴⁸ Kị bụ hne rukpurukpuru be nwù ọnwu, bẹkwnu be chnị echni.

⁴⁹ “Lele kpa a jì arua mee wiri sọ n'ọnu, ọ bụ kpa Chiokike neeji bẹkwnu awhnwhnu mee ele ke a buru ele agwa oma.

⁵⁰ “Arua buru oma, kọvu arua tuwhu ọso n'ọnu a, be jeeji kini mee a ọ sọ n'ọnu? Anù nwernu arua nù rime anù ma anù nù ibne anù ziri n'udno.”

10

Ọgba nnam

(Mat 19:1-12; Luk 16:18)

¹ Jizọsi whọga zne n'ike ẹli Judiya n'aznù Osimini Jodani kiyari, agıda ele badnù jipiya kwno hne ọ zị. Lele kpa o mesi, o neezni be nhne.

² Agwna ele Farisi vakwnusi a, sịkwa a, “Ọ buru oma n'iwu nyerukna gba nnwerne a nnam?” Be naakpa a iru.

³ Ọ sịkwa be, “Kini bụ nhne Mozizi nyernu anù n'iwu?”

⁴ Be kaa, “Mozizi kweruru nyerukna gba ọkwukwo nnam nyee nnwerne a, chíhala a.”

⁵ Jizọsi kanù be, “Kwnornu nù mkpoma ojo anù kpayarù Mozizi gbarù iwu ka n'okwukwo. ⁶ Kọvu hite n'ọpanizo okike

* 9:29 Agwna ọkwukwo kwuru: hite n'okpukpe nù ovu ọnu.

owa, Chiokike kpuru be nyerukna nu nyerinya. ⁷ Kwnornu nu ka, nyerukna jaagharu nda a nu nne a, takwnusi n'ehni nnwerne a, ⁸ be lawuru joogho otu ano-ehni. Be bu ma badnu lawuru, kovu otu ano-ehni. ⁹ Nhne Chiokike knekotaru, badnu tomana a."

¹⁰ Nga be bnarnu nu rime oro, ele sno apna a sikwa a ajiji gbasiri oka ka berere. ¹¹ O kanu be, "Nye obula ke jaagba nnwerne a nnam lu nnwerne berere, neemegidne a oyi. ¹² O buru masi nu nnwerne gba nzi a nnam, gboru nzi berere, o neeme masi oyi."

Jizosi goziri rumu takiri

(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Ele badnu nookwuyanu Jizosi rumu takiri ma o kpatu be aka, kovu ele sno apna a bigboru ele kwuyaru be. ¹⁴ Nga Jizosi whnurnu a, o we ehni k'agida, o kanu be, "Anu gharu rumu takiri ma be vakwnusi m, anu bnosi be, kwnornu nu eli-eze Chiokike bu ke ele nu kpa. ¹⁵ Me kanu anu ezi oka, nye obula ke jeegweru eli-eze Chiokike lele nnwo matj, o jaabna nu rime a rja rja." ¹⁶ O kwuru be n'aka a lawuru, tukwasi be aka a, gozi be.

Otu nye ochichi

(Mat 19:16-30; Luk 18:18-30)

¹⁷ Nga Jizosi whogaru n'apna, otu nyenum gbakwnusi a, gbonu a mperne ochi, sikwa a, "Omamarna Nye-zni-nhne, kini bu nhne me jeeme ma m kehja m budnu kwó okwo?"

¹⁸ Jizosi saru a, "Kini kpayaru i noosukwu m nye oma? O za nye bu nye oma, okwolem otu badnu, bu Chiokike kpoi. ¹⁹ I maam kpakara nhne be nyernu n'iwu, i gbuko badnu, i meko oyi, i znuko buznu, i gbako akebe aghalaghalala, i megbuko badnu, sobisinu nda i nu nne i."

²⁰ O kanu a, "Nye-zni-nhne, kpakara nhne ka bu nhne me bitaru hite n'ikoro m."

²¹ Jizosi leri a anya oma, kanu a, "Otu nhne gwnarnu i jeeme la, re kpakara nhne i nwernu, kesi ele mboni, i jeenwe ekwnu n'oligwe, vaa, sno m." ²² Ruwhnu gbaruru a n'oka wam, o la, naagbaru ruwhnu, kwnornu nu o nwernu ekwnu k'agida.

²³ Jizosi leri anya gburugburu, kanu ele sno apna a, "Le kpa o jiri ra ehni ele nwernu ekwnu o bna n'eli-eze Chiokike!"

²⁴ Oka wam du ele sno apna a ehni, kovu nu Jizosi ka masinu be, "Rumu m, le kpa

o jiri ra ehni o bna n'eli-eze Chiokike. ²⁵ O zinu anohia kameli ewheke o gawhe n'anya alanga karu ele nwernu ekwnu o bna n'eli-eze Chiokike!"

²⁶ O du kpakara ele sno apna a ehni k'agida, be sikwarita ehni be, "Ndakwanu nye be jooznohia?"

²⁷ Jizosi leri be anya kaa, "Hne badnu zi be jeemeli a, kovu o buo hne Chiokike zi. Be meli kpakara nhne hne Chiokike zi."

²⁸ Pita panizo naakanu a, "Le, a sigbasiri kpakara nhne a nwernu, snornu i."

²⁹ Jizosi kanu, "Me kanu anu ezi oka, o za nye obula ke sigbasiri oro, mibu rumu nwene rukna, mibu rumu nwene rinya, mibu nne, mibu nda, mibu rumu, mibu ekwu kwnornu m nu izi oma, ³⁰ ke jaanahja karu riwhu nga riwhu n'ige ka, oro nu rumu nwene rukna, nu rumu nwene rinya, nu nne, nu rumu, nu ekwu, nu nu mmekpehni masi, nu budnu kwó okwo n'ige vagwu nu ruwhnu. ³¹ Kovu agida ele be oso jooibu ele ipne-aznu, ele ipne-aznu jooibu ele be oso."

Jizosi kwuru oka gbasiru enwu a ke mgba eto

(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)

³² Nga be zi n'apna neezne Jeruselem, Jizosi neezne nu ruwhnu be, o du ele sno apna a ehni, ele snogwu a n'aznu nootu ogwnu. O kwuru kwno nri nu badnu lawuru wam ichne, panizo naakanu be nhne jeeme a. ³³ O kanu be, "A neezne Jeruselem, be jeegweru Nnwó ke Badnu nyewhete n'aka ele risi arjohna nu n'aka ele znii iwu ele Ju, be jaama a ikpe enwu, gweru a nyee n'aka ele buo ele Ju. ³⁴ Be jeeme a nhne ruma, gbua a onu mini, pnja nhne, gbu a, nga obochi eto whemernu o jeehi n'enwu lizo."

Aririo rumu Zebidi

(Mat 20:20-28)

³⁵ Jemisi nu Joni rumu Zebidi, vakwnusi Jizosi, rjo a, "Nye-zni-nhne, a nporio ma i menu ai nhne obula a jporio i."

³⁶ O sikwa be, "Kini bu nhne anu noopio me menu anu?"

³⁷ Be kanu a, "Mee kpa a jaadaziri otu n'akarikwnunga i, otu n'akarita i, n'igwugwu i."

³⁸ Jizosi kanu be, "Anu ma nhne anu nporio. Anu joonwoli okiko ke me nonowo? Mibu be wuli anu mini ke be noowu m?"

³⁹ Be kanu a, "A nwernu rikne."

Jizōsi kanu be, “Okiko me nonwo bu ke anu jowu, mini be wuru m bu ke be jowu anu. ⁴⁰ Kovu o dazi n'akarikwunga m nu akarita m buo ke m n'onyega. O bu ke ele Chiokike bikwatannu a.”

⁴¹ Nga ele sno apna a nri ke gwnarnu nuru a, be wesanu Jemisi nu Joni ehni k'agida. ⁴² Jizōsi sukwoqota be, kanu be, “Anu magwu nu ele be gwnurnu n'ele risi ke ele buo ele Ju neeme ele be nechi kpa o masiri be, ele kwu be ji aka rikne nechi ele zi nu mkpururu be. ⁴³ Kovu o buo kpam n'esilawuru anu. Nye piuru o buru nye kwu n'esilawuru anu jobu nye neezneru anu izi. ⁴⁴ Nye piuru o buru nye mbom n'esilawuru anu, jobu ohi kpakara anu. ⁴⁵ Kwnornu nu Nnwō ke Badnu vage ma be znenu a izi, kovu ma o neezneru ele berere izi, ma o gweru masi budnu a nyee, ma o buru nhne ogbahia agida badnu.”

Jizōsi gwōru Batimōsi nye isni

(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)

⁴⁶ Be vadu Jeriko, nga Jizōsi nonwhoga nu Jeriko, ya nu ele sno apna a nu agida ele badnu, Batimōsi nnwō rukna Timōsi nye kpuru isni dazi nu ngeri apna nonorio nhne. ⁴⁷ Nga o nuru nu o bu Jizōsi nye Nazareti neewhe, o panizo neesi okokoba, naakwnakwu a, “Jizōsi, Nnwō Devidi, donu m obirizi.”

⁴⁸ Agida ele badnu bigbōru a ma o kpus-nime onu a, kovu o siwama k'agida, “Ji Nnwō Devidi, donu m obirizi.”

⁴⁹ Jizōsi gwuzoru, kaa, “Anu sukwu a.”

Be sukwu nye isni wam, kanu a, “Mkpoma si i rikne, lizo, o noosukwu i.”

⁵⁰ O chjwhume iwo a, wulizo, kwnusi Jizōsi.

⁵¹ Jizōsi sika a, “Kini bu nhne i piuru me menu i?”

Nye isni wam kaa, “Nyenwe ai, mee ma m whnurnu m osno.”

⁵² Jizōsi kanu a, “La, okwnata mkpoma i znohialam ji.”

Ngangam o bete o whnu osno, snornu Jizōsi n'apna.

11

Jizōsi bnazneru Jeruselem

(Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

¹ Nga Jizōsi nu ele sno apna a naavadu Jeruselem ndundu, n'eli Betifagi nu Betani,

be vadu nu Rugwu Olivu, o zizne badnu lawuru nu rime ele sno apna a. ² O kanu be, “Anu zne nu mgbu mati ke zi nu ruwhnu anu, ngangam anu naabna nu rime a, anu jowhnu nnwō iyinya be kpogwu eriri, ke o ziko nye daziri n'olu a, anu toma a, toya hna.” ³ O zi nye sikwaru anu, “Kini mernu anu neeme nhne ka?” Anu kaa, “O zi Nyenwe ai mkpa, o jeegwehnahe a kina.”

⁴ Be znenu whnu nnwō iyinya be kpogwu n'onu-mgbo oro zi n'apna, be topiya a. ⁵ Ele gwuzogwu pi sika be, “Kini bu nhne anu neeme, noto nnwō iyinya wam?”

⁶ Be kanu be nhne Jizōsi karu, be gharu be. ⁷ Be toyanu Jizōsi nnwō iyinya wam, wukwasi a iwo be n'olu a, o daziri n'olu a. ⁸ Agida ele badnu gbata iwo be n'apna, ele berere nkala isisi ke be gbuhjaru n'ohia. ⁹ Ele neezne nu ruwhnu nu ele noosno, neesi okokoba, naakaa, “Ozana!

Chiokike gozi nye ke naava nu rehna Nyenwe ai.

¹⁰ Nhne be goziri ogozi bu eli-eze nda i Devidi!

Ozana nu hne kakwo n'olu!”

¹¹ Jizōsi bna nu rime Jeruselem, bnazne Oro Nso, nga o lekworu kpakara nhne anya, kpa o bu ogbednachi, o whoga zne Betani, ya nu nri nu badnu lawuru wam, ele sno apna a.

Jizōsi vuru isisi be kwu figi onu

(Mat 21:18,19)

¹² N'ekile a, nga be hiri nu Betani naava, wiri gwnurnu Jizōsi. ¹³ Nga o whnurnu isisi figi nu hne zi ikere ke nwnu okwukwo budnu, o zne ma o zi nhne o jowhnu n'olu a. Nga o vaduru a ehni, o whnuna nhne obula okwolem okwukwo budnu, kwnornu nu o buo ige mkpuru figi. ¹⁴ O kanu isisi figi wam, “O za badnu obula jeeri mkpuru hi n'olu i berere.” Ele sno apna a nuru a.

Nhne Jizōsi mernu n'Oro Nso Chiokike

(Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

¹⁵ Be vadu Jeruselem, Jizōsi bna Oro Nso Chiokike panizo o chihala ele neere, nu ele nonzo ahia n'Oro Nso Chiokike. O kpute ikpechi kpakara ele naagbanwo iwai ruwhnu n'eli nu ngadna ele neere nduru.

¹⁶ O kwéle badnu obula vuru nhne gawhe

Ọro Nsọ Chiokike. ¹⁷O neezni nhne, naakaa, “Be gbarụ a n'okwukwo nsọ, kaa, ‘Be jookwu ọro m ọro okpukpe ke kpakara mba.’

Kọvu anụ mernu a ọ bụru ọbna ele buznu.”

¹⁸Ele risi arịohna nū ele zni iwu ele Ju nūrnu a, pio kpa be joogbu a. Kọvu nū be tūru ogwnu o mee a nhne ọbula, kwnornu nū nhne o znirni duru agida ele badnū ẹhni.

¹⁹N'ige ogbednachi, Jizọsi whọga n'ẹli-ọhna Jeruselem, ya nū ele sno apna a.

Isisi figi wam kponwurnu

(Mat 21:20-22)

²⁰Nga be neezne n'osisi, be whnū isisi figi wam nū ọ kponwunam dū ẹgwnugwnu a.

²¹Pita chenwanya, kanū a, “Nda-ai-kwu, le isisi figi wam ị vuru ọnu kponwunam.”

²²Jizọsi sarū be, “Anū nwe ọkwata ovu nū Chiokike. ²³N'ezi me kanū, nye ọbula ke jaakanū rugwu ka, ‘Lizọ, dnabna osimini,’ ke nwée mkpọma lawuru, kọvu nū o kwerru nū nhne o kwuru jeeme, o jeemenu a kpm. ²⁴Kam kpayaru, me naakanū anū, nhne ọbula anū jọorio n'okpukpe, kwerru nū anū nwehialam a, ọ jọobu masị ke anū. ²⁵Berere, nga anū gwuzoru neekpe okpukpe, anū gbarūnu nye ọbula nhne ojo o mernu anū, ma Nda anū ke zị n'oligwe gbarūnu anū kpakara nhne ojo anū. [²⁶Kọvu ọ bụru nū anū jáagbarūnu badnū, Nda anū ke zị n'oligwe jáagbarūnu anū nhne ojo anū.”]

Rikne Jizọsi

(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷Be va kwno berere nū Jeruselem. Nga Jizọsi neezneghari nū rime Ọro Nsọ Chiokike, ele risi arịohna nū ele zni iwu ele Ju nū ele okno badnū vakwnusiri a. ²⁸Be sịkwa a, “Rikne kịni bụ nhne i ji neeme kpakara nhne ka? Ọ bụ nyele nyernu i rikne neeme i ji neeme be?”

²⁹Jizọsi sarū be, “M jaasịkwa anū otu ajiji, anū sa m, omekwo, m jaakanū anū rẹwhna rikne me ji neeme kpakara nhne ka. ³⁰Ọwu mini Jọni, o hiri n'oligwe mọbu n'aka badnū? Anū sa m.”

³¹Be kwu a n'esilawuru be, kaa, “Ọ bụru nū a kaa, ‘O hiri n'oligwe,’ ọ jaasịkwa ai, ‘Kịni mernu anū kwéle a?’ ³²Kọvu ọ bụru nū a kaa, ‘O hi n'aka badnū...’ ” (Be nọotu ogwnu ele badnū kwnornu nū kpakara badnū kwerru nū Jọni bụ nye ọwhnurninya n'ezi.)

³³Be sarū Jizọsi, “A máa.”

Jizọsi kanū be, “M jáaka masinu anū rẹwhna rikne me ji neeme kpakara nhne ka.”

12

Elulu ele ẹrnu ẹkwu vaini

(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹Jizọsi panizo nookwunu be ọka n'elulu, “Otu nyerukna kparū vaini, ọ gba a mgbugba gburugburu. O gwu igbodo hne be zọsna mkpuru isisi. O wuru ọro olu ele nse, o gweru ẹkwu wam yisi n'aka ele jeelekọta a, whọga zne n'ẹli berere. ²Nga ige ọ ghọ mkpuru dūru, o ziznenu ele ẹrnu ẹkwu wam otu ọhi, ma ọ nahia be agwna mkpuru hi n'ekwu wam. ³Be nwụgwu a, pnia nhne, zihala a n'aka etekne. ⁴O zizne kwno ọhi berere, be liwa nye kị risi, mee kwno a nhne iwhnerne. ⁵O zizne kwno nye berere, be gbu nye kị, nū agida ele berere, be pnia agwna nhne, gbu agwna be.

⁶“Nyerukna wam nwernu otu badnū ke gwnarnū, bụ nnwọ ọ whnūrnu n'anya, o zizne a n'ipne-aznū, kaa, ‘Be jọsobisinu nnwọ m.’

⁷“Kọvu nū ele ẹrnu ẹkwu wam kwuritaru n'esilawuru be, ‘Ka bụ nye jeeri mkpe nye nwe ẹkwu ka, anū va ma a gbu a, nhne mkpe a jọobu ke ai.’ ⁸Be nwụgwu a gbu a, tuwhume a n'aznū ẹkwu wam.

⁹“Kịni bụ nhne nye nwe ẹkwu wam jeeme? Ọ jaava, gbumekwo ele ẹkwu wam, gweru ẹkwu wam nyewhete n'aka ele berere. ¹⁰Anū gwnūna nhne be gbarū n'okwukwo nsọ,

‘Akaworugwu ke ele noowu ọro juru,

kiyam ghọlam risi nsụkala ọro.

¹¹Ka bụ ẹrnu Nyenwe ai,

ọ bụ nhne ndu-ẹhni n'anya ai?”

¹²Be pio kpa be jọonwugwu a, kwnornu nū be mahjaru nū be bụ ele o kwno tñu elulu ka. Kọvu nū be tūru ogwnu agida ele badnū wam, be gharū a lahna.

Otu ntụ-ẹli

(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³Be ziznenu a agwna ele Farisi nū ele dagwūnu Erọdu ma be nwụgwu a n'ikwu-ọnu a. ¹⁴Be vaa, kanū a, “Nye-zni-nhne, a magwū nū i kwu ezi ọka, ị sọ badnū anya, kwnornu nū ị lé badnū anya nū ruwhnu, kọvu i neezni apna Chiokike n'ezi ọka, ọ bụru ọma n'iwu a tū ntụ nyee Siza, sọbu nū ọ bụo ọma? A tū sọbu a tū?”

¹⁵ Jizōsi mahjaru ruwħnu lawuru be. O kanu be, "Anu kwno kini naakpa m iru? Gweyanu m otu mkpuru iwai me ledu a anya."

¹⁶ Be gweyanu a, o sika be, "Nyele nwe ruwħnu nu rewhna ka?"

Be kaa, "Siza nwe."

¹⁷ Jizōsi kanu be, "Anu nyee Siza nhne ke Siza, nyee masi Chiokike nhne ke Chiokike."

O du kpakara be eħni nu hne o zi.

Ajiji gbasiri olizo n'enwu

(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Ele Sadusi, ka bu ele karu nu olizo n'enwu za, vakwnusi Jizōsi, sika a, ¹⁹ "Nye-zni-nhne, Mozizi gbaru n'okwukwo nyee ai, kaa, 'O buru nu wene rukna nyerukna nu, ghasa nnwerne a, kovu nu o nwee rumu, nwene a rukna jooluru nnwerne a mħianu nwene a rukna rumu.' ²⁰ Rumu nne esau zi, ke mbom luru nnwerne nwuma, nwee nnwo, ²¹ ke ebo kwuru a, o nwu masi, o nwee nnwo, ke eto masi otu aka wam. ²² Ele rukna esau wam nwee nnwo, n'ipne-aznu kpakara be nu nwerinya wam nwukparu. ²³ N'olizo n'enwu, nyerinya wam o joo bu nnwerne nyele n'esilawuru be, kwnornu nu be esau luru a nu nnwerne?"

²⁴ Jizōsi saru be, "Anu gahieru apna, anu ma a nhne be gbaru n'okwukwo nsu, mōbu rikne ke Chiokike. ²⁵ Kwnornu nu nga be jeehi n'enwu lizo, be lu nnwerne, be gbō nzi, kovu nu be nu lele ele enine izi n'oligwe. ²⁶ Nu nhne gbasiri olizo n'enwu ke ele nwurru onwu, anu gwnu a n'okwukwo Mozizi nu hne be gbaru nhne gbasiri isisi mati wam neerne bekwnu, kpa Chiokike jiri kanu a, 'Mawa bu Chiokike ke Eberham, nu Chiokike ke Aziki, nu Chiokike ke Jekopu?' ²⁷ O buo Chiokike ke ele nwurru onwu, kovu Chiokike ke ele zi budnu. Anu naagahie apna k'agida."

Iwu ke kakwo ibne a

(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

²⁸ Otu nu rime ele zni iwu ele Ju varu, nu hne be neesikwarita eħni be ajiji, o mahjaru nu Jizōsi sakwaru be nkari, o sika a, kaa, "Ndaa ke bu ke mbom nu kpakara nhne be nyernu n'iwu?"

²⁹ Jizōsi saru a, kaa, "Ke mbom bu ka, 'Anu bnote nsnı Izireli, Nyenwe ai Chiokike ai, Nyenwe ai bu otu. ³⁰ I jowħnu Nyenwe ai bu Chiokike i n'anya, hite nu kpakara mkpoma i, hite nu kpakara enine i, hite nu kpakara oriri i, hite nu kpakara iknernema i.' ³¹ Ke

ebo bu ka, 'I jowħnu nye agbatibi i n'anya lele eħni i.' O za nhne berere be nyernu n'iwu ke kakwo ka."

³² Nye zni iwu ele Ju wam kaa, "Owe! Nye-zni-nhne, i kalam n'ezı nu o bu otu Chiokike, nu o za nye berere, okwolem ya, ³³ nu o whnu a n'anya hite nu kpakara mkpoma i, hite nu kpakara oghohia i, hite nu kpakara iknernema i, nu o whnu nye agbatibi i n'anya lele eħni i, kakwo kpakara arjohna okporne bekwnu nu arjohna berere."

³⁴ Nga Jizōsi whnurnu nu o sakwayaru a lele nye nwernu akoniche k'ezı, o kanu a, "I zila ikere nu hne eli-eze Chiokike zi."

Nga ka wheru, o zima nye berere nwernu rikne sika a ajiji berere.

Karasi bu nnwo nyele?

(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

³⁵ Nga Jizōsi neezni nhne n'Oro Nso Chiokike, o sikwaru, "Ndaa kpa ele zni iwu ele Ju jiri naakaa nu Karasi bu Nnwō Devidi? ³⁶ Enine Nso hiri n'onu Devidi kwu oka, kaa,

'Nyenwe ai kannu Nyenwe m,

Daziri eli n'akarikwnunga m,
tem du nga me jaabita ele irno i
nu mkpururu ochi i lawuru.'

³⁷ Devidi n'iwħuru a noosukwu a Nyenwe a, ndaa kpa o jeeji buru nnwo Devidi?"

Anu zeru ele zni iwu

ele Ju

(Mat 23:1-36; Luk 20:45-47)

Agida ele badnu wam jiri snarnima nurnu ikwu-onu a. ³⁸ Kpa Jizōsi neezni nhne, o kaa, "Anu zeru ele zni iwu ele Ju, ele o naaması be o wo iwo awura ogologo naagahari, o naaması be ele badnu neebekwu be ikwu n'ahia, ³⁹ nu o dazi nu risi ngadna n'oro ogbako ele Ju, ma nu ngadna kakwo mma n'ogbako iriri anu. ⁴⁰ Be bu ele neeridna oro ele rinya nzi be nwurnu, neekpe ogologo okpukpe ma ele badnu whnu be. Be jaata awhnuwhnu ke kakwo."

Nkesi ke nwerinya

nzi a nwurnu

(Luk 21:1-4)

⁴¹ Jizōsi daziri n'Oro Nso Chiokike kete ruwħnu nu hne be bitaru nhne ntu, o whnurnu agida ele badnu hne be notusı iwai nu nhne be notubna iwai. Agida ele kwu notusı k'agida. ⁴² Otu nyerinya, bu womboni ke nzi a nwurnu varu, tubna

mkpuru iwai matî lawûru, ke whûyaru iwai matî. ⁴³ O sukwu ele sno apna a, kanû be, “Me kanû anû ezi ôka, nwerinya ka bu wõmboni ke nzi a nwûrnu, tûsirî iwai kakwo ke kpakara ele berere tûbnarnu hne be bi iwai. ⁴⁴ Kpakara be masîri aka n’agîda êkwnu be nwernu gwebõru tûsi, kõvu nû ya, wõmboni wam, tûsikworu kpakara nhne o nwernu o jiri wuru.”

13

Be joolulu Oro Nso

Chiokike

(Mat 24:1,2; Luk 21:5,6)

¹ Nga Jizõsi whûyaru n’Oro Nso Chiokike, otu nû rime ele sno apna a karû, “Nye-zni-nhne, le kpa oro ele ka nû akaworugwu be jiri wu be nû mma.”

² Jizõsi sarû a, “I whnûna kpakara oro kwu ele ka? Otu akaworugwu jóogwuzo n’olu ibne a hna, be jaakwnadna kpakara be n’êli.”

*Mmekpèhni nû
õkpakna êhni*

(Mat 24:3-14; Luk 21:7-19)

³ Nga o dazîri êli n’olu Rugwu Olivu ke kegwu ruwuhu n’Oro Nso Chiokike, Pita nû Jemisi, nû Jõni, nû Anduru, sîkwa a ichne, kaa, ⁴ “Kanû aî nga kpakara nhne ele ka jeeme. Kîni jeegesi ige nhne ka jeemezu?”

⁵ Jizõsi kanû be, “Anya dũ anũ êli, o zî nye õbula duhie anũ. ⁶ Kwnornu nũ agîda ele badnũ jaava nũ rêwhna m, naakaa, ‘Mawa bũ Karajisi,’ be jooduwhu agîda ele badnũ. ⁷ Nga anũ jõonu ogwnu nũ õnutnu ogwnu, anũ tũko ogwnu. Kpakara nhne ka jeebe õsno mee, kõvu okwukwo nhne yóoduge. ⁸ Mba jeelizo megidne mba berere, êli-eze jeelizo megidne eli-eze berere, êli otne enye jaazi nũ hne zî õdo n’õdo, õkwnunyo jaazi. Kpakara nhne ka jõonu lele õpanizo igbugbu õmumu nnwõ.

⁹ “Kõvu anya dũ anũ êli hne anũ zî. Be jeegweru anũ nyee n’aka ele ikpe zî õdo n’õdo, be jaapnîa anũ nhne n’õro ogbako ele Ju zî õdo n’õdo, anũ joogwuzo nũ ruwuhu ele risi nũ ele eze kwnornu nũ me, ma o buru nhne akebbe. ¹⁰ Be jeeberu õsno kpõ okwo izi õma nũ kpakara mba. ¹¹ Nga be nwugwuru anũ gwewa anũ n’õro ikpe, anũ béekwadia õsno rigbu êhni anũ n’õriri nhne anũ jaakaa. Anũ kwu nhne õbula Chiokike karû anũ kwu ige wam,

kwnornu nũ Enine Nso jookwunu anũ õnu anũ. ¹² Nwene jeegweru nwene a nyee n’aka enwu, nda jeegweru nnwõ a nye-makõ. Rumu jeelizo megidne ele murnu be, mee ma be nwũ enwu. ¹³ Kpakara ele badnũ joosno anũ irno kwnornu nũ me. Kõvu be jõoznohia nye õbula ke jaaknata mkpõma, dazigidne dũ okwukwo kpakara nhne.

*Awhnũwhnu ke
ele Jerusẽlem jaata*

(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)

¹⁴ “Nga anũ jõowhnu nhne ruru õru ke zî nũ hne o kwẽsile o zî, nye nõogwnu nhne ka, ghõhia, ele zî nũ êli Judiya n’ige wam gbazne n’olu rugwu. ¹⁵ Nye ke zî n’olu oro, o híednakõ, mõbu bna nũ rime oro zne kwahala nhne zî nũ rime oro a. ¹⁶ Nye zî masî n’êkwu, o lánna aznũ zne chîri iwo a. ¹⁷ Awhnũwhnu jaazînu ele rinya zî rime nũ ele neechi nnwõ rema n’ige wam. ¹⁸ Anũ kpe okpukpe o búko n’ige okirika. ¹⁹ Kwnornu nũ ige wam agîda mmekpèhni jaazi ke zikolele ke nga õwa ke Chiokike kpõru panîzoru dũ kîtna, owe, o jáazi kwno berere. ²⁰ O buru nũ Nyenwe aî ménẽ obochi wam zî ichichi, o zá badnũ õbula be jõoznohiali. Kõvu kwnornu nũ ele o hõhiaru, o mernu õbochi wam zîri ichichi.

²¹ “N’ige wam, o buru nũ badnũ õbula jaakanũ anũ, ‘Le, Karajisi zî hna,’ mõbu ‘O zî pjari,’ anũ kwẽkõ. ²² Karajisi aghalaghala zî õdo n’õdo, nũ ele õwhnurninya aghalaghala zî õdo n’õdo jõowo iwhne, neegesi nhne elekema nũ nhne ndu-êhni zî õdo n’õdo, ma be duwhu ele Chiokike hõhiaru, o buru nũ o jeekwe omume. ²³ Kõvu anya dũ anũ êli, m bele m õsno kakwnonu anũ kpakara nhne nga be yéemene eme.

Nnwõ ke Badnũ wava

(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴ “N’ige wam, nga mmekpèhni wam whemernu, ‘Ehnam jaagba õchichiri, enwa jéenye iwhne a, ²⁵ mbõ ke oligwe jaadna, kpakara iknernema ke zî oligwe joohnio ohnio.’

²⁶ “N’ige wam be jõowhnu Nnwõ ke Badnũ hne o naava n’okne iknernema nũ igwugwu. ²⁷ O jeezihala ele enine izi a be hite nũ ruwhere eno k’õwa chikõta ele ke a Chiokike hõhiaru, hite n’otu õsotoma õwa dũ n’õsotoma berere.

Muhia nhne hite n'isisi
be kwu figi

(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)

²⁸ “Anu muhia nhne hite n'isisi figi. Nga nkala a zilam piali piali, nooruhia masi okwukwo ikne, anu mahia nu nduru-mini zi ndundu. ²⁹ Kpam masi, nga anu jowohnu kpakara nhne ka hne be beteru neeme, anu mahia nu n'ige wam zi ndundu, n'onu-mgbo. ³⁰ Me kanu anu ezi oka, ebiri ka jeewhe rja rja tem kpakara nhne ka mezu. ³¹ Oligwe nu owa jaagawhe, kovu kpakara ikwu-onu m jaagawhe rja rja.

O za nye magwu
obochi wam

(Mat 24:36-44)

³² “Kovu o za nye magwu obochi wam mabu otu-ige wam, ele enine izi zi n'oligwe ma masi, Nnwɔ wam ma masi. Okwolem Nda m kpɔi bu nye magwu. ³³ Anya du anu eli, anu se nse, kpe okpukpe, kwnornu nu anu ma nga ige jaava. ³⁴ O nu lele hne badnu neezne nhne, nga o nɔowhoga n'oro a, o nyewhete oro a n'aka ele ohi a, ma be legidne a anya. O nyee kwno nye obula nhne o jorunu, nyee masi nye ke zi n'onu-mgbo iwu o se nse. ³⁵ Kam kpararu, anu neese nse, kwnornu nu anu ma nga nyenwe oro jaava, mabu n'anyasnu, mabu n'esilawuru abali, mabu ige ochichi kwnarnu ekwina, mabu n'osisi. ³⁶ Anu se nse, o zi o va kpurugadnam, whnu hne anu neezni anyarna. ³⁷ Nhne me naakanu anu bu nhne me naakanu kpakara badnu, anu se nse.”

14

Be gbaru iznuznu
o gbu Jizosi

(Mat 25:1-5; Luk 22:1,2; Jon 11:45-53)

¹ O gwarnu obochi lawuru o du Iriri Ogawhe nu Iriri Brɛdi Whuge Qwhu. Ele risi arjohna nu ele zni iwu ele Ju noopio apna be joonwugwu Jizosi n'aghigho, ma be gbu a. ² Be karu, “Kovu o jobu n'Iriri ka, o zi a kpasu ohna.”

Be teru Jizosi mono
nu Betani

(Mat 26:6-13; Jon 12:1-8)

³ Nga Jizosi zi nu Betani n'oro Sajmoni nye rjaru nchnchna, o dazi neeri wiri. Otu nyerinya bnanyarnu, nye vu mono otute zi

n'ite alabasita gburu onu be ji eknarna nadi zi snam mee. O liwama ite wam, wusi mono otute wam nu risi Jizosi. ⁴ Agwna ele zi pii weru ehni k'agida naakaa, “Kini kpararu be wuwuru mono otute ka etekne? ⁵ Be znernu ere ya riwhu mkpuru iwai eto nyee ele mboni.” Be naatamunu nwerinya wam.

⁶ Jizosi kanu be, “Anu gharu a! Ndaa nhne anu kwno neemekpa a ehni? O murnu ernu oma n'ehni m. ⁷ Ele mboni nu anu zi ige obula, ige obula anu piuru, anu nwernu rikne menu be nhne oma, kovu nu anu jeenwehia m ige obula. ⁸ O mernu nhne o nwernu rikne o mee. O beru osno te ehni m mono, bikwata m n'olili m. ⁹ Me kanu anu ezi oka, hne nu hne obula be kporu okwo izi oma ka nu kpakara owa, be jookwuhia nhne nwerinya ka mernu, ma o buru nhne be jeeji neechenwanya a.”

Judas kweruru o re Jizosi

(Mat 26:14-16; Luk 22:3-6)

¹⁰ Judas Isikarioti, otu nu rime nri nu badnu lawuru ele sno apna a, znekwusiri ele risi arjohna, ma o gweru Jizosi nyee n'aka be. ¹¹ Nga be murnu a, be nwudnarnu, be kwe o nyee a iwai. O bete o pio oghere o jeegweru Jizosi nyee be.

Jizosi nu ele sno apna
riri Iriri Ogawhe

(Mat 26:17-25; Luk 22:7-14,21-23; Jon 13:21-30)

¹² N'obochi mbum ke Iriri Brɛdi Whuge Qwhu, nga be naakwa arjohna atnurnu Ogawhe, ele sno apna a sikwa Jizosi, “Ndaa hne i piuru ma a mekwatanu i ma i ri Iriri Ogawhe?”

¹³ O zihala badnu lawuru nu rime ele sno apna a, o kanu be, “Anu zne nu rime Jeruselem, otu nyerukna wugwu idudu mini jaavakwnusi anu, anu sno a. ¹⁴ Anu snornu a zne n'oro obula o bnaznernu, anu kanu nyenwe oro wam, 'Nye-zni-nhne karu, Ndaa hne oro ele izne m zi, hne me nu ele sno apna m jeeri Iriri Ogawhe?” ¹⁵ O jeegesi anu otu onu-oro zi rude n'oro olu be mekwataru, bikwata masi. Anu mekwatanu ai pii.”

¹⁶ Ele sno apna a whoga, bna nu Jeruselem whnukpa kpakara nhne lele kpa Jizosi karu. Be mekwata Iriri Ogawhe.

¹⁷ N'ogbednachi, Jizosi nu nri nu badnu lawuru ele sno apna a snornu va. ¹⁸ Nga be daziri eli neeri wiri, Jizosi kaa, “N'ezime

kanụ anụ, otu badnụ n'esilawuru anụ, bụ nye me nụ a neerikọ wiri, jeere m.”

¹⁹ Ọ panizo noogbu be igbugbu n'ovu, be neesikwa a n'otu n'otu, “Ọ bụ mawa sa?”

²⁰ Ọ kanụ be, “Ọ bụ otu nyenum nụ rime anụ nri nụ badnụ lawuru, nye me nụ a noos-nukọta wiri n'otu agbugba wiri. ²¹ Nnwọ ke Badnụ jaala lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ gbasiri a, kọvu nụ awhnụwhnu jaazinu nyerukna wam be jeehi n'aka a re Nnwọ ke Badnụ. Ọ bụru oma ọ bụru be muna nyerukna wam.”

Wiri Anyasnu Nyenwe aị

(Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

²² Nga be zị neeri wiri, Jizọsi gweru brēdi, tūnu Chiokike mmamma, nyawama a, nyee ele sno apna a, kaa, “Anụ gweru, ka bụ anọ-ẹhni m.”

²³ Ọ gweru okiko, tū mmamma o nyee be, kpakara nworū nū rime a. ²⁴ Ọ kanụ be, “Ka bụ ọnarna m ke ọgba-njọ-ẹhni be nọwusi kwnornu agida badnụ. ²⁵ N'ezi me kanụ anụ, m jōonwoma m manya hi n'isisi vajni whuya rja rja tem dū n'ọbuchi me jōonwo a ke ikne n'eli-eze Nda m.”

²⁶ Nga be gwnụkparu eri, be whoga zne nū Rugwu Olivu.

Jizọsi karū nū Pita

jōogonahoru a

(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Jōn 13:36-38)

²⁷ Jizọsi kanụ be, “Kpakara anụ jaagbakwo ẹso, kwnornu nū be gbarụ a n'okwukwo nsọ, kaa,

'M joogbu nye nọoznu atnurnu, atnurnu a jaagbakeme.'

²⁸ Kọvu nga me hiri n'ẹnwu lizọ, m jeebe anụ ọsno zne Galili.”

²⁹ Pita kanụ a, “Ọ bürubedi nū kpakara badnū gbakwo ẹso, kọvu m jáagba ẹso.”

³⁰ Jizọsi kanụ a, “N'ezi me naakanụ i, n'abalị ka, nga okne ọchichi naakwnana ẹkwna mgba lawuru, i jōogonahoru m mgba ẹto.”

³¹ Kọvu o kwusiri rikne k'agida kaa, “Ọ büru nū ọ zị mkpa nū m joosno i nwụ, m jōogonahoru i rja rja.” Kpakara be kakwnornu kpm.

Jizọsi kperu okpukpe

nū Gēsemani

(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Be vadu nū hne be kwu Gēsemani, Jizọsi kanụ ele sno apna a, “Anụ daziri hna, me

kpe okpukpe.” ³³ Ọ kwuru Pita nū Jemisi nū Jōni, ọ panizo o gbu a igbugbu nū o wute a nū mkpoma. ³⁴ Ọ kanụ be, “Ọ noogbu m mkpoma m igbugbu k'agida dū ẹnwu, anụ dazigidne hna, se nse.”

³⁵ Ọ znetu nū ruwħnu, dna kpu ruwħnu n'eli kpe okpukpe, ma ige awhnūwhnu ka gawheru a, ọ büru nū o jeekwe omume.

³⁶ Ọ kaa, “Papa, Nda m, i meli nhne dum, gwemenu m okiko awhnūwhnu ka, kọvu ọ büru nhne me pioru, kọvu nhne i pioru.”

³⁷ Ọ va whnū hne be neezni anyarna, ọ kanụ Pita, “Sajmoni, i neezni anyarna? I nwée rikne se nse otu ọtnu-ige? ³⁸ Anụ se nse, kpe okpukpe, ọ zị anụ dnabna nū rime ọrnurna. Enine ke badnū zị bękwnu, kọvu nū anọ-ẹhni zila rikne.”

³⁹ Ọ zne kwno berere kpe okpukpe, nookwu otu oka wam. ⁴⁰ Ọ yahna berere whnū ele sno apna a hne be neezni anyarna kwnornu nū anya be zị rjnya, be máa nhne be jaasa a.

⁴¹ Ọ va ke mgba ẹto, ọ kanụ be, “Anụ zị kọriri neezni anyarna, noozukwa inwe? Ọ kwna kpm, ọ dūlam, be neegweru Nnwọ ke Badnū resi n'aka ele mmehie. ⁴² Anụ lizọ, ma a zne. Le nye neegweru m nyee zị ndundu.”

Be nwudnenu Jizọsi

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Jōn 18:3-12)

⁴³ Ngangam Jizọsi kpugwu oka wam n'onu, Judasi, otu nū rime nri nū badnū lawuru wam ele sno apna a varu, ya nū agida badnū ele ji ama-ogwnu nū okpiri hite nū hne ele risi arjohna nū ele zni iwu ele Ju nū ele okno badnū zị va. ⁴⁴ Nye reru a nyenem be nhne elekema, kaa, “Nye ọbula ke me joosnutu onu nye wam bụ ya, anụ nwugwu a, duru a zne.”

⁴⁵ Ngangam Judasi varu, o znekwnsi Jizọsi, sukwu a, “Nye-zni-nhne.” O snutu a onu. ⁴⁶ Be tukwasi Jizọsi aka, nwugwusi a rikne. ⁴⁷ Otu n'ele gwuzogwu ndundu mnjohiaru ama-ogwnu a, gbu nye izi nye risi arjohna, bihala a nsni.

⁴⁸ Jizọsi kanụ be, “Anụ kpagwu ama-ogwnu nū okpiri whuya ọ nwugwu m lele m bụ m nye neemegidne iwu eli? ⁴⁹ Kpakara ọbochi me nū anụ zị n'Ọro Nsọ Chiokike hne me neezni anụ nhne, anụ nwúge m, kọvu kpakara nhne ka mernu ma nhne be gbaru n'okwukwo nsọ mezu.”

⁵⁰ Kpakara ele sno apna Jizọsi ghasaru a gbawhu.

⁵¹ Otu wikoro snogwu Jizōsi, nye ji iwo abochna kpusni ɛhni a. Be nwugwu a, ⁵² ọ sịgbasi iwo abochna a, gbarụ ɛto gbawhu.

Jizōsi gwuzo nụ ruwuhu
ele eze-ikpe

(Mat 26:26,57-68; Luk 22:54,55,63-71; Jōn 18:13,14,19-24)

⁵³ Be duru Jizōsi zneknwusi nye risi ariohna, kpakara ele risi ariohna nū ele okno badnū nū ele zni iwu ele Ju gbakọru. ⁵⁴ Pita snornu a nū hne zị ikere, bna nū rime ederezi nye risi ariohna, ọ daziri n'esilawuru ele nse, naanya bẹkwnu. ⁵⁵ Ele risi ariohna nū kpakara ele eze-ikpe piuru nhne be ji gbagidne Jizōsi akebne ma be gbu a, be pihhala. ⁵⁶ Agida ele badnū gbarụ akebne aghalaghala gbagidne a, kovu nū akebne be buo otu.

⁵⁷ Agwna be lizo, gba akebne aghalaghala gbagidne a, naakaa, ⁵⁸ "A nuru hne ọ karu, 'M jaakwadna Oro Nso Chiokike ka be jiri aka wu, n'obochi ɛto m joowu Oro Nso berere ke be jile aka wu.'" ⁵⁹ Kovu nū akebne be dnakotala.

⁶⁰ Nye risi ariohna lizoru n'esilawuru be sika Jizōsi, kaa, "Ọ zā nhne i naasa? Kini bu akebne ka ele badnū ka naagbagidne i?"

⁶¹ Kovu Jizōsi kpushirnu onu, ọ zā nhne ọ saru. Nye risi ariohna sika kwno a, "Ọ bu jīwa bu Karaisi, Nnwọ Chiokike be goziri ọgozi?"

⁶² Jizōsi kaa, "Ọ bu mawa, anū jowwhnu masị Nnwọ ke Badnū hne ọ dazi n'akarikwninga Chiokike ke bu Dikne, naava masị n'erumeru oligwe."

⁶³ Nye risi ariohna dōwama iwo a, kaa, "Ndaa nhne a kwno noopio ele akebne berere? ⁶⁴ Anū nuru okwulu wam o kwuru kwugidne Chiokike, kini bu echiche anū?"

Kpakara be marnū a ikpe ɛnwu, kaa, "O kwesiri ọ nwu ɛnwu."

⁶⁵ Agwna be panizo ọ gbusi a onu-mini, nū o knesni a ruwuhu, nọogbo a aka, naakanū a, "Whnunu aị owhnurninya." Ele nse dōnawhuru be Jizōsi, nọogbo aka.

Pita gōnahoru Jizōsi

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Luk 18:15-18,25-27)

⁶⁶ Nga Pita zị nū ederezi, otu nnwọ oknornokno ele neeznenu nye risi ariohna izi varu. ⁶⁷ Nga ọ whnurnu Pita naanya bẹkwnu, o le a anya, kaa, "Ji n'iwuhuru i nū Jizōsi nye Nazareti zị."

⁶⁸ Kovu ọ goru kaa, "M máam, m ghohiala m nhne i naakaa." Ọ whoga zne n'onu-mgbo, okne ọchichi kwna ɛkwna.

⁶⁹ Woknornokno wam whnu a, ọ naakanū kwno ele gwuzo ndundu, "Nwerukna ka bu otu nū rime be." ⁷⁰ Pita go kwno berere.

Nga ige matị whemernu ele gwuzo ndundu kanū Pita berere, "N'ezi, i bu otu nū rime be, kwnornu nū i bu nye Galili."

⁷¹ Ọ panizo nọogo ngugo, nọodu risi, naakaa, "M máam nyerukna ka anū nookwu oka a."

⁷² Ngangam, okne ọchichi kwnarnū ɛkwna ke mgba lawuru. Pita chenwanya ikwu-onu wam Jizōsi kwunnu a, "Nga okne ọchichi yáakwnana ɛkwna mgba lawuru, i jooonahoru m mgba ɛto." Nga o chenwanyarnū a, ọ kwna ɛkwna.

15

Jizōsi gwuzo nū
ruwuhu Paileti

(Mat 27:1,2,11-14; Luk 23:1-5; Jōn 18:28-38)

¹ N'onu ọsisi, ele risi ariohna nū ele okno badnū nū ele zni iwu ele Ju nū kpakara ele eze-ikpe gbarụ iznuznu, be kne Jizōsi eriri, duru a zne, gweru a nyewhete n'aka Paileti.

² Paileti sika w a, "I bu eze ele Ju?"

Jizōsi saru a, "Owe! Ji n'iwuhuru i karu kpam."

³ Ele risi ariohna noobno a agida nhne.

⁴ Paileti sika kwno a berere, "Ọ zā nhne i naasa? Le agida nhne be noobno i."

⁵ Kovu Jizōsi sala nhne obula. Ka duru Paileti ɛhni.

Be marnū Jizōsi ikpe ɛnwu

(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Jōn 18:39--19:16)

⁶ N'Iriri Ọgawhe obula Paileti neesigbasinu be otu nye ikelu, nye be rjoru a. ⁷ Otu nye zị n'ikelu be nookwu Barabasi nye zị n'ikelu ya nū ele lizoru lusi ele risi ọchichi ọgwnu. O gburu badnū n'ogwnu wam. ⁸ Agida ele badnū wam panizo nọorio Paileti ma o menu be lele kpa o ji neemenu be. ⁹ Paileti sikwaru be, "Anū piuru me sigbasinu anū eze ele Ju?" ¹⁰ Ọ mahjari nū ele risi ariohna kwuyannū a Jizōsi kwnornu owho-anya.

¹¹ Kovu ele risi ariohna sigidnenu igbudu ele badnū wam be kaa ọ sigbasinu be Barabasi, ọ buo Jizōsi. ¹² Paileti sikwaru

berere, “O bu kını nhne anu piuru me mee nye wam anu nookwu eze ele Ju?”

¹³ Be siwama okokoba berere, “Kpogidne a n'ogba.”

¹⁴ Paileti sika be, “Kını mernu? Kını bu nhne ojo ke o mernu?”

Be siwama okokoba ke kakwo, “Kpogidne a n'ogba.”

¹⁵ Kpa Paileti piuru o mee nhne jaaması agida ele badnu wam, o sigbasinu be Barabasi. Nga o pniakworu Jizosi nhne, o gweru a nyewhete be ma be kpogidne a n'ogba.

*Ele ogwnu kpariri Jizosi
(Mat 27:27-31; Jon 19:2,3)*

¹⁶ Ele ogwnu duru Jizosi bna n'obna nye ochichi. Be sukwukota kpakara odobiri ele ogwnu. ¹⁷ Be wosi a iwo naachna odno odno, be kpa okpu igwnu, kpusi a nu risi. ¹⁸ Be panizo neebekwu a, naakaa, “A bekwulem ji, Eze ele Ju.” ¹⁹ Be gweru isisi neli a nu risi, nngogbu a onu-mini, gbu mpnerne ochi n'eli, kponu a risi eli. ²⁰ Nga be mekworu a nhne rumu, be tuma a iwo odno odno wam, wosi a kpakara iwo a. Be duru a zne ma be kpogidne a n'ogba.

*Be kpogidnenu Jizosi
n'ogba*

(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

²¹ Be sigidne otu nye neewhe ewhe, kanu a, o vuru ogba a. Nye ka bu Saimoni nye Sirini, nda Alekizanda nu Rufosi, hne o hi n'aznu mba naabnanya Jeruselem. ²² Be duru Jizosi zne nu hne be kwu Golugota, ke bu “Hne Okpokoro Risi.” ²³ Be nyega a manya be gwaru maa, kovu nu o nwona a. ²⁴ Be kpogidne a n'ogba, ele ogwnu ke iwo a n'esilawuru be nga be vukworu ogbanuchi ke gesiri ke nye obula jeegwe. ²⁵ O bu nu otnu-ige tolu* n'osisi nga be kpogidnenu a n'ogba. ²⁶ Be gbahjuru nhne be bnornu a, “Eze ele Ju.” ²⁷ Be kpogidnenu ya nu ele rukna lawuru nooznu buznu n'olu ogba, otu badnu n'akarikwnunga a, nye ke berere n'akarita a. [²⁸ Nhne be gbaru n'okwukwo nsog mezuru ke karu, “Be gwnukotaru ya n'ele aruru-eli.”]

²⁹ Ele naagawhe naakaja a, neewhnuwhne risi be, naakaa, “Ngwanu! Ji nye jaakwnadna Oro Nso Chiokike, wu kwno a n'obochi eto. ³⁰ Znobia ehni i, hi n'olu ogba hiedna.”

³¹ O bu masi kpa ele risi arjohna nu ele zni iwu ele Ju naakpari a n'esilawuru be, naakaa, “O znohiaru ele berere, o nwee rikne znobia ehni a. ³² Karaisi eze Izireli, hi n'olu ogba hiedna kitna, ma a whnu, kweru masi.”

Ele be kpogidnenu be nu Jizosi n'olu ogba zi masi naakpari a.

Enwu Jizosi

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

³³ Hite n'esilawuru iwhnehnie,† ochichiri gbasnirni kpakara eli wam du n'otnu-ige ke eto.‡ ³⁴ N'otnu-ige ke eto, Jizosi jiri okne nkoli siwama, “Eloi, Eloi lama sabatani,” ke bu, “Chiokike m, Chiokike m, kını mernu i ghasaru m?”

³⁵ Agwna ele gwuzogwu ndundu, nga be nuru na, be naakaa, “Bno nsni, o noosukwu Elaija.” ³⁶ Otu nyenum gbaru eso, gweru manya gbaru oka rusi sponji ke zi n'isisi nu rime a, nyee Jizosi ma o nwo, kaa, “Gharu a, a lesi ma Elaija jaava o gwedna a n'ogba.”

³⁷ Jizosi gweru okne nkoli si okokoba, nwebime inwe.

³⁸ Ikpe obnosni ke Oro Nso Chiokike gbawaru ebo hite n'olu du eli. ³⁹ Nga nye risi ogwnu nechi otu riwhu ele ogwnu gwuzo ndundu kela ruwhnu hne o zi, whuru kpa o jiri kna inwe, o kaa, “N'ezi, nyerukna ka buri Nnwo Chiokike.”

⁴⁰ Ele rinya zi ikere neelekiri nhne neeme, agwna be bu Meri Magidalini, nu Meri nne Jemisi ke matj nu Josis, nu Salomi. ⁴¹ Ele ka snornu Jizosi nga o zi nu Galili, ele neeznenu a izi. Nu agida ele rinya berere ele snornu a va Jeruselem.

Be liri Jizosi

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁴² Nga o duru ogbednachi, hne o bu obochi ojiknenu, ke bu obochi begwu Obochi Ozukwa Inwe osno, ⁴³ Josefu nye Arimatiya varu, nye bu otu nu ele ikpe, bu masi nye be nrosobisinu, nye neese eli-eze Chiokike, nwerukna ka ji anya rikne znekwnusi Paileti rjo a iznu Jizosi. ⁴⁴ O

* 15:25 otnu-ige tolu: okwukwo ke mbom kwuru ige awa ke eto † 15:33 n'esilawuru iwhnehnie: okwukwo ke mbom kwuru ige awa isunu ‡ 15:33 otnu-ige ke eto: okwukwo ke mbom kwuru ige awa tolu

gbagwojiri Pailetı anya nı Jizosi nwunam. O sukwu nye risi ogwnu wam sikwa a ma o nwuna. ⁴⁵ Nga o mahıaru n'onu nye risi ogwnu wam nı Jizosi nwunam, o kweru be vute Josefu iznu a. ⁴⁶ Josefu zuya ikpe marnu mma, nga o vudnarnu iznu a, o whu a n'ikpe marnu mma wam, vubna a nı rime ilili ke be gwuhıaru nı rime rugwu. O gweru otu rugwu kpusni onu ilili wam. ⁴⁷ Meri Magıdalini, nı Meri nne Josis whnurnu hne o liri a.

16

Jizosi lizoru n'enuw

(Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

¹ Nga Obochi Ozukwa Inwe wheru, Meri Magıdalini nı Meri nne Jemisi, nı Salomi, zuyaru mono neesni eknarna oma zi odo n'odo ma be zne te iznu Jizosi mono. ² N'onu osisi n'obochi mbom n'ikwezu, be znernu n'ilili a nga ehnam waru. ³ Be nookwurita n'ehni be, "Nyele jookpumenu ai rugwu wam n'onu ilili?" ⁴ Nga be lelizoru anya be whnurnu nı be vumenem rugwu wam. O zi rinya k'agida. ⁵ Be bna rime ilili whnu wikoro dazıgwu n'akarikwnunga, o wogwu awura abochna, ogwnu turu be.

⁶ O kanu be, "Ogwnu tuko anu. Anu noopio Jizosi nye Nazareti, nye be kpogidnernu n'ogba. O lizolam, o zila hna. Le hne be bitaru a. ⁷ Kovu anu la, kanu ele sno apna a nı Pita, 'O belem anu osno neezne Galili, anu joowhnu a pji, lele kpa o kannu anu.' "

⁸ Be whoga, hi n'ilili wam gbahala, ehni naama be ririri nı ogbagwoji anya jigwu be, o za nye be kannu nhne obula, kwnornu nı ogwnu notu be.

Jizosi mernu Meri Magıdalini whnu a anya

(Mat 28:9,10; Jon 20:11-18)

[⁹ Nga Jizosi hiri n'enuw lizo n'onu osisi n'obochi mbom n'ikwezu, o beru osno gesi ehni a Meri Magıdalini, nye o chıhalaru renwu ojo esau nı rime a. ¹⁰ O zne kanu ele nı Jizosi dazıgwu nı mbom hne be zi naagba mkpe, naakwna ekwna. ¹¹ Nga be nurnu nı Jizosi zi budnu, nı ya n'iwuhuru a whnurnu a, be kwéle. ¹² Nga ka wheru, Jizosi mernu badnu lawuru whnu a n'ozizi berere nga be neezne aznu mba. ¹³ Be lahna zne kanu ele gwnarnu, be kwéle nhne be kwuru masi. ¹⁴ Omekwo, Jizosi whuya iwihne hne nri nı otu badnu wam ele sno apna a

zi neeri wiri. O bnanu be mbna kwnornu n'okwe ekwe be nı mkpoma osi rikne be, ke mernu be kwéle ikwu-onu ele whnurnu a nga o hiri n'enuw lizo. ¹⁵ O kanu be, "Anu zne nı kpakara owa kponu kpakara badnu okwo izi oma. ¹⁶ Nye kweruru, be wu a mini, bu nye be jooznohia a, nye ke kwéle, be jaama a ikpe. ¹⁷ Nhne elekema ele ka joosno ele kweru, be jaachihala renwu ojo nı rewhna m, be jookwu oka nı roiro ikne zi odo n'odo. ¹⁸ Be jaachi agwo n'aka, o buru nı be nwọ nhne obula ke jaakpaya enwu, o za nhne o jeeme be, be jootukwasi ele nriria aka, mee ehni buru be oma."

Jizosi laru n'oligwe

(Luk 24:50-53; Ennu 1:9-11)

¹⁹ Nga Nyenwe ai Jizosi kwukwonnu be oka, be gwelizo a la n'oligwe, o daziri eli n'akarikwnunga Chiokike. ²⁰ Ele sno apna a whogaru nookpo okwo izi oma hne obula, Nyenwe ai noosno be, noornu ennu, neegesi nı ikwu-onu Chiokike bu ezi oka, hite n'enuw ndu-ehni zi odo n'odo ke be noornu.]

Izi ọma lele kpa
Lukwu
gbarụ a n'okwukwo

Nhne gbasiri okwukwo ka

Izi ọma lele kpa Lukwu gbarụ a n'okwukwo neegesi Jizosi lele Nye Oznohia Izireli n' Nye Oznohia ke kpakara ele badnu zi n'owa. Lukwu gbarụ n' Enine Nyenwe a' sukuru Jizosi ma o zni "ele mboni izi ọma." Lukwu nye dibja snornu ele sno apna Jizosi n'izi ọma be znirni, ma Pọlu nye izi Jizosi. O s'kwahiaru nhne n'onu ele whnurnu Jizosi nga o zi n'owa. Ka mernu o nwernu onu rikne o gbanu Tiofilosi okwukwo. Lukwu kwuru nhne gbasiri budnu Jizosi, hite n'omumu a, ige o bu wikoro, ernal, enwu a, olizw n'enwu tem du nga Jizosi laru oligwe. Nhne zi n'okwukwo ka

Omumu Jizosi nu wikoro a (1:1---2:52)

Owuwu mini Jizosi nu ornurna a (3:1---4:13)

Enu Jizosi nu rime Galili (4:14---9:50)

Enu Jizosi nu apna nga o neezne Jeruselem (9:51---19:27)

Enu Jizosi nu rime Jeruselem (19:28---20:47)

Oka Jizosi kwuru gbasiri nhne ke jeeme nu ruwhnu (21:1-38)

Enwu Jizosi nu olizo n'enwu a (22:1---24:53)

Nye gbaru okwukwo ka: Lukwu nye dibja Risi nhne o kwno gba a: O gesi otnutnu zuru ozu gbasiri budnu nu ernal Jizosi Karaisi, obirizi a n'ehni ele be neemegbu, nu oznohia ke ele buo ele Ju.

¹ Tiofilosi, agida ele badnu yisiri aka be n'ogba okwukwo gbasiri nhne be mernu n'esilawuru a, ² lele kpa be nyernu a' n'aka a bita. Ele nyernu a' bu ele hiri n'opanozo gweru anya be whnu be, buru ele izi ikwu-onu Chiokike. ³ O buru ọma hne me snornu kpakara nhne nkarị hite nu mbom, me gbanu j okwukwo nu ekere nu ekere, Tiofilosi zi igwugwu, ⁴ mee ma i mahia nu kpakara nhne be jiri ikwu-onu onu zni i bu nhne kwesiri okwnata mkpoma.

Omumu Joni Nye Wu Mini

⁵ N'ige Erodu bu eze Judiya, otu nye okwa arjohna zi, be kwu Zakaraya, ke hi

n'oro Abija, nnwerne a bu Elizabeti nye hi n'ebnurnu Eroni. ⁶ Be lawuru bu ele ọma nu ruwhnu Chiokike, be naabita kpakara nhne Nyenwe a' nyernu n'iwu, be nwée oru. ⁷ Kovu nu be nwée nnwo, kwnornu nu Elizabeti bu nyerinya rekpa nnwo a mesnirni emesni. Be lawuru menem okno badnu.

⁸ Otu obochi, ige ele otu Zakaraya noornu ernal, Zakaraya zi noornu ernal nye arjohna nu ruwhnu Chiokike, ⁹ lele kpa ernal arjohna jiri zi, o dnabnarnu nu o bu ya jookporne isensi n'Oro Nso Nyenwe a'. ¹⁰ Kpakara ele Ju neekpe okpukpe n'ederezị ige o nookporne isensi.

¹¹ Enine izi Nyenwe a' mernu Zakaraya whnu a anya hne o gwuzo n'akarikwnunga ojo arjohna hne be nookporne isensi. ¹² Nga Zakaraya whnurnu a, mkpoma laru a mini, ogwnu tumako a. ¹³ Enine izi wam kanu a, "Ogwu tuko i, Zakaraya, Chiokike nuna m okpukpe i. Elizabeti nnwerne i joomunu i nnwo rukna, i jookwu rewhna a Joni. ¹⁴ I joonwudna, mkpoma joooso masi i n'onu, agida ele badnu jeenwe snarnima kwnornu omumu a. ¹⁵ O jobu nye kwu n'anya Nyenwe a'. O j'onwo manya mobu nhne obula ke bna n'anya rja rja. Enine Nso Chiokike jeejihja nu rime a, hite nu rime ruwho nne a. ¹⁶ O jeeme agida ele Izireli hiehnakwnusi Nyenwe a' Chiokike be. ¹⁷ O jeezne nu ruwhnu Nyenwe a' n'enine nu rikne Elaija. O jeeme ele nda tuhnasna mkpoma hne rumu be zi, ma ele za noobno nsn' bna n'apna akoniche ele ọma, o jikn-ernal Nyenwe a' ele kwesiri a."

¹⁸ Zakaraya s'kwa enine izi wam, "Ndaa nhne me jeeji mahia ka? Le, me nu nnwerne m menem okno badnu k'agida."

¹⁹ Enine izi wam saru a, "Mawa bu Gebureli, nye noogwuzo nu ruwhnu Chiokike. Chiokike ziyaru m me kanu i oka ka nu o zni i izi ọma ka. ²⁰ Le, i jaadna mgbu, i jeenwe rikne kwu oka tem du obochi kpakara nhne ka jeeme, kwnornu nu i kwéle ikwu-onu m ke jeemezu n'ige a."

²¹ Ele badnu wam zi neese Zakaraya n'ederezị, be naari nhne kpararu o gburu okwunu n'Oro Nso Chiokike. ²² Nga o whuyaru, o nwée rikne o kwunu be oka. Be mahia nu o whnurnu owhnurninya n'Oro Nso Chiokike, o neewhenu be aka, kovu o nwée rikne kwunu be oka.

²³ Nga ige ernalu a zuru n'Oro Nso Chiokike, Zakaraya lahna oro a. ²⁴ Nga nhne ka mekworu, Elizabethi nnwerne a turu rime, o tugwa ɛhni a ɛnwa isne nu rime oro. ²⁵ O kaa, "Ka bu nhne Nyenwe aji mennu m, o gesilem ruwhnu oma a, ma o kwnosnama iwhnerne m n'esilawuru ele badnu."

Be kwuru oka gbasiri omumu Jizosi

²⁶ N'enwa isunu a,* Chiokike ziznenu enine izi Gebureli zne n'eli Nazareti ke zi nu Galili, ²⁷ znekwnusi otu nnwo oknornokno ma nyerukna be kwu Meri, nye Josefu ke hi n'ebnurnu Devidi kweru o lu. ²⁸ Enine izi wam zne hne o zi, kaa, "M bekwulem o, ji nye Nyenwe aji dagwunu, i bu nye owa oma."

²⁹ Mkpoma laru Meri mini nga o nurnu ikwu-onu a, o naagbadi nu mkpoma a okpa ibekwu ke nu kpa. ³⁰ Kovu enine izi wam kanu a, "Meri, ogwunu tiko i, Chiokike menu i oru k'agida. ³¹ I jootu rime, muhia nnwo rukna, i jookwu a Jizosi. ³² O joo bu nye kwu, be jookwu a Nnwọ Nye Kakwo Nhne Dum Olu. Nyenwe aji Chiokike jeenye a ngadna eze nda a, Devidi. ³³ O jaachi oro Jekopu tim tom, eli-eze a jookwo okwo."

³⁴ Meri saru enine izi wam, "Ndaa kpa be jeeme nhne ka, hne me ma nyerukna?"

³⁵ Enine izi wam saru a, "Enine Nso jaadnakwasji i, iknerna ke Nye Kakwo Nhne Dum Olu jookpusni i. Be jookwu nnwo wam zi nso ke i joomu Nnwọ Chiokike. ³⁶ Le, Elizabethi nwene i rinya zi rime omumu n'okno badnu a, o bu nye be nookwu nnwerne nwee nnwo, ka bu enwa isunu a. ³⁷ O za hne nyirni Chiokike."

³⁸ Meri saru, "Le, m bu m nnwo izi ke Nyenwe aji, o menu m lele kpa i kwuru." Enine izi wam gharu a la.

Meri znenu o lekasi Elizabethi

³⁹ Ige wam, Meri jiknenu wara wara zne n'otu eli rugwu ke zi nu Judiya. ⁴⁰ O bna n'oro Zakaraya bekwusi Elizabethi. ⁴¹ Nga Elizabethi nurnu ibekwu Meri, nnwo zi a nu ruwho wulizoru olu. Enine Nso jipiyaru Elizabethi. ⁴² O gweru okne nkoli kwu oka kaa, "I bu nye owa oma n'esilawuru ele rinya, nnwo ke i joomu bu masi nye owa oma. ⁴³ M bu m nye ruwhnu oma nu nne

ke Nyenwe m jaava lekasi m. ⁴⁴ Kwnornu nu kpa me nurnu ibekwu i, nnwo zi m nu ruwho wulizoru olu nu snarnjima. ⁴⁵ I bu nye owa oma kwnornu nu i kweru nhne Nyenwe aji kwuru nu o jeemezu a."

Meri gwnurnu eri ojija

⁴⁶ Meri kaa, "Mkpoma m ja Nyenwe aji, ⁴⁷ ovu m nonwudna onwudna kwnornu nu Chiokike Nye Oznohia m, ⁴⁸ kwnornu nu o chenwanyarnu nnwo izi a ovu hieru eli. Hite nu kitna kpakara ele ebiri jookwu m nye owa oma, ⁴⁹ kwnornu nu Chiokike Nye bu Dikne mennu m nhne hna ezi, rewhna a zi nso.

⁵⁰ Chiokike nonodonu ele notu ogwunu a obirizi,

hite n'otu ebiri du ebiri berere.

⁵¹ O ji aka dikne a mee nhne hna ezi, o chisaru kpakara ele oknomokno nu kpakara mmuma be.

⁵² O gwednarnu ele eze nu ngadna eze be, o gwelizoru ele ovu hieru eli.

⁵³ O nyejilem ele wiri nonogwunu ruwho, kovu o gbataru ele eze aka.

⁵⁴ O yinu nye izi a Izireli aka, o chenwanyarnu o donu a obirizi,

⁵⁵ ke o kweru Ebereham nu eburnu a mkwna tim tom, lele kpa o kanu ele nda aji."

⁵⁶ Meri daziri n'oro Elizabethi enwa eto, lahna oro a.

Omumu Joni Nye Wu Mini

⁵⁷ Ige omumu nnwo Elizabethi duru, o muhia nnwo rukna. ⁵⁸ Ele agbatibi† a nu rumu nwene a nurnu nu Nyenwe aji donnu a obirizi k'agida, be snornu a nwudna.

⁵⁹ O du n'obochi esato, be varu o kpa nnwo wam nka. Be noopio o jita a rewhna Zakaraya ma o buru ogbo nda a, ⁶⁰ kovu nne a karu, "Oza, rewhna a bu Joni."

⁶¹ Be kanu a, "O za nye naaza rewhna ka n'esilawuru ele ke i."

⁶² Be whenu nda a aka, jikwa a rewhna be jookwu nnwo wam. ⁶³ O kaa be nyee a nhne ogba okwukwo, o gbagwojuru be anya nga o gbasiri, "Rewhna a bu Joni." ⁶⁴ Ngangam, onu a kpumernu, riro

* 1:26 Ka bu kpa Elizabethi turu rime. † 1:58 agbatibi: ele ya nu a wuta ndundu

a tōma, o bete nookwu ọka, naaznarni Chiokike. ⁶⁵ Ogwu t̄uru kpakara ele agbatibi be, be wheke ọ̄nutnu ka kpakara ẹ̄li rugwu Judiya. ⁶⁶ Nye ọ̄bula ke n̄urnu a zi neechenwu, be neesikwa, “Ọ̄kpa badn̄u k̄ini b̄u nhne nnw̄o ka joobu?” Kwnornu n̄u be wh̄nurnu n̄u aka Nyenwe āi zi n'ẹ̄hni a.

Zakaraya gwnurnu
eri ojija

⁶⁷ Enine Nsō jipiyaru Zakaraya ndā J̄oni, ọ̄ wh̄n̄u ọ̄whnurninya, kaa,

⁶⁸ “Ojija z̄inu Nyenwe āi, Chiokike ke Izirēli, kwnornu n̄u o lekasiri ma ọ̄ gbah̄ja ele ke a.

⁶⁹ O gweyar̄u nye dikne ọ̄oznohia āi hite n'orō nnw̄o izi a Devidi,

⁷⁰ lele kpa o kwuru hite n'onū ele ọ̄whnurninya a zi nsō aḡida ige wheru ewhe.

⁷¹ O ọ̄oznohia āi hite n'aka kpakara ele snō āi irno.

⁷² O ọ̄onnu ele ndā āi obirizi, o chenwanyar̄u ọ̄gba-n̄jo-ẹ̄hni nsō a.

⁷³ O kwesiri Eberham ndā āi mkwna rikne,

⁷⁴ ọ̄ dohia āi n'aka ele irno āi,

ma a kpenu āi n'ẹ̄nwe ogwu,

⁷⁵ ma a ziri nsō n̄u ele mee mma n̄u ruwhnu

a kpakara b̄udnu āi.

⁷⁶ Ji, nnw̄o m mat̄i, be jookwu i nye ọ̄whnurninya ke Nye Kakwo Nhne

Dum Olu,

kwnornu n̄u i jeezne n̄u ruwhnu

Nyenwe āi neemekwatanu a apna.

⁷⁷ I jeeme ele ke a mah̄ja ọ̄znohia,

hite n'ogbarunu be mmehie be.

⁷⁸ Hite n'obirizi n̄u ovu ọ̄ma ke Chiokike āi, o jeeme ẹ̄hnam n̄oomukwasi āi hite

n'oligwe,

⁷⁹ iwhne ọ̄omukwasi ele zi n'ọ̄chichiri

n̄u ele zi n'oyinyo ke ẹnwu,

noodumak̄o ọ̄chi āi n'apna udno.”

⁸⁰ Nnw̄o wam nooso oso, gbas̄i rikne n̄u enine, o wu n'ẹ̄li-ikpa tem d̄u nga be gesiri a ele Izirēli.

2

Omumu Jiz̄osi
(Mat 1:18-25)

¹ N'ige wam, eze Siza Ọ̄gositosi yiri iwu be gbas̄i r̄ewhna kpakara ele wu n'ẹ̄li ele Rom neechi n'okwukwo. ² (Ka b̄u ọ̄gba r̄ewhna n'okwukwo ke mb̄om nga Kwirin̄osi b̄u nye

neechi Siriya.) ³ Nye ọ̄bula la n'ẹ̄li a zne gba r̄ewhna n'okwukwo.

⁴ Josefu hiri n'ẹ̄li Nazareti ke zi n̄u Galili zne Betilehem n̄u Judiya, ẹ̄li be m̄urnu Devidi, kwnornu n̄u o hi n'ẹ̄bnurnu ọ̄ro Devidi. ⁵ O znernu ma be gbas̄i r̄ewhna ya n̄u Meri n'okwukwo, b̄u nwerinya o kweru n̄u ọ̄ ọ̄jolu, nye zi rime ọ̄mumu. ⁶ Nga be zi n̄u Betilehem, ige Meri ọ̄omu nnw̄o duru. ⁷ O m̄uhia ọ̄ziri nnw̄o rukna a, ọ̄ wh̄u a n'ikpe nute a n̄u rime nhne be biganu an̄ohia wiri, kwnornu n̄u ọ̄ z̄a ọ̄ro z̄inu be n'orō ele izne.

Ele n̄ooznu at̄nurnu
n̄u ele enine izi

⁸ Ele n̄ooznu at̄nurnu zi n'ẹ̄li wam n̄u rime ọ̄hia neese at̄nurnu be n'abal̄i. ⁹ Enine izi Nyenwe āi mernu be wh̄n̄u a anya, igwugwu Nyenwe āi m̄ukwasiri be, ogwu t̄uru be k'aḡida. ¹⁰ K̄ovu enine izi wam kan̄u be, “Ogwu t̄uko an̄u. An̄u bnō nsn̄i, m gweyan̄u m an̄u izi ọ̄ma ke snarn̄ima ke jaaz̄inu kpakara ele badn̄u. ¹¹ Tnawa, n'ẹ̄li Devidi be m̄unnu an̄u Nye Ọ̄znohia, Karāisi Nyenwe āi.* ¹² Ka b̄u nhne an̄u jeeji mah̄ja a, an̄u ọ̄owhnu nnw̄o ikne be wh̄uru n'ikpe nute n̄u rime nhne be biganu an̄ohia wiri.”

¹³ Ngangam, aḡida ele enine izi wh̄yaru snornu enine izi wam naaznarni Chiokike, naakaa,

¹⁴ “Ọ̄son'anya dum b̄uru ke Chiokike n̄u hne kakwo n'olu, udno ziri n'owa n'esilaw̄uru ele nhne be naamas̄i a.”

¹⁵ Nga ele enine izi wam lahnarn̄u oligwe, ele n̄ooznu at̄nurnu wam kan̄u ẹ̄hni be, “An̄u va ma a zne Betilehem wh̄n̄u nhne mernu ke Nyenwe āi kann̄u āi.”

¹⁶ Be gweru ẹ̄so gweru izne zne wh̄n̄u Meri n̄u Josefu, n̄u nnw̄o ikne wam be nuteru n̄u rime nhne be biganu an̄ohia wiri. ¹⁷ Nga be wh̄nurnu a, be tn̄usa nhne enine izi kwuru gbas̄iri nnw̄o ikne ka. ¹⁸ O duru kpakara ele n̄urnu nhne ele n̄ooznu at̄nurnu wam kwuru ẹ̄hni. ¹⁹ K̄ovu Meri b̄itaru kpakara nhne ka n̄u mk̄p̄oma a, neechinwu a. ²⁰ Ele n̄ooznu at̄nurnu wam lahnarn̄u, n̄ooznu eri, naaja Chiokike kwnornu n̄u nhne be n̄urnu, wh̄n̄u mas̄i lele kpa enine izi wam kan̄u be.

Be j̄iri Jiz̄osi r̄ewhna

* 2:11 Karāisi: Karāisi b̄u Nye Ọ̄znohia wam Chiokike kweru mkwna o ziya.

²¹ N'òbochi ẹsato, be va ọ kpa nnwọ wam nka, be jita rewhna a Jizọsi, bụ rewhna enine izi wam kwuru a sụ be t̄uru rime a.

Be kwubnarnu Jizọsi

Oro Nsọ Chiokike

²² Ige d̄uru ma Josefụ n̄u Meri mee ma be ziri r̄ichna lele kpa Iwu Mozizi kwuru, be kwuru nnwọ wam zne Jeruselem, chete a n̄u ruwhnu Nyenwe āj. ²³ Lele kpa be gbarụ a n'iwu Nyenwe āj, “Be jaab̄itanu Nyenwe āj nnwọ rukna ọbula be beru ọso m̄u nsọ.” ²⁴ Be kwa ar̄johna lele kpa iwu Nyenwe āj kwuru, “Nduru law̄uru m̄obu r̄umu weresi law̄uru.”

²⁵ Otu nwerukna z̄i n̄u Jeruselem, nye rewhna a b̄u Simiõni, nye mee mma, nye n̄otutu ogwnu Chiokike. Ọ b̄u nye neese ọznohia ke Izireli, Enine Nsọ z̄i n'ẹhni a. ²⁶ Enine Nsọ kann̄u a n̄u ọ j̄onwu ẹnwu tem ọ whn̄u Karāisi Nyenwe āj. ²⁷ Enine Nsọ duru a zne n'Ọro Nsọ Chiokike nga ele m̄urnu Jizọsi var̄u o menu a lele kpa Iwu Mozizi kwuru. ²⁸ Simiõni kwuru nnwọ wam n'aka a, znarn̄i Chiokike, kaa,

²⁹ “Nyenwe m, kweru ma nnwọ izi i la n'udno,

lele kpa i kweru m mkwna,

³⁰ kwnornu n̄u anya m whn̄nam ọznohia i,

³¹ ke i bikwataru n'anya kpakara ele badn̄u,

³² iwhe ke jookpume nhne gbas̄iri i nyee ele b̄uo ele Ju,

n̄u igwugwu ke ele ke i Izireli.”

³³ Nhne be kwuru gbas̄iri nnwọ ikne ka duru nda a n̄u nne a ẹhni. ³⁴ Simiõni ḡoz̄i be, kan̄u Meri, nne a, “Nnwọ ka j̄oburu nhne jaakpah̄ia ọdidna n̄u olizo aḡida badn̄u n'Izireli, b̄uru mas̄i nhne elekema be jookwu ọka megidne. ³⁵ O jookpume echiche aḡida ele badn̄u. K̄ovu nhne igbugbu j̄oduwa mkp̄oma i lele amaw̄gnu.”

³⁶ Otu nwerinya ọwhnurninya z̄i, nye rewhna a b̄u Ana, adna Fan̄ueli, ke hi n'ẹbnurnu Asa wh̄uya. Nwerinya ka n̄u nzi a wuru aw̄ha ẹsaw kp̄oi, ³⁷ k̄ovu ọ menem okno badn̄u ke gbarụ nri aw̄ha ẹsato n̄u eno, ọ b̄u nwerne nzi a nwurnu ọnwu. Ọ z̄a n̄owhoga n'Ọro Nsọ Chiokike iwhehnie n̄u abal̄i, ọ z̄i neekpe okpukpe, noovu ọnu. ³⁸ Ọ bn̄anyarn̄u n'ige wam, ọ

t̄unu Chiokike mmamma, kwu ọka gbas̄iri nnwọ ikne wam, kan̄u kpakara ele neese ọgbahia ke Jeruselem.

Be kwuru Jizọsi

lahna Nazareti

³⁹ Nga Josefụ n̄u Meri mekworu kpakara nhne iwu Nyenwe āj kwuru, be lahna Galili zne ẹli ke be, Nazareti. ⁴⁰ Watak̄iri wam nooso, gbas̄i rikne, ak̄oniche jih̄iaru n̄u rime a, oru Chiokike z̄i mas̄i a n'ẹhni.

Wikoro Jizọsi z̄i

n'Ọro Nsọ Chiokike

⁴¹ Ele m̄urnu a neeze Jeruselem kpakara aw̄ha n'Iriri Ọgawhe.† ⁴² Nga Jizọsi gbarụ nri n̄u aw̄ha law̄uru, be zne Iriri Ọgawhe lele kpa be mesi. ⁴³ Nga be mekworu Iriri wam, be bete ọ lahna ọro be, k̄ovu wikoro Jizọsi daz̄iri n̄u Jeruselem, k̄ovu ele m̄urnu a m̄aa. ⁴⁴ Be neeche n̄u ọ z̄i n'igbudu badn̄u, be zne izne otu ọbochi, be noopio a n'esilaw̄uru ele enyi be n̄u r̄umu nwene be. ⁴⁵ Nga be whn̄una a, be hiehna n̄u Jeruselem noopio a. ⁴⁶ N'òbochi ke ẹto, be whn̄u a n'Ọro Nsọ Chiokike, hne ọ daz̄i n'esilaw̄uru ele zni iwu ele Ju, noobno nsn̄i nhne be nookwu, neesikwa be ajiji. ⁴⁷ Kpakara ele n̄urnu ikwu-ọnu a n̄u ak̄o z̄i n̄u nhne ọ sar̄u be, o duru be ẹhni. ⁴⁸ Nga ele m̄urnu a whn̄urnu a, o du be ẹhni, nne a kan̄u a, “Nnwọ m, k̄ini kpayar̄u i jiri mee me n̄u nda i kpa? Me n̄u nda i ji anya-mini noopio i.”

⁴⁹ Ọ s̄ikwa be, “K̄ini kpayar̄u an̄u noopio m? An̄u m̄aa n̄u m j̄ornu ẹnu Nda m?”

⁵⁰ K̄ovu be gh̄oyage nhne ọ kann̄u be.

⁵¹ Jizọsi snornu be la Nazareti, noobnonu be nsn̄i. K̄ovu nne a bitaru kpakara nhne ka n̄u mkp̄oma a. ⁵² Jizọsi nooso n'ak̄oniche n̄u dimkpa, neenwe oru n̄u ruwhnu badn̄u n̄u Chiokike.

3

Ikwu-ọnu J̄oni

Nye W̄u Mini

(Mat 3:1-12; Mak 1:1-8; J̄on 1:19-28)

¹ N'aw̄ha ke nri n̄u isne ke ọchichi Taber̄osi Siza, nga Pontiosi Pālet̄i neechi Judiya, nga Er̄odu neechi Galili, nwene a rukna Filipu neechi Ituria n̄u Tirakonitisi, Lisanas̄i neechi Abilini, ² Anas̄i n̄u Kayafas̄i b̄u ele risi ar̄johna, ige wam ikwu-ọnu Chiokike d̄uru J̄oni, nnwọ Zakaraya nsn̄i

† ^{2:41} Iriri Ọgawhe: Iriri Ọgawhe b̄u ige ele Ju neechenwanya nga Chiokike d̄ohiaru be n'ohi n'aka ele Ijipiti. Okwnehala 12:1-27; Ditaronomi 16:1-8.

n'eli-ikpa. ³ O zne nū kpakara eli ke zi Osimini Jodani gburugburu, n'ookpo okwo naakaa ele badnū tūhnasna mkpōma ma be wū be mini, ma Chiokike gbarūnu be mmehie. ⁴ Lele kpa be gbarū a n'okwukwo nsọ hite n'onu Azaya nye owhnurninya, kaa,

"Akpiri otu badnū n'ookpo okwo n'eli-ikpa, anū mekwata apna Nyenwe ai, anū mee apna a sni asni.

⁵ Be jeemesni kpakara ngwulangwu, be jaakwnadna kpakara rugwu nū rugwu matj.

Kpakara apna zi mgbahirigodo jaasni asni, kpakara apna zi ndagwurugwu jaazi snam.

⁶ Kpakara ele badnū jōowhnu ozhohia Chiokike."

⁷ Jōni kanū igbudu badnū n'owhokwnusi a ma o wū be mini, "Anū ẹbnurnu agwọ, nyele kannū anū gbanahọru oву owe ẹhni Chiokike ke naava? ⁸ Anū mīnya mkpūru ke neegesị nū anū tūhnasnarnu mkpōma. Anū kaa nū Ebereham bū nda anū. Kwnornu me kanū anū ezi oka, Chiokike nwernu rikne mee kpakara akaworugwu ka ghọ rumu Ebereham. ⁹ Be bitalam ehnigwe n'ikwnu kpakara isisi, isisi obula ke mīnyala mkpūru oma, be joogbudna a, tūbna nū rime bekwnu."

¹⁰ Ele badnū wam sika a, "Kini bū nhne a jeeme?"

¹¹ Jōni sarū be, "Nye nwernu iwo lawuru, o kesi nye nwēe otu, nye nwernu wiri, mee masj kpm."

¹² Ele ona ntū varū ma Jōni wū be mini, be sika a, "Nye-zni-nhne, kini bū nhne a jeeme?"

¹³ Jōni sarū be, "Anū nāhja ele badnū iwai kakwo kpa be nyernu anū iwu."

¹⁴ Ele ogwnu sika a, "Kini bū nhne a jeeme?"

O kanū be, "Anū mēe ele badnū nhne rikne, mōbu bno ele badnū nhne aghalaghala, ogwo ẹrnu anū ji anū ruwho."

¹⁵ Ele badnū neele anya nū Jōni bū Karaisi.

¹⁶ Jōni kanū be, "M ji m mini wū anū mini, kovu nū nye kakwo m rikne vawa, nye me kwēsile o whudnahie tōma eriri okoro-ochi a lawuru. Nye wam jeeji Enine Nsọ nū bekwnu wū anū mini. ¹⁷ Nye nhne owhusna ikpa zi n'aka a, o jōowhusna ikpa a nkari, chibna ikpa a n'obna, kovu o jeeji

bekwnu chni echni kporne ruznurnuznu ikpa." ¹⁸ Jōni ji agida ikwu-onu zi ichne ichne zni izi oma, naariasno be tūhnasna mkpōma.

¹⁹ Kovu nū Jōni bigbōru Eze Erōdu kwnornu Erodiasi nnwerne nwene a, nū agida nhne ojo berere ke Erōdu mernu. ²⁰ Erōdu tūkwasiri n'olu nhne ojo ka, nga o yisiri Jōni ikelu.

Owuwu mini Jizōsi
(Mat 3:13-17; Mak 1:9-11)

²¹ Nga Jōni wūkpuru ele badnū mini, o wūru Jizōsi mini masi.* Nga Jizōsi neekpe okpukpe, oligwe kpumernu. ²² Enine Nsọ whekwasiri a lele nduru, otu akpiri hiri n'oligwe dna kaa, "Ji bū Nnwọ m, me whnurnu n'anya, nhne i masiri m."

Osnusno omumu Jizōsi
(Mat 1:1-17)

²³ Nga Jizōsi gbarū nri awha ẹto, o panizo ẹrnu izi oma a, ele badnū naari nū o bū nnwọ Josefu,

nnwọ Hili, ²⁴ nnwọ Matati,
nnwọ Livai, nnwọ Meliki,

nnwọ Janai, nnwọ Josefu,
²⁵ nnwọ Matatayasi, nnwọ Emōsi,

nnwọ Nahum, nnwọ Ẹsili,
nnwọ Nagai, ²⁶ nnwọ Matj,

nnwọ Matatayasi, nnwọ Sēmeni,
nnwọ Josēki, nnwọ Joda,

²⁷ nnwọ Jonani, nnwọ Resa,
nnwọ Zerubabeli, nnwọ Seateli,

nnwọ Neri, ²⁸ nnwọ Meliki,
nnwọ Adj, nnwọ Kosam,

nnwọ Ẹlimadam, nnwọ Ẹr,
²⁹ nnwọ Josua, nnwọ Eleza,

nnwọ Jorim, nnwọ Matati,
nnwọ Livai, ³⁰ nnwọ Simiōni,

nnwọ Juda, nnwọ Josefu,
nnwọ Jonam, nnwọ Ẹliakim,

³¹ nnwọ Mela, nnwọ Mena,
nnwọ Matata, nnwọ Natani,

nnwọ Devidi, ³² nnwọ Jesi,
nnwọ Obedi, nnwọ Boazi,

nnwọ Saljimoni, nnwọ Nasōni,
³³ nnwọ Aminadabu, nnwọ Ram,

nnwọ Hezirōni, nnwọ Pẹzezi,
nnwọ Juda, ³⁴ nnwọ Jekōpu,

nnwọ Aziki, nnwọ Ebereham,
nnwọ Tera, nnwọ Nahọ,

³⁵ nnwọ Sẹrugi, nnwọ Ru,
nnwọ Pẹlegi, nnwọ Ebe,

nnwọ Sẹla, ³⁶ nnwọ Kajani,

* 3:21 Nhne ka mernu tūtu Erōdu yisiri Jōni n'ikelu.

nnwọ Afazadi, nnwọ Sẹm,
nnwọ Noa, nnwọ Lamẹki,
³⁷nnwọ Metusela, nnwọ Inoku,
nnwọ Jarẹdi, nnwọ Mahalaleli,
nnwọ Kajnani, ³⁸nnwọ Enọsi,
nnwọ Sẹti, nnwọ Adam,
nnwọ Chiokike.

4

Ornurna Jizọsi
(Mat 4:1-11; Mak 1:12,13)

¹ Enine Nsọ jihjaru nụ rime Jizọsi nga o hiri nụ Osimini Jodani hiehna, Enine Nsọ duru a zne n'ẹli-ikpa. ² Ọ zị n'ẹli-ikpa nri ọbochi ẹno, Ekwensu naarna a ọrnurna, ọ zá nhne o riri kpakara ọbochi wam, omekwo, wiri gwnurnu a.

³ Ekwensu kanụ a, “Ọ bụru nụ ị bụ Nnwọ Chiokike, kanụ akaworugwu ka ọ ghọ brẹdi.”

⁴ Jizọsi sarụ a, “Be gbarụ a n'okwukwo nsọ, kaa, ‘Ọ bụo brẹdi bụ nhne badnụ kpọi jeeri ziri bụdnụ.’”

⁵ Ekwensu duru a pnezne n'olu rugwu gerisi a kpakara ẹli-eze k'owa n'ige matị. ⁶ Ọ kanụ a, “M jeenye i kpakara rikne ka nụ igwugwu be, kwnornu nụ be nyernu m be, m jeenye a nye ọbula masịri m. ⁷ Ọ bụru nụ ị jọokponu m risi ẹli, kpakara a jọobu ke i.”

⁸ Jizọsi sarụ a, “Be gbarụ a n'okwukwo nsọ, kaa, ‘Ị jọokponu Nyenwe i, Chiokike i risi ẹli, ọ bụ ya kpọi bụ nye i jeekpenu.’”

⁹ Ekwensu duru a zne nụ Jeruselem, mee o gwuzoru n'olu towa Ọro Nsọ Chiokike, kanụ a, “Ọ bụru nụ ị bụ Nnwọ Chiokike, gbudna ẹhni ị n'ẹli hna. ¹⁰ Be gbarụ a n'okwukwo nsọ, kaa,

‘O jeenye ele enine izi a iwu gbasịri ị
ma be chekwata ị nkari.

¹¹ Be jeegheru i n'aka be,
ma ị gharụ ọ kpọi ị ọchi nụ rugwu.’”

¹² Jizọsi sarụ a, “Be gbakwnornu a n'okwukwo nsọ, kaa, ‘Ị rná Nyenwe i, Chiokike ị ọrnurna.’”

¹³ Nga Ekwensu rnakworu a ọrnurna, ọ gharụ a ige matị.

Jizọsi panizoru ẹrnu a
(Mat 4:12,17; Mak 1:14,15)

¹⁴ Jizọsi lahna Galili nụ rikne Enine Nsọ, be tnuși ọtnutnu a kpakara ọhna. ¹⁵ O zni nhne kpakara n'oro ọgbako ele Ju, kpakara ele badnụ naazarnj a.

Be juru Jizọsi nụ Nazareti
(Mat 13:53-58; Mak 6:1-6)

¹⁶ Jizọsi zne nụ Nazareti hne o soru, ọ bna n'oro ọgbako ele Ju n'Ọbochi Ozukwa Inwe ele Ju lele kpa o mesi, o lizo ma ọ gwnụ ọkwukwo nsọ. ¹⁷ Be nyee a ọkwukwo Azaya nye ọwhnurninya, o kpume a whnụ hne be gbarụ,

¹⁸ “Enine Nsọ Nyenwe a ị zị n'ẹhni m,
kwnornu nụ Chiokike a ị teru m mọno,
o zni ele mboni izi ọma.

O ziyaru m ọ kpọ okwo ọgbahia ele zị
n'oro ikelu,

mee ele isini whnurnu ọsno,
nụ ọ dohia ele be neemegbu,

¹⁹ nụ ọ kpọ okwo awha Nyenwe a ị
jọoznohia ele ke a.”

²⁰ O kpusni ọkwukwo wam nyehnata nye neezne izi, daziri ẹli. Kpakara ele zị n'oro ọgbako ele Ju legidne a anya. ²¹ Ọ panizo naakanụ be, “Be mezuru nhne ọkwukwo nsọ kwuru n'anya anụ tna.”

²² Kpakara ele badnụ kwuru a ọka ọma, ikwu-ọnu ọma a duru agida be ẹhni, be neesikwa, “Ka ọ bụo nnwọ Josefụ?”

²³ Jizọsi kanụ be, “N'ezi anụ jọotnunu m elulu ka, ‘Wodibia digba ẹhni ị, kpakara nhne a nurnu i mernu nụ n'ẹli Kapanom, mee be hna n'ẹli ị.’”

²⁴ “Me kanụ anụ ezi ọka, nye ọwhnurninya nwée ọso anya n'ẹli a. ²⁵ Kọvu me kanụ anụ, agida ele nnwerne nzi be nwurnu zị n'ẹli Izireli n'ige Ẹlajia, nga Chiokike mesnirmi oligwe, mini zóge awha ẹto nụ ẹnwa isunu, ke kpahjaru okne ọkwnunyo dnarnụ nụ kpakara ẹli. ²⁶ Be ziznege Ẹlajia znekwnusi nye ọbula nụ rime be, okwolem otu nnwerne nzi a nwurnu ke zị nụ Zerefati* ke zị ndundu Saidoni. ²⁷ Agida ele nchnichna zị masị n'ẹli Izireli n'ige Ẹlisia nye ọwhnurninya, ọ zá nye be mernu ọ ziri richna, okwolem Nemanj nye Siriya.”

²⁸ Onuma jihjaru kpakara ele zị n'oro ọgbako ele Ju mkpoma nga be nurnu nhne ka. ²⁹ Be lizo, chihala a n'ẹli be, duru a zne n'onu rugwu hne be wukwasiri ẹli be ma be kwnadna a n'ẹli. ³⁰ Kọvu o hiri n'esilawuru be whoga.

Jizọsi chihalaru renwu ojo
(Mak 1:21-28)

* 4:26 Zerefati: Ka bụo ẹli Izireli.

³¹ Jizōsi zne Kapanom n'eli Galili, n'Obochi Ozukwa Inwe neezni ele badnu nhne. ³² Eñni duru be nu nhne o neezni, kwnornu nu o neezni nhne lele nye nwernu rikne n'aka Chiokike.

³³ Otu nwerukna ke renwu ojo nwugwu zi n'oro ogbako ele Ju wam, o gweru okne nkoli si lulo, ³⁴ "Kini bu nhne ai nu ji nwekogwu, Jizōsi nye Nazareti? I varu ma i gbumekwo ai? M maam nye i bu, i bu nye nsō ke Chiokike."

³⁵ Jizōsi bigboru a, kanu a, "Kpusni onu i, hi nu rime a whuya." Renwu ojo wam vudna a n'eli nu ruwħnu ele badnu wam, hi nu rime a whuya, o mekasila a nhne.

³⁶ O duru kpakara ele badnu eñni, be neesikwarita ibne be, "Ka bu iznizni kini? Nwerukna ka nwernu rikne o ji notunu renwu ojo oka, be whuya masi." ³⁷ Otutnu gbasiri a gbasaru kpakara eli zi be gburugburu.

Jizōsi gworu ele badnu
(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)

³⁸ Jizōsi hi n'oro ogbako ele Ju wam whuya, bna n'oro Sajmoni. Nne nnwerne Sajmoni naaria eñni orne bekwnu, be rjasno Jizōsi o yinu a aka. ³⁹ O zne gwuzoru nu ngeri okpata a, bigbo eñni orne bekwnu wam, o sigbasi a. O lizo ngangam neeznenu be izi.

⁴⁰ Nga eñnam dnarnu, be kwuyanu Jizōsi kpakara ele naaria eñni igbugbu zi odo n'odo, o tukwasi be aka a otu otu, gwō kpakara be. ⁴¹ Renwu ojo hi nu rime agida ele badnu whuya, neesi lulo. "Ji bu Nnwō Chiokike."

Kovu Jizōsi bigboru be, o kwēle be kwu oka, kwnornu nu be magwu nu ya bu Karajsi wam.

Jizōsi znirni izi oma
n'oro ogbako ele Ju
(Mak 1:35-39)

⁴² Nga chi boru, o zne nu hne kovu owu. Ele badnu noopio a, nga be pioharu a, be kwēle o gharu be whoga. ⁴³ Kovu Jizōsi kanu be, "M jeezne n'eli ele ke berere zni be izi oma eli-eze Chiokike, kwnornu nu ka bu nhne Chiokike kwno ziya m."

⁴⁴ O neezni izi oma nu kpakara oro ogbako ele Ju zi nu rime Judiya.

5

Ele mbom sno apna Jizōsi
(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20)

¹ Otu obochi Jizōsi gwuzo nu ngeri Osimini Genezareti, agida ele badnu naadnagidne a, nonu ikwu-onu Chiokike. ² O whnu ogbo lawuru zi nu ngeri mini, ele noogbu aznu whogaru nu rime be nosnu igbo be. ³ Jizōsi bna n'otu ogbo ke bu keru Sajmoni, kanu a o nubna matu nu rime mini, o daziri eli nu rime ogbo wam neezni ele badnu nhne.

⁴ Nga o znikworu nhne, o kanu Sajmoni, "Nubna ogbo nu rime mini wusi igbo i, gbu aznu."

⁵ Sajmoni saru a, "Nda-ai-kwu, a doligburu eñni a n'enu kpakara abali ka, o zia nhne obula a gburu, kovu kwnornu nu ikwu-onu i, m joowusi igbo." ⁶ Nga be wusiri igbo, be gbu agida aznu, ke mernu igbo bete nodoka. ⁷ Be whenu ele ibne be aka ele zi n'ogbo berere, be va yinu be aka. Be va gbuji ogbo lawuru wam n'aznu, be bete neemi. ⁸ Nga Sajmoni Pita whnurnu nhne mernu, o dna n'eli n'ochi Jizōsi kaa, "Nyenwe ai, hi nu hne me zi whoga kwnornu nu m bu m nye ojo."

⁹ Aznu be gburu duru be eñni k'agida. ¹⁰ O bu masi kpa o duru Jemisi nu Joni rumu Zebidi eñni, ele be nu Sajmoni sno noogbu aznu. Jizōsi kanu Pita, "Ogwu tuko i, hite nu kitna i joku nye jookwuhia badnu."

¹¹ Be kwohia ogbo be n'onu mini, sigbasi kpakara nhne snornu Jizōsi.

Jizōsi gworu
nye nchnichna
(Mat 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² Nga Jizōsi zi rime eli-ohna, otu nwerukna naaria nchnichna vakwnusiri a. Nga o whnurnu Jizōsi, o dna n'eli nu ruwħnu a, rjasno, kaa, "Nyenwe ai, o buru nu i pioru, i nwernu rikne mee m ziri richna."

¹³ Jizōsi dosnima aka a, kpatu a, kaa, "M pioru m, ziri richna." Ngangam, nchnichna wam whogaru n'ehni a.

¹⁴ Jizōsi doru a aka nu nsni kanu a, "O za nye obula i kanu, kovu la, gweru eñni gesi i nye okwa arjohna, gweru nhne Mozizi nyernu n'iwu kwa arjohna ma o buru nhne akebbe nyee be nu i zi richna."

¹⁵ Kovu otutnu a gbasaru k'agida, ke kpararu agida ele badnu naava nonu

ikwu-ọnu a, ma ọ gwọ nrịria be. ¹⁶ Agịda ige Jizọsi whọga, zne hne kọru owu, neekpe okpukpe.

Jizọsi gwọru nye ẹhni a
dọnwurnu ọdonwu
(Mat 9:1-8; Mak 2:1-12)

¹⁷ Ọ dụ n'otu ọbochi, nga Jizọsi neezni nhne, ele Farisi nū ele zni iwu ele Ju ele hi nū kpakara mgbu ke zị n'ẹli Galili nū Judiya nū Jeruselem va, be dazị, rikne Nyenwe aị zị n'ẹhni a, ọ nọgwo ele nrịria. ¹⁸ Ele rukna vuyanu a otu nye ngeri ẹhni a dọnwurnu ọdonwu, nye dnanyi n'olu ọkpata, be pio kpa be joovubna nū ruwgnu Jizọsi. ¹⁹ Nga be nwée rikne dụ a ẹhni kwnornu nū agịda ele badnū wam, be pne n'olu ọro, hi nū hne be dọkahalaru nhne vudna a n'olu ọkpata ọ dnanyi n'esilawuru igbudu badnū wam nū ruwgnu Jizọsi.

²⁰ Nga Jizọsi whnurnu ọkwnata mkpoma be, ọ kaa, "Nwerukna, be gbarunam ji kpakara mmehie i."

²¹ Ele Farisi nū ele zni iwu ele Ju n̄esikwa nū mkpoma be, "Nwerukna ka bụ nyele ke nookwulu Chiokike? Ndaa nye nwernu rikne ọ gbarū mmehie, hne ọ bụo Chiokike kpọi?"

²² Jizọsi mahjaru nhne be naari nū mkpoma be, ọ sịkwa be, "Kini kpahiaru anū naari ọriri ka nū mkpoma anū? ²³ Ndaa ke zị ewheke nū ọ kaa, 'Be gbarunam ji kpakara mmehie,' sọbu nū ọ kaa, 'Lizọ zne izne?' ²⁴ M piuru m anū mahija nū Nnwọ ke Badnū nwernu rikne n'owa ọ gbarū mmehie." Ọ kanū nwerukna wam ngeri ẹhni a dọnwurnu ọdonwu, "M ka m ji, lizọ, vuru ọkpata i, la ọro i."

²⁵ Ngangam, o lizọ nū ruwgnu be, chiri etere ọ dnanyi n'olu a, la n'oro a, naaznarni Chiokike. ²⁶ Ẹhni du kpakara be, be tū ogwnu znarni Chiokike, naakaa, "A whnūnam nhne ikne tna."

Jizọsi sukwuru Livai
(Mat 9:9-13; Mak 2:13-17)

²⁷ Nga nhne ka mekworu, Jizọsi whọgaru whnū otu nye ọna ntū be kwu Livai, hne ọ dazị n'oro ntū, Jizọsi kanū a, "Sno m." ²⁸ Livai lizọ, sigbasi kpakara nhne snornu a.

²⁹ Livai sinu Jizọsi okne iriri n'oro a, agịda ele ọna ntū nū ele berere snornu be neeri wiri. ³⁰ Ele Farisi nū ele zni iwu ele Ju sịkwa ele sno apna a, "Kini mernu anū noosno ele ọna ntū nū ele mmehie neeri wiri?"

³¹ Jizọsi sarū be, "Mkpa dibija ziko naakpa ele ẹhni buru ọma, okwolem ele nrịria. ³² M vage m o sukwu ele ọma, kovu ele mmehie ma be tuhnasna mkpoma."

Ajiji gbasiri ovu ọnu
(Mat 9:14-17; Mak 2:18-22)

³³ Be kanū a, "Ele sno apna Ọni noovu ọnu neekpe okpukpe ige ọbula, ma ele sno ele Farisi neeme masi kpam, kovu ele sno apna i neeri, nnonwo."

³⁴ Jizọsi sarū be, "Ele varū hne be nọolu nnwerne ikne be joovu ọnu hne be nū nye nọolu nnwerne ikne zị? ³⁵ Kovu ọbochi vawa, nga be jaanahọru be nye nọolu nnwerne ikne, ọ bụ nga be joovu ọnu n'ọbochi wam."

³⁶ Jizọsi tnuu be elulu ka, "Ọ zā nye joodokaru mkpekele ikpe ikne dnusi n'iwo ọknani, o mene kpam, ọ joodoka ke ikne, ikpe ikne nū ke ọknani jaadnabna. ³⁷ Ọ zī masi nye jeegweru manya ikne gbasị n'olori akpukpo ọknani, o mene kpam, manya ikne wam jaagbawama olori akpukpo ọknani, manya nū olori akpukpo whume etekne. ³⁸ Kovu be gbasị manya ikne n'olori akpukpo ikne. ³⁹ Ọ zā nye ke nwọru manya ọknani noopio ke ikne, kwnornu nū ọ karū ke ọknani ka mma."

6

Ajiji gbasiri
Ọbochi Ozukwa Inwe
(Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)

¹ Ọ dụ otu Ọbochi Ozukwa Inwe, Jizọsi nū ele sno apna a naagawhe n'esilawuru ẹkwu ikpa, ele sno apna a bete nọgwo ikpa, naata, naariria a n'aka be. ² Agwna ele Farisi sịkwa, "Kini mernu anū neeme nhne kwésile n'iwu n'Ọbochi Ozukwa Inwe?"

³ Jizọsi sarū be, "Anū gwnūna nhne Dev-idi mernu nga wiri gwnurnu a, ya nū ele sno a? ⁴ Ọ bnaznernu n'oro nsọ Chiokike, gweru brẹdi be bitaru nū ruwgnu Chiokike ke ele arjohna bụ ele kwesiri o ri, ri a, nyee masi ele nū ya sno."

⁵ Jizọsi kanū be, "Nnwọ ke Badnū bụ Nyenwe Ọbochi Ozukwa Inwe."

Nwerukna aka
dọnwurnu ọdonwu
(Mat 12:9-14; Mak 3:1-6)

⁶ Ọ dụ n'Ọbochi Ozukwa Inwe berere, Jizọsi bna n'oro ogbako ele Ju neezni nhne, otu nwerukna aka dọnwurnu ọdonwu zị pii.

⁷Ele Farisi nū ele zni iwu ele Ju noopio nhne be jeeji bno Jizōsi nhne, be needne a ma be jōowhnu ma ọ jōogwo nrīria n'Ọbochi Ozukwa Inwe. ⁸Kovu nū Jizōsi mahjāru nhne be naari nū mkpoma be. Ọ kanu nwerukna wam aka dōnwurnu ọdonwu, "Lizọ, gwuzoru nū ruwhnu kpakara ele badnu." O lizọ, gwuzoru.

⁹Jizōsi kanu be, "Me sika anu, ọ buru oma n'iwu o mee nhne oma n'Ọbochi Ozukwa Inwe sōbu o mee nhne buo oma, ọ znohia budnu sōbu o gbu ogbu?" ¹⁰O lezute be anya, kanu nwerukna wam, "Dōsnima aka i." Ọ dōsnima aka a, aka a buru oma lele kpa ọ zī nū mbom.

¹¹Kovu ovu weru be ẹhni k'agida, be bete neesikwarita ẹhni be nhne be jeeme Jizōsi.

Jizōsi hōhiaru nri nū
badnu lawuru ele izi

(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹²N'ige wam Jizōsi whogaru zne nū rugwu zne kpe okpukpe, o neekpenu Chiokike tem chi bo. ¹³Nga chi boru, o suk-wukota ele sno apna a, hōru nri nū badnu lawuru nū rime be, sukwu be ele izi. ¹⁴Ka bu rehwna be, Sajmoni, nye o sukwuru Pita, nū Anduru nwene a, Jemisi, Jōni, Filipu, Batolomi, ¹⁵nū Matiyu, Tōmosi, Jemisi nnwo Alifayosi, Sajmoni nye zī n'esislawuru ele noonwu bekwnu nū mkpoma, ¹⁶nū Judasi nnwo Jemisi, nū Judasi Isikarioti, nye reru a.

Jizōsi znirni nhne
gwo nrīria

(Mat 4:23-25)

¹⁷Nga ya nū be hiri nū olu rugwu hiedna, be gwuzoru n'eli etekne, agida ele sno apna a nū agida ele badnu ele hiri nū kpakara Judiya, nū Jeruselem ma ele wu nū ngeri mini eli Taya nū Sajdoni varu gbako nū hne be zi. ¹⁸Kpakara ele ka varu ma be nurnu ikwu-ōnu a, ma Jizōsi gwọ be nrīria be. Ọ gwōru ele renwu ojo nwugwu. ¹⁹Kpakara ele badnu wam noopio ma be kpatu a aka, kwnornu nū rikne hiri n'ẹhni a noogwo kpakara be nrīria be.

Ovu oso n'ōnu nū
nhne igbugbu ke mkpoma

(Mat 5:1-12)

²⁰Jizōsi gwelizo anya a olu le ele sno apna a, kaa,

"Ọwa oma zinu anu ele mboni,

kwnornu nū anu jeenwe eli-eze
Chiokike.

²¹Ọwa oma zinu anu ele wiri noogwnu kitna, kwnornu nū ruwho jeeji anu.

Ọwa oma zinu anu ele naakwana ẹkwna kitna,

kwnornu nū be jomumu rumu.

²²Ọwa oma zinu anu nga ele badnu snornu anu irno,

nga be jaachihala anu n'ogbako be, kpari anu,

kaa nū anu bu ele ojo kwnornu Nnwọ ke Badnu.

²³"Anu nwudna onwudna, anu tne eri snarnima, ogwo ẹnu anu zi agida n'oligwe. Kwnornu nū ọ bu kpa ele nda be mernu ele owhnurninya.

²⁴Kovu nū awhnuwhnu jaazinu anu ele eze, kwnornu nū anu rilem iru ke anu.

²⁵Awhnuwhnu jaazinu anu ele neeriji ruwho kitna,

kwnornu nū wiri jōogwnu anu.

Awhnuwhnu jaazinu anu ele nōomu rumu kitna,

kwnornu nū anu jaakwana ẹkwna, gba masi mkpe.

²⁶Awhnuwhnu jaazinu anu nga kpakara ele badnu naakaa anu oka oma, ọ bu kpa ele nda be mernu ele owhnurninya aghalaghala.

Whnu ele irno anu n'anya

(Mat 5:38-48; 7:12a)

²⁷"Kovu me naakanu anu, anu ele nōonu ikwu-ōnu m, anu whnu ele irno anu n'anya, anu menu ele snornu anu irno nhne oma.

²⁸Anu gozi ele nōovu anu onu, kpenu ele neemegbu anu okpukpe. ²⁹Ọ buru nū nye obula gbōru i aka nū nti, chetenu a berere masi. Ọ buru nū nye obula chinahoru i iwu olu i, chita masi a iwo rime i. ³⁰Nyega nye obula nōorio i nhne, ọ buru nū nye obula nahoru i nhne i, i kaa o nyehnata i. ³¹Lele kpa anu piuru ma ele badnu menu anu, anu menu be kpm.

³²"Ọ buru nū anu whnurnu ele wam n'anya bu ele nōowhnu anu n'anya, kini bu mbnarna anu nwernu? Ọ buredi ele mmehie nōowhnu ele whnurnu be n'anya n'anya. ³³Ọ buru masi nū anu neemenu ele neemenu anu nhne oma nhne oma kpoi, kini bu mbnarna anu nwernu? Ele mmehie neeme kpm. ³⁴Ọ buru nū anu gbaznisiri ele anu jaanahia nhne n'aka be nhne kpoi, mbnarna kini anu nwernu?"

Ele mmehie naagbazzisi ele mmehie be jaanahoru nhne n'aka be nhne. ³⁵ Kovu anu n'owhnu ele irno anu n'anya, anu menu be nhne oma, anu gbazzisi be nhne, le anya nu anu jaanahia nhne obula n'aka be. Ige wam ogwo ernu anu jaazi agida, anu j'obu rumu Nye Kakwo Nhne Dum Olu, kwnornu nu Chiokike neemenu ele nwée mkpoma mmamma nu ele ojo imerne oma. ³⁶ Anu nwe mkpoma obirizi lele kpa Nda anu nwernu mkpoma obirizi.

O kpe ele berere ikpe

(Mat 7:1-5)

³⁷ "Anu kpe ikpe, ma Chiokike gharu o kpe anu ikpe. Anu ma nye obula ikpe, ma Chiokike gharu ama anu ikpe. Anu gbarunu ele mernu anu nhne ojo, ma Chiokike gbarunu anu masi. ³⁸ Anu nyega, be jeenyega masi anu. Nhne otutu buru oma, be bniarnu aka, yuyo ke jiwheru eji-whe, bu nhne Chiokike jeenye i ke ji nu nsnunu i jeenwe rikne vuli. Kwnornu nu nhne anu jiri tunu nye berere bu nhne be jeeji tunu anu."

³⁹ Jizosi tnuhu be elulu ka, "Nye isni o nwernu rikne noodu nye isni? Be lawuru be jaadnabna nu rime olulu? ⁴⁰ Nye sno apna nye-zni-nhne jaakakwo nye zni a nhne. Kovu nye obula muhiaru nhne nkaru j'oonu lele nye znirni a nhne.

⁴¹ "Kini kpaharu i neele nhne matu ke zi n'anya nwene i, kovu i za naari oriri gbasiri igwe-isisi ke zi n'anya i? ⁴² Ndaa kpa i jeeji kanu nwene i, 'Nwene, sete me gweme nhne matu ke zi n'anya i, nga i whnu na igwe-isisi ke zi n'anya?' Ji nye ruwhnu lawuru, beru osno gweme igwe-isisi ke zi n'anya ke i, ige wam i j'owhnusna osno o gweme nhne matu ke zi n'anya nwene i.

Isisi nu mkpuru a

(Mat 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ "O za isisi oma obula ke jami mkpuru ojo, ige o nwée rikne mi mkpuru oma.

⁴⁴ Be mahia isisi hite nu mkpuru a. Ele badnu za noogho mkpuru figi hite n'isisi akukara, m'obu mkpuru vajini n'igwnu-ogna. ⁴⁵ Badnu oma neegwehia nhne buru oma hite n'ekwnu oma ke zi nu mkpoma a. Badnu ojo hite n'ekwnu ojo ke mkpoma a neegwehia nhne ojo. Kwnornu nu onu nookwu hite nu nhne ke zi nu mkpoma a.

Ntu-eli lawuru

(Mat 7:24-27)

⁴⁶ "Kini kpararu anu noosukwu m, 'Nyenwe ai, Nyenwe ai,' kovu anu za neeme nhne me kwuru? ⁴⁷ Nye obula ke vakwnusiri m, nurnu ikwu-onu m, neeme masi be, m jeegesi anu nye o yiri. ⁴⁸ O yiri otu nwerukna noowu oro, o gwubna eli nkaru, tu ntutu-eli a n'olu rugwu. Nga mgba-mini eli gbaru, kwna oro wam, o nwée rikne kwnadna oro wam, kwnornu nu be wusiri a rikne. ⁴⁹ Kovu nye obula ke nurnu ikwu-onu m o za neeme be, yiri otu nwerukna wuru oro a n'olu rizna, ke gwumigwo eli nkaru, mini-eli gba, kwna oro wam, o dna girigidim, tu ogwnu."

7

Jizosi gworu nnwo izi nye risi ogwnu

(Mat 8:5-13)

¹ Nga Jizosi kwukworu kpakara oka ka nu nsnu ele badnu wam, o bna Kapanom. ² Otu nye ogwnu neechi otu riwhu ele ogwnu nwernu otu nnwo izi zi a mkpa k'agida, ke zi n'onu enwu. ³ Nga o nurnu nhne gbasiri Jizosi, o ziznenu a ele okno badnu ele Ju, riasno a ma o va gwo nnwo izi a. ⁴ Nga be vakwnusiri Jizosi, be riasnosi a rikne, "Nwerukna ka kwesiri nye i jeemenu nhne nu kpa. ⁵ Nwerukna ka whnurnu eli ai n'anya, o wunnu ai oro ogbako."

⁶ Jizosi snornu be zne.

Nga o zi ndundu n'oro a, nye ogwnu wam ziznenu a ele enyi a, kanu a, "Nyenwe ai, i dogbu ehni o va, m kwesile m nye i va oro a. ⁷ Ka mernu me gwnusige ehni m nu nye kwesiri o vakwnusi i. Kovu kwu oka kpoi, be j'ogwo nnwo izi m. ⁸ Kwnornu nu m bu nye zi n'ochichi, m nwernu m ele ka m, nu ele me ka. Me kanu nye ka 'Zne,' o zne, kanu nye berere 'Vaa,' o va. Me kanu nnwo izi m 'Mee ka,' o mee a."

⁹ Nga Jizosi nurnu oka ka, o duru a ehni, o tuhnaasna, kanu igbudu badnu wam sno a, "Me kanu anu ezi oka, m whnu lele m okwnata ovu hna kpa n'Izireli."

¹⁰ Ele wam o ziyaru lahna n'oro a, be whnu nu be gwolam nnwo izi wam.

Jizosi gworu nnwo rukna nwerinya nzi a nwurnu

¹¹ Kpa ige matu whemernu, Jizosi zne otu ohna be kwu Neni, ele sno apna a nu igbudu badnu snornu a zne. ¹² Kpa be naabna

n'ònuhna ẹ̀li-òhna wam, ele badnú vu iznu, otu nnwọ́ nwerinya nzi a nwúrnu nwernu, agída ele ẹ̀li wam sno a. ¹³ Nga Nyenwe aì whnúrnu a, ọ́ ònu a obirizi, kanú a, “Ì kwnáma ẹ̀kwna.”

¹⁴ O znekwnusi ele vu ọ̀kpata-iznu wam, kpatú a aka, be gwuzoru. Jizọ̀si kaa, “Wikoro rukna, m ka m jí, lizọ́.” ¹⁵ Nye wam nwúrnu ọ̀nuwu lizọ́, dazíri ẹ̀li nookwu ọ̀ka, Jizọ̀si kwuru a nyehnata nne a.

¹⁶ Kpakara ele badnú tọ́ ogwnu naaja Chiokike. Be kaa, “Otu nye ọ̀whnurninya hna ezi whų́yalam n'esilawúru aì, Chiokike valẹ̀m o yinu ele ke a aka.”

¹⁷ Ọ̀susu gbasíri Jizọ̀si gazu kpakara Judiya nú kpakara ẹ̀li zì a gburugburu.

Jizọ̀si nú Ọ̀ni
Nye Wú Mini

(Mat 11:2-19)

¹⁸ Ele sno apna Ọ̀ni kanú a kpakara nhne ka. O sukwu badnú lawúru nú rime be, ¹⁹ be zne síkwa Nyenwe aì, “Ọ́ bú jíwa bú nye ke jaava, sọ̀bu a le anya nye berere?”

²⁰ Nga be vakwnusiri Jizọ̀si, be kaa, “Ọ̀ni Nye Wú Mini ziyaru a síkwa i, ‘Ọ́ bú jíwa bú nye ke jaava, sọ̀bu a le anya nye berere?’ ”

²¹ Ige wam Jizọ̀si gwọ̀ru agída ele nríría zì ọ̀do n'ọ̀do, rẹ̀nuwu ojo hiri nú rime ele badnú whų́ya, ele isni whnúrnu ọ̀sno. ²² Ọ́ sarú ele izi wam, “Anú lahna kanú Ọ̀ni kpakara nhne anú whnúrnu nú ke anú núrnu. Ele isni whnúrnu ọ̀sno, ele mgwọ̀ro znernu izne, be neeme ele nchnìchna zìri rìchna, ele nsnì jnyo nọ̀nu nhne, ele nwúrnu ọ̀nuwu lizọ̀ru n'ẹnwu, be neezni ele mboni izi ọ̀ma. ²³ Chiokike jọ̀gozi nye obula ke jùla m kwnornu nhne me mernu.”

²⁴ Nga ele izi Ọ̀ni larú, Jizọ̀si bete naakanú igbudu badnú wam nhne gbasíri Ọ̀ni. “Kìni bú nhne anú znernu ọ́ whnú n'eli-ìkpa? Ekere achara ruwhere noovu? ²⁵ Ọ́ bú kìni nhne anú znernu ọ́ whnú? Nwerukna wogwu iwo marnú mma sa? Le, ele noowo iwo marnú mma, ele wu búdnú oriri nú ọ̀nuwunwo zì n'ọ̀ro ele eze. ²⁶ M ka m, risi kìni bú nhne anú znernu ọ́ whnú? Nye ọ̀whnurninya sa? Owe! Me kanú anú, ọ́ bú nye wam kakwo nye ọ̀whnurninya. ²⁷ Ka bú nye wam be gbarú nhne n'ọ̀kwukwo nsọ́ gbasíri a,

‘M jeezizne nye izi m nú ruwhnu i,
nye jeemekwata apna nú ruwhnu i.’

²⁸ Me kanú anú, n'esilawúru ele ele rinya múrnu, ọ́ zá nye kakwo Ọ̀ni, kọ̀vu nye zìkaru matì n'ẹ̀li-eze Chiokike kakwo Ọ̀ni.”

²⁹ (Nga kpakara ele badnú, ma ele ọ̀na ntú núrnu nhne Jizọ̀si kwuru, be kwuru nú apna Chiokike zì snam, kwnornu nú Ọ̀ni wúru be mini. ³⁰ Kọ̀vu ele Farisi nú ele znì iwu ele Ju júru mmúma Chiokike, kwnornu nú Ọ̀ni wúge be mini.)

³¹ Jizọ̀si síkwa be, “Ndaa nhne me jeeji sninu ebiri ka? Be nú lele kìni? ³² Be nú lele rúmu takìri dazigwu n'ahija noosukwu ibne be ikwu, kaa,

‘A kwannú anú eri,
anú tnége eri,

A gwnú eri mkpe

anú kwnáge ẹ̀kwna.’

³³ Ọ̀ni Nye Wú Mini varú, o ríle wiri, nwóge manya, anú kaa, ‘O nwernu rẹ̀nuwu ojo.’

³⁴ Nnwọ́ ke Badnú varú, neeri wiri, nọ̀nuwo manya, anú kaa, ‘Nye ka bú nye okne wiri nú nye nwọ́ okne manya, enyi ele ọ̀na ntú nú ele mmehie.’ ³⁵ Kọ̀vu nhne ele magwú Chiokike neeme neegesi nú akọ̀niche Chiokike ziri ezi.”

Be teru Jizọ̀si mọ̀no

³⁶ Otu nye Farisi sukwuru Jizọ̀si wiri n'ọ̀ro a, o zne n'ọ̀ro nye Farisi wam dazíri n'ìkpechi neeri wiri. ³⁷ Otu nwerinya ke wu búdnú mmehie n'ẹ̀li wam mahjaru nú Jizọ̀si neeri wiri n'ọ̀ro nye Farisi, o zne zųya mọ̀no otute zì n'ite alabasita. ³⁸ O gwuzoru n'aznú Jizọ̀si naakwina ẹ̀kwna n'ọ̀chi a, anya-mini a nọ̀owu n'ọ̀chi Jizọ̀si. O gweru rukeri-ize a kwnosnama be, snutu ọ̀chi a ọ̀nu, gweru mọ̀no otute wam te ọ̀chi a lawúru.

³⁹ Nga nye Farisi wam sukwuru Jizọ̀si wiri whnúrnu a, ọ́ kaa nú mkpọ̀ma a, “Ọ́ búru nú nwerukna ka bú nye ọ̀whnurninya, o znernu a mahja nú nwerinya ka naakpatú aka bú nye mmehie.”

⁴⁰ Jizọ̀si sarú a, “Sajimoni, o nwernu nhne me jaakanú i.”

Ọ́ kaa, “Kanú m, Nye-zni-nhne.”

⁴¹ Jizọ̀si kanú a, “Otu nwerukna ke naag-baznisi ele badnú iwai nwernu ele rukna lawúru ji a ọ̀gwo. Otu nyenum ji a riwhu mkpúru iwai isne, nye berere jí nri isne.

⁴² Be lawúru nwéne nhne be jeeji nọ̀kwu ọ̀gwo, o gbarúnú be ọ̀gwo wam be ji a. Nyele n'esilawúru be jọ̀whnu a n'anya karúkwo?”

⁴³ Sajmoni saru, “M che m nu ọ bu nye wam ọ gbarunu ogwo zi agida.”

Jizosi kanu a, “I kperu ikpe oma.”
⁴⁴ Jizosi tuhnasna hne nwerinya wam zi kanu Sajmoni, “I whnrnu nwerinya ka? M varu m oro i, i nyege m mini me snu ochi m, kovu o ji anya-mini a snu ochi m lawuru, gweru rukeri-ize a kwnosnama be. ⁴⁵ I snuge m onu, kovu nwerinya ka, hite n'ige me varu, zi noosnutu ochi m lawuru onu. ⁴⁶ I tege risi m mono, kovu ọ wusiri mono eknarna oma n'ochi m lawuru. ⁴⁷ Kam kpararu, me kanu i, lele kpa be gbarunu a agida mmehie, owhnun'anya a zi agida. Nye be gbarunu nhne matj nwerunu owhnun'anya zi mati.”

⁴⁸ Jizosi kanu nwerinya wam, “Be gbarunam ji mmehie i.”

⁴⁹ Ele nu Jizosi dazi neeri wiri nookwurita n'ehni be, “Nye ka bu nyele ke naagbaru mmehie?”

⁵⁰ Jizosi kanu nwerinya wam. “Okwnata mkpoma i znohialam ji, la n'udno.”

8

*Agwna ele rinya ke
snornu Jizosi*

¹ Nga ka mekworu, Jizosi znernu hite n'otu eli matj du n'eli agida berere nokpo okwo izi oma eli-eze Chiokike. Nri nu badnu lawuru wam ele izi a sno a, ² ma agwna ele rinya be gworu renwu ojo nu nriria zi odo n'odo, Meri, nye be kwu Magidalini, nye Jizosi chihalaru renwu ojo esau nu rime a, ³ Joana nnwerne Kuza, nye neelegidne oro Erodu, ele rinya berere sno a bu Suzana nu agida ele berere. Ele rinya ka neeyinu be aka nu mkpa be hite nu nhne hi n'aka be whuya.

*Elulu nye ogha mkpuru
(Mat 13:1-9; Mak 4:1-9)*

⁴ Kpa igbudu badnu naagbakọ hne Jizosi zi, hite n'agida eli-ohna, ọ tñunu be elulu ka.

⁵ “Otu nye ernalu ekwu znernu agha mkpuru. Kpa ọ naagha mkpuru, agwna mkpuru dna nu ngeri apna, ele badnu zo be ochi, rumu onunu tuturu be ta. ⁶ Agwna be dnarnu n'olu rugwu, nga be furu, be chnanwu kwnornu nu be nwée mini. ⁷ Agwna mkpuru berere dnarnu n'esilawuru igwnu, igwnu wam sohja kpagbu be. ⁸ Agwna mkpuru berere

dnarnu n'eli buru oma, be so, minya mkpuru, otu riwhu kakwo kpa be kparu be.”

Nga o kwukworu oka ka, ọ kaa, “Nye nweru nsni ọ ji ọ nu nhne, ọ nrnu.”

*Nhne o kwno tnu elulu
(Mat 13:10-17; Mak 4:10-12)*

⁹ Ele sno apna a sika a risi elulu ka. ¹⁰ Jizosi kanu be, “Be mernu ma anu mahia nhne tugwaru otugwa ke eli-eze Chiokike, kovu be jookwunu ele berere oka n'elulu, ma, ‘Be neele anya, kovu be jowhnu osno, be noobno nsni, kovu be joghohia.’”

*Risi elulu nye
ogha mkpuru wam
(Mat 13:18-23; Mak 4:13-20)*

¹¹ “Ka bu risi elulu wam. Mkpuru wam bu ikwu-onu Chiokike. ¹² Mkpuru ke zi nu ngeri apna nu lele ele nrnu ikwu-onu wam nu mkpoma be, ma be gharu o kweru, be znohia be. ¹³ Ele ke zi nu rugwu nu lele ke nrnu ikwu-onu wam gweru snarnima nwugwu a, kovu nu be nwée egwnugwnu, be kweru ige matj, kovu nga nhne okpa iru varu, be dnahala aznu. ¹⁴ Mkpuru ke dnarnu n'esilawuru igwnu nu lele ele nrnu ikwu-onu wam, kovu kpa be nooso, oriri nu ekwnu nu nhne oso n'onu k'owa ka, kpagbu be, ọ ghọ nhne minja mkpuru. ¹⁵ Kovu ele ke dnarnu nu hne eli buru oma bu ele ke ji mkpoma oma be nu ezi oka, bita ikwu-onu ka nga be nrnu a, be hite n'osnuta mkpoma minya mkpuru.”

*Tonji zi olu nhne tonji
(Mak 4:21-25)*

¹⁶ “O za nye noomusi tonji bita a nu mkpururu okpata, mobu kpusni a nhne, tñnuma, ọ bita a n'olu nhne be bita tonji, ma ele naabnanya oro whnrnu iwhne a. ¹⁷ Nhne obula be tugwaru otugwa jowhuya iwhne, be jookpume kpakara nhne be kpusnirni okpusni ma ele badnu whnrnu be. ¹⁸ Kam kpararu, anya du anu eli nhne anu nonu. Be jeenye nye obula ke nweru, kovu nye nwée, be jaanahoru a ọ bubi, ke ọ riri nu o nweru.”

*Nne Jizosi nu rumu nne a
(Mat 12:46-50; Mak 3:31-35)*

¹⁹ Nne Jizosi nu rumu nne a varu ma be whnu a anya, kovu nu be nwée rikne zne ndundu kwnornu igbudu badnu wam.

²⁰ Be kanụ Jizọsi, “Nne i nụ ụmụ nne i gwuzogwu n'ederezi noopio ọ whnụ i.”

²¹ Jizọsi sarụ be, “Nne m nụ ụmụ nne m bụ ele nurnu ikwu-ọnu Chiokike, neeme be.”

*Jizọsi bigboru
ruwhe osimini
(Mat 8:23-27; Mak 4:35-41)*

²² Otu ọbuchi Jizọsi kanụ ele sno apna a, “Anụ ngwa ma a whe aka osimini kiyari.” Be bna nụ rime otu ogbo zneba. ²³ Kpa be neezne, Jizọsi nirmi anyarna. Okne ruwhe neewhe, mini ọowubna nụ rime ogbo, ogbo noopio o mii.

²⁴ Ele sno apna a vakwnusi a, kpatnanya a, kaa, “Nda-ai-kwu, mini neeri ai.”

O lizọ, bigbo ruwhe wam nụ abakamini wam, be whebi, ọhna dna bii. ²⁵ Jizọsi sịkwa ele sno apna a, “Ndaa hne ọkwnata mkpoma anụ zị?”

Be tū ogwnu, o ji be anya, be neesikwarita ibne be, “Nye ka bụ nyele? O ọọtunu ruwhe nụ abaka-mini ọka, be bnonu a nsnj.”

*Jizọsi gwọru nye
renwu ojo nwugwu
(Mat 8:28-34; Mak 5:1-20)*

²⁶ Jizọsi nụ ele sno apna a kwọru ogbo be zne n'eli ele Gerasa ke zị n'aznụ Osimini Galili. ²⁷ Nga Jizọsi hiri n'ogbo whuya, otu nye renwu ojo nwugwu hi n'eli wam kwnusi a. Nwerukna ka gbulem ọkwnu o wó iwo, o wú n'oro, ọro a bụ n'ilili. ²⁸ Nga ọ whnurnu Jizọsi, o si lulo dna n'eli n'ochi a, siwama n'okne nkoli, “Kini bụ me nụ ji nwekogwu, Jizọsi Nnwọ ke Chiokike Kakwo Nhne Dum Olu? Bikno, i tá m awnwhnu.” ²⁹ O kwuru kpa kwnornu nụ Jizọsi nyernu renwu ojo wam iwo o hi nụ rime a whuya. Agida ige be kpagidnernu nwerukna wam, be tū a ijigba ọchi nụ aka, be neese a nse, ọ gbajikwo ijigba, renwu ojo chibna nụ hne kọru owu.

³⁰ Jizọsi sịkwa a, “Kini bụ rewhna i?”

O kaa, “Lijoni,”* kwnornu nụ agida renwu ojo barnu nụ rime a. ³¹ Be riasno Jizọsi ọ chibna be n'olulu awnwhnu.

³² Odokwnu ezni zị nụ ndundu naata wiri n'olu rugwu, renwu ojo riasno Jizọsi o kweru be zne bna nụ rime ezni wam, ọ karu be zne. ³³ Renwu ojo wam hiri nụ rime nwerukna wam whuya, bna nụ rime ezni

wam, odokwnu ezni wam gbadna ngwu-langwu wam, dnabna nụ rime mini, rinwu nụ rime mini.

³⁴ Nga ele ọozu ezni wam whnurnu nhne mernu, be gbawhu, zne tnsinu ele zị nụ rime eli-ohna ma nụ ekwu. ³⁵ Ele badnụ whoga zne whnụ nhne mernu, be vakwnusi Jizọsi, whnụ nwerukna wam renwu ojo whogaru nụ rime a hne ọ dazị eli n'ochi Jizọsi, woru iwo, echiche a zuru ozu, ogwnu tū be. ³⁶ Ele whnurnu nhne mernu kanụ ele badnụ kpa be gwọru nwerukna wam renwu ojo nwugwu. ³⁷ Kpakara ele wu n'eli Gerasa gburugburu kanụ Jizọsi ọ whoga n'eli be, kwnornu nụ ogwnu ọotu be. Ọ bna nụ rime ogbo lahna.

³⁸ Nwerukna wam renwu ojo whogaru nụ rime a riasno a ma o snornu a la, kovu Jizọsi chihala a, kanụ a, ³⁹ “La n'oro i, kanụ ele badnụ nhne Chiokike mennu i.”

Nwerukna wam la, ọotnusa kpakara n'eli-ohna nhne Jizọsi mennu a.

*Nnwọ rinya matị nụ
nwerinya ntụ ọvnarna
(Mat 9:18-26; Mak 5:21-43)*

⁴⁰ Nga Jizọsi lahnarnu, igbudu badnụ nabnanyarnu a, kwnornu nụ be neele anya a. ⁴¹ Otu nwerukna rewhna a bụ Jarjosi, nye risi ọro ogbako ele Ju, vakwnusiri a, dna n'eli n'ochi Jizọsi, riasno a ọ va ọro a. ⁴² O riasno a kwnornu nụ o nwernu otu nnwọ rinya kpoi, ke gbaru nri nụ awha lawuru, nye zị n'onu enwu.

Kpa Jizọsi neezne n'apna, igbudu badnụ snornu a naadnagidne a. ⁴³ Otu nwerinya ke naaria ntụ ọvnarna nri nụ awha lawuru, zị n'esilawuru igbudu badnụ wam, tuwhukwo kpakara nhne o nwernu n'aka ele dibja, kovu ọ zá nye nwernu rikne gwọ a. ⁴⁴ Ọ varu n'aznụ Jizọsi kpatu ọnu iwo a aka, ngangam, ọvnarna a gbabiri.

⁴⁵ Jizọsi sịkwa, “Nyele kpaturu m aka?”

Kpakara be goru. Pita kaa, “Nda-ai-kwu, igbudu badnụ ka naadnagidne i.”

⁴⁶ Kovu Jizọsi karu, “Otu badnụ kpaturu m aka, m maam nụ rikne hiri n'ehni m whoga.”

⁴⁷ Nga nwerinya wam whnurnu nụ o nwée rikne tugwa, ehni naama a ririri, ọ dna n'eli n'ochi Jizọsi, kahja nụ ruwhnu igbudu badnụ wam nhne mernu ọ jiri kpatu iwo a aka, nụ kpa be gwọru a ngangam. ⁴⁸ Jizọsi

* 8:30 Lijoni ke bụ agida ele ogwnu.

kanụ a, “Nnwọ m rinya, ọkwnata mkpọma i znohialam ji, la n'udno.”

⁴⁹ Kpa Jizọsi kpụ ọka n'ọnu, otu badnụ hiri n'ọro Jarjosi va, kanụ Jarjosi nye nnwọ a naarja arja, “Nnwọ i rinya nwunam. I kpaknama Nye-zni-nhne ẹhni berere.”

⁵⁰ Nga Jizọsi nurnu a, ọ kanụ Jarjosi, “I tũko ogwnu, kweru kpọi, be jọogwo a.”

⁵¹ Nga ọ vaduru n'ọro, o kwéle nye ọbula snornu a bna nụ rime ọro, okwolem Pita, Jóni nụ Jemisi, nụ nda nụ nne nnwọ rinya wam. ⁵² Kpakara ele badnụ zị naakwna ẹkwana, naagbanụ nnwọ rinya wam mkpe. Jizọsi kanụ be, “Anụ kwnáma ẹkwana, nnwọ rinya ka nwúna ọnwu, o neezni anyarna.”

⁵³ Be mụ a rụmu, kwnornu nụ be magwụ nụ nnwọ rinya wam nwurnu ọnwu. ⁵⁴ Kọvu nụ Jizọsi nwugwuru a n'aka, kaa, “Nnwọ, lizọ.” ⁵⁵ Enine a hiehnarnu, o lizọ ngangam. Jizọsi kanụ be, be nyee a nhne, ma o ri. ⁵⁶ O duru ele murnu a ẹhni, kọvu kanụ be, be káhjanu nye ọbula nhne mernu.

9

Jizọsi zihalaru nri nụ badnụ lawuru

(Mat 10:5-15; Mak 6:7-13)

¹ Jizọsi sukwukọta ele izi nri nụ ẹbo wam n'otu, nyee be rikne nụ rikne ọchichi ọ chíhala renwu ojo nụ ọ gwọ nriria. ² O zihala be zne kpọ okwo ẹli-eze Chiokike, gwọ ele nriria. ³ O kanụ be, “Anụ jí nhne ọbula kpa anụ neezne. Anụ jí mkpara mọbu rekpa, mọbu brẹdi, mọbu iwai, anụ chí iwo lawuru. ⁴ Oro ọbula anụ bnarnụ, anụ daziri pji tem anụ whọga n'ẹli-ọhna wam. ⁵ O bụru nụ ele badnụ nábnanyana anụ, anụ whọga n'ẹli-ọhna wam, lịsnama rịzna ke zị n'ọchi anụ, ma ọ bụru nhne akebbe megidine be.”

⁶ Be whọga, zne hite n'otu ẹli zne ẹli berere, nọokpo okwo izi ọma, nọogwo ele nriria kpakara ọhna.

O gbagwojiri Erọdu anya

(Mat 14:1-12; Mak 6:14-29)

⁷ Nga Erọdu nye nẹechi Galili nurnu kpakara nhne neeme, ọ gbagwojiri a anya, kwnornu nụ agwna ele badnụ naakaa nụ Jóni hilem n'ẹnwu lizọ, ⁸ ele berere naakaa nụ Ẹlajia whụyaru iwihne, ele berere naakaa nụ otu nụ rime ele ọwhnurninya gbaka hiri n'ẹnwu lizọ. ⁹ Erọdu kaa, “M biri m Jóni risi, nyele bụ nye ka me nọonu nhne gbasiri a?” O pio ọ whnụ Jizọsi.

Jizọsi nyernu

pokwu badnụ isne wiri

(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Jón 6:1-14)

¹⁰ Nga ele izi wam hiehnarnu, be kanụ Jizọsi nhne be mernu. O kwuru be whọga ichne, zne ẹli Bẹtesaida. ¹¹ Nga igbudu badnụ wam mahjaru, be snornu a. O kwubnanya be, kwunu be ọka gbasiri ẹli-eze Chiokike, gwọ masi ele nriria.

¹² N'ogbednachi nga chi neeji, nri nụ badnụ lawuru wam vakwnusi Jizọsi, kanụ a, “Zihala ele ka ma be zne nụ rime ẹli-ọhna ma nụ rime ẹkwu, zuru nhne oriri, dnanyị n'abalị a, kwnornu nụ a zị nụ hne kọru owu.”

¹³ Jizọsi saru be, “Anụ nyee be nhne be jeeri.”

Be saru a, “Nhne a nwernu hna kwolem ike brẹdi isne nụ aznụ lawuru, okwolem ma a jeezne zuya wiri a jeenye igbudu badnụ ka.” ¹⁴ Pokwu ele rukna isne zị pji.

Kọvu Jizọsi kanụ ele sno apna a, “Anụ mee ma be daziri ẹli nụ mkpuru nri badnụ isne, mkpuru nri badnụ isne.”

¹⁵ Ele sno apna a mee kpam, nye ọbula daziri ẹli. ¹⁶ Jizọsi gweru ike brẹdi isne wam nụ aznụ lawuru wam, le anya n'oligwe, tų mmamma, nyawama be. O nyee be ele sno apna a, be nyee igbudu badnụ wam. ¹⁷ Kpakara be ri, riji rụwho, ele sno apna a tųtukota rųvnuruvnu ke gwarnụ, nri nụ nkịta lawuru jihjaru.

Pita kahjaru nye Jizọsi bụ

(Mat 16:13-19; Mak 8:27-29)

¹⁸ Otu ọbochi, nga Jizọsi neekpe okpukpe ichne, ele sno apna a nụ ya zị, ọ sịkwa be, “Ele badnụ be naakaa nụ me bụ nyele?”

¹⁹ Be saru a, “Agwna be naakaa, Jóni Nye Wụ Mini, ele berere naakaa, Ẹlajia, ele berere masi naakaa, otu nụ rime ele ọwhnurninya gbaka hiri n'ẹnwu lizọ.”

²⁰ Kọvu Jizọsi sịkwa be, “Anụ n'iwihuru anụ, anụ kanụ nụ m bụ m nyele?”

Pita saru a, “I bụ Karaịsi ke Chiokike.”

Jizọsi kwuru ọka

gbasiri ẹnwu a

(Mat 16:20-28; Mak 8:30--9:1)

²¹ Jizọsi dọ be aka nụ nsnị be kánụ nye ọbula. ²² O kanụ be, “Nnwọ ke Badnụ jaatarị agida awhnụwhnu, ele okno badnụ nụ ele risi arjonna nụ ele neezni iwu ele Ju jooju a, be gbu a, nga ọbochi ẹto whemernu, o jeehi n'ẹnwu lizọ berere.”

²³ Ọ kanụ kpakara be, “Ọ bụru nụ nye ọbula joosno m n'aznụ, o jooju ẹhni a, vuru ogba a kpakara ọbochi sno m. ²⁴ Kwnornu nụ nye ọbula ke noopio ọ znọhia bụdnu a, jootuwu a, kọvu nye ọbula ke jootuwu bụdnu a kwnornu m, jọoznohia a. ²⁵ Mbnarna kịni bụ nhne badnụ jeenwe ọ bụru nụ ọ rihia kpakara ọwa n'iru, kọvu tuwume bụdnu a? ²⁶ Nye ọbula ke iwhe-nerne m nụ ikwu-ọnu m jootu, Nnwọ ke Badnụ jootu iwhe-nerne nye wam nga ọ jaava n'igwugwu a nụ n'igwugwu ke Nda a nụ ke ele enine izi nsọ. ²⁷ N'ezime me kanụ anụ, agwna ele gwuzo hna jónwu ẹnwu tem be whnụ ẹli-eze Chiokike.”

Onwoghari ke Jizọsi

(Mat 17:1-8; Mak 9:2-8)

²⁸ Nga ọbochi ẹsato whemernu kpa Jizọsi kwuru ikwu-ọnu ka, o kwuru Pita, Jóni nụ Jemisi yisinu ẹhni a zne n'olu rugwu kpe okpukpe. ²⁹ Kpa o zị neekpe okpukpe, ruwhnu a gbanwornu, iwo naacha va-a-a, neeke eke lele amụma. ³⁰ Ngangam, be whnụ ele rukna lawuru nụ ya nook-wurita ọka, be bụ Mozizi nụ Ẹlajia. ³¹ Be whuyaru n'igwugwu, be nụ Jizọsi kwu ọka gbasiri ẹnwu a ke jeemezu nụ Jeruselem. ³² Anyarna turu Pita nụ ele nụ ya zị, kọvu nga anya dnornu be, be whnurnu igwugwu Jizọsi nụ ele rukna lawuru be nụ a gwuzo. ³³ Kpa be nọowhoga hne Jizọsi zị, Pita kanụ a, “Nda-ai-kwu, ọ bụru ọma a daziri hna. Ngwa ma a wu ọro-ẹka ẹto hna, otu ke i, otu ke Mozizi, otu Ẹlajia.” (Ọ máa nhne o jookwu.)

³⁴ Kpa ọ kpu ọka ka n'ọnu, erumeru oligwe whuyaru kpusni be, ogwnu turu be kpa be zị n'erumeru oligwe wam. ³⁵ Otu akpịri hiri n'erumeru oligwe wam, kaa, “Ka bụ Nnwọ m, nye me họhiaru, anụ bnotenu a nsnị.”

³⁶ Nga akpiri wam kwukworu, be whnurnu Jizọsi nsnunu a. Ele sno apna a bítaru nhne be whnurnu nụ mkpọma be, ọ zá nye be kannụ nhne be whnurnu ige wam.

Jizọsi gwọru

wikoro rukna

(Mat 17:14-18; Mak 9:14-27)

³⁷ N'ekile a, nga be hiri nụ rugwu wam hiedna, igbudu badnụ vakwnusiri Jizọsi. ³⁸ Otu nwerukna hiri n'igbudu badnụ wam siwama lulo, “Nye-zni-nhne, bikno le nnwọ

m rukna anya, kwnornu nụ ọ bụ otu nnwọ me nweru. ³⁹ Rẹnwu ojo nwugwu a, o si lulo, o vudna n'ẹli nọodo a, o nọogbo okoto n'ọnu, o gbu ọkwu su ọ sigbasi a, ma o gbu a. ⁴⁰ M riasno ele sno apna i ma be chihala a, kọvu be nwée rikne.”

⁴¹ Jizọsi saru be, “Anụ ebiri ka nwée ọkwunata mkpọma, ele mkpọma hiri aghi, me nụ anụ jaadazi dị ngele? Me jeesinu anụ mkpọma dị ngele?” Ọ kanụ nwerukna wam, “Kwuya nnwọ i rukna hna.”

⁴² Nga nnwọ rukna wam naava, rẹnwu ojo wam vudna a n'ẹli, ọsi a rikne. Kọvu Jizọsi bigboru rẹnwu ojo wam, gwọ a, kwuhnata a nda a. ⁴³ Rikne ẹrnu Chiokike duru kpakara be ẹhni.

Jizọsi kwukwnornu ọka gbasiri ẹnwu a

(Mat 17:22,23; Mak 9:30-32)

Kpakara nhne o neeme noodu ele badnụ ẹhni, Jizọsi kanụ ele sno apna a, ⁴⁴ “Anụ bno nsnị nhne me naakanụ anụ. Be jeegweru Nnwọ ke Badnụ resi n'aka ele badnu.” ⁴⁵ Kọvu be ghóyage nhne o nookwu. O bụ nhne tugwaru otugwa n'anya be, be máa nhne ọ bụ. Ogwnu kwéle be sịkwa a nhne gbasiri a.

Nyele kakwo ibne a?

(Mat 18:1-5; Mak 9:33-37)

⁴⁶ Ele sno apna a bete neesigha ọka n'esilawuru be nye kakwo ibne a. ⁴⁷ Nga Jizọsi mahiaru nhne zị be nụ mkpọma, o kwuru otu watakiri gwuzote a nụ ngeri a. ⁴⁸ Ọ kanụ be, “Nye ọbula ke jaanarnụ watakiri ka nụ rẹwhna m, nanarnụ m, nye ọbula ke nanarnụ m, nanarnụ nye ziyaru m. Kwnornu nụ nye kakwo matị n'esilawuru anụ, nye wam bụ nye kakwo.”

Nye zá neemegidne anụ, dagwunu anụ

(Mak 9:38-40)

⁴⁹ Jóni kanụ a, “Nda-ai-kwu, a whnurnu otu badnụ ke naachihala rẹnwu ojo nụ rẹwhna i, a bnosni a, kwnornu nụ ọ zá noosno ai.”

⁵⁰ Jizọsi kaa, “Anụ bnósní a, kwnornu nụ nye zá neemegidne anụ, dagwunu anụ.”

Otu mgbu kwéle

ọ nabnanya Jizọsi

⁵¹ Kpa ige nọodu ọ jaala oligwe, Jizọsi kpebitem o zne Jeruselem. ⁵² O zihala ele izi nụ ruwhnu a, be zne otu ẹli Sameria ma be mekwatanụ a nhne. ⁵³ Kọvu ele ẹli wam

kwéle ọ nabnanya a, kwnornu nù ọ nù lele nù ọ neezne Jeruselem. ⁵⁴ Nga ele sno apna a Jemisi nù Jóni whnurnu ka, be sika a, “Nyenwe aì, ì piuru ma a sukwudna bèkwnu n'oligwe rnegbukwo kpakara be?”

⁵⁵ Kọvu nù Jizọsi tũhnasarnu, bigbọ be. ⁵⁶ [Ọ kaa, “Anù máa enine anù nwernu. Nnwọ ke Badnù váge ma o gbu badnù, kọvu ọ znohia bũdnu badnù.”] Be whe zne ẹli berere.

*Nhne o joowhu ele
sno apna Jizọsi
(Mat 8:19-22)*

⁵⁷ Kpa be neezne nù apna, otu nwerukna kanù a, “M joosno ì hne ọbula ì neezne.”

⁵⁸ Jizọsi kanù a, “Edu nwernu mkpewu hne be dnanyi, ọnunú oligwe nwernu alikwu hne be zukwa inwe, kọvu Nnwọ ke Badnù nwéé hne ọ jaabita risi a.”

⁵⁹ Ọ kanù nye berere, “Sno m.”

Kọvu nwerukna wam kaa, “Nyenwe aì, kweru me beru ọsno lite nda m.”

⁶⁰ Jizọsi kanù a, “Gharù ele nwurnu ọnwu ma be lite ele nwurnu ọnwu ibne be, kọvu zne kpọ okwo ìzi ọma ẹli-eze Chiokike.”

⁶¹ Nye berere kwno kaa, “Nyenwe aì, m joosno ì, kọvu kweru m me beru ọsno zne bekwu ele ọro m ikwu ipne-aznù.”

⁶² Jizọsi kanù a, “Ọ zá nye ọbula ke yisiri aka nù mfama ẹkwu ke anọ ọro nọonpughari, daziri neele anya n'aznù, kwesiri ẹli-eze Chiokike.”

10

*Jizọsi zihalaru nri
badnù ẹsau nù ẹbo*

¹ Nga ka mekworu, Jizọsi hòhiaru nri badnù ẹsau nù ẹbo, ma o zihala be ẹbo ẹbo nù rime ẹli-ọhna nù mgbu ọbula ọ jaabna.

² Ọ kanù be, “Ogwe nhne ẹkwu zì agida, kọvu nù ele ẹrnu zì ele nù ele. Kam kpayarù, anù rjọ Nyenwe ogwe nhne ẹkwu ma o zizne ele ẹrnu n'ẹkwu a. ³ Anù zne, m neezizne anù lele rjumu atnurnu n'esilawuru edu. ⁴ Anù jì rẹkpa iwai, mọbu rẹkpa, mọbu okoro-ọchi, anù bèkwu nye ọbula n'apna.

⁵ “Nga anù bnarnù ọro ọbula, anù beru ọsno kaa, ‘Udno zjnu ọro ka.’ ⁶ Ọ bũru nù nye udno zì n'oro wam, udno anù jaazjnu a, ọ bũru nù nye udno zfla, udno anù jaahiehnakwnusi anù. ⁷ Anù dazigidne n'oro wam, neeri, nọonwo nhne be jeenye

anù. Ka bũ kwnornu nù nye ẹrnu kwesiri ogwo ẹrnu a. Anù znẹkọ n'oro n'oro.

⁸ “Nga anù bnarnù ẹli-ọhna ọbula ke be nabnanyarnù anù, anù ri nhne ọbula be jeenye anù. ⁹ Anù gwọ ele nrjira zì pji, anù kanù be, ‘Ẹli-eze Chiokike zì anù ndũdu.’ ¹⁰ Kọvu nù ẹli ọbula anù bnarnù ke be náb-nanyana anù, anù zne n'apna a, kaa, ¹¹ ‘Ọ bũbedi rjizna ẹli anù ke takwnusiri n'ochi aì, a lĩsarnu a megidne anù. Kọvu anù mahia nù ẹli-eze Chiokike zì ndũdu.’ ¹² Me kanù anù, Chiokike joodonu ẹli Sodom obirizi karù ẹli wam n'ọbochi ikpe.

*Eli-ọhna kwé ekwe
(Mat 11:20-24)*

¹³ “Awhnũwhnu jaazjnu ì, jì Korazini. Awhnũwhnu jaazjnu ì, jì Bẹtesaida. Kwnornu nù ẹrnu ndu-ẹhni ke be nrjuru nù rime anù, ọ bũru nù be rnù be nù ẹli Taya nù ẹli Saidoni, be zneru ọtuhnasna mkpọma agida ige wheru ewhe, daziri n'ikpe mkpe nù rẹtnu. ¹⁴ Kọvu be joodonu Taya nù Saidoni obirizi n'ikpe karù anù. ¹⁵ Jìwa masì, Kapanom, be jeegwelizọ ì olu dũ oligwe? Be jeegwedna ì ẹli, dũ bèkwu ẹli rẹnwu.

¹⁶ “Nye noobnonu anù nsnì noobnonu m nsnì, nye jũru anù nọju m. Nye ọbula ke jũru m nọju nye ziyaru m.”

*Nri badnù ẹsau nù ẹbo wam
hiehnaru*

¹⁷ Nri badnù ẹsau nù ẹbo wam jiri snarnjima hiehna, kaa, “Nyenwe aì, ele rẹnwu ọjo bnonnu aì nsnì nù rẹwhna ì.”

¹⁸ Jizọsi kanù be, “M whnurnu m Ekwensu hne o hi n'oligwe dna lele amuma. ¹⁹ M nyernu m anù rikne ọ zokwasi agwọ nù akpì ọchi nù o megbu kpakara rikne ke nye irno, ọ zá ke nwernu rikne mekasi anù nhne rja rja. ²⁰ Kọvu mkpọma sọ anù n'ọnu kwnornu nù rẹnwu ọjo noobnonu anù risi, kọvu anù nwũdna nù be gbarù rẹwhna anù n'ọkwukwo n'oligwe.”

*Jizọsi nwũdnarnu
(Mat 11:25-27; 13:16,17)*

²¹ Ige wam Jizọsi nwũdnarnu k'agida nù rime Enine Nsọ, kaa, “Meka, Nda, Nyenwe oligwe nù ọwa, kwnornu nù ì bigwaru nhne ka n'anya ele akọ nù ele marnù nhne, kọvu ì kpumennu be rumu takiri. Owe! Nda, meka, kwnornu nù ọ bũru ọma kpmam n'anya ì.

²²“Nda m yisiri kpakara nhne n'aka m. O zá nye magwụ nye Nnwọ wam bụ, okwolem Nda. O zá nye magwụ masị nye Nda bụ, okwolem Nnwọ wam, nụ ele Nnwọ wam piuru o kpumenu a.”

²³Ige wam ọ tũhnasna hne ele sno apna a zị, kanụ be ichne, “Owa oma zĩnu anya ke whnũrnu nhne anụ whnũrnu. ²⁴Me kanụ anụ, agida ele ọwhnurninya nụ ele eze piuru ọ whnũ nhne anụ nọowhnu kọvu be whnũna, nụ ọ nũrnu nhne anụ nọonu, kọvu nụ be nũna.”

Elulu nye Sameria oma

²⁵Otu mgba, nye ọgwu iwu lizọru naakpa Jizọsi iru, sịkwa a, “Nye-zni-nhne, kịni bụ nhne me jeeme ma m kehja m bũdnu kwó okwo?”

²⁶Jizọsi sarụ a, “Kịni bụ nhne be gbarụ n'iwu? Ndaa kpa i nọogwuu a?”

²⁷O sarụ, “I jeegweru kpakara mkpoma i nụ kpakara mkpuru ovu i, nụ kpakara iknernema i nụ kpakara echiche i whnũ Nyenwe aị Chiokike i n'anya. Whnũ masị nye agbatibi i n'anya lele ẹhni i.”

²⁸Jizọsi kanụ a, “I sakwahiaru a, mee kpam, i jaazi bũdnu.”

²⁹Kọvu o piuru o mee ẹhni a nye oma, ọ sịkwa Jizọsi, “Nyele bụ nye agbatibi m?”

³⁰Jizọsi sarụ a, “Otu nwerukna hiri nụ Jeruselem neezne Jeriko, ọ dnabna n'aka ele buznu. Be woru iwo a, li a nhne, gbawhu, sigbasi a n'ọnu ẹnwu. ³¹O dnabna nụ otu nye arjohna neewhe n'apna wam, nga ọ whnũrnu a, ọ garụ ngeri berere znernu hne o zneezne. ³²Kpam masị, otu nye Livai, nga ọ vaduru hne ọ zị, whnũ a, ọ garụ ngeri berere znernu hne o zneezne.

³³Kọvu otu nye Sameria neewhe n'apna wam, vaduru hne ọ zị, nga ọ whnũrnu a, ọ donu a obirizi. ³⁴O znekwnusi a, wusi a monu nụ manya, knesi ẹnya a. O vukwasị nwerukna wam n'otu anọ ọro a, kwuzne a n'oro ele izne, legidne anya nkari. ³⁵N'ekile a, o nyee nyenwe ọro ele izne wam iwai, kanụ a, ‘Legidne a anya nkari, me hiehna, m jọkwu i nhne ọbula i mewhuru nụ risi.’

³⁶“N'esilawuru badnụ ẹto ka, ndaa nye i cheru gesiri nụ nye wam dnabnarnụ n'aka ele buznu bụ nye agbatibi a?”

³⁷Nye ọgwu iwu wam kaa, “Nye wam ke donu a obirizi.”

* 11:2 Agwna nhne be gbarụ kwuru be mee nhne i noopio n'owa lele kpa be mee a n'oligwe

† 11:4 Agwna nhne be gbarụ kwuru dọhia n'aka nhne ọrnurna

Jizọsi kanụ a, “Zne, mee kpam.”

Jizọsi znernu ọro

Mata nụ Meri

³⁸Nga be neezne n'apna, Jizọsi nụ ele sno apna a va otu ẹli-ọhna, zne n'oro Mata nye gbamanụ a ọro a. ³⁹Mata nwernu otu nwene rinya ẹwhna a bụ Meri, Meri znernu daziri ẹli n'ochi Nyenwe aị, nọonu ikwu-ọnu a. ⁴⁰Kọvu echiche Mata jihiaru n'ernu ọ nọornu, ọ vakwnusi Jizọsi kaa, “Nyenwe aị, ọ gbásịla i nụ nwene m rinya sigbasiri me nunsnu m nọornu ẹrnu? Kanụ a ma o yisinu m aka.”

⁴¹Jizọsi sarụ a, “Mata, Mata, i naari ọri, neemekpa ẹhni i ẹhni kwnornu agida nhne.

⁴²Kọvu otu nhne zị mkpa. Meri hōrulam nhne ke ka mma, ọ zá nye jeenwe rikne nahōru a ya.”

11

Jizọsi znirni nhne

gbasiri okpukpe

(Mat 6:9-13; 7:7-11)

¹O dũ otu ọbochi Jizọsi zị neekpe okpukpe n'otu hnanum, nga o kpekworu, otu nụ ele sno apna kanụ a, “Nyenwe aị, zni aị kpa be kpe okpukpe lele kpa Jōni znirni ele sno apna a.”

²O kanụ be, “Nga anụ neekpe, anụ kaa, ‘Nda aị,

ẹwhna i bũru nhne zị nsọ.

Ẹlị-eze i va.*

³Nyee aị wiri tna, ke joozunu aị ọbochi tna.

⁴Gbarunu aị mmehie aị,

lele kpa a jaagbarunu ele mehieru aị.

I yisi aị nụ rime nhne ọrnurna.’”†

⁵O kanụ be, “O bũru nụ otu nụ rime anụ nwernu enyi, o znekwnusi a n'esilawuru abali, kaa, ‘Enyi m, gbaznisi m ike brẹdi ẹto. ⁶Otu enyi m berere vakwnusiri m, m nwée m nhne me jeenye a.’

⁷“Enyi a hi nụ rime ọro sa a, ‘I kpákna m ẹhni. M tũsnilem ọro, me nụ rĩmu m dnanyi n'okpata. M jéenwe rikne lizọ nye i nhne ọbula.’ ⁸Me kanụ anụ, ọ bụ n'ezi nụ o jéelizo nye a kwnornu nụ ọ bụ enyi a, kọvu kwnornu nụ iwhnerne zá nọotu nye ọri, o jeelizo nye a.

⁹“Kpam masị, me kanụ anụ, anụ riọ, be jeenye anụ, anụ pio, anụ jooopiohia,

anụ znu aka n'onu-mgbo, be jaagbamanu.
¹⁰ Kwnornu nū nye obula ke n̄orio, n̄oriohia, nye noopio, noopiohia, nye nooznu aka nū mgbo be jaagbamanu a.

¹¹ “Ndaa nye bụ nda n'esilawuru anu, nye nnwo a j̄orio aznu, o nyee a agwo? ‡
¹² M̄obu o r̄io a ekwna ochichi, o nyee a akp̄i?
¹³ O b̄uru anu ele j̄oogburu ēhni anu nū bujo mah̄iaru o nyee r̄umu anu nkesi b̄uru oma, o k̄o b̄uru Nda anu ke oligwe, o b̄u nū o j̄eenye ele n̄orio a Enine Nso?”

*Jiz̄osi nū Belizibolu
 (Mat 12:22-30; Mak 3:20-27)*

¹⁴ Jiz̄osi naach̄ihala r̄enwu ojo ke dnarnu mgbu. Nga r̄enwu ojo wam wh̄ogaru, nwerukna wam ke dnarnu mgbu kwuru oka, o du kpakara ele badnu ēhni. ¹⁵ K̄ovu agwna be kaa, “O ji rikne Belizibolu nye risi ele r̄enwu ojo naach̄ihala r̄enwu ojo.” ¹⁶ Ele berere naakpa a iru, kaa, o gesi be nhne elekema hi n'oligwe.

¹⁷ Jiz̄osi mah̄iaru mkp̄oma be, o kanu be, “Eli-eze obula kewama megidne ēhni a, o j̄ootubiri etekne, oro obula kewama megidne ēhni a, o jaadna. ¹⁸ O b̄uru nū Setani kewama megidne ēhni a, eli-eze a j̄oogwuzoli. M nookwu ka kwnornu nū anu karu nū m ji m rikne Belizibolu naach̄ihala r̄enwu ojo. ¹⁹ K̄itna, o b̄uru nū m ji m rikne Belizibolu naach̄ihala r̄enwu ojo, ele sno anu ji rikne nyele naach̄ihala be? Be j̄oobu ele ikpe anu. ²⁰ K̄ovu o b̄uru nū m ji m aka Chiokike naach̄ihala r̄enwu ojo, eli-eze Chiokike d̄ulam anu ēhni.

²¹ “Nga nye dikne woru mgwna ogwnu a, neese oro a, ekwnu a zi n'udno. ²² K̄ovu nga nye kakwo a rikne varu, megbu a, o nah̄oru a kpakara mgwna ogwnu a ke o t̄ukwasiri mkp̄oma, kesa ekwnu a.

²³ “Nye d̄agwunu m, neemegidne m, nye snone m ch̄ikota nhne, n̄obosa obosa.

*R̄enwu ojo hiehnarnu
 (Mat 12:43-45)*

²⁴ “Nga r̄enwu ojo hiri nū rime badnu wh̄oga, o zneghar̄i n'eli chna chna chna, noopio hne o j̄oozukwa inwe. O b̄uru nū o wh̄n̄na, o kaa, ‘M jaalahna n'oro me hiri wh̄uya.’ ²⁵ Nga o vaduru, o wh̄nu nū be zasnarnu oro wam b̄ikwata nhne nkari.
²⁶ O jeezne ch̄iri r̄enwu ojo esau ibne a

‡ 11:11 Agwna nhne be gbar̄u kwuru br̄edi

ele nweru risi rikne karu a, be wuru nū rime nye wam. Onodi ipne-aznu nye wam j̄ohnasi bujo karu kpa o zi nū mbom.”

Nye owa oma n'ezi

²⁷ Kpa Jiz̄osi zi nookwu oka ka, otu nwerinya siwama n'igbudu badnu wam, “R̄uwho ke wuru i nū r̄ema ke i n̄wornu b̄u nhne be goziri ogozi.”

²⁸ Jiz̄osi saru, “Ele owa oma karukwo b̄u ele n̄onu ikwu-onu Chiokike, neeme be.”

*Nhne elekema ke Jona
 (Mat 12:38-42)*

²⁹ Kpa igbudu badnu wam gbar̄oru hne Jiz̄osi zi, o kanu be, “Ebiri ojo ka noopio nhne elekema, o za nhne elekema be jeenye be, okwolem nhne elekema Jona. ³⁰ Lele kpa Jona b̄u nhne elekema ke ele Ninive, o b̄u kpa Nnw̄o ke Badnu j̄oobunu ebiri ka. ³¹ Eze nyerinya Seba jeelizo ya nū ele ebiri ka bna n'ikpe, o jaama be ikpe, kwnornu nū o hiri n'osotoma k'owa va nurnu akoniche Solomoni. K̄ovu le, nhne kakwo Solomoni zi hna. ³² Ele Ninive jeelizo, be nū ebiri ka bna n'ikpe, be jaama be ikpe, kwnornu nū be t̄uhnasarnu mkp̄oma n'okpo okwo Jona. K̄ovu le, nhne kakwo Jona zi hna.

*Iwhne ke ēhni
 (Mat 5:15; 6:22,23)*

³³ “O za nye j̄oomusi tonji bita a nū hne tugwaru otugwa, m̄obu bita nū mkpururu nk̄ita. Tn̄unuma, be bita a n'olu nhne be bita tonji, ma ele naabnanya oro wh̄n̄urnu iwhne a. ³⁴ Anya b̄u iwhne ke ēhni. O b̄uru nū anya i b̄uru oma, kpakara ēhni i j̄oobu iwhne iwhne. K̄ovu o b̄uru nū anya i b̄u owa, kpakara ēhni i jaagba ochichiri. ³⁵ Anu ledukom anya o zi iwhne ke zi anu n'ēhni b̄o gh̄o ochichiri. ³⁶ Ka kpayaru, o b̄uru nū kpakara ēhni i b̄u iwhne iwhne, o za ngeri ke gbar̄u ochichiri, kpakara ēhni i j̄oobu iwhne lele nga tonji n̄oomukwasi i iwhne a.”

*Ele Farisi nū
 ele zni iwu ele Ju
 (Mat 23:1-36; Mak 12:38-40)*

³⁷ Nga Jiz̄osi kwukworu oka ka, otu nye Farisi sukwa a, o va snornu a ri wiri, o snornu a zne, o daz̄iri n'ikpechi. ³⁸ Nye Farisi wam wh̄n̄urnu nū Jiz̄osi kwoge aka bete ri wiri, o du a ēhni.

³⁹Nyenwe aị kanụ a, “Kịtna anụ ele Farisi beru ọsno sụ aznụ okiko nụ agbụgba wiri, kọvu nụ ọwho-anya nụ agwa ojo jihjaru nụ rime anụ. ⁴⁰Anụ ele iwhnirniwhno! Ọ bụo otu badnụ wam mernu rime okiko nụ aznụ a? ⁴¹Anụ gweru nhne zị nụ rime agbụgba wiri ọnu ele mboni obirizi, kpakara nhne jaazinu anụ richna.

⁴²“Awhnụwhnu zinu anụ ele Farisi, kwnornu nụ anụ nọokwu otu nga nụ nri ke kpakara mkpọro ọkwukwo nwernu ẹknarna ọma ke ẹkwu, kọvu anụ juru ikpe zị snam nụ ọwhnun'anya Chiokike. Ọ zị mkpa nụ anụ zernu eme nhne ka nụ ke berere.

⁴³“Awhnụwhnu zinu anụ, ele Farisi, kwnornu nụ anụ whnurnu risi ngadna n'oro ọgbako anụ n'anya, ọ naamasị anụ ele badnụ neebekwu anụ ikwu n'ahija.

⁴⁴“Awhnụwhnu zinu anụ, ele Farisi, kwnornu nụ anụ nụ lele ilili ke ele badnụ maa nọzo ọchi n'olu a.”

⁴⁵Otu nye ọgwu iwu saru Jizosi, “Nye-zni-nhne, ọka ka i nookwu naakpasị aị iwh-nerne.”

⁴⁶Jizosi saru nye ọgwu iwu wam, “Awhnụwhnu jaazinu anụ ele ọgwu iwu, kwnornu nụ anụ noovute ele badnụ ivu rịnya be vuru, kọvu anụ n'iwihuru anụ jéegweru otu mkpaka anụ yinu be aka.

⁴⁷Awhnụwhnu zinu anụ, kwnornu nụ anụ noowu ilili ele ọwhnurninya, ele nda anụ ọknani gburu. ⁴⁸Anụ bụ ele akebne nụ ele kwnagidnenu nhne ele nda anụ ọknani mernu, be gburu ele ọwhnurninya, anụ wu ilili be. ⁴⁹Chiokike nụ nhne ọmuma a karu, ‘M jeeziznenu be ele ọwhnurninya nụ ele izi, be joogbu agwna be, be jaakpakna ele berere ẹhni.’ ⁵⁰Kam kpayaru, ebiri ka jaata awhnụwhnu kpakara ọvnarna ele ọwhnurninya be gburu hite n'ọpanizo ọwa, ⁵¹hite n'ọvnarna Ebeli dū n'ọvnarna Zakaraya, nye be gburu n'iketa ojo arjohna nụ hne zị nsọ. Owe! Me kanụ anụ, ebiri ka jọkwu kpakara ọgwo ọvnarna ka.

⁵²“Awhnụwhnu zinu anụ ele ọgwu iwu, kwnornu nụ anụ gwemernu snambị ke naagbama ọnuhna akoniche, anụ bnáge, anụ kwéle ele pioru ọ bna be bna.”

⁵³Nga Jizosi hiri nụ pii whọga, ele Farisi nụ ele zni iwu ele Ju nookwunu a ọnu rikne, neesikwa ajiji agida nhne. ⁵⁴Be needne, noopio ma be jọnu nhne be jeeji bno a nhne.

12

Ọ dọ aka nụ nsnị gbasiri ruwhnu lawuru

(Mat 10:26,27)

¹Nga igbudu ele badnụ gbakoru hne Jizosi zị ke mernu be nọzo ibne be ọchi, Jizosi beru ọsno naakanụ ele sno apna a, “Anụ neeze nhne whu bredi ke ele Farisi, ke bụ ruwhnu lawuru. ²Kwnornu nụ be jookpume kpakara nhne be kpus-nirni okpusni, kpakara nhne be tugwaru otugwa jọwhuya iwhe. ³Nhne anụ kwuru n'ochichiri, be jookwuhija n'iwhehnie, ke anụ tukasiri nụ nsnị nụ rime ọro matị, be jookwuhija n'olu ọro.

Nye anụ kwesiri ọ tū ogwnu

(Mat 10:28-31)

⁴“Ele enyi m, me kanụ anụ, anụ tū ogwnu ele noogbu anọ-ẹhni, ele nwée rikne o mee nhne berere. ⁵Kọvu me kanụ anụ nye anụ jọotu ogwnu a, anụ tū ogwnu nye wam ke nwernu rikne gbu anọ-ẹhni, tūbna enine nụ rime bekwnu. Owe! Me kanụ anụ, anụ tū ogwnu a. ⁶Be zá neere wonzna isne mkpuru jwai matị lawuru? Kọvu Chiokike zá neechezu otu nụ ruwhnu a. ⁷N'ezị, be gwunuru kpakara rukeri-ize ke risi anụ ọnu. Ogwnu tū anụ, anụ zị okne ọnu ahija karu agida wonzna.

Ọ kwuhija nụ ọ ju Karaisi

(Mat 10:32,33; 12:32; 10:19,20)

⁸“Me kanụ anụ, nye ọbula ke jookwuhija m nụ ruwhnu ele badnụ, Nnwọ ke Badnụ jookwuhija nye wam nụ ruwhnu ele enine izi Chiokike. ⁹Kọvu nye ọbula ke jọogonahoru m nụ ọ maa nye me bụ nụ ruwhnu ele badnụ, m jọogonahoru a nụ ruwhnu ele enine izi Chiokike. ¹⁰Nye ọbula ke kwuru ọka ojo megidne Nnwọ ke Badnụ, be jaagbarunu a, kọvu nye ọbula ke kwuru kwugidne Enine Nsọ, be jaagbarunu a.

¹¹“Nga be jookwuru anụ zne n'oro ọgbako ele Ju, nụ ruwhnu ele ọchichi nụ ele risi, kpe anụ ikpe, mkpoma lálọ anụ mini kpa anụ jọogoru ọnu anụ mọbu nhne anụ jookwu. ¹²Enine Nsọ jeezni anụ n'ige wam nhne anụ jookwu.”

Elulu nye eze
iwhnirniwhno

¹³ Otu badnụ n'esilawuru igbudu badnụ wam, kanụ Jizōsi, “Nye-zni-nhne, kanụ nwene m rukna ma o keme mkpe aị.”

¹⁴ Jizōsi sarụ a, “Enyi m, nyele mernu m nye ikpe mọbu nye ke mkpe n'esilawuru anụ?” ¹⁵ O kanụ be, “Any a dū anụ ẹli gbasiri kpakara owho-anya, kwnornu nū bụdnū badnū hige n'agida ẹkwnu o nwernu whuya.”

¹⁶ Jizōsi tñunu be elulu ka, “Ekwu otu nye eze miji agida mkpuru. ¹⁷ Nye eze wam naari nū mkpoma a, 'Ndaa nhne me jeeme? M nwée m ọbna hne me jaabita mkpuru m.’

¹⁸ “O kaa, 'Ka bụ nhne me jeeme, m jaak-wnadna kpakara ọbna m, wu ọbna ikne ke zị rude, m jaabita kpakara mkpuru m nū ẹkwnu m nū rime be. ¹⁹ M jaakanụ ẹhni m, I nwernu agida ẹkwnu i kpabitaru agida awha, zukwaru inwe, ri, nwọ, mkpoma sọ i n'ọnu.”

²⁰ “Kovu Chiokike kannụ a, 'Ji nye iw-nirniwhno, be noopio bụdnū i n'aka i n'abalị ka. Nyele jeenwe kpakara nhne i kpabitannu ẹhni?”

²¹ “Ka bụ kpa o jaazinu kpakara ele kpabitannu ẹhni be ẹkwnu, kovu be nwée ẹkwnu nū ruwhnu Chiokike.”

Anụ kwnata Chiokike
mkpoma

(Mat 6:25-34)

²² Jizōsi kanụ ele sno apna a, “Ka bụ nhne me kwno naakanụ anụ, anụ rígbuko ẹhni anụ n'oriri gbasiri bụdnū anụ, nhne anụ jeeri, mọbu gbasiri ẹhni anụ, iwo anụ joowo. ²³ Bụdnū kakwo wiri, ẹhni kakwo iwo. ²⁴ Anụ le rumu ọnunu, be ghá mkpuru, be zá neegwe nhne n'ẹkwu, be nwée ọbna hne be bita mkpuru, kovu Chiokike nọoznu be. Anụ zị okne ọnu ahia karukwo rumu ọnunu. ²⁵ Ndaa badnụ n'esilawuru anụ ke nwernu rikne tükwasị nhne nū bụdnū a hite n'origbu ẹhni a? ²⁶ Hne o bụ nū anụ nwée rikne mee nhne matị nū kpa, kini mernu anụ naariḡbu ẹhni anụ gbasiri nhne ke berere?

²⁷ “Anụ lekọm atna kpa be nooso. Be zá nọdogbu ẹhni be n'ernu, be kwné ikpe. Kovu me kanụ anụ, o bụbedi Solomoni n'iwuhuru a nū kpakara igwugwu a, yíge eyi lele otu nū rime be. ²⁸ O bụru nū Chiokike noowosi achara ke zị n'ẹkwu iwo, bụ ke zị tna, ekile be kpọne be nū bekwnu, o kọ bụru anụ, o joowosi anụ iwo, anụ ele ọkwnta ovu matị. ²⁹ Anụ tükwasị

mkpoma anụ nū nhne anụ jeeri mọbu nhne anụ ọonwo, anụ rígbu ẹhni anụ gbasiri a. ³⁰ Kwnornu nū kpakara nhne ka bụ nhne ele máa Chiokike noopio, Nda anụ magwu nū kpakara nhne ka zị anụ mkpa. ³¹ Kovu anụ pio ẹli-eze Chiokike, o ọotukwasinu anụ kpakara nhne ka masi.

Ekwnu ke zị n'oligwe
(Mat 6:19-21)

³² “Anụ tū ogwnu, ogbori atnurnu matị, kwnornu nū o masiri Nda anụ o nyee anụ ẹli-eze a. ³³ Anụ re nhne anụ nwernu kesị ele mboni. Anụ mehjanu ẹhni anụ rẹkpa iwai ke ká aka, anụ kpabita ẹkwnu n'oligwe ke kwó okwo, hne nye buznu nwée rikne zne, akịka zá naata ẹkwnu zị pii. ³⁴ Kwnornu nū hne ẹkwnu anụ zị bụ hne mkpoma anụ jaazi masi.

Ele izi anya dūru ẹli

³⁵ “Anụ jiknernu nọornu ẹrnu, ele tọnji be noonwu onwu. ³⁶ Lele ele neese nyenwe be znernu iriri ọlulu nnwerne ikne ma o hiehna, nga o hieru, znu aka n'ọnu-mgbo, be gbamanụ a ọro wara wara. ³⁷ Owa ọma zinu ele izi wam nyenwe be ọjowhnu hne be neese nse nga o hiehnarnu. Me kanụ anụ ezi ọka, o ọjosuru ajni n'ikwnu, kanụ be, be daziri ẹli ri wiri, o bụru nye izi be. ³⁸ Owa ọma zinu ele izi wam, o bụru nū nyenwe be varu n'esilawuru abalı mọbu n'onu ọsisi, o ọjowhnu nū be zị neese nse. ³⁹ Kovu anụ mahia nū o bụru nū nye nwe ọro mahiaru ọtnu-ige nye buznu jaava, o béekwele be liwa ọro a. ⁴⁰ Kam kpayarụ, anụ neese masi nse, kwnornu nū Nnwọ ke Badnū jaava ige anụ tuge anya a.”

Ohi ke kwesiri
o kwnata mkpoma
(Mat 24:45-51)

⁴¹ Pita sịkwa a, “Nyenwe aị, i nọotnunu aị elulu ka, sọbu kpakara badnū.”

⁴² Nyenwe aị sarụ a, “Nyele bụ ohi wam ke be kwesiri o kwnata mkpoma, nye nyenwe a mernu nye risi ọro a, ma o neenye ele ohi wiri n'ige kwesiri? ⁴³ Nye risi ọro wam ọjọbu nye ọwa ọma o bụru nū nyenwe a jaava whnū nū o mernu nhne kwesiri. ⁴⁴ Me kanụ anụ ezi ọka, nyenwe a jeeme a nye jeelekota kpakara ẹkwnu a. ⁴⁵ Kovu o bụru nū ohi wam jaakaa nū mkpoma a, 'Nda m kwu gbulem ọkwnu,' o bete naaligbu ele ohi rukna nū rinya, neeri, nọonwo manya,

manya noogbu masị a. ⁴⁶Nda kwu ohi wam jaava n'obochi o tũge anya a nũ n'ige o maa. O joogbubi a ichichi lawuru, mee ya nũ ele kwé ekwe takó awnhũwhnu.

⁴⁷ "Nye izi ke marnũ nhne nda a kwu piuru, o jiknernune o mee a, be jaapnja agida mbinibini. ⁴⁸ Kõvu nye ke maa, ke mernu nhne kwesiri be ta a awnhũwhnu, be jaapnja a mbinibini matị. Kwnornu nũ nye be nyernu agida nhne, bũ nye be joopio agida nhne n'aka a. Nye be nyernu agida nhne o legidne anya, be joopio nhne zị agida karũkwu n'aka a.

Jizõsi, nhne neegweya
okewa

(Mat 10:34-36)

⁴⁹ "M varũ m o gweya bẽkwnu n'owa, nhne me noopio o bũ nũ o noonwu kịtna. ⁵⁰ M nwernu m mini be jowu m, m joozukwa inwe tem be mezu a. ⁵¹ Anũ cheru nũ m gweyarũ m udno n'owa? Oza! Me kanũ anũ, m gweyarũ m okewa. ⁵² Hite nũ kịtna zne nũ ruwhnu, badnũ isne zị n'otu oro jeekewa, badnũ ẽto megidne badnũ lawũru, badnũ lawũru megidne badnũ ẽto. ⁵³ Be jeekewa

Nda megidne nnwõ a rukna,
nnwõ rukna megidne nda a,
nne megidne nnwõ a rinya,
nnwõ rinya megidne nne a,
nne nzi megidne nnwerne nnwõ a,
nnwerne nnwõ megidne nne nzi a."

Anũ ghõhia ige ka

(Mat 16:2,3)

⁵⁴ Jizõsi kanũ igbudu badnũ wam, "Nga anũ whnũrnũ runwurnu oligwe hi n'odidna ẽnam, ngangam anũ kaa, 'Mini joozo,' mini zo masị. ⁵⁵ Nga anũ whnũrnũ ruwhere ndidna hne o neewhe, anũ jaakaa, 'O jeerne bẽkwnu,' o ziri kpam. ⁵⁶ Anũ ele ruwhnu lawũru! Anũ magwũ kpa be le owa nũ ruwhnu oligwe anya gwnũ nhne o jowbu. Kõvu ndaa kpa anũ maa ige ka?"

Ji nũ nye irno i mee udno

(Mat 5:25,26)

⁵⁷ "Kini mernu anũ maa nhne buru oma nũ omume? ⁵⁸ Nga ji nũ nye kwu i neezne ikpe zị n'apna, gbalị ma ji nũ a mee udno n'apna, o bũla kpam, o joopturnu i nyee nye risi ikpe, nye risi ikpe nyewhete i nye neelekõta ele ikelu, o tũbna a n'oro ikelu.

⁵⁹ Me kanũ i, i jowuhuya pii tem i kwũhnata kpakara iwai ipne-aznũ i jigwu."

13

Tũhnasna mkpõma hite nũ
mmehie mõbu nwũ ẽnwu

¹ Agwna ele zị nũ pii kanũ Jizõsi nhne gbasiri ele Galili ele Paileti jiri õvnarna be gwasị n'arjohna be. ² Jizõsi sarũ be, "Anũ che nũ ele Galili ka bũ ele mmehie kakwo ele Galili berere kwnornu nũ be tarũ awnhũwhnu kpa? ³ Me kanũ anũ, oza. Kõvu okwolem ma anũ tũhnasnarnu mkpõma, anũ jõonwu lele be. ⁴ Mõbu anũ che nũ nri nũ badnũ ẽsato ele oro olu ke zị nũ Sailom dnagburu, nũ be bũ ele ikpe marnũ karũ ele berere ele zị nũ Jeruselem? ⁵ Me kanũ anũ, oza. Kõvu o buru nũ anũ tũhnasnana mkpõma, anũ jõonwu lele be."

Elulu isisi figi

⁶ Jizõsi tnuun be elulu ka, "Otu nwerukna kpasiri figi n'ekwu a, o zne noopio mkpũru n'olu a, kõvu o whnũna mkpũru õbula. ⁷ O kanũ nye neelekwa ẽkwu figi wam, 'Ka bũ awha ẽto me naava hna noopio mkpũru n'olu isisi figi ka, kõvu m zã nõowhnu mkpũru õbula. Gbudna a! Ndaa ke o noolulu ẽli n'etekne?"

⁸ "O sarũ a, Nda-ai-kwu, 'Gharũ a otu awha berere, m joogwu ẽli gburugburu wũsi a nsị anõ. ⁹ O buru nũ o mĩnya mkpũru, o buru oma, kõvu o buru nũ o mĩnyage mkpũru, i gbudna a."

Jizõsi gwõru nrĩa

n'Obochi Ozukwa Inwe

¹⁰ N'otu Obochi Ozukwa Inwe, Jizõsi zị neezni nhne n'oro ogbako ele Ju, ¹¹ otu nwerinya zị nũ nrĩa nri awha nũ ẽsato, ke kpayarũ nũ o gbewhu egbewhu, o nwée rikne gwuzoru kwem rĩa rĩa. ¹² Nga Jizõsi whnũrnũ a, o sukwu a, kanũ a, "Nwerinya, nrĩa i lalam." ¹³ O tũkwasi a aka a lawũru, ngangam, nwerinya wam gwuzoru kwem, znarni Chiokike.

¹⁴ Kõvu ovu weru nye risi oro ogbako ele Ju ẽhni k'agida kwnornu nũ Jizõsi gwõru nrĩa n'Obochi Ozukwa Inwe. O kanũ ele badnũ wam, "A nwernu obochi isunu a ji nõornu ẽrnũ, anũ va ma be gwõ anũ nrĩa n'obochi ele ka, kõvu o bũo n'Obochi Ozukwa Inwe."

¹⁵ Nyenwe aị sarũ a, "Anũ ele ruwhnu lawũru, anũ zã nõotoma ehni anũ mõbu iyinya anũ n'Obochi Ozukwa Inwe zne nyee

a mini? ¹⁶ Nwerinya ka ke bu nnwo rinya Ebereham nye Ekwensu knernu eriri nri awha nu esato ka, o buo oma be toma a eriri ka ma o nwernu ehni a n'Obochi Ozukwa Inwe?" ¹⁷ Nga o kwuru ka, iwhnerne tu kpakara ele noogwuzogidne a. Kovu igbudu badnu wam nwudnarnu kwnornu agida ernu ndu-ehni o nornu.

Mkpuru mositadi
nu nhne wu bredi
(Mat 13:31-33; Mak 4:30-32)

¹⁸ Jizosi sika be, "Eli-eze Chiokike, o yiri lele kini? Kini bu nhne me jeeji gbu esi a? ¹⁹ O nu lele mkpuru isisi be kwu mositadi ke badnu kpasiri n'ekwu a. O so, ghogho isisi ke rumu onunu oligwe nornu alikwu nu nkala a."

²⁰ Berere kwono, o kaa, "Ndaa nhne me jeeji sninu eli-eze Chiokike?" ²¹ O nu lele nhne wu bredi ke nyerinya gweru gwasị n'agida ikpa tem kpakara a wu."

Onu-mgbo ke zi nworonwo
(Mat 7:13,14,21-23)

²² Jizosi neezne hi nu otu eli-ohna du eli-ohna berere neezni nhne kpa o neezne Jeruselem. ²³ Otu badnu sika a, "Nyenwe ai, okwole badnu ele nu ele bu ele be jooznohia?"

Jizosi saru be, ²⁴ "Anu yisi ehni garu n'onu-mgbo ke zi nworonwo, me kanu anu ezi oka, agida ele badnu joopio o bna, kovu be jeeuwe rikne bna. ²⁵ Nga nda kwu nwe oro lizoru gbasni oro, anu joogwuzo n'ederezi nooznu aka, naariasno, 'Nda-ai-kwu, bikno, gbamanu ai oro.'

"O jaasa anu, 'M maam ele anu bu mubu hne anu hi va.'

²⁶ "Ige wam anu jaakaa, 'A sno i ri wiri, nwu nhne onwunwo, i zirniri nhne n'eli ai.'

²⁷ "Kovu o jaasa anu, 'M maam ele anu bu mubu hne anu hi va. Anu hi hne me zi whoga, anu ele aruru-eli.'

²⁸ "Okwona ekwona nu ota rukwnurnu-ize jaazi nu pii nga anu jowhnu Ebereham, Aziki nu Jekopu nu kpakara ele owhnurninya n'eli-eze Chiokike, kovu anu buru ele be chihalaru n'ederezi. ²⁹ Ele badnu jeehi n'obosi ehnam nu odidna ehnam, hi nu rugwu nu odidna va, daziri eli n'iriri ke eli-eze Chiokike. ³⁰ N'ezika, agwana ele ipne-aznu jobu ele be osno, agwana ele be osno jobu ele ipne-aznu."

Jizosi whnurnu
Jeruselem n'anya
(Mat 23:37-39)

³¹ Ige wam agwana ele Farisi vakwnusiri Jizosi kanu a, "Hi nu hna whoga, zne hne berere. Erudu pioga o gbu i."

³² Jizosi saru be, "Anu zne kanu edu wam, m jaachihala renwu ojo, gwogwo masi ele nriria tna nu ekile, n'obochi ke eto, m jooznuzu ernu m. ³³ Kpa o zi, m jeezneriri tna nu ekile nu obochi ke sno a, kwnornu nu o kwesile be gbu nye owhnurninya nu hne buo Jeruselem.

³⁴ "Chei! Jeruselem, Jeruselem, ji ke noogbu ele owhnurninya, ke ji akaworugwu noolo ele be ziyannu i. Mgba ele kpa me pioro o chikota rumu i lele kpa enwerne ochichi neechikota rumu a nu mkpururu aka nkwa a lawuru, kovu i kwela. ³⁵ Le, be neesigbasinu anu oro anu ma o tobiri etekne. Me kanu anu, anu jowhnu m berere tem du nga anu jaakaa, 'Chiokike gozi nye wam ke naava nu rehna Nyenwe ai.'"

14

Jizosi zi n'oro nye Farisi

¹ O du otu Obochi Ozukwa Inwe, nga Jizosi zi n'oro otu nye Farisi be marnu rehna a neeri wiri, ele badnu zi needne a. ² Otu nwerukna ochi a lawuru nu aka a zaru aza zi nu ruwhnu a. ³ Jizosi sika ele Farisi wam nu ele zni iwu. "O buru oma n'iwu o gwogwo nriria n'Obochi Ozukwa Inwe, sobu o buo oma?" ⁴ Kovu be kpusniri onu be. Jizosi nwugwu nwerukna wam n'aka gwogwo a nriria wam, zihala a.

⁵ Jizosi sika be, "O buru nu i nwernu nnwo rukna mubu ehni ke dnabnarnu omi n'Obochi Ozukwa Inwe, anu jeegeghia a n'Obochi Ozukwa Inwe?" ⁶ O za nhne be saru a.

Badnu o gwedna ehni a eli
nu ovu oma

⁷ Nga Jizosi whnurnu kpa ele be sukwuru nohoru risi ngadna be jaadazi, o tnnu be elulu ka, ⁸ "Nga badnu obula sukwuru i ikwu iriri olulu nnwerne, i dazi nu risi ngadna, kwnornu nu nye nwernu igwugwu kakwo i nwernu rikne va. ⁹ O buru kpa, nye sukwuru anu lawuru jaavakwnusi i, kanu i, 'Nye nwerukna ka ngadna i.' Ige wam i jeeji iwhnerne daziri nu ngadna ke zi eli eli. ¹⁰ Kovu nga be sukwuru i, daziri eli nu

ngadna ke zị ẹli ẹli. Nye wam ke sukwuru i jaavakwnusi i, kanụ i, 'Enyi m, zne nụ ngadna ke ka mma.' Ige wam i jeenwe igwugwu nụ ruwhnu ele varụ pji. ¹¹Kwnornu nụ be jeegwedna nye ọbula ke gwelizọru ẹhni a olu, nye ọbula ke gwednarnụ ẹhni a ẹli, be jeegwelizọ a."

¹²Jizọsi kanụ nye wam sukwuru a, "Nga i siri wiri ọsisi mọbu ke anyasnu, i sikuwue ele enyi i kpọi, nụ rumu nwene i mọbu ele ibne i ele eze, i mee kpam, be jeesi wiri sukwu kwno i, ige wam be kwulam jị ọgwo. ¹³Kọvu nga i mernu iriri, sukwu ele mboni, nụ ele ọru, nụ ele mgworo nụ ele isni, ¹⁴be jọogozị i. Ọ bụ n'ezị nụ be nwée rikne kwụ i ọgwo, kọvu Chiokike jọokwuhnata i nga ele ọma jeehi n'enwu lizọ."

*Elulu okne iriri
(Mat 22:1-10)*

¹⁵Nga otu nye dazị neeri wiri nurnu a, ọ kanụ Jizọsi, "Ọwa ọma zinu nye jeeri wiri n'ẹli-eze Chiokike."

¹⁶Jizọsi sarụ a, "Otu nwerukna siri okne iriri sukwu agida ele badnụ. ¹⁷N'ige iriri wam, o zihala nye izi a, ọ kanụ ele be sukwuru, 'Vaa, be mekwolem kpakara nhne.'

¹⁸"Kọvu kpakara be n'otu bete nọorio be gharu be. Nye ke mbom kaa, 'M zuru m ẹli ẹkwu, m jeezne lekwa a, bikno gwnusi m n'ele i gharuru.'

¹⁹"Nye berere kaa, 'M zuru m nri ehni be knokotaru ẹbo ẹbo, m neezne ọ tule be, bikno gwnusi m n'ele i gharuru.'

²⁰"Nye berere kaa, 'M luru m nnwerne ikne, m jeeuwe rikne va.'

²¹"Nye izi wam hiehna kanụ nda a kwu kpakara nhne ka. Ige wam ovu weru nda nwe ọro wam ẹhni, ọ kanụ nye izi a, 'Wara wara, zne nụ ngeri apna nụ kpakara apna ke ẹli-ọhna kwubnanya ele mboni, nụ ele ọru nụ ele isni nụ ele mgworo.'

²²"Nye izi wam zne, hiehna, kaa, 'Nda-aj-kwu, m mene m nhne i karu me mee, kọvu oghere zị kọriri.'

²³"Nda a kwu kanụ a, 'Zne n'apna ma nụ ẹkwu, kwnagidne ele badnụ ma be bnanya, ma ele badnụ jihia n'oro m.' ²⁴Me kanụ i, kpakara ele wam me sukwuru ikwu nụ mbom, ọ zā otu badnụ nụ rime be ke jeeri iriri m."

*Nhne nye sno apna Jizọsi
jọowhnu*

(Mat 10:37,38)

²⁵Agida ele badnụ sno Jizọsi neezne, ọ tuhnasna kanụ be, ²⁶"Ọ buru nye ọbula vakwnusiri m, kọvu o snóné nda a nụ nne a, nụ nnwerne a, nụ rumu a, nụ rumu nne a rukna nụ rumu nne a rinya irno, ma budnu ke a masi, ọ jọobuli nye sno apna m. ²⁷Nye ọbula ke vürule ọgba a sno m, jọobuli nye sno apna m.

²⁸"Ndaa otu badnụ n'esilawuru anụ ke noopio o wu ọro olu, ọ jeebe ọsno daziri ẹli gwnụ nhne o jeegwe a, ma o nwernu iwai o jeeji wukwo a? ²⁹Kwnornu nụ ọ buru nụ ọ wa ẹli, kọvu o nwée rikne wukwo a, nye ọbula ke whnurnu a joomu a rumu, ³⁰kaa, 'Nwerukna ka panizoru o wu ọro, kọvu o nwée rikne wukwo a.'

³¹"Mọbu ndaa eze ke neezne ọgwnu megidne eze berere, ke jeebe ọsno daziri ẹli tule ma o nwernu rikne gweru nri pokwu ele ọgwnu gwuzogidne nye chị nri pokwu lawuru megidne a? ³²Ọ buru nụ o nwée rikne, nga nye wam zị ikere, o jeezizne ele izi rjo nhne udno. ³³Kpam masi, ọ zā nye ọbula nụ rime anụ ke jọobu nye sno apna m, ọ buru nụ ọ gharula kpakara nhne o nwernu.

*Arụa bnána iru
(Mat 5:13; Mak 9:50)*

³⁴"Arụa buru ọma, kọvu o buru arụa tuwhu ọso n'ọnu a, be jeeji kịni mee a ọ sọ n'ọnu? ³⁵Ọ buma ọma n'ẹli mọbu nụ mkpomkpo. Be jootuwhu a n'ederezi.

"Nye nwernu nsnị o ji ọ nụ nhne, ọ nurnu."

15

*Elulu atnurnu whuru owhu
(Mat 18:12-14)*

¹Ele ọna ntụ nụ ele mmehie gbakọru nnonu ikwu-ọnu Jizọsi. ²Kọvu ele Farisi nụ ele zni iwu ele Ju naatamu, be kaa, "Nwerukna ka nanabnanya ele mmehie, ya nụ be sno neeri wiri."

³Jizọsi tnunu be otu elulu, ⁴"Ọ buru nụ otu badnụ n'esilawuru anụ nwernu otu riwhu atnurnu, otu kpawhu ọri. Ọ jáaghasa nri tolu nụ tolu ke gwnarnụ n'ohia zne pio otu ke kpawhuru akpawhu tem o piohia a? ⁵Nga o piohjaru a, ọ tukwasi a n'obe-aka a, nnonwudna. ⁶Ọ la ọro sukwu ele enyi a nụ ele agbatibi a, kaa,

'Anụ snornu m nwụdna, nụ m piohjaru m atnuru m ke kpawhuru ori.' ⁷ Me kanụ anụ, ọ bụ kpa snarnjima jaazị n'oligwe nụ risi otu nye mmehie ke tūhnasnarnu mkpoma, kakwo nri tolu badnụ nụ tolu ele ọma ke ọtūhnasna mkpoma zā mkpa.

Elulu mkpuru iwai whuru owhu

⁸ "Ọ bụru nụ nyerinya nwernu nri mkpuru iwai, otu whunahoru a. Ọ joomusi tonji, za ọro a, piosi a rikne tem o piohja a. ⁹ Nga o piohjaru a, o sukwu ele enyi a nụ ele agbatibi a, kaa, 'Anụ snornu m nwụdna, m piohjaru m iwai m me tuwhuru.' ¹⁰ Me kanụ anụ, ọ bụ kpa snarnjima jaazị nū ruwhnu ele enine izi Chiokike nū risi otu nye mmehie ke tūhnasnarnu mkpoma."

Elulu nnwọ whuru owhu

¹¹ Jizosị tñụ kwno elulu berere, kaa, "Otu nwerukna nwernu rumu rukna lawuru. ¹² Ke matị kanụ nda a, 'Nda m, kesi m mkpe ke m.' Nda a keme ẹkwnu a n'esilawuru be lawuru.

¹³ "Nga ọbochi ele nū ele whemernu, nnwọ ke matị chikota kpakara ẹkwnu a, lizo, zne mba zị ikere, daziri pii lulukwo kpakara ẹkwnu a nū bụdnu ojo. ¹⁴ Nga o mewhukworu kpakara nhne o nwernu, okne ọknunyo dnarnu n'eli wam, ọ bna nū mkpa. ¹⁵ O zne yisi ẹhni n'ernu n'aka otu nye eli wam, nye wam zizne a ọ zñụ ezni n'ohia. ¹⁶ Ọ masiri a o ri ori ezni, kovu ọ zā nye nyernu a.

¹⁷ "Nga anya dornu a nū risi, ọ kaa, 'Kpakara ele nda m gornu ernalu nwernu wiri be ri, nootuwu agwna a, kovu m zị m hna nnonwu n'ogwnu wiri. ¹⁸ M jeelizo, lahnakwnusi nda m, m jaakanu a, Nda m, m mehielem megidne oligwe ma ji. ¹⁹ M kwésile m be kwu m nnwọ i berere, kovu me buri otu nū rime ele i gornu ernalu.' ²⁰ Ngam, o lizo, znekwnusi nda a.

"Kovu nga ọ zị hne zị ikere, nda a whnuru a, donu a obirizi k'agida, gba eso kwnusi a, bnagidne a, snutu a onu.

²¹ "Nnwọ wam kanu nda a, 'Nda m, m mehiele m megidne oligwe ma ji. M kwésile m be kwu m nnwọ i berere.'

²² "Kovu nda a kanu ele izi a, 'Wara wara, anu chiya iwo ke kakwo mma, anu wosi a, gbasị a arị mkpaka n'aka a, anu wosi a okoro-ochi n'ochi a. ²³ Anu toya nnwọ ehni be znrnu oznu gbua, mee iriri ma a

nwudna. ²⁴ Kwnornu nū nnwọ m ka nwurnu onwu, kovu ọ zị bụdnu, o whuru owhu, be piohja a.' Be bete nnonwudna.

²⁵ "Kpa nhne ka neeme, opnarna a zị n'ekwu. Nga ọ vaduru ọro ndundu nū eri nū eri be neetne, ²⁶ o sukwu otu nye izi sika nhne be neeme. ²⁷ Ọ saru a, 'Nwene i rukna hiehnarnu, nda i gbulem nnwọ ehni be znrnu oznu, kwnornu nū ọ whnuru a n'ehni siri rikne.'

²⁸ "Ovu weru nwene a rukna ke soru a ehni k'agida, o kwéle ọ bna n'oro. Nda a vakwnusi a, rjasno a. ²⁹ Ọ saru nda a, 'Le, agida awha me zị nornunu i ernalu lele ohi, ọ zā ige me mernu risi rikne nū nhne i nyernu n'iwu. Kovu i nyélele m otu nnwọ owu me nū ele enyi m ri. ³⁰ Kovu nga nnwọ i ka ke mewhukworu kpakara ẹkwnu i, ya nū ele rinya ewhere varu, i gbunnu a nnwọ ehni be znrnu oznu.'

³¹ "Nda a kanu a, 'Nnwọ m, me nū ji zị ige dum, kpakara nhne me nwernu bụ ke i. ³² A kwesiri ọ nwudna, kwnornu nū nwene i rukna ka nwurnu onwu, kovu ọ zị bụdnu, o whuru owhu, kovu be piohjaru a.' "

16

Elulu nye neelekota ẹkwnu

¹ Jizosị kanu ele sno apna a, "Otu nye eze nwernu nye neelekota ẹkwnu a, be kanu nye eze wam nū nye neelekota ẹkwnu a noolulu kpakara ẹkwnu a. ² O sukwu a, sika a, 'Kini bụ otututu ka me nonu gbasiri i? Vaa ma a piakota kpakara nhne i nornu, kwnornu nū i jéelekotama ẹkwnu m berere.'

³ "Nye neelekota wam kanu ehni a, 'Kini bụ nhne me jeeme? Nda m kwu neegweme m n'ernalu. M nwé m ikernema me jeeji rnu ernalu rikne, iwhnerne ọ bụ nye orio notu m. ⁴ M maam nhne me jeeme, nga me whogaru n'ernalu, ele badnu jeekweru me bnanya ọro be.'

⁵ "O sukwu ele jigwu nda a kwu ogwo n'otu n'otu. Ọ sika nye mbom, 'I ji nda m kwu kini?'

⁶ "Ọ kaa, 'Otu riwhu obele mono.'

"Nye neelekota ẹkwnu wam kanu a, 'Gweru okwakwo, daziri eli, gbasị nri isne wara wara.'

⁷ "Ọ sika nye ke ẹbo, 'I ji nda m kwu iwai ele?'

"Ọ kaa, 'Otu pokwu otutu ika wheti.'

“O kanụ a, ‘Gweru ọkwukwo gbasị riwhu esato.’

⁸“Nda kwu nye neelekota wam ke kparụ agwa ojo znarni a, kwnornu nụ o mernu lele nye nwernu echiche. Kwnornu nụ rụmu ke ọwa ka nwernu echiche o mee nhne gbasiri be kakwo rụmu ke iwhne. ⁹Me kanụ anụ, anụ gweru ekwnu k’owa ka mee ele badnụ enyi, nga ekwnu anụ jookwome, be kweru anụ bnanya n’oro kwó okwo.”

¹⁰“Nye be kwesiri ọ kwnata mkpoma nụ nhne matị, kwesiri be kwnata a mkpoma nụ nhne hna ezi. Nye bụ masị badnụ ojo nụ nhne matị bụ badnụ ojo nụ nhne hna ezi. ¹¹O bụru nụ anụ bụo ele be kwnata mkpoma n’ekwnu k’owa, nyele jeenye anụ ezi ekwnu? ¹²O bụru nụ anụ bụo ele be kwnata mkpoma n’ekwnu nye berere, nyele jeenye anụ ekwnu ke aka anụ?”

¹³“O zá ọhi ke nwernu rikne bụru ọhi nda kwu lawuru. O bụru kpm, o joosno otu irno, whnụ ke berere n’anya. Mọbu ọ joosobisinu otu k’agida, ledna ibne a anya. Anụ jọbuli ọhi Chiokike nụ ọhi ekwnu.”

Agwna ikwu-ọnu Jizọsi

(*Mat 11:12,13; 5:31,32; Mak 10:11,12*)

¹⁴Nga ele Farisi ele whnurnu iwai n’anya nurnu ikwu-ọnu ka, be mụ Jizọsi rụmu. ¹⁵Jizọsi kanụ be, “Anụ bụ ele nọogwnu ẹhni anụ nụ anụ bụ ele oma nụ ruwhnu ele badnụ, kọvu Chiokike magwụ mkpoma anụ. Nhne zị okne ọnu n’anya ele badnụ bụ nhne ruru ọru n’anya Chiokike.

¹⁶“Nhne be nyernu n’iwu nụ ele ọwhnurninya zị tem Jóni, hite n’ige wam, be nọkpo okwo izi oma ẹli-eze Chiokike, nye ọbula neeyisi ẹhni ma ọ bna nụ rime a.

¹⁷O zị ewheke nụ oligwe nụ ọwa jaagawhe kakwo otu nhne ke zikakworu matị n’iwu jaadna.

¹⁸“Nye ọbula ke jaagba nnwerne a mmam, lụ nyerinya berere neeme ọyi, nyerukna ọbula ke luru nnwerne be gbarụ mmam neeme ọyi.

Nye eze nụ Lazarọsi

¹⁹“Otu nye eze zị, ke noowo iwo odno odno nụ abochna marnụ mma, wu bụdnu iriri kpakara ọbuchi. ²⁰Otu nye mboni be dnanyiataru n’ogodo ọnu-mgbo a, nye rewhna a bụ Lazarọsi, nye ẹnya kpuru kpakara ẹhni. ²¹O nọogwnu a ma be nyee a rwnuruvnu wiri ke hi n’ikpechi nye eze

wam dna. Rụmu nkita varụ naarasna ẹnya a.

²²“Ige duru nụ nye ọrio wam nwurnu, ele enine izi vuru a zne hne Ebereham zị. Nye eze wam nwụ masiri, be lite a. ²³Nụ rime bekwnu ẹli renwu hne ọ zị nọowhnuji anya, o le anya n’olu whnụ Ebereham nụ hne zị ikere nụ Lazarọsi zị n’akwankọ a. ²⁴Nye eze wam sukwu a, ‘Nda aị Ebereham, donu m obirizi, zizne Lazarọsi o rusi ọnu mkpaka a nụ mini mejị riro m, kwnornu nụ m nọowhnuji anya nụ rime bekwnu ka.’

²⁵“Kọvu Ebereham sarụ a, ‘Nnwọ m, chenwanya nụ nga i zị bụdnu i riru nhne oma, kọvu Lazarọsi naahiaru nhne bụo oma. Kitna be naakasi a mkpoma, kọvu i nọowhnuji anya. ²⁶Be gweme kpakara nhne ka, be gwuru otu olulu hna ezi n’iketa aị nụ anụ, ke kpararụ ele noopio o hi nụ hna vakwnusi anụ jéenwe rikne, ọ zị masị nye nwernu rikne hi hne anụ zị vakwnusi aị.’

²⁷“Nye eze wam sarụ, ‘Bikno, nda, zizne Lazarọsi ọro nda m, ²⁸kwnornu nụ m nwernu rụmu nne rukna isne, ọ dọ be aka nụ nsni, ma be gharụ ọ va hne ọwhnuji anya ka.’

²⁹“Ebereham sarụ a, ‘Be nwernu Mozizi nụ ele ọwhnurninya, be bnonu be nsni.’

³⁰“Nye eze wam karụ, ‘Ọza, nda Ebereham, ọ bụru nụ badnụ hi n’enwu lizọ znekwnusi be, be jọotuhnasna mkpoma.’

³¹“Ebereham kanụ a, ‘O bụru nụ be jọobnonu Mozizi nụ ele ọwhnurninya nsni, be jọotuhnasna mkpoma ọ bụbedi nụ badnụ hiri n’enwu lizọ.’ ”

17

Mmehie, ọkwnata mkpoma nụ ernalu

(*Mat 18:6,7,21,22; Mak 9:42*)

¹Jizọsi kanụ ele sno apna a, “Nhne neeme ma badnụ mee mmehie jaavariri, kọvu awhnwhnu jaazinu nye o jeehi n’aka a va. ²O jaakanụ nye wam mma ọ bụru nụ be gweru okne rugwu ogwe-wiri nyasị a n’ili túbna n’osimini karụ o mee ma otu nụ rime ele ka zị matị mehie. ³Anụ ledu anya nụ nhne anụ neeme.

“O bụru nụ nwene i rukna mmehie i, bigbọ a, ọ bụru nụ ọ tūhnasna mkpoma a, gbarunu a. ⁴O bụru nụ o mehieru i mgba esau n’ọbuchi, tūhnasna masị mgba esau, kaa ‘M tūhnasarnu m,’ gbarunu a.”

⁵ Ele sno apna a kanu Nyenwe ai, "Mejitenu ai okwnata mkpoma."

⁶ Jizosi saru be, "O buru nu anu nwernu okwnata mkpoma lele mkpuru mositadi, anu jaakanu okne isisi ka, 'Be whome i kpasị i n'esilawuru osimini,' o joobnonu anu nsni."

⁷ "O buru nu otu badnu nu rime anu nwernu otu nye izi ke ngoru ekwu a mobu nooznu atnuru a, nga o hiri ekwu hiehna, o jaakanu a, 'Vaa daziri eli, ri wiri?'" ⁸ Oza! Kovu o jaakanu a, 'Mesinu m wiri, woru iwo i, sete m me rikwo wiri, omekwo, i ri ke i.' ⁹ Be za naakanu nye izi meka nu o mernu nhne be karu o mee. ¹⁰ O bu kpa o zinu anu, nga anu mernu kpakara nhne be karu anu mee, anu kaa, 'A bu ele izi etekne, a nruru eru ai.'"

Jizosi gworu nri ele nchnichna

¹¹ Nga Jizosi zi nu apna neezne Jeruselem, o naagawhe n'esilawuru Sameria nu Galili, ¹² kpa o naabna nu rime otu eli-ohna, nri ele rukna nchnichna kwnusiri a. Be gwuzoru nu hne zi ikere, ¹³ be gweru okne nkoli siwama, "Nda-ai-kwu, Jizosi, donu ai obirizi."

¹⁴ Nga Jizosi whuru be, o kaa, "Anu zne gesi ele arjohna ehni anu." Kpa be neezne, be gworu be nchnichna wam.

¹⁵ Nga otu nyenum nu rime be whuru nu be gwalam a, o lahna, gweru okne nkoli naaja Chiokike. ¹⁶ O dna n'eli n'ochi Jizosi tunu a mmamma. Nwerukna ka bu nye Sameria.

¹⁷ Jizosi sikwa a, "Be gwola nri badnu? Ndaa badnu tolu ele berere?" ¹⁸ O za nye varu o tunu Chiokike mmamma, okwolem nye izne ka?" ¹⁹ Jizosi kanu a, "Lizo, la, okwnata mkpoma i dhaliam i."

Ige eli-eze Chiokike (Mat 24:23-28,37-41)

²⁰ Agwna ele Farisi sikwa Jizosi nga ige eli-eze Chiokike jaava. Jizosi saru be, "Eli-eze Chiokike jaava lele kpa ele badnu neele anya a. ²¹ O za nye jaakaa, 'Le o zi hna,' mobu 'Pjari,' kwnornu nu eli-eze Chiokike zi nu rime anu."

²² Ige wam Jizosi kanu ele sno apna a, "Ige wava nga o joogwnu anu o whnu otu rime obochi ke Nnwọ ke Badnu, kovu anu joowhnu a. ²³ Ele badnu jaakanu anu, 'Le, Nnwọ ke Badnu zi pii,' mobu 'O zi hna.' Anu sno be zne. ²⁴ Lele kpa amuma oligwe neehi n'otu osotoma oligwe mukesi n'osotoma

berere, bu kpa obochi ke Nnwọ ke Badnu jaazi. ²⁵ Kovu o jeeberu osno ta agida awnuruwhnu, ebiri ka jooju a.

²⁶ "Lele kpa o nu n'obochi Noa, o bu kpa o joonu n'obochi Nnwọ ke Badnu. ²⁷ Ele badnu zi neeri, nonwo, nolu nnwerne, noogbo nzi, du n'obochi Noa bnaznenu nu rime ogbo, mgba-mini eli gbukwo kpakara be.

²⁸ "O bu masi kpam n'obochi Lotu, kpakara be zi neeri, nonwo, neere, noozu ahia, naakpa mkpuru, noowu oro. ²⁹ Kovu n'obochi Lotu whogaru nu eli Sodom, Chiokike wudarnu bekwnu nu rugwu bekwnu lele mini ozuzo, gbukwo kpakara be.

³⁰ "O bu kpa o jaazi n'obochi be jookpume Nnwọ ke Badnu. ³¹ N'obochi wam, nye obula ke zi n'olu oro a, o bna nu rime oro a zne kwahala nhne a, kpam masi, nye ke zi n'ekwu lahna aznu kwnornu nhne obula. ³² Anu chenwanya nnwerne Lotu. ³³ Nye obula ke noopio o znohia budnu a, jootuwu a, nye nootuwu budnu a, jooznohia a. ³⁴ Me kanu anu, n'abali wam, badnu lawuru jaadnanyi n'okpata, be gweru otu gharu ibne a. ³⁵ Ele rinya lawuru jaazi neegwe wiri, be gweru otu, gharu ibne a. [³⁶ Ele rukna lawuru jaazi n'ekwu, be gweru otu ghasa ibne a."]

³⁷ Ele sno apna a sikwa a, "Ndaa po, Nyenwe ai?"

Jizosi saru be, "Idele jaaziri hne obula iznu wuru onwu zi."

18

Nwerinya nzi a wuru nu nye ikpe

¹ Jizosi tunu be otu elulu neezni be kpa be kpe okpukpe kpakara ige neegweme aka. ² O kaa, "Otu nye ikpe zi n'otu eli, nye za nootu ogwnu Chiokike mobu so badnu anya. ³ Otu nwerinya nzi a wuru nu zi masi n'eli wam, o neezne oro nye ikpe ka, naariasno a, 'Bikno, kpenu m ikpe oma megidne nye neemgbu m.'

⁴ "O kwela o yinu a aka gbu okwnu. Omekwo, o kanu ehni a, 'O bu n'ezi nu m za m nootu ogwnu Chiokike, mobu so badnu anya. ⁵ Kovu kwnornu nu nwerinya ka nzi a wuru naakpakna m ehni, m jeekpenu a ikpe oma, o zi rikne gwu m kwnornu nu o naava ige obula.'"

⁶ Nyenwe aị kaa, “Anụ bno nsị nhne nye ikpe ojo wam kwuru. ⁷ Chiokike, o jooznohia ele ke a, ele o hohiaru, bu ele naakwnakwu a iwhnehnie nu abali? O jooḡbu okwnu o dohia be. ⁸ Me kanu anu, o jooznohia be wara wara. Kovu nga Nnwọ ke Badnu jaava, o jooowhnu ele kwesiri okwnata mkpoma n'owa?”

Elulu nye Farisi

nụ nye ona ntụ

⁹ Jizosi tñunu ele kwnataru mkpoma n'imerne oma be, kovu ledna ele berere anya elulu ka. ¹⁰ “Ele rukna lawuru znernu Oro Nso Chiokike zne kpe okpukpe, otu nye Farisi nu otu nye ona ntụ. ¹¹ Nye Farisi gwuzoru ichne kpenu ehni a okpukpe, kaa, ‘Chiokike, meka nu m buo m nye owho-anya, mọbu nye ojo, mọbu nye neeme oyi lele ele berere. Meka nu m buo m nye ojo lele nye ona ntụ ka. ¹² M noovu onu mgba lawuru n'ikwezu, m nookwu otu nu nri nga kpakara nhne me nwernu.’

¹³ “Kovu nye ona ntụ wam gwuzoru nu hne zi ikere, o nwée rikne gwelizo a anya le oligwe, kovu o kwa aka nu mkpoma, o wute a, kaa, ‘Chiokike, donu m me nye mmehie obirizi.’ ”

¹⁴ Jizosi kaa, “Me kanu anu, nye ona ntụ ka nu Chiokike mernu udno su o laru oro a, o buo nye Farisi, kwnornu nu be jeegwedna nye obula ke gwelizoru ehni a olu, nye obula ke gwednarnu ehni a eli, be jeegwelizo a.”

Jizosi goziri rumu takiri

(*Mat 19:13-15; Mak 10:13-16*)

¹⁵ Agwna ele badnu nookwuyanu Jizosi rumu takiri be ma o kpatu be aka. Nga ele sno apna a whnurnu be, be bnanu be mbna. ¹⁶ Kovu Jizosi sukwuru rumu takiri vakwnusi a, kaa, “Anu gharu rumu takiri ma be vakwnusi m, anu bnosi be, kwnornu nu eli-eze Chiokike bu ke ele nu kpa. ¹⁷ Me kanu anu ezi oka, nye obula ke jeegweru eli-eze Chiokike lele nnwo matị, o jaabna nu rime a rja rja.”

Otu nye ochichi

(*Mat 19:16-30; Mak 10:17-31*)

¹⁸ Otu nye neechi ele Ju sikhwaru Jizosi, “Nye zni-nhne oma, kini bu nhne me jeeme ma m kehia m budnu kwó okwe?”

¹⁹ Jizosi saru a, “Kini kpayaru i noosukwu m nye oma? O za nye bu nye oma, okwolem otu badnu, bu Chiokike kpoi. ²⁰ I maa m

nhne be nyernu n'iwu, ‘I méko oyi, i gbúko badnu, i znúko buznu, i gbáko akebne aghalaghala, sobisinu nda i nu nne i.’ ”

²¹ Nye ochichi wam kaa, “M bitaru m kpakara nhne hite n'ige me bu wikoro.”

²² Nga Jizosi nurnu nhne ka, o kaa, “I jeeme otu nhne kpoi. La, re kpakara nhne i nwernu, kesi ele mboni, i jeenwe okwnu n'oligwe, vaa, sno m.”

²³ Nga nye ochichi wam nurnu ka, o wuteru a k'agida, kwnornu nu o nwernu okwnu k'agida. ²⁴ Jizosi le a anya, kaa, “O bu nhne raru ehni k'agida nu ele nwernu okwnu o bna n'eli-eze Chiokike. ²⁵ N'ezi, o zinu anohia be kwu kameli ewheke o gawhe n'anya alanga karu ele nwernu okwnu o bna n'eli-eze Chiokike.”

²⁶ Ele nurnu oka ka, sika, “Ndakwanu nye be jooznohia?”

²⁷ Jizosi saru, “Nhne raru ehni hne badnu zi, be meli kpakara nhne hne Chiokike zi.”

²⁸ Pita kanu a, “Le, a sigbasiri kpakara nhne snornu i.”

²⁹ Jizosi kanu be, “Me kanu anu ezi oka, o za nye obula ke sigbasiri oro, mọbu nnwerne, mọbu nwene, mọbu ele murnu a, mọbu rumu, kwnornu eli-eze Chiokike, ³⁰ ke jaanahia karukwo n'ige ka, n'ige ke jaava, budnu kwó okwo.”

Jizosi kwuru oka gbasiri

enwu a ke mgba eto

(*Mat 20:17-19; Mak 10:32-34*)

³¹ Jizosi kwuru nri nu badnu lawuru wam, kanu be, “A neezne Jeruselem, kpakara nhne ele owhnurninya gbaru n'okwukwo gbasiri Nnwọ ke Badnu jeemezu. ³² Be jeegweru a nyewhete n'aka ele buo ele Ju. Be jeeme a nhne rumu, nyee a mkpari, gbụ a onu mini, ³³ pnja a nhne, gbu a. N'obochi k'eto, o jeehi n'enwu lizo.”

³⁴ Ele sno apna a ghoyage kpakara nhne ka. Be kpusnirmi oka ka n'anya be. Be ma risi nhne o nookwu.

Jizosi gworu nye orio isni

(*Mat 20:29-34; Mak 10:46-52*)

³⁵ Nga Jizosi naavadu Jeriko, otu nye isni dazi nu ngeri apna nporio nhne. ³⁶ Nga o nurnu agida badnu neewhe, o sika be nhne neeme. ³⁷ Be kanu a, “Jizosi nye Nazareti neewhe hna.”

³⁸ O siwama lulo, “Jizosi, Nnwọ Devidi, donu m obirizi.”

³⁹ Ele be Jizōsi ọsno bigbọru a, o kpusni ọnu a, kọvu, o siwama k'agida, "Ji Nnwọ Devidi, ọnu m obirizi."

⁴⁰ Jizōsi gwuzoru, kaa, be kwuyanụ a ya. Nga ọ varụ, Jizōsi sịkwa a. ⁴¹ "Kini bu nhne i pioru me menu i?"

Nye isni wam kaa, "Nyenwe aj, mee ma m whnurnu m ọsno."

⁴² Jizōsi kanụ a, "Whnurnu ọsno, ọkwnata mkpoma i gwọlam ji." ⁴³ Ngangam, o bete ọ whnụ ọsno, snornu Jizōsi n'apna, naaz-narni Chiokike. Kpakara ele whnurnu a znarni Chiokike.

19

Jizōsi nụ Zakiyosi

¹ Jizōsi bnazne nụ rime Jeriko, neewhe n'esiawuru a. ² Otu nye risi ele ọna ntụ rẹwhna a bu Zakiyosi zị pji, ọ bu nye barụ aba. ³ O noopio kpa ọ jowhnu Jizōsi, kọvu o nwée rikne kwnornu nụ ọ bu nye zị ichichi n'esiawuru igbudu badnụ. ⁴ Ọ gba ẹso zne nu ruwhnu, pne n'olu isisi sịkamo ma ọ whnụ Jizōsi nga o jeewhe nụ apna wam.

⁵ Nga Jizōsi duru nụ piyam, o le anya n'olu, kanụ a, "Zakiyosi, hiedna wara wara, kwnornu nụ m jaadazị n'oro i tna." ⁶ Zakiyosi mee wara wara hiedna, nabnanya a nụ mkpoma ọso n'ọnu.

⁷ Kpakara ele badnụ whnurnu a, be bete naatamu, kaa, "Nwerukna ka znernu ọ buru nye izne n'oro nye mmehie."

⁸ Zakiyosi lizọ kanụ Nyenwe aj, "Nyenwe aj, m jeekewa kpakara nhne me nwernu ẹli lawuru, kesi ele mboni, nye ọbula ke me hogbubu, m jookwuhna a ẹli ẹno."

⁹ Jizōsi kanụ a, "Ọznohia varụ n'oro ka tna, kwnornu nụ nwerukna ka bu masi nnwọ Ebereham. ¹⁰ Kwnornu nụ Nnwọ ke Badnụ varụ o pio nụ ọ znohia ele whuru owhu."

Elulu nri mkpuru iwai

be kwu minasi*

(Mat 25:14-30)

¹¹ Kpa be zị noobno nsnj, Jizōsi zne nụ ruwhnu tnuu be otu elulu, kwnornu nụ ọ zị Jeruselem ndundu, ele badnụ wam naari nụ ẹli-eze Chiokike jowhuya iwhe kịtna.

¹² Ọ kaa, "Otu nwerukna be marnụ rẹwhna a znernu mba zị ikere ma be chni a eze sụ o hiehna ẹli a. ¹³ Hne o zne, o sukwu nri ele ọhi

a, nyee be nri mkpuru iwai, kanụ be, 'Anụ zụ ahja tem m hiehna.'

¹⁴ "Kọvu ele ẹli wam snornu a irno, be zizne izi kaa, 'A chọla nwerukna ka buru eze ai.'"

¹⁵ "Be chni a eze, o hiehna. O sukwu ele ọhi a ele o nyernu iwai ma ọ mahja mbnarna be nwehjaru nụ iwai o nyernu be.

¹⁶ "Nye ke mbom varụ, kaa, 'Nyenwe aj, mkpuru iwai i nyernu m nwehjaru nri mkpuru iwai mbnarna berere.'"

¹⁷ "Nyenwe a kanụ a, 'I mekwaru nkari, ọhi ọma. Kwnornu nụ i kwesiri be kwnata i mkpoma nụ nhne matị, neechi nri mba.'"

¹⁸ "Nye ke ẹbo varụ, kaa, 'Nyenwe aj, mkpuru iwai i nwehjaru mkpuru iwai isne berere.'"

¹⁹ "Nyenwe a saru a, 'Buru nye neelekota ẹli-ọhna isne.'

²⁰ "Nye ke ẹto varụ kaa, 'Nyenwe aj, le iwai i, m knernu m iwai i n'ikpe tugwatanu i ya.

²¹ Ogwnu i turu m, kwnornu nụ i bu nye anya rikne. I neegweru nhne buo ke i, neegwe nhne n'ekwu hne i kpala mkpuru.'

²² "Nyenwe a saru, 'M jeeki nhne hi n'onu i kpe i ikpe, ji ọhi ojo. I magwu nụ m bu m nye anya rikne, neegweru nhne buo ke m, m neegwe nhne n'ekwu me kpala mkpuru. ²³ Kini mernu i yisige iwai m n'aka ele ọro iwai? Kpa me hiehnarnu, m znernu m anahoru iwai m nụ mbnarna a.'

²⁴ "Ọ kanụ ele gwuzo ndundu, 'Anụ nahja a iwai kị nyega nye wam ke nwernu nri.'

²⁵ "Be kanụ a, 'Nda-aj-kwu, o nwernu nri.'

²⁶ "Ọ saru be, 'Me kanu anu, nye ọbula ke nwernu be jeenye a, o nwehnasiru, kọvu nye ke nwée, be jaanahoru a ọ bubedi ke o nwernu. ²⁷ Kịtna, ele irno m ele kwége me buru eze be, anụ kwuya be hna gbumekwo kpakara be nụ ruwhnu m.'"

Jizōsi bnaznenu Jeruselem

(Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; Jón 12:12-19)

²⁸ Nga Jizōsi kwukworu ọka ka, o beru be ọsno neezne Jeruselem. ²⁹ Nga ọ vaduru Betifagi nụ Betani nụ Rugwu Olivu o zizne ele sno apna a lawuru, kanụ be, ³⁰ "Anụ zne nụ mgbu matị ke zị nụ ruwhnu anụ, kpa anụ naabna, anụ jowhnu otu nnwọ iyinya be kpogwu pji, ke ọ zá nye daziri n'olu a, anụ tọma a, tọya hna. ³¹ Ọ buru nụ badnụ ọbula

* ^{19:10} minasi: Jizōsi tnuu elulu mkpuru iwai be kwu minasi. N'ige mbom, ogwo ẹnu ọbochi bu otu mkpuru iwai etekne. Otu minasi hna lele otu riwhu mkpuru iwai.

sikwa anụ, ‘Kini mernu anụ nọtoma a,’ anụ kanụ a, ‘Ọ zị Nyenwe aị mkpa.’”

³² Ele o dusiri zne whnụ lele kpa Jizōsi kanụ be. ³³ Kpa be nọtoma nnwọ iyinya wam, ele nwe a sịkwa be, “Kini mernu anụ nọtoma nnwọ iyinya wam?”

³⁴ Be sarụ be, “Ọ zị Nyenwe aị mkpa.”

³⁵ Be toyanu a Jizōsi, wụkwasi iwo be n'olu a, dazịta Jizōsi n'olu a. ³⁶ Kpa Jizōsi neezne, ele badnụ naagbasa iwo be n'apna.

³⁷ Nga ọ vaduru hne apna larụ Rugwu Olivu, igbudu badnụ ele sno apna a bete nponwudna, nọtunu Chiokike mmamma n'okne nkọli kwnornu agịda ernalu ndu-ehni be whnurnu.

³⁸ Be naakaa,
“Chiokike gōzi eze

ke naava nụ rẹwhna Nyenwe aị,

Udno n'oligwe,

oznarni zīnu Chiokike nū hne kakwo n'olu.”

³⁹ Agwna ele Farisi ele sno igbudu badnụ wam kanụ Jizōsi, “Nye-zni-nhne, bigbọ ele sno apna i ma be kpusni onu.”

⁴⁰ Jizōsi sarụ be, “Me kanụ anụ, ọ bụru nū ele ka kpusni onu be, akaworugwu ele ka jeesi lulo.”

Jizōsi kwnanụ
Jeruselem ẹkwna

⁴¹ Jizōsi vadu Jeruselem ndundu, whnụ a, kwnanụ a ẹkwna. ⁴² Ọ kaa, “Ọ bụru nū i mahjaru ọbochi tna nhne jeegweyanụ anụ udno, kovu anya anụ kpuru isni. ⁴³ Ọbochi vawa nga ele irno anụ jaadazigidne anụ, gbagidne anụ n'apna ọbula. ⁴⁴ Be joozopia anụ nū rumu takiri anụ, be joolulu ẹli ka nū ele wu nū rime a, be jeesigbasi otu akaworugwu n'olu ibne a hna, kwnornu nū anụ maa ige Chiokike varu ọ znohia anụ.”

Nhne Jizōsi mernu
n'Oro Nso Chiokike

(Mat 21:12-17; Mak 11:15-19; Jon 2:13-22)

⁴⁵ Jizōsi bnazne Oro Nso Chiokike, chihala ele neere ahia pii. ⁴⁶ Ọ kanụ be, “Be gbaru a n'okwukwo nso, kaa,
‘Oro m joo bu oro okpukpe,’
kovu anụ mernu a ọ bụru ọbna ele buznu.”

⁴⁷ Jizōsi zī neezni nhne kpakara ọbochi n'Oro Nso Chiokike. Ele risi arjohna nū ele zni iwu ele Ju nū ele okno badnụ Izireli needne kpa be joogbu a. ⁴⁸ Kovu be maa nhne be jeeme, kwnornu nū kpakara ele berere zī koriri noobno nsni nū nhne o nookwu.

20

Rikne Jizōsi

(Mat 21:23-27; Mak 11:27-33)

¹ Ọ dū otu ọbochi nga Jizōsi zī n'Oro Nso Chiokike neezni izi oma, ele risi arjohna nū ele zni iwu ele Ju, be nū ele okno badnụ Izireli varu. ² Be kanụ a, “Kanụ aị rẹwhna rikne i ji neeme kpakara nhne ka. Nyele nyernu i rikne ka?”

³ Jizōsi sarụ be, “M jaasikwa anụ otu ajiji masi, anụ kanụ m, ọwu mini Joni, o hiri n'oligwe mọbu n'aka badnụ va?”

⁵ Be kwu a n'esilawuru be, kaa, “Ọ bụru nū a kaa, ‘O hiri n'oligwe,’ ọ jaasikwa aị, ‘Kini mernu anụ kwéle a?’” ⁶ “Kovu a kaa nū o hi n'aka badnụ, kpakara ele badnū ka jootugbu aị akaworugwu, kwnornu nū be kweru nū Joni bụ nye ọwhnurninya.”

⁷ Be sarụ a, “A maa hne o hi va.”

⁸ Jizōsi kanụ be, “M jaaka masinu anụ rẹwhna rikne me ji neeme kpakara nhne ka.”

Elulu ele ernalu ẹkwu vai

(Mat 21:33-46; Mak 12:1-12)

⁹ Jizōsi tnu nu ele badnū elulu ka, “Otu nyerukna kparu vai, gweru ẹkwu wam yisi n'aka ele jeelekoṭa a, whoga gbū ọkwu.” ¹⁰ Nga ige ọ ghọ mkpuru duru, o zizne otu nye izi o znekwunusi ele ernalu ẹkwu wam ma be nyee a agwna mkpuru vai. Kovu ele ernalu ẹkwu wam pnia a nhne, zila a n'aka etekne. ¹¹ O zizne kwno nye izi berere, ele ernalu ẹkwu wam li a nhne, kpa si a iwhnerne, zila a n'aka etekne. ¹² O zizne kwno nye izi ke ẹto, be mekasi a nhne, tuwhu a n'ederesi.

¹³ “Ige wam nye nwe ẹkwu vai nū wam karu, ‘Ndaa nhne me jeeme? M jeezizne nnwọ m me whnurnu n'anya, eleghi anya be joooso a anya.’

¹⁴ “Kovu nga ele ernalu ẹkwu wam whnurnu a, be kanụ ehni be, ‘Ka bụ nye jeeri mkpe nye nwe ẹkwu ka, anụ va ma a gbū a, a jeekeri mkpe a.’” ¹⁵ Be tuwhu a n'aznū ẹkwu wam gbū a.

“Kini bụ nhne nye nwe ẹkwu wam jeeme ele ojo wam? ¹⁶ Ọ jaava gbumekwo ele ernalu ẹkwu ojo wam, gweru ẹkwu wam nyewhete n'aka ele berere.”

Nga ele badnū wam nurnu ọka ka, be kaa, “Chiokike kwé.”

¹⁷ Jizōsi le be anya, sịkwa be, “Kini bụ risi nhne be gbaru n'okwukwo nso?”

'Akaworugwu ke ele noowu ọro juru
kiyam gholam risi nsukala ọro.'

¹⁸ Nye ọbula ke jaadnakwasị akaworugwu ka, jaagbawa ibekala ibekala, kọvu nye ọbula ke akaworugwu ka jaadnakwasị, o jeegweri a lele rẹtnu."

¹⁹ Ele zni iwu ele Ju nụ ele risi arjohna pio kpa be jọonwugwu Jizọsi ngangam, kwnornu nụ be magwu nụ ọ tnnunụ be elulu ka. Kọvu be nọtu ogwnu ele badnụ.

Otu ntụ-eli

(Mat 22:15-22; Mak 12:3-17)

²⁰ Be zizne ele naadna ndjina ele mernu lele nụ be bụ ele ezi ọka. Be noopio kpa be jeeji nwugwu Jizọsi hite n'ikwu-ọnu a ma be gweru a nyewhete n'aka nye ọchichi. ²¹ Be sịkwa Jizọsi, "Nye-zni-nhne, a magwu nụ i kwu ezi ọka neezni nhne kwesiri, i zá neele badnụ anya nụ ruwhnu, kọvu i neezni apna Chiokike n'ezi ọka. ²² Ọ bụru ọma a tū ntụ nyee Siza sọbu ọ bụo ọma?"

²³ Jizọsi whnuru aghigho ke mkpọma be, ọ kanụ be, ²⁴ "Anụ gesi m otu mkpuru iwai. Nyele nwe ruwhnu ka nụ nhne be gbakwasịri n'olu a?"

²⁵ Be saru a, "Siza nwe."

Jizọsi kanụ be, "Anụ nyee Siza nhne ke Siza, nyee masị Chiokike nhne ke Chiokike."

²⁶ Be nwée nhne be jeeji nwugwu a hite n'ikwu-ọnu o kwuru nụ ruwhnu ọhna. Ọsisa ọ saru be jiri be anya, be daziri bii.

Ajiji gbasiri olizọ n'ẹnwu

(Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)

²⁷ Agwna ele Sadusi, ka bụ ele karu nụ olizọ n'ẹnwu zila, vakwnusiri Jizọsi, sịkwa a ajiji, ²⁸ "Nye-zni-nhne, Mozizi gbaru n'okwukwo iwu nyee aị, 'Ọ bụru nụ nyerukna nwurnu sigbasi nnwerne a, hne be nwée rumu, nwene a rukna jooluru nnwerne nwene a wam mụhianu nwene a rukna rumu.' ²⁹ Rumu nne ọsaw nụ aị zị, ke mbom luru nnwerne, nwuma hne o nwée nnwo. ³⁰ Nye ke ẹbo luru a, ³¹ nye ke ẹto lụ a, otu aka wam kpa rumu nne ọsaw wam luru nwerinya wam, kpakara be nwée nnwo, be nwukwo. ³² N'ipne-aznụ nwerinya wam nwụ masị. ³³ Kịtna, n'obochi olizọ n'ẹnwu, nwerinya wam jọbu nnwerne nyele n'esisawuru be, kwnornu nụ be ọsaw luru a?"

³⁴ Jizọsi saru be, "Ele badnụ k'owa ka nọlu nnwerne, neekesi nzi. ³⁵ Kọvu ele kwesiri o kehja igwe n'olizọ n'ẹnwu ma be

zị bụdnu n'ige ke jaava, be lụ nnwerne, be gbọ nzi. ³⁶ Be jọonwu ẹnwu berere, kwnornu nụ be nụ lele ele enine izi. Be bụ rumu Chiokike kwnornu nụ be hiri n'ẹnwu lizọ. ³⁷ Kọvu Mozizi neegesi nụ ele nwurnu ọnuwue jeehi n'ẹnwu lizọ, hite nụ nhne ọ gbaru n'okwukwo gbasiri isisi matị wam neerne bekwnu. O sukwuru Nyenwe aị 'Chiokike ke Ebereham, Chiokike ke Aziki, nụ Chiokike ke Jekọpu.' ³⁸ Chiokike bụ Chiokike ke ele zị bụ bụdnu, ọ bụo ke ele nwurnu ọnuwue, kpakara ele badnụ zị bụdnu n'anya Chiokike."

³⁹ Agwna ele zni iwu ele Ju karu, "Nye-zni-nhne, i sakwaru nkarị." ⁴⁰ Ọ zima nye nwernu rikne sịkwa a ajiji berere.

Karaisi bụ nnwo nyele?

(Mat 22:41-46; Mak 12:35-37)

⁴¹ Jizọsi kanụ be, "Ndaa kpa be naakaa nụ Karaisi bụ Nnwọ Devidi? ⁴² Kwnornu nụ Devidi n'iwihuru a kwuru n'okwukwo Eri Ọma,

'Nyenwe aị kannu Nyenwe m,

Daziri eli n'akarikwnunga m

⁴³ tem dụ nga me jaabita ele irno i

lele nhne i jootukwasi ọchi i lawuru.'

⁴⁴ Devidi sukwuru a 'Nyenwe m,' ndaa kpa o jeeji bụru kwno nnwo a?"

Anụ zeru ele zni iwu

ele Ju

(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40; Luk 11:37-54)

⁴⁵ Kpa kpakara ele badnụ wam zị noobno nsnj, Jizọsi kanụ ele sno apna a, ⁴⁶ "Anụ neeze ele zni iwu ele Ju. Ọ naamasị be o wo awura ogologo naagaghari, ọ naamasị be ele badnụ neebekwu be ikwu n'ahja, be nọhoru risi ngadna n'oro ọgbako ele Ju, ma ngadna kakwo mma n'ogbako iriri anụ. ⁴⁷ Be bụ ele neeridna ọro ele rinya nzi be nwurnu, neekpe ogologo okpukpe ma ele badnụ whnurnu be. Be jaata awhnwhnu ke kakwo."

21

Nkesi nwerinya

nzi a nwurnu

(Mak 12:41-44)

¹ Jizọsi leri anya whnụ ele eze nọtusi nhne nkesi be nụ hne be nọtusi iwai n'Ọro Nsọ Chiokike. ² Ọ whnụ otu womboni nzi a nwurnu hne o nọtusi mkpuru iwai matị lawuru. ³ Jizọsi kaa, "Me kanụ anụ ezi ọka, nwerinya ka bụ womboni nzi a nwurnu tūsiri karukwo kpakara ele nọtusi

iwai. ⁴ Kpakara ele badnụ ka masiri aka n'agida ẹkwu be nwernu gweboru tisi, kovu nwerinya mboni ka tukparu kpakara nhne o nwernu."

Be joolulu Oro Nso

Chiokike

(*Mat 24:1,2; Mak 13:1-2*)

⁵ Agwna ele sno apna a nookwu, naajakiri Oro Nso Chiokike nu akaworugwu be jiri a wu mma, ya nu nkesi be jiri cho Oro Nso Chiokike mma. Kovu Jizosi kaa, ⁶ "Kpakara nhne anu nnowhnu, ige vawa nga otu akaworugwu joo gwuzo n'olu ibne a, be jaakwnadna kpakara be n'eli."

Mmekpelihi nu

okpakna ehni

(*Mat 24:3-14; Mak 13:3-13*)

⁷ Be sikwa a, "Nye-zni-nhne, ndaa nga nhne ka jobu? Kiri jobu nhne jeegesi nga nhne ka jeeme?"

⁸ Jizosi saru be, "Any a du anu eli, anu kwé be duhie anu. Agida ele badnu jaava nu rewhna m, naakaa, 'O bu mawa, ige valem,' kovu anu sno be. ⁹ Nga anu joonu otutnu ogwnu nu omegidne, ogwnu tiko anu. Kpakara nhne ka jeebe osno mee, kovu okwukwo nhne yoduge."

¹⁰ O kanu be, "Mba jeelizo megidne mba, eli-eze jeelizo megidne eli-eze." ¹¹ Okne eli otne enye jaazi nu hne zi ichne ichne, okwnunyo nu nriria ojo jaazi nu hne zi ichne ichne. Nhne zi ogwnu nu okne nhne elekema jeehi n'oligwe va.

¹² "Kovu su kpakara nhne ka mee, be joonwugwu anu, kpakna anu ehni, gweru anu nyee n'aka ele ikpe be kpe anu ikpe n'oro ogbako ele Ju, be yisi anu n'oro ikelu. Anu joogwuzo nu ruwhnu ele eze nu ele ochichi kwnornu nu rewhna m. ¹³ Ka jobu oghere anu jeeji gba akebe izi oma. ¹⁴ Kovu anu beru osno rigbu ehni anu kpa anu jeeji goru onu anu. ¹⁵ Kwnornu nu m jeeyisi oka nu akoniche ke ele irno anu jeeuwe rikne gwuzogidne mobu megbu anu. ¹⁶ Ele muru anu jeegweru anu nyewhete, rumu nne anu nu rumu nwene nu ele enyi, be joogbu agwna anu. ¹⁷ Kpakara ele badnu joo sno anu irno kwnornu nu me. ¹⁸ Kovu otu rukeri-ize ke risi anu jaadna n'eli mobu whu etekne. ¹⁹ Anu gwuzosi rikne ma anu znohia budnu anu.

Be joolulu Jeruselem

(*Mat 24:15-21; Mak 13:14-19*)

²⁰ "Nga anu jowhnu ele ogwnu ele irno gbaru Jeruselem ngaramanga, anu mahia n'olulu a zi ndundu. ²¹ Ige wam ele zi nu judiya gbazne n'olu rugwu, ele zi n'eli-ohna whoga, ele zi n'ekwu be lahnna nu rime eli-ohna. ²² Kwnornu nu ka bu ige o ta awnhuwhnu ma kpakara nhne be gbaru n'okwukwo nso mezu. ²³ Awnhuwhnu jaazi nu ele rinya zi rime nu ele neechi nnwo rema n'ige wam. Okne awnhuwhnu jaadnakwasi eli ka, Chiokike joonwudna ovu owe ehni a megidne ele badnu ka. ²⁴ Be jeegweru ama-ogwnu gbu agwna badnu, be jodoru ele berere lele ele ikelu zne kpakara mba. Ele buo ele Ju joozodna Jeruselem tem ige be zu.

Nnwọ ke Badnu vawa

(*Mat 24:29-31; Mak 13:24-27*)

²⁵ "Nhne elekema jaazi n'ehnam nu enwa nu mbo. N'owa mkpoma ola mini jaazi n'esilawuru kpakara mba, be jootu ogwnu abaka-mini nu ruwhere osimini. ²⁶ Ele badnu jootubo kwnornu ogwnu nu nhne be nnowhnu jeeme n'owa, kwnornu nu kpakara iknerna ke oligwe jooohnio ohnio. ²⁷ Ige wam be jowhnu Nnwọ ke Badnu hne o naava n'erumeru k'oligwe, n'iknerna nu okne igwugwu. ²⁸ Nga kpakara nhne ka beteru neeme, anu lizo, gwelizo risi anu olu kwnornu nu ige oznohia anu zi ndundu."

Muhia nhne hite n'isisi

be kwu figi

(*Mat 24:32-35; Mak 13:28-31*)

²⁹ Jizosi tnu nu be elulu ka, "Anu le isisi figi nu kpakara isisi berere. ³⁰ Nga anu nnowhnu nu be nooruhia okwukwo budnu, anu mahia nu nduru-mini zi ndundu. ³¹ Kpam masi, nga anu jowhnu kpakara nhne ka neeme, anu mahia nu eli-eze Chiokike zi ndundu.

³² "Me kanu anu ezi oka, ebiri ka jeeuwe su kpakara nhne ka mee. ³³ Oligwe nu owa jaagawhe, kovu ikwu-onu m jaagawhe rja rja.

Odo aka nu nsini

³⁴ "Any a du anu eli, anu kwé okne nhne oriri nu nhne onwunwo nu oriri ke budnu ka, jihia mkpoma anu, ke jeeme obochi wam vakwnusi anu nu nga anu tuge anya

a. ³⁵ Kwnornu nū ọ jaavakwnusi kpakara ele zị n'ọwa lele mbịta be sninnu anọhia. ³⁶ Anụ neese nse ige obula, anụ kpe okpukpe ma anụ nwe rikne gbanahoru kpakara nhne ka jeeme, nū o gwuzo nū ruwhnu Nnwọ ke Badnụ."

³⁷ Jizọsi zị neezni nhne kpakara obochi n'Ọro Nsọ Chiokike, n'ige ogbednachi ọ whọga zne Rugwu Olivu zukwaru inwe nū ọ dnanyi tem chi bo. ³⁸ Kpakara ele badnụ neezne Ọro Nsọ Chiokike n'ọnu ọsisi ma be nurnu nhne o neezni.

22

Be gbarụ iznuznu
o gbu Jizọsi

(Mat 26:1-5; Mak 14:1,2; Jọn 11:45-53)

¹ Ige Iriri Brędi Whüge Ọwhu ke be kwu Ọgawhe zị ndundu. ² Ele risi arịohna nū ele zni iwu ele Ju noopio oghere be jeeji gbu Jizọsi, kpa be nọotu ogwnu ele badnụ.

Judasị kwerruru
o re Jizọsi

(Mat 26:14-16; Mak 14:10,11)

³ Ekwensu bna nū rime Judasị nye be kwu Isikarioti, nye bụ otu nū rime ele sno apna a nri nū ẹbo wam. ⁴ Judasị zneknwusi ele risi arịohna nū ele risi ele neese Ọro Nsọ Chiokike, gba iznuznu kpa o jeenye be Jizọsi. ⁵ Ovu sọru be n'ọnu, be kwe o nyee a iwai. ⁶ Judasị kwerru, o noopio kpa o jeenwe oghere o gweru Jizọsi nyee be nga ele badnụ máa.

Be jiknerru o ri
Iriri Ọgawhe

(Mat 26:17-25; Mak 14:12-21; Jọn 13:21-30)

⁷ Ọ dū n'ọbochi ke Iriri Brędi Whüge Ọwhu, nga be naakwa arịohna atnurnu Ọgawhe. ⁸ Jizọsi zizne Pita nū Jóni, "Anụ zne bjkwatanu aị Iriri Ọgawhe."

⁹ Be sịkwa a, "Ndaa hne i pioru a bjkwata a?"

¹⁰ Jizọsi kanụ be, "Kpa anụ naabna n'ẹli ka, anụ jọowhnu otu nwerukna vugwu idudu mini, anụ snornu a bna n'oro ke ọ jaabna. ¹¹ Anụ kanụ nyenwe oro wam, 'Nye-zni-nhne kaa a sịkwa i, Ndaa ọro ele izne hne me nū ele sno apna me jeeri Iriri Ọgawhe?' ¹² O jeegesị anụ otu ọnu-oro zị rude n'oro olu, be mekwatarụ, anụ mekwata kpakara nhne."

¹³ Be zne whnụ kpakara nhne lele kpa Jizọsi kannụ be. Be mekwata Iriri Ọgawhe.

Wiri Anyasnu Nyenwe aị

(Mat 26:26-30; Mak 14:22-26; 1 Kọr 11:23-25)

¹⁴ Nga ige duru, Jizọsi nū ele izi a daziri neeri wiri. ¹⁵ Ọ kanụ be, "N'ezi ọ gwnsiri m rikne me nū anụ rikọ Iriri Ọgawhe ka sị me ta awhnụwhnu. ¹⁶ Kwnornu me kanụ anụ, m jęeri kwno a berere tem o mezu n'ige ẹli-eze Chiokike."

¹⁷ Jizọsi gweru okiko, tūnu Chiokike mmamma, kaa, "Anụ gweru ka, keme n'esilawuru anụ. ¹⁸ Kwnornu me kanụ anụ, m jọonwoma manya hi n'isisi wajni whuya rja rja tem ẹli-eze Chiokike va."

¹⁹ O gweru brędi, tūnu Chiokike mmamma, nyawama a, nyee be, kaa, "Ka bụ anọ-ẹhni m me nyernu kwnornu anụ, anụ neeme ka neechenwanya m."

²⁰ Kpam masị, nga wiri anyasnu wheru, o gweru okiko, kaa, "Okiko ka bụ ogbanjọ-ẹhni ikne ke ọvnrna m, ke me wnsiri kwnornu anụ. ²¹ Kọvu anụ le, nye neere m nū me dazigwu n'ikpechi neeri wiri. ²² Nnwọ ke Badnụ jaala lele kpa Chiokike kpebiri a, kọvu awhnụwhnu jaazinu nyerukna wam be jeehi n'aka a re Nnwọ ke Badnụ."

²³ Be neesikwarita ẹhni be nye jeeme nhne ka.

Nye kakwo ibne a

²⁴ Ele sno apna a bete nọdogbuta nye kakwo n'esilawuru be. ²⁵ Jizọsi kanụ be, "Ele eze ele bụo ele Ju neechi ele ke be n'aka rikne, ele nwernu rikne hne be zị kaa nū be bụ enyi ele badnụ. ²⁶ Kọvu o kwésile ọ zị kpam n'esilawuru anụ. Nye kakwo ibne a n'esilawuru anụ jọonu lele watakiri, nye noodu anụ lele nye izi. ²⁷ Kwnornu nyele kakwo, nye neeri wiri n'ikpechi sọbu nye neezne izi? Ọ bụ nye dazị ẹli neeri wiri. Kọvu m zị m n'esilawuru anụ lele nye izi.

²⁸ "Anụ dazigidnerru m n'ornurna m. ²⁹ M jeenye anụ rikne ọ chị ẹli-eze lele kpa Nda m nyernu m, ³⁰ ma anụ snornu m ri wiri, nwọ masị nū ẹli-eze m, daziri nū ngadna eze neekpe ẹbnurnu nri nū ẹbo ke Izireli ikpe.

Jizọsi karụ nū Pita
jọogonahoru a

(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Jọn 13:36-38)

³¹ "Sajmoni, Sajmoni, le, Ekwensu rjoru ọ yọ i lele kpa be yọ ikpa. ³² Kọvu m kpennu m jị okpukpe, Sajmoni, ma ọkwnata mkpọma

ị ziri kwem. Nga ị tughnasarnu, kwnagidne rumu nda ị.”

³³ Kọvu Pita saru, “Nyenwe aị, m jiknernu m o sno i zne ikelu mọbu nwuma.”

³⁴ Jizōsi saru a, “Pita, me kanu ị, sụ okne ọchichi kwna ẹkwna tna, ị jọgonahoru m mgba ẹto.”

Rẹkpa matị, rẹkpa nu
ama-ogwunu

³⁵ Jizōsi sika be, “Nga me zihalaru anu, anu jile rẹkpa iwai, mọbu rẹkpa, mọbu okoro-ochi, o nwernu nhne koru anu?”

Be saru a, “Ọ zā nhne koru aị.”

³⁶ Ọ kanu be, “Kọvu kịtina, nye nwernu rẹkpa iwai gweru a, nye nwernu rẹkpa berere, gweru a, ọ buru nu i nwée ama-ogwunu, re iwo olu ị, zuru otu.” ³⁷ Kwnornu nu be gbaru a n'okwukwo nso, ‘Be gwnukotaru ya nu ele mmehie,’ be jeemezu nhne ka. Owe! Nhne be gbaru gbasiri m jeemezu.”

³⁸ Ele sno apna a kaa, “Nyenwe aị, le ama-ogwunu lawuru.”

Jizōsi kanu be, “O joozu.”

Jizōsi kperu okpukpe
nu Rugwu Olivu

(Mat 26:36-46; Mak 14:32-42)

³⁹ Jizōsi whoga zne nu Rugwu Olivu lele kpa o mesi, ele sno apna a snornu a. ⁴⁰ Nga ọ vaduru pii, ọ kanu be, “Anu kpe okpukpe ọ zi anu dnabna nu rime ornurna.” ⁴¹ Ọ whoga zne nu ruwhnu matị, gbu mpnerne ochi n'eli kpe okpukpe, kaa, ⁴² “Nda m, ọ buru nu ọ masiri ị, gwemenu m okiko awhnuwhnu ka, kovu ọ buo nhne me pioru, kovu nhne i pioru.” ⁴³ Enine izi hi n'oligwe varu gba inwe. ⁴⁴ Hite n'igbugbu, o kpe okpukpe k'ezi, ruhara baru a nu lele okne okpurukpu ọvnarna naadnasa n'eli.

⁴⁵ Nga o kpe kworu okpukpe, ọ lah-nakwnusi ele sno apna a, whnu nu be neezni anyarna hite nu nhne igbugbu nu rikne gwuru be. ⁴⁶ Ọ sika be, “Kini mernu anu neezni anyarna? Anu lizo kpe okpukpe ọ zi anu dnabna nu rime ornurna.”

Be nwudnenu Jizōsi

(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Jon 18:3-11)

⁴⁷ Kpa Jizōsi kpu oka n'onu, Judasi, otu nu rime ele sno apna a nri nu ẹbo wam, duru igbudu ele badnu va, o znekwnusi Jizōsi, snutu a onu. ⁴⁸ Kovu Jizōsi sika waru a. “Judasi, ị ji osnutu onu neere Nnwọ ke Badnu?”

⁴⁹ Nga ele sno Jizōsi whnu nu nhne neeme, be kaa, “Nyenwe aị, a gweru ama-ogwunu aị lu ogwunu sa?” ⁵⁰ Otu nyenum n'esilawuru be, ị ama-ogwunu gbu, bihala nnwo izi nye risi arjohna nsi akarikwnunga a.

⁵¹ Kovu Jizōsi saru be, “Ozulem!” Ọ kpatu nsi nwerukna wam aka, gwọ a.

⁵² Jizōsi kanu ele risi arjohna nu ele risi ele neese Oro Nso Chiokike nu ele okno badnu, ele varu ọ nwugwu a, “Anu ị ama-ogwunu nu okpiri va lele nu m bu m nye neemegidne iwu eli. ⁵³ Me nu anu zi kpakara ọbochi n'Oro Nso Chiokike, anu nwée rikne nwugwu m. Kovu ka ige ke anu, ige rikne ọchichiri neechi.”

Pita gonahoru Jizōsi

(Mat 26:57,58,69-75; Mak 14:53,54,66-72; Jon 18:12-18,25-27)

⁵⁴ Kpa be nwugwu Jizōsi, be duru Jizōsi zne n'oro nye risi arjohna, Pita snornu nu be nu hne zi ikere. ⁵⁵ Nga be kpawhusiri bekwnu n'esilawuru ederezi, Pita snornu be daziri eli nu ngeri bekwnu. ⁵⁶ Otu nnwo oknornokno ele neezne izi whnu nu Pita hne ọ zi nu ngeri bekwnu. O legidne a anya, kaa, “Nwerukna ka nu Jizōsi sno.”

⁵⁷ Pita go, kaa, “Nwerinya, m maam nye ọ bu.”

⁵⁸ Ige matị wheme, otu nwerukna whnu nu a, kaa, “I bu otu nu rime be.”

Pita saru a, “Nwerukna, m bu! a.”

⁵⁹ Nga otu awa whemernu, nye berere kwusi a rikne kaa, “N'ezi oka, nwerukna ka nu ya sno, kwnornu nu ọ bu nye Galili.”

⁶⁰ Pita saru, “Nwerukna, m maam nhne i nookwu.” Kpa ọ kpu oka n'onu, okne ọchichi kwnaru ẹkwna. ⁶¹ Nyenwe aị tughnasna legidne Pita anya. Pita chenwanya ikwu-onu Nyenwe aị kwunnu a, “Sụ okne ọchichi kwna ẹkwna tna, ị jọgonahoru m mgba ẹto.” ⁶² Pita whoga ederezi kwna ẹkwna mkpuru ovu k'agida.

Jizōsi zi nu ruwhnu
ele eze-ikpe

(Mat 26:67,68; Mak 14:65)

⁶³ Ele neese nse bete naapnia Jizōsi nhne noomu a rumu. ⁶⁴ Be gweru ikpe knesi a anya, kaa, “Whnu aị ọwhnurninya, nyele gbọru ị aka?” ⁶⁵ Be kwu nhne berere zi ichne ichne, kpa ị iwernerne.

Jizōsi gwuzo nū
ruwḥnu ele eze-ikpe

(Mat 26:59-66; Mak 14:55-64; Jōn 18:19-24)

⁶⁶ Nga chi bōru, ele okno badnū ele Ju, nū ele risi arjohna nū ele zni iwu ele Ju, gbakōru n'otu, be kwuyanū be Jizōsi n'ikpe be. ⁶⁷ Be kaa, “Ō bŭru nū ì bŭ Karaḣsi, kanū aì.”

Jizōsi sarū be, “Ō bŭru nū me kanū anū, anū jéekweru m. ⁶⁸ Ō bŭru me sḣkwa anū ajiji, anū jáasa. ⁶⁹ Kōvu hite nū kḣtna zne nū ruwḥnu, Nnwō ke Badnū jaadazì n'akarikwnunga ke Chiokike ke bŭ Dikne.”

⁷⁰ Be sḣkwa a, “Ō bŭ jḣwa bŭ Nnwō Chiokike?”

Ō sarū be, “Anū karū nū m bŭ m.”

⁷¹ Be kaa, “A píole akebne berere, a nŭrnu nhne hi n'ōnu a whuya.”

23

Jizōsi gwuzo nū
ruwḥnu Paḣleti

(Mat 27:1-2,11-14; Mak 15:1-5; Jōn 18:28-

38)

¹ Ele iznuznu ikpe ele Ju lizō duru Jizōsi zne nū ruwḥnu Paḣleti, ² be bete noobno a nhne, be kaa, “A whnŭrnu nwerukna ka hne o nooduwḥu ele ke aì, o nookwu be tŭkwadia ntŭ nye Siza, naakaa masì nū ō bŭ Karaḣsi, eze aì.”

³ Paḣleti sḣkwa a, “I bŭ eze ele Ju?”

Jizōsi sarū a, “Owe! Jì n'iwhuru i karū kpm.”

⁴ Paḣleti kanū ele risi arjohna nū igbudu badnū wam, “Ō zá nhne ojo me whnŭrnu nū rime nwerukna ka.”

⁵ Kōvu be kwusiri a rikne, “O neegweya ōnu gharū ōnu n'esilawuru ele Ju zì nū Judiya hite nū nhne o neezni. Ō panizoru a nū Galili tem ō vadu hna.”

Jizōsi gwuzo nū
ruwḥnu Erōdu

⁶ Nga Paḣleti nŭrnu a, ō sḣkwa be ma nwerukna ka ō bŭ nye Galili. ⁷ Nga ō mahjaru nū Jizōsi hi n'ēli ke Erōdu nēechi, o ziznenu a Erōdu nye zì nū Jeruselem n'ige wam.

⁸ Mkpōma sōru Erōdu n'ōnu k'agida nga ō whnŭrnu Jizōsi, kwnornu nū o noopio ō whnŭ a agida ige wheru ewhe. Hite nū nhne ō nŭrnu gbasḣri a, o neele anya nū Jizōsi jōornu ɛrnu ndu-ɛhni nū ruwḥnu a. ⁹ Kam kpayarū, Erōdu sḣkwa Jizōsi agida ajiji, kōvu nū Jizōsi sála a ōka ōbula. ¹⁰ Ele

risi arjohna nū ele zni iwu ele Ju gwuzoru pji noobno Jizōsi agida nhne. ¹¹ Erōdu nū ele ōgwnu a mee Jizōsi nhne rŭmu, kpaḣi a iwhnerne. Be wosi a iwo marnū mma, zihnaznenu a Paḣleti. ¹² Paḣleti nū Erōdu bŭru enyi hite n'ōbochi wam, kwnornu nū be bŭ ele irno nū mbōm.

Be marnū Jizōsi
ikpe ɛnwu

(Mat 27:15-26; Mak 15:6-15; Jōn 18:39---19:6)

¹³ Paḣleti sukwukōta ele risi arjohna nū ele nēechi ɛchi nū kpakara ele badnū, ¹⁴ ō kanū be, “Anū kwuyannū m nwerukna ka nū ō bŭ nye nooduhie ele badnū, m lebnana m anya nū kpakara nhne anū bnornu nwerukna ka nū ruwḥnu anū, ō zá nhne me whnŭrnu bŭ risi nhne anū noobno a. ¹⁵ Erōdu masì whnŭge nhne ojo ōbula nū rime a, kwnornu nū o zihnayarnū aì ya, ō zá nhne kwesiri ɛnwu ke o mernu. ¹⁶ M jaapnḣa nhne, gharū a, ō la.” [¹⁷ N'ige Iriri Ōgawhe ōbula, Paḣleti nēesigbasinu be otu nye ikelu.]

¹⁸ Kpakara igbudu badnū gweru otu nkōli siwama, “Gbu nwerukna ka, sigbasinu aì Barabasì.”

¹⁹ (Be yisiri Barabasì n'oro ikelu kwnornu nū o yiri aka n'ele megidnenu nye nēechi ɛchi, o gburu badnū.) ²⁰ Paḣleti piuru ma ō sigbasi Jizōsi, ō rjasno igbudu badnū wam. ²¹ Kōvu be siwama kōriri, “Kpōgidne n'ogba, kpōgidne a n'ogba.”

²² Paḣleti sḣkwa be ke mgba ɛto, “Kḣni mernu? Kḣni bŭ nhne ojo ke o mernu? M whnŭge m nhne ojo ke o mernu ke kwesiri ɛnwu. M jaapnḣa nhne, sigbasi a, ō la.”

²³ Kōvu be zì kōriri neesi lŭlo n'okne nkōli be kpōgidne a n'ogba, be nwehjaru nhne be neesi. ²⁴ Paḣleti marnū Jizōsi ikpe, o nyee be nhne be piuru. ²⁵ Ō sigbasinu be nye wam zì n'oro ikelu nye megidnenu ele nēechi ɛchi, gbu masì badnū, nye be rjoru a. O gweru Jizōsi nyewhete be.

Be kpōgidnenu Jizōsi
n'ogba

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jōn 19:17-27)

²⁶ Be duru Jizōsi zne, n'apna be sigidne Saḣmoni nye Sirini, nye hi n'aznū mba naabnanya, be vukwasì a ogba, ma o vuru a snornu Jizōsi n'aznū. ²⁷ Agida ele badnū snornu a, ma ele rinya ele naakwanū Jizōsi ɛkwna. ²⁸ Jizōsi tŭhnasnarnu, kanū be, “Ele

rinya Jeruselem, anụ kwnánú m ẹkwna, kọvu anụ kwanụ ehni anụ nụ rụmu anụ ẹkwna. ²⁹ Kwnornu nụ ige vawa nga be jaakaa, 'Ele rinya nwée nnwọ bụ ele ọwa ọma, nụ ele mụge nnwọ nụ ele chíge rụmu rema.' ³⁰ Ige wam,

Ele badnụ jaakanụ rugwu, 'Dnagidne aj,'
nụ rugwu matị 'Kpusni aj.'

³¹ Ọ bụru nụ ele badnụ mee kpa nga isisi zị bụdnú, ndaa kpa ọ jọonu nga ọ kporu bẹkwnu?"

³² Be kwuru ele ojo lawuru berere ma be gbu be nụ Jizọsi. ³³ Nga be vaduru nụ hne be kwu Okpokoro Risi, be kpogbu a, ya nụ ele ojo wam, otu badnụ n'akarikwnunga a, nye ke berere n'akarita a. ³⁴ Jizọsi kaa, "Nda m, gbarunu be kwnornu nụ be máa nhne be neeme."

Be keru iwo a n'esilawuru be, nga be vukworu ogbanuchi. ³⁵ Ele badnụ gwuzoru neelekiri, ele risi ele Ju nọomu a rụmu. Be kaa, "Ọ znọhiaru ele berere, ọ znọhia ẹhni a, ọ bụru nụ ọ bụ Karaịsi wam, nye Chiokike hohiaru."

³⁶ Ele ogwnu nọomu a rụmu. Be nyee a manya gbarụ ọka, ³⁷ be kaa, "Ọ bụru nụ i bụ eze ele Ju, znọhia ẹhni i."

³⁸ Be gbarụ nhne gbasiri a n'olu ogba a, "Ka bụ Eze ele Ju."

³⁹ Otu nyenum nụ rime ele be kpogidnenu ya nụ be, nọogo a ngugo, "Kwa i bụ Karaịsi, znọhia ẹhni i, znọhia masị aj."

⁴⁰ Nye ke berere bigbo a, kaa, "I tú ogwnu Chiokike, i zị n'otu ikpe wam. ⁴¹ A naata awhnụwhnu kwesiri aj, kwnornu nụ a nanahia ogwo ẹrnu aj. Kọvu nwerukna ka méne nhne ojo ọbula."

⁴² Ọ kanụ Jizọsi, "Jizọsi, chenwanya m nga i jaava chí lele eze."

⁴³ Jizọsi saru a, "Me kanụ i ezi ọka, me nụ ji jaazi tna nụ Paradasi."

Enwu Jizọsi

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Jọn 19:28-30)

⁴⁴ Hite n'esilawuru iwhnehnie, * ọchichiri gbasnirni kpakara ẹli wam dụ n'otnu-ige ke ẹto, † ⁴⁵ kwnornu nụ ẹhnam gbarụ ọchichiri. Ikpe ke bnosnirni hne zị nsọ n'Ọro Nsọ Chiokike gbawaru nga lawuru. ⁴⁶ Jizọsi gweru okne nkọli siwama lulo, "Nda m, m

neeyisi enine m n'aka i." Nga o kwuru ka, ọ kna inwe.

⁴⁷ Nga nye neechi otu riwhu ele ogwnu whnurnu nhne mernu, ọ znarni Chiokike, kaa, "N'ezi, nwerukna ka bụ nye mee ọma."

⁴⁸ Nga ele gwuzo neelekiri whnurnu nhne mernu, be kwa aka nụ mkpọma, whọga.

⁴⁹ Kọvu kpakara ele magwu Jizọsi nụ ele rinya ele snornu a hite nụ Galili gwuzo nụ hne zị ikere, nọowhnu nhne neeme.

Be liri Jizọsi

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Jọn 19:38-42)

⁵⁰ Otu nwerukna rẹwhna a bụ Josefu, nye bụ otu nụ ele ikpe, nye be nọoso anya, nye ọma. ⁵¹ Ọ bụ nye ikpe, kọvu o snóge be kwekọrita nụ nhne be kpebiri nụ nhne be mernu, nye hi nụ Arimatiya ke zị nụ Judiya, nye neese nga ige ẹli-eze Chiokike jaava.

⁵² O znekwnusi Pailetị, rjo a iznu Jizọsi. ⁵³ O vudna iznu Jizọsi n'olu ogba, gweru ikpe marnụ mma whu a, lite a nụ rime ilili ke zị nụ rime rugwu ke ọ zá nye be liru nụ rime a nụ mbom. ⁵⁴ Ọ bụ ọbochi ojknenu, Ọbochi Ozukwa Inwe ele Ju gwnarnụ matị ọ panjzo.

⁵⁵ Ele rinya wam hi nụ Galili va snornu Josefu whnụ kpa ilili a nụ, nụ kpa ọ dnanyitaru a Jizọsi. ⁵⁶ Be lahna ọro, gwakọta mọno otute nwernu ẹknarna ọma be jeete iznu a.

Be zukwa inwe n'Ọbochi Ozukwa Inwe lele kpa nhne be nyernu n'iwu kwuru.

24

Jizọsi lizọru n'ẹnwu

(Mat 28:1-10; Mak 16:1-8; Jọn 20:1-10)

¹ N'ọnu ọsisi n'ọbochi mbom n'ikwezu, ele rinya wam gweru mọno otute wam be gwakọtaru ke nwernu ẹknarna ọma, zne ilili Jizọsi. ² Be whnurnu nye be vumernu akaworugwu be jiri kpusni ọnu ilili wam.

³ Be bnazne nụ rime ilili, be whnuge iznu Nyenwe aj Jizọsi. ⁴ Be gwuzoru naari nhne ka bụ, ngangam, ele rukna lawuru wogwu iwo abọchna noogbu amuma gwuzoru nụ ngeri be. ⁵ Ogwnu turu ele rinya wam, be dna kpu ruwhnu n'ẹli, kọvu ele rukna wam kanụ be, "Kini kpararu anụ noopio nye zị budnu n'esilawuru ele nwurnu onwu? ⁶ Ọ zifa hna, o hilem n'ẹnwu lizo. Anụ chenwanya nhne ọ kannụ anụ nga ọ zị nụ Galili, ⁷ nụ be jeegweru Nnwọ ke Badnụ nyega ele

* 23:44 n'esilawuru iwhnehnie: ọkwukwo ke mbom kwuru ige awa isunu † 23:44 otnu-ige ke ẹto: ọkwukwo ke mbom kwuru ige awa tolu

mmehie, be kpogidne a n'ogba, n'obochi ke ęto, o jeehi n'ęnwu lizọ." ⁸ Ele rinya wam chenwanya ikwu-ọnu a.

⁹ Be hi n'ilili wam lahna, kanu nri nu otu badnu ele sno apna a nu ele berere nhne be whnuru. ¹⁰ Ele rinya wam bu Meri Magidalini, nu Joana, nu Meri nne Jemisi, be nu ele rinya berere kanu ele izi wam oka ka. ¹¹ Kọvu be kwęge nhne ele rinya kwuru, be naari nu o bu oka etekne. ¹² Pita lizọ, gba ęso zne n'ilili, o whudna, whnu ikpe iznu, o za nhne berere o whnuru. O lahna ọro naari nhne mernu.

N'apna zne Emaosi

(Mak 16:12,13)

¹³ N'obochi wam, ele sno apna a lawuru neezne ęli Emaosi, nhne nu lele maifi ęsau. ¹⁴ Be nookwurita kpakara nhne mernu. ¹⁵ Kpa be neezne nookwu nhne ka, Jizosi n'iwuhuru a kpayabeturu ndundu, snornu be neezne. ¹⁶ Be whnu a, kọvu be ma a nu o bu Jizosi.

¹⁷ Jizosi sika a, "Kini bu nhne anu noturni kpa anu neezne?"

Be gwuzoru bii, gbaru ruwuhu. ¹⁸ Otu nu rime be rewhna a bu Kilopasi, sika a, "Okwole jiwa bu nye izne ke zi nu Jeruselem nye ma a nhne mernu obochi ele nu ele ka wheru ewhe?"

¹⁹ Jizosi sika a, "Kini bu nhne ko?"

Be kaa, "Nhne gbasiri Jizosi nye Nazareti, nwerukna ka bu nye owhnurninya Chiokike, o bu dikne n'ikwu-ọnu ma nu ęnu nu ruwuhu Chiokike ma nu ruwuhu ele badnu. ²⁰ Ele risi arjohna nu ele risi ai gweru a nyee ma be kpe ikpe ęnwu, be kpogidne a n'ogba. ²¹ Kọvu a leru anya nu o bu nye jaagbahja Izireli. Ke kakwo, tna bu obochi ęto a kpa nhne ka mernu. ²² Agwna ele rinya ai nu be zi kpasiri ai ogwnu tna. Be znernu n'ilili a n'onu ọsisi, ²³ kọvu be whnu ęznu a. Be va kanu ai nu be whnuru owhnurninya ele enine izi, ke kannu be nu o zi budnu. ²⁴ Agwna ele ai nu be zi znernu ilili a, whnu masi lele kpa ele rinya wam kwuru, kọvu be whnu ęznu a."

²⁵ Jizosi kanu be, "Anu bu ele iwhnurni-whno, anu zila gnarnagnarna nu okweru nhne kpakara ele owhnurninya kwuru. ²⁶ O zi mkpa nu Karaisi jaata kpakara awhnuwhnu, bna n'igwugwu a." ²⁷ Jizosi kọwamanu be nhne be gbaru n'okwukwo nsọ gbasiri ęhni a, hite n'okwukwo Mozizi nu ele owhnurninya.

²⁸ Kpa be vaduru ęli wam be neezne, Jizosi mee lele o neewhe ruwuhu, ²⁹ be sigidne a, kaa, "Snornu ai daziri, obochi zneminem." O snornu be daziri.

³⁰ O snornu be daziri ęli n'ikpechi wiri, o gweru brędi, tu mmamma, nyawama a, bete neenye be. ³¹ Anya be kpume, be mahja a, kọvu o whume n'anya be. ³² Be kwukwarita n'ęhni be, "O nu lele nu bekwunu neerne nu mkpoma ai nga o nookwunu ai oka n'apna, nọkowanu ai okwukwo nsọ."

³³ Be lizọ ngangam lahna Jeruselem. Be whnu ele sno apna a nri nu otu wam, hne be gbakogwu nu otu nu ele berere. ³⁴ Be naakaa, "O bu n'ęzi, Nyenwe ai hilem n'ęnwu lizọ, o mernu Sajmoni whnu a anya." ³⁵ Badnu lawuru wam kọwanu be nhne mernu n'apna, nu kpa be jiri mahja Nyenwe ai nga o nyawaru brędi.

Jizosi mernu ele sno apna a whnu a anya

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Jon 20:19-23; ęru 1:6-8)

³⁶ Kpa be zi nookwu oka ka, Jizosi gwuzoru n'esilawuru be, kanu be, "Udno zinu anu."

³⁷ Ogwnu turu be k'agida, be che nu be whnuru renwu. ³⁸ Jizosi kanu be, "Kini mernu ogwnu notu anu? Kini mernu anu neenwe mkpoma lawuru nu mkpoma anu? ³⁹ Anu le aka m lawuru nu ochi m lawuru. O bu mawa. Anu kpatu m aka whnuru, renwu nwęe ano-ęhni nu okpukpu, lele kpa anu whnuru me nwernu."

⁴⁰ Nga o kwuru ka, o gesi be aka a lawuru nu ochi a lawuru. ⁴¹ Be nwęe rikne kweru kwnornu ovu ọso n'onu nu otun'anya, o sika be, "Anu nwernu wiri o riri hna?" ⁴² Be nyee a otu aznu be siri esi, ⁴³ o gweru a ri nu ruwuhu be.

⁴⁴ O kanu be, "Ka bu nhne me kannu anu nga me nu anu zi. Kpakara nhne be gbaru n'okwukwo nsọ gbasiri m n'iwu Mozizi jeeme, ma ke ele owhnurninya nu Eri Ọma."

⁴⁵ O kpume echiche be ma be ghọhia nhne be gbaru n'okwukwo nsọ. ⁴⁶ O kanu be, "Ka bu nhne be gbaru n'okwukwo nsọ, nu Karaisi jaatariri awhnuwhnu, nu o jeehi n'ęnwu lizọ n'obochi ke ęto, ⁴⁷ nu be jeeji rewhna a kọ ọkwo otuhnasna mkpoma nu rime kpakara mba, ma Chiokike gbaru mmehie be. Be jeehite nu rime Jeruselem panizo nọkpo okwo. ⁴⁸ Anu bu ele akebne

kpakara nhne ka. ⁴⁹ M jeeziyanu anụ nhne Nda m kweru nụ mkwna, kovu anụ daziri nụ Jeruselem tem rikne ke hi n'oligwe dnakwasị anụ.”

Jizọsi larụ n'oligwe

(Mak 16:19,20; Eru 1:9-11)

⁵⁰Jizọsi duru be whoga zne n'eli Betani, ọ chilizo aka lawuru olu, gozi be. ⁵¹Kpa ọ zi nọgozi be, be gwelizo a la n'oligwe. ⁵²Be kponu a risi eli, lahna Jeruselem, snarnjima jihia mkpoma be. ⁵³Be dazigidne n'Oro Nso Chiokike nọtunu Chiokike mmamma.

Izi óma lele kpa
Jóni
gbarù a n'òkwukwo

Nhne gbasìri òkwukwo ka

Izi óma lele kpa Jóni gbarù a n'òkwukwo gwehìaru Jizòsi iwhne lele Ikwu-Ònu Chiokike, nye “ghòru badnú, va wuru n'esilawùru aì” (1:14). Lele kpa òkwukwo wam kwuru, be gbarù izi óma ka ma ele badnú kweru nù Jizòsi bù Nye Òznohia wam, Nnwò Chiokike, hite n'òkwunata mkpòma nù rẹwhna a, be nwehìà bụdnu (20:31).

Jóni mernu a mahìa nù Jizòsi bù Ikwu-Ònu Chiokike. Ènu ndu-èhni Jizòsi gesiri nù ò bù Nye Òznohia wam Chiokike kweru mkwna. Òkwukwo ka gesiri nù agwna ele badnú kweru nù Jizòsi ghò ele sno apna a, kòvu ele berere kwéle nù a, be bụru ele neemegidne Jizòsi dù n'ènwu a.

Jóni kwusiri nhne gbasìri nkesi bụdnu kwó okwo rikne hite nù Karaisi, nookwu nù Jizòsi bù apna, ezi óka nù bụdnu. Nù òkwukwo Jóni, a whnùrnù nù nhne a nòowhnu anya kpakara òbochi lele mini, brèdi, iwhne, nye znú atnùrnù nù atnùrnù a, isisi nù mkpuru a, neegesi nhne ke Enine. Nhne zì n'òkwukwo ka

Opanizo (1:1-18)

Jóni Nye Wù Mini nù ele sno apna Jizòsi mbòm (1:19-51)

Ènu Jizòsi nù óhna (2:1---12:50)

Òbochi ipne-aznù nù rime Jeruselem (13:1---19:42)

Olizò n'ènwu nù ówhuya iwhne Nyenwe aì (20:1-31)

Ò whuyaru iwhne nù Galili (21:1-25)

Nye gbarù òkwukwo ka: Jóni

Risi nhne o kwno gba a: Ma ele badnú kweru nù Jizòsi bù Karaisi wam, ma hite n'òkwunata mkpòma nù rẹwhna a, be nwehìà bụdnu.

Ikwu-ònu ke ghòru badnú

¹Nù mbòm hne Ikwu-ònu wam zì, Ikwu-ònu wam nù Chiokike zì nù mbòm, Ikwu-ònu wam bù Chiokike. ²Ya nù Chiokike zì nù mbòm.

³Be keru kpakara nhne hite n'aka a, ò zá nhne ke be keru hne ò zìla. ⁴Ikwu-ònu wam bù risi bụdnu, bụdnu wam bù masì iwhne ke badnú. ⁵Iwhne wam nòomu nù rime òchichiri, òchichiri nwée rikne nwegidne a.*

⁶Chiokike ziyaru otu nyerukna rẹwhna a bù Jóni. ⁷Jóni varù lele nye akebne ke iwhne wam, ma kpakara ele nurnu izi a kweru n'iwhne wam. ⁸Jóni bụo iwhne wam, kòvu ò bù nye akebne iwhne wam. ⁹Ka bù iwhne wam n'èzi bù ke varù n'òwa, ke neenye kpakara ele badnú iwhne.

¹⁰Ikwu-ònu wam zì n'òwa, ò bù n'èzi nù Chiokike keru ówa hite nù rime a, kòvu ówa máa nye ò bù. ¹¹Ò vakwnusiri ele ke a, kòvu ele ke a nábnanyana a. ¹²Kòvu kpakara ele nabnanyarnù a, kwerumakò nù rẹwhna a, o nyernu be rikne be bụru rumu Chiokike. ¹³Be múge ele ka lele kpa be murnu ele badnú. Be múge be hite n'echiche ke badnú, mòbu hite nù nda k'òwa, kòvu Chiokike bù Nda be.

¹⁴Ikwu-ònu wam ghòru badnú, va wuru n'esilawùru aì. A whnurnu igwugwu a, bù igwugwu ke Nnwò Nda a murnu kpòì, oru nù ezi óka jihìaru nù rime a.

¹⁵Jóni gbarù akebne gbasìri a, siwama, kaa, “Ka bù nye me nookwu óka a nù o snogwu m n'aznù, kòvu ò kakwo m, kwnornu nù ò zì sù be murnu m.”

¹⁶Hite n'oru a zì agìda, a nwernu ngozi tũkwasi nù ngozi. ¹⁷Chiokike hiri n'aka Mozizi nye iwu, Chiokike nyee masìri oru nù ezi óka hite n'aka Jizòsi Karaisi. ¹⁸Ò zá nye whnùleru Chiokike anya. Nnwò Nda a murnu kpòì, nye bù Chiokike, nye zì n'akwankò ke Nda a, mernu ele badnú mahìa Nda a.

Jóni karù nù ò bụo
Karaisi

(Mat 3:1-12; Mak 1:1-8; Luk 3:1-18)

¹⁹Ka bù akebne Jóni gbarù nga ele risi ele Ju zì nù Jeruselem ziznèrnù ele ariohna nù ele Livaì be sìkwa a, “Ì bù nyele?”

²⁰Jóni sarù be, ò góla ègo, kòvu o kwusiri a rikne, kaa, “M bụla m Karaisi.”

²¹Be sìkwa a, “Ì bù kò nyele? Ì bù Òlajia sa?”

Jóni kaa, “Òza.”

* 1:5 nwée rikne nwegidne a: mòbu nwée rikne ghòhia a. † 1:21 Nye Òwhnurnunya wam: Gwnù Ditaronomi 18:15; Ènu Ele Izi 3:22

Be sɔkwa a, “I bụ Nye Ọwhnurninya wam?”†

Ọ saru be, “Ọza.”

²²Be kaa, “Kanụ aị nye i bụ, ma a mahja nhne a jaakanụ ele dusiri aị. Kini bụ nhne i kwuru gbasiri ẹhni i?”

²³Jōni saru be,

“M bụ m akpịri nye nọokpo okwo n'ẹli-ikpa, 'Anụ mekwata apna Nyenwe aị ma ọ snirni asni,'

lele kpa Azaya nye ọwhnurninya kwuru.”

²⁴Ele izi ele Farisi ziyaru, ²⁵sikwaru Jōni, “I bụo Karaisi, mọbu Elaija, mọbu Nye Ọwhnurninya wam, kini mernu i nọwu ele badnụ mini?”

²⁶Jōni saru be, “M ji m mini nọwu ele badnụ mini, kọvu otu nyenum gwuzo n'esilawuru anụ, nye anụ máa. ²⁷O snogwu m n'aznụ, kọvu m kwésile m ọ tọma eriri okoro-ọchi a.”

²⁸Kpakara nhne ka mernu nụ Betani n'ọbosi ẹhnam ke aznụ Osimini Jodani kiyari, hne Jōni nọwu ele badnụ mini.

Jizōsi, Nnwọ
Atnurnu Chiokike

²⁹N'ekile a, Jōni whnurnu Jizōsi hne o naavakwnusi a, ọ kaa, “Anụ le, ka bụ Nnwọ Atnurnu ke Chiokike, nye noovume mmehie k'owa. ³⁰Ka bụ nye wam me nookwu oka nga me karu, 'Otu nyenum sno m n'aznụ, kọvu ọ kakwo m, kwnornu nụ ọ zị sụ be murnu m.' ³¹M máam nye ọ bụ, kọvu m nọwu ele badnụ mini ma ele Izireli mahja nye ọ bụ.”

³²Ka bụ akebne Jōni gbaru, “M whnurnu m Enine Nsọ hi n'oligwe lele nduru dnakwasị a, daziri n'olu a. ³³Kọvu nụ m máam nye ọ bụ. Chiokike nye ziyaru m me wu ele badnụ mini kannu m, 'I jọowhnu Enine Nsọ hi n'oligwe dnakwasị otu badnụ dazigidne nụ ya, nye wam bụ nye jeeji Enine Nsọ nọwu ele badnụ mini.’ ³⁴Me nụ iwhuru m whnurnu a, gba akebne nụ nye ka bụ Nnwọ Chiokike.”

Ele mbom sno
apna Jizōsi

³⁵N'ekile a, Jōni nụ ele sno apna a lawuru gwuzo. ³⁶Nga ọ whnurnu Jizōsi hne o neewhe, ọ kaa, “Anụ le Nnwọ Atnurnu ke Chiokike.”

³⁷Ele sno apna a lawuru wam nurnu a, be snornu Jizōsi. ³⁸Jizōsi tughnasarnu whnụ

nụ be noosno a n'aznụ, ọ sɔkwa be, “Kini bụ nhne anụ noopio?”

Be kaa, “Rabai” (ke bụ, Nye-zni-nhne), “Ndaa hne i wu?”

³⁹Jizōsi saru be, “Anụ va whnurnu.” Ọ bụ nhne nụ lele ọtnu-ige ke ẹno n'iwhehnie, † be snornu a zne whnurnu hne o wu, be nụ a daziri kpakara ọbochi wam.

⁴⁰Otu nụ rime ele nurnu nhne Jōni kwuru ke snornu Jizōsi bụ Anduru nwene rukna Sajmoni Pita. ⁴¹Ngangam, o piohjaru nwene a rukna, Sajmoni, ọ kanu a, “A whnuna m Mezaya” (ke bụ Karaisi). ⁴²O kwuznenu Jizōsi Sajmoni.

Jizōsi legidne Pita anya kaa, “I bụ Sajmoni nnwọ Jōni, be jookwu i Kifasi,” be tughnasna a, Pita, ke bụ rugwu.

Jizōsi sukuru Filipu
nụ Nataneli

⁴³N'ekile a, Jizōsi kpebi o zne Galili, o piohia Filipu, ọ kanu a, “Snornu m zne.”

⁴⁴Filipu, Anduru nụ Pita hi nụ ẹli Betesaida. ⁴⁵Filipu pohja Nataneli, ọ kanu a, “A whnurnu nye wam Mozizi nụ ele ọwhnurninya gbaru nhne gbasiri a n'okwukwo nsọ, Jizōsi nye Nazareti, nnwọ Josefu.”

⁴⁶Nataneli sɔkwa a, “Eli Nazareti, o nwernu nhne oma ọbula ke jeehi n'eli Nazareti whuya?”

Filipu saru a, “Vaa, whnurnu.”

⁴⁷Nga Jizōsi whnurnu Nataneli naavakwnusi a, o kwu nhne gbasiri a, “Ka bụ nye Izireli n'ezị, nye aghigho zila nụ rime a.”

⁴⁸Nataneli sɔkwa a, “Nda kpa i jiri mahja m?”

Jizōsi saru a, “M whnurnu m ji nụ mkpururu isisi figi sụ Filipu sukuru i.”

⁴⁹Nataneli saru a, “Nye-zni-nhne, i bụ Nnwọ Chiokike. I bụ eze Izireli.”

⁵⁰Jizōsi sɔkwa a, “I kwerruru kpọi kwnornu nụ m karu m nụ m whnurnu m ji nga i zị mkpururu isisi be kwu figi? I jọowhnu nhne ke kakwo ka.” ⁵¹Ọ kanu be, “Me kanu anụ ezi oka, anụ jọowhnu hne oligwe kpumernu, nụ ele enine izi Chiokike neepnezne, neehidna n'olu Nnwọ ke Badnụ.”

2

Jizōsi mernu mini
ghọ manya

† 1:39 Ọtnu-ige ke ẹno n'iwhehnie: ọkwukwo ke mbom kwuru ige nri awa

¹ N'òbochi ke ẹto, ọlulu nnwerne zì n'ẹli Kana n'ẹli Galili, nne Jizọsi zì masì pji. ² Be sukwuru Jizọsi nù ele sno apna a n'ọlulu nnwerne wam. ³ Nga manya be nọnworo kworu, nne Jizọsi kanù a, "Be nwéma manya."

⁴ Jizọsi sarù a, "Ọ gbásìla m, sị nwerinya. Ige m yóoduge."

⁵ Nne a kanù ele neezne izi, "Anù mee nhne ọbula ọ karù anù mee."

⁶ Idudu mini isunu gwuzo ndundu be jiri rugwu kpù, ke ele Ju jì nọosnu nhne lele kpa omen'ẹli be jiri zìri, ke otu jeeri nri lawùru mọbu nri ẹto galoni mini. ⁷ Jizọsi kanù ele neezne izi, "Anù gbajite be nù mini." Be gbaji be mini dù n'ọnu be.

⁸ Ọ kanù be, "Anù kwuhja agwna mini wam gweznenu nye risi ngadna iriri."

Be gweznenu a. ⁹ O detù mini wam ke ghoru manya riro. Ọ máa hne manya wam hi, kọvu ele neezne izi ele gbarù mini wam magwù. O sukwu nye nọlu nnwerne, ¹⁰ ọ kanù a, "Nye ọbula neekesi manya kakpa mma n'ọziri, nga ele izne nwọkparu manya, o ke manya ojo. Kọvu jì bitaru manya kakpa mma dù kítina." ¹¹ Ka bụ ẹrnu ndu-ẹhni mbom Jizọsi nrurnu. Ọ nrurnu a nù Kana n'ẹli Galili, o gesi igwugwu a, ele sno apna a kwnata a mkpoma.

¹² Nga ka whemernu, Jizọsi nù nne a, nù rọmu nne a, nù ele sno apna a zne Kapanọm, be daziri pji ọbochi ele nù ele.

Nhne Jizọsi mernu
n'Ọro Nsọ Chiokike

(Mat 21:12,13; Mak 11:15-17; Luk 19:45,46)

¹³ Iriri Ọgawhe ele Ju zì ndundu, Jizọsi zne Jeruselem. ¹⁴ Ọ whnrnu ele neere atnrnu nù ehni nù nduru nù ele naagbanwo iwai dazigwu n'ikpechi n'Ọro Nsọ Chiokike. ¹⁵ O gweru eriri mee mbinibini, chíhala kpakara be, ma ehni ma atnrnu. O kpute ikpechi kpakara ele naagbanwo iwai ruwhnu n'ẹli, chísakwo iwai be. ¹⁶ Ọ kanù ele neere nduru, "Anù whọga hna, anù méma ọro Nda m ọro ahja."

¹⁷ Ele sno apna a chenwanya nhne be gbarù n'ọkwukwo nsọ, "Nhne gbasiri Ọro Nsọ Chiokike neerne lele bẹkwu nù rime m."

¹⁸ Ele Ju síkwa a, "Ndaa ẹrnu ndu-ẹhni ke jì jọornu ke neegesi nù jì nwernu rikne mee nhne i neeme?"

¹⁹ Jizọsi sarù be, "Anù kwnadna Ọro Nsọ ka, m joowulizọ a n'ọbochi ẹto dai."

²⁰ Ele Ju sarù a, "Be jiri nri awha eno nù isunu wu Ọro Nsọ ka, i joowu a n'ọbochi ẹto?" ²¹ Kọvu Jizọsi kwuru ọka gbasiri ẹhni a lele Ọro Nsọ Chiokike. ²² Nga Jizọsi hiri n'ẹnwu lizọ, ele sno apna a chenwanya nù o kwuru ọka ka, be kweru nhne ọkwukwo nsọ kwuru nù nhne Jizọsi kwuru.

²³ Kpa Jizọsi zì nù Jeruselem nù Iriri Ọgawhe, agida ele badnù kweru nù ya kpa be whnrnu agida ẹrnu ndu-ẹhni ọ nọornu. ²⁴ Kọvu Jizọsi kwéle o neee be ẹhni a, kwnornu nù ọ magwù kpakara badnù nkarì nkarì. ²⁵ Ọ zìla mkpa nù be kanù a nhne gbasiri nye ọbula, kwnornu nù o magwù nhne zì nù mkpoma be.

3

Jizọsi nù Nikodimọsi

¹ Otu nwerukna be kwu Nikodimọsi, otu nù rime ele Farisi, nye risi ele Ju, ² vakwnusiri Jizọsi n'abalj. O kaa, "Rabaj, a magwù nù jì bụ Nye-zni-nhne ke Chiokike ziyaru, kwnornu nù ọ zá nye jọornuli ẹrnu ndu-ẹhni jì nọornu okwolem ma Chiokike dagwunu a."

³ Jizọsi sarù, "Me kanù jì ezi ọka, ọ zá nye jọowhnu n'ẹli-eze Chiokike anya, ọ bọru nù be múgele a berere."*

⁴ Nikodimọsi síkwa a, "Ndaa kpa be joomu badnù berere nga o mernu okno badnù? Ọ jaabna nù ruwho nne a berere, be mụ a?"

⁵ Jizọsi sarù a, "Me kanù jì ezi ọka, ọ zá nye jaabna n'ẹli-eze Chiokike ọ bọru nù be múgele a hite nù mini nù Enine. ⁶ Nye ke badnù etekne murnu bụ anọ-ẹhni, nye Enine murnu bụ enine. ⁷ Ọ gbágwoji jì anya nù m karù m nù be joomuriri anù berere. ⁸ Ruwhere neewhe hne ọ masigwu a, jì nọonu imerne a, kọvu i máa hne o hi mọbu hne o neezne. Nye ọbula ke be murnu hite n'Enine nù kpam."

⁹ Nikodimọsi síkwa a, "Ndaa kpa be jeeme nhne nù kpa?"

¹⁰ Jizọsi sarù a, "Jì bụ nye-zni-nhne n'ẹli Izireli, kọvu jì máa nhne ka. ¹¹ Me kanù jì ezi ọka, a nookwu nhne a magwù, a naagba akebbe nhne ke a whnrnu, kọvu anù kwé ọ nahoru akebbe ai. ¹² Anù kwé nhne me kwuru gbasiri nhne k'owa. Ndaa kpa anù jeekweru ọ bọru me kanù anù nhne

* 3:3 be múgele a berere: mọbu be múgele a hite n'oligwe.

k'oligwe? ¹³ Ọ zà badnụ ọbula ke znernu oligwe nụ mbòm, okwolem Nnwọ ke Badnụ nye hiri n'oligwe hiedna. ¹⁴ Lele kpa Mozizi gwelizọru agwọ n'olu isisi n'eli chna chna chna, ọ bụ kpa be jeegwelizọ Nnwọ ke Badnụ olu, ¹⁵ ma nye ọbula ke kweru nụ ya jeenwe ọbụndu kwó okwo. ¹⁶ Kwnornu nụ Chiokike whnurnu ọwa n'anya kpa, o gweru Nnwọ ọ murnu ya nụ nsnunu a kpọi nyega, ma nye ọbula ke kweru nụ ya jónwu ẹnwu, kọvu o jeenwe ọbụndu kwó okwo. ¹⁷ Kwnornu nụ Chiokike zíyage Nnwọ a n'ọwa ọ bụru nye kpe k'ọwa, kọvu ma ọ bụru Nye Ọznohia k'ọwa. ¹⁸ Be jéekpe nye ọbula ke kweru nụ Nnwọ wam ikpe, kọvu nye ọbula ke kwége bụ nye be kperu ikpe, kwnornu nụ o kwége nụ Nnwọ Chiokike murnu ya nụ nsnunu a. ¹⁹ Ka bụ ikpe wam be kperu ọwa, iwhe varu n'ọwa, ele badnụ whnurnu ọchichiri n'anya karu iwhe, kwnornu nụ be nọornu ọru ojo. ²⁰ Nye ọbula ke nọornu ọru ojo bụ nye irno ke iwhe, ọ jáava nụ rime iwhe ọ zị iwhe kpume ọru ojo a. ²¹ Kọvu nye ọbula ke nọornu ọru ọma jaava nụ rime iwhe ma iwhe gesi nụ ọru a bụ nhne ọ murnu hite nụ Chiokike.”

Jizọsi nụ Jōni Nye Wụ Mini

²² Nga ka mekworu, Jizọsi nụ ele sno apna a znernu n'eli Judiya, ya nụ be daziri ige matị, ọ wụ ele badnụ mini. ²³ Jōni masị zị nọowu mini n'Enọni ke zị Salim ndundu, kwnornu nụ agida mini zị pji. Ele badnụ neeznekwnusi a, ọ nọowu be mini. ²⁴ (Be yéeyisige Jōni n'oro ikelu n'ige ka.) ²⁵ Agwna ele sno apna Jōni nụ otu nye Ju nọdogbuta nhne gbasiri ọsnusnu nhne lele kpa omen'eli ele Ju jiri ziri. ²⁶ Be vakwnusi Jōni kanu a, “Nye-zni-nhne, nwerukna wam ji nụ a zị n'aznu Osimini Jodani kiyari, nye i gbarụ akebne gbasiri a, ọ nọowu ele badnụ mini, agida ele badnụ neeznekwnusi a.”

²⁷ Jōni saru be, “Ọ zà nye ọbula ke jeenwe nhne ke Chiokike késile a. ²⁸ Anụ bụ ele akebne m nụ m karu m, 'M búo m Karaịsi, kọvu be beru ọsno zia m nụ ruwhnu a.’ ²⁹ Nye nọolu nnwerne ikne bụ nye nye nnwerne ikne, kọvu enyi nye noolu nnwerne ikne, nye noogwuzo noobno nsnj,

mkpoma nọoso a n'onu nụ ọ nurnu nkọli nye wam nọolu nnwerne ikne. Ọ bụ kpa snarnjma m jiri zu ozu kịtna. ³⁰ Ọ jaazi naaba aba, kpa me jaazi naaya eli eli.”

Nye ke hiri n'oligwe va

³¹ Nye wam ke hiri n'oligwe va kakwo kpakara badnụ, nye hi n'ọwa bụ nye ke ọwa, o nookwu nhne ke ọwa. Nye hiri n'oligwe kakwo kpakara badnụ. ³² O nookwu nhne ọ whnurnu nụ nhne ọ nurnu, kọvu ọ zà nye neekweru izi a. ³³ Nye ọbula ke jeegweru izi a naakahja nụ Chiokike bụ nye ezi ọka. ³⁴ Nye Chiokike ziyaru nookwu ikwu-onu Chiokike, kwnornu nụ Chiokike nyéne a Enine a n'apna zị matị. ³⁵ Nda whnurnu Nnwọ a n'anya, gweru kpakara nhne yisi n'aka a. ³⁶ Nye ọbula ke kweru nụ Nnwọ wam nweru ọbụndu kwó okwo, nye ọbula ke zà noobnonu Nnwọ wam nsnj, jeenwe ọbụndu, kọvu ovu owe ẹni Chiokike jaazi nū risi a ọkwukokwnu.

4

Jizọsi nụ nwerinya Sameria

¹ Ele Farisi nurnu nụ Jizọsi neewehja ele sno apna a, nọowu be mini karu Jōni, ² ọ bụ n'ezị nụ Jizọsi wúge ele badnụ mini, kwolem ele sno apna a. ³ Nga Jizọsi nurnu a, ọ whuya nū Judiya naalahna Galili.

⁴ Ọ zị mkpa nụ ọ jaagawhe n'esilawuru eli Sameria. ⁵ Ọ vadu n'otu eli-ọhna Sameria be kwu Saika, ke zị ndundu otu eli Jekopu nyernu nnwọ a rukna Josefu. ⁶ Ọmi Jekopu zị pji. Inwe gwuru Jizọsi kwnornu nū izne wam, ọ daziri eli nū ngeri ọmi wam n'iwhehne.*

⁷ Otu nwerinya Sameria varu ọ turu mini n'ọmi, Jizọsi kanu a, “Kesi m mini.” ⁸ (Ele sno apna a znernu nū rime eli-ọhna ọ zū wiri.)

⁹ Nwerinya Sameria wam kanu a, “I bụ nye Ju, m bụ m nye Sameria, ndaa kpa i nọorio m mini?” (Ele Ju nū ele Sameria mékọta nhne.)

¹⁰ Jizọsi saru a, “Ọ bụru nū i magwu nkesi Chiokike, nū nye ke nọorio i mini, i jọorio a ma o kesi i mini ke ọbụndu.”

¹¹ Nwerinya wam kaa, “Nda-aj-kwu, i nwée nhne i jeeji nọotu mini, ọmi ka miri emi k'agida, ndaa hne i jeegwehja mini

* 4:6 n'iwhehne: ọkwukwo ke mbòm kwuru ọtnu-ige ke isunu

budnu ka. ¹² I kakwo nda aì Jekòpu nye nyernu aì òmi ka, ò nwòrnu mini hi nù rime a, ma rùmu a, ma rùmu anòhia a?”

¹³ Jizòsi saru a, “Nye òbula ke jòonwo mini ke hi n'òmi ka, akpìri jòokpo a bèkwnu berere, ¹⁴ kòvu nye òbula ke jòonwo mini ke me jeenye a, akpìri jòokpo a bèkwnu berere. Mini ke me jeenye a jòogho risi mini ke jaagba dù budnu kwó okwo.”

¹⁵ Nwerinya wam kaa, “Nda-aj-kwu, kesi m mini ka ma akpìri gharu ò kpò m bèkwnu, ma m gharu m ò va ò tũ mini n'òmi ka.”

¹⁶ Jizòsi kanu a, “Zne, sukwu nzi i, va hna.”

¹⁷ Nwerinya wam kaa, “M nwée m nzi.”

Jizòsi kanu a, “I kwukwaru nkarì nù i nwée nzi, ¹⁸ kwnornu nù ì gbòlam nzi isne, nye ke jì nù a wu kítna búo nzi ì. I kwuru ezi òka nù i nwée nzi.”

¹⁹ Nwerinya wam kaa, “Nda aj-kwu, m whnurnu nù ì bù nye òwhnurninya. ²⁰ Ele nda aì kporu risi eli n'olu rugwu ka, kòvu anu ele Ju karu nù hne be kwesiri ò kpò risi eli bù nù Jeruselem.”

²¹ Jizòsi kanu a, “Nwerinya, kweru nhne me naakanu ì, ige vawa nga ele badnu jòokponu Nda risi eli n'olu rugwu ka mòbu nù Jeruselem. ²² Anu ele Sameria máa nye anu òokponu risi eli, aì ele Ju magwu nye a òokponu risi eli, kwnornu nù òznohia hi n'aka ele Ju va. ²³ Kòvu ige vawa, owe, ige wam valèm masì, nga ele òokponu Nda risi n'eli n'ezi jòokponu a risi eli n'enine nù n'ezi òka. Ka bù ele Nda piuru kponu a risi eli. ²⁴ Chiokike bù enine, ele òokponu a risi eli jòokporirinu a risi eli n'enine nù n'ezi òka.”

²⁵ Nwerinya wam kanu a, “M maam nù Mezaya, nye be kwu Karaìsi, jaava. Nga ò varu, ò jaakanu aì kpakara nhne.”

²⁶ Jizòsi kanu a, “Me nye nookwunu ì òka, bù ya.” ²⁷ Ige wam ele sno apna Jizòsi hiehna, ò jiri be anya nù ya nù nyerinya nookwurita òka. Kòvu ò zá nye sìkwaru, “Kìni bù nhne i noopio?” mòbu, “Kìni mernu i nookwunu nwerinya ka òka?”

²⁸ Nwerinya wam sigbasi idudu mini a, lahna nù rime eli-òhna, kanu ele badnu, ²⁹ “Anu va whnurnu nwerukna ke kannu m kpakara nhne me mernu. Nye ka ò jòoburu Karaìsi sa?” ³⁰ Be gbahala nù rime eli-òhna znekwunusi Jizòsi.

³¹ Kòvu ele sno apna a zì naarijasno Jizòsi, kaa, “Nye-zni-nhne, ri wiri.”

³² Jizòsi kanu be, “M nwernu m wiri ke anu máa.”

³³ Ele sno apna a neesikwarita ehni be, “O nwernu nye gweyanu a wiri sa?”

³⁴ Jizòsi kanu be, “Wiri m bù ò bita echiche nye ziyaru m nù ò rnukpa ernu ò nyernu m. ³⁵ Anu naakaa, ‘Ò gwnarnu enwa eno, anu gwe nhne n'ekwu.’ Kòvu me kanu anu, anu le anya n'ekwu, mkpuru chnanam ma be ghòru nhne n'ekwu. ³⁶ Nye neegwe nhne n'ekwu nwernu ògwo ernu, ò chibna ele badnu lele mkpuru ma be nwehia budnu kwó okwo. Kpam, nye ke kparu mkpuru nù nye ke gweru nhne n'ekwu jeenwekòta snarnima. ³⁷ Nhne be kwuru bù ezi òka, ‘Otu badnu kpaìri mkpuru, nye berere ghòru mkpuru.’ ³⁸ M ziznèrnu m anu ghòru mkpuru n'ekwu ke anu rnúge ernu nù rime a. Ele berere rnurnu ernu, anu nwehia mbnarna n'ernu be.”

³⁹ Agida ele Sameria ele wu nù rime eli-òhna wam kweru nù Jizòsi kwnornu nù nhne nwerinya wam kwuru, “Ò kanu m kpakara nhne me mernu.” ⁴⁰ Nga ele Sameria vakwnusiri a, be rijsno a ma ya nù be daziri, Jizòsi daziri pìi òbochi lawuru. ⁴¹ Agida ele berere kweru kwnornu nù zì òma ò znirni be.

⁴² Be kanu nwerinya wam, “A kweru kítna, ò búo nù nhne i kannu aì, kòvu kwnornu nù a nurnu nhne ò kwuru, a magwu nù nye ka bù Nye Òznohia ke òwa n'ezi.”

Jizòsi gwòru nnwò
rukna nye risi

⁴³ Nga òbochi lawuru wam whemernu, ò whòga pìi zne Galili. ⁴⁴ Jizòsi n'iwhuru a karu, “Nye òwhnurninya nwée igwugwu n'eli a.” ⁴⁵ Nga ò vaduru eli Galili, ele zì nù Galili naakweru a kwnornu nù be znernu Iriri Ògawhe nù Jeruselem, be whnurnu kpakara nhne ò mernu n'Iriri Ògawhe wam.

⁴⁶ Jizòsi lahna nù Kana ke Galili hne ò mernu mini ghò manya. Otu nye risi òchichi ke nnwò a rukna zì n'ehni igbugbu nù Kapanòm. ⁴⁷ Nga ò nurnu nù Jizòsi hiri nù Judiya va Galili, ò znekwunusi a, kanu a, ò va gwò nnwò a rukna ehni igbugbu, nye zì n'ònu enwu.

⁴⁸ Jizòsi kanu a, “Anu jéekweru kwekòlam ma anu whnurnu ernu ndu-ehni nù ernu rikne.”

⁴⁹ Nwerukna wam kaa, “Nda-aj-kwu, snornu m zne, ò zì nnwò m nwù.”

⁵⁰ Jizòsi kanu a, “La, nnwò ì rukna zì budnu.”

Nwerukna wam kweru nhne Jizòsi kanu a, la. ⁵¹ Nga o zì n'apna, ele izi a kwnusi a, kanu a, “Nnwò ì rukna zì budnu.” ⁵² O sika be ige eñni buru nnwò a rukna oma, be kanu a, “N'otnu-ige ke mbòm n'iwnehnie† n'ekile wheru ewhe, eñni orne bekwu wam sigbasiri a.”

⁵³ Nda nnwò wam chenwanya nu o bu ige wam Jizòsi kannu a, “Nnwò ì rukna zì budnu.” Kam kpararu, ya nu kpakara ele oro a kweru.

⁵⁴ Ka bu ernu ndu-eñni ke ebo Jizòsi nruru nga o hiri nu Judiya va Galili.

5

Ogwugwo n'Olulu Mini

Betisaida

¹ Nga ka whemernu, Jizòsi znernu iriri ele Ju nu Jeruselem. ² Otu olulu mini zì ngeri Onu-Mgbo Aturu nu Jeruselem ke nweru mgbemgbe oro isne, ke ele Hiburu nookwu Betizata. ³ Agida ele nriria naadnanyi nu ngeri a, ele isni, nu ele mgworo, nu ele ngeri eñni be donwurnu odonwu. [Be zì neese ma be gbaru mini wam. ⁴ Kwnornu nu enine izi Nyenwe a neehiedna hite n'ige du n'ige gbaru mini wam. Nye nriria obula ke beru osno dnabna nu rime mini wam nga enine izi gbarukparu a, eñni a jooburu oma hite nu nriria obula o naaria.] ⁵ Otu nwerukna ke naaria nriria nri awha eto nu esato zì pii. ⁶ Nga Jizòsi whurnu a hne o dnanyi, o mahiaru nu o zì nu nriria gbu okwunu, o sika a, “I piuru be gwò ì nriria i?”

⁷ Nye nriria wam saru a, “Nda-ai-kwu, m nwee m nye jeeyisi m nu rime olulu mini nga be gbaruru mini, kpa me neezne, nye berere beru m osno dnabna.”

⁸ Jizòsi kanu a, “Lizo, chiri etere i, zne izne.” ⁹ Ngangam, be gworu nwerukna wam. O chiri etere a, zne izne.

Nhne ka mernu n'Obochi Ozukwa Inwe. ¹⁰ Ka mernu ele Ju kanu nwerukna wam Jizòsi gworu nriria, “Tna bu Obochi Ozukwa Inwe, o megidnenu n'iwu nu ì neechiri etere i.”

¹¹ Nwerukna wam saru be, “Nwerukna ke gworu m nriria kannu m, ‘Chiri etere i, zne izne.’”

¹² Be sika a, “Nyele bu nye ke karu ji chiri etere i zne izne?”

¹³ Kovu nu nwerukna wam be gworu ma nye Jizòsi bu, kwnornu nu Jizòsi bnanam n'esilawuru igbudu badnu wam whoga.

¹⁴ Omekwo, Jizòsi piohjaru a n'Oro Nso Chiokike, o kanu a, “Le, be gworu ì nriria i, i méma mmehie, o zì nhne ojo ke kakwo ka dnakwasì i.” ¹⁵ Nwerukna wam whoga kanu ele risi ele Ju nu o bu Jizòsi gworu a nriria a.

Budnu hi nu Nnwò
Chiokike

¹⁶ Ele Ju bete o mekpa Jizòsi eñni kwnornu nu o gworu nriria n'Obochi Ozukwa Inwe.

¹⁷ Jizòsi kanu be, “Nda m nornu ernu kpakara ige, o bu masi kpa me nornu.”

¹⁸ Ikwu-onu ka mernu ele risi ele Ju ovu owe eñni k'agida, be noopiosi rikne o gbu Jizòsi, o buo nu o luluru Obochi Ozukwa Inwe be kpoi, kovu nu o karu nu Chiokike bu Nda a, naakaa nu ya nu Chiokike hna n'otu.

¹⁹ Jizòsi kanu be, “Me kanu ezi oka, o za nhne ke Nnwò nweru rikne o mee n'eñni a, kovu o neeme nhne o whurnu Nda a neeme. Kwnornu nu Nnwò nornu nhne Nda a nornu. ²⁰ Nda whurnu Nnwò a n'anya, neegesi a kpakara nhne o neeme. O jeegesi a nhne ke kakwo ka be jaagbagwoji anu anya. ²¹ Lele kpa Nda neeme ele nwurnu onwu hi n'enwu lizo, nee be budnu, o bu masi kpa Nnwò neenye ele masiri a budnu. ²² Nda za neekpe nye obula ikpe, kovu o yisiri kpakara ikpe n'aka Nnwò a, ²³ ma kpakara ele badnu sobisinu Nnwò a lele kpa be nosobisinu Nda. Nye obula ke za nosobisinu Nnwò, za nosobisinu Nda nye ziyaru a.

²⁴ “Me kanu anu ezi oka, nye obula ke nonu ikwu-onu m kweru nu nye wam ke ziyaru m, nweru budnu kwó okwo. Be jaama a ikpe, kovu o hilem n'enwu whe nu budnu. ²⁵ Me kanu anu ezi oka, ige wava, ige wam valen masi, nga ele nwurnu onwu nonu nkoli ke Nnwò Chiokike, ele nruru a jaazi budnu. ²⁶ Kwnornu lele kpa Nda nweru budnu nu rime a, o bu masi kpa o mernu Nnwò nweru budnu nu rime a. ²⁷ O nyernu Nnwò rikne o kpe ikpe, kwnornu nu o bu Nnwò ke Badnu.

²⁸ “O gbagwoji anu anya nu ige wava, nga ele zì n'ilili nonu nkoli a, ²⁹ be jeehi n'ilili

† 4:52 Otnu-ige ke mbòm n'iwnehnie: okwukwo ke mbòm kwuru ige awa ke esau

lizo, ele mernu mma jeelizo n'ɛnwu ziri budnu, ele mmehie jeelizo n'ɛnwu buru ele be jaama ikpe.

³⁰ “M nwée m rikne mee nhne obula nu rikne ke aka m. M neekpe ikpe kpa Nda m kannu m me kpe. Ka neegesi nu ikpe m zi snam, kwnornu nu m za neeme nhne me pioru, kovu kwekolam nhne nye ziyaru m pioru.

Akebne gbasiri Jizosi

³¹ “O buru nu me naagbanu ehni m akebne, akebne m buo ezi. ³² Kovu o zi nye naagbanu m akebne, m magwu m nu akebne a zi kwem. ³³ Anu ziznenu ele izi zneknusi Jōni, o kwuru nhne gbasiri ezi oka. ³⁴ Ka za neegesi nu m neegweru akebne ke badnu, m nookwu nhne ka ma anu nwehja oznohia. ³⁵ Jōni nu lele tonji ke noonwu, nomuke, anu kpebiri o nwudna ige matj n'iwhe a.

³⁶ “M nwernu m nhne akebne ke kakwo akebne Jōni gbaru. M nonu ɛnu ke Nda m nyernu m, ɛnu wam naagbanu m akebne, neegesi nu Nda m ziyaru m. ³⁷ Nda m nye ziyaru m naagbanu m akebne. Anu nulele nkoli a mobu whnu ruwhnu a. ³⁸ Anu za naabita ikwu-onu a nu mkpoma anu, kwnornu nu anu kwéle nu nye wam o ziyaru. ³⁹ Anu tusa ehni nyosna nhne be gbaru n'okwukwo nsu anu, anu neeche nu anu jeenwe budnu kwó okwo hite nu nhne be gbaru nu rime a, be naagbanu m akebne. ⁴⁰ Kovu anu kwé o vakwnusi m, ma anu nwehja budnu kwó okwo.

⁴¹ “M za m nanarnu oznarni hite n'aka badnu. ⁴² M magwu m anu, anu nwée owhnun'anya Chiokike nu mkpoma anu. ⁴³ M ji m rewhna Nda m va, anu kwége m, kovu o buru nu nye berere jiri rewhna a va, anu jeegweru a. ⁴⁴ Ndaa kpa anu jeekwe, hne anu noopio oznarni ke badnu, kovu anu nwée rikne pio oznarni ke hi n'aka nye ke bu Chiokike kpoi va.

⁴⁵ “Anu chéko nu m joobno anu nhne nu ruwhnu Nda m. Kovu o bu Mozizi nye anu kwnataru mkpoma, joobno anu nhne. ⁴⁶ O buru nu anu kweruru Mozizi n'ezi, anu jeekweru m, kwnornu nu o gbaru nhne gbasiri m. ⁴⁷ Kovu hne anu kwége nhne Mozizi gbaru n'okwukwo nsu, ndaa kpa anu jeekweru nhne me nookwu?”

* ^{6:9} balj Ka bu ikpa be ji neeme brēdi.

6

Jizosi nyernu pokwu badnu isne wiri

(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

¹ Nga ka mekworu, Jizosi whe aznu Osimini Galili (ka bu Osimini Taberasi). ² Agida ele badnu snornu a, kwnornu nu be whnurnu ɛnu ndu-ehni o rnurnu, nga o gworu ele nriria. ³ Jizosi pnezne n'olu rugwu daziri eli, ya nu ele sno apna a. ⁴ Ige Iriri Ogawhe ele Ju zi ndundu.

⁵ Nga Jizosi lehnataru anya whnu agida ele badnu naavakwnusi a, o kanu Filipu, “Ndaa hne a joozuya wiri a jeenye igbudu ele ka?” ⁶ Ka bu ma o kpa Filipu iru, kwnornu nu o magwu nhne o jeeme.

⁷ Filipu saru a, “O buru nu a zu brēdi riwhu mkpuru iwai lawuru, o jeezu ma nye obula ri matj matj.” ⁸ Otu nu rime ele sno apna a, Anduru, nwene rukna Sajmoni Pita, kaa, ⁹ “Otu wikoro matj zi hna nye ji ike brēdi balj* isne nu aznu matj matj lawuru. O za nhne kam bu n'esilawuru igbudu ele badnu ka.”

¹⁰ Jizosi kanu be, “Anu kanu be daziri eli.” Agida achara zi pii. Kpakara ele badnu wam daziri eli, be hna lele pokwu ele rukna isne.

¹¹ Jizosi gweru brēdi wam, tu mmamma, nyee kpakara ele wam dazigwu eli. O gweru aznu wam mee kwno kpm. Be ri, riji ruwho be.

¹² Nga be rikworu, Jizosi kanu ele sno apna a, “Anu tutukota kpakara ruvnuruvnu ke gwnarnu, o za ke whu.” ¹³ Be tutukota kpakara ruvnuruvnu a, ke jiri nri nu nkita lawuru hite n'ike brēdi balj isne wam ke ele badnu riri.

¹⁴ Ele zi nga Jizosi rnurnu ɛnu ndu-ehni ka karu, “N'ezi oka, ka bu nye owhnurninya wam ke jaava n'owa.” ¹⁵ Nga Jizosi whnuru nu be noopio o chni a eze nu rikne, o hi n'esilawuru be whoga, ya nu nsunu a zne n'olu rugwu.

Jizosi znernu izne n'olu mini

(Mat 14:22,33; Mak 6:45-52)

¹⁶ N'ogbednachi, ele sno apna a zne osimini. ¹⁷ Be bna n'ogbo neewhe aznu osimini kiyari neezne Kapanom. Jizosi yaavage hne be zi tem du n'abalj. ¹⁸ Okne ruwhere nu abaka-mini neewhe n'olu mini. ¹⁹ Ele sno apna a kwó ogbo nhne nu lele maili eto

möbu ẹno nga be whnurnu Jizosi naavakwnusi be, neezne izne n'olu mini. Be tu ogwnu k'agida. ²⁰Kovu Jizosi kanu be, "Anu tuko ogwnu, o bu mawa." ²¹Be kweru a, o bnakwnusi be nu rime ogbo, ngangam ogbo be du n'eli wam be neezne.

Ele badnu noopio Jizosi

²²N'ekile a, agida ele badnu ele zi n'aznu osimini kiyari mahiaru nu otu ogbo matj zi pij whogalam vuru ele sno apna Jizosi kpoi. Jizosi snoge be. ²³Ogbo ele ke berere hiri nu Taberasi va nu ngeri hne ele badnu wam riri bredi, nga Nyenwe aj tukparu mmamma. ²⁴Nga ele badnu wam whnurnu nu Jizosi zila pij, ma ele sno apna a, be bna n'ogbo wam zne Kapanom noopio Jizosi.

Jizosi bu Wiri ke Budnu

²⁵Nga ele badnu wam whnurnu a n'aznu osimini kiyari, be sikwa a, "Nye-zni-nhne, ndaa nga j varu hna?"

²⁶Jizosi saru be, "Me kanu anu ezi oka, anu noopio m kwnornu nu anu rijiri ruwho nu bredi me nyernu anu, o buo kwnornu nu anu whnurnu ẹnu ndu-ẹhni. ²⁷Anu dogbu ẹhni anu n'ernu kwnornu nu wiri ke nooro oro, tnunuma, anu dogbu ẹhni anu n'ernu kwnornu nu wiri ke jaazi tem du budnu kwó okwo, ke Nnwó ke Badnu neenye anu. Ya bu nye Chiokike nyernu rikne o mee kpm."

²⁸Be sikwa Jizosi, "Kini bu nhne a jeeme ma a rnu ẹnu Chiokike?"

²⁹Jizosi saru be, "Ka bu ẹnu Chiokike, anu kweru nu nye wam o ziyaru."

³⁰Be sikwa a, "Kini bu ẹnu ndu-ẹhni i jeji gesi ma a whnurnu, kweru? Kini bu nhne i jeeme? ³¹Ele nda aj oknani riri mana n'eli chna chna chna, lele kpa okwukwo nsó kwuru, 'O nyernu be bredi ke hi n'oligwe va, be ri.'"

³²Jizosi kanu be, "Me kanu anu ezi oka, o buo Mozizi nyernu anu bredi ke hi n'oligwe va, kovu Nda m neenye anu ezi bredi ke hi n'oligwe va. ³³Kwnornu nu bredi ke Chiokike neenye bu nye wam ke hi n'oligwe va, bu nye neenye ele owa budnu."

³⁴Be kaa, "Nda-aj-kwu, neenye aj bredi ka kpakara ige."

³⁵Jizosi kanu be, "Mawa bu bredi ke neenye budnu, nye vakwnusiri m, wiri jógwnu a rja rja, nye kweru nu me, akpiri jóokpo a bekwnu rja rja. ³⁶M karu m, anu whnurnu m, kovu anu kwege. ³⁷Nye obula ke Nda m nyernu m jaavakwnusi m, m

jáchihala a rja rja. ³⁸Kwnornu nu m hiri m n'oligwe hiedna mee echiche nye ziyaru m, o buo o mee echiche m. ³⁹Ka bu echiche nye ziyaru m, me túwhu nye obula ke o nyernu m, kovu me mee ma be hi n'ẹnwu lizo n'obochi ipne-aznu. ⁴⁰Kwnornu nu ka bu nhne Nda m noopio, nye obula ke joowhnu Nnwó wam, kweru nu a, jeenwe budnu kwó okwo, m jeeme nye wam hi n'ẹnwu lizo n'obochi ipne-aznu."

⁴¹Ele Ju bete o takpo megidne a, kwnornu nu o karu, "Mawa bu Bredi ke hiednarnu n'oligwe." ⁴²Be kaa, "Nye ka o buo Jizosi nnwó Josefu? A magwu nda a nu nne a, ndaa kpa o naakaa nu o hi n'oligwe hiedna?"

⁴³Jizosi kanu be, "Anu takpoma n'esilawuru ẹhni anu. ⁴⁴O za nye jaavakwnusi m okwolem ma Nda m nye ziyaru m joodoru a vakwnusi m, m jeeme o lizo n'ẹnwu n'obochi ipne-aznu. ⁴⁵Ele owhnurninya gbaru a n'okwukwo nsó, 'Chiokike jeezni kpakara ele badnu nhne.' Nye obula ke bnoteru Nda nsni muhia nhne n'aka a, jaavakwnusi m. ⁴⁶O za nye obula ke whnuleru Nda anya nu mbom, kwekolam nye wam ke hi hne Chiokike zi whnurnu Nda anya. ⁴⁷Me kanu anu ezi oka, nye obula ke kweru nwernu budnu kwó okwo. ⁴⁸Mawa bu wiri ke budnu. ⁴⁹Ele nda anu oknani riri mana n'eli chna chna chna, be nwu. ⁵⁰Kovu wiri ke hi n'oligwe hiedna, nye obula ke riri a, jónwu ẹnwu. ⁵¹Mawa bu wiri ke zi budnu ke hi n'oligwe hiedna. O buru nu badnu obula ri wiri ka, o jaazi budnu tim tom. Anọ-ẹhni m bu wiri ke me jeenye owa ma be ziri budnu."

⁵²Ka kpararu odogbuta whuyaru n'esilawuru ele Ju. Be kaa, "Nwerukna ka, o jeenye aj anọ-ẹhni a ma a ri?"

⁵³Jizosi kanu be, "Me kanu anu ezi oka, okwolem ma anu riri anọ-ẹhni ke Nnwó ke Badnu, nwó ovnarna a, anu jeenwe budnu nu rime anu. ⁵⁴Nye obula ke jeeri anọ-ẹhni m, nwó masi ovnarna m nwernu budnu kwó okwo. ⁵⁵Kwnornu nu anọ-ẹhni m bu wiri n'ezi, ovnarna m bu masi nhne be nwó onwo n'ezi. ⁵⁶Nye obula ke jeeri anọ-ẹhni m, nwó ovnarna m, wu nu rime m, m wu masi m nu rime a. ⁵⁷Lele kpa Nda ke zi budnu ziyaru m, m zi m budnu kwnornu nu Nda m, kpm masi, nye obula ke jeeri anọ-ẹhni m jaazi budnu kwnornu me. ⁵⁸Ka bu wiri wam ke hi n'oligwe hiedna, o buo

kpa nda anụ ọknani riri mana be nwụ. Nye ọbula ke jeeri wiri ka jaazị bụdnụ tim tòm.”
⁵⁹ Ka bụ nhne Jizọsi kwuru nga o neezni nhne nụ ọro ọgbako ele Ju zị nụ Kapanom.

Ikwu-ọnu ke bụdnụ kwó okwo

⁶⁰ Nga agịda ele sno apna a nurnu ọka a, be kaa, “Ikwu-ọnu ka siri rikne, nyele jeemeli a?”

⁶¹ Nga Jizọsi mahjaru nụ ele sno apna a naatakpo gbasiri ọka ka, ọ kanụ be, “Ka o mernu ovu we anụ ẹhni sa? ⁶² Ndaa kpa ọ joonu nga anụ jowhnu Nnwọ ke Badnụ lahna hne ọ zị nụ mbom? ⁶³ Enine neenye bụdnụ, badnụ etekne nwée rikne mee nhne ọbula. Ọka me nookwunu anụ bụ enine bụ masị bụdnụ. ⁶⁴ Kọvu agwna anụ kwege.” Jizọsi magwụ hite n'oziri ele kwé ekwe nụ nye jeere a. ⁶⁵ Ọ kanụ be, “Ka kpararụ me jiri kanụ anụ nụ ọ zá nye jaavakwnusi m, okwolem ma Nda m nyernu a rikne o mee kpm.”

⁶⁶ Hite nụ nhne Jizọsi kwuru, agịda ele sno apna a lahna asnụ kwnornu nụ ikwu-ọnu ka, be snóge a berere. ⁶⁷ Jizọsi sịkwa nri nụ badnụ lawuru wam ele sno apna a, “Anụ jaalahna masị?”

⁶⁸ Sajmoni Pita, kaa, “Nyenwe aị, a jaalakwnusi nyele? I nwernu ikwu-ọnu ke neenye bụdnụ kwó okwo. ⁶⁹ Kịtna, a kweru, mahja masị nụ i bụ nye nsọ ke Chiokike.”

⁷⁰ Jizọsi kanụ be, “Me hohiaru anụ nri nụ ẹbo, kọvu otu nyenun nụ rime anụ bụ ekwensu.” ⁷¹ O nookwu gbasiri Judasi, nnwọ Sajmoni Isikarioti, kwnornu nụ Judasi jeere a, ọ bụ n'ezị nụ ọ bụ otu nụ rime nri nụ badnụ lawuru wam ele sno apna Jizọsi.

7

Jizọsi nụ rụmu nne a

¹ Nga ka mekworu, Jizọsi neeznegharị nụ rime Galili. Ọ chọla o zne Judiya kwnornu nụ ele Ju noopio o gbu a. ² Ige Iriri Oro Igwugwu ele Ju zị ndundu. ³ Rụmu nne Jizọsi kanụ a, “Whoga hna zne Judiya ma ele sno apna i whnurnu ọnu i nọornu. ⁴ Nye pioru ma ele badnụ mahja nye ọ bụ rni ọnu tugwaru otugwa. Mee ma ọwa whnurnu ọnu i nọornu.” ⁵ Rụmu nne a kwuru ka kwnornu nụ be kwéle nụ ya.

⁶ Jizọsi kanụ be, “Ige m yóoduge, kọvu ige anụ zị n'aka anụ. ⁷ Ele ọwa jéenwe rikne sno anụ iro, kọvu be snornu m irno, kwnornu

nụ m naakaa nụ ọnu be bụo ọma. ⁸ Anụ zne n'Iriri ka, m jáava n'Iriri ka kịtna, kwnornu nụ ige m yóoduge.” ⁹ Nga Jizọsi kwukworu kpa, ọ dagizidne nụ Galili.

Jizọsi znernu Iriri Oro Igwugwu

¹⁰ Nga rụmu nne a znernu Iriri wam, Jizọsi snornu be zne Iriri wam nụ mgwugwa, ọ bụo nụ ruwhnu ọhna. ¹¹ Ele Ju zị noopio a n'Iriri wam, be neesikwa, “Ndaa hne ọ zị?”

¹² Agịda ele badnụ nọtnurita n'esislawuru be, be naakaa, “Ọ bụ nye ọma.” Ele berere naakaa, “Ọza, o nooduhw ele badnụ.” ¹³ Kọvu ọ zá nye nookwuhja nhne gbasiri a nụ ruwhnu ọhna, kwnornu nụ be nọtu ogwnu ele risi ele Ju.

¹⁴ N'esislawuru Iriri wam, Jizọsi znernu n'Oro Nsọ Chiokike bete neezni nhne. ¹⁵ Nhne o neezni jiri ele risi ele Ju anya, be kaa, “Nwerukna ka mụlele nhne, ndaa kpa o jiri mahja nhne?”

¹⁶ Jizọsi sarụ be, “Nhne me neezni bụo ikwu-ọnu ke m, kọvu ke nye ziyaru m. ¹⁷ Nye ọbula ke jeeme echiche nye ziyaru m, nye wam jaamahja ma nhne me neezni ma o hi n'aka Chiokike mọbu o hi n'aka ke m. ¹⁸ Nye nookwu nhne aka ke a, noopio igwugwu ke ẹhni a, kọvu nye noopio igwugwu nye ziyaru a bụ nye ezi ọka, aghigho zila nụ rime a. ¹⁹ Ọ bụo Mozizi nyernu anụ iwu? Kọvu ọ zá otu nụ rime anụ ke naabita iwu. Kini mernu anụ noopio o gbu m?”

²⁰ Ele badnụ wam kaa, “I bụ nye rẹnwu ojo nwugwu. Nyele noopio o gbu i?”

²¹ Jizọsi kanụ be, “M rnurnu m otu ọnu ndu-ehni, o ji anụ anya. ²² Mozizi nyernu anụ iwu ọ kpa rụmu anụ nka (ọ bụ n'ezị nụ ọkpa nka híge n'aka Mozizi, kọvu o hi n'aka ele gbaka), anụ naakpa rụmu anụ nka n'Ọbochi Ozukwa Inwe. ²³ O buru nụ anụ naakpa rụmu anụ nka n'Ọbochi Ozukwa Inwe, ma anụ bita Iwu Mozizi, ndaa kpa ovu ji neewe anụ ẹhni kwnornu nụ m gwọru m nye nriria n'Ọbochi Ozukwa Inwe? ²⁴ Anụ kpé ikpe hite nụ nhne anya nọwhnu, kọvu anụ kpe ikpe buru ọma.”

Jizọsi, ọ bụ ya bụ Mezaya?

²⁵ Agwna ele zị nụ Jeruselem kaa, “Ka ọ bụo nye be noopio o gbu? ²⁶ Le, o nookwu ọka n'ọhna, ọ zá nye nookwu nhne ọbula megidne a. Ele risi aị be magwụ nụ nye ka bụ Karaisi n'ezị?”

²⁷ Kòvù nḡa Karajisi jaava, ọ zá nye jaamahija hne o jeehi va. Kòvù kpakara aì magwù hne nwerukna ka hi va.

²⁸ Kpa Jizōsi neezni nhne n'Oro Nsọ Chiokike, o gweru okne nkọli siwama lùlo, kaa, "Anụ magwù nye me bụ, anụ magwù masị hne me hi va, kòvù m váge m nù rikne aka m, nye ziyaru m bụ ezi ọka. Anụ máa nye ọ bụ. ²⁹ Kòvù m maam nye ọ bụ, kwnornu m hi m hne ọ zì va, ya ziyaru m."

³⁰ Be pio kpa be joonwugwu a, kòvù ọ zá nye tũkwasiri a aka, kwnornu nù ige a yóoduge. ³¹ Kòvù agída ele badnù n'esilawùru igbudu badnù wam kweru nù ya, be kaa, "Nḡa Karajisi jaava, ọ jòornu ẹrnu ndu-ẹhni kakwo ke nwerukna ka nòornu?"

*Be ziznenu ele nse
be nwudne Jizōsi*

³² Ele Farisi nurnu nhne igbudu ele badnù wam nookwu gbasiri a, be nù ele risi arìohna zizne ele neese Ọro Nsọ Chiokike ma be nwùgwu Jizōsi. ³³ Jizōsi kaa, "Me nù anụ jaazì ige matì, omekwo, m lakwnusi nye ziyaru m. ³⁴ Anụ joo pio m, anụ jòowhnu m, kwnornu nù anụ jéenwe rikne va nhne me naala."

³⁵ Ele risi ele Ju sịkwa ẹhni be kaa, "Ndaa hne o jeezne hne a jóopiohjali a? O jeezne hne ele Ju wu n'esilawùru ele Giriki, zni ele Giriki nhne? ³⁶ Kìni bụ risi nhne o nookwu? Ọ karù, 'Anụ joo pio m, kòvù anụ jòowhnu m, hne me neezne anụ jéenwe rikne va.' "

Osimini ke neenye bũdnu

³⁷ N'okne ọbochi ipne-aznù ke Iriri wam, Jizōsi gwuzoru, gweru okne nkọli siwama, kaa, "Nye ọbula ke akpìri nọokpo bẹkwnu, ọ vakwnusi m, nwòrnù mini. ³⁸ Lele kpa ọkwukwo nsọ kwuru, 'Nye ọbula ke kweru nù me, osimini ke mini bũdnu jeehi nù rime rùwħo a naagbahija.' " ³⁹ Jizōsi kwuru ka kwnornu nù Enine Nsọ ke ele kweru nù ya jaanahija. N'ige wam be ényene Enine Nsọ, kwnornu nù be ényene Jizōsi igwugwu.

*Okewa n'esilawùru
ele badnù*

⁴⁰ Agwna ele zì n'igbudu ele badnù wam, nḡa be nurnu ikwu-ọnu ka, be kaa, "N'ezì, nwerukna ka bụ nye ọwhnurninya wam."

⁴¹ Ele berere kaa, "Ọ bụ Karajisi." Kòvù ele berere kaa, "Karajisi o jeehi nù Galili va? ⁴² Ọkwukwo nsọ kwuru nù Karajisi jeehi nù avnurnu Devidi va, nù be jommu a

nù Bètìlehem, ẹli-ọhna hne Devidi wuru." ⁴³ Ka kpayarù okewa n'esilawùru igbudu ele badnù wam kwnornu nù Jizōsi. ⁴⁴ Agwna be pioru ọ nwudne a, kòvù ọ zá nye tũkwasiri a aka.

*Ókwe ekwe ke ele risi
ele Ju*

⁴⁵ Omekwo, ele neese Ọro Nsọ Chiokike lahnakwnusi ele risi arìohna nù ele Farisi, be sịkwa be, "Kìni mernu anụ nwúyagele a?"

⁴⁶ Ele nse wam sarù be, "O zá nye kwuleru ọka lele kpa nwerukna ka kwuru."

⁴⁷ Ele Farisi sịkwa be, "O duhie masịla anụ sa? ⁴⁸ O nwernu otu nye Farisi mọbu ele risi ele Ju ke kweru nù ya sa? ⁴⁹ Ele ka máa nhne ọbula gbasiri iwu, ọvu ọnu Chiokike zì nù risi be."

⁵⁰ Otu nye Farisi rẹwhna a bụ Nikodimọsi, nye znekwnusiri Jizōsi n'abalì, kanù be, ⁵¹ "Iwu aì zá naama badnù ikpe sị ọ nuna nhne hi n'ọnu a, nù nhne o mernu."

⁵² Be sarù a, "Ì bụ masị nye Galili sa? Lekasi nù nhne be gbarù n'ọkwukwo nsọ, ọ zá nye ọwhnurninya ke hi nù Galili whuya." [⁵³ Be gbasia, nye ọbula la n'oro a.

8

*Nwerinya be nwùgwuru
n'oyi*

¹ Jizōsi znenu nù Rugwu Olivu. ² N'ọnu ọsisi, ọ lahna n'Oro Nsọ Chiokike, kpakara ele badnù gba a gburugburu, ọ daziri ẹli bete neezni be nhne. ³ Ele zni iwu ele Ju nù ele Farisi kwuyanù a otu nwerinya be nwùgwuru n'oyi, be gwuzote a n'esilawùru be. ⁴ Be kaa, "Nye-zni-nhne, a nwùgwuru nwerinya ka hne ya nù nyerukna dnanyi. ⁵ N'iwu aì, Mozizi karù be gweru akaworugwu tugbu a. Kìni bụ nhne i kwuru?" ⁶ Be kwuru ka naakpa a iru ma be bno Jizōsi nhne.

Kòvù Jizōsi whudnahie ẹli gweru mkpaka a gba nhne nù rìzna. ⁷ Be zì kòriri néesikwa a, o lizò, kanù be, "Nye ọbula n'esilawùru anù ke mèkọlele mmehie beru ọsno tũ a akaworugwu." ⁸ O whudnahie ẹli berere naagba nhne nù rìzna.

⁹ Nga be nurnu a, be hite nù nye okno badnù dũ nù nye matì, otu otu be whọga kwo. Ọ gwnata Jizōsi nù nwerinya wam. ¹⁰ Jizōsi lizò, sịkwa a, "Nwerinya, ndaa ele

noobno i nhne? Ọ zá nye gwnarnụ ke jaama ị ikpe?”

¹¹ Nwerinya wam kaa, “Ọ zá, sụ Nda-aj-kwu.”

Jizọsi kanụ a, “M máge m masị m jị ikpe, kọvu la, i méma mmehie berere.”]

Jizọsi, iw hne ke ọwa

¹² Jizọsi kakwnonu be, “Mawa bụ iw hne ke ọwa. Nye ọbula ke joosno m jeenwe iw hne ke bụdnụ, o jéezne izne n'ochichiri.”

¹³ Ele Farisi kaa, “Ị naagbanụ ẹhni ị akabne ịkita, nhne i nookwu bụo ezi ọka.”

¹⁴ Jizọsi sarụ be, “Ọ bụbedi nụ m naagbanụ ẹhni m akabne, nhne me nookwu bụ ezi ọka, kwnornu nụ m magwụ m hne me hi nụ hne me neezne. ¹⁵ Anụ neekpe ikpe lele badnụ. M zá m neekpe nye ọbula ikpe. ¹⁶ Ọ bụru nụ me kpe ikpe, ikpe m ziri ezi kwnornu nụ me nụ nsnụnu m zá n'ikpe, me nụ Nda m nye ziyaru m zị. ¹⁷ Be gbarụ a n'iwu anụ, nụ akabne badnụ lawuru gbarụ bụ ezi ọka. ¹⁸ M gbanụ m ẹhni m akabne, Nda m nye ziyaru m gbakwnonu m akabne.”

¹⁹ Be sịkwa a, “Ndaa hne Nda ị zị?”

Jizọsi sarụ be, “Anụ máa m, anụ máa masị Nda m. Ọ bụru nụ anụ magwụ nye me bụ, anụ zneru amahija Nda m.” ²⁰ Jizọsi kwuru kpakara nhne ka nga o neezni nhne n'Ọro Nsọ Chiokike, nụ rime hne be naabita igbe iwai. Ọ zá nye tükwasiri a aka megidne a kwnornu nụ ige a yáavage.

Anụ jéezneli hne me neezne

²¹ Jizọsi kanụ be berere, “M jaala, anụ joopio m, anụ jọonwu nụ rime mmehie anụ. Anụ jéenwe rikne va hne me jaala.”

²² Ele risi ele Ju kaa, “Ọ kaa nụ a jáavali hne ọ naala. O joogbu ẹhni a sa?”

²³ Jizọsi kanụ be, “Anụ hi hna, kọvu m hi m n'olu va. Anụ bụ ele ọwa ka, kọvu m bụo m nye ọwa ka. ²⁴ Ọ bụ nhne me jiri kanụ anụ nụ anụ jọonwu nụ rime mmehie anụ. Ọ bụru nụ anụ kwége nụ m bụ m nye me bụ, anụ jọonwu nụ rime mmehie anụ.”

²⁵ Be sịkwa a, “Ị bụ nyele?”

Jizọsi kanụ be, “M bụ m nye me karụ nụ m bụ m n'ọziri. ²⁶ M nwernu m agida nhne me jookwu n'ikpe megidne anụ. Kọvu nye ziyaru m bụ ezi ọka, m jaakanụ ọwa nhne me nurnu hite n'ọnu a.”

²⁷ Be ghóyage nhne o nookwu gbasiri Nda.

²⁸ Ka kpayarụ, Jizọsi kannụ be, “Nga anụ jeegwelizọ Nnwọ ke Badnụ olu, ige wam

anụ jaamahija nụ m bụ m nye me bụ. Ọ zá nhne ke me neeme nụ rikne aka ke m, kọvu m neezni kpakara nhne Nda m zirniri m. ²⁹ Nye wam ziyaru m dagwunu m, ọ ghárula me nụ nsnụnu m rja rja, kwnornu nụ m neeme nhne naamasị a kpakara ige.”

³⁰ Agida ele nurnu nhne Jizọsi kwuru kweru nụ ya.

Badnụ nwernu ẹhni a n'ezi

³¹ Jizọsi kanụ ele Ju ele ke kweru nụ ya, “Ọ bụru nụ anụ dadzigidne n'ikwu-ọnu m, anụ jọoburu ele sno apna m n'ezi. ³² Anụ jaamahija ezi ọka, ezi ọka wam jeeme anụ nwernu ẹhni anụ.”

³³ Be saru Jizọsi, “A bụ rụmu Ebereham, a bụkolele ọhi n'aka badnụ ọbula. Ndaa kpa ị naakaa nụ a jeenwernu ẹhni ai?”

³⁴ Jizọsi sarụ be, “Me kanụ anụ ezi ọka, nye ọbula ke neeme mmehie bụ ọhi ke mmehie. ³⁵ Ọhi zá naadazigidne n'oro tim tọm, kọvu nnwọ nwe ọro ọkwnukokwunu. ³⁶ Ọ bụru nụ Nnwọ jeeme anụ nwernu ẹhni anụ, anụ jéenwernu ẹhni anụ n'ezi. ³⁷ M magwụ m nụ anụ bụ rụmu Ebereham, kọvu anụ noopio o gbu m, kwnornu nụ anụ kwége ikwu-ọnu m. ³⁸ M naakanụ anụ nhne Nda m gesiri m, kọvu anụ neeme nhne nda anụ kannụ anụ.”

³⁹ Be saru a, “Ebereham bụ nda ai.”

Jizọsi kanụ be, “Ọ bụru nụ Ebereham bụ nda anụ n'ezi, anụ jọornu ẹrnu Ebereham rnurnu. ⁴⁰ Nhne me mernu bụ ọ kanụ anụ ezi ọka me nurnu n'ọnu Chiokike, anụ noopio o gbu m. Ebereham méne kpm. ⁴¹ Anụ neeme nhne anụ nda anụ mernu.”

Be kaa, “Chiokike bụ Nda a nwernu kpọi. A bụo rụmu oyi.”

Rụmu ke Ekwensu

⁴² Jizọsi kanụ be, “Ọ bụru nụ Chiokike bụ Nda anụ n'ezi, anụ zneru ọwhnu m n'anya, kwnornu nụ m hi m hne Chiokike zị whuya, va hna. M váge m nụ rikne aka ke m, kọvu ya ziyaru m. ⁴³ Nhne mernu anụ ghóyage nhne me nookwu, ọ bụ nụ anụ bnóge nsni n'ikwu-ọnu m. ⁴⁴ Anụ bụ rụmu nda anụ Ekwensu, anụ jọornu ẹrnu nda anụ noopio. Ọ bụ nye noogbu badnụ hite n'ọpanizo. Ọ zila n'ezi ọka, kwnornu nụ ezi ọka zá nụ rime a. Omen'eli a bụ ọ gha aghalaghala, kwnornu nụ o bụ nye aghalaghala nụ nda kpakara aghalaghala. ⁴⁵ Me nookwunu anụ ezi ọka, kọvu anụ zá neekweru m. ⁴⁶ Nyele n'esilawuru anụ

jaama m ikpe mmehie? Ọ bụru nụ me kanụ anụ ezi ọka, kịni mernu anụ kwége m? ⁴⁷Nye ọbula bụ ke Chiokike jobno nsị ikwu-ọnu Chiokike. Kọvu anụ jóbno nsị kwnornu nụ anụ bụo ele ke Chiokike.”

Jizọsi nụ Eberham

⁴⁸Ele Ju saru Jizọsi, “A kwukwaru nkari nga a kwuru nụ i bụ nye Sameria ke renwu ojo nwugwu.”

⁴⁹Jizọsi kanụ be, “Ọ zá renwu ojo nwugwu m, kọvu m neenye Nda m igwugwu, kọvu anụ zá neenye m igwugwu. ⁵⁰M zá m noopio igwugwu ke m. O nwernu nye ke noopio igwugwu m, nye wam bụ nye ikpe. ⁵¹Me kanụ anụ ezi ọka, ọ bụru nụ nye ọbula bita ikwu-ọnu m, ọ jọowhnu ẹnwu anya rja rja.”

⁵²Ele Ju kanụ a, “Kịtna hne a mahiaru nụ renwu ojo nwugwu i. Eberham nụ kpakara ele ọwhnurninya nwurnu ẹnwu. I zị hna naakaa nụ nye ọbula ke jaabita ikwu-ọnu i jónwu ọnwu rja rja. ⁵³Nda aị Eberham nwurnu ẹnwu. I kákwole Eberham nụ ele ọwhnurninya ele nwurnu ẹnwu. I che nụ i bụ di nyele?”

⁵⁴Jizọsi saru, “Ọ bụru nụ me nyee ẹhni m igwugwu, ọ zá nhne ọ bụ. Nda m nye anụ naakaa nụ ọ bụ Chiokike anụ neenye m igwugwu. ⁵⁵Ọ bụ n'ezi nụ anụ máa nye ọ bụ rja rja. Kọvu m maam nye ọ bụ. Ọ bụru me kaa nụ m máam nye ọ bụ, m jjoburu nye aghalaghala lele anụ, kọvu m magwu m nye ọ bụ, m naabita ikwu-ọnu a. ⁵⁶Nda anụ Eberham nwernu ovu oso n'ọnu nụ ọ jọowhnu ọbochi m, ọ whnụ masị a, ọ nwudnarnu.”

⁵⁷Ele Ju kanụ a, “I yóoduge nri awha isne, i whnurnu Eberham n'ezi?”

⁵⁸Jizọsi kanụ be, “Me kanụ anụ ezi ọka, m zị m sụ be murnu Eberham.” ⁵⁹Be chiri akaworugwu be jootugbu a, kọvu Jizọsi tugwa ẹhni a, hi n'Ọro Nsọ Chiokike whọga.

9

Jizọsi gwọru nye

be murnu n'isni

¹Kpa Jizọsi neewhe, ọ whnụ otu nyerukna be murnu n'isni. ²Ele sno apna a sịkwa a, “Nye-zni-nhne, ọ bụ mmehie nyele mernu be murnu nwerukna ka n'isni? Mmehie ke a sọbu ke ele murnu a?”

³Jizọsi kaa, “Isni kpuru a bụo kwnornu nụ mmehie ke a mọbu ke ele murnu a. Kọvu o kpuru isni ma ẹnru Chiokike whọya iwhe

n'ẹhni a. ⁴A jaazi nọornu ẹnru nye wam ziyaru m kpa ọbochi gwnarnu, kwnornu nụ abalị vawa, nga ọ zá nye jeenwe rikne rnụ ẹnru. ⁵Kpa me ziko n'ọwa, mawa bụ iwhe ke ọwa.”

⁶Nga o kwukworu ka, ọ gbasa ọnu-mini n'ẹli, gweru ọnu-mini wam me ọrura, o te ọrura wam n'anya nwerukna wam. ⁷Ọ kanụ a, “Zne snụ ruwhnu i n'Olulu Mini Saịlom” (ke bụ nye be ziznenu). Nwerukna wam zne, snụ ruwhnu a, hiehna nọowhnu ọsno.

⁸Ele agbatibi a nụ ele whnurnu hne ọ nọorio nhne nụ mbom sịkwa, “Ka ọ bụo nwerukna wam dazi ẹli nọorio nhne?”

⁹Agwna be kaa, “Ọ bụ ya.”

Ele berere kaa, “Ọza, o yiri ya.”

Kọvu nwerukna wam karu, “Ọ bụ mawa.”

¹⁰Be sịkwa a, “Ndaa kpa anya i jiri kpume?”

¹¹Ọ saru, “Otu nwerukna be kwu Jizọsi mernu ọrura tesi n'anya m, kanụ m, ‘Zne n'Olulu Mini Saịlom snụ ruwhnu,’ kpa me snurnu, m whnurnu m ọsno.”

¹²Be sịkwa a, “Nda hne ọ zị?”

Ọ kaa, “M máam.”

Ele Farisi nọotule ọgwugwo wam

¹³Be kwuznenu ele Farisi nwerukna wam kpuru isni nụ mbom. ¹⁴Jizọsi mernu ọrura kpume anya nwerukna wam n'Ọbochi Ozukwa Inwe. ¹⁵Ele Farisi sịkwa nwerukna wam berere kpa o jiri nọowhnu ọsno. Ọ kanụ be, “O yisiri ọrura n'anya, m snụ ruwhnu m, kịtna, m nọowhnu ọsno.”

¹⁶Agwna ele Farisi kaa, “Nwerukna ka híge nụ hne Chiokike zị va, kwnornu nụ ọ zá naabita iwu ke Ọbochi Ozukwa Inwe.”

Ele berere kaa, “Ndaa kpa nye mmehie jeenwe rikne rnụ ẹnru ndu-ẹhni ele ka?” Ka vuyaru okewa n'esilawuru be. ¹⁷Ele Farisi sịkwa kwno nwerukna wam berere, “Ndaa nhne i kwuru gbasiri nye wam kpumernu anya i?”

Ọ saru be, “Ọ bụ nye ọwhnurninya.”

¹⁸Kọvu ele risi ele Ju kwége nụ o kpuru isni nụ mbom kọvu nọowhnu ọsno kịtna tem be sukwu ele murnu nwerukna wam. ¹⁹Be sịkwa be, “Ka ọ bụ nnwọ anụ, nye anụ karu nụ o kpuru isni nga anụ murnu a? Ndaa kpa o jiri nọowhnu ọsno kịtna?”

²⁰Ele murnu a saru be, “Ọ bụ n'ezi nụ ọ bụ nnwọ aị, nye a murnu n'isni. ²¹Kọvu a máa kpa o jiri nọowhnu ọsno kịtna mọbu nye kpumernu anya a. Anụ sịkwahia a, ọ

bù okno badnú, o jookwulinu ẹhni a.”²² Ele múnru a kwuru ka kwnornu nù be ñotu ogwnu ele risi ele Ju. Kwnornu nù ele risi ele Ju kwẹkọtaru nù nye ọbula ke jookwuhja nù Jizọsi bù Karaisi, be jaachihala a n'oro ọgbako ele Ju.²³ Ka kpahjaru ele múnru a karu, “Ọ bù okno badnú, anù sịkwa a.”

²⁴ Be sukwu kwno nwerukna wam be múnru n'isni, be kanù a, “Nye Chiokike ọznarni, a magwù nù nwerukna ka bù nye mmehie.”

²⁵ Nwerukna wam kaa, “M máam ma ọ bù nye mmehie, ma ọ búio nye mmehie. Kọvu otu nhne bù ke me mahjaru, m kpuru m isni nù mbòm, kítna m ñowhnu ọsno.”

²⁶ Be sịkwa kwno a, “Kini bù nhne o mernu i? Ndaa kpa o jiri kpume anya i?”

²⁷ Ọ saru be, “M kannù m anù nù mbòm, anù kwéle o bno nsnì. Anù piuru ọ nù a berere? Anù noopio ọ búru ele sno apna a sa?”

²⁸ Be kpasì a iwhnerne, kaa, “I bù nye sno apna nye ka, a bù ele sno apna Mozizi.²⁹ A magwù nù Chiokike kwunnu Mozizi ọka, kọvu nye ka, a máa hne o hi va.”

³⁰ Nwerukna wam saru be, “Ka bù nhne tù n'anya, anù máa hne o hi va, kọvu o kpumernu anya m.³¹ A magwù nù Chiokike zá noobnonu ele mmehie nsnì, kọvu o noobnonu ele ñosobisinu a nsnì bù ele neeme nhne naamasì a.³² Ke ọwa panizoru, ọ zá nye nùleru nù o nwernu nye kpumernu anya nye be múnru n'isni.³³ Ọ búru nù nwerukna ka híge n'aka Chiokike, o jéenwe rikne mee nhne ọbula.”

³⁴ Be saru a, “Be múnru i, znulizo i nù rime mmehie. I jọobu nye jeezni aì nhne sa?” Be chihala a nù rime ọro ọgbako ele Ju.

Isni ke Enine

³⁵ Nga Jizọsi núnru nù be chihalaru a, o pohja a, kaa, “I kweru nù Nnwọ ke Badnú?”

³⁶ Nwerukna wam sịkwa Jizọsi, “Nda-aì-kwu, kanù m nye ọ bù ma m kweru m nù ya.”

³⁷ Jizọsi kanù a, “I whnùnám a, ọ bù nye nookwunu i ọka kítna.”

³⁸ Nwerukna wam kaa, “Nyenwe aì, m kweru m.” Ọ kpọnu a risi n'eli.

³⁹ Jizọsi kaa, “M varù m n'owa o kpe ikpe, ma ele kpuru isni whnúnru ọsno, ma ele ñowhnu ọsno kpu isni.”

⁴⁰ Agwna ele Farisi zì hne ọ zì núnru nhne o kwuru, be sịkwa a, “A bù ele isni masì?”

⁴¹ Jizọsi kaa, “Ọ búru nù anù kpuru isni, ikpe mmehie ba mána anù, kọvu anù karù nù anù ñowhnu ọsno, anù bù ele ikpe mmehie marnù.”

10

Jizọsi ọmamána nye znù atnúnru

¹ Jizọsi kaa, “Me kanù anù ezi ọka, nye ọbula ke gála nù ọnu-mgbo bna n'oro atnúnru, kọvu garù apna berere bna, bù nye buznu n'ezi.² Nye ke garù n'ọnu-mgbo bna n'oro atnúnru bù nye ñoznu atnúnru.

³ Nye neese ọnu-mgbo jaagbanù a ọro, rùmu atnúnru a núnru nkọli a, o sukwu rùmu atnúnru a nù rẹwhna be, duru be whọga.

⁴ Nga ọ chíhiaru be, o beru be ọsno, rùmu atnúnru a snoru a n'aznù, kwnornu nù be magwù nkọli a.⁵ Be jóosno nye berere, kọvu be jaagbawhu, kwnornu nù be máa nkọli nye izne.”⁶ Ka bù elulu Jizọsi tnúnru be, kọvu be ghọyage nhne ọ naakanù be.

⁷ Jizọsi kanù be berere, “Me kanù anù ezi ọka, mawa bù ọnu-mgbo ke atnúnru.

⁸ Kpakara ele beru m ọsno va bù ele buznu n'ezi. Atnúnru wam bnóne be nsnì.⁹ Mawa bù ọnu-mgbo. Be jọoznohia nye ọbula ke jeehi nù rime m bna, ọ jaabna nù rime, whọga kwno n'ederezì, whnù ọri ọ jaata.

¹⁰ Nye buznu varù ma o znu buznu, gbu ogbu, lulu nhne, kọvu m varù m ma be nwehja búdnù, bù búdnù ke zuru ozu.

¹¹ “Mawa bù ọmamána nye znù atnúnru.

Ọmamána nye znù atnúnru jiknèru o nwúnru atnúnru a ẹnwu.¹² Nye be gnornu ẹrnu, nye atnúnru wam búio ke a, jeesigbasi atnúnru gbawhu nga ọ whnúnru edu naava. Edu tagbu atnúnru, chikeme kwo be.¹³ Ọ gbarù ẹso kwnornu nù atnúnru búio ke a, ọ bù nye be gnornu ẹrnu, búdnù rùmu atnúnru wam zìla a mkpa.

¹⁴ “Mawa bù ọmamána nye znù atnúnru. M maam atnúnru m, atnúnru m magwù m masì.¹⁵ Lele kpa Nda m magwù m, bù kpa me magwù Nda m. M ñotusanu rùmu atnúnru m búdnù m.¹⁶ M nwernu m rùmu atnúnru berere ke zá n'ogbori atnúnru ka, m jeegweya be. Be masì jọonu nkọli m, kpakara be jọoburu otu ogbori atnúnru. Be jeenwe otu nye znù atnúnru.¹⁷ Ka bù nhne kpayaru Nda m jiri whnù m n'anya kwnornu nù m kweru m ọ túbíta búdnù m, ma m gwelizọ a berere.¹⁸ Ọ zá nye nanahja

m bʉdnu m. Mawa bʉtaru a hite nʉ mkpɔma m. M nweru rikne ɔ bʉta a, m nwe masiri m rikne o gwelizo a. Ka bʉ nhne Nda m nyernu m n'iwu."

¹⁹ Ka kparyarʉ okewa kwno n'esilawurʉ ele Ju. ²⁰ Agida be naakaa, "Rɛnwu ojo nwugwu a, ɔ bʉ nye ɛra. Kɛni mernu anʉ noobno a nsni?"

²¹ Kɔvu ele berere kaa, "Nye rɛnwu ojo nwugwu, o jookwu ɔka kpa? Ndaa kpa rɛnwu ojo jookpumeli anya nye isni?"

Ókwe ekwe ke ele Ju

²² N'ige Iri Onyewhete Ọro Nso Chiokike duru nu Jeruselem, n'ige okirika, ²³ Jizosi zi n'Ọro Nso Chiokike neezne izne nu mgbe-mgbe ọro Solomoni. ²⁴ Ele Ju gba a gbu-rugburu, znekwnusi a, kaa, "I bʉtaru a n'ochichiri ogologo ige, kawamanʉ aɪ ɔ bʉru nu jiwa bʉ Karaisi."

²⁵ Jizosi saru be, "M kannu m anʉ, kovu anʉ kwége. Eru ndu-ehni me nɔornu nu rɛwhna Nda m naaganu m akebbe. ²⁶ Kovu anʉ kwége kwnornu nu anʉ bʉo atnurnu ke m. ²⁷ Atnurnu ke m nɔonu nkoli m, m maam be, be noosno m n'aznu. ²⁸ M neenye be bʉdnu kwó okwo, be jɔonwu rja rja. Ọ zá nye nweru rikne dɔhala be n'aka m. ²⁹ Nda m nye nyernu m be kakwo kpakara nhne berere. Ọ zá nye nweru rikne dɔhala be n'aka Nda m. ³⁰ Me nu Nda m bʉ otu."

³¹ Ele risi ele Ju tʉturu kwno akaworugwu be jɔotu a. ³² Jizosi kanu be, "M nrurnu m agida ɛru ndu-ehni nu ruwhnu anʉ ke Nda m nyernu m, ndaa ɛru ke anʉ kwnornu nu a nɔotu m akaworugwu?"

³³ Ele Ju saru a, "A jɔotu i akaworugwu kwnornu nu ɛru oma, kovu kwnornu nu i kwuluru Chiokike hne i bʉ badnu etekne, i neeme ehni i Chiokike."

³⁴ Jizosi saru be, "Okwukwo nso anʉ kwuru nu Chiokike sukwuru be chi. ³⁵ O sukwuru be chi bʉ ele nrurnu ikwu-onu Chiokike, aghalaghala zila nu nhne be gbaru n'okwukwo nso. ³⁶ Nda m hɔhiaru m, bʉta m nso, ziya m n'owa. Ndaa kpa me nookwulu Chiokike kwnornu nu m karu m nu m bʉ m Nnwɔ Chiokike? ³⁷ Anʉ kwé, ɔ bʉru nu m zá m nɔornu ɛru Nda m. ³⁸ Kovu ɔ bʉru nu m nɔornu ɛru Nda m, ɔ bʉbedi nu anʉ kwéle nu mé, anʉ kweru n'ernu m, ma anʉ mahja nu Nda m zi nu rime m, me nu rime Nda m." ³⁹ Be pio ɔ nwudne a berere, kovu o hi n'aka be whɔgaru.

⁴⁰ Jizosi lahna n'aznu Osimini Jodani kiyari, hne Jóni wuru mini nu mbom. Ọ daziri pii. ⁴¹ Agida ele badnu vakwnusi a, kaa, "Jóni rnúge ɛru ndu-ehni, kovu kpakara nhne Jóni kwuru gbasiri nwerukna ka bʉ ezi ɔka." ⁴² Agida be kweru nu ya pii.

11

Enwu Lazarosi

¹ Otu nwerukna rɛwhna bʉ Lazarosi, nye wu nu Betani, dnarnu ehni igbugbu. Betani bʉ hne Meri nu nwene a rinya Mata wu. ² Ka bʉ Meri wam ke wusiri Jizosi moɔ otute, gweru rukeri-ize a kwnosnama ochi a, bʉ nye nwene a rukna Lazarosi dnarnu ehni igbugbu. ³ Rumu nne a rinya ziznenu Jizosi izi kaa, "Nyenwe aɪ, enyi i ke i whnurnu n'anya naarija arja."

⁴ Nga Jizosi nrurnu a, ɔ kaa, "Ehni igbugbu ka jɔobu ɛnwu Lazarosi, kovu o jeenye Chiokike igwugwu ma be hite nu a nee Nnwɔ Chiokike igwugwu." ⁵ Jizosi whnurnu Mata nu nwene a rinya nu Lazarosi n'anya. ⁶ Kovu nga ɔ nrurnu nu Lazarosi naarija ehni igbugbu, ɔ daziri nu hne ɔ zi ɔbochi lawuru berere.

⁷ Omekwo, ɔ kanu ele sno apna a, "Anu va ma a lahna Judiya."

⁸ Ele sno apna a kanu a, "Nye-zni-nhne, o gbúle ɔkwu ele Ju pioru ɔ tʉ akaworugwu, i naalahna koriri pii?"

⁹ Jizosi saru be, "Otu ɔbochi nweru nri nu awa lawuru, nye ɔbula ke znernu izne n'iwnehnie jɔokpobi ochi, kwnornu nu ɔ nɔowhnu iwhe k'owa. ¹⁰ Kovu ɔ bʉru nu o zne izne n'abalj, ɔ jɔokpobi ochi, kwnornu nu ɔ zi iwhe zi nu rime a."

¹¹ Nga Jizosi kwukworu kpa, ɔ kaa, "Lazarosi enyi aɪ neezni anyarna, kovu m jeezne ma m kpatne a."

¹² Ele sno apna a kaa, "Nyenwe aɪ, ɔ bʉru nu o neezni anyarna, ehni jɔoburu a oma."

¹³ Kovu nhne Jizosi nookwu bʉ nu Lazarosi nwunam. Kovu be neeche nu ɔ bʉ ozni anyarna etekne.

¹⁴ Jizosi kawhnomenu be, "Lazarosi nwunam. ¹⁵ Mkpoma nɔoso m n'onu kwnornu anʉ, nu m zila m hne ɔ nwurnu, ma anʉ kweru. Anʉ lizo ma a znekwnusi a."

¹⁶ Tɔmosi, nye be kwu Didimosi (ke bʉ ejima) kanu ele sno apna a ibne a, "Anu lizo ma a snornu a zne, ma a snornu a nwu ɛnwu."

Jizōsi, olizō n'ɛnwu nū bŭdnu

¹⁷ Nga Jizōsi vaduru, ọ whnŭrnu nū be lilem Lazarōsi ọbochi ɛno wheru ewhe. ¹⁸ Bɛtani dŭla majli lawŭru hite nū Jeruselem. ¹⁹ Agida ele Ju varŭ ọ kasi Mata nū Meri mkpoma kwnornu ɛnwu nwene be rukna. ²⁰ Nga Mata nŭrnu nū Jizōsi vawa, ọ whoga znekwnusi a, kovu Meri daziri n'oro.

²¹ Mata kanŭ Jizōsi, “Nyenwe aĭ, ọ bŭru nū ĭ zĭ hna, nwene m rukna bŏ ọ nwuna. ²² Kovu m maam nū nhne ọbula ĭ rjoru n'aka Chiokike, o jeenye ĭ ya.”

²³ Jizōsi kanŭ a, “Nwene ĭ rukna jeelizo berere.”

²⁴ Mata sa a, “M maam nū o jeelizo berere n'ọbochi ipne-aznu.”

²⁵ Jizōsi kanŭ a, “Mawa bŭ olizō n'ɛnwu nū bŭdnu. Nye ọbula ke kweru nū me, ọ bŭrubedi nū ọ nwŭrnu ɔnwu, ọ jaazĭ bŭdnu.

²⁶ Berere kwno, nye ọbula ke zĭ bŭdnu kweru nū me jŏonwu ɛnwu tim tŏm. Mata, ĭ kweru nhne me nookwu?”

²⁷ Mata sarŭ, “Owe! Nyenwe aĭ, m kweru m nū jĭ bŭ Karaĭsi, Nnwŏ Chiokike ke varŭ n'owa.”

Jizōsi kwnarnŭ ɛkwna

²⁸ Nga Mata kwukworu ka, ọ lahna, sukwu Meri nwene a rinya ichne kanŭ a, “Nye-zni-nhne zĭ hna, o noosukwu ĭ.” ²⁹ Nga Meri nŭrnu ka, o lizŏ wara wara ma o kwnusi Jizōsi. ³⁰ Jizōsi yāvaduge nū rime eli-ohna, ọ zĭ koriri nū hne Mata kwnusiri a. ³¹ Ele Ju be nū Meri zĭ n'oro naakasi a mkpoma, snornu a nga be whnŭrnu nū o lizŏru wara wara whoga. Be neeche nū o neezne akwna ɛkwna n'ilili.

³² Nga Meri dŭru hne Jizōsi zĭ, whnŭ a, ọ dna n'eli n'ochi a, kaa, “Nyenwe aĭ, ọ bŭru nū ĭ zĭ hna, nwene m rukna bŏ ọ nwuna.”

³³ O meturu Jizōsi nū mkpoma nga ọ whnŭrnu Meri nū ele Ju sno a naakwna ɛkwna, o gbu a igbugbu nū mkpoma. ³⁴ Ọ sĭkwa be, “Ndaa hne anŭ vubiri a?”

Be kaa, “Nyenwe aĭ, va whnŭrnu.”

³⁵ Jizōsi kwnarnŭ ɛkwna.

³⁶ Elé Ju kaa, “Le, ọ whnŭrnu a n'anya k'agida.”

³⁷ Kovu agwna be kaa, “O kpumernu anya nwerukna kpuru isni, ọ bŭ nū o jéenwe rikne mee Lazarōsi gharŭ ọ nwŭ ɛnwu?”

Jizōsi mernu Lazarōsi hi n'ɛnwu lizŏ

³⁸ O gbu kwno Jizōsi igbugbu nū mkpoma, o zne n'ilili be gwuru nū rime rugwu, be jiri rugwu kpusni ɔnu a. ³⁹ Jizōsi kaa, “Anŭ gweme rugwu ka.”

Mata, nwene rinya nwerukna wam nwŭrnu ɔnwu kaa, “Nyenwe aĭ, ọ jeenwe ɛknarna oĭo, kwnornu nū tna bŭ ọbochi ɛno be liri a.”

⁴⁰ Jizōsi kaa, “Me kannŭ ĭ nū ĭ jŏowhnu igwugwu Chiokike ọ bŭru nū ĭ jeekweru kpŏi?”

⁴¹ Be vume rugwu wam. Jizōsi lelizŏ anya n'olu, kaa, “Nda m, meka, kwnornu nū ĭ bnŏnem me nsnĭ. ⁴² M magwŭ m nū ĭ noobnonu m nsnĭ ige ọbula, kovu kwnornu nū ele ka zĭ hna m nookwu a ma be kweru nū jĭ ziyaru m.”

⁴³ Nga o kwukworu ka, o gweru okne nkŏli siwama, “Lazarōsi, whŭya.” ⁴⁴ Nwerukna wam nwŭrnu ɔnwu whŭya, nye be jĭ ikpe iznu whŭ a aka lawŭru nū ọchi lawŭru, nū ikpe be jiri whŭ ruwhnu a. Jizōsi kanŭ be, “Anŭ tŏma a, ma ọ la.”

Be gbarŭ iznuznu o gbu Jizōsi

(Mat 25:1-5; Mak 14:1,2; Luk 22:1,2)

⁴⁵ Agida ele Ju ele varŭ elekwa Meri whnŭrnu nhne Jizōsi mernu, kweru nū ya. ⁴⁶ Kovu agwna be lahna kanŭ ele Farisi nhne Jizōsi mernu. ⁴⁷ Ele Farisi nū ele risi arjohna kwu ikwu kaa, “Ndaa nhne a neeme? Nwerukna ka nŏornu agida ɛrnu ndu-ɛhni. ⁴⁸ Ọ bŭru nū a gharŭ a, o neezne nū ruwhnu, kpakara ele badnŭ jeekweru nū ya. Ele Rom jaava lulu ɛli aĭ ma Oro Nsŏ aĭ.”

⁴⁹ Otu nyenum n'esilawŭru be, rɛwhna a bŭ Kayafasĭ, nye bŭ nye risi arjohna n'awha wam, kaa, “Anŭ maa nhne rĭa rĭa. ⁵⁰ Ọ bŭru ɔma nū otu badnŭ nwŭhianu kpakara badnŭ ɛnwu, ma kpakara mba gharŭ o whu etekne.”

⁵¹ N'ezi ọka, o kwŭge nhne ka hite nū mkpoma a, kovu lele nye risi arjohna n'awha wam, ọ whnŭrnu ọwhnurninya nū Jizōsi jŏonwuhianu ele Ju ɛnwu. ⁵² Ọ bŭo ele Ju kpŏi, kovu kwnornu kpakara rumu Chiokike be chĭsarū nū kpakara ɔwa, chĭkota be ma be bŭru otu. ⁵³ Hite n'ọbochi wam ele risi ele Ju bete ọ gba iznuznu kpa be joogbu Jizōsi.

⁵⁴ Kam kpayarŭ, Jizōsi zĭma neezne izne nū ruwhnu ohna n'esilawŭru ele Ju, kovu ọ whoga zne hne zĭ ndundu n'eli-ikpa, bna

n'otu ẹ̀lì be kwu Ifirem, ya nù ele sno apna a dazìrì pìjì.

⁵⁵Ige Iriri Ọ̀gawhe ele Ju zì ndùndu, agìda ele Ju zne Jeruselem, zne ọ̀ bítà ẹ̀hni be nsọ̀ sù ọ̀ dù Iriri Ọ̀gawhe be. ⁵⁶Be noopio Jizọ̀sì, be gbakọ̀ n'Ọ̀ro Nsọ̀ Chiokike, be nẹ̀sikwa ibne be, “Ndaa nhne bụ̀ echiche anụ̀? Ọ̀ bụ̀ nù ọ̀ jáava Iriri ka sa?” ⁵⁷Ele risi arìjohna nù ele Farisi nyernu iwu, kaa, nye ọ̀bula ke magwụ̀ hne Jizọ̀sì zì kanụ̀ be ma be nwudne a.

12

Be teru Jizọ̀sì mọ̀no nù Bẹ̀tani

(Mat 26:6-13; Mak 14:3-9)

¹Ọ̀ gwnarnù ọ̀bochi isunu Iriri Ọ̀gawhe ele Ju dù. Jizọ̀sì znernu Bẹ̀tani hne Lazarọ̀sì nwerukna wam o mernu o hi n'ẹnwu lizọ̀. ²Be sinu Jizọ̀sì wiri anyasnu, Mata neezne izi, Lazarọ̀sì bụ̀ otu nù ele Jizọ̀sì dazì neeri wiri. ³Meri gweru otu olori mọ̀no otute zì gburu ọ̀nu be jiri nadi zì snam mee, ke nweru ẹ̀knarna oma wùsì n'ọ̀chi Jizọ̀sì, gweru rukeri-ize a kwnosnama a. Ẹ̀knarna mọ̀no wam jihja rime ọ̀ro.

⁴Otu nù rime ele sno apna Jizọ̀sì be kwu Judasì Isikarijoti, nye jeere Jizọ̀sì, kaa, ⁵“Kini mernu be rẹ̀le mọ̀no otute ka riwhu mkpuru ìwai ẹ̀to, kesi ele mboni?”

⁶Ọ̀ búo nù nhne gbasìri ele mboni neemetù a nù mkpọ̀ma mernu o jiri kwu kpa. Kọ̀vu kwnornu nù ọ̀ bụ̀ nye buznu, ya neeji rẹ̀kpa ìwai be, neeri nhne zì a nù rime.

⁷Jizọ̀sì sarù a, “Gharù nwerinya ka, ọ̀ bítaru ka kwnornu ọ̀bochi be jeeli m. ⁸Jì nù ele mboni zì kpakara ige, me nù jì jáazì kpakara ige.”

Be gbarù iznuznu o gbu Lazarọ̀sì

⁹Agìda ele Ju nurnu nù Jizọ̀sì zì nù Bẹ̀tani, be va, ọ̀ búo kwnornu Jizọ̀sì kpọ̀i, kọ̀vu ma be whnurnu Lazarọ̀sì nye Jizọ̀sì mernu o hi n'ẹnwu lizọ̀. ¹⁰Ele risi arìjohna ma mmụ̀ma kpa be joogbu Lazarọ̀sì masì. ¹¹Agìda ele Ju gharùru ele risi ele Ju kweru nù Jizọ̀sì kwnornu Lazarọ̀sì.

Jizọ̀sì bnaznernu Jeruselem

(Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹²N'ọ̀bochi ke sno a, agìda ele badnù ele varù Iriri Ọ̀gawhe nurnu nù Jizọ̀sì wawa

Jeruselem. ¹³Be gburu igwugwu bụ̀kwu whoga zne kwnusi a, neesi lùlo,

“Ozana! * Chiokike gọ̀zi nye naava nù rẹ̀whna Nyenwe aì, Chiokike gọ̀zi eze Izireli.”

¹⁴Jizọ̀sì pohja otu nnwọ̀ iyinya dazìri n'olu a, lele kpa ọ̀kwukwo nsọ̀ kwuru,

¹⁵“Ì túko ogwnu, jì adna Zayoni, Le, eze i gba nnwọ̀ iyinya naava.”

¹⁶Ele sno apna a ghóyage n'ige wam, kọ̀vu nga Jizọ̀sì hiri n'ẹnwu lizọ̀ n'igwugwu, be chenwanya nhne ọ̀kwukwo nsọ̀ kwuru gbasìri a nù be mernu a nhne ka.

¹⁷Agìda ele badnù wam whnurnu nga Jizọ̀sì sukwhujaru Lazarọ̀sì n'ilili, mee ma o hi n'ẹnwu lizọ̀. Be kahjaru nhne mernu. ¹⁸Ka kpayarù agìda ele badnù znekwnusi a, kwnornu nù be nurnu nù ọ̀ rnurnu ẹ̀rnu ndu-ẹ̀hni ka. ¹⁹Ele Farisi kanù ibne be, “Le, ọ̀ zá nhne a neemeli, kpakara ọ̀wa sno a n'aznù.”

Agwna ele Giriki noopio Jizọ̀sì

²⁰Agwna ele Giriki znernu Jeruselem n'ige Iriri wam zne kpọ̀nu Chiokike risi ẹ̀lì. ²¹Be vakwnusi Filipu nye Bẹ̀tesaida nù ẹ̀lì Galili, kaa, “Nda-ai-kwu, a noopio ọ̀ whnù Jizọ̀sì.” ²²Filipu zne kanù Anduru, be lawùru zne kanù Jizọ̀sì.

²³Jizọ̀sì sarù be, “Ige wam valẹ̀m ma be nyee Nnwọ̀ ke Badnù igwugwu. ²⁴M kanù anù ezi ọ̀ka, otu mkpuru ikpa zì etekne nga be kpásìla a nù rime n'ẹ̀lì. Nga be kpasìri a, ọ̀ nwụ̀ma, fuhja, mii agìda ike ikpa berere. ²⁵Nye ọ̀bula ke nọ̀owhnu bụ̀dnu a n'anya jootuwu a, kọ̀vu nye sno bụ̀dnu a irno n'ọ̀wa ka jaabjita a dù bụ̀dnu kwó okwo. ²⁶Nye ọ̀bula ke nọ̀ornunu m ẹ̀rnu joosno m n'aznù. Hne me zì nnwọ̀ izi m jaazì pìjì. Nda m jọ̀sobisinu nnwọ̀ izi m.

Jizọ̀sì kwuru ọ̀ka gbasìri ẹnwu a

²⁷“Kìtina mkpọ̀ma m naala mini. Ndaa nhne me jaakaa? M jaakaa, ‘Nda m, i kwéko ige ka va?’ Kọ̀vu ka bụ̀ risi nhne me kwnornu va. ²⁸Nda m, nyee rẹ̀whna ì igwugwu.”

Otu nkọ̀lì hiri n'oligwe dna, kaa, “M nyene m a igwugwu, m jeenye kwno a igwugwu berere.”

* 12:13 Ozana n'ikwu-ọ̀nu ele Hiburu, ke bụ̀ “Znọ̀hia!”

²⁹ Igbudu ele badnú wam gwuzo pji kaa, “Egbe oligwe gbarú.” Ele berere kaa, “Enine izi kwunnu a óka.”

³⁰ Kòvu Jizòsi karú, “Ò búo kwnornu me nhne nkòlì ka kwuru óka, ò bú kwnornu anù. ³¹ Kìtna bú ige be jeekpe ówa ka ikpe, kítina be jeechihala nye risi ke ówa ka. ³² Kòvu me, ò búru nù be gwelìzò m olu n'òwa, m jòodoru kpakara badnú nyee èhni m.” ³³ O kwuru ka ma o gesi ókpa ènwu ò jòonwu.

³⁴ Igbudu ele badnú wam kaa, “A nurnu hite n'iwu aì nù Karajsi jaazì tim tòm. Ndaa kpa ì naakaa nù be gwelìzò Nnwò ke Badnú olu? Nyele bú Nnwò ke badnú?”

³⁵ Jizòsi kanù be, “Anù jeenwe iwhne ige matì, anù zne izne nù rime a, ò zì òchichiri vakwnusi anù. Kwnornu nù nye neezne izne n'òchichiri máa nhne o neezne. ³⁶ Anù tükwasi ovu n'iwhne kítina anù nwernu a, ma anù búru rùmu ke iwhne.” Nga Jizòsi kwukworu óka ka, ò whòga, tugwa èhni a.

Ókwe ekwe ke ele Ju

³⁷ Ò bú n'èzi nù Jizòsi rnurnu kpakara èrnu ndu-èhni ka n'anya be, be kwéruge nù ya. ³⁸ Ka bú ma nhne Azaya nye òwhnurninya kwuru mezu,

“Nyenwe aì, nyele kweru izi a ziri,
ndaa nye Nyenwe aì kpumennu aka dikne a?”

³⁹ Kwnornu nù be kwéle, Azaya kwuru nù hne berere,

⁴⁰ “Chiokike mernu be kpu isni,
mee mkpòma be búru nhne nwurnu onwu,

ma be gharù ò ji anya be whnú ósno,
gweru mkpòma be ghòhia, ma be tühnasna,
ma m gwò m be.”

⁴¹ Ka bú nhne Azaya kwuru kwnornu nù ò whnurnu igwugwu Jizòsi, o kwu óka gbasìri a.

⁴² N'ige wam agída ele risi ele Ju kweru nù Jizòsi, kòvu kwnornu nù ele Farisi, be nwée rikne kwuhja nhne gbasìri a, ò zì be chíhala be n'òro ógbako ele Ju. ⁴³ Be mernu kpa, kwnornu nù be whnurnu óznarni ke badnú n'anya kakwo óznarni ke Chiokike.

Ikwu-ònu Jizòsi jeekpe ikpe

⁴⁴ Jizòsi gweru okne nkòlì siwama, kaa, “Nye óbula ke kweru nù me, o kwéruge nù me kpòì, kòvu ma nù nye ziyaru m.

⁴⁵ Nye óbula ke neele m anya jòowhnu nye ziyaru m. ⁴⁶ M varù m n'òwa lele iwhne, ma nye óbula ke jeekweru nù me jáadazigidne n'òchichiri.

⁴⁷ “Nye óbula ke jòonu ikwu-ònu m, kòvu zá naabíta be, m jéekpe a ikpe, kwnornu nù m váge m o kpe ówa ikpe, kòvu ò znòhia ówa. ⁴⁸ Nye ke zùsaru m, zá naabíta ikwu-ònu m nwernu nye jeekpe a ikpe. Ikwu-ònu me kwuru jeekpe a ikpe n'òbochi ipne-aznú. ⁴⁹ Kwnornu nù m kwúge óka ke m, kòvu Nda m nye ziyaru m nyernu m iwu nhne me jaakaa, nù nhne me jookwu. ⁵⁰ M magwù m nhne o nyernu n'iwu bú búndu kwó okwo. Nhne me kwuru bú nhne Nda m karù me kwu.”

13

Jizòsi snurnu òchi ele sno apna a

¹ N'òbochi ke bòru òbochi Iriri Ógawhe, Jizòsi magwù nù ige ò jaaghasa ówa ka lakwnusi Nda a dulum. Ò whnurnu ele ka ele zì n'òwa n'anya. Ò whnurnu be n'anya dù ipne-aznú.

² Kpa be neeri wiri anyasnu, Ekwensu yisiri a nù mkpòma Judasì Isikarijoti nnwò Sajmoni o re Jizòsi. ³ Jizòsi magwù nù Nda a yisilem kpakara nhne n'aka a, nù o hi hne Chiokike zì va, ò naalahnakwnusi Chiokike. ⁴ O lizò n'òlu wiri, wopu iwo olu a, gweru akata kne n'ikwnu a. ⁵ Ò wusi mini nù rime agbugba, bete nòosnu òchi ele sno apna a, gweru akata o kne n'ikwnu nookwnosna be.

⁶ O va hne Sajmoni Pita zì, Pita síkwa a, “Nyenwe aì, ì jòosnu òchi m?”

⁷ Jizòsi sarù a, “Ì máa nhne me neeme kítina, kòvu omekwo, ì jaamahja.”

⁸ Pita kaa, “Ì jòosnu òchi m rja rja.”

Jizòsi sarù a, “Ò búru nù m snùge m òchi ì, me nù jì nwéko nhne óbula.”

⁹ Pita sarù a, “Ò búru kpm, ì snù òchi m kpòì, kòvu snù ma aka m lawùru ma risi m.”

¹⁰ Jizòsi sarù a, “Nye hniarnu èhni zì rìchna kpm kpm, o kwésile ò snù èhni a berere, okwolem ò snù òchi a. Kpakara anù zì rìchna, kòvu ò búo kpakara anù.”

¹¹ Kwnornu nù Jizòsi magwù nye jeere a, bú nhne o kwno kaa nù kpakara be zì rìchna, okwolem otu badnú kpòì nye zìla rìchna.

¹² Nga ò sñukparu be òchi, o woru iwo olu a berere dažiri èlì nù hne ò zì nù mbòm. Ò síkwa be, “Anù ghòhiaru nhne me mennu anù? ¹³ Anù noosukwu m Nye-zni-nhne, nù

Nyenwe anụ, ọ bụ ezi ọka, kwnornu nụ ọ nhne me bụ. ¹⁴ Kịtna, me bụ Nyenwe anụ nụ Nye-zni-nhne sn̄rnu ọchi anụ, anụ kwesiri ọ sn̄rita ọchi ibne anụ. ¹⁵ M gesiri m anụ nhne atụ ma anụ mee kpa me mernu. ¹⁶ Me kanụ anụ ezi ọka, ọ zà ọhi ke kakwo nyenwe a, ọ zà nnwọ izi ke kakwo nye dusiri a izi. ¹⁷ Mkpoma jōoso anụ n'ọnu, ọ bụru nụ anụ mahjaru nhne ka, neeme be.

¹⁸ “M zà m nookwu kwnornu kpakara anụ. M magwụ m ele me h̄hiaru, k̄ovu nhne ọkwukwo ns̄o kwuru jeemezuri, ‘Nye riri wiri m liz̄oru megidne m.’ ¹⁹ M naakanụ anụ ezi ọka k̄itna s̄i o mee, ma nga o jeeme anụ kweru nụ m bụ m ya. ²⁰ Me kanụ anụ ezi ọka, nye ọbula ke jaanabnanya nye me ziz̄nenu, nabnanyarnū m, nye nabnanyarnū m, nabnanyarnū nye ziyaru m.”

Jizōsi kwuru ọka
gbasiri o rure a

(Mat 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹ Nga Jizōsi kwuru ka, o gbu a igbugbu nū mkpoma k'agida, ọ kaa, “Me kanụ anụ ezi ọka, otu badnū n'esilawuru anụ jeere m.”

²² Ele sno apna a lehnata ẹhni be anya. Be máa nye ọ naakaa. ²³ Otu nye sno apna a Jizōsi whn̄urnu n'anya ke daz̄i Jizōsi ndundu n'ẹhni. ²⁴ Sajmoni Pita kanụ a, “S̄ikwahia a nye ọ bụ.”

²⁵ Nye sno apna wam dnabnenu nū mkpoma Jizōsi s̄ikwa a, “Nyenwe aị, ọ bụ nyele?”

²⁶ Jizōsi sarū a, “Ọ bụ nye me jeerusi br̄edi ka nū rime wiri nyee.” O gweru otu ibekala br̄edi, rusi a nū wiri nyee Judas̄i, nnwọ Sajmoni Isikarioti. ²⁷ Ngangam Judas̄i gweruru br̄edi wam, Ekwenus bna nū rime a. Jizōsi kanụ a, “Ọ z̄i nhne i neeme, mee a wara wara.” ²⁸ Ọ z̄i nye z̄i p̄i neeri wiri mahjaru nhne Jizōsi nookwu. ²⁹ Hne ọ bụ Judas̄i vugwu r̄ekpa iwai, agwna ele sno apna Jizōsi neeche nū Jizōsi kannū a o zne z̄uya nhne be jeeri n'iriri wam, m̄obu o kesi ele mboni iwai. ³⁰ Judas̄i narnū br̄edi wam, ọ wh̄oga ngangam. Ka neeme n'abalj.

Iwu ikne

³¹ Nga Judas̄i wh̄ogaru, Jizōsi kaa, “K̄itna, be jeenye Nnwọ ke Badnū igwugwu, be jeenye mas̄i Chiokike igwugwu nū rime a. ³² Ọ b̄uru nū be nyee Chiokike igwugwu nū rime a, Chiokike jeenye Nnwọ a igwugwu n'iw̄huru a. O jeeme a k̄itna.

³³ “R̄umu m, me nū anụ jáaz̄i gbu ọkwnu. Anụ joopio m, k̄ovu me kanụ anụ nhne me kannū ele risi ele Ju, anụ j̄eenwe rikne va hne me neezne.

³⁴ “M neenye anụ iwu ikne, anụ whn̄u ibne anụ n'anya. Lele kpa me whn̄urnu anụ n'anya, anụ ji ogwo ọ whn̄u ibne anụ n'anya. ³⁵ Kpakara ele badnū jaamahia nū anụ b̄u ele sno apna m, ọ b̄uru nū anụ whn̄u ibne anụ n'anya.”

Jizōsi kwuru nū Pita
j̄oogonahoru a

(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Sajmoni Pita s̄ikwa a, “Nyenwe aị, i zne hnele?”

Jizōsi sarū a, “Anụ j̄eenwe rikne sno m hne me neezne k̄itna, k̄ovu omekwo, anụ j̄oosno m.”

³⁷ Pita s̄ikwa a, “K̄ini mernu me j̄eenwe rikne sno i k̄itna? M j̄onwunu i ẹnwu.”

³⁸ Jizōsi sarū a, “I j̄onwu kwnornu n'ezi? Me kanụ i ezi ọka, s̄u okne ọchichi kwna ẹkwna, i j̄oogonahoru m mgba ẹto.”

14

Jizōsi b̄u apna

¹ “Mkpoma l̄akwadia anụ mini. Anụ kweru nū Chiokike, anụ kweru mas̄i nū me. ² Agida ọro jiri n'oro Nda m, m naala zne mekwatanū anụ ọnodi. Ọ b̄uru ọ b̄u k̄pam, m zn̄ernu m okanu anụ. ³ Me zne mekwatanū anụ ọnodi, m jeehiehna, kwuru anụ yisi n'ẹhni m, ma me nū anụ daz̄iri n'otu hnanum. ⁴ Anụ magwụ apna hne me neezne.”

⁵ T̄omosi kanụ a, “Nyenwe aị, a máa hne i neezne, ndaa kpa a jaamahia apna a?”

⁶ Jizōsi sarū a, “Mawa b̄u apna nū ezi ọka nū b̄udnu. Ọ z̄i nye jeezne hne Nda m z̄i okwok̄lam ma o hiri nū me. ⁷ Ọ b̄uru nū i magwū m n'ezi, i jaamahia Nda m mas̄i. Hite k̄itna anụ magwū Nda m, anụ whn̄una a anya.”

⁸ Filipu kaa, “Nyenwe aị, gesi aị Nda i, o j̄oosunu aị.”

⁹ Jizōsi sarū a, “Filipu, me nū anụ z̄i ogologo ige ka, i máa nye me b̄u? Nye ọbula ke whn̄urnu m, whn̄unam Nda m. Ndaa kpa i naakaa, ‘Gesi aị Nda.’ ¹⁰ Ọ b̄uru nū i k̄wege sa nū m z̄i m nū rime Nda m, Nda m z̄i nū rime m? Ikwu-ọnu me nookwu b̄u ke m. Nda m ke z̄i nū rime m n̄ornu ẹrnu a. ¹¹ Anụ kweru nga me karū nū m z̄i m nū rime Nda m, Nda m z̄i nū rime m. Ọ b̄uru nū ọ z̄a

nhne berere, anų kweru kwnornu nu ęnu ele ka. ¹² Me kanų anų ezi ęka, nye ębula ke kweru nu me jęornu ęnu me nęornu. Owe! ę jęornu ęnu ke kakwo ka kwnornu nu m naalakwnusi Nda m. ¹³ Kpakara nhne anų jęoorio nu ęwhna m, m jeeme a, ma be nyee Nda igwugwu hite nu Nnwę a. ¹⁴ Nhne ębula anų rјoru nu ęwhna m, m jeeme a.

Jizęsi kweru mkwna

Enine Nso

¹⁵ “ę bęru nu anų whnurnu m n'anya, anų jaabęta nhne me nyernu n'iwu. ¹⁶ M jaarјasno Nda m, o jeenye anų Nye ękasi Mkpęma berere, nye jaadazęnu anų tim tęm. ¹⁷ ę bę Enine ezi ęka, ke ęwa jaaanahјali, kwnornu nu ele zę n'ęwa nwęe rikne whnų a mębu mahјa a. Kęvu anų magwu a, kwnornu nu o wu nu rime anų, ę jaadazęgnenu anų. ¹⁸ M jaaęharu anų etekne, m jeehiehnakwnusi anų. ¹⁹ Ige matę ęwa jęowhnu m, kęvu anų jęowhnu m. M zę m będnu, kam kpararu anų jaazę masę będnu. ²⁰ N'ębochi wam, anų jaamahјa nu m zę m nu rime Nda m, anų nu rime m, lele kpa me zę nu rime anų.

²¹ “Nye ębula ke jaabęta nhne me nyernu n'iwu, bę nye whnurnu m n'anya. Nye whnurnu m n'anya bę nye Nda m jęowhnu n'anya, m jęowhnu masę a n'anya, gweru ęhni m gesi a.”

²² Judasę (ę bęio Isikarјoti) kaa, “Nyenwe aј, ndaa kpa i jeegesі aј ęhni ј, ę bęio ele ęwa?”

²³ Jizęsi sarų a, “Nye ębula ke whnurnu m n'anya, jaabęta ikwu-ęnu m. Nda m jęowhnu a n'anya, me nu Nda m jaavakwnusi a, aј nu ya joowu. ²⁴ Nye ębula ke whnųge m n'anya, jaaabęta ikwu-ęnu m. Ikwu-ęnu ke anų nurnu bęio ke m. Be hi n'aka Nda m, nye ziyaru m.

²⁵ “M naakanų anų ka kpa me nu anų zę. ²⁶ Kęvu Nye ękasi Mkpęma wam, Enine Nso, nye Nda m jeeziyanu anų nu ęwhna m, jeezni anų kpakara nhne. O jeeme anų chenwanya kpakara nhne me znirni anų. ²⁷ M neęsigbasinu anų udno, m neenye anų udno m, ę bęio lele kpa ęwa neenye bę kpa me neenye anų. Mkpęma ląkwadia anų mini. Anų tųko ogwnu.

²⁸ “Anų nurnu kpa me karų nu m jaala, kęvu m jeehiehnakwnusi anų. ę bęru nu anų whnurnu m n'anya, anų znernu ęnwudna, kwnornu nu m naalakwnusi Nda

m, kwnornu nu Nda m kakwo m. ²⁹ M kannų m anų kętna hne o yęemeęe, ma nga o jeeme anų kweru. ³⁰ M jaaakanų anų aęida ęka berere, kwnornu nu nye neęchi ęwa ka wawa. Kęvu o nwęe rikne hne me zę. ³¹ Kęvu ęwa jaamahјa nu m whnurnu Nda m n'anya, bę nhne kpararu me neeme kpakara nhne lele kpa o nyernu m iwu. Anų va ma a whęga hna.

15

Isisi wajni nu nkala a

¹ “Mawa bę isisi wajni n'ezi, Nda m bę nye ęnu ękwu. ² Nkala ębula ke męge mkpuru nu rime m, o gbukwama a. ę kwnasna nkala ębula ke naamę mkpuru ma ę męnya aęida mkpuru, ma ę ziri rјchna. ³ Anų zę rјchna hite n'ikwu-ęnu me kwuru. ⁴ Anų dazęgnenu nu rime m, me nu rime anų. ę zą nkala ke nwernu rikne mјi mkpuru n'ęhni a, okwolem ma ę zę n'isisi, otu aka wam, anų nwęe rikne mјi mkpuru, okwolem ma anų dazęgnenu nu rime m.

⁵ “Mawa bę isisi wajni, anųwa bę nkala a. Nye ębula ke jaadazęgnenu nu rime m, me nu rime a, jaamę aęida mkpuru, kwnornu nu anų nwęe rikne meli nhne ębula hne me zęla. ⁶ Nye ębula ke dazęgnenu nu rime m, be jootuwu a lele nkala ke męge mkpuru. ę kęonwu, ele badnu chikota kęorne a nu bękwu. ⁷ ę bęru nu anų dazęgnenu nu rime m, ikwu-ęnu m dazęgnenu nu rime anų, anų jęoorio nhne ębula zę anų mkpa, ę jęoburu ke anų. ⁸ Ka bę nhne neenye Nda m igwugwu, anų męnya aęida mkpuru, ke jeegesі nu anų bę ele sno apna m.

⁹ “Lele kpa Nda m whnurnu m n'anya, bę kpa me whnurnu anų n'anya. Anų dazęgnenu n'owhnun'anya m. ¹⁰ ę bęru anų bęta nhne me nyernu n'iwu, anų jaadazęgnenu n'owhnun'anya m, lele kpa me bętaru nhne Nda m nyernu n'iwu, m dazęgnenu n'owhnun'anya a. ¹¹ M naakanų anų nhne ka ma ovu ęso n'ęnu m zęri nu rime anų, ma ovu ęso n'ęnu anų zu ozu. ¹² Ka bę nhne me nyernu n'iwu, anų whnurita ibne anų n'anya lele kpa me whnurnu anų n'anya. ¹³ ę zą ęwhnun'anya ke kakwo ka, nu badnu tuwhuru będnu a kwnornu ele enyi a. ¹⁴ Anų bę ele enyi m, ę bęru nu anų mee nhne me nyernu n'iwu. ¹⁵ M zą m noosukwu anų ele izi berere, kwnornu nu nnwę izi maa nhne nyenwe a

neeme. Kõvu m sukwuru m anu ele enyi m, kwnornu nu kpakara nhne me nurnu n'õnu Nda m bu nhne me kannu anu. ¹⁶Q buõ anu hõhiaru m, kovu me hõhiaru anu, bõta anu ichne, ma anu zne mnya mkpuru, ma mkpuru anu dazigidne. Ka jeeme, nhne õbula anu jõorio Nda m nu rwhna m, o jeenye anu. ¹⁷Ka bu nhne me nyernu n'iwu, anu whnurita ibne anu n'anya.

Owa snornu ele sno apna
Jizõsi irno

¹⁸“Q buru n'owa sno anu irno, anu chenwanya nu o beru õsno sno m irno. ¹⁹Q buru nu anu bu ke owa, owa jowhnu anu n'anya lele nhne ke a. Kovu m hõhiaru m anu hite n'owa, anu buõ ke owa, ka kpayarõ owa snornu anu irno. ²⁰Anu chenwanya nhne me kannu anu, Q zã õhi ke kakwo nyenwe a. Q buru nu be kpakarnu m õhni, be jaakpakna anu õhni masi. Q buru nu be bõtaru ikwu-õnu m, be jaabõta ke anu. ²¹Be jeeme anu kpakara nhne ka kwnornu nu anu kwuru nu rwhna m, be mãa nye ziyaru m. ²²Q buru nu m vãge m kwunu be õka, ikpe mmehie bãamana be. Kõtna be jeeji kõi gohoru õhni be hite nu mmehie? ²³Nye õbula ke snornu m irno, snornu Nda m irno. ²⁴Q buru nu m rnõge m ernu n'esilawuru be ke o zã nye berere rnurnu, ikpe mmehie bãamana be. Kõtna be whnurnu nhne me rnurnu, be sno me nu Nda m irno. ²⁵Ka bu ma nhne be gbarõ n'õkwukwo nsõ mezu, 'Be snornu m irno hne o zã nhne me mernu be.' ”

²⁶“Nga Nye Okasi Mkpõma wam varu, Enine ke ezi õka, Nye me jeeziya hite nu hne Nda m zi, nye hi hne Nda m zi va, o jaagbanu m akebne. ²⁷Anu jõobu masi ele akebne m kwnornu nu me nu anu zi hite n'õpanizo.

16

¹“M kannu m anu kpakara nhne ka o zi anu dnahnala hite n'õkwnata ovu anu. ²Be jaachihala anu n'õro õgbako ele Ju, ige vawa nga nye õbula ke gburu anu jeeche nu o nõornu ernu Chiokike. ³Be jeeme anu nhne nu kpa kwnornu nu be mãa Nda m mõbu me. ⁴M kannu m anu nhne ele ka, ma nga be jeeme anu chenwanya nu m kannu m anu nhne gbasiri be. M kãge m be nu mboõ m kwnornu nu me nu anu zi.

Ernu ke Enine Nso

⁵“Kõtna, m naalahna hne nye ziyaru m zi. Kovu o zã nye n'esilawuru anu neesikwa m, 'Ndaa hne i neezne?' ⁶Kõtna me kannu anu, o noogbu anu igbugbu nu mkpõma. ⁷Kovu me kanu anu ezi õka, o kanu anu mma me lahna, kwnornu nu o buru m lãge m, Nye Okasi Mkpõma wam jãavakwnusi anu. Kovu me la, m jeeziyanu anu ya. ⁸Nga o varu, o jaabanu owa mbna kwnornu mmehie, nu ome mma nu ikpe. ⁹Q jaabanu owa mbna gbasiri mmehie, kwnornu nu be kwẽge nu me, ¹⁰gbasiri ome mma, kwnornu nu m naalakwnusi Nda m, anu jowhnuma m anya berere, ¹¹gbasiri ikpe, kwnornu nu ikpe hieru nye risi neechi owa ka.

¹²“Agida nhne zi ke me jaakanu anu, kovu anu jeeenwe rikne vuru be kõtna. ¹³Kovu nga Enine ezi õka wam varu, o jooduru anu bna nu kpakara ezi õka. O jõokwu nhne aka ke a, kovu kpakara nhne o jõonu bu nhne o jaakanu anu. Q jaakanu anu nhne ke jaava nu ruwhnu. ¹⁴O jeenye m igwugwu kwnornu o jeegweru nhne me kwuru kanu anu. ¹⁵Kpakara nhne Nda m nwernu bu ke m. Q bu nhne me jiri kaa nu Enine Nso jeegweru nhne ke m kanu anu.

Nhne igbugbu nu snarnõma

¹⁶“Ige matõ anu jowhnu m berere, omekwo, ige matõ anu jowhnu m.”

¹⁷Agwna ele sno apna a neesikwarita ibne be, “Kõni bu risi nhne ka? Q karu, 'Ige matõ anu jowhnu m, ige matõ anu jowhnu m,' berere, 'M naalakwnusi Nda m.' ” ¹⁸Be neesikwarita ibne be, “Kõni bu ige matõ? A mãa nhne o nookwu õka a.”

¹⁹Jizõsi whnurnu nu be noopio o sijkwa a, o kanu be, “M karu m ige matõ anu jowhnu m, omekwo, ige matõ anu jowhnu m. Q bu nhne anu neesikwarita n'esilawuru anu? ²⁰Me kanu anu ezi õka, anu jaakwna ekwna, gba mkpe, kovu owa jõonwudna. Anu jeenwe nhne igbugbu, kovu nhne igbugbu anu jõogho ovu õso n'õnu. ²¹Nga nyerinya nõomu nnwõ, o zi nu nhne igbugbu kwnornu nu rime neeme a, kovu nga o mudoarnu nnwõ, o chezu kpakara nhne igbugbu a, kwnornu snarnõma nu o murnu nnwõ ikne n'owa. ²²Kpam masi, anu nwernu nhne igbugbu kõtna, kovu m jowhnu anu anya berere, anu jeeenwe snarnõma, o zã nye jeenwe rikne nahõru anu ovu õso n'õnu anu. ²³N'õbochi wam,

anų jóorio m nhne óbula, me kanų anų ezi óka, Nda m jeenye anų nhne óbula anų jóorio a nų rēwhna m. ²⁴Tem dų kítna, ó zá nhne óbula anų rjoru nų rēwhna m. Anų rjoro, anų jenwehja, ma ovu óso n'ónu anų zu ozu.

Mmeri megidne ówa

²⁵“M ji m elulu kwunu anų óka, ige vawa nga me jóokwunu anų óka n'elulu berere. M jóokwunu anų óka zj snam nhne gbasiri Nda m. ²⁶N'óbochi wam, anų jóorio nhne nų rēwhna m, m jáakaa nų m jóorio Nda m nų risi anų. ²⁷Kwnornu nų Nda m n'iwihuru a whnurnu anų n'anya, kwnornu nų anų whnurnu m n'anya, anų kweru nų m hi m hne Chiokike zj va. ²⁸M hi m hne Nda m zj va bna n'ówa, kítna, m neesigbasi ówa naalahna hne Nda m zj.”

²⁹Ele sno apna a kaa, “Kítna, j nookwunu aj óka dnornu aj anya, j zá nookwu n'elulu.

³⁰Kítna a magwų nų i magwų kpakara nhne. Ó zá mkpa nų nye óbula síkwa j ajiji. Ka mernu a kweru nų j hi hne Chiokike zj va.”

³¹Jizosi sarų be, “Anų kweru kítna? ³²Ige vawa, ige wam valēm, nga be jechisa kpakara anų, nye óbula n'oro ke a. Anų jeesigbasi me nų nsnunu m, kovu m zá m nų nsnunu m, kwnornu nų me nų Nda m zj.

³³“M kannų m anų nhne ka ma anų nwe udno nų rime m. N'ówa anų jeenwe mmekpehni, kovu mkpoma si anų rikne, m megbulem ówa.”

17

Jizosi kpennu ele sno apna a okpukpe

¹Nga Jizosi kwukworu óka ele ka, o lelizó anya n'oligwe, kaa,

“Nda m, ige wam valēm, nyee Nnwó j igwugwu, ma Nnwó j nyee j igwugwu. ²I nyernu a iknernema nų hne kpakara ele badnų zj, ma o kesi kpakara ele ke i nyernu a budnu kwó okwo. ³Ka bų budnu kwó okwo, ma ele badnų mahja j, j bų otu Chiokike ke bų ezi, nų Jizosi Karajsi nye i ziyaru. ⁴M nyernu m j igwugwu n'ówa hite n'ornukpa ernu i nyernu m me rnų. ⁵Kítna Nda m, nyee m igwugwu nų ruwhnu j, bų igwugwu ke me nwernu sų j kpruru ówa.

⁶“M mernu ele badnų mahja rēwhna j bų ele i nyernu m hite n'ówa. Be bų ele ke i. Jj nyernu m be. Be bítaru ikwu-ónu j. ⁷Kítna, be magwų nų kpakara nhne i

nyernu m hi n'aka j va. ⁸M nyernu m be ikwu-ónu ke i nyernu m. Be gweru a, be magwų n'ezi nų m hi m hne j zj whųya, be kweru nų j zj ziyaru m. ⁹M neekpenu be okpukpe. M zá m neekpenu ówa okpukpe, kovu ele wam i nyernu m, kwnornu nų be bų ke i. ¹⁰Kpakara nhne me nwernu bų ke i, kpakara nhne i nwernu bų ke m masj, be bų igwugwu m. ¹¹M zjma m n'ówa berere, kovu be zj n'ówa, m naavakwnusi j, Nda zj nsó, bjkwata be hite nų rikne ke rēwhna j, rēwhna ke i nyernu m, ma be ziri n'otu lele kpa a zj n'otu. ¹²Nga me nų be zj, m bítaru m be nų rēwhna j, bų rēwhna ke i nyernu m, m segidnernu m be. Ó zá nye whuru owhu nų rime be, okwokólam nye wam whuzne owhuzne, ma nhne be gbarų n'ókukwo nsó mezu.

¹³“M naavakwnusi j kítna, m nookwu nhne ka n'ówa ma be nwernu ovu óso n'ónu m, ma ovu óso n'ónu be zu ozu. ¹⁴M nyernu m be ikwu-ónu j, ówa snornu be irno kwnornu nų be búo ke ówa, lele kpa me búo ke ówa. ¹⁵M zá m naakaa j gweme be n'ówa. Kovu m njoorio j ma j bíta be zoma n'aka nye ojo wam. ¹⁶Be búo ke ówa, lele kpa me búo ke ówa. ¹⁷Bíta be nsó hite n'ezi óka j, ikwu-ónu j bų ezi óka. ¹⁸Lele kpa i ziyaru m n'ówa, bų kpa me neezizne be n'ówa. ¹⁹M kwnornu be bíta ehni m nsó, ma be bíta be nsó n'ezi óka.

²⁰“M zá m neekpenu be okpukpe kpoj, kovu m neekpekotanu ele jeekweru nų me hite n'ikwu-ónu be. ²¹M neekpe ma kpakara be ziri n'otu, Nda m, lele kpa j zj nų rime m, me nų rime i. Kpakara be ziri n'otu ma ówa kweru nų j zj ziyaru m. ²²M nyernu m be igwugwu ke i nyernu m, ma be ziri n'otu lele kpa a zj n'otu. ²³Me ziri nų rime be, jj nų rime m, ma be zu ozu n'ózi n'otu, ma ówa mahja nų j zj ziyaru m, nų j whnurnu be n'anya lele kpa j whnurnu m n'anya.

²⁴“Nda m, j nyernu m be, m noopio be daziri hne me zj, ma be whnų igwugwu m, ka bų igwugwu ke i nyernu m kwnornu nų j whnurnu m n'anya sj j kpruru ówa.

²⁵“Nda ke mee mma, ówa máa nye j bų, kovu m magwų m nye j bų, ele ka magwų masj nų j zj ziyaru m. ²⁶M mernu m be mahja j, m jaazj neeme kpam ma ówhnun'anya ke j whnurnu m ziri nų rime be, ma me nų be búru otu.”

18

Be nwudnenu Jizòsi

(*Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53*)

¹ Nga Jizòsi kpekworu okpukpe ka, ya nù ele sno apna a whòga whe mini Kidiròni. Be bna n'otu èkwu ke zì pji.

² Judasì nye reru a magwù pji, kwnornu nù Jizòsi nù ele sno apna a neezne pji ige òbula. ³ Judasì chíri ele ògwu nù ele neese Oro Nsò Chiokike, ele ele risi arìohna nù ele Farisi ziznenu, be vu tònji nù òwa, nù mgwana ògwu.

⁴ Kpa Jizòsi magwù kpakara nhne jaadnakwasì a, o znekwnusi be, sìkwa be, “Anù noopio nyele?”

⁵ Be kaa, “Jizòsi, nye Nazareti.”

Jizòsi kaa, “Ò bụ mawa.” Judasì nye reru a nù be gwuzo. ⁶ Nga Jizòsi sarù, “Ò bụ mawa,” Be lahna aznù, dna n'èli.

⁷ Jizòsi sìkwa kwno be, “Ndaa nye anù noopio?”

⁸ Be kaa, “Jizòsi, nye Nazareti.”

⁸ Jizòsi kanù be, “M kannù m anù nù me bụ ya. Ò bụru nù anù noopio m, anù gharù ele ka ma be la.” ⁹ Ka bụ ma nhne o kwuru mezu, “Kpakara ele i nyernu m, ò zá otu ke me tuwhuru.”

¹⁰ Saìmoni Pita ji ama-ògwu, ò mnìohia a, gbu nye izi nye risi arìohna, bihala a nsnì akarikwnunga. Rẹwhna nye izi wam bụ Makòsi.

¹¹ Jizòsi kanù Pita, “Mnìohnasi ama-ògwu ì n'òbo a. Ò bụ nù m jónwo okiko awnhùwhnu Nda m nyernu m me nwọ?”

Jizòsi gwuzo nù ruwhnu Anasì

(*Mat 26:57,58; Mak 14:53,54; Luk 22:54*)

¹² Ele ògwu nù nye risi be, nù ele neese Oro Nsò Chiokike nwudne Jizòsi, be kne a eriri. ¹³ Be beru ósno gwezne a nù ruwhnu Anasì, nda nnwerne Kayafasì, nye risi arìohna n'awha wam. ¹⁴ Ò bụ Kayafasì nye kannù ele Ju nù ò bụru òma otu badnù nwùhianu kpakara be ẹnwu.

Pita gónahoru Jizòsi

(*Mat 26:69,70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57*)

¹⁵ Saìmoni Pita nù nye sno apna Jizòsi ke berere snornu Jizòsi. Nye risi arìohna magwù nye sno apna a ka, o snornu Jizòsi bna n'ederezi nye risi arìohna. ¹⁶ Kọwu Pita dazìri nù ngeri mgbo n'ederezi, nye sno apna wam ke nye risi arìohna magwù zne

kanù nnwọ rinya zì n'ònu-mgbo, o kwubnanya Pita.

¹⁷ Nnwọ rinya zì n'ònu-mgbo kanù Pita, “Ì bụ otu nù rime ele sno apna nwerukna ka.” Pita sarù, “M bụla m.”

¹⁸ Iyi nọotu, ele izi nù ele neese nhne kpawhùsi bèkwu, be gwuzoru gburugburu bèkwu wam naakwna iyi. Pita gwuzo masì n'esilawuru be, naakwna iyi.

Nye risi arìohna

neesikwa Jizòsi ajiji

(*Mat 26:59-66; Mak 14:55-64; Luk 22:66-71*)

¹⁹ Nye risi arìohna sìkwa Jizòsi ajiji gbasìri ele sno apna a, nù nhne o neezni.

²⁰ Jizòsi sarù a, “M kwuru m òka nù ògbo òhna, kpakara nhne me znirni bụ n'òro ògbako ele Ju nù n'Òro Nsò Chiokike hne kpakara ele Ju naagbakọ. Ò zá nhne me kwuru nù mgwugwa. ²¹ Ì sìkwa m ajiji, sìkwa ele nurnu nhne me kwuru. Be magwù masì nhne me kwuru.”

²² Nga Jizòsi kwuru ka, otu nye neese nhne gbọ a aka, kaa, “Kini mernu i nookwunu nye risi arìohna òka kpa?”

²³ Jizòsi sarù a, “Ò bụru nù m kwuru m nhne bụo òma, gba akebne nhne ojo me kwuru. Kọwu ò bụru nù m kwuru m ezi òka, kini mernu ì gbọru m aka?” ²⁴ Anasì zizne a ke Kayafasì nye risi arìohna, hne o kne kòriri eriri.

Pita gónahoru Jizòsi

berere

(*Mat 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62*)

²⁵ Kpa Saìmoni Pita gwuzo naakwna iyi, be sìkwa a, “Ì bụo otu nù rime ele sno apna a sa?”

Pita go, kaa, “M bụla m.”

²⁶ Otu nù rime ele izi nye risi arìohna nwene nwerukna wam Pita bihalaru nsnì a, gwelizọ ònu, sìkwa a, “Ò bụo jì nye me whnurnu n'èkwu wam?” ²⁷ Berere kwno, Pita go, ngangam, okne òchichi kwna èkwna.

Jizòsi gwuzo nù

ruwhnu Pajleti

(*Mat 27:1,2,11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5*)

²⁸ Be hi n'òro Kayafasì kwuru Jizòsi zne n'òbna nye òchichi, n'ònu ósisi. Ele Ju bnána nù rime n'òbna kwnornu nù be noopio ò bita èhni be rìchna ma be nwe rikne ri Iriri Ògawhe. ²⁹ Pajleti whòkwnusi be n'ederezi sìkwa be, “Ndaa nhne anù noobno nwerukna ka?”

³⁰ Be saru a, “O buru nu o buo nye aghorome, a znéne okwuyanú i ya.”

³¹ Paileti kaa, “Anú kwuru a kpe a ikpe lele kpa iwu anú kwuru.”

Be kaa, “A nwéé rikne gbu nye obula.”

³² Ka bu ma nhne Jizosi kwuru mezu ke gbasiri okpa enwu o joonwu. ³³ Paileti lahna n'obna, síkwa Jizosi, “I bu eze ele Ju?”

³⁴ Jizosi síkwa a, “Kí o bu echiche i, sobu ele berere kannu nhne gbasiri m?”

³⁵ Paileti sa a, “M bu nye Ju? O bu ele ke i nu ele risi arjohna be kwuyannu m ji. I mernu kñi?”

³⁶ Jizosi kaa, “Eli-eze m buo ke owa ka. O buru nu o bu ke owa ka, ele izi m znernu olu ogwnu ma ele risi ele Ju gharu o gweru m nyee n'aka be. O za, eli-eze m buo ke owa ka.”

³⁷ Paileti síkwa a, “Ke bu nu i bu eze?”

Jizosi saru a, “Jíwa karu nu m bu m eze. Ka bu risi nhne be kwnornu mu m nu nhne me kwnornu va nu rime owa, ma m gbanu m ezi oka akabne. Nye obula ke zi n'ezi oka noobnonu m nsnj.”

³⁸ Paileti síkwa a, “Kñi bu ezi oka?”

Be marnu Jizosi ikpe enwu

(*Mat 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25*)

Paileti whokwnusi kwno ele risi ele Ju n'ederezi kanu be, “O za nhne ojo me whnurnu nu rime nwerukna ka rja rja. ³⁹ O bu omen'eli anu me sigbasinu anu otu nye ikelu n'ige Irii Ogawhe. Anu piuru me sigbasinu anu eze ele Ju?”

⁴⁰ Kpakara be siwama, “Oza, o buo nwerukna ka, sigbasinu a Barabasi.” (Barabasi bu nye buznu.)

19

¹ Paileti kwuru Jizosi pnja nhne. ² Ele ogwnu kpa okpu igwnu kpusi a nu risi, be wosi a iwo odno odno. ³ Be znekwnusi a, kaa, “A bekwulem ji, Eze ele Ju.” Be gbó aka nu ruwhnu.

⁴ Paileti lahna kwno hne ele risi ele Ju zi, o kanu be, “Anu le, m jookwuyanú anu ya, ma anu marnu nu o za nhne ojo me whnurnu nu rime a.” ⁵ Jizosi woro iwo odno odno nu okpu igwnu whuya ederezi, Paileti kanu be, “Anu le nwerukna wam.”

⁶ Nga ele risi arjohna nu ele neese Oro Nso Chiokike whnurnu a, be siwama, “Kpogidne a n'ogba, kpogidne n'ogba.”

Paileti kanu be, “Anu kwuru a kpogidne a n'ogba n'aka anu. Kovu me kanu anu, o za nhne ojo me whnurnu nu rime a.”

⁷ Ele risi ele Ju kwusi rikne, “A nwernu iwu, iwu a kwuru nu o kwesiri enwu kwnornu nu o kanu nu o bu Nnwó Chiokike.”

⁸ Nga Paileti nurnu ka, o tu ogwnu k'agida. ⁹ O lahna kwno n'obna, o síkwa Jizosi, “Ndaa hne i hi va?” Kovu Jizosi sala a oka obula. ¹⁰ Paileti kanu a, “I za naasa m oka, o bu nu i ma nu m nwernu m rikne o sigbasi i mobu o kpogidne i n'ogba?”

¹¹ Jizosi kaa, “I beenwene rikne megidne m o buru nu be nyene i rikne hite n'oligwe, nye kwuru m nyee n'aka i nwe mmehie ke kakwo.”

¹² Nga Paileti nurnu ka, o gbalí o sigbasi Jizosi. Kovu ele risi ele Ju si olo, “O buru nu i sigbasi a, i buo enyi Siza. Nye obula ke neeme ehni a eze neemegidne Siza.”

¹³ Nga Paileti nurnu nhne ka, o kwuhala Jizosi ederezi, daziri eli nu ngadna nu hne be jiri akaworugwu mee, be kwu n'onu Hiburu Gabata. ¹⁴ Nhne ka mernu n'iwhnehnie, n'otnu-ige ke nri nu ebo* n'obochi ojiknurnu Ogawhe.

Paileti kanu be “Anu le eze anu.”

¹⁵ Be siwama, “Gwepu a, gwepu a, kpogidne a n'ogba.”

Paileti síkwa be, “Me kpogidne eze anu n'ogba?”

Ele risi arjohna saru a, “A nwéé eze berere kwolem Siza.”

¹⁶ Paileti nyewhete be Jizosi, ma be kpogidne a n'ogba.

Be kpogidnurnu Jizosi n'ogba

(*Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43*)

Ele ogwnu kwuru Jizosi. ¹⁷ Jizosi vuru ogba a, o whoga zne hne be kwu Hne Okpokoro Risi (ke bu n'onu Hiburu Gologota.) ¹⁸ Be kpogidne a n'ogba pii, ya nu ele rukna lawuru berere, otu badnu n'akarikwnunga a, nye ke berere n'akarita a. Jizosi ziri n'esilawuru be.

¹⁹ Paileti gbasiri nhne be jogogwnu tukwasi a n'olu ogba a, “Jizosi, nye Nazareti, Eze ele Ju.” ²⁰ Agida ele Ju gwnurnu a, kwnornu nu hne be kpogidnurnu Jizosi n'ogba zila ikere nu rime eli-ohna. Be gbaru nhne ogwnugwnu wam n'onu Hiburu, Latini nu

* 19:14 Otnu-ige ke nri nu ebo: okwukwo ke mbom kwuru ige awa ke isunu

Giriki. ²¹ Ele risi arjohna ele Ju kanų Pailetı, “ı gbási ‘Eze ele Ju,’ kovu gbası, ‘Nwerukna ka karų nu ọ bu eze ele Ju.’ ”

²² Pailetı sarų be, “Nhne me gbarų dazım kpa me gbarų a.”

²³ Nga ele ogwnu kpogidnenu Jizosi n’ogba, be gweru kpakara iwo a kerı n’esilawuru be, keme be nga eno, be gweru a otu otu. Be chirı iwo olu a ke be dowaala odowa be duru hi n’olu du n’eli.

²⁴ Be kaa, “A jodowa iwo ka, kovu a joovu ogbanuchi ma a mahıa nye jeenwe a.” Ka bu ma nhne be gbarų n’okwukwo nsọ mezu, ke kwuru,

“Be keriri kpakara iwo m n’esilawuru be, be ji iwo m vu ogbanuchi.”

Ka bu nhne ele ogwnu wam mernu.

²⁵ Ele gwuzo ndundu nu hne ogba wam zi bu nne Jizosi nu nwene rinya nne a, nu Meri nnwerne Kilopasi, nu Meri Magidalini.

²⁶ Nga Jizosi whnurnu nne a nu nye sno apna a wam ọ whnurnu n’anya, ọ kanų nne a, “Nwerinya, le nnwo i.” ²⁷ Ọ kanų nye sno apna a wam, “Le nne i.” Hite n’ige wam, nye sno apna a wam kwuru a la n’oro a.

Enwu Jizosi

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸ Kpa Jizosi magwu nu be mezulem kpakara nhne, o mee ma nhne be gbarų n’okwukwo nsọ mezu, ọ kaa, “Akpıri nọokpo m bekwnu.” ²⁹ Otu idudu manya gbarų oka zi pii, be rusi sponji nu rime a, knesi a nu nkala hisopu, gwelizo nu mgbele-onu Jizosi. ³⁰ Kpa Jizosi nwornu manya wam, ọ kaa, “Okwolem.” Ọ piyara risi a nwuma.

Be duru Jizosi ara nu ikpurutu

³¹ Nhne ka mernu n’obochi ojiknenu, ke bu obochi ke sno Obochi Ozukwa Inwe. Ọ masıla ele risi ele Ju ọ sigbasi iznu be n’olu ogba n’Obochi Ozukwa Inwe kwnornu nu ọ bu okne obochi. Be rjasno Pailetı ma be gbaji kpakara be ochi ma be vudna iznu be n’olu ogba. ³² Ele ogwnu wam zne gbaji ochi nye ke mbom nu nye ke berere ele be kpogidnenu be nu Jizosi n’ogba. ³³ Kovu nga be vaduru hne Jizosi zi, be whnurnu nu ọ nwunam, be gbajile ochi a. ³⁴ Otu nye ogwnu gweru ara du Jizosi nu ikpurutu, ngangam, ovnarna nu mini gbahıa. ³⁵ Nye wam ke whnurnu nhne ka gbarų akebne, akebne a bu ezi oka. Ọ magwu nu ọ nookwu

ezi oka ma anų kweru. ³⁶ Kpakara nhne ka mernu ma nhne be gbarų n’okwukwo nsọ mezu, “Be jaagbaji otu okpukpu a.” ³⁷ Nhne be gbarų n’okwukwo nsọ ke berere kwuru, “Ele badnu jeele anya nye wam be duru ara.”

Be liri Jizosi

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Omekwo, Josefu nye Arimatiya, zne rjo Pailetı ma o vuru iznu Jizosi. Josefu bu nye sno apna Jizosi nu mgwugwa, kwnornu nu ọ nootu ogwnu ele Ju. Pailetı kweru, ọ va vuru iznu a whoga. ³⁹ Nikodimosı nye znekwnusiri Jizosi n’abalı, snornu Josefu, o gweya mono nwernu eknarna oma be gwarų nhne be kwu maa nu alosi, zi agıda. ⁴⁰ Ele rukna lawuru ka vuru iznu Jizosi, whu a n’ikpe marnu mma nu monu wam, kwnornu nu kpa bu kpa ele Ju neeme iznu si be li. ⁴¹ Otu ekwu zi ndundu hne be kpogburu Jizosi, otu ilili be gwuru ikne zi nu rime ekwu wam, ọ za nye be liru nu rime a nu mbom. ⁴² Kwnornu nu ọ bu obochi ojiknenu Obochi Ozukwa Inwe ele Ju, ilili wam zi ması ndundu, be lite Jizosi nu rime a.

20

Ilili ke ọ za nye zi a

(Mat 28:1-8; Mak 16:1-8; Luk 24:1-12)

¹ N’onu osisi n’obochi mbom n’ikwezu, ọ gba koriri ochichiri, Meri Magidalini zn-ernu ilili wam whnu nu be vumenem rugwu be jiri kpusni onu ilili wam. ² Ọ gba eso znekwnusi Sajmoni Pita nu nye sno apna a wam Jizosi whnurnu n’anya. Ọ kanų be, “Be vumenem iznu Nyenwe ai n’ilili, a maá hne be bitaru a.”

³ Pita nu nye sno apna a wam whoga, neezne n’ilili. ⁴ Be lawuru bete agba eso, kovu nye sno apna a kiyari gbawhe Pita, beru Pita osno gbadu ilili. ⁵ O whudnahie eli whnu ikpe marnu mma wam, kovu ọ bnage nu rime. ⁶ Sajmoni Pita va, bna nu rime ilili. Ọ whnurnu ikpe marnu mma wam dazi etekne, ⁷ n’ikpe be jiri whu risi Jizosi, ya nu ikpe be piakotaru be n’otu ichne. ⁸ Nye sno apna a wam ke beru osno va, bna nu rime ilili, ọ whnurnu, kweru ması. ⁹ (Be ghoyage nhne be gbarų n’okwukwo nsọ, nu ọ jeehi n’enwu lizo.) ¹⁰ Ele sno apna a wam lahna.

Jizòsi gesiri Meri Magìdalini
èhni a

(Mat 28:9,10; Mak 16:9-11)

¹¹ Kòvu Meri gwuzoru n'ederezi ilili wam naakwa èkwana. Kpa ò naakwa èkwana, o whudnahie le anya nù rime ilili wam.

¹² Ò whnù ele enine izi lawùru wogwu iwo abòchna dazì èli nù hne iznu Jizòsi zì nù mbòm, otu nù risi a, otu n'òchi a.

¹³ Be sìkwa a, “Nwerinya, kìnì neeme i èkwana?”

Ò kaa, “Be vumenem Nyenwe m, m máam hne be vubiri a.” ¹⁴ Nga o kwuru ka, ò tùhnasna whnù Jizòsi, kòvu ò máa nù ò bù Jizòsi.

¹⁵ Jizòsi sìkwa a, “Nwerinya, kìnì neeme i èkwana? Ndaa nye i noopio?”

Meri che nù ò bù nye èrnu èkwana, ò kaa, “Nda-àj-kwu, ò bùru nù ò bù jì vumernu a, kanù hne ò vubiri a, m jeezè vuru a.”

¹⁶ Jizòsi sukwa a, “Meri.”

Meri tùhnasna, kete a ruwhnu, siwama n'ònu Hiburu, “Raboni!” (ke bù Nye-zni-nhne).

¹⁷ Jizòsi kanù a, “Ì kpákwadia m aka, kwnornu nù m yáalakwnuznege m Nda m. Kòvu znekwunusi rùmu nda m, kanù be m naalakwnusi Nda m nù Nda anù, nù Chiokike m nù Chiokike anù.”

¹⁸ Meri Magìdalini zne kanù ele sno apna a nù ò whnùru Nyenwe àj, nù ka bù nhne ò kanù a.

Jizòsi gesiri ele sno apna a
èhni a

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

¹⁹ N'ogbednachi, n'òbochi mbòm wam n'ikwezu, ele sno apna a gbakòru n'otu òro tùgidne èhni be ònuhna, kwnornu be nòotu ogwunu ele risi ele Ju. Jizòsi varù gwuzoru n'esilawùru be, kaa, “Udno zìnu anù.” ²⁰ Nga o kwuru ka, o gesi be aka a lawùru nù ikpurutu a. Mkpòma sò ele sno apna a n'ònu kpa be whnùru Nyenwe àj.

²¹ Jizòsi kaa kwno berere, “Udno zìnu anù, lele kpa Nda m ziyaru m, ò bù kpa mè neezni anù.” ²² Nga o kwuru ka, o nyesi be inwe, kaa, “Anù nahòru Enine Nso. ²³ Ò bùru nù anù gbarùnu ele badnù mmehie be, be jaagbarùnu be mmehie be, kòvu ò bùru nù anù jáagbarùnu be, be jáagbarùnu be.”

Jizòsi nù Tòmosi

²⁴ Otu nù nri nù badnù lawùru wam sno apna Jizòsi, nye rẹwhna a bù Tòmosi, nye

be kwu Didimòsi nù be zìla nga Jizòsi varù.

²⁵ Ele sno apna a ele berere kanù a, “A whnùru Nyenwe àj.”

Tòmosi kanù be, “Okwolem ma m whnùru m anùnu ituru nù aka a lawùru, m yisi mkpaka aka m nù rime be, yisi aka m n'ikpurutu a, m jéekweru.”

²⁶ N'ikwezu a, ele sno apna Jizòsi gbakogwu kwno n'otu òro, tùgidne èhni ònuhna, Tòmosi nù be zì masì. Be tùsnirni òro, kòvu Jizòsi varù gwuzoru n'esilawùru be, kaa, “Udno zìnu anù.” ²⁷ Ò kanù Tòmosi, “Yisi aka ò hna, le aka m lawùru, dnòsnima aka ò yisi n'ikpurutu m, i nwéma mkpòma lawùru, kweru.”

²⁸ Tòmosi sarù a, “Nyenwe m nù Chiokike m.”

²⁹ Jizòsi kanù a, “Ì kweruru kwnornu nù ò whnùru m, ngòzi zìnu ele whnùge, kòvu be kweru.”

Risi òkwukwo ka

³⁰ Jizòsi nrùru agida èrnu ndu-èhni berere nù ruwhnu ele sno apna a ke be gbáge n'òkwukwo ka. ³¹ Kòvu be gbarù ka ma anù kweru nù Jizòsi bù Karaìsi wam, Nnwò Chiokike, ma hite n'òkwunata mkpòma nù rẹwhna a, anù jeenwe bùdnu.

21

Jizòsi gesiri ele sno apna a
èşau èhni a

¹ Omekwo, Jizòsi gesiri ele sno apna a èhni a n'apna berere, nù ngeri Osimini Taberasì. ² Sàjmoni Pita, Tòmosi nye be kwu Didimòsi, nù Nataneli nye Kana ke Galili, nù rùmu rukna Zebidi, nù ele sno apna a lawùru berere zì. ³ Sàjmoni Pita kaa, “M neezne o gbu aznù.”

Be kanù a, “A joosno i zne.” Kpakara be zne bna n'otu ogbo, kòvu ò zá nhne be gburu kpakara abalì wam.

⁴ N'ònu òsisi, Jizòsi gwuzoru n'ònu mini, kòvu ele sno apna a máa nù ò bù Jizòsi.

⁵ Ò sìkwa be, “Rùmu takìri, ò zì aznù anù gbuhjaru?”

Be sa a, “Òza.”

⁶ Jizòsi kanù be, “Anù wùsi igbo anù n'akarikwunga ògbo, anù jòowhnu aznù.” Be wùsi igbo be, be nwéé rikne òli igbo wam kwnornu nù be gburu agida aznù.

⁷ Nye sno apna wam Jizòsi whnùru n'anya kanù Pita, “Ò bù Nyenwe àj.” Kpa Sàjmoni Pita nùru nù ò bù Nyenwe àj, o jeru ikpe a (kwnornu nù ò gba èto)

dnabna mini. ⁸ Ele sno apna a ele berere kworu ọgbo, ọru ịgbo wam aznu jiri va mkpomkpo ẹli. Be za ikere nu mkpomkpo ẹli, nhne hne lele riwhu rula ẹto. ⁹ Nga be duru mkpomkpo ẹli, be whnrnu esekere bekwnu nu aznu nu zi n'olu a nu bredi zi pii.

¹⁰ Jizosi kanu be, "Anu gweya agwna aznu anu gburu."

¹¹ Sajmoni Pita zne ọru ịgbo wam nu mkpomkpo ẹli, aznu okpotokpo jiri a, otu riwhu nu nri isne nu ẹto, ịgbo wam dokala, ọ bu n'ezị nu aznu zi agida. ¹² Jizosi kanu be, "Anu va ri wiri." Ọ za nye sno apna a ke nwernu rikne ọ nyipohia sika a, "I bu nyele?" Be magwu nu ọ bu Nyenwe aj. ¹³ Jizosi gweru bredi wam nyee be, ya nu aznu. ¹⁴ Ka mernu mgba ẹto Jizosi gesiri ele sno apna a ehni a kpa o hi n'enuwuzo.

Jizosi nu Pita

¹⁵ Nga be rikworu wiri, Jizosi kanu Sajmoni Pita, "Sajmoni nnwo Joni, i whnrnu m n'anya kakwo nhne ele ka?"

Ọ sa a, "Owe, Nyenwe aj, i magwu nu m whnrnu m ji n'anya."

Jizosi kanu a, "Nyee atnrnu m wiri."

¹⁶ Jizosi kanu a ke mgba lawuru, "Sajmoni, nnwo Joni, i whnrnu m n'anya n'ezị ọka?"

Ọ sa a, "Owe, Nyenwe aj, i magwu nu m whnrnu m ji n'anya."

Jizosi kanu a, "Nooznu atnrnu m."

¹⁷ Jizosi kanu a ke mgba ẹto, "Sajmoni, nnwo Joni, i whnrnu m n'anya?"

Ọ gbu Pita igbugbu nu Jizosi kannu ke mgba ẹto, "I whnrnu m n'anya?" Ọ kaa, Nyenwe aj, i magwu kpakara nhne, i magwu nu m whnrnu m ji n'anya.

Jizosi kanu a, "Nyee atnrnu m wiri. ¹⁸ Me kanu i ezi ọka, nga i bu wikoro, i noosnu ajni n'ikwnu i zne hne obula ọ masiri i. Kovu, nga i jeeme okno badnu, i joodosni aka i, nye berere snusi i ajni, kwuru i zne hne masila i." ¹⁹ Jizosi kwuru ka ma o gesi kpa Pita jonwu enwu, ma o nyee Chiokike igwugwu. Jizosi kanu a, "Sno m."

Jizosi nu nye sno apna a ke berere

²⁰ Pita tuhnaasna whnu nye sno apna a wam, nye Jizosi whnrnu n'anya, nye dnabnernu Jizosi nga be neeri wiri anyasnu wam, sika a, "Nyenwe aj, nyele jeere i?" ²¹ Nga Pita whnrnu a, ọ kanu Jizosi,

"Nyenwe aj, ndaa nhne i kwuru gbasiri nwerukna ka?"

²² Jizosi saru a, "Ọ buru nu m pioru m ọ ziri budnu tem m va, ọ gbasila i, sno m."

²³ Be tnuasa a n'esilawuru ele sno apna Jizosi nu nye sno apna a ka jonwu enwu. Kovu Jizosi kala nu ọ jonwu enwu, kovu o karu, "Ọ buru nu m pioru m ọ ziri budnu tem m va, ọ gbasila i."

²⁴ Ya bu nye sno apna a ke kwuru kpakara nhne ka, nye gba masiri a n'okwukwo, a magwu nu nhne ọ gbaru bu ezi ọka.

Okwukwo

²⁵ Agida nhne ele berere ke Jizosi mernu, ọ buru nu be gba kpakara be n'okwukwo, m che m nu kpakara ọwa n'iwuru a jeenwe rikne vuli kpakara okwukwo be jaagba.

Ernu Ele Izi

Nhne gbasiri ọkwukwo ka

Ernu Ele Izi sno izi oma lele kpa Lukwu gbarụ n'ọkwukwo n'aznụ. Risi ọka a bụ o gesi kpa ele sno apna Jizosi panizoru ernalu izi oma be. Enine Nso duru be gbasia Izi Oma gbasiri Jizosi hite nū Jeruselem, nū kpakara Judiya nū Sameria, tem dū n'osotoma owa (1:8). Nye gbarụ ọkwukwo ka mernu ma ele noogwnu a mahija nū ele Chiokike (Kirisiteni) bụo otu ele nodo ọchichi ke neemegidne ọchichi ele Rom.

Be kewarū ọkwukwo ka nga eto, ke neegesi kpa be kporu okwo Izi Oma gbasiri Jizosi nū ọpanizo ogbako Chiokike. (1) Ọpanizo otu ele Chiokike nū Jeruselem nga Jizosi lahnarnū oligwe. (2) Ogbasa izi oma nū kpakara eli Palessitini. (3) Ogbasa izi oma dū kpakara owa, dū Rom.

Otu nhne zī okne mkpa nū Ernu Ele Izi bū ernalu Enine Nso, nye nyernu be rikne n'ọbochi Pentikosi, nye zī kporiri naagba ogbako Chiokike inwe nū ele risi a. Ọkwukwo Ernu Ele Izi neegesi iknerna ikwu-onu Chiokike nū budnu ele kweru nū omekorita ele ogbako Chiokike.

Nhne zī n'ọkwukwo ka

Ojiknenu ọ gba akebne (1:1-26)

Nhne Jizosi nyernu n'iwu ipne-aznū nū mkwna (1:1-14)

Nye gweruru onodi Judasi (1:15-26)

Akebne be gbarū nū Jeruselem (2:1---8:3)

Akebne nū rime Judiya nū Sameria (8:4--12:25)

Ernu Polu (13:1---28:31)

Ogaghari neezni izi oma ke mbom (13:1---14:28)

Ogbo ke zī nū Jeruselem (15:1-35)

Ogaghari neezni izi oma ke ebo (15:36--18:22)

Ogaghari neezni izi oma ke eto (18:23--21:16)

Polu nye ikelu nū Jeruselem, Sizeria nū Rom (21:17---28:31)

Jizosi kweru mkwna

Enine Nso

¹ Tiofilosi, n'ọkwukwo mbom ke me gbarū, m gbarū m kpakara nhne Jizosi mernu nū nhne o znirmi hite n'ige ọ panizoru ernalu a, ² tem dū n'ọbochi be

gweruru a la n'oligwe. Sī ọ larū oligwe, o nyernu ele rukna wam ọ hohiaru iwu hite nū rikne ke Enine Nso. ³ Nga ọ takworu awnūwhnu, o gesiri ele izi wam ọ hohiaru ehi a, nye be agida nhne mesiri a rikne nū ọ zī budnu. Be whnurnu a, ya nū be kwu ọka gbasiri eli-eze Chiokike nri ọbochi eno. ⁴ Nga be gbagoru n'otu, o nyernu be iwu ka, "Anū hiko nū Jeruselem whoga, kovu anū seru nkesi ke Nda m kweru mkwna, ke anū nurnu nhne me kwuru gbasiri a. ⁵ Joni jiri mini wū ele badnū mini, kovu be jeeji Enine Nso noowu anū mini nga ọbochi ele nū ele whemernu."

Jizosi larū oligwe

(Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)

⁶ Nga ele izi wam gbagoru n'otu, be sika Jizosi, "Nyenwe ai, i jeegeru ọchichi ka nyehnata ele Izireli kina?"

⁷ Jizosi kanū be, "Nda m ji iknerna a bita ige nū ọbochi, o kwesige anū mahija a. ⁸ Kovu nū anū jaanahija rikne nga Enine Nso wam dnakwasiri anū, anū ọobu ele akebne m nū rime Jeruselem, ma nū kpakara Judiya, nū Sameria nū hne owa sotoru." ⁹ Nga o kwukworu ọka ka, kpa be neele a anya, be gwelizo a la n'oligwe, erumeru gweme a n'anya be.

¹⁰ Kpa be zī neelegidne anya n'oligwe kpa ọ naala, ele rukna lawuru wogwu iwo abochina gwuzoru n'esilawuru be. ¹¹ Be kaa, "Ele rukna Galili, ndaa kpa anū gwuzo neele anya n'oligwe? Jizosi ka, nye be gweruru la oligwe, jaava berere lele kpa anū whnurnu a la oligwe."

Matayasi gweruru

onodi Judasi

¹² Ele izi wam lahna Jeruselem hite nū Rugwu Olivu, nhne nū lele ize otu ọbochi Ozukwa Inwe. ¹³ Be zne Jeruselem, bna nū rime ọro olu hne be wu. Pita, Joni, Jemisi, nū Anduru, Filipu nū Tomosi, Batolomi nū Matiyu, Jemisi nnwo Alifayosi, Saimoni nye zī n'esilawuru ele noonwu bekwnu nū mkpoma nū Judasi nnwo Jemisi. ¹⁴ Kpakara be zī n'otu neekpe okpukpe ige obula, be nū ele rinya wam nū Meri nne Jizosi nū rumu nne a.

¹⁵ N'ọbochi wam, Pita gwuzoru n'esilawuru ele sno apna Jizosi, be bū otu riwhu nū nri lawuru. ¹⁶ Ọ kaa, "Rumu nda m, nhne be gbarū n'ọkwukwo nso ke Enine Nso kwuru hite n'onu Devidi gbasiri Judasi

nye duru ele nwugwuru Jizosi, jeemezu.
¹⁷Judası bu otu badnu nu rime ai, be hohiaru a ma o kehja igwe n'ernu ai." ¹⁸(Judası bu nye ji iwai be kwuru a n'ernu aruru-eli a zu otu eli, o dna, kpu ruwhnu n'eli, kpakara nhne zi a nu ruwho wuhia. ¹⁹Kpakara ele wu nu Jeruselem nuru a, be kwu eli wam n'ikwu-onu be, Akelidama, ke bu Eli Qvnarna.)

²⁰"Kwnornu nu be gbaru n'okwukwo Eri Oma,

'Oro a daziri etekne,

o za nye wu nu rime a.'

Be gba kwno a nu nhne berere,

'Nye berere gweru onodi ernu a.'

²¹Kitna, o zi mkpa a horu otu nyerukna n'esilawuru ele sno ai n'ige Nyenwe ai Jizosi snornu ai whoga, bnanya masi n'esilawuru ai, ²²hite n'owu mini Joni du nga Jizosi laru n'oligwe. Nye wam jooburu nye jooos ai gba akebe nu Jizosi hiri n'enwu lizo."

²³Be hohia ele rukna lawuru, Josefu nye be kwu Basabasi nye rewhna a berere bu Jositosi nu Matayasi. ²⁴Be kpe okpukpe kaa, "Nyenwe ai, ji nye magwu mkpoma kpakara ele badnu, bikno, Nyenwe ai, gesi ai nye i hohiaru n'esilawuru ele rukna lawuru ka, ²⁵nye jeegweru onodi ernu nye izi ke Judasi ghasaru zne hne o kwesiri." ²⁶Be vu ogbanuchi, ogbanuchi wam dnakwası Matayasi, be gwnusi a n'esilawuru ele izi nri nu otu wam.

2

Enine Nso varu
 n'obochi Pentikosi

¹Nga obochi Pentikosi zuru, kpakara be gbakoru n'otu oro. ²Ngangam, imerne ke nu lele okne ruwhere hiri n'oligwe va, jipiya kpakara oro wam be zi. ³Be whurnu nhne nu lele riro bekwnu ke daziri n'olu risi be otu otu. ⁴Enine Nso mejihiaru be, be bete nookwu oka nu riro ele berere lele kpa Enine Nso wam nyernu be iknernema o kwu oka.

⁵Agwna ele Ju ele nootu ogwnu Chiokike wu nu Jeruselem, ele hi nu kpakara mba ke zi nu mkpururu oligwe va. ⁶Nga be nuru mkpakpo ka, be gbako, o turu be n'anya kwnornu nu be nuru kpa ele sno apna Jizosi nookwu oka nye obula nu ikwu-onu ke a. ⁷Ehni wurnu be, be kaa, "Kpakara ele

ka nookwu oka, be buo ele Galili sa? ⁸Ndaa kpa a nonu be nookwu oka n'ikwu-onu be jiri mu ai? ⁹Ele Patia, nu Midia, ele Elam, ele hi nu Mesopotemia, Judiya nu Kapadosia, nu ele hi nu Pontosi nu Esia, ¹⁰ele hi nu Firigia nu Pamfilia, ele hi nu Ijipiti nu ele hi agwna eli Libiya ke zi Sirini ndundu, nu agwna ele hi nu Rom, ¹¹ma ele Ju ma ele bnarnu okpukpe ele Ju, ele Kiriti nu ele Arabu, a nuru kpa be nookwu oka n'ikwu-onu ai gbasiri ernu ndu-ehni Chiokike." ¹²O gbagwojiri be anya, kpakara be nesikwa, "Ka bu kini?"

¹³Kovu ele berere mernu be nhne mkpari, be kaa, "Manya noogbu ele ka."

Pita kwunnu igbudu badnu

oka

¹⁴Pita gwuzoru ya nu nri badnu nu otu wam bete nookwunu ele badnu wam oka n'okne nkoli, kaa,

"Ele Ju ibne m nu kpakara anu ele wu nu Jeruselem, anu bnote nsnı nu nhne me nookwu gbasiri nhne anu whurnu. ¹⁵O za manya noogbu ele rukna ka lele kpa anu cheru, o bu otnu-ige tolu ke osisi." ¹⁶Kovu ka bu nhne nye owhnurninya Juweli kwuru oka gbasiri a,

¹⁷Chiokike karu kpa,

'Ka bu nhne me jeeme n'obochi ipne-aznu, m jooiwukwasi Enine m n'ehni kpakara ele badnu,

rumu anu ele rukna nu ele rinya jooopko okwo ikwu-onu Chiokike,
 rumu ikoro anu joowhnu owhnurninya,
 ele okno badnu anu joro mboro.

¹⁸M jooiwukwasi ele izi m rukna nu rinya Enine m n'obochi wam,
 be joowhnu owhnurninya.

¹⁹M jeegesi ernu ndu-ehni n'oligwe nu nhne elekema n'owa nu mkpururu oligwe,
 qvnarna nu bekwnu nu okne runwurru bekwnu.

²⁰Ehnam jaagba ochichiri,
 enwa jaachna ihie ihie lele qvnarna,
 ka jeeme si okne obochi ke zi igwugwu ke Nyenwe ai va.

²¹Be jooznohia nye obula ke noosukwu rewhna Nyenwe ai.'

²²"Ele Izireli, anu bnote nsnı n'oka ka, Chiokike jiri kpakara ernu ndu-ehni nu

* 2:15 otnu-ige tolu ke osisi: okwukwo ke mboru kwuru ige awa ke eto

nhne tū n'anya nū elekema ka n'esilawūru anū gesi nū ya ziyaru Jizōsi nye Nazareti. Kpakara anū magwū kpam. ²³ Chiokike marnū ama kweru be gweru a nyega anū, anū gweru a nyee n'aka ele maa Chiokike, be kpogidne a n'ogba, gbu a. ²⁴ Kōvu nū Chiokike mernu o hi n'ēnwu lizō, gweme nhne igbugbu ke ēnwu kwnornu nū ēnwu nwée rikne nwūgwu a. ²⁵ Ka bū nhne Devidi kwuru gbasiri a,

'M whnūrnū m Nyenwe aī nū ruwhnu m kpakara ige.

Ọ zī n'akarikwnunga m,
ovu jáala m mini.

²⁶ Ka kparayū ovu sōru m n'ōnu, riro m nwūdnarnu k'agida,
anō-ēhni m jaazi būdnu n'olile anya.

²⁷ Kwnornu nū ì jéesisgasi mkpūru ovu m n'ilili,
i jéekwe nye nsō ke i ro oro.

²⁸ I gesiri m apna ke būdnu,
ruwhnu i mernu snarnjima jihja mkpōma m.'

²⁹ "Rūmu nda m, m nookwunu anū oka n'anya rikne nhne gbasiri nda aī oknani bū Devidi, ọ nwūrnū ēnwu, be li a, ilili a zī hna dū tna. ³⁰ Ọ bū nye owhnurninya, ọ magwū nū Chiokike kwesiri a mkwna rikne nū ọ jeeme otu nye hi nū avnūrnū a daziri nū ngadna eze a. ³¹ Ọ whnūrnū nū hne zī nū ruwhnu, o kwu oka gbasiri olizō n'ēnwu Karaīsi, Chiokike jéesisgasi a n'ilili, anō-ēhni a jóoro oro. ³² Chiokike mernu Jizōsi ka hi n'ēnwu lizō. A bū ele akebbe ezi oka ka. ³³ Be gwelizōru a olu n'akarikwnunga Chiokike, ọ nahjuru n'aka Nda a mkwna ke Enine Nsō bū ke ọ wūkwasiri aī, ke anū whnūrnū, nūrnū masī. ³⁴ Devidi lāge olu nū rime oligwe, kōvu o kwuru,

'Nyenwe aī kannū Nyenwe m,
Daziri ēli n'akarikwnunga m,
³⁵ tem dū nga me jaabita ele irmo i
lele nhne i jōotukwasi ochi ì lawūru.'

³⁶ "Kam kparayū, kpakara ele Izireli, anū mahja n'ezi oka nū ọ bū Jizōsi ka, nye anū kpogidnenu n'ogba bū nye Chiokike mernu Nyenwe aī nū Karaīsi."

³⁷ Nga be nūrnū ka, o gburu be igbugbu k'agida nū mkpōma, be kanū Pita nū ele izi berere, "Rūmu nda aī, kīni bū nhne a jeeme?"

³⁸ Pita kanū be, "Nye obula hi nū mmehie a tūhnasna, ma be wū anū mini nū rēwhna Jizōsi Karaīsi, ma Chiokike gbarūnu anū mmehie anū. Ige wam anū jeenwehija nkesi Chiokike ke bū Enine Nsō. ³⁹ Kwnornu nū mkwna Chiokike ka zīnu anū, nū rūmu anū, nū kpakara ele zī ikere, ele Nyenwe aī Chiokike joosukwu."

⁴⁰ Pita ji agida ikwu-ōnu berere dō be aka nū nsnī, kaa, "Anū gweme ēhni anū awhnūwhnu ke ebiri ojo ka." ⁴¹ Be wūru ele kweru izi oma ka mini. Be tūkwasinu be pokwu badnū ẹto n'otu obochi.

*Mmekota ke
ele kweru ekwe*

⁴² Be dazigidne nū iznizni ele izi, snornu be mekota nhne, ri wiri nū neekpe okpukpe. ⁴³ Ele izi wam rnūrnū agida ẹru ndu-ēhni nū elekema ke mernu ogwnu tū ele badnū. ⁴⁴ Kpakara ele kweru ekwe dazikota n'otu, neekeri nhne n'otu. ⁴⁵ Be re ekwu be nū ẹkwu be nwernu, ma iwai n'esilawūru be lele kpa mkpa kparū nye obula. ⁴⁶ Be dazigidne n'otu n'Oro Nsō Chiokike kpakara obochi. Be neezne n'oro nū oro, gweru mkpōma zī rīchna neeri wiri n'otu nū ovu oso n'ōnu. ⁴⁷ Be naaznarnj Chiokike, neenwe ruwhnu oma nū hne ele badnū zī. Nyenwe aī nōotukwasinu be ele badnū n'obochi n'obochi ele be jōoznohia.

3

Pita gwōru nye mgwōru

¹ Otu obochi, Pita nū Jōni znenu Ọro Nsō Chiokike n'otnu-ige ke ẹto n'iwhnehnie,* ke bū ige okpukpe. ² Otu nyerukna ke dnarnū mgwōro hite nga be mūrnū a, ele badnū nookwuru a zne n'Ogodo Ọnuhna Marnū Mma ke Ọro Nsō Chiokike kpakara obochi, ma ọ rjo nhne n'aka ele naabna Ọro Nsō Chiokike. ³ Nga ọ whnūrnū Pita nū Jōni hne be naabna Ọro Nsō Chiokike, ọ rjo be nhne. ⁴ Pita nū Jōni legidne a anya, Pita kaa, "Le aī anya." ⁵ Nyerukna wam legidne be anya ma ọ jaanahja nhne n'aka be.

⁶ Pita kaa, "M nwée m siliva mōbu golu, kōvu m jeenye i nhne me nwernu, nū rēwhna Jizōsi Karaīsi nye Nazareti, lizō, zne izne." ⁷ Ọ nwūgwuru a n'akarikwnunga a, dōlizo a olu, ngangam, ochi nyerukna wam nū ekenkele-ochi a lawūru nwehija rikne. ⁸ Ọ

* 3:1 ọtnu-ige ke ẹto n'iwhnehnie: ọkwukwo ke mbom kwuru ige awa ke tolu

wulizo olu, gwuzoru, bete neezne izne. O snornu be bna n'Oro Nso Chiokike, neezne izne, n'owulizo olu, naaznarni Chiokike. ⁹Kpakara igbudu ele badnu wam whnurnu a hne o neezne izne, naaznarni Chiokike. ¹⁰Be mahja nu o bu nye orio wam naadazi n'Ogodo Onuhna Marnu Mma. O duru be ehni, tu be n'anya k'agida nu nhne mernu.

Pita znirni izi oma
n'Oro Nso Chiokike

¹¹Kpa nye mgworo wam nwugwuru Pita nu Joni n'aka, ogwnu turu kpakara ele badnu wam, be gbako nu mgbemgbe oro Solomoni. ¹²Nga Pita whnurnu be, o kanu be, "Ele Izireli, ndaa kpa nhne ka noodu anu ehni, anu neele ai anya lele nu a ji rikne aka ai mibu ozi nso ai mee nyerukna ka zne izne. ¹³Chiokike ke Ebereham, nu ke Aziki, nu ke Jekopu, Chiokike ke ele nda ai oknani, nyernu Nnwọ a Jizosi igwugwu. Ya bu nye anu reru, anu gonahoru a nu ruwhnu Pajleti, o bu n'ezi nu Pajleti kweru o sigbasi a. ¹⁴Anu gonahoru nye nso nu nye mee mma, gweru nye noogbu badnu. ¹⁵Anu gburu nye nwe budnu. Kovu Chiokike mernu o hi n'enwu lizo, a bu ele akembe a. ¹⁶Anu le nwerukna ka anu magwu, o bu okwnata ovu nu rewhna Jizosi nyernu a rikne. O bu rewhna Jizosi nu okwnata ovu nu rewhna a nyernu nwerukna ka ogwugwo zuru ozu, kpa anu whnurnu.

¹⁷"Kjtna, rumu nda m, m maam nu nhne anu nu ele risi anu mernu Jizosi bu nu anu ma ama. ¹⁸Kovu nu Chiokike hiri n'onu kpakara ele owhnurninya agida ige wheru ewhe kwu nu Karaisi jaata awhnuwhnu, o mezuru nhne o kwuru. ¹⁹Anu tuhnasna, kete ruwhnu hne Chiokike zi, ma o kwnosnama kpakara mmehie anu, ²⁰ma anu nwehia rikne ikne hite nu ruwhnu Chiokike, ma o ziyanu anu Jizosi bu Karaisi nye o hohiannu anu. ²¹O jaadazi n'oligwe tem ige Chiokike jeeme kpakara nhne ziri ikne, lele kpa o kweru mkwna agida ige wheru ewhe hite n'onu ele owhnurninya a zi nso. ²²Kwnornu nu Mozizi karu, 'Nyenwe ai Chiokike anu jeeziyanu anu nye owhnurninya lele me, hite nu ele ke anu, anu jooono nsnj nu kpakara nhne o jaakanu anu. ²³Nye obula ke jooono nsnj nu nhne nye owhnurninya wam kwuru, be jeekewahala a n'esilawuru ele ke Chiokike.'

²⁴"N'ezi oka, kpakara ele owhnurninya hite nu Sameli nu ele sno a n'aznu kwuru

nhne gbasiri obochi ele ka. ²⁵Kpakara mkwna Chiokike hite n'onu ele owhnurninya a zinu anu, anu nwernu igwe nu ogba-njogehni Chiokike gbaru ya nu ele nda anu, lele kpa o kanu Ebereham, 'M jongozi kpakara ele zi n'owa hite avnurnu i.' ²⁶Nga Chiokike gwelizoru Nnwọ a Jizosi, o beru osno ziyanu anu ya, ma o gozi anu, ma anu hi nu rime apna ojo anu yahna."

4

Pita nu Joni zi nu
ruwhnu ele eze-ikpe

¹Kpa Pita nu Joni zi nookwunu ele badnu oka n'Oro Nso Chiokike, ele arjohna nu nye risi ele neese Oro Nso Chiokike nu ele Sadusi vakwnusiri be. ²Ovu weru be ehni nu ele izi lawuru wam neezni ele badnu nu Jizosi hiri n'enwu lizo, ke neegesi nu ele nwurnu onwu jeeli n'enwu lizo berere. ³Be nwudne be, yisi be ikelu tem chi bo, kwnornu nu obochi zneminem. ⁴Kovu agida ele nurnu izi oma be kweruru, onu ogwnugwu be bu pokwu badnu isne.

⁵N'ekile a, ele risi ele Ju nu ele okno badnu nu ele zni iwu ele Ju gbakoruru nu Jeruselem, ⁶be nu nye risi arjohna Anasi, nu Kayafasi, nu Joni nu Alekizanda, nu ele oro nye risi arjohna. ⁷Be kwuya Pita nu Joni gwuzote be nu ruwhnu be, be sikwa be, "Ndaa rikne mibu rewhna nyele hne anu jiri neeme nhne ka?"

⁸Enine Nso jipiharu nu rime Pita, o kaa, "Ele risi nu ele okno badnu Izireli, ⁹anu neesikwa ai ajiji tna kwnornu nu nhne oma ke be mennu nye mgworo ka nu kpa be jiri gwọ a. ¹⁰Kpakara anu ma kpakara ele Izireli mahja, nu nyerukna ka gwuzo hna nu ruwhnu anu n'ehni zuru ozu, bu nye be gworo hite nu rikne ke zi nu rewhna Jizosi Karaisi nye Nazareti. Anu kpojidnenu a n'ogba, kovu Chiokike mernu o hi n'enwu lizo. ¹¹Ya bu

'akaworugwu ke anu ele noowu oro juru,
kijam gholam risi nsukala oro.'

¹²"Oznohia zi nu rewhna a kpoji. Kwnornu nu o za rewhna berere nu mpururu oligwe be nyernu ke badnu jeenwe oznohia."

¹³Onu rikne Pita nu Joni duru ele risi ikpe ehni. Be mahjaru nu be bu ele o za nhne be bu, ele muge okwukwo. Be mahjaru kwno nu be nu Jizosi ziri. ¹⁴O za

nhne be nwernu rikne kwu kwnornu nū be whnurnu nyerukna wam be gworu gwuzo nū ngeri Pita nū Jōni. ¹⁵ Be kanū be whoga n'oro ikpe, be gba iznuznu n'esilawuru be. ¹⁶ Be kaa, “Ndaa nhne a jeeme ele rukna ka. Kpakara ele wu nū Jeruselem magwu nū be nrurnu okne ernalu ndu-ehni ka, a nwée rikne gonahoru a. ¹⁷ Kovu a jeeke be gbasa otnutnu ka n'esilawuru ele badnu, a do be aka nū nsni be kwu oka berere nū rewhna Jizosi.”

¹⁸ Be sukwu ele rukna wam, kanū be, be kwuma oka rja rja mōbu zni nhne nū rewhna Jizosi. ¹⁹ Kovu Pita nū Jōni saru be, “Anu tule a ma o buru oma nū anya Chiokike, a bnonu anu nsni sobu a bnonu Chiokike nsni. ²⁰ Kwnornu nū a nwée rikne gharu o kwu nhne a whnurnu nū nhne a nrurnu.”

²¹ Ele ikpe wam dosi be aka nū nsni rikne, sigbasi be la. Be nwée nhne be jeeji ta be awhnwhnu kwnornu nū ele badnu naaznarni Chiokike nū nhne mernu. ²² Nyerukna be gworu ernalu ndu-ehni ka wheru nri awha eno.

Ele Karaṣi kperu okpukpe

²³ Nga be sigbasiri be, Pita nū Jōni lakwnusi ele ke be, kanū be nhne ele risi arjohna nū ele okno badnu kwuru. ²⁴ Nga be nrurnu a, be yisi onu n'otu kwakwu Chiokike n'okpukpe, kaa, “Nyenwe a Chiokike, nye keru oligwe nū owa, nū okne osimini, nū kpakara nhne zi nū rime be. ²⁵ I jiri Enine Nso kwu oka hite n'onu ohi i Devidi, nda a oknani, kaa,

‘Kini vuteru ele buo ele Ju onuma
kini mernu ele badnu naagba iznuznu
etekne?’

²⁶ Ele eze k'owa ka gwuzoru
be nū ele neechi echi, gba iznuznu
megidne Nyenwe aḡ

megidne nye ke a o teru mono.*

²⁷ N'ezi oka, Erodu nū Pontiosi Pailleti gbakoru n'otu n'eli ka, be nū ele buo ele Ju nū ele Izireli, megidne Nnwō nso i Jizosi, nye i teru mono. ²⁸ Be gbakoru ma be mee nhne i jiri rikne i nū echiche i kaa nū o bu nhne be jeeme. ²⁹ Nyenwe aḡ, bikno, le be naakpasī aḡ ogwnu, nyega aḡ ele izi i, onu rikne a jeeji zni izi oma i. ³⁰ Doshihala aka i nū ogwo ehni igbugbu nū ornu elekema nū

* 4:26 nye ke a o teru mono: Ke bu Mezaya, Karaṣi.

ernalu ndu-ehni hite nū rewhna ohi i zi nso Jizosi.”

³¹ Nga be kperu okpukpe, hne be zi neekpe okpukpe znurnu biri biri. Enine Nso dnakwasī kpakara be, be bete nookwu ikwu-onu Chiokike n'onu rikne.

Ele kweru neekeri kpakara nhne n'otu

³² Kpakara ele kweru ekwe bu otu nū echiche be ma nū mkpoma be. O za nye kanū nhne o nwernu bu ke a, kovu be neekeri kpakara nhne be nwernu. ³³ Ele izi wam ji onu rikne naagba akebe olizo n'enwu Nyenwe aḡ Jizosi. Chiokike tukwasinu be agida oru. ³⁴ O za nye obula n'esilawuru be nhne kogwu. Ele nwernu eli mōbu oro re be, gweya iwai be reru a, ³⁵ be nyee a ele izi, ele izi keme iwai wam lele kpa mkpa kparu nye obula.

³⁶ Josefu, nye Livai be nrurnu nū Saiporosi, nye ele izi jiri Banabasi, ke bu “Nnwō onuta mkpoma,” ³⁷ o re eli o nwernu, gweya iwai a bita a n'ochi ele izi.

5

Ananayasi nū Safira

¹ Kovu otu nyerukna rewhna a bu Ananayasi, ya nū nnwerne a Safira, reru ekwu be. ² Ya nū nnwerne a kwekotaru o bita agwa iwai, o gweya ke gwnarnu bita n'ochi ele izi. ³ Pita kanu a, “Ananayasi, ndaa kpa Ekwensu jihjaru mkpoma i, mee i i ghanu Enine Nso aghalaghala, i bitaru agwa iwai i reru ekwu. ⁴ Jiwa nwe ekwu su i reru a. Nga i reru a, iwai wam zi n'aka i o mee kpa o jiri masi i. Ndaa kpa i jiri ri oriri o mee nhne nū kpa? I ghanu Chiokike aghalaghala, o buo badnu.”

⁵ Nga Ananayasi nrurnu oka ka, o dna n'eli, nwuma. Ogwnu turu kpakara ele nrurnu nhne mernu. ⁶ Rumu ikoro ele rukna va whu a n'ikpe, vuru iznu a zne, lite a.

⁷ Nga nhne nū lele awa eto wheru, nnwerne a varu, kovu o ma nhne mernu. ⁸ Pita sikwa a, “Kanū m, ka o bu onu iwai anu reru eli wam?”

O kaa, “Owe, o bu onu ahia a.”

⁹ Pita kanu a, “Kini mernu ji nū nzi i kwekotaru o rna Enine Chiokike ornurna? Ele rukna ele liri nzi i gwuzo n'onu-mgbo kitna, be joovuru i zne.”

¹⁰Ngangam, ọ dna n'ẹli n'ọchi a, nwụma. Be vuru a whọga, lite a nù ngeri nzi a. ¹¹Kpakara ọgbako Chiokike nù ele berere ke nurnu a turu ogwnu k'agịda.

Ele izi wam gworu
ele nriria

¹²Ele izi murnu agida ernu ndu-ehni nù ernu elekema n'esilawuru ele badnu. Kpakara ele kweru naagbakọ nù mgbemgbe ọro Solomon. ¹³Ọ zà nye berere nwernu rikne sno be, ọ bụ n'ezi nù ele badnu naakaa be oka oma. ¹⁴Kovu agida ele badnu snornu ele kweru ekwe, ele rukna nù ele rinya. ¹⁵Ka mernu be kwuya ele naaria ehni igbugbu, dnanyita be nù ngeri apna n'olu okpata be nù etere be, ma kpa Pita naagawhe enine a metu agwna be. ¹⁶Igbudu ele badnu hi n'eli gbaru Jeruselem gburugburu wa kwuya ele ke be naari ehni igbugbu, ma ele renwu ojo nwugwu, be gworu kpakara be.

Be kpakarnu ele izi ehni

¹⁷Ige wam okwno-awuwa jihjaru nye risi arjohna nù ele nù ya sno, bụ ele otu Sadusi, mkpoma. ¹⁸Be nwudne ele izi, yisi be ikelu nù ruwuhu ọhna. ¹⁹Kovu enine izi Nyenwe aị varu n'abali, gbamanu be onuhna ikelu, kwuhia be. ²⁰Ọ kanu be, "Anu zne gwuzoru n'Oro Nso Chiokike, kanu ele badnu kpakara izi ke budnu ikne ka."

²¹Ele izi wam zne n'Oro Nso Chiokike ke chi boru neezni ele badnu nhne.

Nga nye risi arjohna nù ele nù ya sno varu, be sukwukota ele eze-ikpe nù kpakara ele risi Izireli, zizne izi ma be kwuhianu be ele izi wam. ²²Ele be ziznenu ọro ikelu, whnuge be n'oro ikelu. Be lahna kanu ele dusiri be, ²³"Nga a duru ọro ikelu, ọro turu ọtu, kpakara ele nse neese onuhna, kovu nga a gbamarnu ọro, ọ zà nye zi nù rime ọro." ²⁴Nga nye risi ele neese Ọro Nso Chiokike nù ele risi arjohna nurnu a, ọ gbagwojiri be anya.

²⁵Ige wam otu badnu va, kanu be. "Anu le, ele rukna wam anu yisiri n'ikelu zi n'Oro Nso Chiokike neezni ele badnu nhne."

²⁶Nye risi ele neese Ọro Nso Chiokike nù ele ya nù be neese Ọro Nso zne kwuya ele izi wam, be mene be nhne rikne kwnornu nù be nootu ogwnu ele badnu jootu be akaworugwu.

²⁷Be kwuya ele izi wam gwuzote be nù ruwuhu ele eze-ikpe. Nye risi arjohna sika be, ²⁸kaa, "A duru anu aka nù nsni

anu zni nhne nù renwhna Jizosi. Anu mernu kpakara eli Jeruselem jihia n'iznizni anu, anu noovukwasi aị enwu onarna Nyerukna ka."

²⁹Pita nù ele izi saru be, "A kwe-siri o bnonu Chiokike nsni karu badnu. ³⁰Chiokike ke ele nda aị mernu Jizosi hi n'enwu lizo, bụ nye anu gburu, kpogidne a n'olu ọgba. ³¹Chiokike gwelizoru a olu n'akarikwnunga a ma ọ buru Nye Risi nù Nye Oznohia, ma ele Izireli tuhnasna, ma Chiokike gbarunu be mmehie be. ³²A bụ ele akebne nhne ele ka, ma Enine Nso, ke bụ nkesi Chiokike nyernu ele noobnonu a nsni."

³³Nga be nurnu oka ka, ovu weru be ehni k'agida, be kpebi o gbu ele izi wam. ³⁴Kovu otu nye Farisi renwhna a bụ Gamalieli, nye zni iwu ele Ju, nye ele badnu nooso anya, gwuzoru n'esilawuru ele ikpe, kaa ele izi wam whoga n'ederezi. ³⁵Ọ kanu ele ikpe wam, "Ele Izireli, anya du anu eli nhne anu noopio o mee ele rukna ka. ³⁶N'ige wheru ewhe, Tadiyosi whuyaru neeme ehni a nù ọ bụ nye zi rikne, riwhu badnu eno snornu a. Be gburu a, kpakara ele snornu a gbasaru, otu a nwurnu. ³⁷Omekwo, Judasi nye Galili whuyaru n'ige be gwnurnu ele badnu, ọ duru agida ele badnu, be gburu a masi, kpakara ele snornu a gbasaru. ³⁸Kitna me kanu anu, anu mee nhne ọbula megidine ele rukna ka. Anu sigbasi be. Ọ buru nù nhne ka bụ ernu aka ke badnu, ọ joowhu. ³⁹Kovu ọ buru nù o hi n'aka Chiokike, anu nwée rikne megbu be. Anu joowhnu nù anu nopolusi Chiokike ogwnu."

Be kweru nhne o kwuru bụ ezi oka. ⁴⁰Be sukwu ele izi wam, pnja be nhne, kanu be kwuma oka berere nù renwhna Jizosi, be sigbasi be, be la. ⁴¹Ele izi wam whoga nù ruwuhu ele ikpe, ovu nooso be n'onu kwnornu nù Chiokike gwnsiri be ele kwe-siri ọ ta awhnuwhnu kwnornu nù renwhna Jizosi. ⁴²Kpakara obochi be zi n'Oro Nso Chiokike, neezni n'oro n'oro ele badnu nọkpo okwo izi oma nù Jizosi bụ Karaịsi.

6

Ele ernu esau

¹N'ige wam, nga onu ogwnugwnu ele kweru ekwe zi naaba aba, odogbuta whuyaru n'esilawuru ele Ju nookwu Giriki nù ele Ju nookwu Hiburu. Ele Ju Giriki kanu be lewhuru ele rinya be nzi be nwurnu

anya nū wiri be neeke n'òbochi n'òbochi.
² Ele izi nri nū ẹ̀bo wam sukwu kpakara ele sno apna Jizọsi n'otu, kaa, "Ọ b́yo ọma a gharu nhne gbasiri ikwu-ọnu Chiokike neeke wiri. ³ Kítna, rumu nda aì, anu hohia ele rukna ẹ̀sau n'esislawuru anu ele nwernu agwa ọma, ele Enine Chiokike nū akoniche jihjaru, ma a yisi be nū nhne gbasiri nhne ka. ⁴ Kọvu aila jeegweru ẹ̀hni aì yisi n'okpukpe nū ọkpo okwo ikwu-ọnu Chiokike."

⁵ Kpakara be kweru nhne ele izi wam kwuru. Be hohia Sitivini, nyerukna ke ọkwnata ovu nū Enine Nso jihjaru, nū Filipu nū Porokorosi, Nikano, Timoni, Pamenasi nū Nikolasi, nye Antiọku nye bnarnu okpukpe ele Ju. ⁶ Be gwuzote be nū ruwhnu ele izi, be kpe okpukpe tukwasi be aka.

⁷ Ikwu-ọnu Chiokike neezne nū ruwhnu. Ọnu ogwnugwnu ele sno apna Jizọsi nū rime Jeruselem zì koriri naaba aba. Agida ele ọkwa arjohna kwnata Chiokike mkpoma.

Be nwudneru Sitivini

⁸ Sitivini bu nwerukna Chiokike goziri ke nwernu rikne ọ rnu ẹ̀nu ndu-ẹ̀hni nū nhne elekema n'esislawuru ele badnu. ⁹ Kọvu nū agwna ele zì n'oro ogbako ele Ju, ele be kwu Ele Nwernu ẹ̀hni be, nū ele Ju hiri nū Sirini nū Alekizandaria, lizoru megidne a. Be nū ele Ju hi nū Silisia nū Esia nū Sitivini bete neesigha ọka. ¹⁰ Kọvu nū be nwée rikne megidne Enine nū akoniche ke Sitivini ji nookwu ọka. ¹¹ Be gno ele badnu be kaa, "A nurnu hne ọ nookwulu Mozizi nū Chiokike."

¹² Ele ka kpakne ele badnu, be lizo, be nū ele okno badnu nū ele zni iwu, vakwnusi Sitivini, nwudne a, kwuzne a nū ruwhnu ele eze-ikpe. ¹³ Be kwuya agwna ele jaagba akebe aghalaghal megidne a. Be kaa, "Nwerukna ka ziko nookwu ọka megidne Oro Nso nū Iwu Mozizi. ¹⁴ A nurnu hne ọ naakaa nū Jizọsi nye Nazareti ka jaakwnadna Oro Nso Chiokike ka, gbanwo kpakara omen'ẹ̀li aì ke Mozizi nyernu aì."

¹⁵ Kpakara ele eze-ikpe legidne Sitivini anya, be whnu nū ruwhnu a nū lele ruwhnu enine izi.

7

Ikwu-ọnu Sitivini

¹ Nye risi arjohna sika Sitivini, "Nhne ka be nookwu megidne i, ọ bu n'ezi?"

² Sitivini saru be, "Rumu nda m, nū ele nda, anu bnote nsni. Chiokike ke zì igwugwu mernu Ebereham, nda aì ọknani, whnu a anya nga ọ zì n'ẹ̀li Mesopotemia, su o znernu wuru nū Harani. ³ Ọ kanu a, 'Sigbasi ezi-nu-oro i nū ẹ̀li i, zne n'ẹ̀li ke me jeegesi i.'

⁴ "Ọ sigbasi ẹ̀li Kalidia zne wuru nū Harani. Nga nda Ebereham nwurnu, Chiokike mernu o bnanya n'ẹ̀li ka, hne anu wu kitna. ⁵ N'ige wam Chiokike nyene Ebereham agwna ẹ̀li ka ma ọ buru ke a, ọ bubedi otu renu ọchi, kọvu Chiokike kweru a mkwna nū o jeenye a ẹ̀li ka, ma ọ buru ke a nū ẹ̀bnurnu ele joosno a n'aznu. Nga Chiokike kweru mkwna ka, Ebereham nwée rumu. ⁶ Ka bu nhne Chiokike kannu a, 'Rumu i joowu n'ẹ̀li berere, hne be jooburu ele ghi, be jeeme be nhne ojo riwhu awha ẹ̀no.' ⁷ Kọvu Chiokike karu, 'M jeekpe ele wam be jooḃunu ghi ikpe, omekwo, be jeehi n'ẹ̀li wam whuya, be jooḃponu m risi ẹ̀li nū hna.' ⁸ Chiokike mernu ogba-njo-ẹ̀hni ọkpa nka ziri n'esislawuru ya nū Ebereham. Ebereham kparu Aziki nnwo a nka nga ọ gbaru ọbochi ẹ̀sato kpa be murnu a, Aziki kpa Jekọpu nka, Jekọpu kpa nri nū rumu a lawuru ele nda aì ọknani nka.

⁹ "Ele nda aì ọknani kwnosiri nwene be Josefu awuwa, be rezne a Ijipiti lele ghi, kọvu Chiokike dagwunu a, ¹⁰ dohia a nū kpakara mkpa a. Nga Josefu gwuzo nū ruwhnu Fero, eze Ijipiti, Chiokike nyernu a ruwhnu ọma nū akoniche. Fero mernu a nye risi ọchichi kpakara Ijipiti nū kpakara oro eze.

¹¹ "N'ige wam ọknunyo dnarnu nū kpakara ẹ̀li Ijipiti nū Kenani, ke vuyaru agida awnhnuwhnu. Ele nda aì ọknani nwée wiri. ¹² Nga Jekọpu nurnu nū wiri zì nū Ijipiti, o zizne ele nda aì ọknani pii nū mbom. ¹³ Nga be znernu ke mgba lawuru, Josefu mernu rumu nne a mahia a, Fero mahia masi ezi-nu-oro Josefu. ¹⁴ Nga ka mekworu, Josefu ziznenu Jekọpu nda a izi, kanu a, o kwuru kpakara ezi-nu-oro a va Ijipiti, be bu nri badnu ẹ̀sau nū isne. ¹⁵ Jekọpu zne Ijipiti hne ya nū ele nda aì ọknani zì nwu. ¹⁶ Be vuru iznu be zne Sekem hne be liri be n'ilili ke Ebereham zunahoru avnurnu Hamo n'iwai.

¹⁷ “Nga ige Chiokike jeemezu mkwna o kweru Ebereham dūru, ọnu ọgwngwunu ele ke aị zị nū Ijipiti zīlam agida. ¹⁸ N'ipne-aznū, eze berere ke maa Josefu bete neechi Ijipiti. ¹⁹ Ọ mernu ele nda aị ọknani nhne rikne, ghọ be aghigho, mee be tuwhu rumu be, ma be nwuma.

²⁰ “Ọ bu n'ige ke nū kpa bu nga be murnu Mozizi, nnwọ marnū mma nū ole anya, be legidne anya n'oro nda a ẹnwa ẹto. ²¹ Nga be ghasaru a n'ederezi, adna Fero kwuru a, znūlizo a lele nnwọ a rukna. ²² Be znirni a kpakara nhne ọmumu nū akọ ele Ijipiti, Mozizi buri dikne n'ikwu-ọnu nū dimkpa nū rikne.

²³ “Nga Mozizi gbarū nri awha ẹno, o kpebi o zne lekasi rumu nda a, ele Izireli. ²⁴ O whnū hne otu nye Ijipiti neemegebu nye Izireli, o zne megwahianu nye Izireli, gbu nye Ijipiti. ²⁵ O che nū ele ke a jooghohia nū Chiokike jeehi n'aka a dọhia be, kọvu be ghohiagi. ²⁶ Ke chi a bọru, ọ whnurnu rumu Izireli lawuru nọolu ọgwnu, o zne bno be, ọ kaa, ‘Le, anū bu rumu nwene, kịni mernu anū nọolu ọgwnu?’

²⁷ “Kọvu nye ke mejoru nwene a kwnahala Mozizi, sịkwa a, ‘Nyele mernu i nye risi nū nye ikpe aị?’ ²⁸ I noopio o gbu m lele kpa i gburu nye Ijipiti n'ekile sa?’ ²⁹ Nga Mozizi nurnu ka, ọ gbawhu, zne wuru nū Midia lele nye izne, hne ọ murnu rumu rukna lawuru.

³⁰ “Nga nri awha ẹno whemernu, enine izi Chiokike mernu ọ whnū a anya nū riro bẹkwnu isisi matị n'ẹli-ikpa zị Rugwu Sajna ndundu. ³¹ Nhne Mozizi whnurnu a jiri anya, o znedu isisi matị wam ndundu, ọ nurnu nkọli Nyenwe aị, ³² ‘Mawa bu Chiokike ele nda i ọknani, Chiokike ke Ebereham, nū Aziki nū Jekọpu.’ Mozizi tūru ọgwnu k'agida, o nwée rikne legidne anya. ³³ Nyenwe aị kanū a, ‘Tuma okoro-ọchi i, kwnornu nū hne i gwuzo bu ẹli nsọ. ³⁴ M leru m anya, whnū awhnūwhnu ele ke m n'Ijipiti. M nurnu m ọsnu-idne be, m hiednana m ma m znọhia m be. Kịtna, va, m jeezizne i Ijipiti.’

³⁵ “Ka bu Mozizi wam be juru kaa, ‘Nyele mernu i nye risi nū nye ikpe aị?’ Ya bu nye Chiokike ziznurnu lele nye risi nū nye ọznohia, hite nū oyi aka enine izi wam ke mernu ọ whnū a anya n'isisi matị wam neerne bẹkwnu. ³⁶ O duhia be hite nū Ijipiti hne ọ rnurnu ẹnu ndu-ẹhni nū nhne

elekema, ma n'Okne Osimini Ihie, ma nū ẹli-ikpa nri awha ẹno.

³⁷ “Ọ bu Mozizi kannū ele Izireli, ‘Chiokike jeeziyanu anū nye ọwhnurninya lele me, hite nū ele ke anū.’ ³⁸ Ọ bu Mozizi ka bu nye zị n'esilawuru agida ele wam n'ẹli-ikpa, ya nū ele nda aị ọknani, ma enine izi wam nye kwunnu a ọka nū Rugwu Sajna. Ọ nahjaru ikwu-ọnu ke zị budson ke Chiokike, ma o nyewhete aị ya n'aka.

³⁹ “Kọvu ele nda aị ọknani bnọgele a nsni, be kwnahala a n'otu nkọ, nū be jaalahna Ijipiti. ⁴⁰ Be kanū Erọni, ‘Menu aị rumu chi berere ke joodu aị. A maa nhne mernu Mozizi wam nye kwuhjaru aị n'Ijipiti.’ ⁴¹ Nga wam be mee chi lele nnwọ ehni, kwanū a arjohna, kwu ikwu iriri, kwnornu nū nhne be jiri aka be kpū. ⁴² Kọvu Chiokike dasinnu be aznū, nyewhete be ma be kpenu mbo ke oligwe, lele kpa be gbarū a n'okwukwo ele ọwhnurninya, ‘Ele Izireli, anū kwannū m arjohna nū nhne nkesi

nri awha ẹno n'ẹli-ikpa?

⁴³ Anū vulizoru ọro Mọloku anū vulizo mbo Refani, ke bu chi anū kpuru, kpọnu be risi ẹli. M jeezihala anū whe Babiloni.’

⁴⁴ “Ele nda aị ọknani vu Oro-Ẹka ruwhnu Chiokike n'ẹli-ikpa. Be wuru a lele kpa Chiokike kannū Mozizi wu a, lele ọdi ke be gesiri Mozizi. ⁴⁵ Omekwo, ele nda aị ọknani ele nahoru Oro-Ẹka wam n'aka ele nda be, wuru a zne be nū Josua, nahoru ele mba wam ẹli be, bu ele Chiokike chjhalaru nū ruwhnu be. Oro-Ẹka wam zị tem du ige Devidi. ⁴⁶ Devidi nahjaru ruwhnu ọma n'aka Chiokike, ọ rjo Chiokike ọ gharū a ma o wutenu Chiokike Jekọpu ọro. ⁴⁷ Kọvu Solomoni bu nye wunnu a ọro wam.

⁴⁸ “Kọvu Nye Kakwo Nhne Dum Olu zá noowu n'oro badnū wuru, lele kpa nye ọwhnurninya kwuru,

⁴⁹ ‘Ka bu nhne Nyenwe aị kwuru,

Oligwe bu ngadna eze m, ọwa bu nhne ọtukwasi ọchi m lawuru, Ndaa ọkpa ọro ke anū joowunu m?

Ndaa hne me jeezukwa inwe?

⁵⁰ Ọ buo me keru kpakara nhne ka?’

⁵¹ “Anū ele risi rikne nū ele ke be kpáge nka nū mkpoma, anū mesirni nsni anū. Anū noogwuzigidne Enine Nsọ, lele kpa ele nda anū ọknani mernu. ⁵² Ndaa nyenum n'esilawuru ele ọwhnurninya ke ele nda

anụ kpáknana ẹhni? Be gburu ele izi Chiokike ele kwuru n'ige wheru ewhe nù nye mee mma jaava, kòvù anụ reru a, gbu a. ⁵³Anụ nahòru iwù Chiokike hite n'aka ele enine izi, kòvù anụ bítagele a."

Be tũru Sitivini akaworugwu

⁵⁴Kpa ele eze-ikpe bnornu nsñ nhne Sitivini nookwu, ọnuma jihiaru be mkpọma, be ta rụkwunurnu-ize megidne a n'ovu owe ẹhni. ⁵⁵Enine Nsọ jipiyaru Sitivini, o lelizọ anya n'oligwe whnụ igwugwu Chiokike, nù Jizọsi hne o gwuzo n'akarikwnunga Chiokike. ⁵⁶Ọ kaa, "Anụ le, m whnurnu m hne oligwe kpumernu, nù Nnwọ ke Badnụ hne o gwuzo n'akarikwnunga Chiokike."

⁵⁷Be siwama lulo, gweru aka kpusnime nsñ be, kpakara be gbagidne a. ⁵⁸Be tọhala a n'aznụ eli-ọhna, gweru akaworugwu lọgbu a. Ele akebne chibita iwo be n'ochi otu nnwọ ikoro rẹwhna bụ Sọlu. ⁵⁹Be lọgbu Sitivini, ọ kwnakwu Nyenwe aj, kaa, "Nyenwe aj Jizọsi, narnụ enine m." ⁶⁰O gwute mpnerne ọchi, gweru okne nkọli siwama lulo, "Nyenwe aj, bikno, i gwnụ mmehie ka nù risi be." Nga o kwuru kpa, ọ nwụma.

8

¹Sọlu bniasiri aka n'ẹnwu Sitivini.

Sọlu kpaknarnu ọgbako Chiokike ẹhni

N'ọbochi wam, be bete naakpakna ọgbako Chiokike ke zị nù Jeruselem ẹhni, kpakara ele kweru ekwe gbas a nù rime kpakara ẹli Judiya nù Sameria, okwolem ele izi bụ ele gwnarnụ nù Jeruselem. ²Agwna ele nọtutu ogwnu Chiokike zne vuru iznu Sitivini lite, be kwananụ a ẹkwana k'agida. ³Kòvù Sọlu gbalị o lulu ọgbako Chiokike, o neezne hite n'oro dū n'oro, pnụhia ele rukna nù ele rinya bụ ele kweru ekwe túbna be n'oro ikelu.

Filipu znirni izi ọma nù Sameria.

⁴Kpa kpakara ele kweru nù Nyenwe aj gbasarụ, be zne neezni izi ọma kpa be neezne. ⁵Filipu zne n'ẹli Sameria kpọ okwo izi ọma Karaisi pji. ⁶Nga ele badnụ nurnu nhne Filipu nookwu ya nù ẹrnu ndu-ẹhni ọ nọornu, be bnotenu a nsñ. ⁷Rẹnwu ojo hiri nù rime agida ele badnụ neesi okokoba,

be gwọru agida ele ngeri ẹhni be dọnwurnu ọdonwu nù ele mgworo. ⁸Okne snarnjima dnarnụ nù rime Sameria.

⁹Otu nwerukna rẹwhna a bụ Saịmoni wu nù ẹli wam, nye mernu anya ji ele Sameria hite n'ẹrnu aghigho. Ọ karụ nù ọ bụ nye siri rikne. ¹⁰Kpakara ele wu n'ẹli wam nọsobisinu a, hite nù nye matị dū nù nye zị n'olu. Be naakaa, "Nwerukna ka bụ okne iknernema Chiokike." ¹¹Ernu aghigho a bụ nhne o jiri mee anya ji be gbu ọkwnu. ¹²Kòvù nga be kweru izi ọma Filipu znirni gbasiri ẹli-eze Chiokike nù rẹwhna Jizọsi Karaisi, be wụ be mini, ma ele rukna ma ele rinya. ¹³Saịmoni masị kweruru, nga be wuru a mini, ọ dazitasi Filipu ndundu, ẹrnu elekema nù ẹrnu ndu-ẹhni ọ whnurnu jiri a anya.

¹⁴Ele izi ele zị nù Jeruselem nurnu nù ele Sameria kweruru ikwu-ọnu Chiokike, be zizne Pita nù Jọni pji. ¹⁵Nga be vaduru, be kpenu be okpukpe ma be nahòru Enine Nsọ. ¹⁶Kwnornu nù Enine Nsọ yáadnakwasịla nye ọbula n'esilawuru be. Be wuru be mini nù rẹwhna Nyenwe aj Jizọsi kpọi. ¹⁷Pita nù Jọni tükwasi be aka nù risi, be nahja Enine Nsọ.

¹⁸Nga Saịmoni whnurnu nù be nyernu be Enine Nsọ hite n'ọtukwasi be aka, o nyee Pita nù Jọni iwai, ¹⁹kaa, "Anụ nyee m rikne ka masị ma nye ọbula ke me tükwasiri aka m lawuru, ọ nahja Enine Nsọ."

²⁰Pita kanụ a, "Ji nù iwai i whu n'ohia, kwnornu nù i cheru nù i joozuhiali nkesi Chiokike n'iwai. ²¹I nwée igwe nù ẹrnu aj, kwnornu nù mkpọma i zila snam n'anya Chiokike. ²²Tuhnasna hite nù mmụma ojo i, kpe okpukpe, ma Nyenwe aj gbarunụ i. ²³Kwnornu nù m whnurnu m nù agida okwno-awụwa jiri nù rime mkpọma i, i bụ nye ikelu ke mmehie."

²⁴Saịmoni kanụ Pita nù Jọni, "Anụ kpenu m okpukpe nù ruwhnu Nyenwe aj ma nhne anụ kwuru gharụ a dnakwasị m."

²⁵Nga be gbarụ ama, kpọ okwo izi ọma Nyenwe aj, Pita nù Jọni lahna Jeruselem. Nù apna kpa be naala be zni izi ọma nù ẹli-ọhna zị nù Sameria.

Filipu nù nye chị-ịwai

²⁶Enine izi Nyenwe aj kanụ Filipu, "Lizọ, zne apna ke zị nù ẹli ẹli ke larụ Jeruselem zne Gaza apna ẹli chna chna chna." ²⁷Filipu lizọ, zne. Otu nwerukna Itiopia bụ okiri

badnụ lazne ẹli a. Nwerukna ka bụ nye zị mkpa n'ẹli Itiopia, ọ bụ ọchi-ịwai eze nyerinya Itiopia nye rewhna bụ Kandasi. O znernu o kpenu Chiokike nụ Jeruselem. ²⁸Ọ dazị nụ rime ọgbo-ẹli a, ọnogwnu ọkwukwo Azaya nye ọwhnurninya. ²⁹Enine Nso kanụ Filipu, “Zne ndundu daziri n'ẹhni ọgbo-ẹli wam.”

³⁰Filipu gba ẹso zne, nụ kpa ọ ọnogwnu hite n'ọkwukwo Azaya nye ọwhnurninya, ọ sịkwa a, “Ị ọnoghohia nhne ị ọnogwnu?”

³¹Ọ kaa, “Ndaa kpa me jeeji ọnoghohia, okwolem ma o nwernu nye ọjokowanu m?” O sukwa Filipu, o pnekwnusi a, daziri ẹli nụ rime ọgbo-ẹli a. ³²Nhne be gbarụ n'ọkwukwo nsọ ọ ọnogwnu bụ ka, “Ọ nụ lele atnurnu be duru zne o gbu ogbu lele nnwọ atnurnu ke dnarnu mgbu nụ ruwhnu ele nọko a riji, o kwúle ọka.”

³³Be gwednarnu a n'ẹli, be gona horu a n'ikpe zị snam, Ọ zá nye jookwuli nhne gbasiri rụmu a, kwnornu nụ be gwemernu budnu a n'owa.”

³⁴Nwerukna wam sịkwa Filipu, “Bikno, kanu m, ndaa nye nye ọwhnurninya ka nookwu nhne gbasiri a? Ọ bụ ẹhni a sọbu nye berere?”

³⁵Filipu bete nookwu ọka, hite nụ nhne be gbarụ n'ọkwukwo nsọ ka, zni izi ọma gbasiri Jizosi. ³⁶Kpa be neezne, be vadu hne mini zị, okiri badnụ wam kaa, “Le mini, kịni jeeme be gharu ọ wu m mini?”

[³⁷Filipu kaa, “Be nwernu rikne wu ị mini, ọ buru nụ ị jiri kpakara mkpoma ị kweru.” Ọ kaa, “M kweru m nụ Jizosi Karaisi bụ Nnwọ Chiokike.”]

³⁸Nwerukna wam kanu ọgbo-ẹli a kwnusi, Filipu nụ okiri badnụ wam bna nụ rime mini, ọ wu a mini. ³⁹Nga be hiri nụ mini whuya, Enine Nyenwe aị vuhala Filipu. Okiri badnụ wam whnuna a berere, kovu, ọ la n'ẹli a nụ ovu oso n'onu. ⁴⁰Filipu whnụ ẹhni a nụ Azotosi. O zne nụ kpakara ẹli nọkpo okwo izi ọma tem ọ vadu Sizaria.

9

Otuhnasna mkpoma Sọlu
(Ernu 22:6-16; 26:12-18)

¹Sọlu zị kọriri neemegidne ele noosno apna Nyenwe aị, naakpasị be ogwnu o gbu be. O zneknwusi nye risi arịohna, ²nahọru a

ọkwukwo o jeenye kpakara ọro ọgbako ele Ju zị nụ Damasikosi, ọ buru nụ ọ ọowhnu nye ọbula ke noosno apna Nyenwe aị pịi, ma ọ nwudne be, rukna nụ rinya, ma ọ pnurnu be va Jeruselem.

³Kpa o neezne, ọ gwarnu matị ọ du Damasikosi, ngangam, okne iwhe hiri n'oligwe mukwasi a gburugburu. ⁴Ọ dna n'ẹli, ọ nurnu otu akpịri naakanu a, “Sọlu, Sọlu, kịni mernu ị naakpaka m ẹhni.”

⁵Ọ sịkwa, “Ị bụ nyele, Nyenwe aị?”

Akpịri wam kaa, “Mawa bụ Jizosi, nye ị naakpakna ẹhni. ⁶Kovu lizo, bna nụ rime ẹli-ọhna, hne be jaakanu nhne ị jeemeriri.”

⁷Ele rukna be nụ Sọlu sno nwée rikne kwu ọka, be nurnu akpịri wam, kovu ọ zá nye be whnurnu. ⁸Sọlu lizo n'ẹli, kpume anya a, kovu o nwée rikne whnụ nhne ọbula. Be duru a n'aka bna nụ rime Damasikosi. ⁹Ọ whnuna ọsno ọbochi ẹto, o rife wiri, ọ nwóna mini.

¹⁰Otu nye sno apna Nyenwe aị zị nụ Damasikosi, nye rewhna a bụ Ananayasi, ọ whnurnu ọwhnurninya, hne Nyenwe aị sukwuru a, “Ananayasi.”

Ọ naakwe, “Le m, Nyenwe aị.”

¹¹Nyenwe aị kanu a, “Jiknurnu, zne n'apna be kwu Zirikwem, nụ ọro Judasi, sịkwa otu nye be kwu Sọlu, nye Tasosi. O neekpe okpukpe. ¹²Ọ whnurnu ọwhnurninya otu nwerukna rewhna a bụ Ananayasi, varu tukwasi a aka a lawuru nụ risi ma ọ whnurnu ọsno berere.”

¹³Ananayasi kaa, “Nyenwe aị, agida ele badnụ kannu m nhne gbasiri nwerukna ka, nụ kpakara nhne ojo o mernu ele ke ị nụ Jeruselem. ¹⁴O jiri rikne ele risi arịohna va Damasikosi ma ọ nwudne kpakara ele naakwnaku rewhna ị.”

¹⁵Nyenwe aị kanu a, “Zne, kwnornu nụ m hohiaru m a ma o znenu m izi, o jeeme ele buo ele Ju nụ ele eze mahia rewhna m ma ele Izireli. ¹⁶M jeegesi a kpakara awhnụwhnu ọ jaata kwnornu rewhna m.”

¹⁷Ananayasi zne, bna n'oro wam, tukwasi aka a lawuru nụ risi Sọlu, kaa, “Nwene rukna Sọlu, Nyenwe aị Jizosi, nye mernu ma ị whnụ a anya n'apna nga ị naava, ziyaru m ma ị whnurnu ọsno berere, ma Enine Nso jihia nụ rime ị.” ¹⁸Ngangam, nhne nụ lele rụkporo aznụ dnahnala n'anya a, o bete ọ whnụ ọsno, o lizo, be wu a mini. ¹⁹Nga o riri wiri, rikne bna a n'ẹhni.

Sọlu znirni izi oma
nụ Damasịkosi

Ọ daziri ọbuchi ele nụ ele ya nụ ele
sno apna Jizọsi nụ rime Damasịkosi. ²⁰ Ọ
bna kpakara ọro ọgbako ele Ju bete neezni
izi oma gbasiri Jizọsi, nụ ọ bụ Nnwọ
Chiokike. ²¹ O jiri kpakara ele nurnu a anya,
be neesikwa, “Ka ọ bụo nwerukna wam
noogbu kpakara ele naakwnakwu rewhna
ka nụ Jeruselem? Ọ bụo ma ọ nurnu be zne
nyee ele risi arịohna bụ nhne o kwnornu va
hna?” ²² Kọvu Sọlu gwuzosiri rikne neezni
izi oma, neegesi nụ Jizọsi bụ Karaisi n'ez
ọka, ke gbagwojiri ele Ju zị nụ Damasịkosi
anya. ²³ Nga agida ọbuchi whemernu, ele Ju
gba iznuznu o gbu a. ²⁴ Kọvu Sọlu mahiaru
mmuma be. Ele Ju zị neese ọnu-mgbo
iwhnehnie nụ abalı ma be gbu a. ²⁵ Kọvu ele
noosno a jiri abalı znuhala a nụ rime nkịta
n'iketa mkpọ.

Sọlu nụ rime Jeruselem

²⁶ Sọlu zne Jeruselem, ọ gbalị ma o snornu
ele sno apna Jizọsi, kọvu ogwnu turu be,
kwnornu nụ be kwéhjala nụ ọ bụ nye
sno apna Jizọsi. ²⁷ Banabasi varu kwuru a
kwuznenu ele sno apna Jizọsi, ọ kwanu
be kpa Sọlu whnurnu Nyenwe aị n'apna,
nụ Nyenwe aị kwunnu a ọka. Ọ kanu be
kpa Sọlu znirni izi oma n'anya rikne nụ
Damasịkosi. ²⁸ Be nụ Sọlu daziri, o zne nụ
rime kpakara Jeruselem, gweru anya rikne
nọkpo okwo izi oma nụ rewhna Nyenwe
aị. ²⁹ Ya nụ ele Ju nookwu Giriki nọdogbuta,
be pio o gbu a. ³⁰ Nga rumu nda nurnu nhne
gbasiri a, be kwuru Sọlu zne Sizaria, zizne a
Tasosi.

³¹ Kpakara ọgbako Chiokike ke zị nụ
Judiya nụ Galili nụ Sameria zukwaru inwe
n'udno. Enine Nsọ mernu be gwuzosi rikne,
ba aba, kpa be noowu budnu nọtu ogwnu
Nyenwe aị.

Pita nụ rime Lida nụ Jopa

³² Kpa Pita neezneghari kpakara ohna
neelelasi rumu Chiokike, o zne lekasi ele zị
nụ Lida. ³³ Ọ whnụ otu nwerukna rewhna
a bụ Enjasi, nye ngeri ehni a donwurnu
odonwu, nye zị n'olu ọkpata awha esato.
³⁴ Pita kanu a, “Enjasi, Jizọsi Karaisi mernu
i ehni si rikne, lizo, gbakwata ọkpata i.”
Ngangam, o lizo. ³⁵ Kpakara ele wu nụ

Lida nụ Saroni whnurnu a, tughnasna hne
Nyenwe aị zị.

³⁶ Otu nwerinya rewhna a bụ Tabita (ke bụ
Dokasi), nye sno apna Jizọsi, zị nụ Jopa. Ọ
bụ nye neeme nhne oma ige obula, neeyinu
ele mboni aka. ³⁷ N'ige wam ọ rja ehni
igbugbu, nwuma. Be hnja ehni a dọbita
n'oro olu. ³⁸ Nga ele sno apna Jizọsi nurnu
nụ Pita zị nụ Lida, Jopa zila ikere nụ Lida,
be zizne ele rukna lawuru, rjasno a, kaa,
“Bikno, va wara wara.” ³⁹ Pita jiknernu,
snornu be zne. Nga ọ vaduru be kwuzne a
n'oro olu. Kpakara ele rinya nzi be nwurnu
zị naakwina ekwina, neegesi a kpakara iwo
Dokasi dunnu be nga ya nụ be zị.

⁴⁰ Pita chihala kpakara be ederezi, gwu
mkpnerne-ochi n'eli, kpe okpukpe, ọ
tughnasna hne iznu wam zị, kaa, “Tabita,
lizo.” O sama anya a, nga ọ whnurnu Pita, ọ
daziri eli. ⁴¹ Pita yisinu a aka, o gwuzoru. O
sukwu ele kweru ekwe nụ ele rinya nzi be
nwurnu, gesi be ya nụ budnu. ⁴² Ọtutnu
gbasiri nhne ka gbasia nụ kpakara Jopa,
agida ele badnu kweru nụ Nyenwe aị. ⁴³ Pita
daziri agida ọbuchi nụ rime Jopa n'oro
otu nye nornu ernu akpukpo anọ be kwu
Saimoni.

10

Pita nụ Kōneliosi

¹ Otu nwerukna rewhna a bụ Kōneliosi
zị nụ Sizaria, nye risi ele ogwnu Rom be
kwu Otu ele Itali. ² Ọ bụ nye nọtu og-
wnu Chiokike, ya nụ kpakara ele ọro a
neekpenu Chiokike. O neeyinu ele mboni
Ju aka, neekpe okpukpe nyee Chiokike
kpakara ige. ³ Otu ọbuchi, n'otnu-ige ke
eto n'iwhnehnie* ọ whnurnu enine izi
Chiokike n'owhnurninya hne ọ vakwnusiri
a, kaa, “Kōneliosi.”

⁴ Nga o leru anya, ogwnu turu a, ọ kaa, “Ọ
kịni, Nyenwe aị?”

Enine izi kaa, “Chiokike nurnu okpukpe i,
o chenwanyarnu ernu oyinu ele mboni aka
i. ⁵ Kịta, zizne ele badnu be zne Jopa, be
sukwu otu nwerukna rewhna a bụ Saimoni
Pita. ⁶ Ọ zị n'oro otu nwerukna rewhna a bụ
Saimoni nye ernu akpukpo anọ, nye ọro a zị
nụ ngeri osimini.”

⁷ Nga enine izi wam ya nụ a nookwu ọka
lahnarnu, Kōneliosi sukwu ele izi a lawuru,

* 10:3 ọtnu-ige ke eto n'iwhnehnie: ọkwukwo ke mbom kwuru ige awa ke tolu

nụ otu nye ogwnu ke bụ otu nụ rime ele izi a, nye ọootu ogwnu Chiokike. ⁸Ọ kanụ be nhne mernu, zizne be Jọpa.

⁹N'ekile a, kpa be naavadu Jọpa ndundu, Pita zne n'olu ọro n'iwnehnie[†] zne kpe okpukpe. ¹⁰Nga wiri gwnurru a, o pio nhne o jeeri, be zị neesi wiri, ọ whnruru ọwhnrurninya. ¹¹Ọ whnruru hne oligwe kpumernu, nụ nhne nụ lele etere be dọdnarnu nụ nkala ẹno a dụ ẹli. ¹²Kpakara anọhia ọbula ma agwo, ma ọnunu oligwe zị nụ rime a. ¹³Otu akpịri kanụ a, “Pita, lizọ, gbu, ri.”

¹⁴Kovu Pita saru, “Ọza, Nyenwe aị, kwnornu nụ m rifele m nhne ọbula ruru ọru, mọbu ke zila richna.”

¹⁵Akpịri wam kwu ke mgba lawuru, “Nhne ọbula Chiokike karu nụ ọ zị richna, i kwila nhne zila richna.”

¹⁶Nhne ka mernu mgba ẹto, kpakara be lahna nụ rime oligwe. ¹⁷Kpa Pita zị naagbadi risi ọwhnrurninya ka, ele rukna wam Kọneliosi ziyaru mahjuru ọro Sajmoni, be gwuzoru n'ogodo onuhna. ¹⁸Be jikwa, “Ọ bụ hna hne Sajmoni Pita zị?”

¹⁹Nga Pita zị koriri naagbadi risi ọwhnrurninya ka, Enine Nso kanu a, “Le, ele rukna ẹto noopio i. ²⁰Jiknernu ẹhni i, snornu be zne, i sgha oka o sno be zne, kwnornu mawa ziyaru be.”

²¹Pita hiedna n'olu ọro, kanu be, “Me bụ nye anu noopio. Ndaa nhne anu kwnornu va?”

²²Be kaa, “Kọneliosi nye risi nẹchi ele ogwnu ziyaru aị, ọ bụ nye mee mma nụ nye ọootu ogwnu Chiokike. Kpakara ele Ju ọoso a anya k'agida. Otu enine izi Chiokike kannu a o sukwu i n'oro a, ma o nruru nhne i jookwu.” ²³Pita kwubnanya be ọro, be dnanyi chi bo. N'osisi a, Pita nụ agwna rumu nda ele zị nụ Jọpa snornu be zne.

Pita zị n'oro Kọneliosi

²⁴N'ekile a, ọ vadu Sizaria, hne Kọneliosi nụ rumu nwene a nụ ele enyi a o sukwuru zị neese a. ²⁵Kpa Pita naabna n'oro, Kọneliosi kwnusi a, dna n'eli n'ochi a, kponu a risi ẹli. ²⁶Kovu Pita ọlizo a, kanu a, “Lizọ, kwnornu nụ m bụ m badnu eteknie.”

²⁷Pita nookwunu Kọneliosi oka, be bna nụ rime ọro, ọ ọwhnu agida ele badnu gbakoru. ²⁸Ọ kanu be, “Hite n'iwu aị, anu

magwu nụ nye Ju nwée rikne meko nhne ya nụ nye buo nye Ju mọbu zne ọro be. Kovu nụ Chiokike karu me kwu badnu nhne zila richna mọbu nhne ruru ọru. ²⁹Nga anu sukwuru m, m nwée m rikne sika ajiji. Kịtna, ndaa nhne mernu anu jiri sukwu m.”

³⁰Kọneliosi kaa, “Ọbochi ẹno wheru ewhe, m zị m neekpe okpukpe n'otnu-ige ke ẹto n'iwnehnie.[‡] Ngangam, otu nwerukna wogwu iwo naacha va-a-a, gwuzoru nụ ruwhnu m. ³¹Ọ kaa, “Kọneliosi, Chiokike nruru okpukpe i, o chenwan-yarnu ernalu ele mboni aka i. ³²Zizne ele badnu Jọpa be sukwu otu nyerukna rewhna a bụ Sajmoni Pita, ọ bụ nye izne n'oro Sajmoni nye ernalu akpukpo anu, nye wu nụ ngeri osimini.” ³³M ziyannu jị izi wara wara, i mekwaru nkari va. Kịtna, kpakara aị zị nụ ruwhnu Chiokike, neese ọ nruru kpakara nhne Nyenwe aị nyernu n'iwu jị kanu aị.”

Ikwu-onu Pita n'oro Kọneliosi

³⁴Pita bete o kwu oka, kaa, “M mahjuru m kịtna n'ezi oka nụ Chiokike za neele badnu anya nụ ruwhnu. ³⁵Kovu Chiokike nookwubnanya nye ọbula ke ọootu ogwnu a, nye neeme mma hite nụ mba ọbula. ³⁶Anu magwu izi Chiokike ziznenu ele Izireli, ọokpo okwo izi oma udno hite nụ Jizosi Karajisi, nye bụ Nyenwe kpakara badnu. ³⁷Anu magwu nhne mernu nụ kpakara Judiya hite nụ Galili, kpa Joni znikworu izi oma ọwu mini. ³⁸Anu magwu masi nhne gbasiri Jizosi nye Nazareti, kpa Chiokike nyernu a Enine Nso nụ rikne. O zneghariri nụ rime kpakara ẹli neeme nhne oma, ọogwo kpakara ele renwu ojo nwugwu, kwnornu nụ Chiokike dagwunu a.

³⁹“A bụ ele akebne kpakara nhne o mernu n'eli ele Ju ma nụ rime Jeruselem. Be kpogidne a n'ogba, gbu a. ⁴⁰Kovu Chiokike mernu ma o hi n'enwu lizo n'obochi ke ẹto, mee ma ọ whuya iwhe. ⁴¹Ọ buo kpakara ele badnu whnruru a, kovu ọ bụ aịwa ele akebne Chiokike hohiaru. Aị nụ a snornu ri wiri, nwọ mini nga o hiri n'enwu lizo. ⁴²O nyee aị iwu a zne zni izi oma ka nyee ele badnu, a gba akebne nụ ọ bụ ya nye Chiokike hohiaru ọ buru nye ikpe kpakara ele zị budnu nụ ele nwurru

[†] 10:9 iwnehnie: okwukwo ke mbum kwuru ige awa isunu [‡] 10:30 otnu-ige ke ẹto n'iwnehnie: okwukwo ke mbum kwuru ige awa ke tolu

onwu. ⁴³ Kpakara ele owhnurninya gbaru nhne gbasiri a, nu kpakara ele jeekweru nu ya, be jaagbaru nu be mmehie be hite nu rikne ke zi nu rewhna a.”

Ele buo ele Ju nahjaru Enine Nso

⁴⁴ Kpa Pita zi nookwu oka, Enine Nso dnakwasiri kpakara ele noobno nsnj nu izi oma. ⁴⁵ O gbagwojiri ele Ju kweru ekwe ele snornu Pita hi nu Jopa va anya, nu Chiokike wukwasiri ele buo ele Ju Enine Nso. ⁴⁶ Be nurnu kpa be naaznarnj Chiokike n'ikwu-onu zi odo n'odo.

Pita kaa, ⁴⁷ “Ele ka nahjaru Enine Nso lele aj, o zi nye joobnosni o wu be mini?” ⁴⁸ O nyee iwu be wu be mini nu rewhna Jizosi Karajsi. Be rjasno Pita ma ya nu be daziri obochi ele nu ele.

11

Pita kowaru nhne o mernu

¹ Ele izi nu rumu nda zi nu kpakara Judiya nurnu nu ele buo ele Ju nahjaru ikwu-onu Chiokike. ² Nga Pita zneru Jeruselem, ele be kparu nka lizo kwugidne Pita, ³ kaa, “I zneru n'oro ele be kpaga nka, ji nu be rikowiri.”

⁴ Pita kanu be nhne mernu hite n'oziri du okwukwo, ⁵ “Kpa me zi neekpe okpukpe nu eli Jopa, m whnurnu m owhnurninya, m whnurnu nhne nu lele etere be dodnarnu nu ngeri eno a hite n'oligwe, o kwusi hne me zi. ⁶ M lebna anya n'olu a, m whnu nu rime a anghia, nu okne anghia ojo, nu agwo nu onunu oligwe. ⁷ M nurnu m otu akpiri naakanu m, ‘Lizo, Pita, gbu, ri.’

⁸ “Kovu m karu m, ‘Oza, Nyenwe aj, o za nhne obula ruru oru mabu ke zila richna bnaleru m onu.’

⁹ “Akpiri wam kwu ke mgba lawuru, kaa, ‘Nhne obula Chiokike karu nu o zi richna, i kwila nhne zila richna.’ ¹⁰ Nhne ka mernu mgba eto, omekwo, kpakara be lahnarnu oligwe.

¹¹ “N'ige wam, ele rukna eto ele be ziyannu m hite nu Sizaria vaduru nu oro wam me zi. ¹² Enine Nso kanu m me sigha oka, kovu me snornu be zne. Rumu nda m isunu ka hiri nu Jopa snornu m zne Sizaria, kpakara aj bna n'oro Koneliosi. ¹³ O kanu aj kpa o whnurnu enine izi gwuzo n'oro a, ke kannu a, ‘Zizne ele badnu zne Jopa, be sukwu otu nwerukna rewhna a bu Sajmoni Pita. ¹⁴ O jaakanu i oka ke be jooznohia

ji nu ezi-nu-oro i.’ ¹⁵ Kpa me panizornu nookwunu be oka, Enine Nso dnakwasiri be lele kpa o dnakwasiri aj n'oziri. ¹⁶ M chenwanya ikwu-onu Nyenwe aj kwuru, ‘Joni jiri mini wu ele badnu mini, kovu be jeeji Enine Nso nowu anu mini.’ ¹⁷ Chiokike nyernu be nkesi wam o nyernu aj kpa a kweru nu Nyenwe aj Jizosi Karajsi. M bu nyele ke me joobnosnili Chiokike?”

¹⁸ Nga be nurnu nhne ka, be kpusni onu be, be znarnj Chiokike, kaa, “Chiokike nyernu ele buo ele Ju obirizi otuhnasna mkpoma ma be ziri budnu.”

Ogbako ke zi n'Antjoku

¹⁹ Kirta, okne okpakna ehni wam ke whuyaru kwnornu enwu Sitivini mernu ele kweru ekwe gbasia du Fonisia nu Sajporosi nu Antjoku. Be neezni ele Ju kpai izi oma. ²⁰ Kovu agwna ele kweru ekwe, ele rukna hiri nu Sajporosi nu Sirini zneru Antjoku, be nu ele buo ele Ju nookwu oka, nokpo okwo izi oma gbasiri Nyenwe aj Jizosi. ²¹ Iknernema Nyenwe aj sno be, agida ele badnu kweru, tuhnasna hne Nyenwe aj zi.

²² Otutnu ka duru ogbako ke zi nu Jeruselem nsnj, be zizne Banabasi Antjoku.

²³ Nga o varu, whnu ernu Chiokike n'esilawuru ele ke a, mkpoma soru a n'onu, o kanu be yisi ehni gweru kpakara mkpoma be tukwasi nu Nyenwe aj. ²⁴ Banabasi bu omamarna badnu ke nwernu Enine Nso nu otukwasi ovu. Agida ele badnu kweruru nu Nyenwe aj.

²⁵ Banabasi zne o pio Solu nu Tasosi. ²⁶ Nga o pioharu a, o kwuya a Antjoku. Be lawuru zi neezni agida ele badnu nhne nu Antjoku otu awa. Be sukuru ele sno apna Jizosi “Kirisiteni” oziri n'Antjoku.

²⁷ N'ige wam, agwna ele owhnurninya hiri nu Jeruselem zne Antjoku. ²⁸ Otu nyenum nu rime be nye rewhna a bu Agabosi, gwuzoru nu rikne Enine Nso whnu owhnurninya nu okne oknunyo jaazi nu kpakara owa. (Oknunyo ka dnarnu nga Kalaudijsi neechi.) ²⁹ Ele sno apna Jizosi kpebi nu nye obula jeezizne nhne kpa o nwernu rikne yisinu rumu nda ele zi nu Judiya aka. ³⁰ Ka bu nhne be mernu, be bita iwai gwezneni ele risi ogbako hite n'aka Banabasi nu Solu.

12

Erödu gburu Jemisi,
tù Pita ikelu

¹ N'ìge ka Eze Erödu panìzoru ò kpakna agwna ele zì n'ògbako Chiokike èhni. ² O gweru ama-ògwu gbu Jemisi nwene rukna Jóni. ³ Nga ò whnurnu nù ò sòru ele Ju ovu n'ònu, o zne nù ruwgnu nwudne Pita. (Ka mernu n'ìge Iriri Brèdi Whùge Qwhu.) ⁴ Nga ò nwudnenu Pita, o yisi a n'òro ikelu, o gweru a nyewhete n'aka otu ele ògwu èno èno. Erödu neese o gwehija a n'ìkpe òhna nga Iriri Ògawhe whemernu. ⁵ Pita zì n'òro ikelu, kòvu ògbako Chiokike neekpesi okupke rikne gbasiri a nù ruwgnu Chiokike.

Pita whùyaru n'òro ikelu

⁶ N'abalì ke jòbo òbochi Erödu jeegweya nù ruwgnu ele òhna, Pita zì neezni anyarna n'esislawuru ele ògwu lawuru ele neese a. Be turu a ijigba lawuru, ele neese nhne gwuzo n'ònu-mgbo. ⁷ Ngangam, enine izi Nyenwe aì varù gwuzoru, iwhne mùkwasi nù rime oro ikelu. Enine izi wam kpatù Pita aka nù ngeri èhni, ò kanù a, "Lizò wara wara." Ijigba dnahnala n'aka Pita. ⁸ Enine izi wam kaa, "Suru ajnì ì, woru okoro-òchi ì." Pita mee kpam, enine izi wam kanù a, "Woru iwo ì, snornu m." ⁹ Pita snornu a whòga n'òro ikelu. O máa nù hne enine izi wam neeme bù nhne zì ire. O che nù ò nòowhnu òwhnurninya. ¹⁰ Be whe ele nse ke mbòm, nù ke èbo, be va nù ke ipne-aznù ke bù ònu-mgbo rugwe bnarnù nù rime èlì-òhna. Ònu-mgbo wam gbama n'aka a. Be whòga, be neezni n'otu apna, ngangam, enine izi wam ghasa Pita.

¹¹ Pita mahija èhni a, ò kaa, "Kìtna, m maam nù ò bù n'èzi nù Nyenwe aì ziyaru enine izi a, òhija m n'aka Erödu, òhija m nù kpakara nhne ele Ju neele anya a." ¹² Nga ò mahiaru nhne ka, o zne nù òro Meri nne Jóni Makì. Agìda ele badnù gbakoru pìi neekpe okupke. ¹³ Pita znu aka nù ònu-mgbo, otu nnwò rinya rẹwhna a bù Roda zne ò nakwe a. ¹⁴ Nga ò mahiaru nkòli a, ovu òso n'ònu mernu o nwée rikne gbama oro, ògba èso zne kanù be nù Pita gwuzogwu nù ònuhna.

* 12:25 be hi nù Jeruselem hiehna kwuru Jóni Makì Òkwukwo berere kwuru, be lahna Jeruselem, be nù Jóni Makì.

¹⁵ Be kanù a, "Anya búo ì òma." Kòvu o kwusi a rikne, be kanù a, "Ò bù enine a."

¹⁶ Kòvu Pita zì kòriri nooznu aka n'ònu-mgbo. Nga be gbamarnù oro, whnù a, ò gbagwojiri be anya. ¹⁷ O whenu be aka be kpusnime ònu be. Ò kanù be kpa Nyenwe aì gwehijaru a n'òro ikelu. Ò kanù be, "Anù kanù Jemisi nù rùmu nda m ele berere." Ò whòga zne hne berere.

¹⁸ N'òsisi, o mernu ele neese nhne anya agharì k'agìda nhne mernu Pita. ¹⁹ Erödu kaa be pio a, kòvu be nwée rikne piohija a, ò kaa be sika ele neese nhne ajiji, o nyee iwu be gbu kpakara be. Omekwo, Erödu hiri nù Judiya zne nù Sizaria dazìri ìge matì.

Enwu Erödu

²⁰ Ele Taya nù Sajdoni mernu Erödu ovu owe èhni, be zìri n'otu zne ò whnù a, be mee ma Bilatòsi nye neelekwa òro eze gbagwasìnu be. Be zne riasno Erödu ma udno zìri, kwnornu nù èli be neenwehija nhne oriri hite n'èli a. ²¹ N'òbochi be hòhijaru, Erödu woru iwo eze a dazìri nù ngadna eze a, kwunu ele badnù wam òka. ²² Be siwama lùlo, kaa, "Ò búo badnù nookwu òka ka, kòvu ò bù otu chi." ²³ Ngangam, enine izi Nyenwe aì lìdna Erödu kwnornu nù o nyéne Chiokike igwugwu. Rukpurukpuru ri a, ò nwuma.

²⁴ Ikwu-ònu Chiokike neezne nù ruwgnu, naagbasa, nooso oso. ²⁵ Nga Banabasì nù Sòlu rnùkworu èrnu be, be hi nù Jeruselem hiehna kwuru Jóni Makì.*

13

*Be zihalaru Banabasì
nù Sòlu*

¹ N'ògbako Chiokike ke zì nù Antjoku, ele neezni nhne nù ele òwhnurninya zì, Banabasì, Simìoni nye be kwu Najja, Lusòsi nye Sirini nù Mane, nye ya nù Eze Erödu soru, nù Sòlu. ² Kpa be zì neekpenu Nyenwe aì, noovu ònu, Enine Nsò kaa, "Anù kewamanù m Banabasì nù Sòlu, ma be zne rnù èrnu me kwnornu sukwu be." ³ Nga be vukworu ònu, kpe okupke, be tükwasi be aka nù risi, zihala be.

Nù rime Saipuròsi

⁴ Kpa Enine Nsò zihalaru Banabasì nù Sòlu, be zne Selusia, hite nù pìi zne Sajporosi. ⁵ Nga be dùru Salamisi, be

kpọ okwo ikwu-ọnu Chiokike nū rime ọro ọgbako ele Ju, be nū Jōni Makị nye izi be. ⁶ Be zne n'ẹli ọhia esilawuru tem be dū ẹli-ọhna Pafọsi, be whnū otu nye ẹrnu aghigho rẹwhna a bụ Ba-jizọsi, nye Ju kwuru ẹhni a nye ọwhnurninya. ⁷ Ọ bụ enyi nye nẹechi ẹli ọhia esilawuru wam nye rẹwhna a bụ Sajọsi Pọlosi, nye nwernu akọniche. Nye ọchichi wam sukwuru Banabasi nū Sọlu nū ruwhna a ma ọ nurnu ikwu-ọnu Chiokike. ⁸ Kọvu nye ẹrnu aghigho ka, Elimasi (ke bụ rẹwhna a nū ikwu-ọnu Giriki), piuru ọ kwnama nye nẹechi ẹli wam ma ọ gharu ọ kweru nū Jizọsi. ⁹ Sọlu, nye rẹwhna bụ Pọlu, nye Enine Nsọ jihiaru a nū rime, lekwasiri a anya, ¹⁰ kaa, “Ji nnwọ Ekwensu, nye irno kpakara nhne buri ọma. Ji nye kpakara ẹrnu aghigho nū aruru-ẹli jiri nū rime. I jẹsigbasi ọ gbanwo apna ziri ezi ke Nyenwe ai? ¹¹ Kịtna, le, aka Chiokike zi n'olu risi megidne i, i jookpu isni, i jọwhnu iwhne ke ọbochi ige matị.”

Ngangam, Elimasi whnurnu nhne nū lele rijiriji nū ọchichiri n'anya a, ọ whoga noopio nye joodu a n'aka. ¹² Nye nẹechi ẹli wam kweru nga ọ whnurnu nhne mernu, iznizni ikwu-ọnu Chiokike jiri a anya.

Nū rime Antjoku ke Pesidia

¹³ Pọlu nū ele nū ya sno kwọru ogbo hiri nū Pafọsi zne Pega nū rime Pamfilia, kọvu Jōni Makị gharuru be, lahna Jeruselem. ¹⁴ Be hi nū Pega va nū Antjoku ke Pesidia nū Ọbochi Ozukwa Inwe, be bna nū rime ọro ọgbako ele Ju daziri ẹli. ¹⁵ Nga be gwnurnu hite n'Iwu Mozizi nū nhne ele ọwhnurninya gbaru, ele risi ọro ọgbako zi be izi, “Rumu nda ai, ọ jaamasị ai ọ buri nū anū ji izi ọkwnata ovu anū jeezni ele ka.”

¹⁶ Pọlu gwuzoru, whenu be aka, bete nookwu ọka, “Ele Izireli ibne m, nū kpakara ele ẹli berere neekpenu Chiokike, anū bnote m nsnj. ¹⁷ Chiokike ke ele Izireli hohiaru ele nda ai ọknani, mee be okne mba nū ige be zi n'ẹli Ijipiti, Chiokike hiri n'ẹli Ijipiti kwuhia be n'aka rikne. ¹⁸ Ọ nagidnenu be nri awha ẹno n'ẹli-ikpa. ¹⁹ Ọ luluru mba ẹsaw ke eli Kenani, gweru ẹli be nyee ele ke a ma ọ buri ke be. ²⁰ Kpakara nhne ka mernu nhne nū lele riwhu awha ẹno nū nri isne.

“Omekwo, o nyee be ele ikpe, tem ọ dū ige Sameli nye ọwhnurninya. ²¹ Nga be pi-oru eze, Chiokike nyernu be Sọlu nnwọ Kisi, ke hi n'avnurnu Benjamini, buri eze nri awha ẹno. ²² Nga o gwemernu a, Chiokike mernu Devidi eze be, ka bụ nhne Chiokike kwuru gbasiri a, ‘M whnurnu m Devidi nnwọ Jesi, nye nū lele mkpoma m, nye jeeme kpakara nhne me piuru o mee.’

²³ “Hite n'avnurnu nwerukna ka, Chiokike gwelizoru Nye Ọznohia Jizọsi, nyee Izireli lele kpa o kweru mkwna. ²⁴ Si Jizọsi panizoru ẹrnu a, Jōni beru ọsno kpọ okwo ma kpakara ele Izireli tuhnasna mkpoma ma be wu be mini. ²⁵ Kpa Jōni noornukpa ẹrnu a, ọ kaa, ‘Anū neeche nū m bụ m nyele? M buri m nye wam anū neele anya a. Kọvu ọ naava n'aznu m, m kwésige m owhudnahie tọma eriri okoro-ọchi a lawuru.’

²⁶ “Rumu nda m, ele avnurnu Ebereham nū kpakara ele ẹli berere ele neekpenu Chiokike, izi ọznohia ka bụ nhne be neezni ai. ²⁷ Ele wu nū Jeruselem nū ele risi be maa nū ya bụ Nye Ọznohia, be ghohiage ikwu-ọnu ele ọwhnurninya be noogwnu kpakara Ọbochi Ozukwa Inwe. Kọvu be mernu nhne ele ọwhnurninya kwuru mezu nga be kperu a ikpe ẹnwu. ²⁸ Ọ bụ ezi nū be nwée nhne be ji ma a ikpe ẹnwu, be kaa Pajleti gbu a. ²⁹ Nga be mezuu kpakara nhne be kwuru n'okwukwo nsọ gbasiri a, be vudna n'olu ogba, lite a. ³⁰ Kọvu Chiokike mernu o hi n'ẹnwu lizọ. ³¹ O mernu ele snornu a hi nū Galili va Jeruselem whnū a anya. Be bụ ele akebne nyee ele Izireli.

³² “A neezni anū izi ọma Chiokike kweru ele nda ai ọknani mkwna. ³³ Chiokike mezunnu ai rumu be mkwna wam, hite nū ome Jizọsi hi n'ẹnwu lizọ. Lele kpa be gbaru Eri Ọma ke ẹbo, ‘Jiwa bụ Nnwọ m, m murnu m ji tna.’

³⁴ “Nhne Chiokike kwuru gbasiri ome ma o hi n'ẹnwu lizọ, o jóoro oro, bụ ka, ‘M jeenye i ngozi zi nsọ ke kwesiri ọkwnata ovu me kweru Devidi mkwna.’

³⁵ O kwuru nū hne berere, ‘I jéekwe ma nye nsọ ke i ro oro.’

³⁶ “Devidi mernu nhne Chiokike piuru o mee n'ige ke a, ọ nwu, be lite a nū ngeri ilili ele ke a, o ro. ³⁷ Kọvu nye wam Chiokike mernu o hi n'ẹnwu lizọ róge oro.

³⁸ “Rumu nda m, anụ mahia nụ ọ bụ hite nụ Jizọsi hne a nookpo okwo ogbaru mmehie. ³⁹ Hite nụ ya, kpakara ele kweru jeenwernu ẹhni be hite nụ kpakara mmehie. Ka bụ nhne Iwu Mozizi nwée rikne mee. ⁴⁰ Anya dū anụ ẹli, ọ zị nhne ele ọwhnurninya kwuru be mezu n'ẹhni anụ, ⁴¹ ‘Le, anụ ele ọnu ojo,

o ji anụ anya, anụ nwụ ẹnwu, kwnornu nụ nhne me jornu n'ọbochi anụ, bụ nhne anụ jéekweru, ọ bụbedi nụ nye berere kanụ anụ.’ ”

⁴² Kpa Pọlu nụ Banabasị noowhoga n'oro ogbako, be kanụ be va n'Ọbochi Ozukwa Inwe berere kwunu be ọka. ⁴³ Nga ogbako gbasarụ, agida ele Ju nụ ele bnarnụ okpukpe ele Ju snornu Pọlu nụ Banabasị. Be nookwunu be ọka ma be dazigidne n'oru ke Chiokike.

⁴⁴ N'Ọbochi Ozukwa Inwe berere, kpakara ele zị n'ẹli wam znernu ọ nurnu ikwu-ọnu Nyenwe aị. ⁴⁵ Nga ele Ju whnurnu igbudu badnụ wam, ọwho-anya jihia n'ovu be, be kwu ọka megidne nhne Pọlu kwuru, kpasị a iwahnerne.

⁴⁶ Kọvu Pọlu nụ Banabasị jiri anya rikne kwu ọka, kaa, “Ọ zị mkpa nụ a znernu ebe ọsno kwunu anụ ikwu-ọnu Chiokike, kọvu hne anụ juru a, gwnụ ẹhni anụ ele kwésile bụdnw kwó okwo, a jaagharu anụ, znekwnusi ele bụo ele Ju. ⁴⁷ Kwnornu nụ ka bụ nhne Nyenwe aị nyernu n'iwu, ‘M ziznernu m anụ ma anụ bụru iwhe ke ele bụo ele Ju, ma anụ bụru apna ọznohia mmehie ke kpakara ọwa.’ ”

⁴⁸ Nga ele bụo ele Ju nurnu nhne ka, mkpoma sọru be n'ọnu k'agida, be znarni izi ọma Nyenwe aị, ele be hōhiaru kwnornu bụdnw kwó okwo kweru.

⁴⁹ Ikwu-ọnu Nyenwe aị gbasarụ nụ kpakara ẹli. ⁵⁰ Kọvu ele Ju kpasu ele risi nụ rime ẹli nụ ele rinya kwu ele ẹli berere ele neekpenu Chiokike, be bete ọ kpakna Pọlu nụ Banabasị ẹhni, be chihala be n'eli be. ⁵¹ Ele izi wam lịsnama rịzna ọchi be megidne be, zne Aịkoniom. ⁵² Ele sno apna Jizọsi zị nụ Antịoku nwudna k'agida, Enine Nsọ jihia be.

14

Nụ rime Aịkoniom

¹ Nụ rime Aịkoniom, Pọlu nụ Banabasị znernu nụ rime ọro ogbako ele Ju lele kpa

be mesi, be kwu ikwu-ọnu Chiokike nụ rikne ke mernu agida ele Ju nụ ele bụo ele Ju ghọ ele kweru ekwe. ² Kọvu ele Ju ele kwé ekwe kpasuru ovu owe ẹhni ele bụo ele Ju megidne rumu nda aị. ³ Pọlu nụ Banabasị daziri piji gbu okwnu, be kwusi nhne gbasiri oru Nyenwe aị rikne. Nyenwe aị mesiri ẹnu izi ọma be rikne hite n'ẹnu ndu-ẹhni nụ ẹnu elekema ke be ọnornu. ⁴ Kọvu ele ẹli wam kewaru, agwna be danu ele Ju, ele berere dagwunu ele izi wam. ⁵ Ele Ju nụ ele bụo ele Ju gba iznuznu, be nụ ele risi be mee be nhne rikne, ọ tū be akaworugwu nụ o gbu ele izi wam. ⁶ Kpa ele izi wam nurnu a, be gbazne Lisitira nū Dẹbi, ẹli ele Laikonia, nū ẹli ke gbarū a gburugburu, ⁷ hne be zị neezni izi ọma.

Nụ rime Lisitira nū Dẹbi

⁸ Otu nwerukna zị nū Lisitira nye dnarnu mgworo n'ochi lawuru, ọ bụ nye mgworo kpa be murnu a, o znékoole izne. ⁹ O dazi noobno nsnị nhne Pọlu nookwu, Pọlu le a anya whnū nū o nwernu ọtukwasi ovu be ji ọ gwọ a. ¹⁰ Pọlu gweru okne nkọli si okokoba kaa, “Lizọ n'ochi i lawuru.” Nwerukna wam gbū ẹwuru, bete neezne izne.

¹¹ Nga agida ele badnū wam whnurnu nhne Pọlu mernu, be bete esi okokoba n'ikwu-ọnu ele Laikonia, kaa, “Chi aị ghọlam badnū va lekasi aị.” ¹² Be jita Banabasị Zusi, be jita Pọlu Hẹmisi kwnornu nū ọ bụ ọnu nookwu ọka. ¹³ Nye naakwa arịohna Zusi ke ọro a zị nū ruwhnu ẹli-ọhna gweya ehni nū igwugwere n'ọnuhna. Ya nū agida ele badnū wam noopio ọ kwanū ele izi wam arịohna.

¹⁴ Nga Pọlu nū Banabasị nurnu nhne be noopio o mee, be dọwa iwo be, gba ẹso bna n'esilawuru agida ele badnū wam, neesi okokoba, ¹⁵ “Ele nwe m, ndaa nhne anụ kwno neeme nhne ka? A bụ badnū etekne lele anụ. A varū ọ kpọ okwo izi ọma ma anụ hi nū kpakara nhne ka bnāna iru whuya, tūhnasnakwnusi ke Chiokike zị bụdnū, nye mernu oligwe nū ọwa nū okne osimini nū kpakara nhne zị nū rime be. ¹⁶ N'ige wheru ewhe, Chiokike gharuru kpakara ele badnū ma be zne n'apna ke be, ¹⁷ kọvu, Chiokike mernu ẹhni a whuya iwhe hite nū nhne ọma o neeme, o neenye anụ mini ozuzo hite n'oligwe, nū mkpuru n'ige o kwesiri, o neenye anụ wiri, mee snarni ma jihia mkpoma anụ.” ¹⁸ O bụ n'eziz nū ele izi wam

kwuru ọka kpa, ọ bụ nhne rarụ ẹhni o mee be gharụ ọ kwanụ be arịohna.

¹⁹ Agwna ele Ju hiri nụ Antjoku ke Pisidia nū Aikoniom va, be ọrụ igbudu ele badnū wam yisi n'ẹhni be, be tū Pọlu akaworugwu, dọhala a nū rime ẹli be, be neeche nū ọ nwunam. ²⁰ Kọvu kpa rumu nda gbarụ a gburugburu, o lizọ lahna nū rime ẹli-ọhna, ke chi ọrụ ya nū Banabasị zne Dẹbi.

Be lahna Antjoku
nū rime Siriya

²¹ Pọlu nū Banabasị zne zni izi ọma nū Dẹbi, be nwehja agida ele sno apna Jizọsi. Be lahna Lisitira, hite pii zne Aikoniom, zne Antjoku nū rime Pisidia. ²² Be mee ele kweru ekwe gwuzosi rikne, kasi be mkpọma ma be dazigidne n'okwnata ovu, be kaa, "A jeehi nū rime agida awnūwhnu bna n'ẹli-eze Chiokike." ²³ Nū rime ọgbako Chiokike ọbula, Pọlu nū Banabasị hōhia ele okno badnū, hite nū okpukpe nū ovu ọnu chete be nū ruwhnu Nyenwe aị, nye be kwnatarū mkpọma. ²⁴ Nga be znezuru ẹli Pisidia, be va nū Pamfilia. ²⁵ Be kpo okwo izi ọma nū rime Pega, hite pii zne Atalja. ²⁶ Be hite n'Atalja kwọru ọgbo lahna Antjoku, hne be gweru be nyewhete n'oru ke Chiokike nū ẹrnu be rnukworu* kịtna. ²⁷ Nga be vaduru nū rime Antjoku, be sukwukọta ele ọgbako Chiokike kanụ be kpakara nhne Chiokike jiri be rnū, nū kpa ọ gbamanụ ele bụo ele Ju ọnhna ma be kweru. ²⁸ Be nū ele kweru ekwe daziri pii gbū ọkwnu.

15

Ọgbako ke zị nū Jeruselem

¹ Agwna ele rukna hiri nū Judiya va Antjoku bete neezni rumu nda, kaa, "Be nwée znohia anū okwolem ma be kparū anū nka, lele kpa Iwu Mozizi kwuru."

² Pọlu nū Banabasị nū be nọdogbuta gbasiri nhne ka, be kwekọta nū Pọlu nū Banabasị nū agwna ele zị nū Antjoku jeezne Jeruselem whnū ele izi Karaisi nū ele okno badnū gbasiri nhne ka. ³ Ele ọgbako Chiokike zizne be, be zne nū rime Fonia nū Sameria, be kwuhja kpa ele bụo ele Ju tūhnasnakwnusiri Chiokike. Ọntutnu ka mernu kpakara rumu nda nwudna k'agida. ⁴ Nga be vaduru Jeruselem, ọgbako Chiokike, nū ele izi nū ele okno badnū

nabnanyarnū be, be kanū be kpakara nhne Chiokike jiri be mee.

⁵ Kọvu agwna ele kweru ekwe ele otu ele Farisi gwuzoru, kaa, "Be jaakpariri be nka, kanū be ọta Iwu Mozizi."

⁶ Ele izi nū ele okno badnū zne iznuznu ma be lebna anya nhne gbasiri ọka ka. ⁷ Nga be kwuru agida ọka gbu ọkwnu, Pita gwuzoru, kaa, "Rumu nda m, anū magwū kpa n'ige wheru ewhe kpa Chiokike hōhiaru m n'esislawuru anū, zne zni ele bụo ele Ju izi ọma ma be nurnu, kweru masi. ⁸ Chiokike nye marnū mkpọma kpakara badnū, gbarū akebne gbasiri be. O nyernu be Enine Nsọ lele kpa o nyernu aị. ⁹ Ọ kpáge ike n'esislawuru aị nū be, o snusnarnu ovu be kwnornu nū be kweruru. ¹⁰ Kini kpararū anū jaakpa Chiokike iru kịtna hite n'otukwasi ele kweru ekwe ivu ke aị nū ele nda aị ọknanı nwée rikne vuli. ¹¹ Ọza, a kweruru, be znohia aị hite n'oru Nyenwe aị Jizọsi lele be masi."

¹² Kpakara be daziri bii kpa be noobno nsnı nhne Banabasị nū Pọlu nookwu gbasiri kpakara ẹrnu ndu-ẹhni Chiokike hiri n'aka be rnū n'esislawuru ele bụo ele Ju. ¹³ Nga be kwukworu, Jemisi gwelizo ọnu kaa, "Rumu nda m, anū bnote m nsnı n'ọnu. ¹⁴ Sajmoni karū kpa Chiokike hiri nū mbom gesi ele bụo ele Ju ruwhnu ọma a, o mernu agwna be ọrụ ele ke a. ¹⁵ Ikwu-ọnu ele ọwhnurninya nū nhne ka dnakọtaru n'otu, lele kpa ọkwukwo nsọ kwuru,

¹⁶ "Nyenwe aị karū, Omekwo, m jaalahna, m jeegwulizo ọro Devidi dnarnū adna, m jeegweme mkpomkpo ọro a, wulizo a, m jeeme a o gwuzosi rikne berere.

¹⁷ M jeeme ka ma kpakara ele badnū pio Nyenwe aị,

kpakara ele bụo ele Ju ele me sukwuru ma be ọrụ ke m.

Ka bụ nhne Nyenwe aị nye mernu kpakara nhne kwuru.

¹⁸ Ọ bụ nye mernu ele badnū mahja kpakara nhne hite nū mbom.' "

¹⁹ Jemisi nookwuzne, "Echiche m bụ ka, a kpákna ele bụo ele Ju ẹhni, bụ ele tūhnasnakwnusiri Chiokike. ²⁰ Kọvu a gbanū be ọkwukwo, kanū be, be rı wiri ọbula zıla richna be kwarū arjohna nyee renwu, be mékọ ọyi, be rıkọ anọ ọbula be hıgburu ẹhıgbu, be rıkọ ọvnarna.

²¹ Kwnornu nū be nọogwnu Iwu Mozizi

* 14:26 Gwnū Ẹrnu Ele Izi 13:1,2.

agida ige wheru ewhe n'oro ogbako be nu kpakara Obochi Ozukwa Inwe, be nookpo okwo ikwu-onu Mozizi nu kpakara eli."

Ele izi gbanu ele buo
ele Ju ele okwukwo

²² Ele izi nu ele okno badnu, be nu kpakara ogbako Chiokike, kpebi o hohia agwna ele badnu n'esilawuru be zizne be Antioku, be nu Polu nu Banabasi. Be hohia Judasi, nye be kwu Basabasi, nu Saïlasi, ele rukna lawuru berere ele rumu nda nooso anya.

²³ Be gba okwukwo izi ka zizne be,

"Aïwa ele izi Karaïsi nu ele okno badnu, rumu nda anu, neebekwu kpakara rumu nda ele buo ele Ju wu nu rime Antioku, Siriya nu Silisia. A bekwulem anu.

²⁴ A nurnu nu agwna ele rukna n'esilawuru aï varu kpakna anu ehni, mee ovu la anu mini hite nu nhne be kwuru, be nuna nhne ka n'onu aï gbasiri a. ²⁵ A gbaru iznuznu n'otu, a kwekõrita o ziyanu anu ele izi a hohiaru, be nu ele enyi aï a whuru n'anya, Banabasi nu Polu, ²⁶ ele gweru budnu be nyee nu nhne oze budnu kwnornu nu n'ernu Nyenwe aï Jizosi Karaïsi. ²⁷ A ziyannu anu Judasi nu Saïlasi, ele jaakanu anu nu ruwhnu nu ruwhnu nhne a gbaru n'okwukwo.

²⁸ Aï nu Enine Nso kwekõtaru, a tukwasi ivu berere, be gweme kpakara nhne ka zi mkpa. ²⁹ Anu riko wiri obula be kwaru arjohna nyee renwu, anu riko õvnarna, anu riko anõ obula be higburu ehigbu, anu meko õyi. O jõoburunu anu õma o buru anu mee kpam. Anu dazikwaru nkari."

³⁰ Be zizne ele izi wam Antioku, nga be duru Antioku, be sukwukõta kpakara ele kweru ekwe nyega be okwukwo izi wam.

³¹ Nga ele badnu wam gwnuru okwukwo izi wam, ovu soru be n'onu k'agida kwnornu nu izi okwnagidne wam. ³² Judasi nu Saïlasi, ele bu masi ele õwhnurninya, kwu õka gbu okwnu naagba be inwe. ³³ Be daziri ige matj, be zihnala be n'udno znekwnusi ele ziyaru be. [³⁴ Kõvu õ masiri Saïlasi õ daziri pii.] ³⁵ Polu nu Banabasi daziri ige matj nu Antioku be nu agida ele berere, be zne kpo okwo ikwu-onu Nyenwe aï.

Polu nu Banabasi kwaru

³⁶ Omekwo, Polu kanu Banabasi, "Ngwa ma a lahna, lekasi rumu nda aï nu kpakara

eli-õhna hne a znirni izi õma Nyenwe aï, whnu kpa be naagbali." ³⁷ Banabasi pioru ma be nu Joni Makj snornu zne. ³⁸ Kõvu Polu kwẽge o snornu be, kwnornu a dazigidnege n'ernu wam, kõvu õ ghasaru be nu Pamfilia. ³⁹ Be dogbuta ka k'agida, be kewa ehni be. Banabasi kwuru Makj kwõwhe mini zne Saïporosi. ⁴⁰ Polu hõru Saïlasi, rumu nda gweru be yisi n'oru ke Nyenwe aï, be whõga. ⁴¹ O gawhe Siriya nu Silisia naagba kpakara ogbako Chiokike inwe.

16

Timoti snornu Polu
nu Saïlasi zne

¹ Polu zne Dõbi nu Lisitira. Otu nye sno apna Jizosi zi pii, nye rewhna a bu Timoti, mne a bu nyerinya Ju ke kweru ekwe, kõvu nda a bu nye Giriki. ² Kpakara rumu nda ele zi nu Lisitira nu Aikoniom nookwu Timoti õka õma. ³ Polu pioru o kwuru Timoti zne, õ kpa a nka. ⁴ O mernu ka kwnornu nu kpakara ele Ju wu n'eli ka maam nu nda a buo nye Ju. ⁵ Kpa be neezne hite n'otu eli-õhna du n'eli-õhna berere, be nyee ele kweru ekwe iwu ke ele izi nu ele okno badnu zi nu Jeruselem nyernu, kanu be be bita kpakara iwu ka. ⁶ Kpakara ogbako Chiokike gwuzosi rikne n'okwnata ovu, naabahnasj n'õbochi n'õbochi.

Polu whuru nu õwhnurninya
nu Torasi

⁶ Be gawhe n'esilawuru eli Firigia nu Galasia, kwnornu nu Enine Nso kwẽle be kpo okwo izi õma nu eli Esia. ⁷ Nga be duru n'ike eli Misia, be pio o zne eli Bitinia, kõvu Enine Jizosi kwẽle be. ⁸ Kam kpararu be jiri zne Misia nu Torasi. ⁹ Polu whnu õwhnurninya n'abalj hne õ whuru nu otu nwerukna Masidonia, gwuzo nu ruwhnu a naarjasno a, "Bikno, va Masidonia yisinu aï aka." ¹⁰ Kpa Polu whuru nu õwhnurninya ka, ngangam a jiknenu o zne Masidonia, kwnornu nu a kweru nu Chiokike sukwuru aï kpo okwo izi õma pii.

Lidiya nu ele oro a

¹¹ A kwõru õgbo hite nu Torasi otu ngam zne Samotirasi, n'ekile a zne Niapolisi. ¹² A hite nu pii zne Filipai, eli ele Rom neechi ke bu risi õchichi eli Masidonia. A daziri õbochi ele nu ele n'eli wam. ¹³ N'õbochi Ozukwa Inwe a whõga n'eli-õhna zne ngeri osimini, hne a luru anya nu a jõwhnu

hne be kpe okpukpe. A daziri ẹli bete o kwunu ele rinya ele gbakọru pji ọka. ¹⁴Otu nye bnoteru nsnj bu Lidiya nye hi nu Tajira, nye neere iwo odno odno. O bu nwerinya neekpeni Chiokike, Nyenwe aj kpume mkpoma a, o bno nsnj nhne Polu nookwu. ¹⁵Nga be wuru a mini ya nu kpakara ele oro a, o sukwu aj, kaa, "O buru nu anu kweru nu m bu m nye kweru nu Nyenwe aj, anu va daziri n'oro m." O kwnagidne aj.

Polu nu Sailasi n'oro ikelu

¹⁶Otu obochi kpa a neezne hne okpukpe, otu ohi rinya nye renwu ojo nwugwu zuru aj, nye nookwu nhne jeeme n'ige zi nu ruwhnu. O naakpanu ele nwe a agida iwai hite n'owhnurninya. ¹⁷Nnwọ rinya ka snornu aj nu Polu neesi okokoba, kaa, "Ele rukna ka bu ele izi Chiokike ke Kakwo Nhne Dum Olu. Be neegesi anu apna anu jeenwe oznohia." ¹⁸Ka bu nhne o neeme agida obochi, tem ovu we Polu ẹhni, o tuhnasa kanu renwu ojo wam, "M ji m rewhna Jizosi Karaisi nyee i iwu, hi nu rime a whuya." Renwu ojo wam hi nu rime a whuya ngangam.

¹⁹Nga ele nwe a whnurnu nu apna be neeji naakpa iwai mesnirni, be pnurnu Polu nu Sailasi zne n'esilawuru ahia n'aka ele neechi ẹli-ohna. ²⁰Be gwuzote be nu ruwhnu ele risi, kaa, "Ele rukna ka bu ele Ju, be neegweya mkpakpo nu rime ẹli-ohna aj. ²¹Be neezni omen'ẹli ke megidnenu iwu aj ele Rom, ke a nwee rikne bitali mọbu mee nhne be neezni."

²²Agida badnu wam yisi aka megidne be, ele risi dọwa iwo Polu nu Sailasi, nyee iwu be pnja be nhne. ²³Nga be pnjakworu be nhne k'agida, be tnbna be nu rime oro ikelu, kanu nye risi oro ikelu o legidne be anya nkari. ²⁴Nga nye risi oro ikelu nurnu iwu ka, o tnbna be nu rime rime oro ikelu, tnsi ochi be nu rime igwe isisi.

²⁵N'esilawuru abaj Polu nu Sailasi bete neekpe okpukpe, noogwnunu Chiokike eri oznarni, ele ikelu berere noobnonu be nsnj. ²⁶Ngangam, ẹli tneru enye, ke mernu ntẹli oro ikelu mernu imerne. Ngangam, kpakara onuhna gbamarnu, ijigba dnahala n'ehni kpakara ele ikelu. ²⁷Nye risi oro ikelu wam tnenyarnu n'anyarna, nga o whnurnu kpakara oro ikelu gbamarnu, o che nu kpakara ele ikelu gbawhulem, o

mnjornu ama-ogwnu a ma o gbu ẹhni a. ²⁸Kovu Polu siwama okokoba, kaa, "I mekasi ẹhni i nhne, kpakara aj zi hna."

²⁹Nye nye risi oro ikelu wam kaa be nyee a tnsi, o gbabna rime oro ikelu, o marnu rnruru dna n'ẹli n'ochi Polu nu Sailasi. ³⁰O kwuhia be, sikwa be, "Ele nwe m, kini bu nhne me jeeme ma be znohia m?"

³¹Be kaa, "Kweru nu Nyenwe aj Jizosi, be jooznohia ji nu ele oro i." ³²Be kwunu a izi oma Nyenwe aj, ya nu kpakara ele zi n'oro a. ³³N'ige abaj wam, nye risi oro ikelu wam kwuru be, snu ẹnya be, otu ngam be wu ya nu ele oro a mini. ³⁴Nye risi oro ikelu wam kwuru Polu nu Sailasi la n'oro a, nyee be wiri, mkpoma sọru a n'onu, ya nu ele oro a, kwnornu nu be kweruru nu Chiokike.

³⁵N'osisi, ele risi ẹli-ohna zizne ele badnu be sigbasi ele rukna wam la. ³⁶Nye risi oro ikelu wam kanu Polu, "Ele risi nyernu iwu ji nu Sailasi la. Anu la n'udno."

³⁷Kovu Polu kanu ele wam be duyaru, "Be magele aj ikpe nhne ojo obula, be pnja aj nhne n'ahia, hne a bu ele Rom. Be tnbna aj n'oro ikelu. Kitna, be neesigbasi aj nu mgwugwa? Oza! Ele ochichi ele risi ẹli-ohna jaava hna, gbahia aj n'oro ikelu."

³⁸Ele wam znernu kanu ele risi ẹli-ohna nhne Polu kwuru. Nga be nurnu nu be bu ele Rom, ogwnu turu be. ³⁹Be zne riasno be, gbahia be n'oro ikelu, kanu be whoga nu rime ẹli be. ⁴⁰Polu nu Sailasi whoga n'oro ikelu, zne n'oro Lidiya. Be nu rumu nda whnu, be kwunu be ikwu-onu osnuta mkpoma, gharu be, la.

17

Nu rime Tesalonika

¹Be gawhe nu rime Amfipolisi nu Apolonia, be vadu Tesalonika, hne be whnurnu oro ogbako ele Ju. ²Lele kpa omen'ẹli Polu zi, o zne n'oro ogbako ele Ju, n'Obochi Ozukwa Inwe obochi ẹto, ya nu ele badnu kwurita ọka nhne zi n'okwukwo nsọ. ³O kowanu be, gesi be nu Karaisi jaata awhnwhnu, omekwo, o hi n'enwu lizo. Polu kanu be, "Jizosi nye me nookpo okwo a, bu Karaisi wam." ⁴Agwna be kweru, snornu Polu nu Sailasi, ma agida ele buo ele Ju neekpeni Chiokike nu agida ele rinya be marnu rewhna be.

⁵Kovu ele Ju kwnornu awuwa, chikota agwna ele ojo zi n'ahia, be lizo megidne

be. Okne mkpakpo dna n'eli wam. Be zne n'oro Jasoni ma be pnuhia Pölu nu Saĩlasi nyee ele wam. ⁶ Kovu kpa be whnũge be, be pnũnu Jasoni nu rũmu nda berere zne nu ruwhnu ele risi ẽli, neesi okokoba, kaa, "Ele rukna ka noovuya mkpaghasĩ kpakara oɦna vałem ẽli aĩ. ⁷ Jasoni bĩkwataru be n'oro a. Be zã naabĩta iwu Siza, be naakaa eze berere zĩ, nye be nookwu Jizosĩ." ⁸ Be ji ikwu-õnu nu kpa mee okne mkpakpo dna n'eli-õhna ma n'esilawũru ele risi ẽli. ⁹ Ele risi ẽli mee Jasoni nu ele ya nu be sno kwũ iwu, be sigbasi be la.

Nu rime Beria

¹⁰ Nga chi jiri, rũmu nda zihala Pölu nu Saĩlasi zne Beria. Nga be dũru, be zne n'oro ogbako ele Ju. ¹¹ Ele zĩ nu Beria nwernu ovu oma karũ ele zĩ nu Teşalonika. Mkpõma be jiknenu o bno nsnĩ n'ikwu-õnu ka, be nyosna rime okwukwo nsõ kpakara obochi ma be whnũ nhne Pölu nookwu o bu ezi oka. ¹² Agĩda ele Ju kweru, ma agĩda ele bũo ele Ju, ka bu ele rinya be marnũ rẽwhna be, nu ele rukna, kweru masĩ.

¹³ Kovu nga ele Ju ele zĩ nu Teşalonika nũnu nu Pölu nõokpo okwo izi oma Chiokike nu rime Beria, be va kpakne ovu ele badnũ megidne Pölu. ¹⁴ Ngangam, rũmu nda zihala Pölu zne ngeri osimini, kovu Saĩlasi nu Timoti dazigidne nu Beria. ¹⁵ Ele rukna sno Pölu snornu a dũ Atensĩ. Pölu kanũ be, be kanũ Saĩlasi nu Timoti kwnusi a wara wara. Ele rukna laɦna Beria.

Nu rime Atensĩ

¹⁶ Kpa Pölu neese ma Saĩlasi nu Timoti vakwnusi a n'Atensĩ, o gburu a igbugbu kpa o whnũnu nu kpakara ele ẽli wam neekpenu renwu zĩ odo n'odo. ¹⁷ Ya nu be kwurita oka n'oro ogbako ele Ju, ma ele Ju ma ele bũo Ju ele neekpenu Chiokike. Ya nu kpakara ele o whnũnu nu rime aɦja kpakara obochi nookwurita oka. ¹⁸ Agwna ele zni nhne be kwu ele Epikuri nu ele Sitoiki nu Pölu nõodogbuta, ele ka kaa, "Ndaa nhne nye iwhnirniwhno ka nookwu?" Ele berere kaa, "O nookwu nhne gbasĩri chi ikne." Be kwuru ka kwnornu nu Pölu nõokpo okwo izi oma gbasĩri Jizosĩ nu kpa o hiri n'enwu lizõ. ¹⁹ Be kwuru Pölu zne n'ogbo ele Ariopagosi, kaa, "A piuru o mahĩa nhne gbasĩri iznizni ikne i nookwu. ²⁰ Agwna nhne i nookwu bu nhne ikne nu nsnĩ aĩ, a piuru o mahĩa risi oka ka."

²¹ (Kpakara ele Atensĩ nu ele ẽli berere wu

nu Atensĩ nootuwu ige be noobno nsnĩ nu õtnutnu ikne obula varũ.)

²² Pölu gwuzoru nu ruwhnu ogbako ele Ariopagosi, kaa, "Ele rukna Atensĩ, m whnũnu m nu anũ nwernu ovu okpukpe n'apna obula. ²³ Kpa me neezne izne nu rime ẽli anũ, m whnũnu m nhne zĩ odo n'odo anũ neekpenu, m whnũnu m masĩ otu ojo arĩohna be gbasĩri nhne n'olu a, 'Nyee Chi ke a maa.' Nye wam anũ neekpenu, o bu n'ezi nu anũ maa, bu nye me nookwu oka gbasĩri a. ²⁴ Chiokike ke keru owa nu kpakara nhne zĩ nu rime a, bu Nyenwe oligwe nu owa, o wũ n'oro okpukpe ke ele badnũ jiri aka be wu. ²⁵ Nhne badnũ mernu nyee a zĩla mkpa, hne o bu ya neenye badnũ bũdnu nu inwe nu kpakara nhne. ²⁶ Hite nu otu badnũ o keru kpakara mba zĩ n'owa, mee be wuru nu kpakara owa. O jiri aka a kpa ike ige kwesiri nu hne ele badnũ joowu n'owa. ²⁷ O mernu ka ma ele badnũ pio a, dna ndĩdna gbasĩri, pohĩa a. Kovu Chiokike zĩla ikere hne a zĩ. ²⁸ Lele kpa otu badnũ kwuru, 'A zĩ bũdnu, neezne izne nu rime a.' Agwna ele nkarĩ okwukwo anũ karũ, 'A bu rũmu a masĩ.'

²⁹ "Hne a bu rũmu Chiokike, a chẽko nu Chiokike nu lele nhne obula be pnĩornu õpnio lele golu mõbu siliva, mõbu akaworugwu ke badnũ jiri nkarĩ aka a nu akõnĩche a pnĩo. ³⁰ Chiokike lewhuru ige badnũ maa nhne anya, kovu, kĩtina, o nyernu iwu kpakara ele badnũ hi nu nhne ojo be whũya. ³¹ Kwnornu nu o bĩtaru otu obochi o jeeji ikpe zĩ snam kpe kpakara owa ikpe, hite n'aka otu badnũ o hõhiaru. O mernu ka whũya iwhne kwnornu nu o mernu o hi n'enwu lizõ."

³² Nga be nũnu Pölu kwuru nhne gbasĩri olizõ n'enwu, agwna be mee a nhne rũmu, kovu agwna be kaa, "A piuru o nũnu nhne ka n'õnu i berere." ³³ Pölu whõga nu rime ogbako be. ³⁴ Agwna ele rukna snornu Pölu kweru, n'esilawũru be bu Dionisiosĩ nye otu ele Ariopagosi. Otu nwerinya rẽwhna a bu Damarisĩ nu ele berere kweru masĩ.

18

Nu rime Korinti

¹ Nga ka wheru, Pölu whõga nu Atensĩ zne Korinti. ² O whnũnu otu nye Ju, rẽwhna a bu Akwĩla, nye be mũnu nu Põntosi, nye hiri n'ĩtali va, ya nu nnwerne a Prisila, kwnornu Kalaudiõsi nye neçchi nyernu iwu

kpakara ele Ju whoga nu rime Rom. Polu zne o whnu be. ³Ya nu be wuru, o snornu be rnu ernu ome tenti, kwnornu nu be nweru otu aka ernu. ⁴O nookwu oka n'oro ogbako ele Ju kpakara Obochi Ozukwa Inwe, naakanu ele Ju nu ele Giriki oka.

⁵Nga Sajlasi nu Timoti hiri nu Masidonia va, Polu gweru kpakara ige yisi nu okpo okwo izi oma, naagba ama nu Jizosi bu Karaishi nyee ele Ju. ⁶Nga be lizoru megidne Polu, kpari a, o lishnama iwo a kanu be, "Ovnarna anu dazim nu risi anu, aka m zi richna. Hite kajina, m jeezneknwnusi eli ele buo ele Ju."

⁷O gharu be, zne wuru n'oro otu nye buo nye Ju neekpenu Chiokike, rewhna a bu Tahtosi Jositosi, nye oro a n'oro ogbako ele Ju gba. ⁸Nye risi oro ogbako ele Ju wam, nye rewhna a bu Kirisiposi, kweru nu Nyenwe ai, ya nu ele oro a, nu agida ele berere nu rime Korinti nurnu izi oma, kweru, be wu be mini. ⁹Polu whurnu owhurnunya n'otu abali, Nyenwe ai kanu a, "Ogwu tuko i, nookpo okwo, i kpusni onu i. ¹⁰M dagwunu m ji, o za nye jeenwe rikne mekasi i nhne, m nweru m agida ele badnu n'eli ka." ¹¹Polu daziri n'eli wam otu awha n'enwa isunu, neezni ele badnu ikwu-onu Chiokike.

¹²Nga Galio bu nye neechi Akaya, ele Ju gbakoru n'otu mee mkpakpo megidne Polu, be kwuru a zne n'oro ikpe. ¹³Be kaa, "Nwerukna ka neezni ele badnu kpa be jeekpenu Chiokike ke megidneru iwu ai."

¹⁴Polu noopio o kwu oka nga Galio kanu ele Ju, "O buru nu ka bu nhne ojo ke megidneru iwu eli, m joobnonu anu nsni. ¹⁵Kovu hne o bu nhne gbasiri rewhna, n'oka ke iwu anu, anu lebna anya nu rime a, m jeenwe rikne kpe ikpe gbasiri a." ¹⁶O chihala be n'oro ikpe. ¹⁷Be nwudne Sositenisi, nye risi oro ogbako ele Ju, li a nhne nu ruwhnu oro ikpe. Kovu o gbasila Galio rja rja.

Polu lahnarnu Antjoku nu rime Siriya

¹⁸Polu nu rumu nda daziri nu Korinti agida obochi, o whoga, Prisila nu Akwila snornu a zne Siriya. O ko rukeri-ize a nu Kenkiria, kwnornu mkwna o kweru ige wheru ewhe. ¹⁹Be du Efesosi, Polu ghasa Prisila nu Akwila. O bna nu rime oro ogbako ele Ju, ya nu ele Ju kwurita oka. ²⁰Be kanu a, o daziri gbu okwnu, kovu o kwele. ²¹Nga o

naala, o kanu be, "O buru o masi Chiokike, m jeehiehnakwnusi anu." O kworu ogbo whoga nu Efesosi. ²²Nga o duru Sizaria, o zne Jeruselem bekwu ogbako Karaishi, hite pii zne Antjoku. ²³O daziri ige mati pii, o whoga zne nu rime Galasia nu Firigia, naagba kpakara ele kweru ekwe inwe.

Polu nu rime Efesosi

²⁴Otu nye Ju rewhna a bu Apolosi, nye be murnu nu Alekizandaria varu Efesosi, o bu nye nkari oka, nye marnu nhne be gbaru n'okwukwo nsok nkari. ²⁵Be znurnu a n'apna ke Nyenwe ai. O ji onwunwu bekwnu mkpoma zni nhne gbasiri Jizosi nu kpa o kwesiri, kovu o magwu nhne gbasiri owo mini Joni kpoi. ²⁶O bete nookwu oka n'anya rikne n'oro ogbako ele Ju. Nga Prisila nu Akwila nurnu a, be kwuru a la n'oro be, znikwata a n'apna Chiokike nkari.

²⁷Apolosi kpebi o zne Akaya, rumu nda ele zi n'Efesosi gba okwukwo ma rumu nda ele zi n'Akaya nabnanya a. Nga o duru, o zneknwnusi ele kwehjaru hite n'oru Chiokike, o yinu be aka. ²⁸Hite n'anya rikne ke oka a, o mernu ele Ju kpusni onu n'ohna, o mernu be mahia hite n'okwukwo nsok nu Jizosi bu Karaishi.

19

Polu nu rime Efesosi

¹Kpa Apolosi zi nu Korinti, Polu gawheru nu rime eli vadu Efesosi. O whurnu agwna ele sno apna Jizosi pii. ²O sika be, "Anu nahiala Enine Nso kpa anu kweruru?"

Be kaa, "A nuna rja rja ma o zi nhne be nookwu Enine Nso."

³Polu sika be, "Nda kpa be wuru anu mini?"

Be kaa, "Hite n'owuwu mini Joni."

⁴Polu kaa, "Joni wuru ele tuhna narnu nu nhne ojo be mini, o kanu ele Izireli be kweru nu nye naava n'aznu a, nye wam bu Jizosi." ⁵Nga be nurnu a, be wu be mini nu rewhna Nyenwe ai Jizosi. ⁶Polu tukwasi be aka nu risi, Enine Nso dnakwas be, be kwu oka nu riro ikne, kwusa izi oma Chiokike. ⁷Be hna lele ele nri ele rukna lawuru.

⁸Polu zne n'oro ogbako ele Ju, enwa eto ya nu be noodogbuta, o jiri anya rikne kwu oka gbal o kanu ele Ju nhne gbasiri eli-eze Chiokike. ⁹Kovu agwna be mernu risi rikne, be kwele o kweru, be kwu oka ojo megidne apna Nyenwe ai nu ruwhnu agida ele badnu. Polu gharu be, kwuru ele

sno apna Jizōsi, ya nū be nookwurita ọka kpakara ọbochi n'oro ọmumu ọkwukwo Tajranosi. ¹⁰Be mernu nhne ka awha lawuru ke mernu kpakara ele wu n'eli Esia nurnu ikwu-ọnu Nyenwe ai, ma ele Ju nū ele b̄o ele Ju.

¹¹Chiokike nrurnu ernalu elekema zi n'ichne hite n'aka Pōlu. ¹²Hite n'ehni a be neegwepiya wepe nū nk̄iti nhne gwezenu ele nr̄ria zi ọdo n'odo ji, be gw̄o be, renwu ojo hi n'ehni be whoga.

¹³Agwna ele Ju ele naagaghar̄i n̄echihala renwu ojo pio o ji r̄whna Jizōsi mee kpm. Be kanū renwu ojo, "M neenye i iwu nū r̄whna Jizōsi nye Pōlu n̄okpo okwo a." ¹⁴Rumu rukna esau otu nye Ju, nye risi ar̄iohna r̄whna a b̄u S̄ikeva, mernu kpa. ¹⁵Kovu renwu ojo wam kanū be, "M maam Jizōsi, m maam Pōlu, kovu anū b̄u ele kele?" ¹⁶Nwerukna wam renwu ojo wam wu nū rime a bna be, megbu kpakara be, mekasi be ehni. Be hi nū rime oro wam vuru oru, gbar̄u eto gbawhu.

¹⁷Kpakara ele Ju nū ele b̄o ele Ju wu nū Efesōsi nurnu nhne ka, ogwnu t̄u kpakara be. Be s̄obisinu r̄whna Nyenwe ai Jizōsi k'agida. ¹⁸Agida ele kweru ekwe var̄u kwuh̄ia nhne be mernu nū ruwhnu ele badnū. ¹⁹Agida ele amusu vuyar̄u kpakara ọkwukwo be, kp̄o be b̄ekwnu nū ruwhnu ele badnū. Be gwn̄okota onu ah̄ia be, pokwu mkpuru iwai siliva isne. ²⁰Kpm ikwu-ọnu Chiokike gbasar̄u, ji ikn̄ernema gwuzosi rikne.

²¹Nga nhne ka mekworu, Pōlu kpebi ọ gawhe Masidonia nū Akaya zne Jeruselem. Ọ kaa, "Me znekwo, m jeezne Rom." ²²O zizne ele neeyinu a aka izi, Timoti nū Eras̄tosi, zne Masidonia. Ọ daz̄iri ige mat̄i n'eli Esia.

Eli ghara ghara n'Efesōsi

²³Okne eli ghara ghara dnarnū n'Efesōsi kwnornu n'apna Nyenwe ai. ²⁴Otu nye n̄okpu siliva, nye r̄whna a b̄u Demetirisi, nye n̄okpu oro igbuda Djana, chi ele Efesōsi, nye mernu ele ernalu a nwe mbnarna k'agida. ²⁵O sukwuk̄ota ele ernalu a nū kpakara ele nū ya n̄wernu otu aka ernalu, ọ kanū be, "Anū magw̄u nū a neenweh̄ia agida iwai hite n'ernalu ai." ²⁶Anū n̄odwhnu, n̄ondu nhne badnū ka be kwu Pōlu neeme. Ọ kar̄u nū chi be jiri aka kpu b̄io chi r̄ia r̄ia. O mernu agida ele badnū kweru ọka

a, nū hna n'Efesōsi ma nū kpakara eli Esia. ²⁷Ọ b̄io nū ernalu ai jowhu dai, kovu ogwnu n̄otu ai nū oro okne chi ai Djana j̄oburu nhne etekne, igwugwu a whu, b̄u chi ke kpakara ele Esia nū kpakara ọwa n̄okponu risi eli."

²⁸Nga agida ele badnū wam nurnu a, onuma jih̄ia be mkp̄oma, be bete neesi okokoba, "Djana ele Efesōsi b̄u dikne."

²⁹Mkpakpo wam gbasa kpakara eli-ohna. Agida ele badnū wam n̄wudne Gayōsi nū Ar̄isitakosi, ele rukna Masidonia be nū Pōlu sno neezne izi, pnurnu be zne ọgbakoro eli-ohna. ³⁰Pōlu pioru ma o zne nū ruwhnu ele badnū wam, kovu ele kweru ekwe kw̄ele a. ³¹Agwna ele n̄echi echi ele enyi Pōlu zi izi, naariasno a, o ḡesik̄o ehni a n'ọgbakoro.

³²Kovu nū mkp̄akpo zi nū rime oro ọgbako wam, agwna badnū neesi otu nhne, ele berere neesi nhne berere, ele kakwo n'esilawuru be m̄aa nhne be kwnornu gbako. ³³Agwna be kaa nū Al̄ekizanda b̄u nye risi mkp̄akpo wam, ele Ju gwuzote a nū ruwhnu ohna. Al̄ekizanda whenu be aka ma o n̄wernu rikne kwu ọka, ma ọ ḡohoru onu nū ruwhnu ele badnū.

³⁴Kovu nga be mah̄iaru nū ọ b̄u nye Ju, be si okokoba n'otu onu lele awa lawuru, kaa, "Djana ele Efesōsi b̄u dikne." ³⁵N'ipne-aznū, nye gba ọkwukwo eli-ohna mee be daz̄iri bii, ọ kaa, "Ele rukna Efesōsi, ele badnū magw̄u nū eli Efesōsi b̄itaru oro Djana nū igbuda a ke hiri n'olu dna. ³⁶Badnū nw̄ee rikne gonahoru nhne ka. Anū daz̄iri bii, anū m̄ee nhne b̄io ọma. ³⁷Anū kwuyaru ele rukna ka hna, ọ b̄u n'ezi nū be zn̄uge buznu n'oro Djana, m̄obu kpar̄i chi ai. ³⁸Ọ buru nū Demetirisi nū ele ernalu a noobno nye ọbula nhne, ọbochi ikpe zi, ele risi ikpe zimako, be kpe ehni be ikpe nū ruwhnu ele ikpe. ³⁹Ọ zi nhne berere anū pioru, be jookwu a n'oro ọgbako ikpe lele kpa iwu kwuru. ⁴⁰Kwnornu nū ogwnu n̄otu ai nū be jaakaa nū a mernu mkp̄akpo nū nhne mernu tna. A nw̄ee rikne k̄owali risi mkp̄akpo ka m̄obu kaa nhne vuyar̄u a." ⁴¹Nga o kwukworu kpa, ọ gbasa ọgbako wam.

20

Pōlu znernu Masidonia nū Girisi

¹Nga mkp̄akpo wam biri, Pōlu sukwuk̄ota ele kweru ekwe n'otu, kwunu be ọka ọsnuta mkp̄oma, ọ kanū be, be daz̄ikwaru nkari,

o whoga zne Masidonia. ² O zne nu rime kpakara eli wam nookwu agida ikwu-onu onuta mkpoma tem o vadu Girisi. ³ O daziri pii enwa eto. Ele Ju naagba iznuznu nhne be jeeme a kpa o piuru o zne Siriya, o kpebi o lahna hite nu Masidonia. ⁴ Sopata nnwo Piroshi nye Beria snornu a zne, ma Arisitakosi nu Sekundosi hi nu Tesalonika, Gayosi hi nu Debi, Taikikosi nu Tirofimosi ele hi n'Esia, nu Timoti. ⁵ Ele ka beru onso neese ai nu Torasi. ⁶ Nga Iriri Bredi Whuge Owhu whemernu, a hi nu Filipai kworu ogbo zne ke obochi isne wheru du Torasi. A daziri otu ikwezu.

Polu znernu Torasi

⁷ N'obochi mbom n'ikwezu, kpakara ai gbakoru ma a ri wiri n'otu, Polu bete nookwunu ele badnu oka tem du n'esilawuru abali, hne o bu nu o naala n'osisi. ⁸ Agida tonji noonwu n'oro olu hne a zi n'ogbako. ⁹ Otu nnwo ikoro rukna rewhna a bu Yutikosi dazigwu eli n'olu mgbo-wekpeke. O bete neezni anyarna kpa Polu zi koriri nookwu oka, o hi n'olu oro ke ikwunu eto dna n'eli n'anyarna. Be vulizo a, kovu o nnwam. ¹⁰ Polu gbadna eli, dnagidne a, bnagidne a, o kaa, "Ogwunu tiko anu, o zi budnu." ¹¹ O lahna nu rime oro olu, nyawa bredi, ri, kpa o kwukworu oka gbu okwunu tem ennam wasi, o la. ¹² Be kwula nnwo ikoro rukna wam oro nu budnu, be snuta be ovu k'agida.

Hite nu Torasi zne Miletosi

¹³ A bna ogbo kworu zne Asosi, hne a jookwuru Polu n'ogbo. O kannu ai a mee kpa, o jeeji ochi zne pii. ¹⁴ Kpa o kwnusiri ai nu Asosi, a vuru a n'ogbo zne Mitelini. ¹⁵ N'ekile a, a hi nu pii kworu ogbo zne nhne zi Kjosi ndundu. N'obochi ke sno a, a du Samosi n'obochi ke berere, a du Miletosi. ¹⁶ Polu kpebiri o kworu ogbo whe Efesosi ma o gharu o tuwhu ige n'Esia. O zi a wara wara o du Jeruselem, o buru nu o jeekwe o mee n'obochi Pentikosi.

Polu kwunnu ele okno badnu Efesosi oka

¹⁷ Polu zizne izi hite nu Miletosi zne Efesosi kanu ele okno badnu ogbako whnu a. ¹⁸ Nga be vaduru, o kanu be, "Anu magwu kpa me tuwhuru ige me nu anu zi, hite n'obochi me varu eli Esia. ¹⁹ M ji m ovu hieru eli nu anya-mini ekwna rnu ernu lele

nnwo izi Chiokike, o bu n'ezi nu ele Ju ji mmuma ojo be kpakna m ehni. ²⁰ Anu magwu nu o za nhne ke jaabnanu anu iru ke me tugwannu anu kpa me neezni anu izi oma, kovu m znirni m nhne nu ruwhnu ohna nu hite n'oro anu zi ichne ichne. ²¹ Ma ele Ju ma ele buo ele Ju, m doru m anu aka nu nsni, ma anu hi nu nhne ojo anu tuhnasnakwnusi Chiokike, kweru nu Nyenwe ai Jizosi. ²² Hite n'obno nsni nhne Enine Nso kwuru, m jeezne Jeruselem, m maam nhne jaadnakwas m pii. ²³ Kovu m magwu m nu rime kpakara eli-ohna, Enine Nso doru m aka nu nsni, nu ikelu nu okpagbu neese m. ²⁴ Kovu nu kpakara nhne ka za naakpa m, m za m nogwunu budnu m nu nhne zi mkpa, ma m rnukwu m ernu Nyenwe ai Jizosi nyernu m me rnu. Ernu wam bu o kpo okwo izi oma oru Chiokike.

²⁵ "M zneghariri m n'esilawuru anu zni izi oma eli-eze Chiokike. M magwu m nu anu jowhnu m anya berere. ²⁶ Me kanu anu tna, nu o za nye ikpe onarna a jaama m. ²⁷ Kwnornu nu o za nhne bu echiche Chiokike ke me bitaru, gharu o kanu anu. ²⁸ Anya du anu eli n'ehni anu, anu legidne rumu atnrnu Chiokike ke Enine Nso yisiri n'aka anu. Anu znu rumu atnrnu ogbako Chiokike jiri onarna Nnw a zuru. ²⁹ M magwu m nu me la, edu wanohia jaava n'esilawuru anu, be jodonu rumu atnrnu wam obirizi. ³⁰ Ige vawa nga ele zi n'esilawuru anu joolulu ezi oka wam ma be duwhu ele kweru ekwe, mee be snornu be. ³¹ Anya du anu eli, anu chenwanya nu m ji m agida anya-mini ekwna iwhnehnie nu abali neezni anu nhne awha eto.

³² "Kjtna, m neeyisi anu n'aka Chiokike nu ezi oka ke ikwu-onu oru a, ke nwernu rikne o wulizo anu olu lele oro, nyee anu ngozi nhne okehja ke a n'esilawuru ele o bitaru nso. ³³ M nwege m owho-anya nu hne siliva mabu golu mabu iwo nye obula zi. ³⁴ Anu magwu nu aka m lawuru rnuhiaru kpakara nhne ke zi m mkpa, nu ke me nu ele sno m. ³⁵ M gesiri m anu nu hite n'ernu aka ai, a jeeyisinu ele za rikne aka. Anu chenwanya ikwu-onu Nyenwe ai, 'Owa oma zinu nye neekesi nhne kakwo nye nanahoru nhne.'

³⁶ Nga Polu kwukworu oka ka, ya nu be gwute mperne ochi n'eli kpe okpukpe.

³⁷ Kpakara be naakwna ẹkwna kpa be bñakwnusiri a, snutu a ọnu ipne-aznu. ³⁸ Ẹhni nwurnu be n'ikwu-ọnu wam o kwuru nu be jóowhnu a anya berere, Kpakara be snornu a zne, ọ bna n'ogbo.

21

Pọlu znernu Jeruselem

¹ Nga aì nu be gbasarù, a kwọru ogbo zne Kọsi otu ruwhnu, n'ekile a, a dù Rodisi, hite pji a zne Patara. ² A whnurnu otu ogbo neezne Fonisia, a bna ogbo kwọru whọga. ³ Nga a dùru hne a nọwhnu Saiporosi, a gharù a n'akarita zne Siriya. A hiedna nu Taya hne ogbo wam noovume ivu a. ⁴ A whnurnu agwna ele kweru ekwe pji, aì nu be daziri otu ikwezu. Hite nu rikne Enine Chiokike, be kanù Pọlu o znéko Jeruselem. ⁵ Kọvu nga ige aì zuru, a whọga. Kpakara be nu mwerne be, nu rọmu be snornu aì whọga n'ẹli-ọhna. Kpakara aì gwute mpn-erne ọchi nu ngeri osimini kpe okpukpe. ⁶ A bekwurita ẹhni aì, a bna n'ogbo, be lahna ọro.

⁷ A kwọru ogbo aì hite nu Taya zne Pitoli-masi, a zne bekwu rọmu nda aì, aì nu be daziri otu ọbochi. ⁸ N'ọbochi ke sno a, a vadu Sizaria. A bna n'oro otu nye nọkpo okwo izi ọma Chiokike, nye rẹwhna a bu Filipu, a daziri n'oro a. Filipu bu otu nu rime ele izi ẹsaw wam be họhiaru nu Jeruselem. ^{*} ⁹ Filipu nwernu rọmu oknorkno ẹno yọgbole izi ele nọkpo okwo izi ọma Chiokike.

¹⁰ Kpa a dazì n'oro a agida ọbochi, otu nye ọwhnurninya be kwu Agabọsi hiri nu Judiya va. ¹¹ Ọ vakwnusi aì, gweru ajnì Pọlu, kne ẹhni a ọchi n'aka, ọ kaa, “Ka bu nhne Enine Nso kwuru, ‘Ọ bu kpa be ele Ju jeekne nye nwe ajnì ka nu Jeruselem, gweru a nyewhete a n'aka ele buo ele Ju.’”

¹² Nga a nurnu a, aì nu ele ẹli wam rjasno Pọlu o znékwadia Jeruselem. ¹³ Pọlu kaa, “Ndaa kpa anù naakwna ẹkwna neeme ma inwe gwù mkpọma m? Be jéekne m eriri kpọi nu Jeruselem, kọvu m kwelem ọ nwù ẹnuw kwnornu rẹwhna Nyenwe aì Jizọsi.”

¹⁴ Kpa a nwée rikne mee ọ gbanwo ovu a, a gweme aka aì, kaa, “Chiokike mee nhne bu echiche a.”

¹⁵ Nga a daziri ige matì pji, a jiknernu o zne Jeruselem. ¹⁶ Agwna ele sno apna Jizọsi

ele zì nu Sizaria snornu aì, be duru aì zne n'oro otu nyerukna nye be kwu Masoni, nye Saiporosi, nye sno apna Jizọsi gbu ọkwnu, a daziri nu n'oro a.

Pọlu vaduru Jeruselem

¹⁷ Nga a vaduru Jeruselem, rọmu nda aì kwubnanya aì nkari nkari. ¹⁸ Ke chi bọru, aì nu Pọlu snornu zne ọ whnu Jemisi, kpakara ele okno badnu ogbako Chiokike zì masì pji. ¹⁹ Pọlu bekwu be, kanù be otu otu kpakara nhne Chiokike mernu n'esislawuru ele buo ele Ju hite n'ernu izi ọma a.

²⁰ Kpa be nurnu a, be znarnì Chiokike. Be kanù Pọlu, “Nwene aì, agida pokwu ele Ju kweru ekwe, be zì kọriri neerne bekwu nu mkpọma be, naabita Iwu Mozizi. ²¹ Agwna ele badnu kanu be nu i neezni kpakara Ju ele wu n'ẹli ele berere be sigbasi Iwu Mozizi, nu i neezni be kpá rọmu be nka, be snó omen'ẹli ele Ju. ²² Be ọonu nu i varu, ndaa kpa a jeeme? ²³ Bikno mee nhne a karu jì mee. Ele rukna ẹno zì n'esislawuru aì, ele kweru mkwna, ²⁴ snornu be zne mee mmemem ọbita ẹhni be rìchna, kwù ogwo nhne be mewhuru, ma be nwernu rikne kọma risi be. Kpakara badnu jeeji ka mahia nu nhne be kwuru gbasiri i buo ezi ọka, nu jì n'iwuhuru i naabita Iwu Mozizi. ²⁵ Kọvu ele buo ele Ju ele kweru ekwe, a ziznenu be ọkwukwo izi, kanù be nhne a kpebiri, be ríko wiri be kwaru arìohna nyee rẹnwu, mọbu ọvnarna, mọbu anọ ọbula be higburu ẹhigbu, be méko ọyi.”

²⁶ Pọlu kwuru ele rukna wam, n'ekile a, ya nu be mernu mmemem ọbita ẹhni be rìchna. Ọ bna n'Oro Nso Chiokike, kanù ele badnu ọbochi be jeemezu ọ bita ẹhni be rìchna, kwa masì arìohna nu risi kpakara be.

Be nwudnenu Pọlu

n'Oro Nso

²⁷ Ọ gwarnu matì ọbochi ẹsaw ọbita ẹhni be rìchna zute, agwna ele Ju hiri n'Esia whnurnu Pọlu n'Oro Nso. Be kpakne igbudu badnu wam, be nwudne Pọlu. ²⁸ Be siwama okokoba, “Ele Izireli, anù yisi aka, ka bu nwerukna wam naagaghari kpakara ọhna neezni ele badnu nhne megidne ele Izireli, megidne Iwu Mozizi, ma Oro Nso ka. Kitna, o kwubnarnu ele buo ele Ju n'Oro Nso, meru hna zì nso.” ²⁹ Ka bu kwnornu nu be whnurnu Tirofimoši nye Efesoši hne

* 21:8 Ernu Ele Izi 6:1-6

ya nù Pòlu sno nù rime ẹ̀li-òhna, be che nù Pòlu kwubnarnu a Ọro Nso.

³⁰ Okne mkpakpọ́ dna nù kpakara ẹ̀li-òhna, ele badnù gbakọ́ta n'otu, nwudne Pòlu, dọhala a nù rime Ọro Nso, gbasni mgbo. ³¹ Igbudu badnù wam piuru o gbu Pòlu, kọ́vu izi dọ́ru nye risi ele ogwnu Rom nsnì nù kpakara Jeruselem neeme mkpakpọ́. ³² Ngangam, nye risi ogwnu ele Rom chíri ele nẹ́chi otu riwhu ele ogwnu nù ele ogwnu be, gbazne n'esilawùru igbudu badnù wam. Nga be whnùrnun a, ya nù ele ogwnu a, be sigbasi ọ́ lị Pòlu nhne.

³³ Nye risi ogwnu wam znekwnusi Pòlu nwudne a, nyee iwu be tẹ́ a ijigba lawùru. Ọ́ síkwa be, “Nyele bụ́ nwerukna ka, kịni bụ́ nhne o mernu?” ³⁴ Agwna ele zì n'igbudu badnù wam neesi otu nhne, ele berere neesi nhne berere. Okne mkpakpọ́ dnarnù ke mernu nye risi ogwnu wam nwéé rikne mahija risi nhne mernu. Ọ́ kanù ele ogwnu be kwubna Pòlu rime hne ele ogwnu wu. ³⁵ Ya nù be snornu dọ́ mgbamgba ọ́chi ọ́ro,† ele ogwnu wam kwuru a, ọ́ zì ele badnù wam mekasi nhne kwnornu ọ́vnarna chnarnù be n'anya. ³⁶ Be gbasnornu a, neesi okokoba, “Gbu nwerukna ka.”

Pòlu gọ́ruru ọ́nu a

³⁷ Kpa be nookwubna Pòlu nù rime hne ele ogwnu wu, ọ́ kanù nye risi ogwnu, “Me kanù ì ọ́ka sa?”

Nye risi ogwnu wam síkwa a, “I jeenwe rikne kwu Giriki? ³⁸ Ì búo nye Ijipiti wam nye n'ige wheru ewhe vuyarọ́ omegidne, nye duru pokwu badnù ẹ́no ele ogbu badnù bna n'ẹ̀li-ìkpa?”

³⁹ Pòlu kaa, “M bụ́ m nye Ju, be m̀rnun m nù Tasọ́si nù ẹ̀li Silisia, m bụ́ m nye ẹ̀li ke zì okne mkpa. Bikno, me kwunu ele badnù ka ọ́ka.”

⁴⁰ Nye risi ogwnu wam nyee a rikne, Pòlu gwuzoru nù olu mgbamgba ọ́chi ọ́ro, whenu ele badnù wam aka. Nga be daziri bii, Pòlu kwunu be ọ́ka ikwu-ọ́nu ele Hiburu.

22

¹ Ọ́ kaa, “Ele rukna, rumu nda, nù ele nda, bikno, anù bno nsnì kpa me nọ́goro ọ́nu m nù ruwhnu anù.” ² Nga be ǹrnun kpa o nookwu ọ́ka n'ọ́nu ele Hiburu, be daziri bii k'agida, Pòlu zne nù ruwhnu kaa, ³ “M bụ́ m

nye Ju, be m̀rnun m nù Tasọ́si n'ẹ̀li Silisia, kọ́vu m soru m hna nù rime Jeruselem, lele nnwọ́ ọ́kwukwo ke Gamaliẹ́li znùkwaru nkarì n'iwu ele nda aì, m jì m mkpọ́ma orne bẹ́kwnu rnunu Chiokike ẹ́nu lele kpa anù zì tna. ⁴ M kpaknarnù m ele sno apna ka ẹ́hni dọ́ n'ẹ́nwu. M nwudnenu m ele rukna nù ele rinya túbna be n'ọ́ro ikelu. ⁵ Nye risi ariọ́hna nù kpakara ele eze-ìkpe magwù nù m nookwu ezi ọ́ka. M naahjaru m n'aka be ọ́kwukwo izi be gbaznennu rumu nda ele Ju zì nù Damasikosi, m neezne pìi ma m nwudne m ele badnù, tẹ́ be ijigba, pǹrnun be va Jeruselem ma be ta be awhnùwhnu.

Pòlu kwuru nhne

gbasiri ọ́tuhnasa a

(Ernu 9:1-19; 26:12-18)

⁶ “Kpa me neezne, ọ́ gwnarnù matì m dọ́ Damasikosi, n'iwnehne, nù ibiri, okne iwhe hiri n'oligwe m̀kwasi m. ⁷ M dna n'ẹ̀li, otu akpìri kannù m, ‘Solu, Sọlu, kịni mernu ì naakpakna m ẹ́hni?’

⁸ “M síkwa, ‘Ì bụ́ nyele, Nyenwe aì?’

“Ọ́ kaa, ‘M bụ́ m Jizọ́si nye Nazareti, nye ì naakpakna ẹ́hni.’ ⁹ Ele rukna me nù be sno whǹrnun iwhe wam, kọ́vu be nùgbe akpìri nye nookwunu m ọ́ka. ¹⁰ M síkwa, ‘Ndaa nhne me jeeme, Nyenwe aì?’

“Nyenwe aì kaa, ‘Lizọ́, zne nù rime Damasikosi, be jaakanù ì kpakara nhne Chiokike karù jì mee.’ ¹¹ Isni kpuru m kwnornu okne iwhe wam, ele me nù be sno tọ́ru m n'aka, duru m zne Damasikosi.

¹² “Otu nye rẹ́whna a bụ́ Ananayasi, nye nọ́otu ogwnu Chiokike lele kpa iwu aì kwuru, nye kpakara ele Ju wu nù Damasikosi nọ́oso anya, ¹³ ọ́ vakwnusi m, gwuzoru n'ẹ́hni m, kaa, ‘Nnwọ́ nda Sọlu, whǹrnun ọ́sno,’ ngangam, m whǹrnun m ọ́sno, le a anya.

¹⁴ “Ọ́ kaa, ‘Chiokike ke ele nda aì, họ́hiaru ì ma ì mahija echiche a, ma ì whnù Nye Izi a ke mee mma, ma ì ǹrnun kpa o nookwunu ì ọ́ka n'akpìri ke a. ¹⁵ Ì jọ́bu nye akebne a, ma ì kanù ele badnù nhne ì whǹrnun nù nhne ì ǹrnun. ¹⁶ Kìtna, ì dázìma, lizọ́, ma be wù ì mini, ma be sǹsnama mmehie ì hite n'ọ́kpokwu rẹ́whna a.’

Pòlu, nye izi ele búo ele Ju

¹⁷ “M lahna nù rime Jeruselem, kpa me neekpe okpukpe n'Ọ́ro Nso, m whǹrnun m ọ́whnurninya. ¹⁸ M whǹrnun m Nyenwe aì,

† 21:35 mgbamgba ọ́chi ọ́ro: Ka bụ́ hne be pne neezne ọ́ro olu.

o kaa, 'Lizo, wara wara, whoga nu rime Jeruselem, kwnornu be jeekwe akebne i gbasiri m.'

¹⁹ "M kaa, 'Nyenwe aj, be magwu nu m znernu m n'otu oro ogbako ele Ju du n'oro ogbako, nwudne ele kweru nu rwhna i, li be nhne yisi be n'ikelu. ²⁰ Nga be gburu Sitivini nye akebne i, m gwuzo m yisi aka n'enwu a, m legidnenu m iwo ele gburu a.' ²¹ "O kaa, 'Whoga, kwnornu m jeezizne i hne zi ikere, nu eli ele buo ele Ju.' "

Polu bu nye Rom

²² Ele badnu wam bnonu a nsni tem Polu kwu ka, be bete neesi okokoba n'okne nkoli, kaa, "Gweme nwerukna ka n'owa, o kwesile o zi budnu." ²³ Be neesi okokoba, neewhe iwo be n'olu risi be, noobolizo ruznurnuznu. ²⁴ Nye risi ogwnu wam nyee ele ogwnu a iwu be kwubna Polu rime hne ele ogwnu wu, be pnja a nhne ma be mahia nhne ele Ju kwno neesi okokoba megidne a. ²⁵ Kpa be knernu a eriri ma be pnja nhne, Polu kanu nye wam neechi otu riwhu ele ogwnu gwuzo pii, "O kwesiri n'iwu o pnja nye Rom nhne, nye be kpege ikpe nhne ojo o mernu?"

²⁶ Nga nye ogwnu wam nurnu a, o znekwnusi nye risi ogwnu kanu a, "Anyu du eli nhne i neeme, nwerukna ka bu nye Rom."

²⁷ Nye risi ogwnu wam znekwnusi Polu sika a, "Kanu m, i bu nye Rom?"

Polu kaa, "Owe."

²⁸ Nye risi ogwnu wam kaa, "M kwuru m agida iwai si me ghoru nye Rom."

Polu kaa, "M bu m nye be murnu lele nye Rom."

²⁹ Ngangam, ele rukna wam noopio o sika Polu ajiji sigbasi a, ogwnu turu nye risi ogwnu nga o nurnu nu Polu bu nye Rom, nu o turu a ijigba.

Polu nu ruwhnu
ele eze-ikpe

³⁰ Nye risi ogwnu piuru o mahia nhne bu ezi oka ele Ju kwno noobno Polu nhne, ke chi boru, o toma Polu ijigba, kanu ele risi arjohna nu kpakara ele eze-ikpe be gbako. O kwupiya Polu, gwuzote a nu ruwhnu be.

23

¹ Polu lebna anya n'esilawuru ele eze-ikpe wam, kaa, "Rumu nda m, ovu m zi snam nu ruwhnu Chiokike kpakara budnu m du tna." ² Nye risi arjohna be kwu

Ananayasi kanu ele gwuzo Polu ndundu be gbog Polu aka n'onu. ³ Polu kanu a, "Chiokike jogbo i aka, ji mkpo be teru nzu. I dazi eli neekpe m ikpe lele kpa iwu kwuru, i noolulu iwu naakaa be gbog m aka."

⁴ Ele rukna gwuzo Polu ndundu kaa, "I naakaja nye risi arjohna Chiokike?"

⁵ Polu saru be, "Rumu nda m, m maam nu o bu nye risi arjohna Chiokike. Be gbaru a n'okwukwo nsog, kaa, 'I kwu nhne ojo megidne nye risi ele ke i.' "

⁶ Nga Polu whnurnu nu agwna ele eze-ikpe wam bu ele Sadusi, ele berere bu ele Farisi, o siwama, "Rumu nda m, m bu m nye Farisi, ele nda m oknani bu ele Farisi. Be kwuyaru m n'ikpe hna kwnornu okwnata mkpoma me nwernu n'olizo n'enwu ke budnu." ⁷ Kpa o kwuru ka, ele Farisi nu ele Sadusi bete nodugbuta, ogbako iznuznu ikpe wam kewa. ⁸ (Kwnornu nu ele Sadusi karu nu ele nwurnu onwu jeezizo n'enwu, enine izi zila, nu enine zila masi, kovu ele Farisi kweru nu eto wam zi.) ⁹ Ogbugbo naala olu k'agida, agwna ele zni iwu ele otu Farisi gwuzoro kwusi oka rikne, kaa, "O za nhne ojo a whnurnu nu rime nwerukna ka, o buru nu enine mibu enine izi kwunu a oka." ¹⁰ Odogbuta wam laru olu k'agida ke mernu ogwnu turu nye risi ogwnu nu be jogdogbu Polu. O nyee ele ogwnu a iwu be zne n'esilawuru be gweme Polu, kwubna a nu rime hne ele ogwnu wu.

¹¹ N'abalj ke sno a, Nyenwe aj gwuzoro n'ehni Polu, kaa, "Ogwnu tuko i, kpa i gbaru akebne m hna nu Jeruselem, bu kpa i jaagba akebne m nu Rom masi."

Be gbaru iznuznu
o gbu Polu

¹² N'osisi, ele Ju gbakoru n'otu gba iznuznu. Be duru risi nu be jeeri wiri mibu nwog nhne obula tem be gbu Polu. ¹³ Be kakwo nri ele rukna eno ele snornu gba iznuznu be gbu Polu. ¹⁴ Be znekwnusi ele risi arjohna nu ele okno badnu, kaa, "A duru risi n'otu nu a jeeri nhne obula tem a gbu Polu. ¹⁵ Kitna, bikno, ji nu ele eze-ikpe ziznenu nye risi ogwnu ele Rom izi, ma o kwuhja Polu, anu mee lele nu anu jaasikwahia nhne bu risi oka. A joogbu a su o vadu hna."

¹⁶ Ninwo rukna nwene rinya Polu nurnu iznuznu wam, o zne bna nu rime hne be bitaru Polu, kanu a. ¹⁷ Polu sukwo otu nye

ogwnu n̄echi otu riwhu ele ogwnu, kan̄ a, “Kwuru nnw̄o ikoro ka znekwnusi nye risi ogwnu, o nwernu nhne ọ jaakan̄ a.”

¹⁸Nye ogwnu wam kwuru a, duzne a n̄ hne nye risi ogwnu z̄i, kaa, “P̄olu nye ikelu sukuru m, kaa me kwuya nnw̄o ikoro ka hne ị z̄i, kwnornu n̄u o nwernu nhne ọ jaakan̄ ị.”

¹⁹Nye risi ogwnu wam t̄oru a n'aka whoga, s̄ikwa a, “K̄ini b̄u nhne ị jaakan̄ m?”

²⁰Ọ kaa, “Ele risi ele Ju kwekotaru n̄u be jaakan̄ ị kwuh̄janu be P̄olu n̄u ruwhnu ele eze-ikpe ekile, be n̄ogho agh̄igho, n̄u ele ikpe jaas̄ikwahia nhne b̄u risi ọka gbas̄iri a.

²¹K̄ovu i bn̄o be ns̄n̄i, kwnornu n̄u nhne n̄u lele nri ele rukna eno jootugwa neese a. Be duru risi n̄u be j̄eeri wiri m̄obu nnw̄o mini tem be gbu P̄olu. Be jikn̄ernu o mee k̄pam, be neese nhne ị jeekpebi.”

²²Nye risi ogwnu wam kaa, “Ọ z̄a nye ị kan̄u n̄u ị tn̄usin̄u m.” O zihala nnw̄o ikoro wam.

Be zizn̄ernu P̄olu znekwnusi Felikisi

²³Nye risi ogwnu wam sukwu ele ogwnu a law̄uru n̄echi otu riwhu ele ogwnu, kan̄u be, “An̄u jikn̄ernu riwhu ele ogwnu law̄uru o zne Sizaria, n̄u ele gba iyinya nri ̄esau, ele ama-ogwnu riwhu law̄uru, be jikn̄ernu o zne n'otnu-ige ke tolu n'abali.* ²⁴An̄u gweya iyinya P̄olu jaagba, an̄u kwuzne a n'udno ke nye ọchichi Felikisi.”

²⁵Nye risi ogwnu wam gba ọkwukwo izi n̄u k̄pa,

²⁶Hite n'aka Kalaudīosi Lisiasi, nyee Nye z̄i Ogwnu, nye ọchichi Felikisi, m bekwulem j̄i.

²⁷Ele Ju nwudn̄ernu nwerukna ka noopio o gbu a, m nurnu m n̄u ọ b̄u nye Rom, m ch̄iri ele ogwnu d̄ohia a n'aka be. ²⁸M piuru m ọ mah̄ia nhne be noobno a, m kwuru a zne n̄u ruwhnu ele eze-ikpe be. ²⁹M whn̄urnu m n̄u ọ z̄a nhne o mernu be jeeji noogbu a m̄obu t̄u a ikelu, nhne be noobno a b̄u nhne gbas̄iri iwu be. ³⁰Nga be kann̄u m n̄u agwa ele Ju naagba iznuznu megidne a, m kpebi o zianu ị ya. M kan̄u ele noobno a nhne be va gwn̄u iwu be megidne a n̄u ruwhnu i.

³¹Ele ogwnu wam mee k̄pa be nyernu be iwu. Be kwuru P̄olu n'abal̄i wam zne Antipatirisi. ³²N'ekile a, ele ogwnu j̄i ọchi hiehna ọro, be sigbasi ele gba iyinya ma be kwuru P̄olu zne. ³³Be kwuru a zne Sizaria, nyee nye ọchichi ọkwukwo izi wam, nyewhete a P̄olu mas̄i. ³⁴Nye ọchichi wam gwn̄u ọkwukwo izi wam, ọ s̄ikwa P̄olu ̄eli o hi. Nga ọ whn̄urnu n̄u ọ hi n̄u Silisia, ³⁵ọ kaa, “M j̄oonu ọnu ị nga ele noobno ị nhne var̄u.” O nyee iwu be b̄ita P̄olu n'obna Er̄odu hne be jeese a nse.

24

P̄olu n̄u ruwhnu Felikisi

¹Nga ọbochi isne whemernu, nye risi ar̄iohna Ananayas̄i n̄u agwna ele okno badn̄u n̄u otu nye n̄ogwnu iwu be kwu T̄etulasi zn̄ernu Sizaria. Be gwuzo n̄u ruwhnu Felikisi, gwn̄uhia nhne be noobno P̄olu. ²Be sukwu P̄olu, T̄etulasi bete noobno P̄olu nhne n̄u ruwhnu Felikisi, kaa, “Nye z̄i Ogwnu, hite n'ochichi ị n̄u ak̄oniche i, a nwernu udno gbu ọkwnu, i mernu aḡida nhne ọma n'̄eli āi. ³A nakweru ka, n'ige ọbula n̄u k̄pakara ọhna āi hite n'ot̄u mmamma a n̄otunu ị. ⁴M ch̄foge m o tuwhu ige i, m naarias̄no i, i gweru ovu ọma ị bn̄o ns̄n̄i n̄u nhne a nookwu ige mat̄i.

⁵“A whn̄urnu nwerukna ka n̄u ọ b̄u nye naakpakna ele badn̄u ̄hni, o noovuya mkpakp̄o n'esilaw̄uru ele Ju n̄u k̄pakara ọwa, ọ b̄u nye risi otu nye Nazarēti. ⁶O piuru o meru Oro Nso āi, a nwudne a. [A piuru o kpe a ikpe lele k̄pa iwu āi kwuru. ⁷K̄ovu nye risi ogwnu Lisiasi var̄u gweru anya rikne d̄ohoru a n'esilaw̄uru āi. ⁸Lisiasi nyee iwu ele noobno nhne va n̄u ruwhnu i.] Ọ b̄uru n̄u ị s̄ikwa a aj̄iji, ị jaamah̄ia hite n'onu a k̄pakara nhne a noobno a.”

⁹K̄pakara ele Ju yisi ọnu noobno P̄olu nhne n̄u ọ b̄u ezi ọka nhne Lisiasi kwuru.

P̄olu ḡoru ọnu a n̄u ruwhnu Felikisi

¹⁰Nye ọchichi wam whenu P̄olu aka, o kwu ọka. P̄olu kaa, “M magw̄u m n̄u ị b̄u nye ikpe ̄eli ka aḡida aw̄ha. M̄kp̄oma n̄ooso m n'onu ọ ḡoru ọnu m n̄u ruwhnu i. ¹¹I jeenwe rikne poh̄ia n̄u ọ k̄akwole nri ọbochi n̄u ̄ebo me zn̄ernu n̄u Jeruselem ọ kp̄o risi ̄eli. ¹²Ele Ju whn̄uge me n̄u nye ọbula

* 23:23 ọtnu-ige tolu n'abal̄i: ọkwukwo ke mb̄om kwuru ige awa ke ̄eto n'abal̄i

nọdogbuta nọ rime Ọro Nso, be whnúge hne me naakpakne mkpọma ele badnụ mọbu n'ọro ọgbako mọbu nọ hne berere nọ rime ẹli-ọhna. ¹³ Be nwée rikne kahja nhne be kwno noobno m nhne. ¹⁴ Kọvu m nookwu ka nọ ruwhnu i, m neekpenu Chiokike ke ele nda aị hite nọ osno apna be karu nọ ọ búo ezi apna. M kweru m nọ kpakara nhne be gbaru n'Iwu Mozizi nọ ọkwukwo ele ọwhnurninya. ¹⁵ M nwernu m otu olile anya nọ Chiokike kpa ele ka nwernu, nọ ele mee mma ma ele ojo jeehi n'ẹnwu lizo. ¹⁶ Kwnornu nọ m nwernu m olile anya ka, m naakpakna ẹhni m ehni ma m nwernu m ovu zị snam nọ ruwhnu Chiokike ma nọ ruwhnu badnụ ige ọbula.

¹⁷ "Agida awha m zfla m nọ Jeruselem, m va gweyanu ele ke m iwai, kwa masi ariohna. ¹⁸ Kpa me neeme ka n'Ọro Nso, be whnurnu m kpa me mezuru mmemem ọbita ẹhni m richna, be whnúge m hne me nọ ele badnụ zị, ọ zá mkpakpo me naakpakne. ¹⁹ Kọvu agwna ele Ju hi n'Esia va zị pii, be n'iwuhuru be kwesiri ọ zị hna nọ ruwhnu i bno m nhne ọ buru nọ o nwernu nhne be ji megidne m. ²⁰ Mọbu ele rukna ka zị hna kahja nhne ojo be piohjaru nọ rime m nga me gwuzoru nọ ruwhnu ele eze-ikpe, ²¹ okwolem otu nhne me kwuru nga me gwuzoru nọ ruwhnu be, 'Anu neekpe m ikpe tna nọ ruwhnu anu kwnornu nọ m kweru m nọ ele nwurnu onwu jeelizo n'ẹnwu bna nọ budnu.' "

²² Felikisi nye magwu nhne gbasiri apna ka, mesni ikpe, kaa, "M jaawa ikpe nga nye risi ọgwnu Lisiasi varu." ²³ O kanu nye ọgwnu wam nęechi otu riwhu ele ọgwnu o legidne Pọlu anya, kọvu o nyee a oghere, kweru ele enyi a znenu a izi.

Pọlu nọ ruwhnu
Felikisi nọ Durusila

²⁴ Nga ọbochi ele wheru, Felikisi nọ nnwerne a Durusila nyerinya Ju varu. O dusi be sukwu Pọlu ma o bno nsni kpa o jookwu nhne gbasiri ọkwnata ovu nọ Karaisi Jizosi. ²⁵ Kpa Pọlu nookwu nhne gbasiri ome mma, badnụ ojikwaru ẹhni a, nọ ikpe ke jaava, ogwnu turu Felikisi, ọ kaa, "Bikno, la kjtna, m joosukwu i nga me nwernu oghere." ²⁶ O leri anya nọ Pọlu jeeny a iwai, o noosukwu a ige ọbula ya nọ a nookwurita oka.

²⁷ Kpa awha lawuru whemernu, Pokjosi Fesitosi gweru onodi Felikisi lele nye

ochichi. Felikisi mernu ma mkpọma so ele Ju n'onu, ọ sigbasi koriri Pọlu n'oro ikelu.

25

Pọlu kweru o zne
nọ ruwhnu Siza

¹ Kpa Fesitosi varu, ke ọbochi ẹto whe-mernu, o hi nọ Sizaria zne Jeruselem. ² Ele risi ariohna nọ ele risi ele Ju bno Pọlu nhne nọ ruwhnu Fesitosi. Be riasno a ³ o menu be nhne oma, o mee ma Pọlu va Jeruselem. Be kwuru kpa kwnornu nọ be gbalam iznuznu o gbu a n'apna. ⁴ Fesitosi kaa, "Pọlu zị n'ikelu nọ Sizaria, m jaalahna pii ige matị. ⁵ Ele risi anu snornu m zne Sizaria bno nwerukna ka nhne ọ buru nọ o mernu nhne ojo."

⁶ Fesitosi dazi ọbochi ẹsato mọbu nri berere, lahna Sizaria. N'ọbochi ke sno a, ọ daziri nọ ngadna ikpe, kaa be kwuya Pọlu. ⁷ Nga Pọlu varu, ele Ju hi nọ Jeruselem varu gwuzoru a ndundu, bete noobno a agida nhne tu ogwnu be nwée rikne gwuzote nkari.

⁸ Pọlu goru onu a, "Ọ zá nhne ojo me mernu megidne iwu ele Ju, mọbu Ọro Nso Chiokike mọbu Siza."

⁹ Fesitosi ma o mee nhne joso ele Ju n'onu, ọ sika Pọlu, "Ọ jaamasị i o zne Jeruselem ma m kpe ji ikpe nọ nhne be noobno i nọ ruwhnu m pii?"

¹⁰ Pọlu kaa, "M gwuzo m nọ ruwhnu ọro ikpe Siza, hne be kwesiri o kpe m ikpe. Ọ zá nhne ojo me mernu ele Ju ke ji n'iwuhuru i magwu. ¹¹ Ọ buru nọ m luluru m iwu, mọbu mee nhne me kwesiri ẹnwu, m kwerulem ọ nwu ẹnwu. Kọvu nọ nhne be noobno m búo ezi oka, ọ zá nye jeenwe rikne kwuru m nyee be, m jeezne nọ ruwhnu Siza."

¹² Fesitosi nọ ele neezni a ezni gba iznuznu, ọ kaa, "Ị karu nọ i jeezne nọ ruwhnu Siza, i jeezne nọ ruwhnu Siza."

Pọlu nọ ruwhnu
Agiripa nọ Benisi

¹³ Kpa ọbochi ele nọ ele wheru, Eze Agiripa nọ nwene a rinya Benisi varu Sizaria va o bekwu Fesitosi. ¹⁴ Kpa be daziri agida ọbochi, Fesitosi kanu eze nhne gbasiri Pọlu, "Ọ zị otu nwerukna Felikisi sigbasiri n'ikelu hna. ¹⁵ Nga me znernu Jeruselem, ele risi ariohna ele Ju nọ ele okno badnụ bnornu Pọlu nhne, kaa, me kpe a ikpe ẹnwu. ¹⁶ Kọvu m kannu m be nọ ele Rom zá neekpe nye ọbula ikpe ẹnwu hna be béle

osno mee ya nū ele noobno a nhne whnūta ruwḥnu nū ruwḥnu, ma o nwernu oghere ɔɔru ɔnu a. ¹⁷ Nga be varu hna, m gbūgele m ɔkwnu, ke chi ɔɔru m daziri nū ɔro ikpe, kaa be kwuya nwerukna wam. ¹⁸ Ele noobno a nhne nwée rikne bno a nhne ɔjo ɔbula me neeche be joobno a. ¹⁹ Kɔvu be nū Pɔlu nɔɔdogbuta nhne gbasiri ɔkwa Chiokike be, nū otu nwerukna rɔwhna a bɔ Jizɔsi, nye nwurnu ɔnu, kɔvu Pɔlu naakaa nū ɔ zi bɔdnu. ²⁰ M maam nhne me jeeme dna ndidna gbasiri ɔka ka, m sɔkwa Pɔlu ma ɔ jaamasɔ a o zne Jeruselem, ma m kpe m a ikpe kwnornu nhne be noobno a. ²¹ Kɔvu Pɔlu karu be bɔta a n'ikelu ma Siza kpe a ikpe. M nyee iwu be bɔta a n'ikelu tem m zizne a ke Siza.”

²² Agiripa kanu Fesitɔsi, “M jeeji nsnɔ m nurnu nwerukna ka.”

Fesitɔsi kaa, “I jɔonu a n'ekile.”

Pɔlu nū ruwḥnu
Eze Agiripa

²³ N'ekile a, Agiripa nū Benisi jiri okne tne eri nū dudugna bnanya ɔro ɔgbako, ma ele risi ele ɔgwu nū ele risi ɔli. Fesitɔsi kaa be kwuya Pɔlu, be kwuya Pɔlu. ²⁴ Fesitɔsi kaa, “Eze Agiripa, nū kpakara ele aɔ nū be zi hna, anu whnurnu nwerukna ka nye kpakara ele Ju zi hna nū Jeruselem dnarnu ikpo gbasiri a nū ruwḥnu m. Be siwama okokoba nū o kwésile ɔ zi bɔdnu neezne nū ruwḥnu. ²⁵ Kɔvu nū m pɔhɔjala m nhne o mernu ke kwesiri be ji kpe a ikpe enwu. ɔ kaa nū o jeezne nū ruwḥnu Siza, m kaa nū m jeezizne a. ²⁶ Kɔvu m nwée m risi nhne me jaagbazu Siza ɔkwukwo gbasiri a. ɔ bɔ nhne mernu me kwuharu a nū ruwḥnu anu, ke kakwo nū ruwḥnu i, Eze Agiripa, ma a dna ndidna ɔka ka, m jeenwe risi nhne me jaagba n'ɔkwukwo. ²⁷ Kwnornu nū m kwésile m o zizne nye ikelu hne me nwée rikne kahja risi nhne be noobno a.”

26

Pɔlu nɔɔgoru ɔnu
nū ruwḥnu Agiripa

¹ Agiripa kanu Pɔlu, “Ka bɔ oghere i nwernu i jookwu ɔnu i.”

Pɔlu dnɔsnima aka a, ɔɔru ɔnu a, ² “Eze Agiripa, m gwnurnu m ɔhni m nye ruwḥnu ɔma nū m jɔɔgoru ɔnu m nū ruwḥnu i tna, hite nū kpakara nhne ele Ju noobno m. ³ Ke kakwo, kwnornu nū i magwu

kpakara omen'ɔli ele Ju nū nhne a kwno nɔɔdogbuta, m naariasno, bikno, nwe ndidi, bnote m nsnɔ n'ɔnu. ⁴ Kpakara ele Ju magwu kpa bɔdnu m zi hite nga me bɔ nwo ikoro. Be magwu hite nū mbom kpa me wuru kpakara bɔdnu m nū rime ɔli m ma nū Jeruselem. ⁵ Be magwu, ɔ buru be jeekwe agba akebne, nū hite nū mbom m bɔ m nye otu siri rikne nū okpukpe aɔ, m bɔ m nye Farisi. ⁶ Kitna, m gwuzogwu m n'ikpe kwnornu nū m nwernu m oilere anya nū mkwina Chiokike kweru ele nda aɔ. ⁷ Ka bɔ mkwina ke Chiokike kweru kpakara nri avurnu nū ɔbo ke aɔ, kpa be neekpenu Chiokike iwhnehnie nū abali. ɔ bɔ kwnornu ɔkwnata ovu ka, Eze Agiripa, nhne ele Ju kwno noobno m nhne. ⁸ Ndaa kpa anu nwée rikne kwe nū Chiokike neeme ele nwurnu ɔnu hi n'enwu lizo?

⁹ “M n'iwḥuru m cheru nū m jeenwe rikne mee nhne megidne rɔwhna Jizɔsi nye Nazareti. ¹⁰ ɔ bɔ nhne me mernu nū Jeruselem. M naharu m rikne n'aka ele risi arɔhna yisi agida ele Chiokike n'ikelu, nga be noogbu be, m yisiri m aka m megidne be. ¹¹ Agida ige m znernu m hite n'otu ɔro ɔgbako ele Ju du berere ta be awḥnḥnu, mee ma be ɔɔnahu rɔwhna Jizɔsi, m wuru okne ɔnuma ke mernu m zne n'ɔli ele berere kpakna be ɔhni.

ɔtuhnasna mkpɔma Pɔlu
(Ernu 9:1-19; 22:6-16)

¹² “Ka bɔ nhne me kwno neezne Damasikosi nū rikne nū iwu ele risi arɔhna. ¹³ N'apna n'esilawuru iwhnehnie, Eze, m whnurnu m okne iwhne kpakpa iwhne ɔhnam hiri n'oligwe mukwasi me nū ele nū me sno. ¹⁴ Kpakara aɔ dna n'ɔli, m nurnu m otu nkɔli kanu m n'ɔnu ele Hiburu, ‘Solu, Solu, ndaa nhne i kwno naakpakna m ɔhni, i nwée rikne gba ɔchi n'igwu.’

¹⁵ “M sɔkwa, ‘I bɔ nyele, Nyenwe aɔ?’

“Nyenwe aɔ kaa, ‘M bɔ m Jizɔsi nye i naakpakna ɔhni. ¹⁶ Lizo, gwuzoru n'ɔchi i lawuru. M mernu m ma i whnu m anya, ma m hɔhia m ji buru nye izi m, i jaakanu ele berere nhne i whnurnu tna, nū nhne me jeegesi i nū ruwḥnu. ¹⁷ M jɔɔdohia i n'aka ele Izireli ma n'aka ele buo ele Ju ele me jeezizne i. ¹⁸ M jeezizne i ma i kpume anya be, mee be hi n'ɔchichiri bna n'iwḥne, hite nū rikne Ekwensu tɔhnasna hne Chiokike zi. Ngam, Chiokike jaagbaru be mmehie be, ma be nwehja oghere n'esilawuru ele

Chiokike bɪtaru nsɔ hite n'ɔkwnata ovu nɔ me.'

Pɔlu tɔnrnu ɔtɔntnu ɛrnu a

¹⁹ "Eze Agiripa, m mɛne m risi rikne n'ɔwhnurninya wam hiri n'oligwe va. ²⁰ Hite nɔ rime Damasikosi, Jeruselem nɔ kpakara Judiya, dɔ ele bɔo ele Ju, m kpɔru m okwo be hi nɔ nhne ojo be tɔhnasna, vakwnusi Chiokike, mee nhne neegesi nɔ be hiri nɔ mmehie be whɔya. ²¹ Ka bɔ nhne mernu ele Ju nɔwɔwuru m n'Orɔ Nsɔ, ma be gbu m. ²² Kɔvu Chiokike yinu m aka dɔ tna, m gwuzo m hna naagba akebne nyee ele ezi nɔ ele matɪ. Nhne me nookwu bɔ nhne ele ɔwhnurninya nɔ Mozizi kwuru jeeme. ²³ Be karɔ nɔ Karajisi jaatariri awhnɔwhnu, kɔvu ɔ jɔobu nye mbɔm jeehi n'ɛnwu lizo, gesi ele Ju iwhne ke ɔznohia ma ele bɔo ele Ju."

²⁴ Kpa Pɔlu zi nɔogoru ɔnu a kpa, Fesitɔsi gweru okne nkɔli si okokoba, kaa, "Pɔlu, ɛra naachna i, okne ɔmumu ɔkwukwo i neeme ɛra naagba i."

²⁵ Pɔlu kaa, "O zɔ ɛra naagba m, Fesitɔsi Nye zi Ogwnu. Nhne me nookwu bɔ ezi ɔka nɔ ɔka nye anya dnornu. ²⁶ Eze, i magwɔ kpakara nhne me ji m ɔnu nookwu. M magwɔ m nɔ i magwɔ kpakara be, kwnornu nɔ ɔ zɔ nhne be mernu nɔ hne zi mgwɔgwa. ²⁷ Eze Agiripa, i kwegwu nɔ nhne ele ɔwhnurninya kwuru? M magwɔ m nɔ i kwegwu."

²⁸ Agiripa kanɔ Pɔlu, "N'ige matɪ ka, i nwernu rikne mee m bɔru nye kweru nɔ Karajisi?"

²⁹ Pɔlu sarɔ a, "N'ige matɪ mɔbu ke kwu, okpukpe m hne Chiokike zi bɔ ma ji nɔ kpakara ele noobno m nsnɪ tna bɔru nhne me bɔ, ɔ bɔo n'ijigba ka."

³⁰ Eze nɔ nye ɔchichi nɔ Bɛnisi nɔ kpakara ele nɔ be dazɪ lizo. ³¹ Be whɔga, zne nookwu n'ɛsilawuru be, be kaa, "O zɔ nhne ojo nwerukna ka mernu be jeeji gbu a mɔbu tɔ a ikelu." ³² Agiripa kanɔ Fesitɔsi, "O bɔru nɔ nwerukna ka kwɔle nɔ ɔ jeezne nɔ ruwhnu Siza, be znernu sigbasi a, ɔ la."

27

Pɔlu kɔwɔru ɔgbo zne Rom

¹ Nga be kpebiri nɔ a jeezne Itali, be gweru Pɔlu nɔ agwna ele ikelu berere yisi

n'aka otu nye nɛchi otu riwhu ele ɔgwɔn ruwhna a bɔ Jilɔsi, nye ɔgwɔn ele otu ɔgositosi. ² A bna ɔgbo hite n'Adiramitium ma a zne n'apna ɛli Esia, a kɔwɔru ɔgbo zne. Arɔsitakosi nye Tɛsalonika n'ɛli Masidonia snornu aɪ.

³ Ke chi bɔru, a dɔ Sajdoni. Hite n'ovu ɔma, Jilɔsi sigbasi Pɔlu o zne whnɔ ele enyi a, be nyee nhne zi a mkpa. ⁴ A hite nɔ pji zne, kɔvu ruwhere neewhegidne aɪ, a kɔwɔru ɔgbo whe aznɔ ɛli ɔhia ɛsilawuru Sajporosi. ⁵ A kɔwɔwe osimini Silisia nɔ Pamfilia, vadu Mira nɔ rime Lisia. ⁶ Nye nɛchi ele ɔgwɔn whnɔru otu ɔgbo hi nɔ Alɛkizandaria ke neezne Itali, o yisi aɪ n'ɔgbo wam. ⁷ A kɔwɔru wɔhnɛrne agɪda ɔbochi, hite nɔ nhne osi rikne a vadu n'ɛli Sinidusi, ruwhere kwɛle a zne nɔ ruwhnu, a kɔwɔru ɔgbo whe aznɔ ɛli Kiriti whe Salimone. ⁸ A nɔokwo ɔgbo nɔ ngeri ɛli. Hite nɔ nhne osi rikne a dɔ hne be kwu "Onu Mini Udno," ke zɔ ikere nɔ ɛli-ɔhna Lasia.

⁹ Kpa a tuwhuru agɪda ige, a whnɔru nɔ ɔ kɔwɔ ɔgbo kɪtna nɔ lele nhne aghɔm, kwnornu nɔ ɔbochi Okpusni Mmehie* gawhelem. Pɔlu zni be ezni, ¹⁰ "Ele nwe m, m whnɔru m nɔ izne mini aɪ ka hite kɪtna jɔoburu nhne aghɔm, ivu nɔ ɔgbo joolulu, ma bɔdnu ele badnu." ¹¹ Kɔvu nye nɛchi ele ɔgwɔn gnernɔ nsnɪ nhne nye nɔokwo ɔgbo nɔ nye nwe ɔgbo kwuru karɔ nhne Pɔlu kwuru. ¹² ɛli ngeri osimini wam bɔo ɔma ɔ daziri n'ige okirika, agɪda ele kakwo kweru be kɔwɔma ɔgbo bna osimini ma be zne Fonikisi. Hna bɔ ɔnu mini n'ɛli Kiriti ke keteru ruwhnu nɔ nkala lawuru nɔ ɔdidna ɛhnam.

Abaka-mini osimini

¹³ Ruwhere matɪ hite nɔ ɛli ɛli bete neewhe, ele rukna wam neeche nɔ be jeeme kpa be kwuru, be dɔlizo nkno ɔgbo kɔwɔru ɔgbo neezne nɔ ngeri Kiriti. ¹⁴ O gbɔle ɔkwɔn ruwhere siri rikne be kwu rugwu ɔbosi ɛhnam bete ewhe hite n'ɛli ɔhia ɛsilawuru wam. ¹⁵ O whekwasɪ ɔgbo wam, a nwɛɛ rikne knekwali ɔgbo wam, a sigbasi a ma ruwhere vuru a neezne. ¹⁶ A kɔwɔru ɔgba whe aznɔ ɛli ɔhia ɛsilawuru matɪ be kwu Kauda. O rarɔ ɛhni o vubna ɔgbo matɪ aɪ nɔ rime ɔgbo aɪ. ¹⁷ Nga be vuru ɔgbo matɪ wam, be gweru eriri knegidne

* 27:9 ɔbochi Okpusni Mmehie mɔbu ɔwhaji-ɛli ɔkwukwo ke mɔm kwuru ɔbochi ovu ɔnu

ogbo aṣ gburugburu. Be nṣotu ogwnu ọ zṣi be dnabna nṣ rime rṣzna rṣto nṣ ngeri Libiya, be gwedna bala ogbo, sigbasi ogbo ma ruwhere vuru a neezne. ¹⁸ Okne abaka-mini bete ewhe, ke chi ṣṣru be bete nootuwṣhu ivu zṣi n'ogbo nṣ rime mini. ¹⁹ N'ṣbochi ke sno a, be gweru aka be tṣbna nhne be ji nṣokwo ogbo osimini. ²⁰ Agṣda ṣbochi, a whnṣna eṣnam mṣbu mṣṣ, ruwhere zṣi kṣriri neewhesi rikne. A nwṣma ntṣkwasi ovu nṣ o nwernu nye be jṣoznohia.

²¹ Ele rukna wam dazṣ agida ṣbochi, rṣle wiri, Pṣlu gwuzoru nṣ ruwhnu be, kaa, "Ele nwe m, anṣ bnṣne nsṣi nhne me kwuru, a znṣkele ṣkwohala ogbo hite nṣ Kiriti, a znṣkele owṣhu wṣhu kpakara nhne ka. ²² Kitna, anṣ nwe ovu siri rikne, ọ zṣa nye ṣbula n'esilawṣru anṣ jootuwṣhu bṣdnu a, okwolem ogbo joowṣhu. ²³ Kwnornu nṣ enike izi Chiokike nye nwe m, nṣ nye me neekpenu gwuzoru nṣ ngeri m abalṣ tna. ²⁴ Ọ kaa, 'Pṣlu, ogwnu tṣ i, i joogwuzorṣri nṣ ruwhnu Siza, Chiokike hite n'oru a nyenem ji kpakara bṣdnu ele ji nṣ be zṣi n'ogbo.' ²⁵ Ele nwe m, anṣ nwe ovu siri rikne, kwnornu nṣ m kwnatarnṣ m Chiokike mkpṣma nṣ o jeeme kpa ọ kanṣ m. ²⁶ Kṣvu a jaakpṣtasi n'otu ṣli ṣhia esilawṣru n'osimini."

Ogbo wam kpuru

²⁷ N'ṣbochi ke nri nṣ ṣno n'abalṣ, abaka-mini noovughari aṣ nṣ osimini Adiratiki. N'esilawṣru abalṣ ele nṣokwo ogbo neeche nṣ a zṣi ndṣndu ngeri ṣli. ²⁸ Be gwedna eriri whnṣ nṣ mini zṣi otu riwṣhu nṣ nri lawṣru rula ṣli ṣli, ige matṣ be tṣ kwno a berere whnṣ nṣ ọ bṣ nri tolu. ²⁹ Be nṣotu ogwnu n'ogbo aṣ jṣokpṣtasi nṣ rugwu, be gwedna nkno ṣno hite n'aznṣ ogbo, neekpe okpukpe ma iwhne whṣya. ³⁰ Ele nṣokwo ogbo noopio ma be gbawṣhu n'ogbo, be gwedna ogbo matṣ nṣ mini nṣogṣho aghigho lele be neezne bṣta nkno nṣ ruwhnu ogbo. ³¹ Kṣvu Pṣlu kanṣ nye nṣechi ele ogwnu nṣ ele ogwnu, "Ọ bṣru ele nṣokwo ogbo dṣzṣila nṣ rime ogbo, be jṣoznohia anṣ." ³² Ele ogwnu wam gbubi eriri knegwu ogbo matṣ wam, sigbasi a, o wheru zne.

³³ Kpa chi nṣobo, Pṣlu rṣasno be ri wiri, "Anṣ neese ka bṣ nri ṣbochi nṣ ṣno, anṣ rṣle nhne ṣbula kpakara ige ka. ³⁴ Bikno, anṣ ri wiri, ọ zṣi mkpa ma anṣ zṣri bṣdnu, otu rukeri-ize anṣ jaadnahala nṣ risi anṣ." ³⁵ Kpa o kwukworu ka, Pṣlu gweru

brṣdi, tṣnu Chiokike mmamma nṣ ruwhnu kpakara be, nyawa a, bete neeri. ³⁶ Be yisi eṣni, nye ṣbula n'esilawṣru be ri wiri. ³⁷ A zṣi riwṣhu badnṣ lawṣru nṣ nri esau nṣ isunu nṣ rime ogbo. ³⁸ Kpa be rikworu wiri, be tṣbna kpakara iṣkpa zṣi n'ogbo ma ogbo zṣri ewheke n'olu mini.

³⁹ Nga chi ṣṣru, ele nṣokwo ogbo mṣa ṣli ka, kṣvu be whnṣru otu ṣnu mini rṣzna rṣzna, be kaa, ọ bṣru o jeekwe omume be jṣokwo ogbo n'olu rṣzna. ⁴⁰ Be gbuhala nkno, sigbasi ọ dnabna nṣ rime osimini, be kneme eriri kne nhne be jeji ọ kwṣ ogbo. Be gwelizṣ bala nṣ ruwhnu ogbo, ma ruwhere whewasṣ a nṣ ruwhnu, be neezne nṣ mkpomkpo ṣli. ⁴¹ Ogbo dnakwasṣ olu rṣzna, mii nṣ rṣzna, ruwhnu ogbo takwnṣi nwṣe rikne whṣya, aznṣ a gbaja mpekele mpekele hite n'abaka-mini. ⁴² Ele ogwnu piuru ma be gbṣ kpakara ele ikelu, ọ zṣi otu badnṣ gwṣ mini gbawṣhu. ⁴³ Kṣvu nye neechi ele ogwnu piuru ọ bṣta Pṣlu bṣdnu, kwṣle be mee kpam. Kṣvu ọ kanṣ kpakara ele rukna wam ele marṣ ọ gwṣ mini be dnabna mini, beru ṣsno gwuru mini zne mkpomkpo ṣli. ⁴⁴ Ọ kanṣ ele berere snornu be, knernṣ aka n'isisi mṣbu mpekele ogbo, kpakara aṣ mernu kpa dṣ olu ṣli.

28

N'ṣli Malṣta

¹ Nga a dṣru n'ṣli n'udno, a nṣru nṣ ṣli ṣhia esilawṣru wam be kwṣ a Malṣta. ² Ele nwe ṣli wam gesiri aṣ ovu ṣma k'agida, kpa mini noozo, iyi nṣotu, be kpawṣsi bṣkwṣ kwnornu aṣ. ³ Pṣlu chṣkota nkala isisi nṣotubna be nṣ rime bṣkwṣ, otu okpu-ṣli bṣkwṣ chṣhiaru gbakwnsiri Pṣlu n'aka. ⁴ Ele nwe ṣli whnṣru nwe agwṣ wam gbakwnsiri Pṣlu n'aka, be kwṣ n'ṣni be, "Nwerukna ka bṣ nye noogbu badnṣ, ọ bṣ n'ezṣ nṣ ọ whṣyaru nṣ rime ogbo, nhne oṣo a noosno a." ⁵ Kṣvu Pṣlu kpabna agwṣ wam nṣ rime bṣkwṣ. Ọ zṣa nhne mernu a. ⁶ Be neese, neele anya nṣ ọ jaaza, mṣbu dna n'ṣli nwṣma. Be se gbṣ ṣkwṣ, ọ zṣa nhne bṣo ṣma be whnṣru, be gbanwo mkpṣma be kaa, "Ọ bṣ chi."

⁷ Hne zṣla ikere bṣ agida ṣli nye risi ṣli wam be kwṣ Pubiliṣi. O kwubnanyarnṣ aṣ nkari, ṣbochi eto a zṣi n'ṣro lele ele izne. ⁸ Nda Pubiliṣi dnanyi ṣli naariṣa eṣni igbugbu ogori nṣ rṣwhṣ ṣwuwu. Pṣlu zne

nụ rime ọro hne ọ zị, kpenu a okpukpe, tükwasi a aka a lawuru, gwọ a. ⁹ Nga ka mernu, kpakara ele berere n'eli wam naarja ẹhni igbugbu varu, Pọlu gwọ kpakara be. ¹⁰ Be nyee aị agida nkesi, nga a bnarụ ọgbo panịzo izne mini aị, be nyee aị agida nhne zị aị mkpa.

Hite nụ Malịta dụ Rom

¹¹ Ke ẹnwa ẹto wheru, a kwọru ọgbo hi nụ Alẹkizandaria be kwu “Rumu Ejima.” Ọgbo ka daziri hna n'okirikira. ¹² A vadu ẹli Sirakosi daziri pii ọbochi ẹto. ¹³ Hite nụ pii, a kwọru ọgbo zne ẹli Regium, ke chi a ọru, ruwhere bete neewhe hite nụ ẹli ẹli, n'ọbochi lawuru a vadu ẹli Puteoli. ¹⁴ A whnrnu agwna rumu nda, be riasno aị daziri otu ikwezu pii. Ka bu kpa a jiri vadu Rom. ¹⁵ Rumu nda ele zị nụ Rom nrnu nhne gbasiri aị, be va hne zị ikere lele Ahia Apjusi nụ Ọro Ẹto Ele Izne, kwnusi aị. Nga Pọlu whnrnu be, ọ tunu Chiokike mmamma, mesi mkpoma rikne.

Pọlu nụ rime Rom

¹⁶ Nga a vaduru Rom, be kweru Pọlu wuru ke a ichne ya nụ nye ogwnu neese a.

¹⁷ Kpa ọbochi ẹto wheru, Pọlu sukwukọta ele risi Ju ikwu. Nga be gbakoru, ọ kanu be, “Rumu nda m, ọ bu n'ezi nụ ọ zá nhne ojo me mernu megidne ele ke aị mọbu omen'eli a nahjaru n'aka ele nda aị, be mernu m nye ikelu nụ rime Jeruselem, gweru m nyewhete n'aka ele Rom. ¹⁸ Be sịkwaru m ajiji, be piuru ọ sigbasi m kwnornu nụ be whnrnu nụ ọ zá nhne ojo me mernu ke kwesiri ẹnwu. ¹⁹ Nga ele Ju kwéle, be mernu m, m kaa nụ m jeezne nụ ruwhnu Siza, ọ bu n'ezi nụ ọ zá nhne me noobno ele ke m. ²⁰ Ọ bu nhne me kwno pio ma me nụ anu kwurita ọka, kwnornu be turu m ijigba ka kwnornu nụ nhne wam kpakara ele Izireli neele anya a.”

²¹ Be saru Pọlu, “Ọ zá ọkwukwo izi ọbula a whnrnu hite nụ Judiya gbasiri i, ọ zá rumu nda aị vuyaru ọtutnu mọbu ọka ojo ọbula gbasiri i. ²² Kọvu a jọonu nhne i jookwu, kwnornu nụ kpakara ele badnụ nookwu ọka megidne otu wam i noosno.”

²³ Be nụ Pọlu yi igba, agida be varu n'ọbochi wam hne Pọlu zị. Hite n'osisi dụ abalı ọ znirni be izi ọma ẹli-eze Chiokike. Ọ gbalı ma be jeekweru nhne gbasiri Jizosi. Pọlu kanu be kpakara nhne be gbaru n'Iwu Mozizi nụ nhne ele ọwhnrninya gbaru

n'okwukwo nsọ. ²⁴ Agwna be kweru ikwu-ọnu a, kọvu ele berere kwéle. ²⁵ Kpa be naala, okewa ziri n'esilawuru be, Pọlu kwuru otu nhne ka, “Enine Nsọ kwuru nkarı hite n'onu Azaya nye ọwhnrninya nyee ele nda anu,

²⁶ “Zne kanu ele ka, Anu jaazi nọonu kpọi, kọvu anu jọoghohia. Anu jaazi neele anya, kọvu anu jọowhnu ọsno.

²⁷ Kwnornu ovu ele ka zı rinya,

nsnı nynornu be,
anya be kpuru isni,
ọ zı be whnu n'anya be,
nsnı be nrnu,
echiche be ghohia, be tuhnasna mkpoma,
m gwọ ẹhni igbugbu be.”

²⁸ Pọlu kwukwo ọka a, kaa, “Anu mahia nụ ọznohia Chiokike bu nhne be gwezenu ele buo ele Ju. Be jooono nsnı.” [²⁹ Kpa Pọlu kwukworu ọka, ele Ju la, nọdogbuta n'anya rikne n'esilawuru ẹhni be.]

³⁰ Awha lawuru Pọlu wuru n'oro ke a, nọkwu ọgwo ọro, nanabnanya kpakara ele naavakwnusi a. ³¹ Ọ kpọ okwo izi ọma ẹli-eze Chiokike, zni nhne gbasiri Nyenwe aị Jizosi Karaısi hite n'onu rikne, ọ zá nye noobnosni a.

Okwukwo izi Pọlu
gbaznennu

Ele Rom

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Okwukwo izi Pọlu gbaznennu ele Rom bu ma be jiknenu o nabnanya Pọlu nu Rom. Echiche a bu ma o rnu ernu n'esilawuru be ige matj, hite n'oyi aka be, o zne Sipeni. Okwukwo izi ele Rom neegesi kpa Chiokike noogwunu ele badnu ele ikpe mana, mee ya nu be ziri n'udno. Chiokike mernu ele badnu nu a ziri n'udno hite n'okwnata mkpoma ke zi nu Jizosi Kara isi. Nye Kara isi obula nwernu udno kwnornu nu Chiokike mernu badnu nwernu ehni a, whoga nu rikne ke mmehie nu enwu. Pọlu kwuru nu ele Ju nu ele buo ele Ju nwernu igwe n'oru Chiokike hite nu Jizosi Kara isi.

Nhne zi n'okwukwo ka

Opanizo (1:1-17)

Oznohia hite nu mmehie zi mkpa (1:18---3:20)

Apna Chiokike kwnornu oznohia (3:21---4:25)

Budnu ikne nu rime Kara isi (5:1---8:39)

Izireli zi nu mmuma Chiokike (9:1---11:36)

Agwa nye Kara isi (12:1---15:13)

Okwukwo nu obekwu ikwu (15:14---16:27)

¹ Mawa Pọlu, nye izi Kara isi Jizosi, nye Chiokike sukwuru, ma m buru m nye izi Jizosi, hohia masi a ma m buru m nye zni izi oma a, naagba okwukwo izi ka. ² Ka bu izi oma Chiokike kweru mkwna ogologo ige wheru ewhe hite n'onu ele owhnurninya, lele kpa be gbaru a n'okwukwo nsọ. ³ Izi oma ka gbasiri Nnwọ a, Nyenwe a Jizosi Kara isi, nye ghoru badnu, be mw a n'avnurnu Devidi. ⁴ Chiokike gesiri nu Jizosi Kara isi bu Nnwọ a, nga o mernu o hi n'enwu lizo hite nu rikne ke Enine Nso. ⁵ Hite n'aka a, Chiokike nyernu aji oru o buru ele izi kwnornu Kara isi, ma a sukwu kpakara mba ma be kweru nu ya, bno a masi nsni. ⁶ Kpakara anu ele zi nu Rom, zi n'esilawuru ele Chiokike sukwuru ma be buru ke Jizosi Kara isi. ⁷ M naagbanu anu ele zi nu Rom okwukwo, ele Chiokike whnurnu n'anya, sukwu ma be buru ele ke a,

Oru nu udno ke Chiokike Nda aji nu Nyenwe aji Jizosi Kara isi dazinu anu.

Okpukpe otu mmamma

⁸ Ke mbom, m nootonu Chiokike mmamma hite nu Jizosi Kara isi kwnornu anu, nu okwnata mkpoma anu gazuru owa.

⁹ Chiokike, nye me ji kpakara mkpoma m naakwanu, hite n'okpo okwo izi oma Nnwọ a, bu nye akabne m, nu m neechenwanya anu ige obula. ¹⁰ Ige obula me neekpe okpukpe, m noorio Chiokike ma hite n'echiche oma a, o nyee m oghere me wa lekasi anu.

¹¹ Kwnornu nu m pioru m o whnu anu anya ma me nu anu keru ngozi ke enine, ke jeeme anu gwuzosi rikne. ¹² Ke bu me wa, a kasirita ehni aji oву, okwnata oву m jaakasi anu oву, okwnata anu jaakasi m oву. ¹³ Rumu nda m, m pioru anu mahia nu agida ige, m pioru m o wa lekasi anu, kovu m nwee m rikne du kitna. M pioru m o rihia mkpuru oву n'esilawuru anu lele kpa me rihiaru mkpuru oву n'esilawuru ele buo ele Ju. ¹⁴ Kwnornu nu m ji m kpakara ele badnu ogwo okpo okwo izi oma, ma ele Giriki, ma ele buo ele Giriki, ele nwernu akọ, ma ele nwee akọ. ¹⁵ Ke bu nu o zi m mkpa o zni anu ele zi nu Rom izi oma.

Ikner nema ke izi oma

¹⁶ Iwhnerne izi oma ka za nootu m, o bu rikne Chiokike du oznohia kpakara ele kweru, ele Ju ke mbom, nu ele buo ele Ju. ¹⁷ Kwnornu nu ome mma ke Chiokike whuyaru iwhne n'izi oma, hite n'okwnata oву du okwnata oву, lele kpa be gbaru a n'okwukwo nsọ, "Nye mee mma jeehi nu okwnata oву a ziri budnu."

Onuma Chiokike
megidne badnu

¹⁸ Kwnornu nu oву owe ehni Chiokike hiri n'oligwe whuya iwhne megidne kpakara ele ma Chiokike, ele hi nu risi rikne aruru-eli be naakpagidne ezi oka. ¹⁹ Chiokike neewe ehni megidne be, kwnornu nu nhne be kwesiri o mahia gbasiri Chiokike whuyaru iwhne. O bu Chiokike n'iwhuru a gesiri be ehni a. ²⁰ Hite n'okike owa, nhne be whnu anya gbasiri Chiokike, nu rikne a zi okwnukokwunu, nu oyiyi a zi nsọ bu ke badnu whnurnu anya, be whnurnu be nu kpakara nhne Chiokike keru, ke bu nu badnu nwee nhne o ji gonahoru ehni a.

²¹ Be marnu Chiokike, kovu be nyene a igwugwu kwesiri a, be tu mmamma, kovu echiche be bu nhne etekne, mkpoma iwhnirniwhno be jihiaru n'ochichiri. ²² Be ka

nụ be bụ ele nwernu akoniche, be bụ ele iwhnirniwhno. ²³ Tnụnuma be jaakwanụ Chiokike ke nwụ ọnwu, be ọkọpo risi ẹli nyee nhne be ọniornu ọpniọ lele badnụ ke ọnonwu ọnwu, nụ ọnonu, nụ anọhia nụ agwọ.

²⁴ Chiokike gweru be nyewhete n'aka nhne zila rịchna hite nụ ome nhne ovu ojo be piornu, be gweru ẹhni be mee nhne tū iwhnerne n'esilawuru ẹhni be. ²⁵ Be gweru aghalaghala gbanwo ezi ọka Chiokike, be ọkọpo risi ẹli nyee nhne be keru eke tnụnuma nye keru nhne n'iwhuru a, nye nwe ọznarni ọkwnukokwnu. Amj̄m.

²⁶ Kam kpayarū, Chiokike nyernu be n'aka ome nhne tū iwhnerne. Ele rinya gharū o mee nhne lele kpa omen'ẹli omekorita nyerukna nū nyerinya z̄i, be be neemekorita. ²⁷ Kpam masi, ele rukna sigbasiri ọ dnanyi ẹle rinya, be naadnanyitaru ẹhni be. Be neeme nhne tū iwhnerne n'esilawuru be, be naata awhnūwhnu nhne ojo be mernu.

²⁸ Kpa be kwéle ọ marnū Chiokike nū mkpoma be, Chiokike nyewhete be n'aka ovu ruru ọru, ma be mee nhne be kwésile o mee. ²⁹ Aruru-ẹli z̄i ọdo nū ọdo jih̄jaru mkpoma be, mmehie, ọwho-anya, okne nhne ojo, ntaknarnama ovu, ogbu badnū, ọlu ogwnu, aghigho, nū osno irno, ozno izno. ³⁰ Ele naakaja ẹhni be, be snornu Chiokike irno, ele s̄ọ anya, ele noolu ọnu, ele neecheh̄ja apna ikne kpa be jeeme nhne ojo, ele z̄a noobnonu ele m̄urnu be nsni, ³¹ ele nwéle ọghohia, ele z̄a naab̄ita ọgba-nj̄o-ẹhni, ele nwéle ovu ọma, ele z̄a ọnodonu ele berere obirizi. ³² Be magwū nū iwu Chiokike kwuru nū ele neeme nhne ojo ka ọjonwu ẹnwu, ọ búo nū be neeme nhne ele ka kp̄oi, k̄ovu be naadas̄inu ele neeme nhne ele ka n'ikwnu.

2

Ikpe z̄i snam ke Chiokike

¹ J̄i badnū, i nwéle rikne gonahoru ẹhni j̄, j̄i nye neekpe nye berere ikpe, kwnornu nū hne j̄ z̄i neekpe nye berere ikpe b̄u hne ikpe z̄i naama j̄, kwnornu nū i neeme otu nhne wam. ² A magwū nū Chiokike neekpe ikpe z̄i snam nū risi ele neeme kpakara nhne ka. ³ J̄i badnū etekne ke neeme nhne ke i kwno neekpe ele berere ikpe, i che nū i jaagbanahoru ikpe Chiokike sa? ⁴ M̄obu i neeledna okne ovu ọma Chiokike anya,

nū ọnabnanya a, nū ogologo ọsnuta ovu a? N'ez̄i, Chiokike neemenu i nhne ọma ka ma o dubna i nū ọtuhnasna ovu. ⁵ K̄ovu hite nū ovu rikne nū ovu kwéle ọbniaji j̄, j̄ naab̄itanu ẹhni j̄ awhnūwhnu ke kakwo n'ọbochi ovu owe ẹhni Chiokike nū okpume ikpe a z̄i snam. ⁶ Chiokike ọkoku nye ọbula ogwo lele kpa ẹrnu a jiri z̄i. ⁷ Ele gwuzosi rikne neeme nhne ọma, noopio igwugwu nū ọsobisi, nū nk̄oli b̄udnu, Chiokike jeenye be b̄udnu kwó okwo. ⁸ K̄ovu, ele noopio nhne ke aka be, ele kwéle ezi ọka, ele noosno nhne ojo, Chiokike ọjowukwasi be ovu owe ẹhni a nū ọnuma a. ⁹ Okne awhnūwhnu nū nhne igbugbu jaaz̄inu kpakara ele neeme nhne ojo, ke m̄b̄om ele Ju, ma ele búo ele Ju. ¹⁰ K̄ovu igwugwu, ọsobisinu nū udno jaaz̄inu nye ọbula neeme nhne ọma, ke m̄b̄om ele Ju, nū ele búo ele Ju. ¹¹ Kwnornu nū Chiokike z̄a neele badnū anya nū ruwhnu.

¹² Kpakara ele mernu mmehie hne be nwéle Iwu Mozizi ọjonwu hne Iwu z̄ila, ele mehieru hne Iwu z̄i, Iwu jeekpe be ikpe. ¹³ Ọ búo ele ọnonu Iwu b̄u ele z̄i snam nū ruwhnu Chiokike, k̄ovu ele neeme nhne Iwu kwuru. ¹⁴ Nga ele búo ele Ju ele nwéle Iwu hiri n'ovu be mee nhne Iwu kwuru, kam b̄unu be Iwu, ọ b̄u n'ez̄i nū be gwéle Iwu. ¹⁵ B̄udnu be neegesi nū be gbagwū Iwu n'ovu be, ovu be naagban̄u be akabne, noobno be nhne, m̄obu ọnogomanu be. ¹⁶ Ka ọjobu n'ọbochi Chiokike jeekpe nhne tugwaru otugwa ke badnū ikpe, hite n'aka Karaisi Jiz̄osi lele kpa izi ọma me neezni kwuru.

Ele Ju nū Iwu

¹⁷ I noosukwu ẹhni j̄ nye Ju, ọnotukwasi ovu n'Iwu, neeji Chiokike naanya risi. ¹⁸ J̄ magwū echiche a, i nahoru nhne ke kakwo mma, kwnornu nū i m̄uh̄iaru a n'iwu. ¹⁹ J̄ kwnatarū ovu nū i b̄u nye noodu nye isni, iwhne ele z̄i n'ọchichiri, ²⁰ nye neezni ele iwhnirniwhno nhne, nye neezni r̄umu tak̄iri nhne, nye nwegwu akoniche zuru ozu, nū ezi ọka. ²¹ J̄i nye neezni ele berere nhne, i zn̄ ẹhni i nhne sa? I neezni ọ z̄a nye znu buznu, j̄i n'iwhuru i zn̄ buznu sa? ²² J̄ kaa, “Ọ z̄a nye mee ọyi,” j̄iwa, i méé ọyi sa? I snornu chi berere irno, k̄ovu i zn̄ buznu nū ruwhnu renwu? ²³ J̄i nye ji iwu Chiokike noolu ọnu, ọ b̄u j̄ z̄a neeme Chiokike nhne iwhnerne hite n'olulu iwu a? ²⁴ Lele kpa be gbarū a n'ọkwukwo ns̄o, “Ele búo ele Ju

naakaja rẹwhna Chiokike kwnornu anụ ele Ju.”

²⁵Ọ bụru nụ ị bịtá iwu, ọkpa nka ị bụ nhne, kọvu ọ bụru nụ ị bítage iwu, ọkpa nka ị bụ nhne etekne. ²⁶Ọ bụru nụ ele búo ele Ju be kpáge nka, bítá Iwu, be jeegweru be lele ele be kparụ nka. ²⁷Nye be kpáge nka n'anọ-ẹhni kọvu ọ bítaru Iwu jaama ị ikpe, jị nye nwegwu Iwu be gbarụ n'ọkwukwo nụ nye be kparụ nka, kọvu ị zá naabíta Iwu. ²⁸Badnụ búo nye Ju n'anọ-ẹhni kpọi, ọkpa nka búo masị ke anọ-ẹhni kpọi. ²⁹Nye Ju n'ezí bụ nye Ju n'ovu. Ọkpa nka bụ ke be kparụ n'ovu hite n'enine Chiokike, ọ búo n'Iwu be gbarụ n'ọkwukwo. Ọznarni badnụ wam híge n'aka badnụ, kọvu n'aka Chiokike.

3

Chiokike kwesiri

ọ kwnata ovu

¹Kini bụ nhne ele Ju nwernu kakwo ele búo ele Ju? Ọ zị mbnarna zị nụ ọkpa nka? ²Ówe! K'agída n'apna ọbula. Ke mbom, Chiokike nyernu ele Ju ikwu-ọnu a. ³Ọ bụru nụ agwna be nwée ọkwnata ovu? O jeeme Chiokike bụru nye kwésile ọ tükwasi ovu? ⁴Ọza rja rja! Chiokike jọburiri nye ezi ọka, ọ bụbedi nụ kpakara badnụ jọburu ele aghalaghala. Lele kpa ọkwukwo nsọ kwuru, “Ma ị gesi nụ ị bụ nye nookwu ezi ọka, ikpe jáama ị nga be neekpe ị ikpe.”

⁵Ọ bụru nụ a mernu nhne búo ọma, ke jeegesi ome mma Chiokike ke zị snam, kịni bụ nhne a jookwu? Nụ Chiokike mernu nhne ojo nụ ọ ta aị awhnụwhnu nụ ovu owe ẹhni sa? (M nookwu lele badnụ etekne.) ⁶Ọza rja rja! Ọ bụru nụ Chiokike búo nye mee mma, ndaa kpa o jeeji kpe ọwa ikpe? ⁷Ọ bụru nụ aghalaghala m jeenye Chiokike igwugwu hite nụ ome ezi ọka a whuya iwhe, ndaa kpa be jaama m ikpe lele nye mmehie? ⁸Ọ bụru nụ anụ neeke kpa, anụ jaakaa, “Ngwa ma a mee nhne ojo ma nhne bụru ọma va?” Agwna ele badnụ nyernu m mkpari, noobno m nụ ka bụ nhne me neezni ele badnụ. Be jaama be ikpe lele kpa o kwesiri.

Nye mee mma zá

⁹Ndaa, a ka ele búo ele Ju mma? Ọza rja rja. M karụ m nụ ele Ju ma ele búo ele Ju n'otu zị nụ mkpururu mmehie. ¹⁰Lele kpa ọkwukwo nsọ kwuru,

“Ọ zá nye bụ nye mee mma, ọ bụbedi otu.

¹¹Ọ zá nye nwernu akoniche,

ọ zá nye noopio Chiokike.

¹²Kpakara ele badnụ dasinnu Chiokike aznụ, ọ zá iru be bnarnụ,

ọ zá nye neeme nhne ọma

ọ bụbedi otu.

¹³Ọnu be nụ lele ilili gberu anya,

riro be nookwu ọka aghigho,

ọka ojo lele njulu agwo neehi nụ mgbele-ọnu be whuya.

¹⁴Ọvu ọnu nụ okne ọnu ojo jihjaru be nụ mkpoma.

¹⁵Ọchi be zị snarna snarna n'ọwusa ọvnarna.

¹⁶Olulu nhne nụ nhne anya-mini noosno be n'apna be.

¹⁷Be máa apna udno.

¹⁸Ogwnu Chiokike zá be n'anya.”

¹⁹Kítna a magwụ nụ kpakara nhne Iwu kwuru zinu ele zị nụ mkpururu Iwu, ma be kpusni kpakara ọnu ele badnụ, ma kpakara ọwa bna n'ikpe Chiokike. ²⁰Kwnornu nụ ọ zá nye mee mma n'anya Chiokike hite nụ ome nhne Iwu kwuru, kọvu Iwu neeme ele badnụ mahja nụ be mehieru.

Ome mma hite n'ọkwnata mkpoma

²¹Kọvu ome mma Chiokike whuyaru iwhe hne Iwu zfla, ọ bụ ezi ọka nụ Iwu nụ ele ọwhnurninya naagbanụ a akebne.

²²Ome mma Chiokike ka hirí n'ọkwnata ovu nụ Jizọsi Karaisi zinu kpakara ele kwehjaru, kwnornu nụ ọkpa ike zfla nụ rime a rja rja. ²³Kwnornu nụ kpakara ele badnụ mehieru, be nwée rikne dū igwugwu Chiokike. ²⁴Kọvu nkesi ke oru Chiokike mernu kpakara badnụ bụru ele ikpe mámana hite n'ogbahia aị ke hi n'aka Karaisi Jizọsi. ²⁵Chiokike nyernu a lele nkesi ọwhaji-ẹli hite n'ọkwnata ovu, ka bụ ma Chiokike gesi ome mma a. N'ige wheru ewhe Chiokike jiri ogologo ọsnuta ovu lewhuru mmehie ke badnụ anya. ²⁶O mernu kam ma o gesi ikpe a zị snam n'ige ka, ma ọ bụru nye mee mma nga ọ neegweru badnụ lele nye ikpe mámana hite n'ọkwnata ovu nụ Jizọsi.

²⁷Ọ bụru kpa, ndaa hne mpako zị? Ọ zfla! Kini kpararụ a? Ọ bụ nụ hite n'ọbita nhne Iwu kwuru? Ọza! Kọvu a kwnatarụ ovu. ²⁸A nookwu a rikne nụ be neegweru badnụ lele nye ikpe mámana hite n'ọkwnata ovu, ọ búo hite n'ẹrnu ke Iwu.

²⁹Chiokike, ọ bụ Chiokike ke ele Ju kpọi? Ọ bụo Chiokike ke ele bụo ele Ju sa? Owe! Ọ bụ ya. ³⁰Hne ọ bụ otu Chiokike, ọ jọogwnu ele be kparụ nka lele ele ikpe mámana hite n'ọkwnata ovu be, nụ ele be kpála nka hite n'ọkwnata ovu be. ³¹A jaakaa nụ ka neegesi n'Iwu bnáge nụ nhne hite n'ọkwnata ovu ka? Ọza rja rja, kọvu a neeme Iwu gwuzosi rikne.

4

Ọkwnata ovu Ebereham

¹Ndaa nhne a jaakaa gbasiri Ebereham nda aị? Kịni bụ nhne o piohjaru? ²Ọ bụru nụ be hiri n'ernu Ebereham gwnụsi a nụ nye mee mma, o znernu anyaa risi nụ ka. Kọvu o nwée rikne mee oknomo-kno nụ ruwhnu Chiokike. ³Ọkwukwo nsọ kwuru kịni? “Ebereham kweruru Chiokike, Chiokike gwnụsinu a nụ ọ bụ nye mee mma.” ⁴Nye be kwuru ọgwo ọrnu a, ọgwo ọrnu a bụla nkesi, kọvu nhne ọ rñuhiaru n'ernu. ⁵Kọvu nye rñige ọrnu, ke kwnataru Chiokike, nye noogwnu ele ojo lele ele ikpe mána ovu, Chiokike ji ọkwnata ovu a gwnụ a nye mee mma. ⁶Ka bụ nhne Devidi kwuru gbasiri nye ọwa ọma, nye Chiokike híge n'ernu a gwnụ nụ nye mee mma, ⁷“Nye ọwa ọma bụ nye Chiokike gbarunu mmehie, nye be kpusniri aruru-ẹli a.

⁸Nye ọwa ọma bụ nye Chiokike zá noogwnu mmehie a megidine a.”

⁹Ngozi ka, ọ zinu ele be kparụ nka kpọi sa? Ọza, ma ele be kpála nka. Kwnornu nụ a karu nụ Ebereham kweruru Chiokike, Chiokike gwnụsinu a nụ ọ bụ nye mee mma.

¹⁰Ndaa hne nhne ka mernu? Ọ nga be kparụ a nka, sụ ọ bụ nga be kpála a nka? Ọ bụ nga be kpála nka. ¹¹Be kparụ a nka ma ọ bụru nhne elekema ke ome mma nụ ọ kwnataru Chiokike ovu nga be kpála a nka, ma ọ bụru nda kpakara ele kweru, ma be gwnụsi be n'ele mee mma, ọ bụ n'ezí nụ be kpála be nka. ¹²Ọ bụ masi nda ele be kparụ nka, ọ bụla nụ be kparụ be nka kpọi, kọvu nụ be noowu bụdnu ọkwnata ovu lele nda aị Ebereham wuru sụ be kparụ a nka.

Mkwana Chiokike

¹³Mkwana Chiokike kweru Ebereham nụ avnurnu a nụ be jeekehja ọwa bụo hite n'ọbita Iwu, kọvu ome mma ke hiri n'ọkwnata. ¹⁴Ọ bụru nụ ele zị nụ mkpururu Iwu jeekehja mkwana wam, ọkwnata ovu

bụ nhne etekne, mkwana Chiokike kweru bnána iru. ¹⁵Iwu neegweya ovu owe ẹhni Chiokike. Hne Iwu zfla, ọ zá nye jaadna Iwu.

¹⁶Mkwana wam hiri n'ọkwnata mkpọma. O mernu o hite n'oru gwuzoru kwem nụ rime kpakara rumu Ebereham. Ọ bụo ele zị n'Iwu kpọi, kọvu ma ele sno ọkwnata ovu Ebereham, kwnornu nụ ọ bụ nda kpakara aị. ¹⁷Lele kpa be gbarụ a n'ọkwukwo nsọ, “M mernu m ji nda agida mba.” Ọ bụ nda aị n'anya Chiokike, nye ọ kwnataru ovu, Chiokike ke naakpatne nye nwurnu ọnwu, nye neeme nhne zígele a whuya iwhe.

¹⁸Nga olile anya zfla a, Ebereham kwnataru ovu, ọ bụru nda agida mba, lele kpa ọkwukwo nsọ kwuru, “Mkpuru i jaazi agida kpa.” ¹⁹Ọkwnata ovu a dnáge adna, nga ọ whnurnu nụ anọ-ẹhni a bụ nhne nwurnu ọnwu, hne ọ bụ otu riwhu awaha, nụ rẹkpa-nnwọ Sera nwurnu ọnwu. ²⁰Kọvu ọkwnata ovu a dnáge adna hite nụ ọkwe ekwe mọbu onwe mkpọma lawuru gbasiri nhne Chiokike kweru a mkwana, ọkwnata ovu a mernu o gwuzosi rikne naaznarni Chiokike. ²¹Ovu siri a rikne nụ Chiokike nwernu rikne o mezu nhne o kweru mkwana. ²²Kam kpararu, “Chiokike gwnụsinu a nụ ọ bụ nye mee mma.” ²³Nụ be gwnụsiri a nụ nye mee mma, bụo nhne ke zinu a kpọi. ²⁴Ọ zị masinu aị ele be jọogwnusi n'ele mee mma, ele kweru nụ nye wam mernu Jizosi Nyenwe aị hi n'ẹnwu lizo. ²⁵Be nyernu a ma ọ nwụ kwnornu mmehie aị, o hiri n'ẹnwu lizo ma Chiokike gwnụsi aị lele ele ikpe mámana.

5

Snarnima nụ udno

¹Kitna, hne Chiokike gwnurnu aị lele ele ikpe mána hite n'ọkwnata ovu, a nwernu udno nụ Chiokike hite n'aka Nyenwe aị Jizosi Karaisi. ²Jizosi bụ nye a hiri n'aka a, hite n'ọkwnata ovu gwuzoru n'oru Chiokike. A nonwudna onwudna nụ a nwernu olile anya nụ a jeekehja igwugwu Chiokike. ³Ọ bụo kam kpọi, a nonwudna nụ rime awhnwuhnu, kwnornu nụ awhnwuhnu neegweya ọsnuta ovu, ⁴ọsnuta ovu neegweya agwa ọma, agwa ọma gweya olile anya. ⁵Olile anya aị jọobu nhne etekne, kwnornu nụ Chiokike wukwasiri aị ọwhnun'anya a n'ovu aị hite n'Enine Nso, ke o kesiri aị.

⁶ Kwnornu nū nga a nwée rikne, Karaṣi nwurnu kwnornu aṣ ele ojo máa Chiokike. ⁷ Ọ bụ nhne siri rikne nū badnụ jookwno nye ọma nwụ ẹnwu. Kọvu badnụ eleghi anya jeenwe rikne kwnornu nye mee mma nwụ. ⁸ Kọvu Chiokike gesiri aṣ ọwhnun'anya a ke bụ nū Karaṣi kwnornu aṣ nwụma kpa a zị kọriri nū rime mmehie.

⁹ Be hiri n'ọvnarna a gwnụ aṣ lele ele ikpe mána, ọ jọoznohia aṣ n'ovu owe ẹhni Chiokike. ¹⁰ Kwnornu nū a bụ ele irno Chiokike nū mbom, kọvu aṣ nū Chiokike mernu udno hite n'ẹnwu Nnwọ a. Kítna, a bụ ele enyi Chiokike, ọ jọoznohia a hite nū bụdnū Nnwọ a. ¹¹ Ọ bụo kam kpoṣi, kọvu a nọonwudna ọnwudna nū rime Chiokike hite nū Nyenwe aṣ Jizọsi Karaṣi, nye mernu aṣ nū Chiokike ziri n'udno.

Adam nū Karaṣi

¹² Lele kpa mmehie hiri n'aka otu badnụ bna nū rime ọwa, mmehie vuyarụ ẹnwu, ẹnwu wam zuru kpakara ọwa, kwnornu nū kpakara badnụ mehieru. ¹³ Mmehie zị n'ọwa sụ be nyernu Iwu, kọvu mmehie zfla ire nga Iwu zfla a. ¹⁴ Ẹnwu hiteru n'Adam dū n'ige Mozizi neechi kpakara badnụ, ma ele méhiele lele kpa Adam mehieru. Adam bụ nye bítala nhne Chiokike nyernu n'iwu.

Adam bụ oyiya nye wam jaava. ¹⁵ Kọvu nkesi wam nuna lele mmehie. Kwnornu ọ buru nū agida badnụ nwurnu hite nū mmehie otu badnụ, oru nū nkesi Chiokike zị agida kakwo, ke gazuru kpakara ele badnụ hite n'oru otu nye wam bụ Jizọsi Karaṣi. ¹⁶ Nkesi Chiokike zị ichne nū hne mmehie otu badnụ zị. Ikpe snornu otu mmehie wam ke vuyarụ ọmuma ikpe, kọvu nkesi wam sno agida mmehie ke vuyarụ ogwnusi badnụ lele nye ikpe mámana. ¹⁷ Mmehie otu badnụ ka, Adam, mernu ẹnwu neechi ọwa, kọvu kpakara ele naharu nkesi oru zị agida ke Chiokike nū ome mma a, jeemegbu mmehie nū ẹnwu hite nū otu badnụ wam ke bụ Jizọsi Karaṣi.

¹⁸ Owe! Otu mmehie Adam vuyarụ ọmuma ikpe nū risi kpakara ele badnụ, kọvu, otu ẹnwu ome mma Karaṣi mernu ele badnụ buru ele ikpe mámana n'anya Chiokike, ke nyernu be bụdnū. ¹⁹ Hite nū risi rikne otu badnụ kpakara ele badnụ ghoru ele mmehie, otu aka wam masi, obno nsnj otu badnụ jeeme kpakara ele badnụ buru ele mee mma.

²⁰ Iwu varu ma nhne ojo zị agida, kọvu hne mmehie zị agida, oru Chiokike baru aba k'agida. ²¹ Hne mmehie neechi hite n'ẹnwu, oru Chiokike neechi hite n'ome mma ke noodubna nū bụdnū kwó okwo hite nū Jizọsi Karaṣi Nyenwe aṣ.

6

Nwụ nū mmehie, ziri bụdnū nū Karaṣi

¹ Kini bụ nhne a jaakaa? Ọ bụ ma a zị kọriri nū neeme mmehie ma oru Chiokike ba ọba? ² Ọza rja rja! Ndaa kpa aṣ ele nwurnu ọnwu nū rime mmehie jaazị kọriri bụdnū nū rime a? ³ Ọ bụ nū anụ máa sa, be wuru aṣ mini ma aṣ nū Karaṣi Jizọsi buru otu, nū be wuru aṣ mini ma aṣ nū Karaṣi buru masi otu n'ẹnwu a? ⁴ Hite nū mini be wuru aṣ, be likotaru aṣ nū Karaṣi n'ẹnwu a, ma a nū lele Karaṣi nga o hiri n'ẹnwu lizo hite n'igwugwu ke Nda, a joowu bụdnū ikne.

⁵ Kwnornu nū ọ buru nū aṣ nū a bụ otu n'ẹnwu a, kpm masi, aṣ nū a jooburu otu n'olizo n'ẹnwu a. ⁶ A magwu nū ẹhni ọknani aṣ bụ ke be kpogidnenu ya nū Karaṣi n'olu ọgba a, ma be lulu ẹhni mmehie, ma a gharu ọ buru ọhi ke mmehie. ⁷ Kwnornu nga badnụ nwurnu, mmehie nwéma ikn-ernema n'ẹhni a berere. ⁸ Ọ buru a snornu Karaṣi nwụ ẹnwu, a kweru nū a joosno a ziri bụdnū. ⁹ A magwu nū Chiokike mernu Karaṣi hi n'ẹnwu lizo, ọ jónwu kwno berere, ẹnwu nwéma iknernema hne ọ zị berere. ¹⁰ Enwu ọ nwurnu, ọ nwurnu kwnornu mmehie otu mgba, ọ zị bụdnū kítna, ọ zinu Chiokike bụdnū.

¹¹ Kpm masi, anụ gwnụ ẹhni anụ lele ele nwurnu ọnwu kwnornu mmehie, kọvu ele zị bụdnū nyee Chiokike hite nū Karaṣi Jizọsi. ¹² Anụ kwé mmehie neechi anọ-ẹhni anụ, neeme anụ noobno nsnj nhne ojo anọ-ẹhni noopio. ¹³ Anụ kwéko o gweru ẹhni anụ nyee mmehie ma ọ buru nhne ẹnru ke risi rikne. Kọvu anụ gweru ẹhni anụ nyee Chiokike, lele ele hiri n'ẹnwu bna nū bụdnū, anụ gweru kpakara ẹhni anụ nyee ma be buru nhne ẹnru ke nhne ọma. ¹⁴ Kwnornu nū mmehie zá neechi anụ, anụ zfla nū mkpururu Iwu, kọvu nū mkpururu oru ke Chiokike.

Ele ọhi ke ome mma

¹⁵ Kini bụ ka? A jaazị neeme mmehie kwnornu nū a zá nū mkpururu Iwu, kọvu

mkpururu oru ke Chiokike? Óza rja rja. ¹⁶Anụ magwụ nụ nye anụ noobno nsnị nhne o nookwu, anụ bụ ele ọhi nye anụ noobno nsnị. Anụ bụ ọhi ke mmehie ke noodubna n'ẹnwu, mọbu ọhi obno nsnị ke noodubna n'ome mma. ¹⁷Kọvu ọznarni zjnu Chiokike, kwnornu nụ mbom anụ bụ ọhi ke mmehie, kọvu anụ bnornu nsnị hite nụ mkpoma anụ bna n'ezi oka wam anụ nahjaru. ¹⁸Be dohiaru anụ nụ mmehie anụ, ma anụ buru ọhi ke ome mma.

¹⁹M nookwu lele badnụ, kwnornu nụ anụ zá rikne. Nụ mbom, anụ gweru ẹhni anụ nyee nhne zjla rjchna nụ risi rikne o mee nhne ojo, kpam masi, anụ gweru ẹhni anụ buru ọhi ome mma bna n'ernu zj nsọ. ²⁰Nga anụ bụ ọhi ke mmehie, anụ nwée igwe n'ome mma. ²¹Ndaa mbnarna anụ nwehjaru hite nhne kam nọtutu iwhnerne? Risi kpakara nhne kam, bụ ẹnwu. ²²Kọvu kjtna, be dohiaru anụ nụ rime mmehie, anụ buru ele ọhi ke Chiokike, mbnarna anụ jeenwehija jeeme anụ zjri nsọ ke joodubna nụ budnu kwó okwo. ²³Kwnornu nụ ogwo ẹnru mmehie bụ ẹnwu, kọvu nkesi ke Chiokike bụ budnu kwó okwo hite nụ Karajisi Jizosi Nyenwe aj.

7

Nhne atụ ke ọlulu nzi nụ nnwerne

¹Rumu nda m, m nookwunu anụ oka lele ele magwụ Iwu, anụ magwụ nụ Iwu jigwu badnụ hne nye wam zj budnu. ²Nyerinya nwernu nzi zj n'iwu nga nzi a zj budnu, kọvu ọ buru nzi a nwụ, ọ zjma iwu jigwu a lele nye zj nụ nzi. ³Ka neegesi, ọ buru nụ nzi a zj budnu, nyerinya wam gbọ nzi berere, be jookwu a nye neeme ọyi. Kọvu ọ buru nụ nzi a nwurnu ọnwu, iwu jígele a, ọ buru nụ ọ gbọru nzi berere. O méne ọyi.

⁴Rumu nda m, otu aka wam, bụ kpa ọ zjnu anụ. Anụ nwurnu ọnwu n'Iwu hite n'ẹhni Karajisi. Anụ bụ ke nye wam hiri n'ẹnwu lizo, ma anụ buru mgwna ẹnru ke bnarnụ iru n'aka Chiokike. ⁵Nga a zj budnu n'anọ-ẹhni, nhne ojo ke Iwu Mozizi vuyaru bụ nhne a noosno, kpakara nhne a mernu dubnarnu aj n'ẹnwu. ⁶Kọvu kjtna, a nwernunem ẹhni aj n'Iwu, kwnornu nụ a agburulam n'iwu wam jigwu aj, a kpenu Chiokike n'apna ikne ke Enine, ọ bụo n'apna oknani ke Iwu be gbarụ n'okwukwo.

Iwu nụ mmehie

⁷Kjini bụ nhne a jookwu? Iwu wam ọ bụ mmehie sa? Óza rja rja. Kọvu iwu mernu m mahja mmehie. M znégele m amahja nhne bụ a ọwho-anya ọ buru n'Iwu kwúle, "I nwéko ọwho-anya." ⁸Kọvu mmehie hite nụ nhne be nyernu n'iwu nwehjaru oghere ọ kpakne ọwho-anya zj ichne ichne. Kwnornu nụ mmehie nwurnu ọnwu hne iwu zjla. ⁹M zj m budnu hne iwu zjla, kọvu nga nhne be nyernu n'iwu varu, mmehie zjri budnu nụ rime m, m nwuma. ¹⁰Nhne be nyernu n'iwu ke kwesiri o gweya budnu, vuyanu m ẹnwu.

¹¹Mmehie hite nụ nhne be nyernu n'iwu duwhuru m, hite nhne be nyernu n'iwu, gbu m. ¹²Iwu wam zj nsọ, nhne be nyernu n'Iwu zj masi nsọ, ọ zj kwem, ọ buru oma. ¹³Ka o neegesi nụ nhne buru oma vuyanu m ẹnwu? Óza rja rja. Ọ bụ mmehie ke kpayarụ a. Mmehie gweruru nhne buru oma mee a o vuyanu m ẹnwu, ma mmehie whuya iwhne nụ ọ bụ mmehie n'ezi. Hite nụ nhne be nyernu n'iwu be jeegesi nụ mmehie bụo oma rja rja.

¹⁴A magwụ nụ Iwu bụ nhne enine. Kọvu m bụ m badnụ etekne, nye be reru lele ọhi ke mmehie. ¹⁵M máam nhne me neeme, kwnornu nụ nhne me noopio o mee, m nwée m rikne mee a, kọvu nhne me pirole o mee, bụ nhne me neeme. ¹⁶Nga me neeme nhne me pirole o mee, ka neegesi nụ Iwu wam buru oma. ¹⁷Kọvu ọ bụo me neeme nhne ka, kọvu ọ bụ mmehie ke wu nụ rime m. ¹⁸M magwụ m nụ ọ zá nhne oma ọbula zj nụ rime m (ke bụ n'anọ-ẹhni m). Kwnornu nụ ọ naamasị m o mee nhne buru oma, kọvu m nwée m rikne o mee a. ¹⁹M méé m nhne oma me pioru o mee, kọvu nhne bụo oma me pirole o mee, bụ nhne me neeme. ²⁰Ọ buru nụ me mee nhne me pirole o mee, ka neegesi nụ ọ bụo me bụ nye neeme a, kọvu ọ bụ mmehie wam ke wu nụ rime m.

²¹M magwụ m nụ iwu nọornu ẹnru, nga me pioru o mee nhne buru oma, nhne ojo zj nụ ruwhnu m. ²²Nụ rime enine m, m noopio iwu Chiokike. ²³Kọvu m nọowhnu iwu berere nọornu ẹnru nụ rime m, iwu ke nọolusi iwu ke ovu ogwnu. O neeme m buru ọhi iwu ke mmehie ke nọornu ẹnru nụ anọ-ẹhni m. ²⁴M bụ m badnụ ke nọowhnuji anya. Nyele jododhia m n'anọ-ẹhni ke ẹnwu ka? ²⁵A nọtunu Chiokike mmamma hite nụ Nyenwe aj Jizosi Karajisi.

Hite n'echiche m, m bụ m ọhi ke iwu ke

Chiokike, kovu, anọ-ehni m bu ọhi iwu ke mmehie.

8

Budnu hite n'Enine

¹ Kĩtna, ọ zá ikpe naama ele zị nụ rime Karaịsi Jizọsi. * ² Kwnornu nụ iwu ke Enine ke neegweya budnu nụ Karaịsi Jizọsi, mernu m whọga n'ọhi iwu ke mmehie nụ ẹnwu. ³ Nhne Iwu nwée rikne meli kwnornu nụ anọ-ehni badnu zịla rikne, Chiokike mernu a, o ziyaru Nnwọ a lele badnu ke mmehie ma ọ buru arịohna mmehie. Hite nụ ya ọ ma budnu mmehie ke badnu ikpe. ⁴ Chiokike mernu ka ma nhne ziri ezi ke Iwu zu ozu nụ rime aị ele noowu budnu lele kpa Enine noopio, ọ bụo kpa anọ-ehni noopio. ⁵ Ele noowu budnu n'anọ-ehni neeme nhne anọ-ehni noopio, ele noowu budnu n'Enine neeme nhne Enine noopio. ⁶ Nye anọ-ehni nēchi nwurnu ọnwu, kovu nye Enine nēchi nwernu budnu nụ udno. ⁷ Kwnornu nụ nye anọ-ehni nēchi bu nye irno Chiokike, o nwée rikne bita iwu Chiokike, n'ezi, o jéenwe rikne bita a. ⁸ Ele anọ-ehni nēchi jéenwe rikne mee nhne jọso Chiokike n'ọnu.

⁹ Anọ-ehni zá nēchi anụ, kovu Enine, ọ buru nụ Enine Chiokike wu nụ rime anụ. Nye ọbula ke nwée Enine Karaịsi, bụo ke Karaịsi. ¹⁰ Ọ buru nụ Karaịsi zị nụ rime anụ, ọ bu n'ezi nụ anọ-ehni anụ nwurnu ọnwu kwnornu mmehie, kovu enine anụ zị budnu kwnornu ome mma. ¹¹ Ọ buru nụ Enine Chiokike ke mernu Jizọsi hi n'ẹnwu lizọ wuru nụ rime anụ, nye wam ke mernu Karaịsi hi n'ẹnwu lizọ jeeme anọ-ehni anụ ziri budnu hite n'Enine a ke wu nụ rime anụ.

¹² Kam kpayaru, rumu nda m, a jigwu ogwo o wu budnu aị, ọ bụo kpa anọ-ehni noopio. ¹³ Kwnornu nụ ọ buru nụ anụ wu lele kpa anọ-ehni anụ noopio, anụ jounwu ẹnwu, kovu ọ buru nụ anụ jeehi n'enine gbu kpakara ọnu ojo ke anọ-ehni, anụ jaazi budnu. ¹⁴ Kpakara ele Enine Nso Chiokike nēchi bu rumu Chiokike. ¹⁵ Kwnornu nụ Enine Chiokike nyernu anụ mēne anụ ele ọhi, ke neeme anụ buru ele ogwnu. Kovu Enine neeme anụ buru rumu Chiokike, anụ jeenwe rikne kwnakwu a, "Papa, Nda m." ¹⁶ Enine Nso Chiokike naagbanu enine aị

* 8:1 Agwna ọkwukwo ọknani kwuru: ele zá noowu budnu lele kpa mmehie pioru, kovu lele kpa enine noopio.

akebne nụ a bu rumu Chiokike. ¹⁷ Ọ buru nụ a bu rumu Chiokike, a bu ele neekheja mkpe, ele neekheja mkpe Chiokike, ele be nụ Karaịsi neekerikota mkpe. Ọ buru a snornu a ta awhnụwhnu, a jooosno a kehja igwugwu a masi.

Igwugwu ke zị nụ ruwhnu

¹⁸ M whnurnu m nụ awhnụwhnu ke ige ka bu nhne a jéeji tusinu igwugwu ke be jookpumenu aị. ¹⁹ Kpakara nhne be keru eke ji olile anya siri rikne neese nga be jeegesi rumu Chiokike. ²⁰ Kwnornu nụ nhne be keru eke ghoru nhne etekne, ọ bụo nụ rikne aka ke be, kovu kpa Chiokike mernu be, be zị koriri neele anya, ²¹ nụ nhne be keru eke jeenwernu ehni be whoga n'ehni oro oro, kehja igwe nụ o nwernu ehni zị igwugwu ke be bitannu rumu Chiokike.

²² A magwu du kĩatna nụ kpakara nhne be keru eke ọnosnu idne lele nye rime ọmumu nnwọ neeme. ²³ Kovu ọ bụo nhne be keru eke kpoi, ma aị masi ele nwernu Enine ke bu nkesi mbom ke Chiokike, a ọnosnu idne nụ rime ovu aị, neese nga Chiokike jeeme a buru rumu a, ma ọ gbahia anọ-ehni aị. ²⁴ Kwnornu be znọhiaru aị hite n'olile anya, kovu ọ buru a whnụ nhne a neele anya a, ọ buma olile anya n'ezi. Ọ zá nye neele anya nhne ke ọ whnugwu anya. ²⁵ Kovu ọ buru a neele anya nhne a zá nọowhnu anya, a jeeji nkasi ovu neese a.

²⁶ Kpam masi, Enine Nso neeyinu aị aka, ọ bu ezi nụ a zá rikne. Kwnornu nụ a máa kpa a jeekpe okpukpe, kovu Enine Nso Chiokike neekpehianu aị, hite n'osnu idne ke ọnu jóokwuli. ²⁷ Kwnornu nụ Chiokike nye noonyosna mkpoma badnu magwu echiche Enine, ọ bu Enine Nso nọorio aririo nụ risi ele nsọ lele kpa echiche Chiokike jiri zị.

A kakwo ele mmeri

²⁸ A magwu nụ Chiokike neeme kpakara nhne nọornuko ọnu oma n'otu kwnornu ele whnurnu Chiokike n'anya, ele o suk-wuru ma be mee echiche a. ²⁹ Kwnornu nụ ele Chiokike mahjamarnu, ọ bitaru be ichne, ma be nụ lele Nnwọ a, ma Nnwọ wam buru Ọpnarna n'esilawuru agida rumu nda. ³⁰ Ele Chiokike bitaru ichne, o sukwuru be, ele o sukwuru, o mee be ele ikpe mámana, ele o mernu ikpe ele mámana, o mernu be kehja igwugwu a.

³¹ Ndaa nhne a jookwu nū kpakara nhne ka? Ọ bụru nū Chiokike dasị aị n'ikwnu, nyele jeemegidne aị? ³² Nye wam ke b'f-tala Nnwọ a, kọvu kesi aị ya, ndaa kpa o jéenyé aị kpakara nhne? ³³ Nyele jooobno ele Chiokike hōhiaru nhne? Ọ bụ Chiokike bụ nye neeme ele badnū ele ikpe mámana. ³⁴ Nyele bụ nye naama aị ikpe? Ọ búo Karaịsị Jizọsị, nye nwurru ẹnwu, nye hiri n'ẹnwu lizo, daziri n'akarikwnunga Chiokike nọorionu aị aririo. ³⁵ Nyele jeekewa aị n'ọwhnun'anya ke Karaịsị? Ọ bụ mkpa, sọbu nhne osi rikne sa, sọbu okne ọkpagbu, sọbu ọknunyo, sọbu ogba-eto, sọbu aghom, sọbu ama-ogwnu? ³⁶ Lele kpa be gbarū a n'ọkwukwo nsọ, "Kwnornu anū, ẹnwu neeché aị aka nū ruwhnu kpakara ọbochi, be nọopnughari aị lele atnurnu be noogbu ogbu."

³⁷ Ọza! A nwernu omeri nū kpakara nhne ka hite nū nye wam ke whnrnu aị n'anya. ³⁸ Kwnornu nū m magwū m nū ẹnwu mọbu bụdnu, mọbu enine izi, mọbu renwu ojo, mọbu nhne ke zị kịtna, mọbu nhne ke jaava, mọbu rikne ọbula, ³⁹ mọbu olu mọbu nhne zị nū rime ẹli, mọbu nhne berere be keru eke, jéenwe rikne kewama aị n'ọwhnun'anya ke Chiokike ke zị nū rime Karaịsị Jizọsị.

9

Chiokike nū ele ke ọ hōhoruru

¹ M nookwu ezi ọka nū rime Karaịsị, ọ búo aghalaghala, Enine Nsọ naaghanū ovu m akebne nū m zá m naagha aghalaghala. ² Anya-mini zị m nū mkpọma, nhne igbugbu zị m nū mkpọma kpakara ige. ³ Ọ jaamasị m, ọ bụru nū Chiokike vuru m ọnu, kewama m nū hne Karaịsị zị, kwnornu rumu nda m, ele ẹli m, ⁴ ele Izireli. Chiokike mernu be bụru rumu a, o okpumennu be igwugwu a, ya nū be gbarū njọ-ẹhni, o nyernu be Iwu, be nwernu okpukpe oma, nū kpakara mkwna Chiokike, ⁵ be bụ avnrnu kwu ele nda ọknani, Karaịsị hiri n'avnrnu be va n'ano-ẹhni. Ọznarni zīnu Chiokike ke neechi kpakara nhne ọknukokwnu. Amim. ⁶ Ọ búo nū Chiokike mézule ikwu-onu a, kwnornu nū ọ búo kpakara ele hi n'avnrnu Izireli bụ rumu Izireli n'ezi. ⁷ Kpakara be búo rumu Ebereham n'ezi, ọ bụbedi nū be hi n'avnrnu Ebereham. Kwnornu nū ọkwukwo nsọ kwuru, "Kọvu

be jọogwnu rumu i hite n'Aziki." ⁸ Ka bụ nū ọ búo rumu be murnu n'ano-ẹhni bụ rumu Chiokike, kọvu ele be murnu lele kpa Chiokike kweru Ebereham nū mkwna bụ rumu a n'ezi. ⁹ Kwnornu nū ka bụ nhne mkwna wam kwuru, "N'ige be karū aka, m jeehiehna, Sera joomu nnwọ rukna."

¹⁰ Ọ búo ka kpọi, rumu Ribeka nwernu otu nda, ke bụ nda ọknani aị Aziki. ¹¹ Sụ ọ murnu rumu ejima rukna lawuru wam, nga be mége nhne oma mọbu ke ojo, ma nhne Chiokike kwuru gwuzosi rikne, ¹² ọ búo hite n'ernu kovu kwnornu nū o sukwu ikwu a, Chiokike kannū Ribeka, "Nye ke okno badnū jeeznenu nye ke matị izi." ¹³ Lele kpa be gbarū a n'ọkwukwo nsọ, "M whnrnu m Jekọpu n'anya, sno Isọ irno."

¹⁴ Ndaa nhne a jookwu? Ọ bụ nū Chiokike bụ nye ndala sa? Ọza rịa rịa. ¹⁵ Kwnornu nū ọ kannū Mozizi, "M joodonu nye me joodonu obirizi, obirizi, mee masīnu nye masīri m oru."

¹⁶ Ka neegesi nū ọ búo hite nū nhne badnū noopio mọbu nhne be nọornu, kọvu ọ bụ obirizi Chiokike. ¹⁷ Kwnornu nū ọkwukwo nsọ kannū Fero, "Ka bụ nhne me kwno gwuzote i, ma m gesi m iknernema m n'ẹhni i, ma kpakara ọwa mahija rewhna m." ¹⁸ Chiokike nọodonu nye masīri a obirizi, neemenu nye o piuru ma o knesni mkpọma, knesni mkpọma a.

Ikpe nū obirizi Chiokike

¹⁹ Otu badnū jaakanū m, "Ndaa kpa Chiokike naama aị ikpe? Nyele nwernu rikne o gwuzogidne echiche a?" ²⁰ Jị badnū etekne, i bụ nyele naasa Chiokike ọka? Nhne be kpuru ọkpu ọ jaasikwa nye kpuru a ajiji, "I kwno kịni kpū m kpa?" ²¹ Ọ bụ nye nọokpu ite o nwée rikne n'ẹhni otu orura wam kpū ite lawuru, otu bna n'ernu zị okne mkpa, ke berere be ji a rnū ẹnru kpakara ige?

²² Ọ zị Chiokike n'aka o gesi ikpe nū iknernema a, kọvu, ọ zị kwno a n'aka o gesi ogologo ọsnuta ovu n'ẹhni ele o neekpe ikpe, bụ ele ọ bitaru ma ọ la be n'iyi. ²³ Ọ zị masī n'aka a ọ wukwasi ọknamarna igwugwu a nū bụdnu ele ọ bitannu obirizi a. ²⁴ Kwnornu nū a bụ ele o sukwuru, ọ búo hite n'avnrnu ele Ju kpọi, kọvu ma hite n'ẹli ele búo ele Ju. ²⁵ Ka bụ nhne o kwuru n'ọkwukwo Hosiya, "M jookwu be ele ke m, ele wam búo ele ke m,

ele wam me whnúge n'anya, m jookwu
be ele me whnúru n'anya.

²⁶ Ọ jọbu nù hne be zì kaa,
nù be búo ele ke m,
jọbu hne be jookwu be rùmu Chiokike ke
zì búdu.

²⁷ “Azaya siri okokoba gbasìri rùmu Izirelì,
kaa,
Ọ bú n'ezi nù rùmu Izirelì nù lele rìzna ke
ngeri osimini,

ele be jọoznohia jaazì matì k'agìda.

²⁸ Kwnornu nù Jihova jeekpebi ikpe ọwa
wara wara n'ome mma.”

²⁹ Lele kpa Azaya kwuru nù mbòm,

“Ọ búru nù Chiokike ke Meli Nhne Dum
dónu àì obirizi ghasanù àì agwna
rùmu,

a znernu ọnu lele Sodom,
a znernu ọnu lele Gómora.”

*Ele Izirelì kwéle
ọ nabnarnù izi ọma*

³⁰ Ndaa nhne a jookwu? Ọ bú nù ele búo
ele Ju ele zá noosno ome mma Chiokike,
nwehìaru ome mma ke hi n'ọkwnata
mkpọma? ³¹ Kọvu ele Izirelì, noosno iwu
ome mma nwéé nhne iwu ome mma karù,
be pìohìala a. ³² Kìni kpayarù ka? Kwnornu
nù be jíge ọtukwasi ovu pio a, kọvu lele nù
ọ bú n'èrnu. Be dna n'olu rugwu ọọkpobi
ọchi. ³³ Lele kpa be gbarù a n'ọkwukwo nsọ,
kaa,

“Le, m bìtaru m otu akaworugwu nù rime
Zayoni

ke jeeme ele badnù kpọbi ọchi,
rugwu ke jeeme be dna.

Kọvu nye ọbula ke tųkwasiri a mkpọma,
be jíekwe iwħnerne tų a.”

10

¹ Rùmu nda m, nhne ọogwnu m nù
mkpọma, m neekpe masìnu Chiokike
gbasìri ele ke m bú Izirelì, bú ma be znọhia
be. ² M jaagbanù be akabne nù be nwegwu
mkpọma o kpenu Chiokike, kọvu be nwéé
ọghohia. ³ Kwnornu nù be máa ome mma
ke Chiokike, be bete noogwuzote ome mma
ke be, be bítala ẹni be nù mkpururu ome
mma Chiokike. ⁴ Karajì bú mbimambi
Iwu, nye ọbula ke tųkwasiri a mkpọma,
jeenwehìja ome mma.

Oznohia zìnu
kpakara badnù

⁵ Ka bú nhne Mozizi kwuru gbasìri ome
mma ke hi n'Iwu, “Nye ọbula ke bìtaru Iwu

jaazì búdu nù rime be.” ⁶ Kọvu ome mma
ke hiri n'ọtukwasi mkpọma karù kpa, “I
kwíkọ nù mkpọma i, ‘Nyele jeezne oligwe?’
(zne gwedna Karajì). ⁷ Mọbu, ‘Nyele jeezne
nù rime eli?’ (zne gwelizo Karajì n'ènwu).”

⁸ Kọvu ndaa nhne o kwuru? “Ikwu-ọnu
wam zì ì ndundu, ọ zì n'ọnu ì ma n'ovu
ì.” Kam bú ikwu-ọnu ọtukwasi ovu ke
a ọọkpo okwo. ⁹ Ọ búru nù ì jeeji ọnu
ì kwuhìja nù Jìzọsì bú Nyenwe àì, gweru
mkpọma ì kweru nù Chiokike mernu o hi
n'ènwu lizọ, be jọoznohia ì. ¹⁰ Kwnornu
nù badnù jì ovu a kweru, be gwnùsì a
nù nye ikpe mána, o jì ọnu a kwuhìja, o
nwehìja ọznohia. ¹¹ Ọkwukwo nsọ kwuru
kpa, “Iwħnerne zá ọọtutu ele kwnatarù a
ovu.” ¹² Ọ zá nhne zì ichne hne nye Ju nù
nye búo nye Ju zì. Chiokike bú Nyenwe
kpakara badnù, ọọwukwasi ngozi a nù
risi ele naakwnakwu a. ¹³ Kwnornu nù be
jọoznohia kpakara ele noosukwu rẹwhna
Nyenwe àì.

¹⁴ Kọvu ndaa kpa be joosukwu a, ọ búru
nù be kwéle nù ya? Ndaa kpa be jeekweru,
ọ búru nù be nùna nhne gbasìri a sa? Mọbu
ndaa kpa be jọonu, hne ọ zá nye ọọkpo
okwo izi ọma? ¹⁵ Ndaa kpa be jọokpo okwo
hne ọ zá nye ziznernu be? Lele kpa be
gbarù a n'ọkwukwo nsọ, kaa, “Le kpa ọchi
be marnù mma bú ele neezni izi ọma.”

¹⁶ Kọvu, ọ búo kpakara be kweru izi ọma
wam, kwnornu nù Azaya karù, “Nyenwe
àì, nyele kweru izi a ziri?” ¹⁷ Ka neegesi
nù ọkwnata mkpọma jeehi nù ọnurnu izi
ọma va, ọnurnu jeehi n'ọkpo okwo izi ọma
Karajì. ¹⁸ Kọvu m ọnesikwa, ọ bú ezi nù be
nùna izi ọma wam? Be nurnu a. Lele kpa
ọkwukwo nsọ kwuru,
“Nkọli be gazuru kpakara ọwa,
ikwu-ọnu be ñuru hne ọwa sọtoru.”

¹⁹ M ọnesikwa kwno, ọ bú nù ele Izirelì
máa? Mozizi n'iwħuru a beru ọsno kaa,
“M jeeji ele mba ọ zá nhne be bú mee anù
nwe anya-kwu,
m jeeji mba ke nwéé akọnìche kpasu
anù iwe.”

²⁰ Azaya kwusiri a rikne kaa,
“Ele zá noopio m, pìohìaru m,
m mernu m ele zá ọnesikwa ajìjì
gbasìri m whnú m ánya.”

²¹ Ka bú nhne o kwuru gbasìri Izirelì,
“Kpakara ọbochi, m gbasarù m aka m
lawùru o kwubnanya
ele risi rikne nù ele zá noobno nsni.”

11

Chiokike ghásala ele ke a

¹M síkwa kwno, ọ bụ nụ Chiokike ghasarụ ele ke a sa? Óza! Ma n'iwuhuru m bụ nye Izireli, ke avnurnu Eberham, eriri ruwho Benjamini. ²Chiokike ghásala ele ke a ọ mahjamarnu nụ mbom. Anụ magwụ nhne ọkwukwo nsọ kwuru nụ hne Ịlajia naariasno Chiokike megidne Izireli, ³"Nyenwe ai, be gburu ele ọwhnurninya i, be kwnadna ojo arjohna i, me nụ nsnunu m gwnarnụ, be noopio o gbu m." ⁴Kini bụ nhne Chiokike kannu a? "M bítannu m ẹhni m pokwu ele rukna ẹsau, ele kpónna Balí risi eli." ⁵Kpam masi, n'ige ka, Chiokike, hite n'oru a ọhíaru ele ke gwnarnụ. ⁶Kwnornu nụ ọ bụ oru a, ọ búo n'ernu, ọ bụru nụ ọ bụ hite n'ernu, oru búma oru.

⁷Kini kwno? Ele Izireli píohjala nhne be noopio, kọvu ele wam ọ hoiaru piohiaru a, ovu kporu ele berere bekwu. ⁸Lele kpa be gbarụ n'okwukwo nsọ, kaa, "Chiokike nyernu be enine iwhnirniwhno be nwernu anya, kọvu be whnú ọsno, be nwernu nsni, kọvu be nù nhne, dụ tna."

⁹Devidi karụ, "Iriri be ghọ mbịta nụ nhne joogbu be, be dna n'olu a, ta awhnụwhnu.

¹⁰Isni kpu be, be whnú ọsno, ivu rịnya nyígbu be ọkwukokwnu."

Ọznohia ele búo ele Ju

¹¹M ńesikwa, ele Izireli be dnarnụ ma be la n'iyi sa? Óza rja rja. Kwnornu nụ mmehie be, ele búo ele Ju nwehjaru ọznohia, ke jeeme ele Izireli nwe anya-kwu. ¹²Ọ bụru nụ mmehie be mernu kpakara ọwa nwe ngozi, be dnarnụ mboni ma ele búo ele Ju nwehja ngozi, kpakara ọwa jeenwe agịda ngozi nga be jeekweru nụ Karaisi.

¹³M nookwunu anụ ọka kítina ele búo ele Ju. Hne me bụ nye izi ele búo ele Ju, m jeeji ẹrnu m kpa nganga. ¹⁴Nyele ma, m nwernu rikne mee ele ẹli m nwe anyakwu, ma m nwernu m rikne znohia agwna be. ¹⁵Kwnornu nụ nga Chiokike ghasarụ be, kpakara ọwa nụ Chiokike mernu udno. Kini jeeme nga Chiokike jookwubnanya be? Ọ joobu nụ ele nwurnu onwu jaazi bụdnú. ¹⁶Ọ bụru nụ mpekele brẹdi mbom be nyernu Chiokike zị nsọ, kpakara ke gwnarnụ zị nsọ. Ọ bụru nụ egwnugwnu isisi zị nsọ,

kpakara nkala a zị masi nsọ. ¹⁷Ọ bụru nụ be o gbukwahalaru agwna nkala olivu, be gweru anụ bụ nkala olivu ọhia nyakwnusi a, anụ neeri nhne oma ke hi n'isisi olivu wam. ¹⁸Anụ ménu nkala wam oknomokno, chenwanya nụ ọ búo anụ vu egwnugwnu, kọvu egwnugwnu vugwu anụ. ¹⁹Kọvu kwu kpa, "Be gbukwahalaru nkala isisi gweru ai nyakwnusi." ²⁰Owe! Be gbukwahalaru be kwnornu nụ be kwé ekwe, kọvu, anụ gwuzo kwnornu nụ anụ tükwasiri ovu. Anụ vúlizọ ẹhni anụ olu, tnunuma, anụ tị ogwnu. ²¹Kwnornu nụ ọ bụru nụ Chiokike gharula ọ ta nkala isisi olivu ke ruhjaru awhnụwhnu, ọ jáagharu ọ ta anụ awhnụwhnu.

²²Le mkpoma oma nụ nhne rikne ke Chiokike, nụ o mesiri ele dnarnụ adna rikne, kọvu ọ donu anụ obirizi, ọ bụru nụ anụ jaadazigidne nụ mkpoma oma a. Ọ bụru nụ anụ jáadazigidne nụ mkpoma a, o joogbukwahala anụ. ²³Ọ bụru nụ ele Ju jeehi n'ókwe ekwe be whuya, Chiokike jaanyakwnusi be berere, kwnornu nụ Chiokike nwernu rikne ọ nyakwnusi be. ²⁴Anụ bụ nkala isisi olivu ọhia, ke Chiokike nyakwnusiri n'ẹhni isisi olivu be znurnu oznu, lele kpa o kwésile. Ọ bụru nụ Chiokike mernu kpa, anụ mahja nụ o nwernu rikne nyakwnuhnasi nkala isisi olivu be znurnu oznu n'ẹhni isisi olivu kam be zị.

Obirizi Chiokike zinu kpakara badnu

²⁵Rumu nda m, o nwernu nhne omimi me noopio anụ mahja, ma anụ gharu eche nụ anụ bụ ele akọ n'anya anụ. Nhne omimi kam bụ nụ risi rikne rumu Izireli jáazi ọkwukokwnu. Kọvu ọ jaazi tem onu ogwnugwnu ele búo ele Ju ele jaavakwnusi Chiokike zute. ²⁶Kpam masi, be jooznohia kpakara ele Izireli, lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ,

"Nye Ọznohia jeehi nụ Zayoni va, o joovume kpakara mmehie rumu Jekọpu.

²⁷Me nụ be jaagba njo-ẹhni, nga me vumernu mmehie be."

²⁸Ele Ju bụ ele irno izi oma. Ka bụ mbnarna ke anụ ele búo ele Ju. Kọvu be bụ ele ọ hoiaru, whnú be n'anya kwnornu ele nda be ọknani. ²⁹Chiokike zá naaganwo echiche a n'ẹhni ele ọ hoiaru, gozi masi.

³⁰Hne anụ ele búo ele Ju zị, anụ bnóge Chiokike nsni nụ mbom, kọvu kítina, anụ nwernu obirizi Chiokike kwnornu ele Ju ele

bnóge nsnj. ³¹ Kpam masị, anụ nwehjaru obirizi Chiokike mernu ele Ju bnóge Chiokike nsnj ma be nwehja masị obirizi Chiokike. ³² Kwnornu nụ Chiokike mernu kpakara ele badnụ buru ele risi rikne ma be nwehja obirizi a.

Oznarni zjnu Chiokike

³³ A! Le kpa ekwnu nụ akoniche nụ nhne omuma Chiokike hna omimi.

Kpa a nwée rikne nyosna a echiche a, badnụ nwée rikne piohjali apna a.

³⁴ “Nyele magwụ mkpoma Nyenwe a? Nyele nwernu rikne zni a ezni?”

³⁵ “Nyele nyeleru Chiokike nhne, ma Chiokike kwụ a ogwo?”

³⁶ Ya keru kpakara nhne, kpakara nhne ke zị bụ ke a, ya nwe kpakara nhne. Oznarni zjnu a okwnukokwnu. Amjim.

12

Budnu nye ernalu Chiokike

¹ Rumu nda m, kam kpararu, m ji m obirizi Chiokike naarjasno anụ, anụ gweru ernalu anụ yisi n'aka Chiokike lele arjohna zị budnu, zị nsọ, ke nsoo Chiokike n'onu, bụ ke anụ kwannu Chiokike n'ezị. ² Anụ nuko lele ele owa ka, kovu Chiokike gbanwo echiche anụ ma o ziri ikne ikne, ma anụ mahja nhne bụ echiche Chiokike, echiche oma a, ke nsoo a n'onu, ke zuru ozu. ³ Kwnornu nụ oru Chiokike nyernu m, me kanu anụ, o zá nye vulizo ernalu a olu n'oriri a karu kpa o kwesiri, kovu anya dno anụ nụ risi n'okpe ernalu anụ ikpe. Anụ gweru okwnata ovu Chiokike tusinnu anụ kpe ernalu anụ ikpe. ⁴ Lele kpa a nwernu agida nhne ke zị ernalu, ke obula nwernu ernalu ke a. ⁵ Kpam masị, o bụ n'ezị nụ a zị agida, a bụ otu nụ rime Karaisi, be knekotaru a n'otu lele nhne zị odo nụ odo n'otu anoernalu. ⁶ Nye obula nwernu nkesi ke a lele kpa oru Chiokike nyernu a. O buri nụ nkesi otu badnụ bụ whnu owhnurninya, nye wam gweru otukwasi ovu mee a. ⁷ O buri nụ nkesi a bụ o zne izi, o zne a, o buri o zni nhne, o zni nhne. ⁸ O buri o gba ele badnụ inwe, o mee kpam. Nye neekesi ele berere nhne, o mee a nụ mkpoma oma, nye noodu ele badnụ, o rnu ernalu a rikne. Nye nodo obirizi, o gweru mkpoma oma mee a.

Iznizni gbasiru owhnun'anya

⁹ Owhnun'anya kwesiri o zị snam. Anụ sno nhne ojo irno, anụ knekwaru nhne oma aka rikne. ¹⁰ Anụ gweru owhnun'anya rumu nda whnu ibne anụ n'anya nụ rime Karaisi, anụ sobisinu ibne anụ karu ernalu anụ. ¹¹ Anụ buo ele ime mgwu, anụ rnu ernalu rikne, anụ gweru mkpoma zị snam neeznenu Nyenwe a izi. ¹² Anụ nwudna n'olile anya, anụ snuta mkpoma nụ rime okpagbu, neekpe okpukpe kpakara ige. ¹³ Anụ nụ ele nwée nhne kerita ekwnu anụ, anụ lekota ele izne.

¹⁴ Anụ nogozi ele naakpagbu anụ, anụ nogozi, anụ viko be onu. ¹⁵ Anụ snornu ele nonwudna onwudna, nwudnahuru, anụ snornu ele naagba mkpe, gba mkpe. ¹⁶ Nhne gbasiri ele berere metu anụ nụ mkpoma. Anụ buko ele oknomokno, anụ snornu ele ovu duru eli meko nhne. Anụ buo ele ako n'anya anụ.

¹⁷ Anụ jiko nhne ojo kwu nye mernu anụ nhne ojo ogwo. Anụ mee nhne buru oma n'anya ele badnu. ¹⁸ Anụ nụ kpakara ele badnu ziri n'udno, o buru nụ o kwe omume, kpa anụ nwernu rikne. ¹⁹ Ele me whurnu n'anya, anụ megw-narnu, kovu gharu onuma Chiokike rnu ernalu a, kwnornu nụ okwukwo nsọ kwuru, nụ Nyenwe a kwuru, “Mawa nwe mmegw-nahja, m jeemegw-narnu.”

²⁰ Kovu lele nhne okwukwo nsọ kwuru, “O buri nụ wiri nogo wnu nye irno i, nyee a wiri, o buri nụ akpiri nookpo a bekwnu, kwute a mini, o nwornu, kpam, i naaghakwasi esekere bekwnu n'olu risi a.”

²¹ Anụ kwé nhne ojo megbu anụ, kovu anụ gweru nhne oma megbu nhne ojo.

13

Mkpururu ele ochichi

¹ Nye obula bita ernalu a nụ mkpururu ochichi, kwnornu nụ o zá ele neechi ochichi ke Chiokike bitala, Chiokike bitaru kpakara ele neechi ochichi. ² Nye obula ke neemegidne ochichi neemegidne nhne Chiokike bitaru, nye mernu kpam jeegweyanu ernalu a ikpe. ³ Ele neeme nhne oma zá notu ogwu ele ochichi, kovu ele neeme nhne ojo jootu ogwu. I pioru ogwu ele neechi echi gharu o tu i? Mee nhne buru oma, be jaaznarni i. ⁴ Kwnornu nụ o buri nwo izi Chiokike neeme nhne oma. Kovu

o buru nu i mee nhne ojo, ogwnu a tu i, kwnornu nu o vule ama-ogwnu a etekne. O bu nnwo izi Chiokike, neemegwahianu a ovu owe ehni a n'ehni ele neeme nhne ojo. ⁵Kam kpayaru, i joobno nsni ele ochichi, o buo kwnornu nu ovu owe ehni Chiokike kpoi, kovu kwnornu nu mkpoma i. ⁶Ke bu anu jootu ntụ-eli, kwnornu nu ele ochichi bu rumu izi Chiokike nornu ernu zinu be, ele ji kpakara ige be nechi ochichi. ⁷Anu kwu ogwo anu ji be, tu ntụ-eli o buru anu ji ogwo ntụ-eli, tu ntụ ahia o buru nu anu ji ogwo ntụ ahia, so nye kwesiri anya, bisinu nye kwesiri.

Whnu ibne anu n'anya

⁸Anu ji nye obula ogwo, kovu anu whnurita ehni anu n'anya. Nye obula ke noqwhnu badnu ibne a n'anya mezuru Iwu. ⁹Iwu wam, "I meko oyi, i gbuko badnu, i znuko buznu, i nweko owo-anya." Ka nu kpakara iwu berere jikogwu aka n'otu iwu ka, "Whnu nye agbatibi i n'anya lele ehni i." ¹⁰Nye obula ke whnurru nye agbatibi a n'anya jeeme a nhne ojo. Qwhnun'anya bu o mezu kpakara Iwu.

¹¹Anu mee kpa, anu magwu nhne ige ka bu. Ka bu ige anu jeetnanya n'anyarna, kwnornu nu oznohia ai zi ndundu kina karu nga a kweru nu mbom. ¹²Chi jiminem, chi obubo zi masi ndundu, a gharu ernu ochichiri, woru mgwna ogwnu ke iwihne. ¹³Ngwa ma a kpa agwa lele ele zi n'iwihne ke obochi, o buo ele okne iriri nu ele era manya naagba, o buo nu nhne rune nu nhne tu iwihnerne, o buo olu ogwnu, nu anya-kwu. ¹⁴Kovu anu woru Nyenwe ai Jizosi Karaisi lele iwo, anu nyee ano-ehni anu oghere o mee nhne ojo ke noqogwnu a.

14

Anu kpé rumu nda anu ikpe

¹Anu kwubnanya nye za rikne nu okwnata ovu, kovu anu nu a dogbuta kwnornu nhne o kweru. ²Okwnata ovu otu badnu kweru a, o ri kpakara nhne, kovu nye berere, okwnata ovu a za rikne, neeri okwukwo ohia kpoi. ³Nye ke neeri kpakara nhne ledna nye za neeri anya, nye za neeri kpakara nhne kpe nye neeri kpakara nhne ikpe kwnornu nu Chiokike nakweruru a. ⁴I bu nyele ke neekpe ohi

nye berere ikpe? O bu nyenwe a jaakaa ma o mekwahiaru mobu o mekwahiala. O jeemekwahia, kwnornu nu Nyenwe ai jeeme a o gwuzoru kwem.

⁵Otu badnu kanu otu obochi zi mkpa k'agida n'esilawuru obochi berere, nye berere jaakaa nu kpakara obochi bu otu. Echiche nye obula ji a ruwho. ⁶Nye karu nu otu obochi zi mkpa k'agida neeme a nosobisinu Nyenwe ai, nye neeri nhne obula nosobisinu Nyenwe ai, kwnornu nu o nootunu Chiokike mmamma nu wiri wam. Nye za neeri agwna nhne nosobisinu Nyenwe ai, nootunu Chiokike mmamma. ⁷O za nye zinu ehni a budnu kpoi, o za nye noonwunu ehni a enwu. ⁸O buru nu a zi budnu, a zinu Nyenwe ai budnu, a nwurru enwu, a nwunu Nyenwe ai, ma a zi budnu ma a nwurru onwu, a bu ke Nyenwe ai.

⁹Kwnornu nu Karaisi nwurru, hi n'enwu lizo ma o buru Nyenwe ele zi budnu nu ele nwurru onwu. ¹⁰Jiwa, i kwno kini neekpe nnwo nda i ikpe? I kwno kini neeledna nnwo nda i anya? Kpakara ai joogwuzo nu ruwhnu ngadna ikpe Chiokike. ¹¹Lele kpa be gbaru a n'okwukwo nsq, "Nyenwe ai kwuru kpa, 'Kpa me zi budnu kpakara mperne ochi joogbunu m n'eli, kpakara riro jookwupiya nu mawa bu Chiokike.' "

¹²Kpakara ai n'otu n'otu jaakahia nhne a mernu nu ruwhnu Chiokike.

¹³A gharu o kpe ehni ai ikpe, trinuma, i bita nhne jookpo nnwo nda i ochi, mobu nhne jeeme o dna. ¹⁴M magwu m nu hite nu mmekorita ke me nu Nyenwe ai Jizosi, o za nhne ke zila richna, o buru nu badnu kaa nu otu wiri zila richna, o zila richna hne o zi.

¹⁵O buru nu nhne i riri jeemekasi nnwo nda i ehni, i za neezne izne n'owhnu n'anya. I kweko nhne i riri lulu nye Karaisi kwnornu nwu enwu. ¹⁶I kweko be kaa nu nhne oma i bu nhne ojo. ¹⁷Kwnornu nu eli-eze Chiokike buo nhne oriri nu onwunwo, kovu o bu ome mma, udno nu snarjima nu rime Enine Nso. ¹⁸Kwnornu nu nye neeznenu Karaisi izi kpa neeme nhne noso Chiokike n'onu ma nu ruwhnu ele badnu. ¹⁹Ngwa ma a neeme nhne jeegweya udno, nu ke joowuli ai olu lele oro. ²⁰I kwno wiri lulu ernu aka Chiokike. Kpakara wiri zi richna, kovu o buo oma o ri nhne jeeme badnu dna.

²¹ Ọ bụrụ ọma i gharụ o ri wiri, mọbu nwọ manya, mọbu mee nhne ọbula ke jeeme mwọ nda i dna.

²² Kpakara nhne i kweru nụ rime nhne ele ka, dazịnum jị nụ Chiokike. Nye ikpe máge nụ nhne o kweru bụ nye ọwa ọma. ²³ Kọvu ọ bụrụ nụ mkpọma badnụ marnụ a ikpe nụ nhne o riri, Chiokike jaama a ikpe ma o ri a, kwnornu nụ ọ kwnátala mkpọma nụ nhne o neeme. Nhne ọbula ke híge n'ọkwnata mkpọma bụ mmehie.

15

Mee nhne jọoso ele berere n'ọnu

¹ Aị ele zị rikne nụ ọkwnata mkpọma kwesiri o vuru ekperi ele zá rikne. Ọ bụo neeme nhne nọoso aị n'ọnu. ² Nye ọbula menu badnụ ibne a nhne bụrụ ọma, ke jọoso a n'ọnu, ma o wulizọ a olu lele ọro. ³ Kwnornu nụ Karaịsi méne nhne jọoso ẹhni a n'ọnu, lele kpa be gbarụ a n'ọkwukwo nsọ, “Nhne iwhnerne ele naakpasị i iwhnerne dnakwasịri m.” ⁴ Kpakara nhne be gbarụ n'ọkwukwo nsọ n'ọbochi wheru ewhie zịnu aị, neezni aị nhne, ma a nwernu olile anya hite n'ndidi nụ ọgba inwe ke ọkwukwo nsọ nyernu aị.

⁵ Chiokike ke neenye ndidi nụ ọgba inwe mee anụ nwernu enine ọziri n'otu kpa anụ noosno Karaịsi Jizọsi, ⁶ ma kpakara anụ n'otu jeegweru otu ọnu znarnị Chiokike nụ Nda Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi.

⁷ Anụ kwubnanya ibne anụ lele kpa Karaịsi kwubnanyarnụ anụ ma anụ znarnị Chiokike. ⁸ M naakanụ nụ Karaịsi ghoru mwọ izi ele Ju ma o gesi ezi ọka Chiokike, mezu mkwna o kweru nda be ọknani, ⁹ ma ele bụo ele Ju nyee Chiokike igwugwu kwnornu obirizi a, lele kpa be gbarụ a n'ọkwukwo nsọ,

“Ka bụ nhne me kwno znarnị i n'esilawurụ ele bụo ele Ju,
m jọogwnunu rẹwhna i eri.”

¹⁰ Ọ kaa, berere,

“Anụ snornu rẹmu Chiokike nwudna, anụ ele bụo ele Ju.”

¹¹ Ọ kaa, berere,

“Anụ ja Nyenwe aị, kpakara ele bụo ele Ju,
kpakara ele badnụ gwnunu a eri ọznarni.”

¹² Berere kwno, Azaya karụ,

“Otu Badnụ jeehi n'ẹbnurnu Jesi va,
o jeelizọ chị kpakara mbam,

ele bụo ele Ju jeelekwasị a anya.”

¹³ Kịtna, Chiokike ke olile anya gweru ovu ọso nụ udno mejite ọkwnata mkpọma anụ nụ rime a, ma olile anya anụ nooso oso hite nụ rikne Enine Nsọ.

Ọlu nye izi ele bụo ele Ju

¹⁴ Rụmu nda m, m magwụ m nụ nhne ọma zị nụ mkpọma anụ. Anụ magwụ kpakara nhne ka nkarị nkarị, ke jeeme anụ nwernu rikne neeznitaru ẹhni anụ nhne. ¹⁵ M ji m anya siri rikne gbanụ anụ ọkwukwo, ma anụ chenwanya agwna nhne, kwnornu nụ oru Chiokike nyernu m. ¹⁶ Chiokike mernu m nye izi Karaịsi Jizọsi, nye nọornunu ele bụo ele Ju ẹrnu, nye naakwa arịohna, nọokpo okwo izi ọma Chiokike, ma ele bụo ele Ju bụrụ nhne arịohna Chiokike jeegweru, ke Enine Nsọ bítaru nsọ.

¹⁷ Kam kpayarụ, m ji m ẹrnu m naanya risi nụ rime Karaịsi Jizọsi nhne gbasịri Chiokike. ¹⁸ M jóokwu nhne berere karụ nhne Karaịsi mernu hite n'aka m, o duru ele bụo ele Ju be bụrụ ele noobnonu Chiokike nsnj hite n'ikwu-ọnu m nụ ẹrnu m. ¹⁹ Hite nụ rikne nhne ọgba akebie nụ ẹrnu ndu-ẹhni ke Enine Chiokike hite nụ Jeruselem du Ilirikom, m nọokpo okwo izi ọma gbasịri Karaịsi n'apna zuru ozu.

²⁰ Ọ bụ nhne zị nụ mkpọma m o zni izi ọma hne be nuna nhne gbasịri Karaịsi, ma m gharụ m o wu ọro n'olu ntụ-ẹli ọro nye berere. ²¹ Lele kpa be gbarụ a n'ọkwukwo nsọ,

“Ele be kánnụ be nhne gbasịri a jọowhnurnu,
ele nuna nhne gbasịri a jọoghohia.”

²² Kam kpayarụ, be kwéle me vakwnusi anụ.

Ọlu marnụ mmụma o zne Rom

²³ Kọvu kịtna, ọ zá nhne me jọornu nụ kpakara ẹli ka, ọ nọogwnu m ọ whnụ anụ anya agida awha ka. ²⁴ M jeeme kpm kịtna, m jọowhnu anụ kpa me neezne Sipeni. Anụ jeeyinu m aka n'izne m, ma me nụ anụ dazikwole ige matị. ²⁵ Kọvu kịtna, m neezne Jeruselem kwnornu ele ke Chiokike zị pij. ²⁶ Kwnornu nụ ọ masịri ọgbako Chiokike ke zị nụ Masidonia nụ Akaya o gweya nhne be jeekesi ele mboni zị n'esilawurụ rẹmu Chiokike ke zị nụ Jeruselem. ²⁷ Ọ masịri be o yinu be aka, kọvu ezi ọka zị a bụ ka, ọ bụ ẹrnu zịnu be o yinu ele mboni wam

aka, kwnornu nū ele Ju nū ele b̄uo ele Ju neekerita ngozi ke enine, ele b̄uo ele Ju kwesiri o kesi ele Ju ngozi ke ẹkwnu be. ²⁸ Nga me rn̄kparu ẹrnu ka, nyega be nhne be t̄uhiaru, m j̄owhnu anū nga me neezne Sipeni. ²⁹ M magwū m nū nga me jaava, m jeeji aḡida ngozi Karāisi va.

³⁰ M naariasno anū, r̄umu nda m, hite nū Nyenwe āj Jiz̄osi Karāisi nū owhnun'anya ke Enine Nso, anū snornu m kpesi okpukpe rikne nū ruwhnu Chiokike kwnornu nhne me n̄owhnu. ³¹ Anū kpe okpukpe ma be dohia m n'aka ele kwé ekwe z̄i nū Judiya, ma ele Chiokike z̄i nū Jeruselem nabnarnū ẹrnu m n'esilawūru be, ³² ma hite n'echiche Chiokike, m jeeji snarn̄jma vakwnusi anū, ma me nū anū daz̄irikota nū mkpoma ọma. ³³ Chiokike ke udno daz̄inu kpakara anū. Am̄jm.

16

Obekwu ikwu P̄olu

¹ M neegesi anū nwene āj rinya Febi, ke n̄ornunu ọgbako Chiokike ke z̄i nū K̄enkiria ẹrnu. ² Anū bikno nabnanya a nū r̄ewhna Nyenwe āj lele kpa r̄umu Chiokike kwesiri, anū yisinu a aka nū nhne ọbula z̄i mkpa, kwnornu nū ọ b̄u nye ovu ọma neeyinu aḡida ele berere aka ma me mas̄i.

³ Anū bekwu Prisila nū Akw̄jla, ele ẹrnu ibne m, ele me nū be sno n̄ornunu Karāisi Jiz̄osi ẹrnu. ⁴ Be gweru b̄udnu be b̄ita nū nhne oze b̄udnu nū risi m, m n̄otnu be mmamma, ọ b̄uo me nū nsn̄unu m kp̄oi, k̄ovu kpakara ọgbako Chiokike z̄i n'ẹli ele b̄uo ele Ju n̄ootu mas̄inu be mmamma. ⁵ Anū bekwu ọgbako Chiokike z̄i n'oro be. Anū bekwu enyi m me whn̄urnu n'anya Epenetusi, nye mb̄om ke hi n'Esia kweru nū Karāisi.

⁶ Anū bekwu Meri nye rn̄unu anū aḡida ẹrnu.

⁷ Anū bekwu Andronikusi nū Jun̄jasi, ele Ju ibne m me nū be z̄i n'ikelu, be b̄u ele badnū marnū nkar̄i nkar̄i n'esilawūru ele izi, be beru m ọsno mah̄ja Karāisi.

⁸ Anū bekwu Ampilatusi, nye me whn̄urnu n'anya nū rime Nyenwe āj. ⁹ Anū bekwu Uribanusi nye ẹrnu ibne āj n'ẹrnu Karāisi, nū Sitakisi enyi ọma m.

¹⁰ Anū bekwu Ap̄lesi nye be kparū iru, o whe nū Karāisi.

Anū bekwu ezi-nū-oro Ar̄sitobulosi.

¹¹ Anū bekwu Erod̄iṅi nye Ju ibne m. Anū bekwu ele ezi-nū-oro Nakis̄osi, ele z̄i nū rime Nyenwe āj.

¹² Anū bekwu Terifena nū Terifosa ele ẹrnu nū rime Nyenwe āj, nū nye me whn̄urnu n'anya b̄u Pesisi nye ẹrnu nū rime Nyenwe āj.

¹³ Anū bekwu Ruf̄osi, nye ẹrnu Nyenwe āj h̄ohiaru. Anū bekwu nne a, nye b̄u mas̄i nne m.

¹⁴ Anū bekwu As̄jiritosi, Fileḡoni, H̄emisi, Patir̄obasi, H̄emasi nū kpakara r̄umu nda anū nū be z̄i.

¹⁵ Anū bekwu Filologosi nū Jul̄ja, nū Nerusi nū nwene a rinya, nū Olimpasi nū kpakara r̄umu Chiokike be nū be z̄i. ¹⁶ Anū gweru obekwu ikwu nso ke r̄umu nda bekwurita ẹhni anū. Kpakara ọgbako Chiokike neebekwu anū.

Ezni ip̄ne-azn̄u P̄olu

¹⁷ R̄umu nda m, anū bikno, anya d̄u anū eli gbasiri ele neegweya okewa nū naakpah̄ie ọkwnata ovu ele badnū anya, ele neezni nhne ke neemegidne iznizni anū nah̄iaru. Anū neeze be. ¹⁸ Kwnornu nū ele nū kpam zá n̄ornunu Karāisi ẹrnu, k̄ovu r̄uwho be. Hite n'onu b̄iri b̄iri be nū oka s̄o n'onu, be nooduwu ele z̄i snam nū mkpoma. ¹⁹ Kpakara ọhna n̄urnu obno nsn̄i anū, ke mernu mkpoma s̄o m n'onu k'aḡida kwnornu anū. K̄ovu m pioru m anū b̄uru ele nwernu ak̄oniche h̄ne nhne ọma z̄i, ele ikpe mána h̄ne nhne ojo z̄i.

²⁰ N'ige mat̄i Chiokike ke udno j̄oozogbu Ekwensu nū mkpururu ọchi anū. Oru ke Nyenwe āj Jiz̄osi daz̄inu anū.

²¹ Timoti nye ẹrnu ibne m neebekwu anū, ya nū Lus̄osi, nū Jasoni nū Sos̄ipata ele Ju ibne m.

²² Mawa, Tetīosi, nye gbarū ọkwukwo ka neebekwu anū nū rime Nyenwe āj.

²³ Gaȳosi nye me z̄i n'oro a, nye ọgbako Chiokike z̄i n'oro a, neebekwu anū. Ọchi-ijwai ọhna b̄u Eras̄itosi nū nwene āj rukna Kwatusi neebekwu anū. [²⁴ Oru ke Nyenwe āj Jiz̄osi Karāisi daz̄inu kpakara anū. Am̄jm.]

²⁵ Ọznarni z̄inu Chiokike nye nwernu rikne mee anū gwuzoru lele kpa izi ọma me neezni kwuru, nū ọkp̄o okwo Jiz̄osi Karāisi, lele kpa okpume nhne gwarn̄u agwna ke z̄i omisi ogologo ige wheru ewhe. ²⁶ K̄ovu be kpumernu a hite nū nhne ele ọwhnurninya gbarū n'ọkwukwo hite

n'iwu Chiokike zị ọkwnukokwnu. O mernu
kpakara mbam mahịa, ma be kweru bnonu
a nsnị. ²⁷ Ọznarni zịnu Chiokike nye nụ
nsnunu a bụ nye akọ hite nụ Jizọsi Karaisi
ọkwnukokwnu. Amịm.

Ọkwukwo izi
ke Mbom
Pọlu gbaznenu

Ele Kōrinti

Nhne gbasiri ọkwukwo izi ka

Ọkwukwo izi Pọlu gbaznenu ele Kōrinti ke mbom neelebna anya nū bụdnu nū ọkwunata mkpoma ke nye Karaisi. O nookwu ọka gbasiri mkpa ke zị nū ọgbako Chiokike ke zị nū Kōrinti ke Pọlu miteru. Nū ige wam, Kōrinti bụ ẹli-ọhna ke zị mkpa n'ẹli Giri, ke bụ risi ọchichi ẹli Rom n'ọdoru-ẹli wam. Ele ẹli ka bụ ele be marnū rẹwhna be n'ahia, ele mkpako, nū ele agwa ojo, ele nọkponu chi zị ichne ichne risi ẹli.

Pọlu nookwu gbasiri okewa nū agwa ojo ke zị nū rime ọgbako Chiokike pij. O kwuru nhne gbasiri bụdnu ọgbako Chiokike nū okpukpe, olizọ n'ẹnwu, ọlulu nzi nū nnwerne. O kwuru nū Izi Ọma nwernu ọsisa kpakara aiji ele ka.

Nū risi 13, Pọlu gesiri nū ọwhnun'anya bụ ngozi ke kakwo mma Chiokike nyernu ele badnū.

Nhne zị n'ọkwukwo izi ka

Ọpanizo (1:1-9)

Okewa nū rime ọgbako (1:10---4:21)

Agwa ọma nū bụdnu ezi-nū-oro (5:1---7:40)

Ele Karaisi nū ele naakwa rẹnwu (8:1---11:1)

Bụdnu ọgbako nū okpukpe Chiokike (11:2---14:40)

Olizọ n'ẹnwu Karaisi nū ke ele kweru ekwe (15:1-58)

Nkesi ele Karaisi nye ele zị nū Judiya (16:1-4)

Mmuma Pọlu nū ọkwukwo (16:5-24)

¹ Mawa, Pọlu, nye Chiokike sukwuru hite n'echiche ma ọ bụru nye izi Karaisi Jizosi nū nnwo nda aị Ọsitenisi, ² naagbaznenu anū, ọgbako Chiokike ke zị nū Kōrinti ọkwukwo. Anū bụ ele Chiokike sukwuru ma anū be buru ele ke a zị nso nū Karaisi Jizosi, anū nū kpakara ele zị nū hne ọbula be nọkpokwu rẹwhna Nyenwe aị Jizosi Karaisi, Nyenwe be nū Nyenwe aị.

³ Oru nū udno ke Chiokike Nda aị nū Nyenwe aị Jizosi Karaisi dazinu anū.

Ọtu mmamma

⁴ M nọtunu Chiokike m mmamma ige ọbula nū risi anū, o nyernu anū oru hite nū Karaisi Jizosi. ⁵ O mernu anū ba aba nū rime Karaisi nū kpakara nhne, ma nū ikwu-ọnu nū nhne ọmuma anū. ⁶ Izi gbasiri Karaisi gwuzosiri rikne nū rime anū. ⁷ Kam kpayaru, ọ zā nkesi ke enine kogwu anū kpa anū neese ige be jookpume Nyenwe aị Jizosi Karaisi. ⁸ O jeeme anū gwuzoru kwem dū ọsoto, ma anū bụru ele nwée oru n'ọbochi Nyenwe aị Jizosi Karaisi. ⁹ Chiokike, nye sukwuru anū ma anū nū Nnwọ a Jizosi Karaisi Nyenwe aị nwekọta nhne, bụ nye kwesiri ọkwunata ovu.

Okewa nū rime
ọgbako Chiokike

¹⁰ Rumu nda m, m ji m rẹwhna Nyenwe aị Jizosi Karaisi naariasno anū, anū bikno, anū kwekọrita n'otu nhne anū nookwu, okewa zoma n'esisilawuru anū. Anū ziri n'otu n'echiche ma nū nhne anū neeme. ¹¹ Rumu nda m, agwna ele hi n'ezi-nū-oro Kilo kannū m kpa o dnornu m anya, nū okno ọka zị n'esisilawuru anū. ¹² Ka bụ nhne me naakaa, otu badnū naakaa, "M bụ m ke Pọlu," nye berere kaa, "M bụ m ke Apolosi," nye berere kwno kaa, "M bụ m ke Pita," nye berere masi kaa, "M bụ m ke Karaisi."

¹³ Be kewaru Karaisi sa? Be kpogidnenu Pọlu n'olu ọgba kwnornu anū? Be wuru anū mini nū rẹwhna Pọlu sa? ¹⁴ M nọtunu Chiokike mmamma nū ọ zā nye me wuru mini kwekọlam Kirisiposi nū Gayosi. ¹⁵ Ọ zā nye jaakaa si nū me wuru a mini nū rẹwhna m. ¹⁶ (Owe, m wuru m ezi-nū-oro Stefanasi mini, be gweme kpam, m máam ma m wuru m nye berere mini.) ¹⁷ Karaisi ziyage m me wu mini, kovu o zni izi ọma. Ọ bụo hite n'ikwu-ọnu ke akoniche badnū, ọ zị ẹnwu Karaisi n'olu ọgba bụru nhne etekne.

Karaisi bụ akoniche
nū iknernema Chiokike

¹⁸ Kwnornu nū izi gbasiri ọgba bụ nhne etekne hne ele noonwu onwu zị, kovu hne ele be nọoznohia zị, ọ bụ iknernema Chiokike. ¹⁹ Be gbaru a n'ọkwukwo nso, kaa, "M joolulu akoniche ke ele akọ, tuwhu ọghohia ke ele marnū nhne."

²⁰ Ndaa hne nye akọ zị? Ndaa hne nye okne ọkwukwo zị? Ndaa hne nye agirigo ke ọwa ka zị? Chiokike mernu akoniche ke ọwa bụru nhne iwhnirniwhno. ²¹ Kwnornu nū hite n'akoniche Chiokike o kwéle ọwa

mahja nye ọ bụ hite n'akōniche ke ọwa. Ọ sọrụ Chiokike n'ọnu o hite n'iwhnirniwhno ke ọkpo okwo izi oma zñghia ele kweru ekwe. ²² Ele Ju noopio nhie elekema, ele Giriki noopio akōniche. ²³ Kọvu a nọkpo okwo nū be kpoğidnenu Karajisi n'olu ogba, ke bunu ele Ju rugwu ọkpobi ọchi, hne ele bụo ele Ju zi, ọ bụ nhne iwhnirniwhno. ²⁴ Kọvu hne ele Chiokike sukuru zi, ele Ju ma ele bụo ele Ju, Karajisi bụ iknerna Chiokike nū akōniche Chiokike. ²⁵ Kwnornu nū iwhnirniwhno Chiokike kakwo akōniche ke badnū, rikne ọgwugwu Chiokike kakwo iknerna ke badnū.

²⁶ Rumu nda m, anū chenwanya nhne anū bụ sū Chiokike sukuru anū. Agida anū bụ ele ọwa karū nū be nwée akōniche, agida anū bụ ele ọwa máa, agida anū bụ ele híge ezi-nū-oro eze whūya. ²⁷ Kọvu Chiokike hōhiaru nhne iwhnirniwhno ke ọwa ma iwhnerne tū ele akọ. Chiokike hōhiaru nhne ele ọwa karū nū ọ zila rikne ma iwhnerne tū ele zị rikne. ²⁸ Chiokike hōhiaru nhne ele ọwa lednarū anya nū nhne zá nhne ọ bụ, mee nhne ke be kwuru nhne bụru nhne etekne. ²⁹ O mernu ka ma badnū ọbula gharū o mee oknomokno nū ruwhnu Chiokike. ³⁰ Chiokike mernu anū nū Karajisi Jizosi bụru otu, nye burunu aj akōniche nū rime Chiokike. Ya bụ ome mma aj nū ọzi nsọ aj nū ọgbahia aj. ³¹ Lele kpa be gbarū a n'ọkwukwo nsọ, “Nye ọbula ke jeeme oknomokno, o mee oknomokno nū nhne Nyenwe aj nrnuru.”

2

Izi oma gbasiri Karajisi nū ọgba a

¹ Rumu nda m, nga me vakwnusiri anū, m jíle m okne ọka mọbu akōniche ke badnū va kpo okwo nhne tugwaru otugwa ke Chiokike. ² Kwnornu nū m pfole m ọ marnū nhne ọbula kpa me nū anū zi, kwekọlam nhne gbasiri Jizosi Karajisi, nye be kpoğidnenu n'ogba. ³ M ji m ọza rikne nū ogwnu nū ẹhni ọznu biri biri va. ⁴ Nhne me znirni nū izi m bụo hite nū nkari ọka ke akōniche ke badnū, kọvu o gesi Enine nū iknerna a n'esilawuru anū, ⁵ ma anū bụru ele kweru ekwe, ọ bụo kwnornu nū akōniche ke badnū, kọvu n'iknerna Chiokike.

Akōniche Chiokike

⁶ Kọvu n'esilawuru ele sozuru osozu bụ hne a nookwu ọka akōniche, ọ bụo akōniche ke ọwa ka, mọbu ke ele neechi ọwa ka. Ige matị, ọ zá nhne be jọbu. ⁷ A nookwu nhne gbasiri akōniche Chiokike ke tugwaru otugwa, ke Chiokike hōhiaru kwnornu igwugwu aj tutu sū ọwa panizoru. ⁸ Ele ọchichi ke ọwa ka máa akōniche ka. Kwnornu nū ọ bụru nū be marnū a, be bọ kpoğidene Nyenwe igwugwu n'olu ogba. ⁹ Kọvu kpa be gbarū a n'ọkwukwo nsọ, “Anyá whnūlele, nsnj nūlele, ọ bnána n'ovu badnū rja rja, nhne Chiokike bitannu ele whnurnu a n'anya.”

¹⁰ Kọvu Chiokike hiri n'Enine a kpumenu aj nhne o tugwaru otugwa, kwnornu nū Enine noonyosna kpakara nhne, ma nhne miri emi ke Chiokike. ¹¹ Ọ zá nye magwū echiche ke mkpoma badnū, o kwolem enine ke zị nū rime badnū. Kpam masi, ọ zá badnū ke magwū echiche Chiokike, okwolem Enine Chiokike magwū kpakara nhne gbasiri Chiokike. ¹² A náhage enine ke ọwa ka, kọvu a nahjaru Enine Chiokike ziyaru ma a mahja kpakara nhne Chiokike hiri n'ovu oma a kesi aj. ¹³ Ka bụ nhne a nookwu, ọ bụo hite nū nhne ke badnū znirni aj nū akōniche ke badnū, kọvu nhne Enine znirni aj. A nọkowa ezi ọka ke enine hne ele nwernu Enine Chiokike zi. ¹⁴ Badnū ke nwée Enine Chiokike nwée rikne kweru nhne hi n'Enine Chiokike va, kwnornu nū be bunu a nhne iwhnirniwhno, o nwée rikne nahja be kwnornu nū Enine Chiokike nọkowanu ele nwernu Enine. ¹⁵ Badnū ke nwernu Enine Chiokike neekpe kpakara nhne ikpe, kọvu ọ zá nye jeekpe a ikpe. ¹⁶ Lele kpa be gbarū a n'ọkwukwo nsọ, “Nyele magwū echiche Nyenwe aj, ma nye wam zni a ezni?” Kọvu a nwernu echiche ke Karajisi.

3

Ele ẹrnu Chiokike

¹ Rumu nda m, m nwée m rikne kwunu anū ọka lele ele nwernu Enine, kọvu m nookwunu anū ọka lele badnū etekne, lele rumu takiri nū rime Karajisi. ² M jeeji miniruma nọoznu anū, ọ bụo wiri siri rikne, kwnornu nū anū jéenwe rikne ri be. Tem dū kítna, anū nwée rikne ri wiri siri rikne. ³ Anū zị kōriri n'anọ-ẹhni, kwnornu nū okwono-awūwa nū okno ọka zị n'esilawuru

anụ, ka ọ zá neegesi nụ anụ zị n'anọ-ehni? Anụ neeme lele badnụ etekne. ⁴Otu badnụ naakaa, "M bụ m ke Pọlu." Nye berere kaa, "M bụ m ke Apọlosi." Anụ zá neeme lele badnụ etekne?

⁵Nyele bụ Pọlu? Nyele bụ Apọlosi? A bụ ele ẹrnu, ele anụ hiri n'aka be kwere. Nye ọbula nọrnu ẹrnu ke Nyenwe aị nyernu a. ⁶Mawa kpasiri mkpuru, Apọlosi wusi a mini. Kọvu Chiokike mernu mkpuru wam so oso. ⁷Nye wam kpasiri mkpuru nụ nye wam wusiri a mini bụ nhne etekne. Chiokike zị mkpa kwnornu nụ ọ bụ ya mernu mkpuru wam so oso. ⁸Nye wam kpasiri mkpuru nụ nye wam wusiri a mini bụ otu. Nye ọbula jaanarnu ogwo ẹrnu a lele kpa ẹrnu a hna. ⁹Kwnornu nụ aị nụ Chiokike nọrnuko ẹrnu n'otu, anụ bụ ẹkwu Chiokike. Anụ bụ ọro Chiokike noowu.

¹⁰Hite nụ oru Chiokike nyernu m, m nọrnu ẹrnu lele nye nka-owu ọro. M tūru m ntụ-ẹli ọro, nye berere noowukwasị ọro n'olu a. Kọvu anya dū nye noowu ọro n'olu a ẹli. ¹¹Kwnornu nụ ọ zá ntụ-ẹli berere badnụ jeenwe rikne tū, kakwo ke Chiokike tūru, ke bụ Jizọsi Karaịsi. ¹²Ọ bụru nụ badnụ ọbula jeeji golu, mọbu siliva, mọbu akaworugwu zị okne ọnu ahja, mọbu isisi, mọbu ruhiara, mọbu isisi ikpa wukwasị ọro n'olu ntụ-ẹli ka, ¹³ẹrnu a jowhuya iwhe, kwnornu nụ ọbochi Karaịsi jookpume a. Be jeeji bẹkwu kpa ẹrnu nye ọbula iru, bẹkwu jeegesi nhne nye ọbula jiri wu ọro a. ¹⁴Ọ bụru nhne badnụ jiri wu ọro n'olu ntụ-ẹli wam gwuzogidne bẹkwu, ọ jaanahja ogwo ẹrnu. ¹⁵Kọvu ọ bụru nụ bẹkwu rne ẹrnu a, nhne whuru a, kọvu be jooznohia a, kọvu lele nye hi nụ bẹkwu whuya. ¹⁶Anụ máa nụ anụ bụ Ọro Nsọ Chiokike, nụ Enine Chiokike wu nū rime anụ? ¹⁷Ọ bụru nye ọbula lulu Ọro Nsọ Chiokike, Chiokike joolulu a. Ọro Nsọ Chiokike zị nsọ, anụ bụ Ọro Nsọ a.

¹⁸Ọ zá nye duhie ẹhni a, ọ bụru nụ nye ọbula neech nū o nwernu akọ nū nhne ke ọwa ka, ọ ghọ nye iwhniriwhno ma ọ bụru nye nwernu akoniche. ¹⁹Kwnornu nū akoniche ke ọwa ka bụ nhne iwhniriwhno n'anya Chiokike. Lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ, "O jidnernu ele akọ n'aghigbo be." ²⁰Be gba kwno a n'okwukwo nsọ, kaa, "Nyenwe aị magwụ echiche ele akọ nū ọ bụ nhne etekne." ²¹Ọ zị badnụ ke ji nhne badnụ etekne nwernu rikne mee

nyaa risi. Kwnornu nū kpakara nhne bụ ke anụ, ²²Pọlu mọbu Apọlosi, mọbu Pita, ọwa ka, bụdnū nū ẹnwu, nhne zị kịta mọbu ke zị nū ruwhnu, kpakara be bụ ke anụ, ²³anụ bụ ke Karaịsi, Karaịsi bụ ke Chiokike.

4

Ele izi Karaịsi

¹Ele badnụ kwesiri ọ gwnụ aị lele ele izi Karaịsi, ele Chiokike nyernu nhne tugwaru otugwa ke ezi oka a n'aka. ²Nhne be pioru n'aka nye neelegidne nhne ọbula bụ be whnū a nū ọ bụ nye kwesiri okwnata ovu. ³Nhne anū nookwu gbasiri m zá m mkpa, mọbu ikpe nye berere neekpe m, m jéekpe ẹhni m ikpe. ⁴Ovu m zị snam, kọvu ka zá neegesi nū m bụ m nye ikpe mána. Nyenwe aị bụ nye neekpe m ikpe. ⁵Kam kpayarụ, anụ kpé nhne ọbula ikpe hne ige yóoduge, seru tem Nyenwe aị va, o jeeme kpakara nhne tugwaru otugwa n'ochichiri whuya iwhe. Ọ jaakahja kpakara nhne zị n'ovu badnū. Ige wam nye ọbula jaanahja ọznarni a n'aka Chiokike.

⁶Rumu nda m, m gweru m kpakara nhne ka tūsinu ẹhni m nū ẹhni Apọlosi kwnornu anụ, ma anụ jiri aị mụhia nhne ele badnū nookwu, "Ọ zá nye mee nhne be gbáge n'okwukwo." Ọ zá nye ji otu badnū nyaa risi megidne ibne a. ⁷Nyele mernu i, i ziri ichne hne ele berere zị? Kini bụ nhne i nwernu ke be késige i? Ọ bụru nū nhne i nwernu bụ nkesi, ndaa kpa i jeeji a nyaa risi lele nū ọ bụo nkesi?

⁸Kịta, ruwho jihjaru anụ. Anụ balam aba. Anụ gholam eze, ọ bụ n'ezi a bụo ele eze. Ọ jaama mma ọ bụru nū anụ bụ ele eze, ma a snornu anụ bụru masị eze. ⁹M che m nū Chiokike beteru aị ele izi aznū, lele ele be joogbu ogbu, nhne olekiri nyee ọwa, ma hne ele enine izi nū hne ele badnū zị. ¹⁰A bụ ele iwhniriwhno kwnornu Karaịsi, kọvu anụ bụ ele nwernu akọ nū Karaịsi. A nwée rikne, kọvu anū nwernu rikne. Be lednarnū aị anya, kọvu anū nwernu igwugwu. ¹¹Tem dū kịta, wiri nọogwnu aị, akpịri nọokpo aị bẹkwu, a gba ẹto, be mejọru aị, a nwée hne a bīta risi. ¹²A nọdogbu ẹhni aị n'ernu, a ji aka aị nọrnu nhne a neeri. Be nọovu aị ọnu, a nọgozi, nga be kpagburu aị, a snūta ovu. ¹³Nga be kpajaru aị, a ji ovu ọma sa oka. A nū lele nhne mkpomkpo ke ọwa ka, tem dū kịta, ele ọwa kwúge aị nhne ọbula.

¹⁴M zá m naagba ọkwukwo ka ma iwħnerne tų anų, kọvu ma m zni m anų ezni lele rųmu ke m me whnųrnu n'anya. ¹⁵Kwnornu nų ọ buru nų anų nwernu nri pokwu ele noodu anų nų rime Karaįsi, anų nwernu otu nda. M bų m nda anų nų rime Karaįsi Jizọsi kwnornu nų m gweyanų m anų izi ọma. ¹⁶M naarjasno anų snornu rėnu ọchi m. ¹⁷Kam kpayarų, me neeziyanu anų Timoti. Ọ bų nnwọ m me whnųrnu n'anya ke kwesiri be kwnata a ovu nų rime Nyenwe aį. Ọ jeechenwanyanu anų kpa me noowu bųdnu m nų rime Karaįsi Jizọsi, kpa me neezni nų rime kpakara ọgbako Chiokike ke zị nų hne ọbula.

¹⁸Agwna anų bų ele oknomokno, anų neeche nų m jáava lekwa anų. ¹⁹Ọ buru nų Nyenwe aį kweru, m jaava kwnusi anų wara wara, m jaamahįa nhne ele oknomokno wam jeeme. Ọ búo nhne be jookwu kpọi, ma rikne be nwernu masi. ²⁰Kwnornu nų ẹli-eze Chiokike búo n'agịda ikwu-ọnu kpọi, kọvu iknernema. ²¹Ndaa nhne anų piору? Me gweru mbịnibini va, sų ọ bų ovu ọwhnun'anya nų enine zị wọħnernerne?

5

Anų gweme nnwọ nda
ke zịla rịchna

¹M nọonu nų ome ọyi zị n'esilawųru anų, ke zịla n'esilawųru ele máa Chiokike, nų badnų nookwuru nnwerne nda a. ²Ndaa kpa anų neeme oknomokno nų kpa? Anų kwesiri ọ kwna ẹkwna, nwe ovu ojo, anų kwesiri ọ chįhala nyerukna ke mernu nhne ka n'esilawųru anų. ³Ọ bų n'ezị m zị m ikere hne anų zị n'ano-ẹhni, kọvu me nų anų zị n'enine, m marnų m nye mernu nhne ojo ka ikpe lele nų me nų anų zị. ⁴Kpa anų gbakọru nų rėwhna Nyenwe aį Jizọsi, m joosno anų gbako n'enine, rikne Nyenwe aį Jizọsi jaadazịnu aį masi. ⁵Anų gweru nye wam yisi n'aka Ekwensu ma o lulu ano-ẹhni a, ma be znọhia enine a n'ọbochi Nyenwe aį.

⁶Anų męma oknomokno, kwnornu nų nhne whų brėdi matị neeme kpakara brėdi whų ọwhu. ⁷Anų gweme mmehie ke nų lele nhne whų brėdi ọknani ma anų ziri rịchna. Nga wam, anų jọonu lele brėdi ikne ke nwėe nhne whų brėdi, lele kpa anų kwesiri. Kwnornu nų be jiri Karaįsi Nnwọ Atnųrnu Ọgawhe aį kwanų aį arįọhna. ⁸Ngwa ma a bįta Iriri ka, ọ búo hite nų nhne whų brėdi ke mmehie ọknani nų risi rikne, kọvu brėdi

ke nwėe nhne whų brėdi nų rime a, brėdi ke zị rịchna ke nwernu ezi ọka nų rime a.

⁹M gbannų m anų ọkwukwo, anų nų ele neeme ọyi mękọta nhne. ¹⁰M zá m nookwu gbasiri ele neeme ọyi k'ọwa, ele ọwho-anya nų ele buznu nų ele naakwa rėnwu. Ọ buru kpam, anų jọowhoga n'ọwa. ¹¹Kọvu m naagbanų anų kįtna, naakaa, anų nų nye ọbula ke kwuru ẹhni a nnwọ nda, kọvu ọ neeme ọyi, ke nwernu ọwho-anya, nye naakwa rėnwu, mọbu nye naakaja badnų, nye okne manya, mọbu nye buznu mękọta nhne. Anų nų nye wam dáziłkota ẹli ri wiri.

¹²Ọ zá m mkpa me kpe ele zị n'ederezị ikpe. Ọ búo anų kwesiri o kpe ele zị n'esilawųru anų ikpe? ¹³Chiokike jeekpe ele zị n'ederezị ikpe. Lele kpa ọkwukwo nsọ kwuru, "Anų chįhala badnų ojo wam n'esilawųru anų."

6

Ọ kwuru badnų zne
ọro ikpe

¹Ọ buru nų otu badnų nwernu nhne megidnė nnwọ nda, i ga ọla gba nnwọ nda i ọkwukwo n'oro ikpe, ele máa Chiokike kpe be ikpe, tnųnuma, o jookwuru a zne n'esilawųru rųmu Chiokike? ²Anų máa nų rųmu Chiokike jeekpe ọwa ikpe sa? Ọ buru nų anų jeekpe ọwa ikpe, anų nwėe rikne kpe ikpe ọka matị n'esilawųru anų? ³Ọ bų nų anų máa nų a jeekpe ele enine izi ikpe? Ọ kọ buru nhne ke bųdnu ka. ⁴Ọ buru nų ọka dnarnų ke gbasiri bųdnu ka, kịni mernu anų neekwe ele zị n'ederezị kpe anų ikpe? Ele ikpe ka bų ele nwėe ọso anya n'ọgbako Chiokike. ⁵Iwħnerne tų anų. M kweru m nų otu badnų ke nwernu akọnichẹ zị n'esilawųru anų, nye jeenwe rikne kpe ikpe n'esilawųru rųmu nda. ⁶Tnųnuma, otu nnwọ nda jookwuru nnwọ nda berere zne n'oro ikpe ma ele kwė ekwe kpe be ikpe.

⁷Anų naagbarįta ẹhni anų ọkwukwo n'oro ikpe, ka neegesi nų anų dnarnų adna. O jáaka mma nų i bų nye be mejoru? Ọ jáaka mma nų nhne whunahoru i? ⁸Tnųnuma, anų neeme ibne nhne ojo, anų znųnahoru nnwọ nda anų nhne. ⁹Ọ bų nų anų máa nų ele ojo jėekehįa ẹli-eze Chiokike? Anų dúwhu ẹhni anų, ele naagba ewhere, mọbu ele naakwa rėnwu, mọbu ele neeme ọyi, ele rukna naadnanyi ele rukna ibne be, ¹⁰mọbu ele buznu, mọbu ele ọwho-anya, mọbu ele okne manya, mọbu ele naakaja badnų,

mọbu ele nọghogbu ele badnụ jéekehja ẹli-eze Chiokike. ¹¹ Agwna anụ nụ kpam nụ mbom. Kọvu be snumarnu mmehie anụ, be gweru anụ nyewhete n'aka Chiokike. Be mernu anụ nụ Chiokike ziri n'udno hite nụ rewhna Nyenwe aị Jizọsi Karaisi nụ Enine ke Chiokike aị.

Kwasịnu Chiokike igwugwu

¹² “M nwernu m rikne mee kpakara nhne.” Kọvu ọ bụo kpakara nhne naabna mbnarna. “M nwernu m rikne mee kpakara nhne.” Kọvu m jọbu ọhi nhne ọbula. ¹³ “Wiri zinu ruwho, ruwho zi masịnu wiri.” Kọvu Chiokike joolulu kpakara be. Be jeeji ẹhni badnụ neeme ọyi, kọvu kpenu Nyenwe aị, Nyenwe aị jeeme ẹhni badnụ nwehja nhne zi mkpa. ¹⁴ Chiokike nye mernu Nyenwe aị hi n'ẹnwu lizọ, o jeeme masị anọ-ẹhni aị hi n'ẹnwu lizọ hite n'iknerna a. ¹⁵ Ọ bụ nụ anụ maa nụ ẹhni anụ bụ nhne zi n'ẹhni Karaisi? M jiegweru nhne zi n'ẹhni Karaisi mee be buru nhne zi n'ẹhni nyerinya ewhere? Ọza rja rja. ¹⁶ Ọ bụ nụ anụ maa nụ nye gweru ẹhni a yisi n'ẹhni nye ewhere, ya nụ a gholam otu anọ-ẹhni? Kwnornu nụ okwukwo nsọ kwuru, “Be lawuru jọburu otu anọ-ẹhni.” ¹⁷ Kọvu nye gweru ẹhni a yisi nụ Nyenwe aị, ya nụ Nyenwe aị gholam otu n'entine.

¹⁸ Anụ gbanahoru ome ọyi. Kpakara mmehie berere badnụ mernu zi n'olu ẹhni, kọvu nye neeme ọyi megidernu ẹhni a mmehie. ¹⁹ Ọ bụ nụ anụ maa nụ ẹhni anụ bụ Oro Nso ke Enine Nso, nye wu nụ rime anụ, ke Chiokike nyernu anụ? Anụ nwée ẹhni anụ, Chiokike nwe anụ. ²⁰ O jiri onu ahja gbahja anụ. Anụ gweru ẹhni anụ kwasịnu Chiokike igwugwu.

7

Ajiji gbasiri olulu nzi nụ nnwerne

¹ Nhne gbasiri nhne anụ gbaru n'okwukwo, “Ọ buru oma nụ nyerukna nụ nyerinya dnanyi lele nzi nụ nnwerne.” ² Kọvu kwnornu nụ agida ele neeme ọyi zi n'esilawuru anụ, ọ buru oma nyerukna ọbula luru nnwerne ke aka a, nụ nyerinya gboru nzi ke aka a. ³ Nyerukna ọbula mee nhne kwesiri a lele nzi hne nnwerne a zi, nyerinya ọbula mee nhne kwesiri a lele nnwerne hne nzi a zi. ⁴ Nnwerne nwée rikne

hne ẹhni a zi, kọvu nzi nwernu, kpam masi nzi nwée rikne hne ẹhni a zi, kọvu nnwerne a nwernu. ⁵ Anụ gónahoru ẹhni anụ ẹhni anụ, okwolem ma ọ bụ ige matị kpa anụ kwekọtaru, ma anụ vu onu nụ kpe okpukpe. Omekwo, anụ ziri n'otu berere ma Ekwensu gharu ọ rna anụ ọrnurna, kwnornu nụ anụ nwée rikne jikwaru ẹhni anụ. ⁶ Ka bụ rikne me neenye anụ, ọ bụo iwu. ⁷ N'ezị oka, ọ jaamasị m nụ kpakara badnụ jaadazị lele me. Kọvu nye ọbula nwernu nkesi ke Chiokike kesiri, otu nyenum kpa, nye berere nkesi berere.

⁸ Kịtna, m naakanụ ele lúge nnwerne mọbu ele gbóge nzi, mọbu ele rinya nzi be nwernu, ọ jaaka mma anụ daziri etekne, lele kpa me daziri. ⁹ Kọvu ọ buru nụ anụ jéenwe rikne jikwaru ẹhni anụ, anụ luru nnwerne mọbu gbọru nzi. Ọ ka mma ọ luru nnwerne mọbu gbọru nzi, tñunuma ẹhni anụ jeerne békwnu.

¹⁰ Ele nwernu nzi mọbu nnwerne, m neenye anụ iwu Nyenwe aị, ọ bụo ke m. Nnwerne gbákwadia nzi a nnam. ¹¹ Kọvu, o mee kpam, ọ jaadaziri etekne mọbu ọ lahna ke nzi a, nzi gbákwadia nnwerne a nnam.

¹² M naakanụ ele ke gwnarnụ, ọ bụo Nyenwe aị, ọ buru nụ nye Karaisi ọbula nwernu nnwerne ke kwé ekwe, kọvu o kweru ya nụ a wugidne, ọ gbála a nnam. ¹³ Ọ buru nụ nyerinya Karaisi ọbula nwernu nzi ke kwé ekwe, kọvu nzi a kweru ma be wugidne n'otu, ọ gbála a nnam. ¹⁴ Kwnornu nụ Chiokike nabnanyarnụ nzi ke kwé ekwe kwnornu nnwerne a ke kweru ekwe. Chiokike naabanyarnụ nnwerne ke kwé ekwe kwnornu nzi a ke kweru ekwe. Ọ buru nụ ọ bụo kpam, rumu takiri anụ jọburu ele zila richna, kọvu be zi nsọ kịtna.

¹⁵ Kọvu ọ buru nụ ọ masiri nye ke kwé ekwe ọ gba nnam, o mee kpam. Ọ za iwu ke ji nye Karaisi, nzi mọbu nnwerne, n'onodi nụ kpa. Chiokike sukwuru aị ma a wuru n'udno. ¹⁶ Ndaa kpa i jiri mahja, ji nnwerne ke kweru ekwe, nụ i jọznohia nzi i? Mọbu ji nzi ke kweru ekwe, ndaa kpa i jiri mahja nụ i jọznohia nnwerne i?

Daziri n'onodi
Chiokike sukwuru i

¹⁷ Kọvu nye ọbula daziri n'onodi ọ zi nga Chiokike sukwuru a, bụ ke Chiokike nyernu a. Ka bụ nhne me neezni nụ rime kpakara ọgbako Chiokike. ¹⁸ Ọ buru nụ nye be kparu

nka nurnu ikwu Chiokike, o gwépuko nhne atụ ọkpa nka a. Ọ bụru masị nū nye be kpáge nka nurnu ikwu Chiokike, be kpála a nka. ¹⁹ Ọkpa nka nū be kpáge nka zá nhne o bụ, nhne zị mkpa bụ ọbita iwu Chiokike. ²⁰ Badnụ ọbula daziri n'ọnodi ọ zị nga Chiokike sukwuru a. ²¹ I zị n'ọhi nga Chiokike sukwuru i? O mékpa i ẹhni, kọvu ọ bụru nū i nwernu oghere ọ whọga n'ọhi, mee kpm. ²² Kwnornu nū nye bụ ọhi nga Nyenwe aị sukwuru a bụ nye nwernu ẹhni a nū rime Nyenwe aị. Kpm masị, badnụ ke nwernu ẹhni a nga Nyenwe aị sukwuru bụ ọhi Karaịsi. ²³ Chiokike ji ọnu ahia gbahja anụ, anụ ghóko ọhi ke badnụ. ²⁴ Rumu nda m, badnụ ọbula daziri n'anya Chiokike n'ọnodi ọ zị nga Chiokike sukwuru a.

*Ele nwée nzi
mọbu nnwerne*

²⁵ Nhne gbasiri ele rinya máa nyerukna, mọbu ele rukna máa nyerinya, m nwée m nhne Nyenwe aị nyernu n'iwu, kọvu m neenye anụ nhne bụ echiche m, nye hite n'obirizi ke Nyenwe aị m kwesiri m ọtukwasi ovu. ²⁶ Mkpa kari lam n'owa kitna, m che m nū ọ bụru ọma ọ bụru nū badnụ daziri kpa ọ zị. ²⁷ Ọ bụru nū i nwernu nnwerne? I ghásala a. I nwée nnwerne sa? I lúko nnwerne. ²⁸ Ọ bụru nū i luru nnwerne ọ zá mmehie i mernu. Ọ bụru nyerinya máa nyerukna gbọ nzi, ọ zá nhne ojo ọ bụ. Kọvu ele nwernu nnwerne mọbu nzi jeenwe agida mkpa n'owa ka, m noopio ọ dọhia anụ nū nhne ka.

²⁹ Rumu nda m, nhne me nookwu bụ ka, ige wam zị ndundu, hite kịtna ele nwernu nnwerne ziri lele nū be nwée nnwerne. ³⁰ ele naakwana ẹkwna lele nū be zá n'anya-mini, ele ọnomu rumu lele nū ovu zá ọoso be n'onu, ele ọozu ahia lele nū ọ zá nhne be zūhiaru, ³¹ ele ji nhne ọwa ka lele nū ọ zá be mkpa. Kwnornu nū ọwa ka n'ọnodi a jaagawhe.

³² M noopio ma nhne ọbula gharu ọ kpakna anụ ẹhni. Nyerukna ọbula ke nwée nnwerne neeche echiche gbasiri ẹrnu Nyenwe aị, kwnornu nū o pioru o mee nhne jaamasị Nyenwe aị. ³³ Kọvu nyerukna ke nwernu nnwerne neeche echiche gbasiri nhne ke ọwa ka, kwnornu nū o pioru o mee nhne jaamasị nnwerne a, ³⁴ ke ọnodoghari a n'apna lawuru. Nyerinya ke nwée nzi mọbu ke máa nyerukna neeche echiche gbasiri

ẹrnu Nyenwe aị, kwnornu nū o pioru o gweru ẹhni a nū enine a nyee Nyenwe aị. Kọvu nyerinya ke nwernu nzi neeche echiche gbasiri nhne ke ọwa ka, kpa o jeeme nhne jaamasị nzi a. ³⁵ M nookwu nhne ka ma ọ bnanu anụ iru. M zá m noobnosni anụ. Kọvu m pioru m ma anụ mee nhne bụru ọma nū ke kwesiri ekwesi, ma anụ gweru kpakara ẹhni anụ yisi n'ẹrnu Nyenwe aị, gharu o le anya n'aznu.

³⁶ Nhne ke gbasiri ele kwekọtaru ọlulu, ọ bụru nū badnụ ọbula whnurnu nū ọ zá naakpakwa agwa nkari hne nyerinya o kweru ọ lu zị, ọ bụru n'awha neezne, ọ luru a, be mége mmehie. ³⁷ Kọvu hne badnụ kpebiri n'ovu a, ọ zá nye naamagidne a nū ọ jóolu nnwerne, o nwernu rikne gharu ọ lu nnwerne wam, o mernu nhne kwesiri. ³⁸ Nye ke luru nnwerne mernu nhne ọma, kọvu nye ke lúge rja rja mekakworu nū nhne ọma.

³⁹ Nyerinya gbọru nzi zị n'iwu kpa nzi a zị budsonu, kọvu hne nzi a nwurnu, ọ zá iwu ji a ma ọ gbọru nzi berere. Kọvu o jọbu nye magwu Nyenwe aị. ⁴⁰ Kọvu n'echiche m, ovu joozo a n'onu ọ bụru ọ daziri etekne. M che m nū m nwernu m Enie Chiokike.

8

*Wiri be jiri kwanu
renwu arjohna*

¹ Nhne ke gbasiri wiri be jiri kwanu renwu arjohna, ọ bụ n'ezi nū, “Kpakara aị nwernu nhne ọmuma.” Kọvu nhne ọmuma neegweya badnụ vulizo ẹhni a olu. Ọwhnun'anya noowulizo badnụ olu lele ọro. ² Ọ bụru nū badnụ ọbula neeche nū ọ magwu nhne, ọ máa kpa o kwesiri ọ mahja. ³ Kọvu Chiokike magwu ele whnurnu a n'anya.

⁴ Nhne gbasiri wiri be jiri kwanu renwu arjohna, a magwu nū ọ zá nhne renwu ke ọwa ka bụ, kwnornu nū chi berere zá, okwolem Chiokike kpoi. ⁵ Ọ busedi nū agida nhne be nookwu “chi” zị n'oligwe mọbu n'owa, ọ bụ n'ezi nū be zị agida “chi” nū “nyenwe,” ⁶ kọvu hne a zị, otu Chiokike kpoi nye bụ Nda. O keru kpakara nhne, a zinu a budsonu. Otu Nyenwe aị Jizosi Karaịsi zị, nye be hiri n'aka a ke kpakara nhne, nye a zị budsonu n'aka a.

⁷ Kọvu ọ budo kpakara badnụ magwu ezi oka ka. Agwna badnụ yiri risi nū renwu du

kĩtna, nga be riri wiri kị, be neeche nụ be ji a kwanụ ɾenwu arịohna. Echiche ovu be zá rikne, wiri be riri kparụ be. ⁸ Kọvu wiri jéeme aị nụ Chiokike ziri ndundu. A rife wiri, ọ zá nhne o neegweme n'èhni aị, a ri wiri ọ zá nhne o neeyisi èhni aị.

⁹ Kam kpararụ, anya dụ anụ ẹli, i kwékwa-dia oghere i nwernu nụ omé kpa ọ masiri i mee ele zá rikne n'òkwnata ovu dnabna nụ mmehie. ¹⁰ Ọ bụru nụ otu badnụ ke mkpoma sife rikne whnurnu i hne i dazi ẹli neeri wiri n'oro ɾenwu, kwnornu nụ i nwernu “nhne omuma,” o jéenyé a mkpoma siri rikne o ri nhne be jiri kwanụ ɾenwu arịohna? ¹¹ Nnwọ nda wam zá rikne, nye Karajisi kwnornu nụ a nwuma, joowhu etekne kwnornu nụ nhne omuma i. ¹² Kpam, anụ mehieru nnwọ nda anụ wam zá rikne, lulu ovu a, anụ mehielel Karajisi masi. ¹³ Ọ bụru nụ wiri me jeeri jeeme nnwọ nda m mmehie, m jéeri ọkpna rja rja kpa me zị bđndu, ọ zị me mee nnwọ nda m dnabna nụ rime mmehie.

9

Rikne nụ ɛrnu ke nye izi

¹ Ọ bụ nụ m nwée m èhni sa? Me búio nye izi sa? Me whnúge Jizọsi Nyenwe aị anya? Anụ búio nhne me nrụhiaru n'ɛrnu Nyenwe aị? ² Ọ bụru nụ ele berere whnúge m lele nye izi, anụ magwụ nụ m bụ m nye izi. Anụ bụ nhne atụ ke neegesi nụ m bụ m nye izi Nyenwe aị.

³ Nhne me naakanụ ele nookwulu m bụ ka, ⁴ a nwée rikne ri wiri mọbu nwọ mini n'ɛrnu aị sa? ⁵ A nwée rikne mee nhne ele izi berere neeme? A nwée rikne luru otu nnwọ rinya Karajisi lele nnwerne, o snornu aị zne izi lele ele izi ele berere nụ rụmu nne Nyenwe aị nụ Pita? ⁶ Okwokọla me nụ Banabasị kwesiri ọ rny ɛrnu sị a ri wiri?

⁷ Ndaa nye ogwnu ke nọlu ogwnu hite n'iwai ke hi nụ ɾekpa a whuya? Ndaa nye jọornu ẹkwu, ma o jéeri mkpuru hi nụ rime ẹkwu a? Ndaa nye nọoznu atnurnu ma ọ zá nnonwo mini-ɾema atnurnu a? ⁸ Me nookwu lele badnụ etekne sa? Ọ búio nhne Iwu aị kwuru sa? ⁹ Kwnornu nụ be gbarụ n'òkwukwo Iwu Mozizi, “I knésni ọnu ehni ke nọozosna ikpa.” Chiokike o nookwu nhne gbasiri ehni kpọi? ¹⁰ O kwuru nhne ka kwnornu aị. Be gbarụ a n'òkwukwo kwnornu aị, nụ nye nọtu ọnu-ẹli nụ nye nọozosna mkpuru nwernu ọkwnata ovu nụ be jeeri mkpuru hiri n'ẹkwu. ¹¹ A kpasiri

mkpuru ke enine nụ rime anụ, ọ búio nhne kwesiri nụ a jọoghoru mkpuru etekne n'èhni anụ? ¹² Ọ bụru nụ ele berere nwernu rikne kpa hne anụ zị, ọ bụ ayila jéenwe rikne karukwo hne anụ zị?

Kọvu a mége kpam, a nwernu ndidi nụ kpakara nhne, ọ zị a bita nhne ọkpobi ọchi n'apna izi oma Karajisi. ¹³ Ọ bụ nụ anụ máa nụ ele nọrnu ɛrnu n'oro Nsọ neeri nhne hi n'oro Nsọ whuya? Ọ bụ nụ anụ máa masi nụ ele nọrnu ɛrnu n'oro arịohna neeri agwna nhne be jiri kwa arịohna? ¹⁴ Kpam masi, Chiokike nyernu iwu nụ ele neezni izi oma be ri wiri hiri n'izi oma whuya.

¹⁵ Kọvu m mége m kpam. M zá m naagba ọkwukwo ka ma m nwernu rikne mee kpam. Kwnornu nụ ọ jaakanụ m mma me beru ọsno nwuma ɛrnu tna, ọ zá nye mee igwugwu m nhne etekne. ¹⁶ M nwée m rikne nyaa risi nụ m neezni izi oma. Mkpa naakpa m bụ o zni izi oma. Owe! Ovu ọnu zinu m ọ bụru nụ m zníge m izi oma. ¹⁷ Ọ bụ me gweru mkpoma m zni izi oma ka, m nwernu m ogwo ɛrnu, kọvu ọ bụru nụ jíge m mkpoma m zni izi oma, m nọrnu ɛrnu Chiokike yisiri m n'aka. ¹⁸ Ọ bụru kpam, kịni bụ ogwo ɛrnu m? Ọ bụ oghere o zni izi oma gharụ ọ whnụ ọnu ahia, gharụ o gweru rikne me nwernu n'izi oma mee nhne.

¹⁹ Ọ bụ n'ezi nụ m búio m ọhi nye obula, m nwernu m èhni, kọvu m mernu m èhni ọhi kpakara badnụ ma m rihia m agida badnụ n'iru. ²⁰ Hne ele Ju zị, m bụ m nye Ju ma m rihia m ele Ju. Hne ele zị nụ mkpururu iwu zị, m ziri lele nụ m zị m nụ mkpururu iwu (ọ bụ n'ezi nụ m zá m nụ mkpururu iwu), ma m rihia m be n'iru. ²¹ Hne ele zá nụ mkpururu iwu, m ziri lele nye zá nụ mkpururu iwu (ọ bụ n'ezi nụ m léwhule m iwu Chiokike anya, m zị nụ mkpururu iwu Karajisi), ma m rihia m be n'iru. ²² N'esilawuru ele zá rikne n'òkwnata ovu, m nụ m lele be, ma m rihia m be n'iru. M bụ m kpakara nhne hne ele badnụ zị, m neeme kpa me nwernu rikne, ma m rihia m agwna be n'iru. ²³ M neeme kpakara nhne ka kwnornu izi oma, ma m kehia m igwe nụ ngozi a.

²⁴ N'ezi ọka, anụ magwụ nụ ele naagba ẹso naagba ẹso n'otu, kọvu otu badnụ kpọi naagbahia nhne ẹso. Anụ gba ẹso, ma anụ gbahia nhne n'eso.

²⁵ Nye obula ke naagba ẹso jooknekwaru èhni a nkari, ma be kpusi a okpu ọ gbahiaru n'eso ke jáazi ọkwnukokwunu,

kovu a naagba ẹsọ ma a nwehija okpu-eze ke jaazi okwnukokwunu. ²⁶ Ka kphajaru m za m naagba ẹsọ lele nye ọ za nhne o vu nu mkpoma, m za m nọlo igbakwu lele nye nọlo ruwhere igbakwu. ²⁷ M naata ẹni m awnhuwhnu ma m nwernu m rikne neechi a, ọ zi me znikpa ele berere izi oma, m buru nye kwesile okpu-eze wam.

10

Ọ dọ aka nu nsni gbasiri okwa renwu

¹ Rumu nda m, m pioru m anu mahija, nhne mernu ele nda ai oknani ele snornu Mozizi kpa be zi nu mkpururu erumeru, kpakara be gawheru Osimini Ihie. ² Be wuru be mini nu rime erumeru nu osimini ke neegesi nu be sno Mozizi. ³ Kpakara be riri otu wiri enine wam. ⁴ Kpakara be nwornu otu mini enine wam, kwnornu nu be nwornu mini enine ke hiri nu rugwu wam snornu be, rugwu wam bu Karajisi. ⁵ Kovu nhne gbasiri agwna be soge Chiokike ovu n'onu, iznu be wusaru n'eli-ikpa wam.

⁶ Kpakara nhne ka bunnu ai nhne atu ke nọdo ai aka nu nsni. Nhne ojo gwnuko ai lele kpa ọ gwnurnu be. ⁷ Anu kwako renwu lele kpa agwna be kwaru, lele kpa okwukwo nsọ kwuru, "Ele wam daziri eli ri nhne, nwọ nhne onwunwo, be lizo tne eri." ⁸ A meko oyi, lele kpa agwna be mernu, nri pokwu lawuru nu pokwu eto nwu otu obochi. ⁹ A kpako Nyenwe ai iru, lele kpa agwna be mernu, agwo tagbu be. ¹⁰ Anu tamu, lele kpa agwna be tamurnu, enine izi ke enwu gbu be.

¹¹ Kpakara nhne ka mernu be nu lele nhne atu, be gba be n'okwukwo nsọ, ma be buru nhne jeezni ai ezni, ai ele zi budnu n'okwukwo ọwa ka. ¹² Nye obula ke neeche nu o gwuzogwu kwem, ledu anya, ọ zi ọ dna. ¹³ Ọ za ornuna ke vakwnusiri anu ke vakwnusilele badnu. Kovu Chiokike kwesiri be kwnata a ovu, o jeekwe ornuna ke anu nwee rikne gwuzoli vakwnusi anu. Kovu nga be naarna anu ornuna, Chiokike jeenye anu rikne o gwuzo, gbamanu anu apna anu jeeji whuya nu rime a.

¹⁴ Nhne atu ele ka neegesi, ele me whurnu n'anya, ma anu ghanahoru okwa renwu. ¹⁵ M nookwunu anu oka lele ele nwernu akoniche, anu tulekom nhne me nookwu. ¹⁶ Okiko Iriri Nso wam ke a notunu Chiokike mmamma, ọ buo

ovnarna Karajisi nhne a neekeri nga a nonwo nhne hi n'okiko wam? Bredi wam a naanyawa, a za neekeri ano-ehni Karajisi nga a neeri bredi wam? ¹⁷ Kwnornu nu otu bredi zinu kpakara ai. Ọ bu n'ezi nu a zi agida, kovu a bu otu ano-ehni, a neeri otu bredi wam.

¹⁸ Anu tule ele Izireli, ele neeri nhne be jiri kwa arjohna, neekerikota nhne n'otu n'oyo arjohna Chiokike. ¹⁹ Ndaa nhne me nookwu? Ọ bu nu renwu mobu wiri be kwanu renwu arjohna bu nhne obula? ²⁰ Oza! Nhne me naaka bu nu nhne ele naakwanu renwu kwaru arjohna bu nhne be kwannu ele renwu ojo. Ọ buo Chiokike. M chioje m anu nu ele renwu ojo neekeri nhne n'otu. ²¹ Anu jeenwe rikne nwọ okiko Nyenwe ai, nwọ kwno okiko ele renwu ojo. Anu jeenwe rikne ri wiri n'ikpechi Nyenwe ai, ri kwno n'ikpechi renwu ojo. ²² Anu noopio o mee Nyenwe ai kwno awuwa? A nwernu iknernema karu a sa?

²³ "A nwernu rikne mee kpakara nhne," kovu ọ buo kpakara nhne buru oma. "A nwernu rikne mee kpakara nhne," kovu ọ buo kpakara nhne nọwulizo badnu olu lele oro. ²⁴ Ọ za nye lebna anya nu nhne ke a, kovu nu nhne oma ke jeenyinu ele berere aka.

²⁵ Anu ri nhne obula be neere n'ahija, anu sikwa ajiji kwnornu mkpuru ovu anu.

²⁶ Okwukwo nsọ kwuru, "Chiokike nwe ọwa nu kpakara nhne zi nu rime a."

²⁷ Ọ buru nu nye kwe sukuru anu ma anu ri wiri, ọ masi anu o zne, anu ri nhne obula ọ bitaru nu ruwhnu anu, anu sikwa ajiji obula kwnornu mkpuru ovu anu.

²⁸ Kovu ọ buru nu otu badnu kanu anu, "Be jiri wiri ka kwanu renwu arjohna," anu riko wiri wam kwnornu nu nye wam kannu anu kpa, ma kwnornu masi mkpuru ovu.

²⁹ Ọ buo kwnornu mkpuru ovu anu, kovu mkpuru ovu nye berere wam. Ndaa kpa rikne me nwernu o mee nhne jiri gbasj mkpuru ovu nye berere? ³⁰ Ọ buo nu me ri wiri tunu Chiokike mmamma, kini mernu nye berere jaama m ikpe nu wiri me tunu mmamma?

³¹ Kovu, nhne obula anu neeme, anu neeri wiri mobu anu nonwo mini, anu mee kpakara nhne kwnornu igwugwu Chiokike.

³² Anu meko nye obula dna, mobu nye Ju mobu nye buo nye Ju, mobu ogbako Chiokike, ³³ lele kpa me naagbalu o mee kpakara nhne jaamasj kpakara badnu. M

zá m neeche nhne gbasiri nhne oma ke m, kovu nhne oma agida badnu ma be znohia be.

11

¹ Anu snornu m lele kpa me noosno Karaísi.

Okpukpe nu ogbako
Chiokike

² M naaja anu mma kwnornu nu anu neechenwanya m, naabita kpakara nhne me znirni anu. ³ Kítina, m pioru m anu ghohia nu Karaísi bu risi nyerukna obula, nzi bu risi nnwerne, Chiokike bu risi Karaísi. ⁴ Nyerukna obula ke neekpe okpukpe mōbu nōokpo okwo izi oma Chiokike kpusnime risi a, bu nhne iwhnerne nyee Karaísi. ⁵ Nyerinya obula ke neekpe okpukpe mōbu nōokpo okwo izi oma Chiokike, gbesa risi a anya, neeme risi a nhne iwhnerne, o nu lele o kōpuru rukerize risi a. ⁶ O buru nu nyerinya kpusnige risi a, o koma rukerize a. Kovu o bu nhne iwhnerne nu nyerinya jooko rukerize a, o kpusi risi a. ⁷ Nyerukna kpusni risi a kwnornu nu o bu oyiyi ke neegesi igwugwu Chiokike. Kovu nyerinya neegesi igwugwu ke nyerukna. ⁸ Kwnornu nu Chiokike híge nu nyerinya kpu nyerukna, kovu hiri nu nyerukna kpu nyerinya. ⁹ O kpúge nyerukna kwnornu nyerinya, kovu o kpu nyerinya kwnornu nyerukna. ¹⁰ Kam kpayaru, kwnornu ele enine izi, nyerinya kwesiri o kpusni risi a, ke neegesi o zi nu mkpururu nzi a.

¹¹ Lele kpa budnu nu rime Nyenwe ai zi, nyerinya zi nyerukna mkpa, nyerukna zi masi nyerinya mkpa. ¹² Kwnornu kpa be kpu nyerinya hite nu nyerukna, kpa masi, nyerinya murnu nyerukna. Kpakara nhne hi n'aka Chiokike va. ¹³ Anu kpekōm ma o buru oma o bu nyerinya jeekpe okpukpe gbesa risi a anya. ¹⁴ Iwu okike kwuru nu nyerukna ke nwernu ogologo rukerize bunu a nhne iwhnerne. ¹⁵ Kovu o buru nu nyerinya ke nwernu ogologo rukerize, o bu igwugwu a, kwnornu nu rukerize a bu nhne Chiokike nyernu, o jeji nookpusni risi a. ¹⁶ Kovu o buru nu nye obula kwege kpa, nhne me jaaka bu, ai mōbu ogbako Chiokike nwée omen'eli berere karu kpa.

Wiri Anyasnu Nyenwe ai

(Mat 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20)

¹⁷ Gbasiri nhne ke a nookwu kitna, m jaaja anu mma. Nhne anu neeme nu rime ogbako anu bu nhne ojo, o buo oma rja rja. ¹⁸ Ke mbom, be kannu m nu agida okewa zi n'esilawuru anu, m neekweru agwna a. ¹⁹ O dnornu m anya nu okewa jaaziri n'esilawuru anu ma nye zi snam whuya iwhne. ²⁰ Nga anu vakotaru n'otu, anu vage o ri Wiri Anyasnu Nyenwe ai. ²¹ Kpa anu neeri, nye obula neeri, o za nye neese ibne a. Kam kpayaru wiri noogwnu agwna badnu nga manya noogbu ele berere. ²² Anu nwée oro, hne anu jeeri wiri, nwō manya? Anu neeledna ogbako Chiokike anya, kpa si ele nwée nhne iwhnerne? Ndaa nhne anu pioru me kwu gbasiri nhne ka? Me ja anu mma sa? Oza! M jaaja anu mma rja rja.

²³ M nahjaru m nhne me znirni anu n'aka Nyenwe ai Jizosi. N'abalí wam be reru a, Nyenwe ai Jizosi gweruru bredi, ²⁴ tūnu Chiokike mmamma, nyawa a, kaa, "Ka bu ano-ehni m ke zinu anu, anu neeme ka neechenwanya m." ²⁵ Kpa masi, nga wiri anyasnu whemernu, o gweru okiko, kaa, "Ka bu okiko ogba-njo-ehni ikne ke onarna m. Nga obula anu nonwo a, anu neeme ka neechenwanya m." ²⁶ Kpa anu neeri bredi ka, nonwo okiko ka, anu nookwasa enwu Nyenwe ai tem o va.

²⁷ Ka neegesi nu o buru nu nye obula ri bredi Nyenwe ai mōbu nwō nhne hi n'okiko, kpa o kwésige, ikpe ano-ehni Nyenwe ai nu onarna a naama a. ²⁸ Nye obula beru osno nyosnama ehni a su o ri bredi wam mōbu nwō nhne hi n'okiko wam. ²⁹ Kwnornu nu nye obula ke jeeri mōbu nwō nhne hi n'okiko wam hne o máa ano-ehni Nyenwe ai, neeri, nonwo ikpe nu risi a. ³⁰ Kam kpayaru, agida anu zi nu nriria, agida anu za rikne, ele berere nwunam. ³¹ O buru a beru osno nyosnama ehni ai, Chiokike jeekpe ai ikpe. ³² Kovu Nyenwe ai neekpe ai ikpe, naata ai awhnuwhnu, ma a gharu o sno ele zi n'owa buru ele ikpe marnu.

³³ Rumu nda m, nga anu gbakoru n'otu neeri wiri Nyenwe ai, anu sete ibne anu. ³⁴ O buru nu wiri noogwnu nye obula, o ri wiri n'oro a, o zi ikpe Chiokike ma anu kpa anu gbakoru n'otu.

M jeemekwata nhne ke berere nga me varu.

12

Nkesi ke Enine Nso

¹Rumu nda m, nhne gbasiri nkesi zi ọdo n'odo ke Enine Nso, m pioru m anu mahja nhne gbasiri be. ²Anu magwu nu nga anu bu ele naakwa renwu ke dnarnu mgbu, be duru anu hie apna. ³M neeme ma anu mahja nu o za nye Enine Nso Chiokike noodu jeenwe rikne kaa, "Kosna Jizosi." O za nye jeenwe rikne kaa nu, "Jizosi bu Nyenwe ai," okwokolam ma Enine Nso hiri n'onu a kwu kpm.

⁴Agida nkesi enine zi ọdo n'odo, kovu otu Enine Nso. ⁵Agida apna be jeezne izi, kovu otu Nyenwe ai. ⁶Agida ernu zi ọdo n'odo, kovu otu Chiokike wam neenye rikne be jejeji nornu ernu.

⁷Enine Nso nyernu badnu obula nkesi ma o buru mbnarna kpakara badnu. ⁸O nyernu otu badnu izi akoniche, nyee nye berere izi oghohia nhne hite n'otu Enine wam. ⁹Otu Enine wam nyee nye berere okwnata ovu, o nyee nye berere rikne o gwọ nriria. ¹⁰Enine wam masi nyee otu badnu rikne o rnu ernu ndu-ehni, nyee nye berere rikne o kpọ okwo izi oma, nyee nye berere rikne o mahja nhne zi ichne nu hne enine zi ichne ichne, nyee nye berere rikne o kwu oka nu riro zi ichne ichne, nyee nye berere rikne o tuhmasna ikwu-onu. ¹¹Kovu o bu otu Enine wam nornu kpakara nhne, o neenye badnu obula nkesi zi ọdo n'odo lele kpa o jiri masi a.

¹²Ehni badnu bu otu. Kovu o nwernu agida nhne zi ọdo n'odo ke knekotaru a n'otu. O bu masi kpa o zi n'anọ-ehni Karaisi. ¹³Kwnornu nu be jiri otu Enine wu ai mini bna n'otu anọ-ehni. A bu ele Ju, ma a bu ele buo ele Ju, ohi mobu nye buo ohi, be mernu a nwọ otu Enine wam.

¹⁴O buo otu nhne zi n'ehni badnu, be zi agida. ¹⁵O buru nu ochi jaakaa, "Kwnornu nu m buła m aka, m buła m nhne zi n'ehni," ki jeeme a o gharu o buru nhne zi n'ehni badnu. ¹⁶O buru nu nsni kaa, "Kwnornu nu m buła m anya, m buła m nhne zi n'ehni," ki jeeme a o gharu o buru nhne zi n'ehni badnu. ¹⁷O buru nu kpakara ehni bu anya anya, ndaa kpa o joonu nhne? O buru nu kpakara ehni bu nsni nsni, ndaa kpa o joonu eknarna nhne? ¹⁸Kovu Chiokike yisiri kpakara nhne zi n'ehni badnu lele kpa o jiri masi a. ¹⁹O buru nu kpakara be bu otu nhne,

ndaa hne ehni jaazi? ²⁰Kitna, agida nhne zi n'otu ehni badnu.

²¹Kam kpayaru, anya jaakanu aka, "I za m mkpa." Mobu risi kanu ochi, "I za m mkpa." ²²N'ezi, a jeenwe rikne gwuzoli o buru nu nhne ke zi n'ehni ke a neeche nu be za rikne zila. ²³Nhne ke zi n'ehni ai ke a neeche nu be nwée igwugwu, bu ke a neeledu anya gbasiri be, ele ke tu iwhterne bu ele ke a ji iwo nookpusni. ²⁴Ngeri ehni ai ke marnu mma a za neeledu a anya. Chiokike n'iwhturu a yisiri ehni ai n'otu, o nyernu nhne zi n'ehni ke nwée igwugwu, igwugwu ke kakwo. ²⁵Okewa kwésile o zi n'ehni, kovu kpakara nhne zi ọdo n'odo n'ehni magwu nhne gbasiri ibne be. ²⁶O buru n'otu nhne zi n'ehni noowhnu awnhnuwhnu, kpakara ele ke berere sno a whnu awnhnuwhnu. O buru be znarni otu, kpakara be sno a nwe ovu oso n'onu.

²⁷Kpakara anu bu ehni Karaisi, anu n'otu n'otu bu nhne zi n'ehni Karaisi. ²⁸Chiokike bitaru kpakara nhne kpa o kwesiri n'ogbako a. O bitaru ke mbom, ele izi, ke ebo, ele nokpo okwo, ke eto, ele zni nhne, ele nornu ernu ndu-ehni sno be, nu ele nwernu nkesi ogwo nriria, mobu ele neeyinu ele berere aka, ele neechi echi, nu ele nookwu oka nu riro zi ọdo n'odo. ²⁹Kpakara be buo ele izi, kpakara be buo ele nokpo okwo, mobu ele neezni nhne. O buo kpakara be nwernu rikne rnu ernu ndu-ehni, ³⁰mobu gwọ nriria zi ọdo n'odo, mobu kwu oka nu riro zi ọdo n'odo, mobu o tuhmasna ikwu-onu. ³¹Kovu nkesi ke kakwo mma gwnu anu lele wiri.

Kovu me gesi anu apna ke kakwo mma.

13

Owhnun'anya

¹O buru m nwernu m rikne kwu oka nu riro ele badnu nu ke enine izi, kovu m nwée m owhnun'anya, oka m joburu ogbugbo etekne mobu igele waru-awa. ²O buru m nwernu m nkesi ke okpo okwo izi oma, nu oghohia kpakara nhne zi omimi, nu kpakara nhne omuma, o buru nu m nwernu m kpakara okwnata ovu ke joovume rugwu, kovu m nwée m owhnun'anya, o za nhne me bu. ³O buru me nyee ele mboni kpakara nhne me nwernu, mobu nyee ehni m be gba bekwnu, kovu m nwée m owhnun'anya, o za ogwo ernu me jeekhia.

⁴ Ọwhnun'anya nwernu ọsnuta ovu, nù ovu ọma. Ọwhnun'anya kwnó awùwa, o méé oknomokno, ọ kpá nganga. ⁵ Ọwhnun'anya méé nhne búọ ọma n'anya. O píó nhne ke aka ke a, o nwée ovu owe ẹhni. Ọwhnun'anya zá nọogwnu nhne ojo be mernu a. ⁶ Ọwhnun'anya zá nọonwudna nù nhne ojo, kọvu ezi ọka neeme ovu ọso a n'ọnu. ⁷ Inwe zá nọogwu ọwhnun'anya. O neekweru kpakara nhne, o nwernu olile anya nù kpakara nhne, o needi kpakara nhne.

⁸ Ọwhnun'anya zì ọkwnukokwnu. Ọkpo okwo jeebi, riro zì ọdo n'ọdo jọokwusi. Ọ buru ọghohia, be jaagawhe. ⁹ Ọghohia aì nù ọkpo okwo aì zú ozu. ¹⁰ Nga nhne ke zuru ozu varù, nhne ke zúge ozu jaagawhe. ¹¹ Nga me bú watakìri, m nookwu ọka lele watakìri, m naari ọriri lele watakìri, m ghohiaru m nhne lele watakìri, kọvu nga me sozuru nù badnù, m gweme kpakara agwa watakìri n'ẹhni m. ¹² Kwnornu nù kítina, a nọowhnu nhne nù nynu ke nọotu ewheke, kọvu nga wam a jọowhnu ruwhnu nù ruwhnu. Kítina, m maam agwna nhne, nga wam m jaamakwo kpakara nhne lele kpa Chiokike magwu m.

¹³ Kítina, nhne ẹto ka zì, ọkwnata ovu, olile anya, nù ọwhnun'anya. Kọvu ọwhnun'anya kakwo kpakara be.

14

Ọkpo okwo nù riro ikne

¹ Anù snornu apna ọwhnun'anya, nkesi ke Enine nọogwnu anù lele wiri, ke kakwo ibe a, nkesi ke ọkpo okwo izi ọma. ² Nye nookwu ọka nù riro zì ichne ichne zá nookwunu badnù, kọvu Chiokike. Kwnornu nù ọ zá nye nọoghohia nhne o nookwu, nhne o nookwu bú nhne tugwaru otugwa hite nù rikne Enine. ³ Kọvu nye nọokpo okwo izi ọma nookwunu ele badnù ọka, noowulizọ ele badnù olu lele oro, neezni nhne, naakasi mkpọma. ⁴ Badnù ke nookwu ọka nù riro zì ichne ichne noowulizọ ẹhni a olu lele oro, kọvu nye nọokpo okwo izi ọma noowulizọ ọgbako Chiokike olu lele ọro.

⁵ Ọ jaamasì m ọ buru nù kpakara anù jookwu ọka nù riro zì ichne ichne. Kọvu ọ ka mma, ọ buru nù kpakara anù kpọ okwo izi ọma Chiokike. Kwnornu nù nye nọokpo okwo izi ọma Chiokike zì okne ọnu ahia kakwo nye nookwu ọka nù riro ichne

ichne, okwolem ma ọ zì nye jọotuhnasnanu ọgbako Chiokike nhne o nookwu, ma be wulizọ ọgbako Chiokike olu lele ọro. ⁶ Ọ buru me vakwnusi anù nookwu ọka nù riro ichne ichne, mbnarna kini nhne anù jeenwe n'aka m, okwolem ma m nookwu nhne Chiokike kpumennu m mọbu nhne ọmuma mọbu ọkpo okwo izi ọma mọbu zni nhne?

⁷ Nhne ke nwée búdnú lele opi mọbu ọbo, ọ zá nye jaamahia nhne ọ nọogwnu n'eri ọ buru nù be gbúgele a kpa ọ buru ọma. ⁸ Ọ buru nù nye nọogbu ọkwođu gbúgele a nkari, ọ zá nye jeejknernu o zne ọgwnu. ⁹ Kpam masì, ọ buru nù i kwúkwala ọka nkari, ọ zá nye jọoghohia nhne i nookwu, ọ buru nù i kwu ọka nù riro zì ichne ichne. Ruwhere jooovu ọka i. ¹⁰ Ọ bú n'ezì n'agìda ikwu-ọnu zì n'ọwa. Ọ zá ke nwée nhne ọ naakasi. ¹¹ Ọ buru nù m ghóhiage m nhne badnù nookwu, m búnu m nye wam nye ẹli berere, nye wam masì búnu m nye ẹli berere. ¹² Ọ bú masì kpa ọ zìnu anù. Hne nkesi ke Enine nọogwnu anù, anù gbalì nwehia masì nkesi ke jeewulizọ ọgbako Chiokike olu lele ọro.

¹³ Nye nookwu ọka nù riro zì ichne ichne, kpe okpukpe ma ọ tũhnasna ikwu-ọnu a. ¹⁴ Ọ buru me kpe okpukpe kpa nù riro zì ichne ichne, enine m neekpe, kọvu echiche m nwée igwe nù rime a. ¹⁵ Ndaa nhne me jeeme? M jeeji enine m nù echiche m kpe okpukpe, m jeeji masì enine m nù echiche m gwnù eri. ¹⁶ Kpa i naazarnì Chiokike nù rime enine, nye izne ke zì nù rime ọgbako jéenwe rikne kwe Amim, kwnornu nù o máa nhne i nookwu. ¹⁷ I nọotunu Chiokike mmamma nkari nkari, kọvu nhne i neeme zá noowulizọ nye wam olu lele ọro.

¹⁸ M nọotunu Chiokike mmamma kwnornu nù m nookwu ọka nù riro zì ichne ichne kakwo kpakara anù. ¹⁹ Kọvu nù rime ọgbako Chiokike, ọ buru ọma me kwu mkpuru ọka isne ke ele badnù jọoghohia, zni be nhne, karù o kwu nri pokwu ọka ọ zá nye jọoghohia.

²⁰ Rùmú nda m, anù ghó rùmú takìri nù n'ọriri anù, kọvu anù buru rùmú takìri nù hne mmehie zì, anù buru òm̀kpá nù ọghohia anù. ²¹ Be gbarù a n'ọkwukwo nsọ, kaa,

“M jeeji ikwu-ọnu ele ẹli berere,

kwunu ele ka ọka,

m jeeji masì mgbele-ọnu ele ẹli berere

kwunu ele ka ọka,
kọvu be kwéle o bnonu m nsni.”
Ka bu nhne Nyenwe aị kwuru.

²²Riro zị ichne ichne bu nhne elekema ele kwé ekwe, ọ búo ke ele kweru ekwe. Ọkpo okwo izi ọma Chiokike bu ke ele kweru ekwe, ọ búo ke ele kwé ekwe. ²³Ọ buru nụ kpakara ọgbako Chiokike gbako n'otu, kpakara anụ nookwu ọka nụ riro zị ichne ichne, ọ buru ele izne mọbu ele kwé ekwe va n'esilawuru anụ, be jáakaa nụ kpakara anụ bu ele ẹra? ²⁴Kọvu ọ buru kpakara anụ nọkpo okwo izi ọma Chiokike, nye kwé ekwe mọbu nye izne va n'esilawuru anụ, be jootu a mmehie a n'anya, kpakara nhne ọ nurnu jaama a ikpe. ²⁵Nhne tugwaru otugwa ke zị n'ovu a jowhnuya iwhe. Ọ jaadna kọ risi ẹli nyee Chiokike, kwuhia, “N'ezi ọka nụ Chiokike zị n'esilawuru anụ.”

*Okpenu Chiokike
n'ahiri n'ahiri*

²⁶Rumu nda m, nhne me nookwu bu ka, nga anụ gbakọru n'otu, anụ ji ọgwu eri, anụ ji iznizni, nye berere jigwu nhne be kpumennu a, nye berere ji riro zị ichne ichne, nye berere nọtuhnasna nhne be nookwu. Kpakara nhne bu ma be wulizo ọgbako Chiokike olu lele ọro. ²⁷Ọ buru nye ọbula kwu ọka nụ riro zị ichne ichne, be jaazị badnụ lawuru, mọbu ke kakwo ẹto. Otu kwukwo, ibne a kwu, otu badnụ tūhnasna nhne be nookwu. ²⁸Ọ buru nụ ọ zá nye jootuhnasna nhne be nookwu, nye wam nookwu nụ riro zị ichne ichne daziri bii, nye wam kwunu ẹhni a ọka, kwu masinu Chiokike ọka. ²⁹Badnụ lawuru mọbu ẹto kọ okwo izi ọma Chiokike, ele berere tule nhne be neezni. ³⁰Kọvu ọ buru nụ otu dazigwu ẹli nụ rime ọgbako nwehjaru izi n'aka Chiokike, nye nookwu ọka daziri bii. ³¹Kpakara anụ jeenwe rikne kọ okwo izi ọma Chiokike otu n'otu, ma kpakara anụ mụhia nhne, kpakara anụ nwehja nkasi ovu. ³²Enine nye nọkpo okwo noobnonu nye nọkpo okwo nsni. ³³Kwnornu nụ Chiokike búo nye eyiriya, kọvu nye udno.

Lele kpa ọ zị nụ kpakara ọgbako Chiokike, ³⁴ele rinya daziri bii nụ rime ọgbako Chiokike. Be kwú ọka, be búo ele risi lele kpa Iwu kwuru. ³⁵Ọ buru nụ be pioru ọ mahia nhne ọbula, be sika nzi be n'oro. Ọ bu nhne iwheerne nụ nyerinya jookwu ọka nụ rime ọgbako Chiokike.

³⁶Kini masi? Ikwu-ọnu Chiokike ọpanizoru nhne anụ zị sa? Mọbu ọ bu anụ kọi bu ele ọ vakwnusiri? ³⁷Ọ buru nụ nye ọbula neeche nụ ọ bu nye nọkpo okwo izi ọma, mọbu nye nwernu nkesi enine, nye wam marnu nụ nhne me naagbanu anụ n'okwukwo bu nhne Nyenwe aị nyernu n'iwu. ³⁸Nye bnóge nsni nụ nhne ka, anụ bnónu a nsni.

³⁹Rumu nda m, kam kpayarụ, ọkpo okwo izi ọma Chiokike nọgwunu anụ lele wiri, anụ bnónsi ele nookwu ọka nụ riro ichne ichne. ⁴⁰Anụ gweru ovu duru ẹli mee kpakara nhne kwesiri n'apna buru ọma, ma n'ahiri n'ahiri.

15

Olizọ n'ẹnwu Karaịsi

¹Kitna, rumu nda m, m neechenwanyanu anụ izi ọma wam me znirni anụ, ke anụ nahjaru, bu ke anụ gwuzogwu n'olu a. ²Chiokike znohiaru anụ hite n'izi ọma ka, ọ buru nụ anụ bita nhne me znirni anụ, okwolem ma anụ kweru n'etekne.

³M nyernu m anụ nhne me nahjaru, ke zị okne mkpa, nụ Karaịsi nwurnu kwnornu mmehie aị, lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ. ⁴Be liri a, Chiokike mernu o hi n'ẹnwu lizọ n'ọbochi ke ẹto, lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ. ⁵O mernu Pita whnụ a anya, omekwo, ele izi nri nụ ẹbo wam whnụ a anya. ⁶Omekwo, o mernu nhne nụ lele ele kakwo riwhu badnụ isne whnụ a anya otu mgba, ele bu rumu nda aị. Agwna be zị budnu dū tna, kọvu agwna be dnarnu n'anyarna ẹnwu. ⁷Omekwo, Jemisi whnụ a anya, nụ kpakara ele izi.

⁸N'ipne-aznụ, o mernu m m whnụ a anya, me nye be murnu lele nnwọ ká aka. ⁹M bu m nye zikakworu matị n'esilawuru ele izi, m kwésile m be sukwu m nye izi, kwnornu nụ m mekparụ m ọgbako Chiokike ẹhni. ¹⁰Kọvu hite n'oru Chiokike, m bu m nhne me bu. Oru o nyernu m búo n'etekne. Kọvu m doligburu m ẹhni m n'ernu kakwo kpakara ele izi, ọ bu n'ezi nụ ọ búo me nọornu, kọvu oru Chiokike nọornu ẹrnu nụ rime m. ¹¹Kam kpayarụ, ọ bu me, mọbu be, a znirni izi ọma, kam bu nhne anụ kweru.

*Olizọ n'ẹnwu ele
nwurnu ẹnwu*

¹²Ọ buru nụ izi ọma aị bu nụ Karaịsi hiri n'ẹnwu lizọ, ndaa kpa agwna anụ naakaa

nụ ele nwūrnu ọnwu zà neelizo n'ẹnwu?¹³ Ọ bụru nụ ele nwūrnu ọnwu zà neelizo n'ẹnwu, o neegesi nụ Karaisi híge n'ẹnwu lizo. ¹⁴ Ọ bụru nụ Karaisi híge n'ẹnwu lizo, izi ọma a zniiri anụ bụ nhne etekne, ọkwnata ovu anụ bụ masi nhne etekne. ¹⁵ Tụkwasi n'olu a, a bụ ele akebne aghalaghala megidne Chiokike, a naagba akebne megidne Chiokike nụ o mernu Karaisi hi n'ẹnwu lizo, nye o méne o hi n'ẹnwu lizo, ọ bụru nụ ele nwūrnu ọnwu jéelizo n'ẹnwu. ¹⁶ Kwnornu nụ ọ bụru nụ ele nwūrnu ọnwu jéelizo n'ẹnwu, Karaisi híge n'ẹnwu lizo. ¹⁷ Ọ bụru nụ Karaisi híge n'ẹnwu lizo, ọkwnata ovu anụ bụ nhne etekne, anụ zị ọriri nụ mmehie anụ. ¹⁸ Kam neegesi nụ ele dnarnụ n'anyarna ẹnwu bụ ele kweru nụ Karaisi whuru etekne. ¹⁹ Ọ bụru nụ okwokọlam nụ bụdnú ka a zị bụ hne a nwernu ọkwnata ovu nụ Karaisi, a bụ ele be kwesiri ọ ọdnú obirizi kakwo kpakara ele wu n'ọwa.

²⁰ N'ezí ọka, Chiokike mernu Karaisi hi n'ẹnwu lizo, bụ mkpuru mbom ke ele nwūrnu ọnwu. ²¹ Kpa ẹnwu hiri n'aka badnụ va, kpam masi, olizo n'ẹnwu hiri n'aka badnụ va. ²² Kwnornu nụ kpakara badnụ nwūrnu ẹnwu nụ rime Adam, kpam masi, Chiokike jeeme kpakara badnụ ziri bụdnú nụ rime Karaisi. ²³ Kọvu nye ọbula n'ige ke a, Karaisi bụ mkpuru mbom, omekwo, kpakara ele kweru nụ Karaisi nga ọ jaava. ²⁴ Omekwo, okwukwo kpakara nhne jaava, nga Karaisi lụgburu kpakara rikne, nụ ele nēchi ẹchi, nụ kpakara iknerna, o jeenyewhete Chiokike Nda ẹli-eze a. ²⁵ Kwnornu o jaachi tem ọ bita kpakara ele irno nụ mkpururu ọchi a. ²⁶ Nye irno ipne-aznụ o joolulu bụ ẹnwu. ²⁷ Kwnornu nụ okwukwo nsọ kwuru, “Chiokike bitaru kpakara nhne nụ mkpururu ọchi a.” A magwụ nụ Chiokike zà n'esilawuru kpakara nhne ka, nye bitaru kpakara nhne nụ mkpururu Karaisi. ²⁸ Nga kpakara nhne daziri nụ mkpururu Karaisi, Karaisi jaadazi nụ mkpururu nye wam bitaru kpakara nhne nụ mkpururu a, ma Chiokike bụru nye nēchi kpakara nhne.

²⁹ Ọ bụru nụ ele nwūrnu ọnwu zà neelizo n'ẹnwu, mbnarna kịni bụ nhne ele be ọnwu mini kwnornu ele nwūrnu ọnwu jeenwe? Kịni kparayá be ọnwu be mini kwnornu ele nwūrnu ọnwu? ³⁰ Ndaa nhne mernu a neeze bụdnú ige ọbula? ³¹ M zị m n'ọnu ẹnwu kpakara ọbuchi. Rụmu nda

m, m nookwu ka kwnornu nụ m jì m anụ naanya risi, anụ zì nụ rime Karaisi Jizosi Nyenwe aị. ³² Ọ bụru lele badnụ etekne me nụ anohia ojo luru ọgwu nụ Efesosi, ndaa nhne me jeenwehia? Ọ bụru nụ ele nwūrnu ọnwu zà neelizo n'ẹnwu,
“Ngwa ma a ri, nwọ tna,
kwnornu ekile a jọnwu.”

³³ Anụ kwé be duwhu anụ. “Ele enyi ojo noolulu agwa ọma.” ³⁴ Anya dno anụ nù risi, anụ mée mmehie. Agwna anụ máa Chiokike. M nookwu ka ma iwħnerne tų anụ.

Anọ-ẹhni a jeenwe

³⁵ Kọvu agwna anụ jaakaa, “Ndaa kpa ele nwūrnu ọnwu jeelizo? Ndaa anọ-ẹhni be jeenwe?” ³⁶ Jì nye iwħnirniwhno. Nga i kpasiri mkpuru n'ẹli, o jofu okwolem ma ọ beru ọsno nwụ. ³⁷ Nhne i kpasiri n'ẹli bụ mkpuru etekne, mkpuru ikpa, mobu mkpuru berere, ọ bụo isisi. ³⁸ Chiokike jeenye mkpuru wam ẹhni ke masiri a. O neenye mkpuru ọbula ẹhni ke a. ³⁹ Kpakara anọ-ẹhni bụo otu, badnụ nwernu anọ-ẹhni, anohia nwernu anọ-ẹhni ke berere, ọnwu nwernu anọ-ẹhni ke berere, aznụ anọ-ẹhni berere. ⁴⁰ Anọ-ẹhni ke oligwe zì, anọ-ẹhni ke ọwa zì masi, ọma mma ke oligwe zì, ọma mma ke ọwa zì masi. ⁴¹ Mma ke ẹhnam zì ichne, ẹnwa nwernu ọma mma ke a, mma ke mbọ zì ichne, mma ke mbọ zì ọdo n'ọdo.

⁴² Kpam masi bụ kpa olizo n'ẹnwu zì, anọ-ẹhni ke be kpasiri n'ẹnwu nwernu rikne ro oro, nga Chiokike gwelizo a, o joooro oro. ⁴³ Be kpasiri a n'iwħnerne, Chiokike gwelizo a n'igwugwu, be kpasiri a n'inwe ogwugwu, Chiokike gwelizo a n'iknerna. ⁴⁴ Be kpasiri a anọ-ẹhni etekne, Chiokike gwelizo a n'anọ-ẹhni ke enine. Anọ-ẹhni ke etekne zì, anọ-ẹhni ke enine zì masi. ⁴⁵ Kwnornu be gbarụ n'okwukwo nsọ, “Adam badnụ mbom bụ badnụ ke zì bụdnú.” Kọvu Adam ke ipne-aznụ bụ Enine ke neenye bụdnú. ⁴⁶ Anọ-ẹhni ke enine bége ọsno, kọvu anọ-ẹhni etekne, omekwo, ke enine sno a. ⁴⁷ Adam ke mbom bụ rizna ke ọwa, Adam ke ẹbo hi n'oligwe va. ⁴⁸ Lele badnụ be jiri rizna kpụ, bụ kpa ele ke rizna bụ, ele ke oligwe nụ lele nye wam hi n'oligwe va. ⁴⁹ Lele kpa a vuru oyiyi ke badnụ ke rizna, kpam masi bụ kpa a joovuru ke oligwe lele badnụ wam hi n'oligwe va.

⁵⁰ Rụmu nda m, ka bụ nhne me nookwu, kwnornu anọ-ẹhni nụ ọvnarna jéekhia

eli-eze Chiokike. Nhne joonwu onwu jeekehja nhne joonwu onwu. ⁵¹ Le, me kanu anu nhne miri emi, o buo kpakara aj joonwu enwu, kovu be jaagbanwo kpakara ai, ⁵² n'ige mati, n'otu nsnabi anya, nga okwodu ipne-aznu dnarnu. Kwnornu nu be joogbu okwodu, ele nwurnu onwu jeelizo roge oro, be jaagbanwo aj. ⁵³ Kwnornu nu ano-ehni ke joro oro jooworu ano-ehni ke joro oro, ano-ehni ke joonwu enwu jooworu ano-ehni ke joonwu enwu. ⁵⁴ Nga ano-ehni ke joro oro wokparu ano-ehni ke joro oro, ano-ehni ke joonwu onwu woru ano-ehni ke joonwu onwu, nhne be gbaru n'okwukwo nsõ jeemezu, "Be megburu enwu."

⁵⁵ "Enwu, ndaa hne mmeri i zi?"

Enwu, ndaa hne nhne ogbugba i zi?"

⁵⁶ Nhne ogbugba enwu bu mmehie, iknerema mmehie bu iwu. ⁵⁷ Kovu a nootunu Chiokike mmamma nye neenye aj mmeri hite nu Nyenwe aj Jizosi Karaisi.

⁵⁸ Rumu nda m, ele me whurnu n'anya, anu gwuzosi rikne, anu kweko be whome anu, anu gweru kpakara mkpoma anu noornu ernu Nyenwe aj ige obula, hne anu magwu nu ernu anu nu rime Nyenwe aj jowhu etekne.

16

Otu iwai ke rumu Chiokike

¹ Gbasiri iwai be jootunu rumu Chiokike ke zi nu Judiya, anu mee kpa me kannu ogbako Chiokike ke zi nu Galasia. ² N'obochi mbom ke ikwezu, nye obula bita iwai ichne lele kpa o nwernu, o bitakwata a nkarj ma anu zoma o tu iwai nga me jaava. ³ Nga me varu m jaagba okwukwo izi nyee ele anu hohiaru, m zizne be gwezne nkesi anu nu Jeruselem. ⁴ O buru nu o buru oma, me nu be joosno zne.

Oriasno Polu

⁵ Nga me zne zuru Masidonia, m jaavakwnusi anu, kwnornu m jeezne Masidonia.

⁶ Me nu anu jaadazi ige mati mobu tem okirika whe, ma anu yinu m aka m zne hne obula me jeezne. ⁷ M piole m o whnu anu ige mati, kovu m pioru m me nu anu daziri gbu okwunu, o buru nu Chiokike kwe.

⁸ Kovu m jaadazi hna nu Efesosi du obochi Pentikosi. ⁹ Kwnornu nu be gbamannu m

okne onuhna ernu izi oma hna, kovu agida ele neemegidne m zi masi.

¹⁰ O buru nu Timoti va, anu kweko ogwnu tu a kpa o zi n'esilawuru anu, kwnornu nu o noornu ernu Nyenwe aj lele me. ¹¹ O za nye ledna a anya, anu yinu a aka ma o lizo izne a n'udno, vakwnusi m. M neele anya ya nu rumu nda ai.

¹² Nhne gbasiri nwene aj rukna Apolosi, m riasnornu m a agida ige ma ya nu rumu nda aj va lekasi anu, kovu o jiknene o va kitna. O jaava nga o nwehjaru oghere.

¹³ Anu sama anya anu, anu gwuzosi rikne n'okwnata ovu, ovu si anu rikne, anu ghõ ele dikne. ¹⁴ Anu gweru owhnun'anya rnu kpakara ernu anu.

¹⁵ Anu magwu nu ele oro Stefanasi bu ele mbom ghoru ele Karaisi nu Akaya. Be ji kpakara nhne be nwernu noornu ele Chiokike ernu. M naarjasno anu, ¹⁶ anu bita ehni anu nu mkpururu ele nu kpa nu nye obula ke ji mkpoma be snoru be noornu ernu. ¹⁷ Ovu soru m n'onu nga Stefanasi nu Fotunatosi nu Akaikosi varu, be mesirni ovu anu ke koru m. ¹⁸ Be vulizoru ovu m nu ovu anu masi. Ele nu kpa kwesiri be hnata be ama.

¹⁹ Ogbako Chiokike ke zi nu Esia neebekwu anu. Akwila nu Prisila nu ogbako Chiokike zi n'oro be ji rewhna Nyenwe aj neebekwu anu k'agida. ²⁰ Kpakara rumu nda ele zi hna neebekwu anu. Anu bekwurita ibne anu lele rumu nda.

²¹ Mawa, Polu, ji aka m naagba obekwu ikwu ka.

²² Be vu nye obula ke whnuge Nyenwe aj n'anya onu. Nyenwe aj, vaa.

²³ Oru ke Nyenwe aj Jizosi dazinu anu.

²⁴ Owhnun'anya m nu rime Karaisi Jizosi dazinu kpakara anu.

Ọkwukwo izi
ke Ẹbo
Pọlu gbaznenu
Ele Kōrinti

Nhne gbasiri ọkwukwo izi ka

Ọkwukwo izi Pọlu gbaznenu ele Kōrinti ke ẹbo bu ke Pọlu gbaru nga ọgbako Chiokike ke zi nū Kōrinti nū Pọlu zi nū mkpa. Agwa ele zi nū rime ọgbako wam bnornu Pọlu nhne, kọvu Pọlu noopio ma ya nū be mee udno.

Nū rime nhne mbom Pọlu gbaru n'ọkwukwo, o nookwu ọka nhne gbasiri ọgbako Chiokike ke zi nū Kōrinti, nookowa nū mkpoma nọoso a n'onu k'agida kwnornu nū be tūhnasarnu mkpoma. Ọ naarjasno ọgbako Chiokike gbalı gweru mkpoma be gweya nhne be jeekesi ele Karaısi zi nū Judiya. Nū ipne-aznu, Pọlu nọogoru onu a lele omamarna nye izi Karaısi, megidne agwa ele kwuru ẹhni be omamarna ele izi. Be naakaa nū Pọlu bu nye izi aghalaghala.

Nhne zi n'ọkwukwo ka

Opanizo (1:1-11)

Pọlu nū ọgbako Chiokike zi nū Kōrinti (1:12---7:16)

Nkesi be nyernu ọgbako Chiokike zi nū Judiya (8:1---9:15)

Pọlu gọru onu a lele nye izi (10:1---13:10)

Obekwu ikwu ipne-aznu (13:11-14)

¹ Mawa Pọlu, nye izi Jizọsi Karaısi lele kpa ọ masiri Chiokike, nū nnwọ nda ai Timoti, gbaznenu ọgbako Karaısi ke zi nū Kōrinti nū kpakara ele ke Chiokike zi nū kpakara Akaya ọkwukwo. ² Oru nū udno ke Chiokike Nda ai nū Nyenwe ai Jizọsi Karaısi dazinu anu.

Pọlu nọotunu Chiokike mmamma

³ Ọznarni zinu Chiokike bu Nda Nyenwe ai Jizọsi Karaısi, Nda ke obirizi, Chiokike ke nkasi ovu, ⁴ nye naakasi ai ovu nū rime kpakara awnhuwhnu ai, ma a nwernu rikne kasi ele berere zi n'awnhuwhnu obula ovu hite n'okasi ovu a nwehıaru n'aka Chiokike. ⁵ Lele kpa a snornu Karaısi takọ agida awnhuwhnu a, ọ bu masi kpa Karaısi naakasi ai ovu k'agida. ⁶ Ọ buru nū a zi nū mkpa, ọ bu ma be snuta ovu anu, znọhia

masi anu. Ọkasi ai ovu bu nkasi ovu anu masi, okasi ovu wam nọornusi ẹnu rikne neegwehıa ndidi nū rime awnhuwhnu wam a nọowhnuzo. ⁷ Olile anya ai nū hne anu zi, zi chım chım, kwnornu nū a maam nū kpa anu sno ai ta awnhuwhnu anu joosno masi ai nwe nkasi ovu.

⁸ A pioru anu mahıa nhne dnakwasiri ai n'Esia, nhne zi ogwnu ke dnakwasiri ai kakwo ai rikne, a nwema olile anya budnu. ⁹ A neechie nū be joogbu ai. Kọvu ka gesiri ai nū a kwesile ọ tükwasi ẹhni ai mkpoma, kọvu a tükwasiri Chiokike ovu, nye neeme nye nwurnu onwu hi n'enwu lizọ. ¹⁰ Ọ dọhiaru ai n'aka ẹnwu tu ogwnu, nọodohia ai koriri, a kwnataru ovu nū hne ọ zi nū ọ jaazi koriri nọodohia ai, ¹¹ kpa anu zi neekpenu ai okpukpe. Agida ele badnu jọotunu Chiokike mmamma kwnornu nū ruwhnu oma o jeenye ai, ọ jaaza okpukpe agida ele badnu.

Pọlu gbanwornu mmuma a

¹² Ka bu nhne a ji naanya risi, nhne mkpoma ai naagba akebne, a wuru budnu zi snam, zi masi nsọ ke hi n'aka Chiokike. Ọ buo kpa akoniche ke badnu pioru, kọvu hite n'oru ke Chiokike, a wuru budnu ai nū rime owa, ke kakwo nū hne anu zi. ¹³ A gbala ọkwukwo nhne anu jọogwhuli mọbu jọoghohiali, kọvu nhne anu jọoghohiali. M neele anya nū anu jọoghohiazu a, ¹⁴ lele kpa anu gọhiaru ai mati, ma a kpa nganga kwnornu anu, anu kpa masi nganga kwnornu ai n'ọbochi Nyenwe ai.

¹⁵ Ka bu olile anya me vu nū mkpoma nū mbom kpa me marnu mmuma ọ va, ma anu nwehıa ngozi okpukpu lawuru. ¹⁶ M marnu m mmuma ọ vakwnusi anu kpa me neezne Masidonia nū nga me jeehi Masidonia hiehna. Anu znernu eyinu m aka m zne Judiya. ¹⁷ Nga me neeme ka, m mernu m a ewheke ewheke sa? M marnu m mmuma kwnornu nhne anọ-ẹhni m pioru, ọ kaa, "Owe, owe" nū "Ọza, ọza"?

¹⁸ Kọvu kpa Chiokike bu nye ezi ọka, izi me znirni anu buo izi "Owe" nū "Ọza." ¹⁹ Kwnornu nū Jizọsi Karaısi Nnwọ Chiokike nye Saılası nū Timoti nū me gbasaru n'esilawuru anu buo nye "Owe" nū "Ọza." Kọvu kpakara nhne bu "Owe" hne ọ zi. ²⁰ Jizọsi neeji "Owe" neemezu kpakara mkwina Chiokike kweru. Hite nū rime Jizọsi

a naakaa, “Amīm” neenye Chiokike igwugwu. ²¹ Ọ bụ Chiokike nye neeme aị nụ anụ gwuzosi rikne nụ rime Karaịsi, Chiokike jiri aka a hōhia aị, ²² nye bnjasiri aka nyenwe nụ risi aị, nye kesiri aị Enine Nsọ nụ rime mkpọma aị neemesi nhne ọ bitannu aị rikne.

²³ M noosukwu Chiokike nye akebne m, ọ magwụ mkpọma m, nhne mernu me vála Kōrinti bụ m gharu o bigbọ anụ. ²⁴ A zá neeme ẹhni aị lele nụ ọ bụ aị nwe anụ, ele naakanụ anụ nhne anụ jeekweru. Tnūnuma, aị nụ anụ nọornuko ẹrnu ma ovu sọ anụ n'ọnu. Anụ gwuzoru kwem n'okwnata mkpọma anụ.

2

¹ Ka bụ nhne me kpebiri nụ mkpọma m, m jáavakwnusi anụ berere mee nhne joogbu anụ igbugbu. ² Ọ bụru me mee nhne gbu anụ igbugbu, nyele jeeme ovu sọ m n'ọnu? Okwolem nye wam me mernu nhne gbu a igbugbu. ³ Kam kpayaru, me gbannu anụ okwukwo nụ mbom, ọ zị nga me varu, ele wam kwesiri o mee ovu sọ m n'ọnu mee m nhne gbu m igbugbu. Kwnornu nụ m maam nụ anụ joosno m nwudna. ⁴ M zị m n'awhñwħnu k'agida kpa me ji igbugbu mkpọma nụ agida anya-mini gbanu anụ okwukwo, ọ bũo ma o gbu anụ igbugbu, kovu o gesi nụ m whñrnu m anụ n'anya k'agida.

Ogbaru nye mmehie

⁵ Ọ bụru nụ nye obula mernu nhne igbugbu, o méne me kpoi, kovu nhne gburu kpakara anụ igbugbu mati, me kwú k'agida. ⁶ Awhñwħnu nye wam taru n'aka agida ele badnu zulem. ⁷ Bikno, anụ gbaru a, kasi a mkpọma, ọ zị igbugbu a nyigbu a, mee mkpọma dna mba. ⁸ Anụ mee a ma ọ mahja nụ anụ whñrnu a n'anya n'ezi. ⁹ Ka bụ nhne me kwno gbanu anụ okwukwo, ma m mahja m ma anụ gwuzosiri rikne, noobno nsnị kpakara nhne me kannu anụ. ¹⁰ Ọ bụru nụ anụ gbaru badnu nhne o mernu, m gbarulam masi. M gbarulam, ọ bụru nụ ọ zị nhne obula ke zị nụ ọ gbaru, ka bụ nhne me mennu anụ nụ ruwħnu Karaịsi, ¹¹ ma Ekwensu gharu o megbu aị, kwnornu nụ a magwụ kpakara aghigho a.

Mkpọma ọla mini Pọlu nụ Torasi

¹² Nga me vaduru Torasi o zni izi oma Karaịsi, Nyenwe aị gbamannu m onu-mgbo izi oma. ¹³ Kovu nụ enine m kwé ozukwa inwe kwnornu nụ m whñna m nnwọ nda m Tajotosi, m ghasaru m be zne Masidonia.

Omegbu hite nụ Karaịsi

¹⁴ Kovu Chiokike nwe kpakara mmamma, nye mernu a snornu Karaịsi tne eri omeri a. O ji aị mee ele badnu mahja Karaịsi, nhne ke nụ lele ẹknarna oma ke noozute penupe obula. ¹⁵ Kwnornu nụ a bụ nhne ẹknarna oma Karaịsi ke neeznekwnusi Chiokike n'esilawuru ele be nọoznohia nụ ele noowhu owhu. ¹⁶ Nụ hne ele noowhu owhu zị, a bụ ẹknarna bũdu. Nyele jọornuli ẹrnu ka hna rikne kpa? ¹⁷ A bũo ele ji izi oma Chiokike nọozu ahja lele agida ele berere, kovu a bụ ele ezi, nookwu ezi oka Karaịsi nụ ruwħnu Chiokike lele ele Chiokike ziyaru.

3

Ele ẹrnu ogba-njọ-ẹhni

ikne

¹ A naanya risi nụ rime ẹhni aị berere sa? A neeme lele ele berere, noopio okwukwo ọ kahja nhne a bụ ke a jeenye anụ, mọbu ke hi n'aka anụ? ² Anụ n'iwħuru anụ bụ okwukwo izi aị, be gbaru anụ nụ mkpọma aị ke ele badnu magwụ, nọogwnu masi. ³ Ka neegesi nụ anụ bụ okwukwo izi ke Karaịsi ke hi n'aka aị. Be jile nki gba a n'olu rugwu, kovu be ji Enine Chiokike zị bũdu gbasị anụ n'ano-ẹhni ke mkpọma.

⁴ Ka bụ okne otukwasi ovu aị nụ Chiokike hite nụ Karaịsi. ⁵ Ọ bũo nụ a nwernu rikne nụ rime aị ke a kwesiri ọ rnu ẹrnu ka, kovu ozu ozu aị hi n'aka Chiokike va. ⁶ Chiokike mernu aị a bũru ele zuru ozu n'ẹrnu ogba-njọ-ẹhni ikne, ọ bũo ke mkpuru okwukwo, kovu ke enine, kwnornu nụ mkpuru okwukwo neegweya ẹnwu, kovu enine neenye bũdu.

Igwugwu ke ogba-njọ-ẹhni

ikne

⁷ Ọ bũru nụ ẹrnu ke ẹnwu be gbakwasiri n'olu rugwu vuru igwugwu va, ke mernu rumu Izireli nwé rikne legidne Mozizi anya nụ ruwħnu, ọ bụ n'ezì nụ igwugwu a jaagawhe, ⁸ ndaa kpa igwugwu ke ẹrnu Enine jaahna? ⁹ Ọ bũru nụ ẹrnu ke noovuya ẹnwu nwernu igwugwu, le kpa ẹrnu ke

neegweya ome mma jaahna n'igwugwu karukwo. ¹⁰ N'ezì, nhne ke nwernu igwugwu nwéma igwugwu kwnornu nù nhne ke kakwo n'igwugwu whūyaru iwihne. ¹¹ Ọ buri nù nhne ke jaazì ige matì vù igwugwu, le kpa nhne ke jaazì ọkwnukokwnu jaahna n'igwugwu karukwo.

¹² Kwnornu nù a nwernu olile anya ke nù kpa, a nwernu ọnu rikne nookwu ọka. ¹³ A nù lele Mozizi nye jiri ikpe kpusni ruwhnu a ma ele Izireli gharu ọ whnu okwukwo ogbu marna marna ke naagawhe agawhe. ¹⁴ Mkpoma be zì koriri n'ochichiri, tem du tna. Ikpe wam be jiri kpusni zì koriri nga be noogwnu ogba-njo-ehni oknani. Be kpumene ikpe wam, Karaisi kpoi nwernu rikne o kpume a. ¹⁵ Du tna, ige obula be noogwnu Iwu Mozizi, ikpe wam nookpusni mkpoma be. ¹⁶ Kovu ige obula nye obula znekwnusiri Nyenwe ai, be jeegweme ikpe wam. ¹⁷ Nyenwe ai bu Enine, hne obula Enine Nyenwe ai zi, badnu jeenwernu ehni a. ¹⁸ Kovu kpakara ai, ji ruwhnu be jile ikpe kpusni neele igwugwu ke Nyenwe ai lele nhne a noowhnu nu nyno, a naaganwo hite n'otu igwugwu bna n'igwugwu berere. Enine Nyenwe ai neeme nhne ka.

4

Ekwnu ke zi nu rime
ite rizna

¹ Kam kpayaru, hne Chiokike nyernu ai eru ka hite n'obirizi a, a jeekwe inwe gwu ai. ² Tnnuma, a sigbasiri kpakara nhne ke tugwaru otugwa ke tu iwihnerne. A za noogho aghigho mọbu mee ikwu-ọnu Chiokike aghalaghala. A gwuzo nu ruwhnu Chiokike nookwu ezi ọka, neegesi ele badnu nu a bu ele ezi ọka. ³ Ọ buri nu be tugwaru izi oma a nookpo okwo a otugwa, ọ bu n'anya ele noowhu owhu. ⁴ Chi ke ọwa ka mernu mkpoma ele ke kwé ekwe gba ochichiri. O mernu be whnuna iwihne ke izi oma noomukwasi be, bu izi oma igwugwu Karaisi, nye bu oyiyi ke Chiokike n'ezì. ⁵ Kwnornu nu a za nookponu ehni ai okwo, kovu a nookpo okwo Jizosi Karaisi bu Nyenwe ai, ai n'iwihuru ai bu ele izi anu kwnornu Karaisi. ⁶ Chiokike wam ke karu, "Iwihne mu n'ochichiri," bu otu Chiokike wam ke mernu iwihne a

mukwasi nu mkpoma ai, ma a mphia igwugwu Chiokike ke a noowhnu nu ruwhnu Karaisi.

⁷ A nwernu ekwnu ka nu rime ite rizna, ke neegesi nu rikne ke kakwo rikne hi nu Chiokike, ọ buo nu rime ai. ⁸ Be naakpakna ai ehni n'apna obula, kovu inwe za noogwu ai, a neenwe mkpoma lawuru, kovu inwe za noogwu ai. ⁹ Ele irno naakpakna ai ehni, kovu Chiokike ghásala ai etekne. Be mekasi ai ehni, kovu a nwuna. ¹⁰ A vù n'ehni ai enwu Jizosi ige obula, ma budnu Jizosi whuya iwihne nu rime ai. ¹¹ Ai ele zi budnu zi n'onu enwu ige obula kwnornu Jizosi, ma budnu a whuya iwihne n'anọ-ehni ai ke nonwu onwu. ¹² Kam kpayaru, enwu nonnu eru nu rime ai, kovu budnu zi nu rime anu.

¹³ Be gharu n'okwukwo nso, kaa, "Mkwuru m ọka kwnornu nu m kweru m." A ji otu enine okwnata ovu wam kwu ọka kwnornu nu a kweru ekwe. ¹⁴ A magwu nu Chiokike wam ke mernu Jizosi hi n'enwu lizo, jeeme a snornu Jizosi hi n'enwu lizo masi, mee ai nu anu gwuzoru nu ruwhnu a. ¹⁵ Kpakara nhne ka bu kwnornu anu, ma oru ke naabanu anu oba dunu agida ele badnu, ma be tunu Chiokike mmamma k'agida, neenye a igwugwu.

¹⁶ Kam kpayaru, inwe za noogwu ai, ọ bu n'ezì nu a naata ehni n'anọ-ehni ai, kovu badnu ke enine ai zi ikne ikne hite n'obochi du n'obochi. ¹⁷ Awhnuwhnu matì ka a naata neegweyanu ai okne igwugwu ke zi okwnukokwnu ke kakwo kpakara awhnuwhnu. ¹⁸ A za neele anya nhne a noowhnu anya, kovu nhne a whnu anya. Kwnornu nu nhne a noowhnu anya zi ige matì, kovu nhne a za noowhnu anya zi okwnukokwnu.

5

Ọro ai n'oligwe

¹ A magwu nu ọ buri nu ọro-eka ke ọwa ka, ke bu ehni ai dnarnu, Chiokike wunnu ai ọro berere n'oligwe ke jaadazigidne, ke be jile aka badnu wu, ke jaazì tim tom. ² Kam kpayaru, a noosnu idne k'agida, ọ noogwu ai ma a wuru nu rime ọro ai ke zi n'oligwe, ³ ma a woru a lele iwo, a jọbu ele gba eto. ⁴ Hne a zi koriri n'anọ-ehni ka, a zi noosnu idne nu rime awhnuwhnu, ọ buo nu a pioru ọ whoga n'anọ-ehni ka, kovu ma be wosi ai anọ-ehni ke oligwe, ma Chiokike gbanwo

anọ-ẹhni aị ke nọonwu onwu nọ anọ-ẹhni ke zị ọkwnukokwuu. ⁵ Chiokike n'iwuhuru a kpuru aị ma a jiknenu ọ gbanwo ka, o nyernu aị Enine a ma ọ buru nhne neemesi kpakara nhne jaava rikne.

⁶ Kam kpayarụ, mkpọma siri aị rikne ige ọbula. A mahjaru nọ nga a zị n'oro aị n'anọ-ẹhni, a zila hne Chiokike zị. ⁷ Kwnornu nọ a noowu budnu hite n'okwnata mkpọma, ọ buo nọ nhne anya nọowhnu. ⁸ Mkpọma siri aị rikne, ọ jaamasị aị a whọga n'anọ-ẹhni ka, wuru hne Nyenwe aị zị. ⁹ Ke kakwo, a piuru o mee nhne jaamasị Chiokike, ma a wu hne Nyenwe aị zị, mọbu a zị n'owa ka. ¹⁰ Kwnornu nọ kpakara aị joogwuzo nọ ruwhnu ngadna ikpe Karaisi, ma nye ọbula nahọru ogwo ẹrnu kpakara nhne a rnọrnu nga a zị budnu, mọbu nhne oma mọbu nhne buo oma.

Badnu nọ Chiokike ziri n'udno

¹¹ Hne a mahjaru ọ tọ ogwuu Chiokike, a naariasno ele badnu be vakwnusi Chiokike. Chiokike mazuru aị, m neele anya nọ anọ mazuru aị masị n'echiche anọ. ¹² A zá naaja ẹhni aị n'anya anọ berere, kọvu a neenye anọ oghere ma anọ gweru aị nyaa risi, ma anọ mahja nhne anọ jaasa ele ji nhne be nọowhnu nọ ruwhnu badnu naanya risi kakwo nhne zị nọ mkpọma badnu. ¹³ Anọ neeche nọ a bu ele ẹra naagba? Ọ bu kwnornu Chiokike. Kọvu ọ buru nọ a bu ele anya dnornu, ọ bu kwnornu anọ. ¹⁴ Ọwhnun'anya Karaisi neeme a mee kpa a neeme. A magwụ nọ otu badnu nwuhianu kpakara badnu ẹnwu, ka gesiri nọ kpakara badnu snornu a n'ẹnwu. ¹⁵ Ọ nwuhianu kpakara badnu ẹnwu, ma ele zị budnu gharu o wunu ẹhni be budnu, kọvu wunu Nyenwe aị nye nwuhianu be ẹnwu, ke hiri n'ẹnwu lizọ masị.

¹⁶ A zá neele badnu anya nọ ruwhnu lele kpa ele berere neele, ọ bu n'ezị nọ ọ bu kpa a leru Karaisi nọ mbom. Kọvu a zá neeme kpam kịtna. ¹⁷ Ọ buru nọ nye ọbula zị nọ rime Karaisi, ọ bu nye be kpughariri ikne, nhne oknani whelem, be gholam nhne ikne. ¹⁸ Kpakara nhne ka hi n'aka Chiokike va, nye hiteru nọ Karaisi mee ma aị nọ ya ziri n'udno, nyee masị aị ẹrnu ma a mee ya nọ ele badnu ziri n'udno. ¹⁹ Chiokike hiteru nọ Karaisi neeme ma ya nọ kpakara ele badnu ziri n'udno.

Chiokike zá nọogwuu mmehie be megidne be. O nyernu aị ẹrnu a mee ya nọ ele badnu ziri n'udno. ²⁰ A bu ele naadnasni anya Karaisi, Chiokike zị nọ rime aị naariasno. A ji Karaisi naariasno anọ, anọ mee ma anọ nọ Chiokike ziri n'udno. ²¹ Karaisi méne mmehie, kọvu Chiokike mernu a o buru mmehie kwnornu aị, ma a hite nọ rime a kehja igwe nọ ome mma ke Chiokike.

6

¹ Lele ele be nọ Chiokike sno nọornu ẹrnu, a naariasno anọ kwé oru Chiokike anọ nahjaru buru nhne etekne. ² Ka bu nhne Chiokike kwuru,

“M nurnu m anọ n'ige o gesi anọ ruwhnu oma,

m yinu m anọ aka n'ọbochi ọznohia.”

Anọ bno nsni, kịtna bu ige ọ nahọru ruwhnu oma Chiokike, kịtna bu ọbochi ọznohia. ³ A píole badnu ọbula piohja nhne ojo n'ẹrnu aị, kpayarụ a kwéle ọ bita nhne jọokpobi badnu ọchi n'ogodo apna.

⁴ Kọvu nọ kpakara nhne a neeme, a nee-gesi ẹhni aị lele ele ẹrnu Chiokike hite n'osnuta mkpọma nọ rime awhnwuhnu, nọ nhne siri rikne, nọ nhne igbugbu, ⁵ ma ọli nhne, ma nọ oro ikelu, nọ mkpakpo, nọ ẹrnu rikne, ma nọ ọka anyarna abali, ma nọ ogwuu wiri, ⁶ ma nọ ozi rịchna, ma nọ nhne omuma, nọ ndidi, ma nọ ovu oma, hite n'Enine Nso, n'ezị ọka ọwhnun'anya, ⁷ hite n'okwu ezi ọka nọ rikne Chiokike, ya nọ mgwua ogwuu ke ome mma nọ akarikwununga ma nọ akarita. ⁸ A nwernu ọson'anya agwua ige, agwua ige be ledna aị anya, agwua ige ele badnu kpari aị, agwua ige be znarni aị. Be neeme aị ele aghalaghala, kọvu a bu ele kwu ezi ọka. ⁹ A bu ele be máa, kọvu kpakara ele badnu magwụ aị. A nọ lele ele nọowu onwu, kọvu a zị kọriri budnu, awhnwuhnu a naata nwée rikne gbu aị. ¹⁰ A bu ele mkpọma sọ n'onu, kọvu a nwernu snarni, ele mboni, kọvu neeme ele berere ele eze. Ọ zá nhne a nwernu, kọvu kpakara nhne bu ke aị.

¹¹ Anọ ele Kōrinti, a kpumernu mkpọma aị kwunu anọ ezi ọka. ¹² Anọ kpusnirni mkpọma anọ megidne aị, ọ buo aị megidne anọ. ¹³ Anọ menu aị kpa a mennu anọ, m nookwu lele nọ anọ bu rumu m, anọ kpume mkpọma anọ.

Ọdo aka nọ nsni gbasiri ele kwé ekwe

¹⁴ Anụ nụ ele kwé ekwe knékoṭa ẹhni anụ n'otu. Kini bụ nhne ome mma nụ aruru-ẹli nwekoṭu? Ndaa ozi n'otu ke iwihne n'ochichiri nwekoṭu? ¹⁵ Mọbu ndaa nhne Karaisi nụ Ekwensu neekeko? Kini bụ nhne nye Karaisi nụ nye kwé ekwe nwekoṭu n'otu? ¹⁶ Ndaa okwerikoṭa ke Oro Nso Chiokike nụ renwu nwernu? Kwnornu nụ a bụ Oro Nso Chiokike ke zị bụdnu, lele kpa Chiokike kwuru,

“M jooṣo be wuru, zne izne n'esilawuru be.

M jọbu Chiokike be,
be jọbu ele ke m.”

¹⁷ Kam kpayaru, “Anụ hi nụ rime be whuya, ziri ichne,
anụ kpátu nhne zila richna aka,
m jaanabnanya anụ,” ka bụ nhne Nyenwe aị kwuru.

¹⁸ “M jọburu Nda anụ,
anụ jọburu rumu m rukna nụ rumu m rinya.
Ka bụ nhne Nyenwe aị ke Meli Nhne Dum kwuru.”

7

¹ Ele me whnurnu n'anya, hne a nwernu kpakara mkwna ka, a mee ẹhni aị ma a ziri richna ma n'anọ-ẹhni ma nụ rime enine, whoga nụ kpakara nhne ke neemeru emeru, ma a ziri nso kpaṃ kpaṃ noowu bụdnu ke nọotu ogwnu Chiokike.

Ovu oṣo n'ọnu Pọlu

² Anụ gweru aị kwnornu nụ ọ zá badnu ọbula a mejoru, mọbu lulu, mọbu megbu n'apna ọbula. ³ Nhne me kwno nookwu ka bụo ma ikpe ma anụ, lele kpa me kwuru nụ mbom, anụ zị aị mkpa nụ mkpoma, ma a snornu anụ ziri bụdnu mọbu a snornu anụ nwu ẹnwu. ⁴ M tükwasiri m anụ mkpoma k'agida, m ji m anụ noolu ọnu. Anụ mernu mkpoma neesi m rikne, mkpoma nọso m n'ọnu nụ rime awhnwhnu.

⁵ Nga a vaduru Masidonia, a nwée ozukwa inwe n'anọ-ẹhni, be kpaknarnu aị ẹhni n'apna ọbula, ogwnu n'ederezị, ogwnu nụ mkpoma. ⁶ Kọvu Chiokike ke naakasi ele inwe gwuru mkpoma kasiri aị mkpoma nga Tajtosi varu. ⁷ Ọ bụo kwnornu nụ Tajtosi varu kpoi, kọvu nkasi mkpoma anụ nyernu a. Ọ kannu aị nhne gbasiri obirizi anụ, nụ nhne igbugbu nụ nhne gbasiri m meturu anụ nụ mkpoma. Ka mernu mkpoma sọ m n'ọnu k'agida.

⁸ Ọ bụrubedi nụ ọkwukwo izi me gbaru vuteru anụ nhne igbugbu, m nwée m mkpoma lawuru nụ me gbaru a. Nụ mbom, o mernu m mkpoma lawuru, nga me whnurnu nụ ọkwukwo me gbaru vuteru anụ nhne igbugbu ige maị. ⁹ Kĩtna, mkpoma nọso m n'ọnu, ọ bụo nụ m vuteru anụ nhne igbugbu, kọvu kwnornu nụ nhne igbugbu anụ mernu anụ tūhnasna mkpoma. Chiokike jiri nhne igbugbu anụ rnụ ẹrnu, ka neegesi nụ ọ zá nhne ojo a mernu anụ. ¹⁰ Kwnornu nụ nhne igbugbu ke Chiokike noodubna badnu ọ tūhnasna mkpoma dū oznohia, ka nwée mkpoma lawuru. Kọvu nhne igbugbu ke ọwa noodubna n'ẹnwu. ¹¹ Anụ le kpa nhne igbugbu ke Chiokike kpaharu anụ jiknenu ọ gọru ọnu anụ. Nhne ka kpaharu ovu owe ẹhni, o ji anụ anya, o neerne anụ lele bekwnu, o meturu anụ nụ mkpoma, anụ jiknenu ọ ta nye mmehie awhnwhnu. Anụ gesiri ẹhni anụ lele ele ikpe mána. ¹² Ọ bụ n'ezi nụ me gbaru ọkwukwo izi wam, ọ bụo kwnornu nye mernu nhne ojo mọbu nye o mejoru. Kọvu m gbaru m ma anụ mahia nụ ruwhnu Chiokike kpa anụ noobnonu aị nsnị. ¹³ Ka mernu mkpoma si aị rikne.

Ọ bụo nụ mkpoma siri aị rikne kpoi, Tajtosi mernu mkpoma sọ aị n'ọnu, kpa anụ mernu a ọ nwudna nga ọ vakwnusiri anụ. ¹⁴ M ji m anụ noolu ọnu nụ ruwhnu a. Anụ kpásiła m iwhnerne. A nookwunu anụ ezi oka ige ọbula, kpaṃ masi, a jiri Tajtosi luu ọnu nụ ruwhnu anụ, anụ whnurnu nụ ọ bụ ezi oka. ¹⁵ Ka mernu ọwhnun'anya o nwernu hne anụ zị si rikne, nga o neechenwanya anụ noobno nsnị, kpa anụ jiri ogwnu nụ ọznu biri biri nabnanya a. ¹⁶ Mkpoma nọso m n'ọnu nụ m nwernu rikne tükwasị anụ mkpoma.

8

Nkesi ke nye Karaisi

¹ Rumu nda m, a piuru ma anụ mahia nhne Chiokike jiri oru a rnụ n'ogbako Chiokike ke zị nụ Masidonia. ² Ọ bụ n'ezi nụ be gawheru agida ọkpagbu, kọvu okne mkpoma oṣo n'ọnu mernu be gweya agida nkesi, ọ bụ n'ezi nụ be bụ ele ọwa nyirni. ³ M naagbanu be akebe nụ be nyernu kpa be nwernu rikne, n'ezi, kakwo kpa be nwernu rikne, hite nụ mkpoma be. ⁴ Be riasnosi

aj rikne ma be nwernu oghere yisi aka be n'oyinu ele Chiokike ke zi nu Judiya aka. ⁵ Be mernu nhne a tula anya a, be beru osno gweru ehni be nyega Nyenwe aj, nyee kwno aj hite n'echiche Chiokike. ⁶ Kam kpararu, a rjasno Tajtosi nye panizoru ernu ka, nrurnu a zne nu ruwhnu mee anu nruzu ernu owhnun'anya ka. ⁷ Anu nwernu kpakara nhne, okwnata ovu, nu ikwu-onu, nu nhne omuma, nu ezi oka zuru ozu nu owhnun'anya anu nwernu hne a zi. Anu buru masi ele zuru ozu nu oru ke nkesi.

⁸ M za m neenye anu iwu. Kovu m kannu m anu kpa ele berere nwernu mkpoma o kesi be nhne, ma m mahia m ezi oka ke owhnun'anya anu hite nu nhne anu jeenye be. ⁹ Anu magwu oru ke Nyenwe aj Jizosi Karaisi, o bu n'ezi nu o bu nye eze, kovu o mernu ehni a womboni kwnornu anu, ma o mee anu buru ele eze hite n'odna mboni a.

¹⁰ Ka bu ezni me neezni anu, o joburu oma o buru nu anu nruzne ernu anu panizoru otu awha wheru ewhe. Anu bu ele mbom panizoru ernu wam, ma ele mbom jiknenu o rnu a. ¹¹ Anu zne nu ruwhnu nornu a, nrukwo a masi. Anu ziri gnarnagnarna nu o nrukwo ernu wam hite nu nhne anu nwernu, lele kpa o zi nga anu marnu mmuma a. ¹² O buru nu anu nwernu mkpoma nkesi, Chiokike jaanaru nkesi anu hite nu nhne anu nwernu, o buo hite nu nhne anu nwee.

¹³ A za nookwu ma ele berere nwedna inwe ozukwa inwe, anu buru ele zi nu mkpa, kovu ma nye obula hnata n'otu.

¹⁴ Kitna, agida nhne anu nwernu anu jeenye be nu mkpa be. Ige berere, be jeenwe nhne be jeenye anu nu mkpa anu, ma nye obula hnata n'otu. ¹⁵ Lele kpa be gbaru a n'okwukwo nsq,

"Nye chikataru agida nwee kakwo nye wam ke chikataru mati, ke o chikataru zunnu a."

Be ziznenu Tajtosi

Korinti

¹⁶ M notunu Chiokike mmamma nye yisiri nu mkpoma Tajtosi, nhne gbasiri anu lele kpa o zi nu mkpoma m. ¹⁷ O kweruru, o buo kwnornu nu a kannu a, kovu o jiknenu hite nu mkpoma a o va. ¹⁸ A neeziya ya nu otu nnwo nda ke nwernu igwugwu nu kpakara ogbako Chiokike n'okpo okwo izi oma. ¹⁹ Tukwasi nu ka, ogbako Chiokike hohiaru a ma o snornu aj vuru nkesi ka

zne Judiya. Ernua ka neenye Nyenwe aj igwugwu, neegesi nu a nwernu mkpoma o yisi aka n'ernu ka. ²⁰ A neeze ehni aj o zi badnu obula ma aj ikpe kpa a neeke agida nkesi. ²¹ A naagbali o mee nhne kwesiri ekwesi, o buo n'anya Chiokike kpqi, kovu ma n'anya ele badnu.

²² A neeziya otu nnwo nda berere yisinu be, bu nye a kparu iru agida ige, whnu nu a nwernu rikne kwnata a mkpoma. Nu olu ka, kitna, o jiknenu o yinu anu aka, ke kakwo kpa o tukwasiri anu mkpoma. ²³ Nhne gbasiri Tajtosi, o bu nye me nu a nornu ernu, neenyinu anu aka. Rumu nda ele ya nu be sno bu ele dnasni anya ogbako Chiokike, be bu igwugwu Karaisi. ²⁴ Anu gesi be owhnun'anya anu ma kpakara ogbako Chiokike whnu nhne kpararu a jiri anu luu onu n'ezi.

9

O yinu ele Karaisi aka

¹ O za mkpa nu me jaagbanu anu okwukwo gbasiri o yinu ele Chiokike ele zi nu Judiya aka. ² M maam nu anu jiknenu o yinu be aka, m ji m anu lunu ele zi nu Masidonia onu. M kanu m be nu rumu nda aj ele zi nu Akaya jiknenu o yi aka hite n'awha ke wheru ewhe. Nga be nrnu nu anu jiknenu o kesi nhne, mkpoma be kwnalizoru o mee kpam. ³ Kovu m neeziya rumu nda ka, ma onu a jiri anu luu gharu o bu nhne etekne. Lele kpa me kwuru, anu bita nhne nkesi anu, ⁴ o zi ele Masidonia snornu m va whnu nu anu jiknennu, o jobunu aj nhne iwhnerne, ke kakwo iwhnerne jootu anu k'agida. ⁵ Kam kpararu, me rjasno rumu nda ele ka be beru osno va, ma be whnu anu jaabita nkesi anu kweru mkwna su me va. Ka jeegesi nu anu nyernu hite nu mkpoma anu, o buo nu be kwnagidnenu anu.

⁶ Anu chenwanya nu nye kpasiri mkpuru mati jooghohia mkpuru mati, nye wam ke kpasiri agida mkpuru jooghohia agida mkpuru. ⁷ Nye obula nyee lele kpa o kpebiri nu mkpoma a, o buo nu mkpoma lawuru kwnornu nu be karu be nyee. Chiokike whnrnu nye wam jiri mkpoma oma a nyee n'anya. ⁸ Chiokike nwernu rikne o nyee anu karukwo kpa o zi anu mkpa, ma anu nwernu nhne kpakara ige, nu karukwo kpa anu jeeji ka

o mee nhne b̄uru ɔma. ⁹Lele kpa be gbar̄u a n'ɔkwukwo ns̄o, kaa,
 "O neenye ele mboni k'agida,
 ome mma a jaazi ɔkwukokwnu."

¹⁰Chiokike, nye neenye nye ɛrnu ɛkwu mkp̄uru ɔkpukpa n̄u wiri ele badn̄u jeeri, jeeme kpakara mkp̄uru an̄u so oso, m̄inya agida mkp̄uru hite n̄u nkesi an̄u nyernu hite n̄u mkp̄oma ɔma an̄u. ¹¹O jeeme an̄u ba agida n̄u kpakara nhne, ma an̄u b̄uru ele jeekesi ele badn̄u nhne ige ɔbula, ke jeeme ele badn̄u t̄unu Chiokike mmamma kwnornu an̄u.

¹²Ernu ɔma ka an̄u n̄oornu z̄a neeme ele Chiokike riji r̄uwh̄o kp̄oi, k̄ovu o neeme ele badn̄u n̄ootunu Chiokike mmamma k'agida. ¹³Lele kpa ɛrnu ɔma ka neegesi n̄u an̄u b̄u ele ezi ɔka, ele badn̄u jaaznarn̄i Chiokike kwnornu n̄u an̄u noobno ns̄n̄i izi ɔma Karāisi ke an̄u kwuh̄jaru, an̄u neeji mkp̄oma ɔma neekesi be n̄u ele berere nhne. ¹⁴Be jeeji mkp̄oma ɔwh̄n̄un'anya be kp̄enu an̄u ɔkpukpe kwnornu oru Chiokike ke z̄i agida hne an̄u z̄i. ¹⁵Ngwa ma a t̄unu Chiokike mmamma kwnornu nkesi a ke ɔnu j̄oƙowali.

10

P̄olu ɔɔru ɔnu ɛrnu a

¹Mawa P̄olu, naariasno an̄u, me nye be kar̄u n̄u m b̄u m nye m̄esi rikne nga me z̄i n̄u ruwh̄nu an̄u, k̄ovu nye nwernu anya rikne hne an̄u z̄ila. M ji m ɔzi w̄ohn̄ernerne n̄u mkp̄oma ɔma Karāisi, naariasno an̄u, an̄u bikno, ²an̄u m̄ee m, m b̄uru nye anya rikne hne an̄u z̄i nga me var̄u, kwnornu n̄u m nwernu m rikne nwe anya rikne n'ɛh̄ni ele nookwu n̄u a noowu b̄udnu lele kpa ele ɔwa noowu. ³Ɔ b̄u n'ezi n̄u a z̄i n'owa, k̄ovu a z̄a n̄olu ɔgw̄nu lele kpa ele ɔwa n̄olu. ⁴Kwnornu n̄u mgw̄na ɔgw̄nu āi b̄iɔ ke badn̄u, k̄ovu ɔ z̄i rikne n̄u Chiokike ke naakwnadna hne be wusiri rikne. A naakwnadna kpakara aḡirigo ⁵n̄u kpakara nhne ke noovuliz̄o ɛh̄ni a olu megidne ɔmahia Chiokike, a n̄odoru kpakara echiche n'ɔgw̄nu mee be bnonu Karāisi ns̄n̄i. ⁶Nga an̄u ɔh̄oru ele bn̄ozuru ns̄n̄i, a jeejkn̄ernu ɔ ta kpakara nye ɔbula ke z̄a noobno ns̄n̄i awh̄nuwh̄nu.

⁷An̄u neele kpakara nhne anya n'olu kp̄oi. Ɔ z̄i nye ɔbula n'ɛsilaw̄uru an̄u ke neeche n̄u ɔ b̄u nye Karāisi? Nye wam che

kwno echiche, kwnornu n̄u a b̄u ele Karāisi lele nye wam. ⁸Ɔ b̄urubedi n̄u me gweru rikne Nyenwe āi nyernu āi mee oknomokno k'agida, iw̄hnerne j̄ootu m. Nyenwe āi nyernu āi rikne o wuliz̄o an̄u olu lele ɔro, ɔ b̄iɔ rikne ɔ kwnadna an̄u akwnadna. ⁹M p̄iɔle m o ji ɔkwukwo izi me gbann̄u an̄u kpas̄i an̄u ogw̄nu. ¹⁰Otu badn̄u jaakaa, "Ɔkwukwo P̄olu naagba siri rikne, n̄ootu ogw̄nu, k̄ovu, nga āi n̄u a z̄iri, o nw̄ee rikne, ikwu-ɔnu a b̄u nhne etekne." ¹¹Nye wam mah̄ia n̄u ɔ z̄a nhne z̄i ichne n̄u nhne a gbar̄u n'ɔkwukwo nga a z̄i ikere n̄u nhne a jeeme nga āi n̄u an̄u z̄i.

¹²Kwnornu n̄u a z̄a n̄oogw̄nu ɛh̄ni āi n'ɛsilaw̄uru ele ji ɛh̄ni be n̄ootu nhne z̄i olu k'agida. Ele ji ɛh̄ni be n̄ootunu n'ɛh̄ni be, neekpe ɛh̄ni be ikpe n'iwu ke be nyernu, b̄u ele nw̄ee ak̄oniche. ¹³K̄ovu n̄u oknomokno āi z̄a neewhe hne a nwernu rikne, oknomokno āi b̄u n'ɛrnu Chiokike nyernu āi, b̄u ke d̄uru n̄u hne an̄u z̄i. ¹⁴Hne ɔ b̄u n̄u ɛrnu āi z̄i n'ɛsilaw̄uru an̄u, a ḡaw̄hele a. A vuru izi ɔma Karāisi vakwnusi an̄u. ¹⁵A z̄a neeji ɛrnu ele berere nr̄urnu naanya risi. Ɔrnu kam wheru hne Chiokike nyernu. K̄ovu a neele anya n̄u ɔkwnata mkp̄oma an̄u jooso oso, ma a nwe rikne rn̄u agida ɛrnu n'ɛsilaw̄uru an̄u d̄u hne Chiokike nyernu āi. ¹⁶Nga wam, a jeenwe rikne kp̄o okwo izi ɔma n̄u mba berere whe an̄u. K̄ovu a j̄eeji ɛrnu ele berere nr̄urnu nyaa risi.

¹⁷Lele kpa ɔkwukwo ns̄o kwuru, "Nye ɔbula ke jeeme oknomokno, o mee oknomokno n̄u nhne Nyenwe āi nr̄urnu." ¹⁸Kwnornu n̄u nye naaja ɛh̄ni a mma b̄u nhne etekne, k̄ovu nye wam Nyenwe āi naaja mma b̄u nhne.

11

P̄olu n̄u ele izi aghalaghala

¹Ɔ jaamas̄i m ɔ b̄uru n̄u an̄u jeenwe rikne nagidne iw̄hn̄irniwh̄no m, bikno, an̄u gweru m. ²Mkp̄oma m z̄i n̄u hne an̄u z̄i lele Chiokike, an̄u n̄u lele nyerinya m̄aa nyerukna z̄i snam me kweru ɔ n̄isi otu badn̄u, ke b̄u Karāisi. ³K̄ovu ogw̄nu n̄ootu m n̄u be joolulu mkp̄oma an̄u, lele kpa agw̄o wam jiri aghigho r̄nawhu Ivu, mee an̄u ɔhar̄u ɔ gweru kpakara mkp̄oma an̄u kp̄enu Karāisi. ⁴Kwnornu n̄u an̄u jiri ɛso nah̄oru nye wam ke zn̄irni an̄u Jiz̄osi berere

būo Jizōsi ke a znirni anụ, nụ enine berere nụ izi oma berere ke būo ke a znirni anụ.

⁵Kōvu ọ būo nụ m zị m matị kakwo ele izi ka anụ kaa nụ be ka m mma. ⁶Nyele ma, m máam kpa be kwu ọka sọ n'ọnu, kōvu m magwụ m nhne, a mernu ka whụya iwihne hne anụ zị ige ọbula ma nụ ọnodi ọbula.

⁷M náge m anụ nhne ọbula nga me znirni anụ izi oma Chiokike, m gwednarnụ m ẹhni m ẹli ma anụ buru ele be gwelizọru olu. Kị ọ bụ nhne ojo me mernu sa? ⁸M nahjaru m ọgbako Chiokike berere nhne me jiri nọornu ẹrnu n'esilawuru anụ. ⁹Ige me nụ anụ zị, m kpáknage m anụ ẹhni nụ iwai nga me zị nụ mkpa, rụmu nda ele hi nụ Masidonia va gweyarụ kpakara nhne zị m mkpa. Lele kpa me neeme, m jóobu ivu nyee anụ tna mọbu ekile. ¹⁰Hite n'ezi ọka Karaisi ke zị nụ rime m, ọ zá badnụ ọbula ke zị n'Akaya jeenwe rikne kpusni ọnu m, kpa me naanya risi. ¹¹Ndaa nhne me jiri kwu kpa? Me whnụge anụ n'anya sa? Chiokike magwụ nụ m whnurnu m anụ n'anya.

¹²M jaazị kōriri neeme kpa me neeme, ma ele izi ka gharu o nwe oghere be noopio gweru luu ọnu, kaa nụ be nụ aị neeme otu nhne. ¹³Be bụ ele izi aghalaghala, be būo ezi, be jị ẹrnu be naagha ọgha, ma be nụ lele ele izi Karaisi n'ezi. ¹⁴O jí anụ anya, Setani n'iwihuru a gbanwornu ẹhni a lele enine izi ke iwihne. ¹⁵Ọ būo okne nhne ọ buru nụ ele ẹrnu a gbanwornu ẹhni be ma be nụ lele ele ẹrnu ome mma. Be jeeji aka ẹrnu be kwu be ọgwo ẹrnu.

Awhnụwhnu Pọlu lele nye izi Karaisi

¹⁶M nookwu kwno a berere, ọ zá nye kwu m nye iwihniwihno. Ọ buru nụ ọ bụ nhne me bụ, anụ gweru m kpa, ma m gweru m nhne matị luu ọnu. ¹⁷Nhne me nookwu kịtna būo nhne Nyenwe aị piuru me kwu, ke gbasiri olu ọnu ka, m nookwu lele nye iwihniwihno. ¹⁸Agida ele badnụ noolu ọnu lele kpa ele badnụ noolu, m jeeme kpa. ¹⁹Anụ bụ ele jị ovu ọso n'ọnu nagidne ele iwihniwihno, ọ bụ n'ezi nụ anụ bụ ele nwernu akoniche. ²⁰Anụ nagidnenu ele mernu anụ lele ọhi, nahọru anụ nhne, kwnaghari anụ, gwuzote ẹhni a, gbọ anụ aka nụ nti. ²¹Ka nọotu m iwihnerne nụ a nwée rikne mee anụ kpa.

Kōvu ọ buru nụ nye ọbula luu ọnu nhne ọbula, m jeeme masị kpa. M nookwu lele

nye iwihniwihno. ²²Be bụ ele Hiburu? M bụ m masi. Be bụ ele Izireli? M bụ m masi. Be bụ ele hi n'avnurnu Ebereham? M bụ m masi. ²³Be bụ ele ẹrnu Karaisi? Ẹra naagba m sa? M bụ m nye ẹrnu Karaisi kakwo be. M nọornu ẹrnu kakwo be. M lala m ikelu agida ige kakwo be, be pniarnu m nhne k'agida kakwo be, agida ige ọ gwnarnu matị m nwu. ²⁴Mgba isne ele Ju pniarnu m nri eto nụ tolu ọnu mbini. ²⁵Ele Rom liri m isisi mgba eto, be turu m akaworugwu otu mgba, ọgbo me zị nụ rime a kpuru mgba eto, m daziri m nụ rime mini iwihnehie nụ abali. ²⁶Kpa me neezne izne ige ọbula, m neeze budnu nụ rime mini, ma n'aka ele buznu, m neeze budnu n'aka ele Ju ma n'aka ele būo ele Ju. Nhne oze budnu nụ rime eli-ohna, ma nụ rime eli-ikpa, neeze budnu n'okne abaji, neeze budnu n'aka rụmu nda aghalaghala. ²⁷M nọornu ẹrnu, nọodoli ndoli, ma n'ọka anyarna abali, ma wiri ọgwugwu nụ akpiri ọkpo bẹkwnu, m dazila m agida ige nwée wiri o riri, ma nụ iyi ọtutu, m nwée m iwo o kpusni eto.

²⁸Be gweme kpakara nhne ka, nhne naakpa m kpakara ọbochi bụ nhne gbasiri ọgbako Chiokike. ²⁹Ndaa nye rikne gwuru ke rikne gwulam? Ndaa nye dnabnarnu nụ mmehie ke mkpoma lala m mini, neerne m bẹkwnu? ³⁰Ọ buru nhne be luu ọnu, m jeeji kpakara nhne neegesi nụ m bụ nye nwée rikne noolu ọnu. ³¹Chiokike nụ Nda Nyenwe aị Jizōsi, nye nwe ọznarni ọkwunokwnu, magwụ nụ m nookwu ezi ọka. ³²Nga me zị nụ Damasikosi, nye neechi eli, nye zị nụ mkpururu Eze Arẹtasi, bitaru ele neese ọnu-mgbo eli-ohna, be nwudne m. ³³Kōvu be yisiri m nụ rime nkita garu n'ọnunu zị nụ mkpọ eli-ohna kwuhala m n'eli a, ọ bụ kpa me jiri gbawhunahọru a.

12

Owhnurninya Pọlu

¹M joolu ọnu, ọ bụ n'ezi nụ ọ zá nhne zị nụ rime a. Kōvu m jookwu ọka gbasiri nhne me whnurnu nụ nhne Nyenwe aị kpumennu m. ²M maam otu nye Karaisi nri nụ awha ẹno wheru ewhe, nye be gwelizọru zne oligwe k'eto. (Ọ buru nụ ọ bụ n'ano-ẹhni mọbu ọ būo n'ano-ẹhni, m máam, Chiokike kpọi ma. ³Berere, m máam ma ọ bụ n'ano-ẹhni ma ọ būo n'ano-ẹhni, Chiokike kpọi ma.) Nhne me magwụ bụ

nụ ⁴ be gwelizọru badnụ ka zne Paradasị. Ọ nurnu nhne ke be jaagbali n'okwukwo, nhne ọnu badnụ jéenwe rikne kwu. ⁵ M jejeji nyerukna ka nọolu ọnu, m jéeji ẹhni m noolu ọnu, okwolem nhne neegesi nụ m bụ m nye nwée rikne. ⁶ Ọ bụru nụ me luu ọnu m jọbu nye iwhnirniwhno, kwnornu nụ m nookwu ezi ọka. Kọvu m jóolu ọnu, ọ jáamasị m badnụ ọbula gweru m kakwo kpa o gweruru m hite nụ nhne ọ whnurnu me mernu nụ ke ọ nurnu me kwuru. ⁷ Lele kpa ọ bụo ọma me vulizọ ẹhni m olu kwnornu okne nhne me whnurnu, be nyernu m nhne igbugbu n'ẹhni m. Ọ bụ nye izi ke Setani, ma ọ kpakna m ẹhni ma m gharu m o luu ọnu. ⁸ M rjoru m Nyenwe aị nhne gbasiri a mgba ẹto, ma o gweme a n'ẹhni m. ⁹ Ka bụ nhne ọ saru m, "Oru m zunnem jị, iknerna m zuru ozu nga i nwée rikne." Kam kpayarụ, mkpoma nọoso m n'ọnu me luu ọnu nụ m nwée m rikne, ma rikne Karaisi whuya iwhne nụ rime m. ¹⁰ Kam kpayarụ, m bụ m nye nwée rikne. Ele badnụ naakpasị m iwhnerne, be ta m awhnwhnu, be kpagburu m. Kpakara nhne igbugbu me gawheru kwnornu Karaisi jiri m ruwho. Nga me nwée rikne, iknerna m zị m n'ẹhni.

Ele Kọrinti meturu Pọlu
nụ mkpoma

¹¹ Anụ mernu m mee lele nye iwhnirniwhno. Anụ bụ ele kwesiri o kwu nhne ọma gbasiri m, kwnornu nụ ele izi anụ wam, ke anụ kaa nụ be ka m mma, béle m osno. Ọ bụ n'ezị nụ ọ zà nhne me bụ. ¹² Kwnornu n'ezị, nhne neegesi nhne nye izi whuyaru iwhne n'esilawuru anụ. Be bụ ẹnu elekema, nụ ẹnu ndu-ẹhni nụ ẹnu rikne zị ọdo nụ ọdo me jiri ndidi nụ. ¹³ Ndaa nhne me mernu ọgbako Chiokike ele berere ke me méne hne anụ zị? Ọ bụ nụ m kwéle m ọ bụru nhne ivu rinya hne anụ zị? Anụ gbarụnu m nhne ojo ka.

¹⁴ Ka jọbu mgba ẹto me jiknerna ọ vakwnusi anụ. M jọburu ivu rinya hne anụ zị. Anụ zị m mkpa, ọ bụo nhne anụ nwernu. Ọ bụo rumu naakpabitanu ele murnu be ẹkwnu, kọvu ele nda nụ nne naakpabitanu rumu be ẹkwnu. ¹⁵ Ọ jaamasị m o nyega anụ nhne me nwernu. Owe! M jeenye iwhuru m nụ risi anụ ma m yisinu m anụ aka. Ka o jeeme anụ bọ whnụ m n'anya, lele kpa me whnurnu anụ n'anya k'agida? ¹⁶ Anụ jeekweru, nụ m bụo m ivu rinya nyee anụ.

Hne me bụ nye aghigho, m ji m aghigho nwudne anụ. ¹⁷ Ndaa? Ele me ziyannu anụ, m jiri be nahoru anụ nhne sa? ¹⁸ M rjasornu m Taịtosi ọ va, ya nụ nye Karaisi berere, anụ jaakaa nụ Taịtosi nahoru anụ nhne? Me nụ ya a jile otu enine mee nhne lele nụ a bụ otu badnụ?

¹⁹ Anụ neeche nụ a noopio ọ goru ẹhni aị nụ hne anụ zị? Óza! A nookwu ọka nụ ruwhnu Chiokike lele ele Karaisi, kpakara nhne a neeme bụ ma anụ bụru ele zị kwem lele ele a whnurnu n'anya. ²⁰ Ogwnu nọotu m nụ me vadu n'esilawuru anụ, m jowhnu nụ anụ zị ichne, ke bụo nhne me leru anya a. Anụ jowhnu masị nụ m zị m ichne, ke bụo nhne anụ leru anya a. Ogwnu nọotu m nụ m jowhnu oknorno nụ okwno-awuwa, mkpoma bẹkwnu nụ okewa, ọnu-ojo, izno, oknomokno nụ mkpakpo. ²¹ Ogwnu nọotu m nụ me va berere nụ Chiokike m jeegwedna m ẹli nụ ruwhnu anụ, m jaakwa ẹkwna kwnornu agida ele mernu mmehie ke kwéle ọ tūnasna, hite nụ nhne zà rịchna be mernu, ke bụ ome ọyi n'apna tū iwhnerne.

13

Odo aka nụ nsnj ipne-aznụ

¹ Ka jọbu mgba ẹto me naava lekasi anụ. "Kpakara nhne be bnornu badnụ, jeenweri ele akebe lawuru mọbu ẹto," lele kpa ọkwukwo nsọ kwuru. ² Lele kpa me kannu anụ nga me varu ke mgba lawuru, ele mehieru n'ige wheru ewhe, nụ kpakara ele berere, m nookwu a berere kpa me zị ikere, me va kwno, kpakara be jaata awhnwhnu mmehie be. ³ Hne anụ noopio nhne ke neegesi nụ Karaisi ji m nookwu ọka, ọ bụo nye nwée rikne n'esilawuru anụ kọvu o jeegesi iknerna a hne anụ zị. ⁴ Ọ bụ n'ezị nụ be gburu a n'énwe rikne, kọvu ọ zị budson hite nụ iknerna Chiokike. A bụ ele nwée rikne nụ rime Karaisi, kọvu hne anụ zị a joosno a ziri budson n'iknerna Chiokike.

⁵ Anụ nyosnama ẹhni anụ lekasi ma anụ zị kọriri budson n'okwnata mkpoma. Ọ bụ nụ anụ máa Karaisi Jizosi wu nụ rime anụ? Okwolem ma anụ dnarnu adna. ⁶ M kweru m nụ anụ jaamahia nụ a bụo ele dnarnu adna. ⁷ A naariasno Chiokike, anụ mee nhne ojo. Ọ bụo ma ele badnụ kaa nụ a bụ ele ọma, kọvu ma anụ mee nhne ke kwesiri, ọ bụbedi nụ a nụ lele ele dnarnu adna. ⁸ A

jéénwe rikne mee nhne megidne ezi ọka, kọvu daşını ezi ọka n'ikwnu. ⁹ Mkpọma nọoso aị n'ọnu nga a nwée rikne, kọvu nọ anọ nwernu rikne. A neekpe ma anọ buru ele zuru ozu. ¹⁰ Kam kpayarọ, me naagbanọ anọ ọkwukwo ka kpa me zị ikere, ma ọ buru me va, m jéeme anọ nhne rikne hite n'iknema Nyenwe aị nyernu m, rikne o wulizọ anọ olu lele ọro, ọ búo ọ kwnadna anọ akwnadna.

Obekwu ikwu ipne-aznọ

¹¹ N'ipne-aznọ, rọmu nda m, anọ dazikwaru nkari. Anọ gbalị dọ ozuzu. Anọ bno nsni nọ nhne me nọorio anọ, anọ buru ele nwernu otu mkpọma, anọ wuru n'udno. Chiokike ke ọwhnun'anya nọ udno dazigidnenu anọ.

¹² Anọ bekwurita ibne anọ lele rọmu nda. ¹³ Kpakara ele nsọ Chiokike neebekwu anọ. ¹⁴ Oru ke Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi, ọwhnun'anya ke Chiokike, nọ owugidne ke Enine Nsọ dazinu kpakara anọ.

Okwukwo izi Pọlu
gbaznennu
Ele Galasia
Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Hite n'opanizo okwukwo izi Pọlu gbaznennu ogbako Chiokike ke zi nu Galasia, o mernu be mahia nhne lawuru ke zi mkpa. Ke mbom, bu ma be mahia nu o bu ezi nye izi Karaishi, ke ebo bu nu izi oma o nookpo okwo a bu ezi oka. Ka bu kwnornu nu agida ele badnu naakaa nu Pọlu bu nye izi aghalaghala nu nye nookpo okwo izi oma aghalaghala.

Pọlu bu nye izi Karaishi n'ezi oka, nye Nyenwe ai nyernu ernu o zni ele buo ele Ju izi oma. Pọlu kannu Pita nu o bu nye ruwhnu lawuru, kwnornu nu o kwemana o snornu ele buo ele Ju ele za naabita Iwu Mozizi ri wiri nga o whnurnu ele hi nu Jeruselem va.

Pọlu kwusiri a rikne nu okwolem hite n'okwnata mkpoma nhne Chiokike jeeji znohia badnu. Ka whuyaru iwhe nu budnu Ebereham, nye nahiaru mkwana Chiokike hite n'okwnata mkpoma.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Ezi nye izi nu ezi izi oma (1:1-10)

Chiokike hohiaru Pọlu lele nye izi Karaishi (1:11-24)

Pọlu naagbanu izi oma akebne (2:1-21)

Oznohia kwolem hite n'okwnata mkpoma (3:1---4:31)

Ele Enine Nso nu owhnun'anya noodu (5:1---6:10)

Odo aka nu nsni ipne-aznu (6:11-18)

¹ Mawa, Pọlu, nye izi Karaishi ke hige n'aka badnu mọbu nu rikne ke badnu, kovu hite nu Jizosi Karaishi nu Chiokike Nda, nye mernu Jizosi hi n'enwu lizo, ² nu kpakara rumu nda ele me nu be zi naagbaznenu kpakara ogbako Chiokike ke zi nu Galasia okwukwo.

³ Oru nu udno ke Chiokike Nda ai nu ke hi n'aka Nyenwe ai Jizosi Karaishi dazinu anu. ⁴ Karaishi gweru budnu a nyee kwnornu mmehie ai ma o dohia ai n'ige ojo ka lele kpa echiche Chiokike Nda ai pioru. ⁵ Oznarni zinu a okwnukokwnu. Amim.

Izi oma berere zila

⁶ O gbagwojiri m anya nu anu ghasaru nye wam sukwuru anu bna n'oru ke Karaishi, zne izi oma berere. ⁷ N'ezi, izi oma berere zila, kovu agwa ele badnu naakpahie anu anya, noopio o gbanwo izi oma Karaishi. ⁸ Kovu o buru ai mọbu enine izi hi n'oligwe va zni anu izi oma berere ke buo ke a znirni anu, Chiokike vu a onu okwnukokwnu. ⁹ Lele kpa a kwuru nu mbom, m nookwu kwno a berere, o buru nu nye obula zni anu izi oma ke zi ichne nu ke anu nahiaru, Chiokike vu a onu okwnukokwnu.

¹⁰ Ka o neegesi nu m noopio ruwhnu oma ke badnu, buo ke Chiokike? M noopio nhne jaamas badnu sa? O buru nu m noopio ruwhnu oma ke badnu, m jobu nye izi Karaishi.

Chiokike sukwuru Pọlu

¹¹ Me kanu anu, rumu nda m, izi oma me nookpo okwo a buo nhne hi n'aka badnu.

¹² M nahia m a n'aka badnu, o buo badnu znirni m a, kovu Jizosi Karaishi kpumernu a nyee m.

¹³ Anu nurnu kpa me wuru budnu nu mbom n'okpukpe ele Ju, nu kpa me kpakarnu ogbako Chiokike ehni k'agida, gbal ma o whu. ¹⁴ M be m ele Ju ibne m osno ele me nu be bu ebiri n'okpukpe ele Ju, m ji m kpakara mkpoma yisi n'omen'eli ele nda ai oknani. ¹⁵ Kovu Chiokike bitaru m ichne hite nu ruwho nne m, o sukwuru m hite n'oru a. Nga o masiri a, ¹⁶ o kpumennu m Nnwọ a, ma m nwernu m rikne zni ele buo ele Ju izi oma gbasiri a. Ige wam, m znege ma me nu badnu obula tnu otnutnu gbasiri a. ¹⁷ M znege m Jeruselem zne o whnu ele be m osno buru ele izi, kovu m znernu m Arebia, m lahna Damasikosi.

¹⁸ Nga awha eto whemernu, m znernu m Jeruselem zne mahia Pita, me nu a daziri nri nu obochi isne. ¹⁹ M whnige m nye izi berere okwolem Jemisi nwene Nyenwe ai Jizosi. ²⁰ Nhne me gbannu anu n'okwukwo bu ezi oka, Chiokike magwu nu o buo aghalaghala. ²¹ Omekwo, m zne n'eli ke zi nu rime Siriya nu Silisia. ²² O za nye Karaishi ke zi nu ogbako Chiokike ke zi nu Judiya magwu nye me bu ruwhnu nu ruwhnu. ²³ Kovu nu be nurnu otnutnu, "Nye wam ke naakpakna ai ehni neezni izi oma okwnata mkpoma wam o gbaliri o mee ma o whu nu mbom."

²⁴ Be znarni Chiokike kwnornu m.

2

*Ele izi berere
nabnanyarnu Pölu*

¹ Nga nri nu awha eno whemernu, m lahna m Jeruselem, me nu Banabasi, m kwuru Taitosi zne. ² M znernu m kwnornu nu Chiokike kpumennu m me zne. N'iznuznu ke me nu ele risi gbaru ichne, m kowaru m izi oma me znirni ele buo ele Ju, o zi ernu me mnrnu mobu ke me nornu kitna bo bu nhne etekne. ³ Taitosi nye me nu a sno, o bu n'ezi nu o bu nye Giriki, be kwnagidnene a o kpa nka. ⁴ Agwna rumu nda aghalaghala gbebnarnu va o nyosna kpa a jiri nwernu ehni ai nu rime Karaisi Jizosi, be pioru ma a buru ohi iwu ele Ju. ⁵ A nyege be oghere rja rja ma a bitannu anu ezi oka ke izi oma chim chim.

⁶ Agwna ele nu lele be bu ele risi. Nhne obula be bu za m mkpa, kwnornu nu Chiokike le badnu anya nu ruwhnu n'ikpe. O za nhne ele ka tukwasiri nu izi me znirni. ⁷ Kovu be whnrnu nu Chiokike nyernu m izi oma me zni ele buo ele Ju, lele kpa o nyernu Pita ernu o zni ele Ju izi oma. ⁸ Chiokike wam ke nornu ernu n'izi oma Pita znirni ele Ju lele nye izi, bu masi nye nornu ernu n'izi oma me znirni ele buo ele Ju lele nye izi. ⁹ Nga Jemisi nu Pita nu Joni, ele nu lele ele risi whnrnu nu Chiokike nyernu m ernu ka zi ichne, be gbasiri me nu Banabasi akarikwnunga ke neegesi nu a bu otu. Be kweru a zne zni ele buo ele Ju izi oma, be zne zni ele Ju izi oma. ¹⁰ Nhne be norio kpöi bu, a chenwanya ele mboni, ki bu nhne me mernu wara wara.

*Pölu bigbörü Pita
n'Antjoku*

¹¹ Nga Pita vaduru Antjoku, m bigbörü m a nu ruwhnu ohna kwnornu nu o dnahieru. ¹² Sü ele Jemisi ziyaru va, Pita nu ele buo ele Ju neeriko wiri. Kovu nga be vaduru, o kwéle o sno be ri wiri, kwnornu nu ogwnu ele be kparu nka turu a. ¹³ Ele Ju ke gw-narnu snornu a kpa ichne ichne kwnornu nu ruwhnu lawuru a, ke kpararu Banabasi sno be nu ruwhnu lawuru be.

¹⁴ Nga me whnrnu nu be méne lele ezi oka ke izi oma, m kanu Pita nu ruwhnu kparara be, "I bu nye Ju, kovu i noowu budnu lele ele buo ele Ju, o buo lele nye Ju. Ndaa kpa i naakwnagidne ele buo ele Ju be snornu omen'eli ele Ju?"

Oznohia bu hite n'oru

¹⁵ N'ezi, a bu ele Ju hite n'omumu ai, a buo ele mmehie lele kpa be nookwu ele buo ele Ju. ¹⁶ Kovu a magwu nu badnu nu Chiokike mernu udno hite n'okwnata mkpoma nu Jizosi Karaisi, o buo n'ome nhne iwu kwuru. A kweru nu Karaisi Jizosi ma ai nu Chiokike ziri n'udno hite n'okwnata mkpoma nu Karaisi. O buo n'ome nhne iwu kwuru, kwnornu nu o za nye obula bu nye oma hite n'ome nhne iwu kwuru.

¹⁷ O buru nu nga a noopio ma ai nu Karaisi ziri n'udno, a whnu ehni ai nu a bu ele mmehie lele ele berere, ka o neegesi nu Karaisi naadasa mmehie n'ikwnu? Chiokike kwé. ¹⁸ O buru nu me panjo noowu nhne me kwnadnarnu akwnadna, ka neegesi nu m bu m nye noolulu iwu. ¹⁹ Kwnornu nu hite n'iwu m nwurnu enwu hne iwu zi, ma m ziri m budnu nu rime Chiokike. ²⁰ Be gweru m yisinu Karaisi kpogidne ai n'olu ogba a, m za m budnu ke m, kovu Karaisi wu nu rime m. Budnu ke me zi n'ano-ehni bu ke me zi n'okwnata mkpoma ke Nnwö Chiokike, nye whnrnu m n'anya gweru budnu a nyee kwnornu m. ²¹ M za m neelewhu oru Chiokike anya, kwnornu nu o buru nu ome mma bu hite n'iwu, enwu Karaisi nwurnu bu nhne etekne.

3

*Iwu möbu okwnata
mkpoma*

¹ Anu ele Galasia iwhnirniwhno, nyele kpahieru anu anya? Nu ruwhnu anu bu hne me gesiri anu nu be kpogburu Jizosi Karaisi n'ogba. ² M pioru m o mahia otu nhne n'aka anu. Anu nahjaru Enine Nso hite n'ome nhne iwu kwuru, sobu hite n'okweru nhne anu nrnu? ³ Anu bu ele iwhnirniwhno kpa? Anu panjoru n'Enine ke Chiokike, anu naagbalu o wu budnu kitna hite nu rikne ke aka anu? ⁴ Kpakara awhnuwhnu anu taru o bu nhne etekne? N'ezi, o bu kwnornu nu nhne etekne? ⁵ Chiokike nyernu anu Enine a, rnu ernu ndu-ehni n'esilawuru anu. O bu kwnornu nu anu mernu nhne iwu kwuru sobu nu anu kweru nhne anu nrnu? ⁶ Lele kpa Ebereham "kweruru Chiokike, Chiokike gwnusinu a nu o bu nye mee mma." ⁷ Anu mahia nu kparara ele nwernu okwnata mkpoma bu rumu Ebereham. ⁸ Okwukwo nso kwuru nu hne zi nu ruwhnu nu Chiokike jeeme ma ya nu ele buo ele Ju ziri n'udno hite n'okwnata

mkpoma, znirni Ebereham izi oma, kaa, “Hite nu rime i, m joozoki kpakara mba ke owa.”⁹ A whnrnu nu Chiokike nozoozi kpakara ele ke jeekweru lele kpa Chiokike gkaziri Ebereham, nye kwuru nu ya.

¹⁰Ovu onu zinu kpakara ele neeche nu Chiokike joogwnu be lele ele ikpe mana kwnornu nu be naabita Iwu. Be gbaru a n'okwukwo nso, kaa, “Ovu onu zinu kpakara ele za naabita kpakara nhne be gbaru n'Iwu, neeme masi be.”¹¹ O dnornu ai anya nu o za nye ya nu Chiokike zi n'udno hite n'Iwu, kwnornu nu okwukwo nso kwuru, “Nye mee mma jeehi n'okwnata mkpoma a ziri budnu.”¹² Kovu Iwu knoge aka n'okwnata mkpoma, lele kpa okwukwo nso kwuru, “Nye neeme kpakara nhne ka jaazi budnu nu rime be.”¹³ Karaishi gbahiaru ai hite n'aka oву onu ke iwu, o ghonu ai oву onu. Okwukwo nso kwuru, “Be wuru nye obula be kpokwnusiri n'olu isisi onu.”¹⁴ Karaishi mernu ka ma ngozi wam Chiokike kwuru Ebereham mkwna buru ke ele bio ele Ju hite nu Karaishi Jizosi, ma a hite n'okwnata mkpoma nahoru mkwna Enine Chiokike.

Iwu nu mkwna

¹⁵Rumu nda m, m jeeji nhne anya noowhnu noogbu esni. O za nye nwernu rikne o lulu njo-ehni badnu lawuru gbaru, mabu tukwasi nhne n'olu a.¹⁶ Kitna, Chiokike kwuru Ebereham nu nnwo a mkwna wam. Okwukwo nso kwuge agida rumu, kovu “nnwo i,” ke bu otu badnu, nye bu Karaishi.¹⁷ Nhne me nookwu bu ka, iwu wam ke be nyernu riwhu awaha eno nu nri eto kpa mkwna Chiokike kwuru Ebereham whemernu, nwée rikne lulu mkwna Chiokike kwuru mabu mee a o gharu o zi ire.¹⁸ Kwnornu nu o buru nu nhne okehja ka kno aka n'iwu, o buma mkwna, kovu Chiokike kwnornu n'oru a, o nyernu a Ebereham hite nu mkwna.

¹⁹Kini bu nhne be kwno nyee iwu? Be nyernu a kwnornu odnahie ke badnu tem du nga Nnwó wam jaava bu nye mkwna wam nootu aka. Chiokike nyernu iwu hite n'aka ele enine izi, o nyee a nye ibno.²⁰ Nye ibno za mkpa hne otu badnu zi, Chiokike bu otu.

²¹Ka o neegesi nu iwu megidnenu mkwna Chiokike? Oza rja rja! Kwnornu nu o buru nu be nyernu iwu ke jeenye budnu, ome mma joburu hite n'iwu.²² Kovu

okwukwo nso kwuru nu kpakara owa bu phi mmehie, ma nhne Chiokike kwuru mkwna o nyee hite n'okwnata mkpoma nu Jizosi Karaishi buru ke ele kwuru ekwe.

²³Tutu su okwnata mkpoma varu, a bu ele ikelu ke iwu, be gbagidnenu ai onuhna du nga be kpumernu okwnata mkpoma.²⁴ Iwu wam bu nye neelegidne ai anya, kwuru ai vakwnusi Karaishi, ma ai nu Chiokike ziri n'udno hite n'okwnata mkpoma.²⁵ Kpa okwnata mkpoma varu, a zima nu mkpururu nye neelegidne ai anya, ke bu iwu.

A bu rumu Chiokike

²⁶Kpakara anu bu rumu Chiokike hite n'okwnata mkpoma nu Karaishi Jizosi.²⁷ Kpakara anu ele be wuru mini bna nu Karaishi jooworu budnu ikne Karaishi lele iwo.²⁸ O za nhne zi ichne nu hne nye Ju nu nye Giriki zi, mabu hne phi nu nye bio phi zi, mabu hne nyerukna nu nyerinya zi. Kpakara anu bu otu nu rime Karaishi Jizosi.²⁹ O buru nu anu bu ele Karaishi, anu bu rumu Ebereham, ele jeekheja mkwna wam Chiokike kwuru Ebereham.

4

¹Nhne me nookwu bu koriri ka, nye obula ke jeeri mkpe nda a hne o bu watakiri, o za nhne zi ichne hne ya nu nye phi zi, o bu n'ezi nu ya nwe kpakara nhne.² Ele berere jaazi neelegidne a anya, neezni a nhne, tem du ige nda a karu.³ Kpam masi, nga a bu rumu takiri, a bu phi renwu ojo mati mati ke owa.⁴ Kovu nga ige duru, Chiokike ziyaru Nnwó a, nye nyerinya murnu nu mkpururu Iwu Mozizi,⁵ ma o gbahja ele zi nu mkpururu iwu, ma a buru rumu Chiokike.⁶ Kwnornu nu anu bu rumu a, Chiokike ziyaru Enine Nnwó a nu rime mkpoma ai, Enine ke naakwna, “Papa, Nda m.”⁷ Kam kpayaru i buma phi, kovu nnwo, hne i bu nnwo, Chiokike mernu i buru nye jeeri mkpe a.

Nhne meturu Polu nu mkpoma

⁸Nu mbom, nga anu ma Chiokike, anu bu phi nhne bio chi.⁹ Kovu kitna, anu magwu Chiokike, mabu Chiokike magwu anu. Ndaa kpa anu jaalahnakwnusi renwu ojo mati mati ke nwée rikne, o za nhne be ji be neeme? Kini kpayaru anu joburu kwno phi be berere?¹⁰ Kini kpayaru anu naabita obochi zi ichne, ma enwa, ma ige nu awaha?

¹¹Ogwu anụ nọotu m. O jọobu nụ ọnu m nụ risi anụ bụ nhne etekwe sa?

¹²Rumu nda m, m naariasno anụ, anụ nụ lele me, m nụ m lele anụ ele bụo ele Ju. O zá nhne ojo ọbula anụ mernu m nga me znirni anụ izi ọma nụ mbom. ¹³Anụ chenwanya o bụ ẹhni igbugbu mernu me daziri zni anụ izi ọma nụ mbom. ¹⁴O bụ n'ezị nụ ẹhni igbugbu m bunnu anụ nhne ọrnurna, anụ lédnage m anya mọbu zusa m. Kọvu anụ kwubnanyarnụ m lele nụ m bụ m enine izi Chiokike, lele nụ m bụ m Karaịsi Jizọsi n'iwuru a. ¹⁵Kini mernu ovu ọso n'ọnu ke anụ nwernu nụ mbom? M jaagbanụ anụ akebne, o bụru nụ o kweru o mee, anụ znernu ahnahja mkpuru anya anụ lawuru chita m be. ¹⁶M ghola nye irno anụ kwnornu nụ m kannụ m anụ ezi oka sa?

¹⁷Kpakara ele neegesi nụ nhne gbasiri anụ neemetụ be nụ mkpoma, be zá neeme a kwnornu nhne ọma anụ. Nhne be noopio bụ ma be gweme anụ hne a zị, ma anụ menu be kpa be neemenu anụ. ¹⁸O bụru ọma o gweru mkpoma anụ neeme nhne bụru ọma ige obula, o bụo nga me nụ anụ zị kpọi. ¹⁹Rumu takiri m, ele rime neeme m kwnornu be lele kpa rime neeme nyerinya nọomu nnwọ. M zị m nụ nhne igbugbu ka tem oyiyi Karaịsi ziri nụ rime anụ. ²⁰O kanụ m mma o bụru nụ me nụ anụ zị kịtna, m znernu m amahja kpa me znernu ọbita ọnu kwunu anụ oka. Kwnornu nụ mkpoma naala m mini hne anụ zị.

Haga nụ Sera

²¹Anụ kanụ m, anụ ele noopio o zị nụ mkpururu iwu, anụ máa nhne iwu wam kwuru? ²²Kwnornu nụ be gbarụ a n'okwukwo nsọ, kaa nụ Eberham nwernu rumu rukna lawuru, nnwerne ọhi murnu otu, nnwerne ke bụo ọhi murnu ke berere. ²³Nnwọ ke nnwerne ọhi murnu bụ ke o murnu kpa be murnu ele berere. Kọvu nnwọ ke nnwerne ke bụo ọhi murnu bụ nnwọ Chiokike kweru mkwina a.

²⁴Ka bụ nhne ọma atụ, ele rinya lawuru ka bụ ogba-njo-ẹhni lawuru. Otu bụ Haga, ke hi nụ rugwu Sajna, nye rumu a bụ ele ọhi. ²⁵Haga nụ lele rugwu Sajna ke zị nụ Arebia, o nụ kwno lele eli Jeruselem tna, ke ya nụ kpakara rumu a bụ ọhi nụ mkpururu iwu. ²⁶Kọvu Jeruselem ke zị n'olu bụo ọhi, o bụ nne aị. ²⁷Kwnornu nụ be gbarụ a n'okwukwo nsọ, kaa, “Nwudna, jị nyerinya ke nwée nnwọ,

jị nye múge nnwọ,
gweru okne nkọli siwama lulo, mkpoma so
ị n'ọnu,
jị nye rime nnwọ mélele,
kwnornu nụ nyerinya ke be ghasarụ jeenwe
agida rumu,
kakwo nyerinya ke nwernu nzi.”

²⁸Kịtna, rumu nda m, lele Aziki, anụ bụ rumu Chiokike kweru nụ mkwina. ²⁹N'ige wam, nnwọ wam be murnu lele kpa be murnu ele berere kpaknarnụ nnwọ wam be murnu hite nụ rikne Enine ẹhni. O zị kọriri kpam kịtna.

³⁰Kovu kini bụ nhne okwukwo nsọ kwuru? “Chihala ọhi nyerinya wam nụ nnwọ a, kwnornu nụ nnwọ nnwerne ọhi nụ nnwọ nnwerne ke bụo ọhi jéeri otu mkpe.” ³¹Ke bụ nụ, rumu nda m, a bụo rumu nnwerne ọhi, kọvu a bụ rumu nnwerne ke bụo ọhi.

5

A nwernu ẹhni aị
nụ rime Karaịsi

¹Karaịsi mernu a nwernu ẹhni aị. Kam kpayarụ, anụ gwuzosi rikne, anụ kwé anụ bụru kwno ọhi berere.

²Anụ bnote nsni, mawa Polu naakanụ anụ, anụ kwé be kpa anụ nka, kwnornu nụ anụ mee kpam, o zá mbnarna Karaịsi bnannụ anụ rja rja. ³Me kwu kwno a berere, nye ọbula ke kweru be kpa a nka jaabitariri kpakara iwu. ⁴Anụ ele noopio be nụ Chiokike ziri n'udno hite n'iwu, anụ ke-wahalaru ẹhni anụ hne Karaịsi zị. Anụ zima n'oru Chiokike. ⁵Kovu a neele anya nụ aị nụ Chiokike jaazị n'udno hite n'okwnata ovu. Ka bụ nhne a neese hite n'Enine. ⁶Kwnornu nụ rime Karaịsi Jizọsi, o zá nhne zị ichne nụ ọkpa nka nụ ọkpáge nka, kovu okwnata ovu aị ke nọonu ọnu n'ọwhnun'anya bụ nhne zị mkpa.

⁷Anụ neemekwa nkarị nụ mbom, nyele kpahieru anụ anya, kaa, anụ bnó nsni nhne ezi oka nookwu? ⁸Nhne nụ kpa híge n'aka nye wam sukuru anụ. ⁹“Nhne whụ brēdi matị neeme kpakara brēdi whụ ọwhu.” ¹⁰M tükwasiri m Nyenwe aị mkpoma nụ anụ jéekwe anya hie anụ, anụ mee nhne berere. Kọvu nye ọbula ke naakpakna anụ ẹhni jeeri nhne o kpasiri, nye o masiri a o bụru. ¹¹Rumu nda m, o bụru nụ m zị kọriri m neezni nụ ọkpa nka zị mkpa, kini kpayarụ be naakpakna m ẹhni? O bụru nụ m zị m nookwu nụ ọkpa nka zị mkpa, izi

gbasiri օgba Karaįsi jօburi rugwu օkpobi օchi. ¹² օ jaamasj m օ buru nu ele wam naakpakna anu ełni jօowhoga, mee ełni be okiri badnu.

¹³ Rumu nda m, Chiokike sukuru anu buru ele nwernu ełni be. Kօvu anu kwekwadia o nwernu ełni anu mee, anu mee nhne anօ-ełni anu noopio. Kօvu anu gweru օwhnun'anya znenu ibne anu izi. ¹⁴ Kpakara nhne be nyernu n'iwu chikotaru risi n'otu nhne ka, "I jօowhnu nye agbatibi i n'anya, lele ełni i." ¹⁵ օ buru nu anu jaazi naatagbu, noօdoka ibne anu, anya du anu ełi օ zi anu gbukwo ełni anu.

Anu kweru Enine nechi anu

¹⁶ Nhne me naakaa bu ka, anu wuru budnu n'Enine, anu jeemezu nhne anօ-ełni noopio. ¹⁷ Kwnornu nu nhne anօ-ełni noopio neemegidne nhne Enine Chiokike noopio. Nhne Enine Chiokike noopio neemegidne nhne anօ-ełni noopio. Be neemegidne ibne be, anu gharu o mee nhne anu noopio. ¹⁸ Kօvu, օ buru nu Enine noodu anu, anu za nu mkpururu iwu.

¹⁹ Ernu ke anօ-ełni whuyaru iwhne, ke bu, ome օyi, օgba ikoro, nhne zila rիchna, ²⁰ օkwa renwu nu amusu, irno, օlu օgwnu, օkpa ichne ichne, okwno-awuwa, օnuma, aka-nchni, օbna otu, ²¹ օwho-anya, okne manya, okne otne eri, nu nhne nu kpa. Ka bu nhne me noօdo anu aka nu nsni kիtna, lele kpa me օru anu nu mbօm, kaa nu ele neeme nhne nu kpa, jeekhehja igwe n'eli-eze Chiokike.

²² Kօvu mkpuru ke Enine neegweya bu օwhnun'anya, snarnjma, udno, ndidi, ovu օma, օburu օma, okwesi օkwnata mkpօma, ²³ օzi օwhnerne, badnu nwukwaru ełni a, օ za iwu ke megidneru nhne nu kpa. ²⁴ Ele ke Karaįsi Jizosi bu ele gweru anօ-ełni be nu nhne noօgwnu be kpօgidne n'olu օgba. ²⁵ օ buru nu a zi budnu nu rime Enine, ngwa ma a zne izne nu rime Enine. ²⁶ Ngwa ma a gharu oknomokno, gharu naakpasu ibne aj ovu owe ełni, gharu enwe օwho-anya hne ibne aj zi.

6

A vurita ivu ibne aj

¹ Rumu nda m, օ buru nu badnu օbula mee mmehie, anu ele gwuzosiri rikne nu rime enine gweru օwhnerne znikwata a nkari. Anya du masj anu ełi, օ zi anu

dnabna n'ornurna. ² Anu vurita ivu ibne anu. օ buru nu anu neeme kpam, anu jeemezu iwu Karaįsi. ³ օ buru nu badnu օbula neeche nu օ bu nhne nga օ za nhne օ bu, o nooduwhu ełni a. ⁴ Nye օbula tule ernu a, ige wam, o jeenwe rikne mee oknomokno n'ernu a. օ za nye ji ernu a tu n'ernu nye berere, ⁵ kwnornu nu nye օbula jօornu ernu zinu a.

⁶ Nye օbula be znirni izi օma ke Karaįsi whnu nu ya nu nye znirni a nhne kehjaru nhne buru օma.

⁷ Anu duwhu ełni anu. Kwnornu nu օ za nye jօokpoli Chiokike mgbai. Mkpuru օbula badnu kpasiri bu nhne օ jօoghuru.

⁸ Nye օbula ke kparu mkpuru n'anօ-ełni a, jeehite n'anօ-ełni a ghօru enwu, kօvu nye kparu mkpuru n'Enine, jeeli n'Enine a ghօru budnu kwօ okwo lele mkpuru.

⁹ Anu kwekօ rikne gwu anu n'ome nhne buru օma, kwnornu nu ige vawa nga a jօoghuru mkpuru, օ buru nu rikne gwige aj. ¹⁰ Kam kpararu, lele kpa a nwernu oghere, a ziri neemenu kpakara ele badnu nhne buru օma, ke kakwo, ele zi n'ezi-nu-օro ke օkwnata mkpօma.

Odo aka nu nsni ipne-aznu

¹¹ Kիtna, m ji m aka m naagba օkwukwo izi. Le kpa mkpuru օkwukwo me naagba hna ezi.

¹² Ele neeme oknomokno n'anօ-ełni bu ele naakaa be kpa anu nka. Ka bu ma be gharu օ kpakna be ełni kwnornu enwu n'օgba Karaįsi. ¹³ օ bubedi be ele be kparu nka za naabita iwu. Be noopio be kpa anu nka ma be mee oknomokno nu nhne zi n'anօ-ełni anu. ¹⁴ Chiokike kwekօ me mee oknomokno hne օ buo n'օgba Nyenwe aj Jizosi Karaįsi, nye be kwnornu ełni a kpօgidne օwa n'օgba hne me zi, kpօgidne masj m n'օgba hne օwa zi. ¹⁵ Kwnornu nu օkpa nka nu օkpage nka buo nhne. Nhne bu nhne bu budnu ikne. ¹⁶ Udno nu obirizi zinu kpakara ele noosno iwu ka nu budnu be, be nu kpakara ele bu Izireli ke Chiokike.

¹⁷ Hite kիtna zne ruwhnu, օ za nye kpakna m ełni berere, kwnornu nu m vu m n'ełni m enya ke neegesi nu m bu m nye izi Jizosi.

¹⁸ Rumu nda m, oru ke Nyenwe aj Jizosi Karaįsi dazinu enine anu. Amim.

Okwukwo izi Pölu
gbaznennu
Ele Efesos

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Nu Okwukwo izi Pölu gbaznennu ele Efesos, o naakanu ogbako Chiokike nhne gbasiri olile anya be nwernu. Risi ikwu-önu Pölu bu nu Karañsi nwönu ewu n'ölu ogba ma o znöhia aj hite nu mmehie. Kovu nu Chiokike mernu o hi n'enwu lizo, o daziri eli n'akarikwnunga Chiokike n'oligwe, hne o zi nechi öwa. O jechi masi öwa ke vazne nu ruwhnu.

Karañsi mernu ele Ju nu ele buo ele Ju buru otu, kwnornu nu o kwnadnarnu mkpo irno ke kewaru be (2:14). Ka neegesi nu Chiokike jeehite n'Enine a mee mkpöma ele Karañsi buru otu, mee be ziri n'udno n'esilawuru be, (4:3), ma ele Karañsi buru otu. Ka bu nhne zi mkpa n'okwukwo izi, ka mernu Pölu gbaru a k'agida neegesi nu o buru öma ma ele Karañsi ziri n'otu. A nwernu otu Nyenwe aj, ökwonata mkpöma aj bu otu, owuwu mini aj bu otu, ke neeme ele Karañsi ghö otu anö-ehni.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu (1:1-2)

Karañsi nu ogbako a (1:3---3:21)

Budnu ikne hite nu Karañsi (4:1---6:20)

Ibekwu ipne-aznu (6:21-24)

Obekwu ikwu

¹ Mawa, Pölu, nye izi Karañsi Jizosi hite n'echiche Chiokike, naagbaznenu ele Chiokike ke zi n'Efesosi okwukwo, ele kwnagwu mkpöma nu Karañsi Jizosi.

² Oru nu udno ke hi n'aka Chiokike Nda aj nu Nyenwe aj Jizosi Karañsi dazinu anu.

Ngözi ke enine

³ A notunu Chiokike nu Nda Nyenwe aj Jizosi Karañsi mmamma, nye jiri kpakara ngözi ke oligwe kesi aj n'enine nu rime Karañsi. ⁴ Chiokike beru osno horukwo aj ma a buru ele ke a kwnornu Karañsi, su o kpuru öwa, ma a buru ele zi nsö, ele nwée öru nu ruwhnu a kwnornu owönnun'anya a. ⁵ O beru osno öru aj, o kwubnanya aj lele rümu a hite nu Jizosi Karañsi lele kpa o jiri masi a. ⁶ Ngwa ma a ja Chiokike kwnornu agida oru a ke o nyernu aj etekne hite

nu Nwö a o whnurnu n'anya. ⁷ Chiokike gbahiaru aj hite n'ovnarna Karañsi wusiri, nu o gbaru mmehie aj kwnornu n'oru a zi agida, ⁸ bu ke o nyernu aj n'okwnamarna, ya nu akoniche nu ogghohia a. ⁹ Chiokike mernu a mahja nhne miri emi ke echiche a lele kpa o jiri masi a hite nu Karañsi. O marnu mmuma ¹⁰ o mezu echiche a ka nga ige a duru. Ka bu ma o gwebnanya kpakara nhne zi n'oligwe n'öwa n'otu nu mkpururu risi Karañsi.

¹¹ Chiokike horukwo aj ma a buru ele ke a nu rime Karañsi, hne o beru osno kpebi kpakara nhne lele kpa echiche a jiri zi. ¹² Chiokike mernu ka ma a znarni a kwnornu igwugwu a. A bu ele mbom neele anya Karañsi. ¹³ Anu bu masi ele Karañsi nga anu nurnu ezi öka wam, ke bu izi öma ke oznohia anu. Anu kweru nhne anu nurnu, Chiokike hniasiri anu iri Enine Nso nu anu bu ke a lele kpa o kweru mkwna. ¹⁴ Enine Nso wam zi nu rime aj, a maam nu Chiokike jeenyeri aj kpakara nhne buru öma nga Chiokike jaagbahjakwo ele ke a. N'ige wam, a jaaznarni Chiokike kwnornu igwugwu a.

Okpukpe Pölu

¹⁵ Kam kpararu, nga me nurnu nhne gbasiri ökwonata mkpöma anu nu Nyenwe aj Jizosi, ya nu owönnun'anya anu nwernu hne rümu Chiokike zi, ¹⁶ m gwepugam aka nu o tunu Chiokike mmamma nu risi anu. M zi m neekpenu anu okpukpe kpakara ige. ¹⁷ M naariasno Chiokike ke Nyenwe aj Jizosi Karañsi, Nda ke igwugwu, o mee anu nwehia enine akoniche, kpumenu anu ehni a ma anu mahja a nkarj nkarj. ¹⁸ M noorio masi ma Chiokike kpume anya ke ovu anu, ma anu ghöhia olile anya o nyernu ele o sukwuru, nu ekwnu ngözi zi igwugwu o kweru ele ke a nu mkwna. ¹⁹ M noorio masi ma anu mahja iknernema a ke nwée atü bu ke o nyernu aj ele kweru nu Karañsi. O bu okne iknernema ka ²⁰ ke Chiokike jiri mee Karañsi hi n'enwu lizo, mee o daziri eli n'akarikwnunga Chiokike n'oligwe, ²¹ hne kakwo kpakara öchichi nu rikne nu iknernema nu ele nwe. Rewhna a kakwo kpakara nhne ke nwernu rewhna, o buo n'ige ka kpöi, kovu n'ige ke jaava. ²² Chiokike bitaru kpakara nhne nu mkpururu öchi Karañsi, mee a o buru risi kpakara nhne ma ogbako Chiokike naahja ngözi. ²³ Ögbako Chiokike bu ehni Karañsi, Karañsi

jihjāru n'ogbako Chiokike. Karaṣi bụ nye mezuru kpakara nhne n'apna obula.

2

Hite n'ẹnwu bna nụ bụdnu

¹Nụ mbom, anụ nụ lele ele nwurru onwu, ele be kewamarnụ hne Chiokike zị kwnornu nụ anụ bnóne nsni, mee nhne ojo. ²N'ige wam anụ wuru bụdnu ojo lele ele zị n'owa. Anụ snornu badnụ ojo wam ke neechi kpakara renwu ojo n'owa. Setani bụ renwu ojo wam ke nqornu ernalu nụ mkpoma ele zá noobnonu Chiokike nsni kịtna. ³Kpakara ai wuru bụdnu n'esilawuru be n'ige wheru ewhe lele kpa nhne nqogwru anọ-ehni ai. A snornu ele berere mezu nhne echiche ojo ai pioru, kam kpararu, a buru ele ke ovu owe ehni Chiokike dnakwasiri.

⁴Kovu Chiokike bụ nye obirizi k'agida. Qwhnun'anya a zị agida hne a zị. ⁵Ọ bụ n'ezi nụ a bụ ele nwurru onwu nụ rime mmehie, kovu Chiokike mernu ai nụ Karaṣi ziri bụdnu nga o mernu Karaṣi hi n'ẹnwu lizo. Chiokike znohiaru anụ kwnornu nụ oru a. ⁶Chiokike mernu a snornu Karaṣi hi n'ẹnwu lizo. O mee ai nụ Karaṣi Jizosi daziri eli nụ hne kakwo n'oligwe. ⁷Chiokike mernu ka ma kpakara ele badnụ mahia n'ige vazne nụ ruwhnu ekwru ke oru a ke nwée atụ ke o jiri ovu oma a gesi ai nụ rime Karaṣi Jizosi. ⁸Kwnornu nụ Chiokike jiri oru a znohia anụ hite n'okwnata mkpoma nụ Karaṣi. Ọ bụo kwnornu nhne obula ke anụ mernu. Oznohia anụ bụ nkesi hi n'aka Chiokike. ⁹Ọ bụo ernalu oma obula anụ rnurru, ọ zá nye ji a mee oknomokno. ¹⁰A bụ ernalu aka Chiokike. Ọ kpuru ai ma ai nụ Karaṣi Jizosi ziri n'otu rnụ ernalu oma Chiokike beru osno kwabitanu ai.

A bụ otu nụ Karaṣi

¹¹Anụ chenwanya nụ mbom anụ ele bụo ele Ju hite nụ omumu anụ. Anụ bụ ele ke ele Ju be kparu nka neeledna anya, nookwu anụ ele be kpáge nka. Okpa nka bụ ke be jiri aka kpa n'anọ-ehni. ¹²N'ige wam, be kewamarnu anụ hne Karaṣi zị, anụ bụo ele Izireli, ke kpararu, anụ nwée igwe nụ mkwina Chiokike kweru ọ znohia Izireli. Anụ wuru bụdnu n'owa ka lele ele nwée oilile anya, anụ máa Chiokike nụ mbom. ¹³Anụ bụ ele be kewamarnu hne Chiokike zị nụ mbom, kovu kịtna, Chiokike mernu anụ nụ Karaṣi ziri n'otu, mee masi anụ va

nụ ruwhnu a hite n'ovnarna Karaṣi wusiri kwnornu anụ.

¹⁴Karaṣi mernu udno ziri n'esilawuru ele Ju nụ ele bụo ele Ju nga o mernu ele Ju nụ ele bụo ele Ju otu badnụ. O mernu ka nga o jiri anọ-ehni a kwnadna mkpo irno ke kewamarnu ele Ju nụ ele bụo ele Ju. ¹⁵Karaṣi luluru iwu ele Ju hite n'ẹnwu a ma o gweru ele Ju nụ ele bụo Ju ele kweru mee otu badnụ ikne, mee ma udno ziri n'esilawuru be. ¹⁶Karaṣi mernu ele Ju nụ ele bụo ele Ju nụ Chiokike ziri n'udno hite n'ẹnwu ọ nwurru n'olu ogba, mee be buru otu badnụ. Ka gwemernu irno n'esilawuru ele Ju nụ ele bụo ele Ju. ¹⁷Karaṣi varu zni anụ izi oma udno, anụ ele bụo ele Ju nụ ai ele Ju masi. ¹⁸Hite nụ Karaṣi, kpakara ai nwernu oghere o znekwnusi Chiokike Nda ai hite n'otu Enine.

¹⁹Kam kpararu, anụ ele bụo ele Ju búma ele izne, kovu anụ gholam rumu Chiokike nụ ele ezi-nu-oro Chiokike. ²⁰O wukwasiri anụ lele oro n'olu ntu-eli ele izi nụ ele qwhnurninya, hne Karaṣi Jizosi n'iwururu a bụ risi nsukala oro. ²¹Ya bụ ngalaba jigwu oro n'otu, oro wam noosopiya buru Oro Nso be bitaru nso nyee Nyenwe ai. ²²Be wukotaru anụ n'otu nụ rime Karaṣi, ma anụ buru Oro Nso hne Enine Chiokike wu.

3

Polu nye ernalu ele bụo ele Ju

¹Kam kpararu, mawa Polu, m bụ m nye ikelu kwnornu Karaṣi Jizosi nụ kwnornu risi anụ ele bụo ele Ju neekpenu Chiokike. ²N'ezi, anụ nurnu nhne gbasiri kpa Chiokike nyernu m ernalu o mee anụ ele bụo ele Ju mahia oru a. ³Chiokike mernu m mahia nhne miri emi ke badnụ máa nụ mbom, lele kpa me gbaru a n'okwukwo matị nụ mbom.

⁴Nga anụ gwnurru ka anụ jowwhnu nụ Chiokike mernu m ghoia nhne miri emi gbasiri Karaṣi. ⁵N'ige wheru ewhe, Chiokike kpumene ele badnụ nhne ka, kovu kịtna Enine Chiokike kpumennu a ele izi nụ ele qwhnurninya ele ọ hohiaru. ⁶Nhne miri emi wam bụ anụ ele bụo ele Ju ele kweru nụ ele Ju ele kweru ghoru otu anọ-ehni. Anụ joosno masi ele Ju kehia nhne Chiokike kweru be nụ mkwina hite nụ Karaṣi Jizosi kwnornu nụ izi oma.

⁷Chiokike nyernu m ernalu ke o zni izi oma ka kwnornu ovu oma a. O mernu ka hite nụ

rikne a n̄ornu ɛrnu n̄ rime m. ⁸ Ɔ b̄u n'ezi n̄ m kw̄sile m, k̄ovu Chiokike nyernu m oru a n'esilawuru ele ke a, o zni an̄u ele b̄u ele Ju izi ɔma ke okne nhne gbas̄iri Karāisi ke ele badn̄u nw̄ee rikne gh̄ohiali. ⁹ O nyee kwno m ɛrnu o mee kpa ele badn̄u jaamahja kpa o jeeme nhne miri emi ka. Chiokike nye keru kpakara nhne kpusnirni nhne miri emi ka n'anya ele badn̄u agida ige wheru ewhe. ¹⁰ Echiche a b̄u ma kpakara rikne ke neechi ɛchi n'oligwe mahja ak̄oniche Chiokike ke hna ezi hite n'ogbako a.

¹¹ Ka b̄u nhne Chiokike vu n̄u m̄kpoma s̄u ɔ kpuru ɔwa. K̄itna, o mezuru a hite n̄u Karāisi Jiz̄osi Nyenwe āi. ¹² Āi n̄u Karāisi b̄u otu, a kweru n̄u ya, kam kpayar̄u, a nwernu m̄kpoma siri rikne o zne n̄u ruwhnu Chiokike, ɛnw̄e ogwnu. ¹³ M naariasno an̄u, an̄u bikno kw̄e rikne gw̄u an̄u kwnornu awhn̄uwhnu me naatan̄u an̄u, ke jeegweyan̄u an̄u igwugwu.

Karāisi whn̄urnu āi n'anya

¹⁴ Kam kpayar̄u, me gw̄u mpnerne ɔchi kpenu Chiokike Nda, ¹⁵ nye j̄iri kpakara ezi-n̄u-ɔro ke z̄i n'oligwe n̄u ɔwa r̄ewhna be. ¹⁶ M n̄orio Chiokike ma o hite n'ɛkw̄nu ke ngozi a, nyee an̄u ikn̄ernema hite n'Enine a ma m̄kpoma an̄u si rikne, ¹⁷ ma Karāisi hite n'ɔkwnata ovu wuru n̄u rime m̄kpoma an̄u, ma an̄u gba ɛgw̄nugwnu, gwuzoru ch̄im ch̄im n'ɔwhn̄un'anya a. ¹⁸ M n̄orio mas̄i ma an̄u n̄u kpakara ele Chiokike mahja ɔwhn̄un'anya Karāisi nwernu hne a z̄i, kpa ɔ hna n̄u rude, n̄u ogologo a, n̄u kpa ɔ hna n'olu, n̄u omimi a, ¹⁹ ma an̄u mahja ɔwhn̄un'anya ka ke kakwo nhne badn̄u etekne nwernu rikne gh̄ohiali. M n̄orio ma Chiokike mejihja an̄u n̄u kpakara nhne Chiokike b̄u.

²⁰ A ja Chiokike, nye nwernu rikne o mee kakwo kpa a nwernu rikne r̄jo m̄bu r̄j hite n̄u ikn̄ernema a ke n̄ornu ɛrnu n̄u rime āi. ²¹ Ngwa ma āi ɔgbako Chiokike ele o mernu āi n̄u Karāisi Jiz̄osi buru otu, ja Chiokike hite n'otu ebiri d̄u n'ebiri berere, ɔwa kwnurnu ɔwa. Am̄im.

4

A b̄u otu n̄u rime Karāisi

¹ Mawa, nye ikelu kwnornu Nyenwe āi, naariasno an̄u, an̄u wu b̄udnu kwesiri ikwu Chiokike sukwuru an̄u. ² Nhne ɔbula an̄u neeme, an̄u gweru ovu hieru ɛli n̄u ɔzi

w̄ohnernerne n̄u ndidi naabnanya ibne an̄u kwnornu an̄u whn̄urnu ɛhni an̄u n'anya.

³ An̄u gbal̄i ɔ b̄ita ɔzi n'otu ke Enine hite noowu n'udno n'esilawuru an̄u. ⁴ Ele Chiokike b̄u otu an̄o-ɛhni, a nahjaru otu Enine, lele kpa Chiokike sukwuru an̄u n'otu olile anya. ⁵ A nwernu otu Nyenwe āi, ɔkwnata m̄kpoma āi b̄u otu, ɔwuwu mini āi b̄u otu. ⁶ A neekpenu otu Chiokike b̄u Nda kpakara badn̄u, nye neechi kpakara badn̄u, ɔ n̄ornu ɛrnu hite n̄u kpakara badn̄u, nye z̄i n̄u rime kpakara badn̄u.

⁷ Karāisi nyernu nye ɔbula n̄u rime āi rikne ɔ r̄n̄u ɛrnu lele kpa o kpebiri a. ⁸ Lele kpa be gbar̄u a n'ɔkwukwo ns̄o,

“Nga ɔ lar̄u olu,

ɔ d̄oru agida ele irno a n'ɔhi, be snornu a n'azn̄u,
o nyee ele badn̄u nkesi.”

⁹ K̄ini b̄u n'ɔkwukwo ns̄o kwuru n̄u ɔ lar̄u n'olu? Ɔ b̄u n̄u Karāisi beru ɔsno hiedna n'ɔwa ka. ¹⁰ Nye wam hiednarn̄u n'ɔwa b̄u mas̄i nye lar̄u hne kakwo n'olu n'oligwe, ma o jihja kpakara nhne. ¹¹ Karāisi b̄u nye wam, nye nyernu ele badn̄u rikne ɔ r̄n̄u ɛrnu, mernu agwna badn̄u ele izi, ele berere ele ɔwhnurninya, ele berere ele naagaghari n̄okpo okwo izi ɔma, ele berere ele n̄oznu atn̄urnu n̄u ele neezni nhne. ¹² O mernu ka ma o jikn̄ernu ele Chiokike ma be r̄n̄unu a ɛrnu, ma ɔgbako Chiokike nooso, gwuzosi rikne, ¹³ tem a d̄u n'ɔzi n'otu ke ɔkwnata ovu, n̄u ɔ mahja Nnw̄o Chiokike, ma a buru ele sozuru n̄u badn̄u, ele d̄uru n̄u nhne ɔtutu ke zuru ozu n̄u rime Karāisi.

¹⁴ Ige wam a j̄oɔbuma r̄umu tak̄iri. Ele aghigho n̄u ele nooduw̄u ele badn̄u j̄eegweru iznizni aghalaghala ɔbula ruwhere noovughari duw̄u āi, lele kpa abaka-mini n̄u ruwhere noovughari ɔgbo n'olu mini.

¹⁵ Tn̄unuma, a gweru ɔwhn̄un'anya nookwu ezi ɔka, ma a nooso lele Karāisi Nyenwe āi n̄u nhne ɔbula. ¹⁶ Karāisi neeknek̄ota ele ke a n'otu, lele kpa r̄uknani j̄ik̄otar̄u kpakara nhne z̄i n'ɛhni badn̄u n'otu. Ɔ buru nhne ɔbula z̄i n'ɛhni n̄ornu ɛrnu a, kpakara ɛhni j̄oɔburu nhne gwuzosiri rikne n'ɔwhn̄un'anya.

B̄udnu ikne n̄u rime

Karāisi

¹⁷ Kam kpayar̄u, m ji m r̄ewhna Nyenwe āi n̄odo an̄u aka n̄u nsn̄i, an̄u w̄uma b̄udnu lele ele m̄aa Chiokike, hite n'ɔri ɔriri ke nw̄ee mbnarna. ¹⁸ Ele ka nw̄ee

rikne ọ ghọhia nhne gbasiri Chiokike. Be kewamarnu be hne Chiokike zi kwnornu nu be ma Chiokike, be bu ele risi rikne. ¹⁹Iwhnerne o mee nhne buo oma tu be. Be bu ele neeme nhne ojo ke gwnurnu be, ma be neeme nhne so ize n'anya lele kpa o noogwnusi be rikne.

²⁰Kovu ki buo nhne anu muiaru gbasiri Karaisi. ²¹N'ezi, anu nurnu nhne gbasiri a, be znirni anu ezi oka zi nu Jizosi. ²²Be znirni anu sigbasi budnu oknani wam anu noowu. Badnu oknani wam neeji kpakara nhne noogwnu anu nooduwhu anu, noolulu masi budnu anu. ²³Kitna, anu gharu Chiokike ma o gbanwo echiche anu. ²⁴Anu wuru budnu ikne ke Chiokike nyernu anu, ma anu buru ele ke Chiokike, ele mee mma, ele zi masi nso n'ezi.

²⁵Kam kpararu, anu ghama aghalaghala, nye obula kwunu ibne a ezi oka, kwnornu nu a nu lele nhne zi n'otu ehni. ²⁶O buru nu ovu we anu ehni, anu meko mmehie, anu kweko ovu owe ehni anu daziri tem ehnam dna. ²⁷Anu nyeko Ekwensu oghere nu budnu anu o nrawhu anu. ²⁸Nye buznu znuma buznu, o gweru aka a nu eru kwesiri ma o yinu ele zi nu mkpa aka.

²⁹Anu kwe oka buo oma hi n'onu anu whuya, kovu anu kwu oka buru oma ke jeeme badnu gwuzosi rikne n'okwnata mkpoma a. Ige obula, anu kwu nhne buru oma nu nsni ele badnu ma be wulizo be olu lele oro. ³⁰Anu mee Enine Nso Chiokike ovu owe ehni, bu ke Chiokike jiri hnjasi anu iri nu anu bu ke a tem du n'ige anu jeenwernukwo ehni anu. ³¹Anu gweme kpakara mkpoma nlulu, nu onuma, nu ovu owe ehni, ya nu olu ogwnu nu okaja nu irno mkpoma. ³²Kovu anu nwe ovu oma, whnu ibne anu n'anya, naagbarunu ibne anu lele kpa Chiokike gbarunu anu kwnornu Karaisi.

5

¹Lele rumu Chiokike whnurnu n'anya, anu wu budnu lele Chiokike. ²Anu wuru budnu owhnun'anya, lele kpa Karaisi whnurnu ai n'anya, gweru budnu a kwanu Chiokike arjohna ke nwernu eknarna oma kwnornu ai.

³Anu kwe be whnu ewhere, mibu nhne zila richna, mibu anya-kwu n'esilawuru anu. Nhne ele ka kwesile ele Chiokike zi nso. ⁴Anu kwu oka tu iwhnerne, mibu oka

iwhnirniwhno, mibu oka bnana nu nhne, ke kwesile, tnunuma, anu tunu Chiokike mmamma. ⁵Kwnornu nu anu magwu nu o za nye naagba ewhere, mibu nye zila richna, mibu nye anya-kwu, ke nu lele okwa renwu, nwernu igwe nu nhne oma ke eli-eze Karaisi nu Chiokike.

⁶Anu kweko badnu obula gweru oka etekne nrawhu anu. Chiokike jaata ele za noobnonu a nsni awnwhnu kwnornu nu nhne nu kpa. ⁷Kam kpararu, anu nu lele nu kpa meko nhne.

⁸Anu zi n'ochichiri nu mbom, kovu kitna anu barnu n'iwhe Nyenwe ai, anu wu budnu kwesiri ele zi n'iwhe. ⁹Ele zi n'iwhe naamj mkpuru oma ke ovu oma, ome mma nu ezi oka. ¹⁰Anu piohia, neeme masi nhne jaakpasu Nyenwe ai ovu oso n'onu. ¹¹Anu sno eru ochichiri ke nwernu mkpuru bnage nu nhne keko nhne, kovu anu bigbo be, ma nhne ojo be mernu whuya iwhe. ¹²Kwnornu nu o nootu iwhnerne o kwu nhne ele za noobnonu Chiokike nsni neeme nu mgwugwa. ¹³Kovu iwhe jeeme kpakara nhne whuya iwhe. ¹⁴Kwnornu nhne obula ke iwhe kpumernu buma nhne zi nu mgwugwa. Kam kpararu, be karu, "Tnena, ji nye neezni anyarna,

ji nye nu lele nye nwurnu onwu, lizo, Karaisi jomukwasi i iwhe a."

¹⁵Anyu du anu eli kpa anu noowu budnu anu. Anu wu budnu lele ele iwhnirniwhno, kovu lele ele nwernu akoniche. ¹⁶Anu gweru oghere obula anu nwernu ru eru oma, kwnornu nu ele badnu noornu eru ojo k'agida n'ige ka. ¹⁷Anu buo ele iwhnirniwhno, tnunuma, anu yisi ehni piohia, neeme masi nhne Nyenwe ai pioru. ¹⁸Anu nwog manya ke naabna n'anya, ke joolulu budnu anu. Tnunuma, anu gharu Enine Chiokike ma o mejihia ovu anu. ¹⁹Anu gweru eri oma, eri ozarni nu eri mkpoma oso n'onu kanu ibne anu oka, gweru kpakara mkpoma anu gwnunu Nyenwe ai eri, ²⁰nootunu Chiokike bu Nda mmamma ige obula kwnornu kpakara nhne nu rehna Nyenwe ai Jizosi Karaisi. ²¹Ele Chiokike bita ehni be nu mkpururu ibne anu kwnornu nu anu noosobisinu Nyenwe ai Karaisi.

Nzi nu nnwerne

²²Ele bu nnwerne anu bita ehni anu nu mkpururu nzi anu lele nu anu bitaru ehni anu nu mkpururu Nyenwe ai. ²³Kwnornu

nụ nzi bụ risi nnwerne lele kpa Karaisi bụ risi oḡbako Chiokike. Oḡbako Chiokike nū lele anọ-ehni Karaisi. Karaisi bụ Nye Oznohia oḡbako a. ²⁴ Lele kpa oḡbako Chiokike zī nū mkpururu Karaisi, kpm masi, nnwerne obula bita ehni a nū mkpururu nzi a nū kpakara nhne.

²⁵ Ele bụ nzi, anū whnū nnwerne anū n'anya lele kpa Karaisi whnūru oḡbako a n'anya nwū kwnornu a, ²⁶ ma o mee a o ziri nsọ, o gweruru ikwu-ōnu Chiokike nū mini snū a, mee a, o ziri rična. ²⁷ Karaisi mernu ka ma o chetenu oḡbako wam n'ehni a, lele nhne zī igwugwu, nwée rune, mōbu ruwhnu dōliri oḡdili, mōbu nhne ojo berere, tnūnuma, oḡbako ke zī nsọ, ke nwée oḡna. ²⁸ Kpm masi, nzi kwesiri o whnū nnwerne a n'anya lele kpa o whnūru ehni a. Nye obula ke whnūru nnwerne a n'anya whnūru ehni a n'anya. ²⁹ O zá badnū obula ke snornu ehni a irno, kovu o nōoznu, neelekwa ehni a anya nkari. O bụ masi kpa Karaisi neelekwa oḡbako Chiokike, ³⁰ a bụ nhne zī n'ehni Karaisi. ³¹ Kam kpararu, nyerukna jaagharu nda a nū nne a, takwnūsi n'ehni nnwerne a, be lawuru ghō otu badnū. ³² Ka bụ nhne miri emi k'agida, kovu m nookwu gbasiri Karaisi nū oḡbako Chiokike. ³³ Nyerukna obula n'esilawuru anū, whnū nū o whnūru nnwerne a n'anya lele kpa o whnūru ehni a, nnwerne masi, whnū nū o nōoso nzi a anya.

6

Rumu takiri nū
ele mūru be

¹ Rumu takiri, anū noobnonu ele mūru anū nsnī lele kpa Nyenwe aī piuru, kwnornu nū o buru oma o mee kpm. ² Lele kpa be gbaru a n'okwukwo nsọ, "Sobisinu nda i nū nne i." Ke bụ nhne mbom ke Chiokike nyernu n'iwu ke nwernu mkwna. ³ I mee kpm, nhne jaagakwanu i nkari, ma i ziri budnu ogologo n'owa. ⁴ Ele bụ nda, anū mee nhne jaakpasu rumu anū ovu owe ehni. Tnūnuma, anū gweru ikwu-ōnu Chiokike nōoznu, neezni be.

Ele ohi nū ele nwe be

⁵ Ele ohi, anū noobnonu ele nwe anū nsnī, anū sọ be anya, nōotu oḡwnu be. Anū gweru mkpoma anū neeme a lele anū neemenu a Karaisi. ⁶ Anū bnonu be nsnī, o buo ke anya nōowhnu kpōi lele ele neeme

nhne naamasī badnū, kovu noobnonu be nsnī lele ele ohi Karaisi, ele neeme nhne Chiokike piuru hite nū mkpoma anū. ⁷ Anū gweru ovu oma nōornu ernalu lele nū anū bụ ohi Nyenwe aī, buo ke badnū. ⁸ Kwnornu nū anū magwū nū Nyenwe aī jōokwu nye obula oḡwo ernalu oma a, ma ohi mōbu nye buo ohi.

⁹ Kpm masi, anū ele nwe ohi, anū mee masi ele ohi anū kpm. Anū kpási be oḡwnu, hne anū mahjuru nū Nyenwe anū nū be zī n'oligwe. O zá neele badnū anya nū ruwhnu.

Mgwna oḡwnu Chiokike

¹⁰ Ka bụ oka ipne-aznū m, anū gbasī rikne nū Nyenwe aī nū okne iknernema ke a. ¹¹ Anū woru kpakara mgwna oḡwnu Chiokike nyernu anū, ma anū nwernu rikne o gwuzogidne kpakara nhne ke Ekwensu neeziya. ¹² Kwnornu nū a zá nōolu oḡwnu megidne ele badnū etekne. Kovu a nōolu oḡwnu megidne kpakara ele oḡchichi, megidne kpakara rikne, megidne kpakara ele nwe owa ke oḡchichiri ka, megidne ele rēnwu ojo ke zī n'olu. ¹³ Kam kpararu, anū woru kpakara mgwna oḡwnu Chiokike nyernu anū ma anū nwernu rikne o gwuzo n'obochi ojo, nga anū mezuru kpakara nhne, o gwuzoru chīm chīm.

¹⁴ Anū jiknernu o lu oḡwnu, anū suru ezi oka n'ikwnu anū ke nū lele ajni. Anū woru ome mma ke nū lele mbno nū mkpoma anū. ¹⁵ Anū gweru masi ojknernu o kpō okwo izi oma ke udno woru n'ochi lele okoro-ochi. ¹⁶ Tūkwasī n'olu ka, anū gweru okwnata mkpoma nū Chiokike ke nū lele ekpeke anū jeeji mesni kpakara mkpakwū bēkwu ke Ekwensu naagba megidne anū. ¹⁷ Anū kpuru oznohia nū risi anū ke nū lele okpu-oḡwnu. Anū gweru ama-oḡwnu ke Enine neenye, ama-oḡwnu wam bụ ikwu-ōnu Chiokike. ¹⁸ Anū neekpe okpukpe lele kpa Enine noodu anū ige obula n'ōnodi obula. Anū neese nse kpa anū neekpe okpukpe, anū gwuzosi rikne kpa anū neekpenu kpakara ele Chiokike okpukpe.

¹⁹ Anū neekpenu m okpukpe masi ma Chiokike nyee m ikwu-ōnu ke me kwesiri o kwu ige obula me kpumernu oḡnu m, ma m gweru oḡnu rikne mee ele badnū mahja nhne miri emi ke izi oma, ²⁰ ke me bụ nye izi a n'oro ikelu. Anū kpenu m okpukpe ma m kpō m okwo izi oma enwe oḡwnu lele kpa me kwesiri.

Obekwu ikwu ipne-aznụ

²¹ Tajikosi bụ nnwọ nda aị a whnurnu n'anya nye be kwesiri ọ kwnata mkpoma n'ernu Nyenwe aị jaakanu anu kpakara nhne gbasiri m, ma anu mahja kpa me nu, nu nhne me neeme. ²²Ka bụ nhne me kwno neeziyanu anu ya, ma anu mahja kpa a nu, ma ọ kasi anu mkpoma.

²³Udno ke Chiokike Nda aị nu Nyenwe aị Jizosi Karaịsi dazinu ele kweru nu Karaịsi, o mee anu whnu ibne anu n'anya kpa anu naakwnata mkpoma nu Karaịsi. ²⁴Oru ke Chiokike dazinu kpakara ele whnurnu Nyenwe aị Jizosi Karaịsi n'anya n'ezi.

Okwukwo izi Pōlu
gbaznennu
Ele Filipai

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Pōlu gbarū okwukwo izi ka nga o zi n'ikelu nōotunu ogbako Chiokike ke zi nū Filipai mmamma kwnornu nkesi nū okpukpe be. Ogbako Chiokike ke zi nū Filipai bụ ogbako mbom Pōlu miteru n'eli ele Iropu. O kannu ele Karaisi zi nū Filipai nū be kwesiri o ta awnūwhnu lele kpa Karaisi taru, nū kpa Pōlu naata awnūwhnu ige wam. O buru kpam, ele Filipai gweru a lele ngozi be nahjaru hite n'okwnata mkpoma be nwernu nū Karaisi.

Agwna ele zi nū Filipai nookwu nū ele badnū kwesiri o bita Iwu Mozizi, o būo kpam, nū be nwēe ozhohia. Pōlu kanu be neeze ele nū lele nkita (3:2-11). Snarnima nū ovu ošo n'onu jihjaru okwukwo izi ka, kwnornu nū Pōlu mūhiaru kpa o gweru onodi obula o whnurnu ehni a mee nhne buru oma. Ovu sora a n'onu k'agida kpa o chenwanyarnu ovu oma ogbako Chiokike zi nū Filipai gesiri a. Pōlu kaa nū ele ke Chiokike kwesiri o wu n'udno, neeche echiche lele kpa Karaisi neeche.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu nū okpukpe (1:1-11)

Nhne budnu bunu Pōlu (1:12-30)

Nhne atū ke Karaisi (2:1-18)

Nhne gbasiri Timoti nū Epafroditusi (2:19-30)

Ele Chiokike nabnanyarnu (3:1---4:9)

Pōlu nōotnu ele Filipai mmamma (4:10-20)

Obekwu ikwu ipne-aznu (4:21-23)

¹ Pōlu nū Timoti, ele izi Jizosi Karaisi, naagbaznenu kpakara rumu Chiokike ke zi nū Karaisi Jizosi ele wu nū Filipai, be nū ele neelekota be, nū ele ernu okwukwo. ² Oru nū udno ke hi n'aka Chiokike Nda aī nū Nyenwe aī Jizosi Karaisi dazinu anu.

Okpukpe nū otu mmamma

³ M nōotunu Chiokike mmamma ige obula me chenwanyarnu anu. ⁴ M ji m snarnima neekpenu kpakara anu okpukpe ige obula ⁵ kwnornu nū me nū anu bụ ele ernu n'izi oma hite n'obochi mbom tem du kitna. ⁶ M kwnataru m ovu nū ka, nū

nye wam ke panizoru ernu oma nū rime anu, jōornuzu ernu wam tem du n'obochi Karaisi Jizosi jaava.

⁷ O kwesiri me vuru nhne ka nū mkpoma gbasiri anu, hne anu zi nū ovu m, ma m zi m n'ikelu, ma m zi naagbanu izi oma akebne, mōbu naakwnagidne a, kpakara anu neekheja igwe n'oru Chiokike nyernu m. ⁸ Chiokike bụ nye akebne m, kpa o nōogwnu m o whnu anu anya hite n'owhnun'anya Karaisi Jizosi.

⁹ Ka bụ okpukpe m, ma owhnun'anya anu n'ehni ibne anu naaba aba, hite nhne omuma nū oghohia, ¹⁰ ma anu nwernu rikne o mahja nhne ke kakwo mma, ma anu ziri snam, nwēe otna tem du n'obochi Karaisi jaava. ¹¹ Mkpuru ke ome mma ke hi nū Jizosi Karaisi va jihja nū rime anu, ma igwugwu nū oznarni buru ke Chiokike.

*Ikulu Pōlu mernu izi oma
gbasa*

¹² Rumu nda m, m pioru ma anu mahja nū nhne obula ke dnakwasiri m, mernu izi oma gbasia. ¹³ Kpakara ele nse zi n'oro eze nū kpakara ele berere mahjaru nū m zi m n'ikelu kwnornu Karaisi. ¹⁴ Ikulu be turu m mernu ele kakwo n'esilawuru rumu nda aī nū Nyenwe aī nwe onu rikne o kwu ikwu-onu Chiokike n'ovu siri rikne, be nwēe ogwnu.

¹⁵ O bụ n'ezi nū agwna be nōokpo okwo izi oma n'owho-anya nū omegidne, kovu ele berere nōokpo okwo izi oma Karaisi kwnornu ovu oma. ¹⁶ Ele ipne-aznu neeme kpam n'owhnun'anya, kwnornu nū be magwu nū m zi m hna kwnornu izi oma. ¹⁷ Ele ke mbom nōokpo okwo Karaisi kwnornu nhne be jeerihja nū rime a, o būo n'ezi oka, ma be mee nhne joogbu m igbugbu kpa me zi n'ikelu. ¹⁸ Kini mee? Ma be kporu okwo izi oma n'ezi oka mōbu n'aghigho, nhne zi mkpa bụ be nōokpo okwo Karaisi. Ka bụ risi nhne me kwno nōonwudna.

M jaazikoriri nōonwudna. ¹⁹ M maam nū kpa anu neekpenu m okpukpe, hite n'oyi aka ke Enine Jizosi Karaisi, kpakara nhne dnakwasiri m jōoburu nhne jeeme m whya n'ikelu. ²⁰ Ka bụ nū olile anya m siri rikne, nū iwchnerne jōotu m n'apna obula, kovu m jeenwe ovu siri rikne ma kitna ma ige obula nū be jeegwelizo Karaisi olu n'ehni m, hite nū budnu mōbu n'enwu. ²¹ Kwnornu nū kpa me zi budnu, m bụ m ke

Karaisi, me nwụ, ọ bụ mbnarna. ²² Ọ bụru me ziri bụdnu n'anọ-ẹhni, ọ jọburu ẹnu ke jaamị mkpuru. Ndaa ke me jeegweru? M máam ke ka mma. ²³ Nhne lawuru ka zị nọdoka m, ọ nọogwu m me la ma me nụ Karaisi daziri, bụ ke kakwo mma. ²⁴ Kọvu ọ zị mkpa me daziri bụdnu kwnornu anụ. ²⁵ Ka dnornu m anya, m magwu m nụ m jaadaziri, me nụ anụ jaazigidne, ma anụ so oso, nwe snarnima n'okwnata ovu anụ. ²⁶ Ka bụ me nụ anụ ziri, ovu oso n'ọnu anụ nū rime Karaisi jaazị agida kwnornu m.

²⁷ Nhne nū nhne ọbula mene, anụ wu bụdnu ke kwesiri izi ọma Karaisi. Me va ọ whnụ anụ mọbu m vage m, mọbu m nurnu m nhne gbasiri anụ hne me zị, m jaamahia nū anụ gwuzosiri rikne n'otu enine, nọolu ọgwu lele otu badnū kwnornu ọkwnata ovu ke izi ọma. ²⁸ Anụ kwé ele neemeigidne anụ kpasị anụ ogwu n'apna ọbula. Ka jọbu nhne jeegesi be nū Chiokike joolulu be, kọvu Chiokike jjoznohia anụ. ²⁹ Kwnornu nū Chiokike nyernu anụ oghere, ọ bụo ọ kweru nū Karaisi kpoi, kọvu ọ tanu a awhnwuhnu. ³⁰ Me nū anụ nọolu otu ọgwu. Anụ whnurnu kpa me luru ọgwu wam n'ige wheru ewhe, kịtna anụ nọonu nū m zị koriri m naagba ọtna.

2

Badnū ogwedna ẹhni a ẹli

¹ Ọ bụru nū ọgba inwe zinu aị nū Karaisi, ọ bụru nū ọsnuta mkpoma hite n'owhnun'anya a, ọ bụru nū omekorita zị n'Enine Nso, ọ bụru nū ovu ọma ọbula nū obirizi, ² anụ mee ma ovu oso n'ọnu m zu ozu, anụ nwe otu echiche, otu ọwhnun'anya, anụ ziri n'otu enine nū echiche. ³ Ọ zá nye ọbula mee nhne kwnornu nhne o jeenwehia mọbu ovu ojo, kọvu hite nū badnū ogwedna ẹhni ẹli, nye ọbula kweru nū nye berere ka a mma. ⁴ Ọ zá nye ọbula ke lebna anya nū nhne ke a kpoi, kọvu nū nhne gbasiri ele berere.

⁵ Nye ọbula nwe ovu ke Karaisi Jizọsi.

⁶ Nye, ọ bụ n'ezi nū ọ bụ Chiokike méne a lele nhne anya rikne nū ya nū Chiokike hna.

⁷ Ọ sigbasiri kpakara nhne o nwernu, o gweru ọnodi ke nnwọ izi, be mee a lele badnū etekne.

⁸ Ọ whuya iwhe lele badnū etekne, o gwedna ẹhni a ẹli,

o bno nsni dū n'enwu,
bū ẹnu ke olu ọgba.

⁹ Kam kpayaru, Chiokike jiri gwelizo a olu kakwo kpakara nhne,
nyega a rewhna ke kakwo kpakara rewhna,

¹⁰ ke bụ nū rewhna Jizọsi kpakara mpnerne ọchi joogbu,
nhne ke zị n'oligwe, ma n'owa, ma nū mkpururu owa,

¹¹ kpakara riro jookwuhia nū Jizọsi Karaisi bụ Nyenwe aị,
ma be nyee Chiokike Nda igwugwu.

Noonwu lele mbọ

¹² Kam kpayaru, ele me whnurnu n'anya, anụ noobno nsni lele kpa anụ neeme, ọ bụo nū ruwhnu m kpoi, ke kakwo, nga me zila ndundu. Anụ gweru ogwu nū ọznu biri biri rnuhia ọznohia anụ. ¹³ Kwnornu nū ọ bụ Chiokike nye nọonu ẹnu nū rime anụ, nye neeme anụ kweru hite nū mkpoma anụ, neeme nhne lele kpa echiche a jiri zị.

¹⁴ Kpa anụ neeme kpakara nhne, anụ gweme ọtamu nū agirigo, ¹⁵ ma anụ buru ele nwée ọtna, ele zị snam, rumu Chiokike ele nwée ọru nū rime ebiri ele ojo ka hiri aghi, hne anụ noonwu lele mbọ n'owa. ¹⁶ Anụ jikwaru ikwu-ọnu ke bụdnu ka aka rikne, ma m gweru m anụ mee oknomokno n'ọbochi Karaisi, ke jeegesi nū m gbage m ẹso etekne, mọbu ọ dọgbu ẹhni m n'ẹnu bụo nhne etekne. ¹⁷ Ọ bụbedi nū be jọowusi ọnarna bụdnu m lele ariohna manya n'omezu ariohna, lele kpa ẹnu ọkwnata ovu anụ bụ ariohna anụ kwannū Chiokike, ovu nọoso m n'ọnu, m sno m anụ nọonwudna. ¹⁸ Anụ n'iwuru anụ snornu m nwe ovu oso n'ọnu nū ọnwudna.

Nhne gbasiri Timoti
nū Epafroditusi

¹⁹ M neele anya nū Nyenwe aị jeekwe me ziyanu anụ Timoti ige matị, ma ovu sọ m n'ọnu nga me jọonu izi gbasiri anụ. ²⁰ M nwée m nye berere nū lele ya, nye nhne gbasiri anụ neemetu nū mkpoma n'ezi. ²¹ Kwnornu nū nye ọbula neele anya nū nhne ke a, ọ bụo ke Karaisi Jizọsi. ²² Kọvu anụ magwu nū Timoti gesiri ẹhni a lele nnwọ nū nda a, o znenu m izi, snornu m rnu ẹnu izi ọma. ²³ M neele anya nū me jeeziya a ige matị kpa nhne jaaganū hna me zị. ²⁴ M kwnataru m Chiokike ovu nū me n'iwuru m jaava whnū anụ ige matị.

²⁵ Kòvu m whnurnu m nù ọ bụru ọma me zihnahie Epafroditusi, nnwọ nda m, nù nye ọrnu nù nye ọgwu ibne m, nye bụ masị nye izi anụ, nye anụ ziyannu m o lebna anya nù mkpa naakpa m. ²⁶ Ọ nọogwnusi a rikne ọ whnụ anụ anya, kwnornu nù anụ nurnu nù ọ rjaru ẹhni igbugbu. ²⁷ N'ezì, ọ rjaru ẹhni igbugbu, ọ gwnarnụ matị ọ nwụ. Kòvu Chiokike donnu a obirizi, ọ bụo ya kpọi, kòvu ma me, ọ zị me nwe nhne igbugbu n'olu nhne igbugbu. ²⁸ Kam kpararụ, ovu nọoso m n'ọnu k'agịda o ziya a. Nga anụ jọowhnu a, ovu jọoso anụ n'ọnu, mkpọma jáala m mini berere. ²⁹ Anụ gweru okne ovu ọso n'ọnu nabnanya a nù rẹwhna Nyenwe aị, anụ sọ ele nù lele ya anya k'agịda. ³⁰ Kwnornu nù ọ gwnarnụ matị ọ nwụ nù ọrnu Karaisi. O gweruru bụdnu a n'aka a nọornu ọrnu kpa anụ nwée rikne rny.

3

Ezi ome mma

¹ N'ipne-aznụ, rụmu nda m, anụ nwudna ọnwudna nù Nyenwe aị. Ọ zá noogbu m igbugbu ọ gbanụ anụ otu nhne ka berere, ka bụ ma ọ bụnu anụ ọma.

² Anụ neezeru ẹhni anụ kwnornu rụmu nkịta, ele aruru-ẹli wam, ele noogbujā anọ-ẹhni. ³ Kwnornu nù aị ele be kparụ nka n'ezì, bụ ele neekpenu Chiokike hite n'Enine a, ele jì Karaisi Jizọsi naanya risi, ele zá nọotkwasi anọ-ẹhni mkpọma.

⁴ Ọ bụ n'ezì nù m nwernu m nhne nù lele ka me jì nọotkwasi mkpọma. Ọ bụru nù badnụ ọbula nwernu nhne o jiri tükwasì mkpọma n'anọ-ẹhni, m nwernu m karukwo. ⁵ Be kparụ m nka nga me gbarụ n'ọbochi ẹsato, nye Izireli, nye avnurnu Benjamini, m bụ m nye Hiburu n'ezì. Nù nhne gbasiri iwu, m bụ m nye Farisi, ⁶ nye nwernu bekwnu nù mkpọma, naakpakna ọgbako Chiokike ẹhni. Nù nhne gbasiri ome mma ke hi n'iwu, m nwée m ọtna.

⁷ Kòvu kpakara nhne ke bnannụ m iru, bụ nhne me gwnurnu nù nhne etekne kwnornu Karaisi. ⁸ Owe! M gwnurnu m kpakara nhne lele nhne etekne ma m mahia m nhne ke kakwo bụ ọ mahia Karaisi Jizọsi Nyenwe m, nye me kwnornu nù a whu mwhu kpakara nhne. M gwnurnu m be lele nhne bnána nù nhne ma m rihia m Karaisi nù iru, ⁹ ma me nù ya bụru otu, hne me nwée ome mma ke aka m ke hiri n'iwu, kòvu ome mma ke hiri n'ọkwnata ovu nù Karaisi,

ka bụ ome mma ke hi n'aka Chiokike hite n'ọkwnata ovu. ¹⁰ M pioru m ọ mahia Karaisi nù iknernema olizọ n'ẹnwu a, ma m kehia m igwe n'awhnuwhnu a, nù lele ya n'ẹnwu a, ¹¹ ọ bụru nù o jeekwe omume, ma m dũ m n'olizọ n'ẹnwu ke ele nwurnu ọnwu.

Ogbazne nù ruwhnu

¹² Ka zá neegesi nù m nwehjala m kpakara nhne ka, mọbu nù m dula m ozu ozu. Kòvu m naagbalị ma m nwudne m nhne wam, ke bụ nhne Karaisi kwno nwudne m. ¹³ Rụmu nda aị, m zá m nọogwnu ẹhni m nù m jì m a n'aka. Kòvu ka bụ nhne me neeme, m neechezu kpakara nhne ke zì m n'aznụ, nọodosni aka m nù nhne ke zì m nù ruwhnu. ¹⁴ M naagbalị neezne nù ruwhnu, ma m gbahia m nhne n'eso, ke bụ nhne Chiokike kwno sukwu m zne oligwe kwnornu Karaisi Jizọsi.

¹⁵ Kam kpararụ, kpakara aị ele sozuru lele ele Karaisi nwernu mkpọma ka. Ọ bụru nù nye ọbula n'esislawuru anụ rị nhne zì ichne, Chiokike jeeme a o dno anụ anya nkarị nkarị. ¹⁶ Ngwa ma a yisi ẹhni jikwaru kpakara nhne a nwernu nkarị.

¹⁷ Rụmu nda m, anụ snornu ele sno nhne atụ m, anụ hnata ele noowu bụdnu lele kpa a znirni anụ ama. ¹⁸ Lele kpa me kannụ anụ agịda ige, kpa me jì anya-mini ekwna naakanụ anụ kịtna, agida ele badnụ noowu bụdnu lele ele irno ke ọgba Karaisi. ¹⁹ Okwukwo bụdnu be bụ mwhu, chi be bụ rụwwo be, nhne iwhnerne bụ igwugwu be. Kpakara mkpọma be tükwasiri nù nhne zì n'ọwa. ²⁰ Kòvu a bụ rụmu oligwe. A zì neese Nye Ọznohia aị ke jeehi n'oligwe va, nye bụ Karaisi Jizọsi. ²¹ O jeegweru iknernema wam o jiri megbu kpakara nhne, bita be nù mkpururu ọchi a, gbanwo anọ-ẹhni aị ka ke nwée rikne, mee a ọ nù lele ke a n'igwugwu.

4

¹ Rụmu nda m, anụ bụ ele me whnurnu n'anya, ele ọ nọogwnu m ọ whnụ anya, anụ bụ ovu ọso n'ọnu m nù ọgwọ ọrnu m. Anụ gwuzosi rikne nù Nyenwe aị, ele me whnurnu n'anya.

Ezni

² M naarjasno Udia nù Sintike, be ziri n'udno, kwnornu nù anụ ele ke Nyenwe aị. ³ M naarjasno masị i, nye ọrnu ibne m, yinu ele rinya ka aka ma be ziri n'udno. Kwnornu nù be sno m dogbu ẹhni be n'ọrnu

okpo okwo izi oma, be nu Kilementi nu ele eru ibne m ele berere, ele be gbaru rewhna be n'okwukwo ke budnu.

⁴ Anu nwudna onwudna nu Nyenwe aji ge obula. M kwu kwno a berere, anu nwudna onwudna. ⁵ Anu mee ma kpakara ele badnu mahia ovu oma anu. Nyenwe aji zi ndundu. ⁶ Mkpoma la anu mini kwnornu nhne obula, kovu anu gweru okpukpe nu otu mmamma chete kpakara nhne naakpa anu nu ruwhnu Chiokike. ⁷ Udno Chiokike ke kakwo kpakara oghohia chekwata ovu anu nu echiche anu nu rime Karaishi Jizosi.

⁸ N'ipne-aznu, rumu nda aji, anu naari oriri nhne bu ezi oka, nhne obula bu nhne nwernu igwugwu, nhne obula ke buru oma, nhne obula ke zi richna, nhne obula ke be whuru n'anya, nhne obula ke nwernu otnutnu oma, o buru nhne obula ke ka mma, ke kwesiri oznarni. ⁹ Kpakara nhne anu muhiaru, ke anu nahjaru nu ke anu uru n'onu m, mobu ke anu whuru nu rime m, anu neeme be. Chiokike ke udno jaadaju anu.

Polu tunu ele Filipai
mmamma

¹⁰ M nonwudna onwudna nu Nyenwe aji kwnornu nu anu gwnakneru eru anu ke gbasiri m. Nhne gbasiri m neemetu anu nu mkpoma, kovu anu nwée oghere o gesi a. ¹¹ M za m nookwu ka kwnornu nu mkpa naakpa m, kovu nu m maam kpa o daziri nu ruwho ojiji n'onodi obula me whuru ehni m. ¹² M magwu m kpa o zi nu mkpa, m magwu m kpa o zi nu ige me nwejiri nhne. M muhiaru m nhne tugwaru otugwa ke ruwho ojiji n'onodi obula, mobu agwu wiri mobu nu ruwho jiri eji, o nwernu agida nhne mobu lele nye nhne kogwu. ¹³ M jeemeli kpakara nhne hite nye wam ke neeme m gbasiri rikne.

¹⁴ O buru oma nu anu snornu m kehia igwe n'awhuruwhnu m. ¹⁵ N'ezí, okwolem anu ele Filipai bu ele yinnu m aka nga me panizoru neezni izi oma. Nga me hi nu Masidonia nowhuya, o za ogbako Chiokike obula ke snornu m nu nhne gbasiri okesi nu onahoru nhne, okwolem anu. ¹⁶ O bubedi nga me zi nu Tesalonika, anu gweyanu m nkesi ige obula me zi nu mkpa. ¹⁷ Ka za neegesi nu m noopio nkesi, kovu m noopio nhne jeeme anu nwehia nhne buru oma. ¹⁸ M nahjaru m kpakara nhne anu ziyaru, tukwasi kwno n'olu a. Anu gweyanu m

kpakara nhne ke zi m mkpa, ke me nahjaru m n'aka Epafroditusi. Kpakara be bu nhne nwernu eknarna oma, arjohna ke nooso Chiokike ovu n'onu ke o nahoru. ¹⁹ Chiokike m jeenye anu kpakara nhne ke zi anu mkpa, hite n'agida ekwnu a ke zi igwugwu nu Karaishi Jizosi.

²⁰ Chiokike Nda aji nwe igwugwu du okwnukokwnu. Amim.

Obekwu ipne-aznu

²¹ Anu bekwu kpakara ele ke Chiokike ke zi nu Karaishi Jizosi. Rumu nda ele me nu be zi neebekwu anu. ²² Kpakara ele Chiokike zi nsog neebekwu anu, ke kakwo ele zi n'ezinuru-oro Siza.

²³ Oru ke Nyenwe aji Jizosi Karaishi daju enine anu. Amim.

Ọkwukwo izi Pọlu
gbaznennu

Ele Kọlosi

Nhne gbasiri ọkwukwo izi ka

Kọlosi bụ ẹli-ohna ke zị mkpa nū rime Esia Matị. Pọlu nye gbarū ọkwukwo izi ka znélele Kọlosi, kọvu ọ nurnu nū ele Karaịsi zị pji gwuzosiri rikne n'ọkwunata ovu be (1:3-7; 2:6,7). Be nurnu izi ọma hite n'ọnu otu nye be kwu Epafarasị nye wu pji (1:7; 4:12,13), kọvu ya nū Pọlu zị nū ikelu (Fajilemoni 23) n'ige Pọlu gbarū ọkwukwo izi ka (1:14; 4:3,10,18).

Agida ele zị nū ogbako Chiokike ke zị nū Kọlosi búo ele Ju (1:27), ke kpayarū agida okpukpe zị ichne ichne nū omen'ẹli noopio o megbu be. Pọlu piuru be mahja nū Karaịsi zị n'oligwe nẹchi kpakara rikne ke zị n'owa (3:1). Ka neegesi nū be jeekpenu Karaịsi kpoi.

Karaịsi bụ oyiya ke Chiokike, nye be whnú anya.

Karaịsi bụ nye risi kpakara nhne Chiokike keru.

Ọ masiri Chiokike o mee kpakara nhne wuru nū rime Karaịsi.

Ọ mernu ka ma ya nū kpakara nhne ziri n'udno (1:15,19,20a).

Nhne zị n'ọkwukwo izi ka

Obekwu ikwu (1:1,2)

Otu mmamma (1:3-14)

Badnū nū ẹnu Karaịsi (1:15---2:19)

Budnu ikne nū rime Karaịsi (2:20---4:6)

Obekwu ikwu ipne-aznū (4:7-18)

¹ Mawa, Pọlu, nye izi Karaịsi Jizọsi lele kpa echiche Chiokike jiri zị, nū nnwọ nda aị Timoti, ² naagbaznenu rumu Nda aị ele zị nsọ, ele kwesiri ọkwunata mkpoma nū Karaịsi, ele ke zị nū Kọlosi ọkwukwo. Oru nū udno ke Chiokike Nda aị dazinu anū.

Pọlu tūru mmamma

³ A nọtunu Chiokike mmamma, Nda Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi, neekpenu anū okpukpe ige ọbula. ⁴ Kwnornu nū a nurnu nhne gbasiri ọkwunata mkpoma anū nū Karaịsi Jizọsi nū ọwhnun'anya anū nwernu hne kpakara ele nsọ Chiokike zị. ⁵ Olile anya ke be bitannu anū n'oligwe neenye anū ọkwunata mkpoma nū ọwhnun'anya ka. Anū nurnu nhne gbasiri olile anya ka n'ezi

ọka ke izi ọma, ⁶ bụ izi ọma ke vakwnusiri anū. Izi ọma ka naamiya mkpuru, nooso masi nū kpakara ọwa, lele kpa o neeme n'esilawuru anū hite n'obochi anū nurnu a, ghohia masi oru Chiokike n'ezi. ⁷ Anū nurnu izi ọma ka n'onu Epafarasị nye izi ibne aị a whnurnu n'anya, nye bụ nye ẹnu Karaịsi nye kwesiri ọkwunata mkpoma n'onodi aị. ⁸ Ọ kannū aị nhne gbasiri ọwhnun'anya anū ke Enine Chiokike ny-ernu anū.

⁹ Kam kpayarū, hite n'obochi a nurnu nhne gbasiri anū, a zị neekpenu anū okpukpe, nọorio Chiokike ma anū mahja echiche a nkarị nkarị hite nū kpakara akoniche nū ọghohia ke Enine Chiokike neenye. ¹⁰ A nọorio ma anū wuru budnu ke jeegweyanū Nyenwe aị igwugwu, neeme nhne jaamasị Nyenwe aị n'apna ọbula, naami mkpuru ọma zị ọdo n'odo. Ka jeeme anū nooso, naamahja Chiokike nkarị nkarị. ¹¹ Anū buri ele gbasiri rikne hite nū kpakara rikne nū iknernema ke zị igwugwu Nyenwe aị ma anū nwehja ọsnuta mkpoma nū ndidi. Anū gweru ovu ọso n'onu ¹² nọtunu Nda aị mmamma, nye mernu anū nwernu igwe n'esilawuru rumu Chiokike zị nsọ n'eli-eze ke iwhne. ¹³ Kwnornu nū Chiokike dọhiaru aị n'aka nye wam nẹchi nū rime ọchichiri, kwubnanya aị n'eli-eze ke Nnwọ a, nye ọ whnurnu n'anya. ¹⁴ O nyernu aị ọgbahia ke bụ ogbaru mmehie.

Karaịsi kakwo kpakara
nhne

¹⁵ Karaịsi bụ oyiya ke Chiokike, nye be whnú anya. Karaịsi bụ nye risi kpakara nhne Chiokike keru. ¹⁶ Chiokike keru kpakara nhne hite n'aka a, kpakara nhne ke zị n'oligwe nū owa, nhne anya nọwhnu nū nhne anya zá nọwhnu, be bụ ele dazị nū ngadna eze, mọbu ele nwernu rikne nū ele nẹchi ẹchi nū ele nwernu iknernema. Chiokike keru kpakara nhne hite n'aka a, ma kpakara nhne nyee a igwugwu. ¹⁷ Ọ zị tūtu nhne ọbula, kpakara nhne jikọtaru n'otu nū rime a. ¹⁸ Ya bụ risi ẹhni a, ke bụ ogbako Chiokike. Ya bụ ọpanizo nū mkpuru mbom ke ele hiri n'ẹnwu lizo, ma ọ buri nye risi kpakara nhne. ¹⁹ Kwnornu nū ọ masiri Chiokike o mee ma kpakara nhne ọ bụ, wuru nū rime Karaịsi. ²⁰ O mernu ka ma ya nū kpakara nhne ziri n'udno, ma nhne ke zị n'owa ma nhne ke zị n'oligwe, ma ya nū

be mee udno hite n'òvnrna a ke ọ w̄saru n'olu ọgba.

²¹ Nū mbòm, anū b̄ ele z̄ ikere hne Chiokike z̄ nū ele irno n'ovu anū kwnornu n'èrnu ojo anū. ²² K̄ovu k̄itna, o mernu anū nū ya z̄iri n'udno hite n'ènwu Karajisi nw̄rnu n'anọ-ẹhni, ma o gweru anū chete nū ruwhnu a, ele z̄ n̄so, nwée ọru m̄obu nhne be bnornu be, ²³ ọ buru nū anū gwuzosi rikne n'òkwnata ovu, ele gwuzo kwem, anū kwé nhne ọbula gweme anū n'olile anya izi ọma ke anū kweru. Ka b̄ izi ọma ke anū n̄rnu, be k̄p̄oru okwo a nū kpakara mkpururu oligwe, ke me P̄olu b̄ nye izi a.

Èrnu P̄olu

²⁴ M n̄onwudna ọnwudna k̄itna kwnornu awhn̄whnu me tarū nū risi anū, m ji m anọ-ẹhni m mezu nhne ke gwarnū gbas̄iri awhn̄whnu Karajisi tarū, kwnornu ẹhni a, ke b̄ ọgbako Chiokike. ²⁵ M gh̄oru m nye izi ọgbako Chiokike hite n'èrnu Chiokike nyernu m me zni anū ikwu-ọnu Chiokike n'ozuzu oke a. ²⁶ Ikwu-ọnu Chiokike ka b̄ nhne ke tugwaru otugwa aḡida ige nū aḡida ebiri, k̄itna, o kpumennu a ele n̄so a. ²⁷ Ọ mas̄iri Chiokike o mee ele ke a mah̄ija nhne tugwaru otugwa ke b̄ nū ẹkwnu ke z̄ igwugwu b̄ ke ele b̄io ele Ju. Ẹkwnu ka b̄ Karajisi nū rime anū, b̄ olile anya nū anū jeekeh̄ija igwe n'ebube a.

²⁸ A n̄okpo okwo gbas̄iri Karajisi, n̄odo ele badn̄u aka nū n̄sni, neezni nye obula hite n'ak̄oniche Chiokike nyernu āj, ma a gweru nye obula chete nū ruwhnu Chiokike nū ozu oke kwnornu Karajisi. ²⁹ Kam k̄payarū, m ji m kpakara rikne Karajisi nyernu m ke n̄ornusi èrnu rikne, m n̄odogbu ẹhni m n'èrnu ka.

2

¹ M piuru m anū mah̄ija kpa me n̄odogbu ẹhni m n'èrnu kwnornu anū nū ele z̄ nū Laodisia, nū kpakara ele wh̄n̄lele m anya. ² Ka b̄ ma be kwnagidne be n'ovu, z̄iri mas̄i n'otu n'òwhnun'anya, ma be nweh̄ija kpakara ẹkwnu ke ọghohia ke zuru ozu, ka jeeme be mah̄ija nhne tugwaru otugwa ke Chiokike, ke b̄ Karajisi. ³ Kpakara nhne ke tugwaru otugwa z̄ nū rime a, ke b̄ ak̄oniche nū nhne ọmuma. ⁴ M naakanū anū ka, anū kwé nye obula duwhu anū hite n'ikwu-ọnu ke n̄oso n'onu. ⁵ Ọ b̄ n'ez̄i nū me nū anū z̄ila n'anọ-ẹhni, k̄ovu me nū anū z̄ nū enine. Ọ n̄oso m kpa me n̄owhnu

nū anū noowu b̄udnu lele kpa o kwesiri, noogwuzo kwem n'òkwnata ovu ke z̄ nū Karajisi.

Karajisi neegweya

b̄udnu n'ez̄i

⁶ Lele kpa anū nah̄jaru Karajisi Jiz̄osi lele Nyenwe āj, anū daz̄igidne noowu b̄udnu nū rime a. ⁷ Anū gba ẹgw̄nugw̄nu nū rime a, anū wuliz̄o ẹhni anū lele ọro kpa ọ b̄ n̄t̄-eli ọro, gbas̄i rikne n'òkwnata ovu lele kpa be znirni anū, ọtu mmamma jih̄ija ovu anū.

⁸ Anū kwé badn̄u ọbula duwhu anū hite nū ikwu-ọnu etekne nū agh̄igho ikwu-ọnu bn̄ana nū nhne, ke knos̄iri aka n'omen'eli ke ele badn̄u nū r̄enwu ojo mat̄i mat̄i ke ọwa ka, b̄io ke Karajisi.

⁹ Kwnornu nū kpakara nhne Chiokike b̄ wu nū rime Karajisi n'anọ-ẹhni a. ¹⁰ Chiokike mernu anū sozu nū badn̄u nū rime Karajisi, nye b̄ risi kpakara ele nwernu rikne nū ele ọchichi. ¹¹ Be k̄parū anū nka nū rime a, ke b̄ ọgweme mmehie anū, ọ b̄io nka ke be jiri aka ele badn̄u kpa, k̄ovu nka ke Karajisi n'iw̄huru a k̄parū. ¹² Hne be lik̄otarū anū nū ya n'ow̄uwu-mini, be gweliz̄okota anū hite n'òkwnata ovu anū n'ik̄n̄ernema Chiokike, nye mernu Karajisi hi n'ènwu liz̄o.

¹³ Anū b̄ ele nw̄rnu ọnwu nū rime mmehie, anū b̄ ele b̄io ele Ju be kp̄ala nka. K̄ovu Chiokike mernu anū snornu Karajisi z̄iri b̄udnu, kpa ọ gbarūnu āj kpakara mmehie āj. ¹⁴ O d̄okaru kpakara ọkwukwo be gbarū nū kpakara iwu ke megid̄n̄ernu āj, o gweme be, kp̄ogidne be n'ogba Jiz̄osi. ¹⁵ Chiokike nah̄oru kpakara ele ọchichi nū ele nwernu rikne ik̄n̄ernema, k̄pas̄i be iw̄hnerne nū ruwhnu ọhna, neegesi nū o megburu be hite n'ogba Jiz̄osi.

¹⁶ Kam k̄payarū, anū kwé nye obula gweru nhne anū neeri m̄obu nhne anū n̄onwo, m̄obu nū anū z̄ naab̄ita mmemem okpukpe, m̄obu ẹnwa ikne, m̄obu ọb̄ochi Ozukwa Inwe, kpe anū ikpe. ¹⁷ Kpakara nhne ka b̄ enine nhne ke jaava, k̄ovu risi nhne b̄ Karajisi. ¹⁸ Anū kwé nye obula ke ọ naamas̄i o gwedna ẹhni a ẹli nū okpenu ele enine izi mee anū buru ele kwésile, ọ b̄ n'ez̄i nū nye wam ka nū ọ wh̄nrnu ọwh̄nr̄n̄inya gbas̄iri be, ovu ke badn̄u a mernu a ọ buru nye nganga n'etekne. ¹⁹ Nye wam b̄ nye gwemernu ẹhni a nū Karajisi, nye b̄ risi ẹhni, nye mernu kpakara r̄uk̄nani nū r̄ek̄pu ọchi nū aka knek̄ota n'otu. Kpa ọ n̄oznu kpakara

ẹhni, o nooso lele kpa Chiokike neeme a nooso.

²⁰Anụ snornu Karaịsi nwụ ẹnwu, o mernu anụ nwernu ẹhni anụ whọga nụ rikne ẹnwu ojo matị matị ke owa ka. Kini mernu anụ noowu bụdnu lele nụ anụ bụ ke ọwa, naabita iwu be? ²¹Bụ ke karu, “Anụ kpá ka aka, anụ rátu a riro, anụ kpá kiyari aka.” ²²Kpakara iwu ka gbasiri nhne ke joowhu kpa ele badnu jiri be nri ẹnru mọbu rikwo be, iwu ele ka kno aka nụ nhne ele badnu nyernu n'iwu nụ iznizni be. ²³Kpakara iznizni nụ kpa nụ lele nhne nwernu akoniche, ke bụ okpenu Chiokike lele kpa badnu karu be kpenu a, ogwedna ẹhni be n'eli, nụ ome anọ-ẹhni nhne rikne, kọvu be nwée rikne bnosni echiche ojo ke ovu.

3

Owu bụdnu zị nsọ

¹Hne ọ bụ nụ anụ nụ Karaịsi hiri n'ẹnwu lizo n'otu, anụ bita ovu anụ nụ nhne zị n'olu, hne Karaịsi dazi n'eli n'akarikwnunga Chiokike. ²Anụ neeche echiche nụ nhne zị n'olu, ọ bụo nụ nhne zị n'owa. ³Kwnornu nụ anụ nwurnu ọnwu, bụdnu anụ nụ Karaịsi bụ nhne tugwaru otugwa nụ rime Chiokike. ⁴Nga Karaịsi nye bụ bụdnu anụ jowhuya iwhe, anụ jooosno a whuya iwhe, kehja igwe n'igwugwu a.

⁵Anụ mee ma kpakara nhne ke bụ nhne ọwa nwụ ẹnwu, kpakara ome ọyi, ọzi rịchna, egwnurnu nhne ojo, echiche ojo nụ anya-kwu, ke nụ lele okwa ẹnwu. ⁶Kam kpayarụ, ovu owe ẹhni Chiokike naadnakwasị kpakara ele zá noobno nsni. ⁷Ka bụ kpa anụ wuru bụdnu nga anụ bụ ele ke ọwa. ⁸Kọvu kịtna, anụ gweme kpakara nhne ka nụ rime anụ, ovu owe ẹhni, onuma, irno ovu, okaja, nụ ikwu-ọnu zifa rịchna nụ mgbele-ọnu anụ. ⁹Ọ zá nye ọbula ghanu ibne a aghalaghala, hne anụ gwemernu badnu ọknani wam nụ kpakara ernu ojo a. ¹⁰Anụ worulem badnu ikne lele iwo. Chiokike neeme anụ ziri ikne ma anụ mụhia nhne gbasiri nye kpuru anụ. ¹¹Ọ zá nhne zị ichne nụ hne nye Giriki mọbu nye Ju zị, nye be kparu nka nụ nye be kpáge nka, nye izne, nye nụ lele anọhia, * ọhi mọbu nye bụo ọhi, kọvu Karaịsi bụ kpakara nhne, nye zị masi nụ rime kpakara badnu.

* 3:11 nye nụ lele anọhia okwukwo ke mbom kwuru: nye Sikitia

¹²Kam kpayarụ, lele kpa ele Chiokike hohiaru, ele nsọ a, ele ọ whnurnu n'anya, anụ woru obirizi, ovu ọma, ogwedna ẹhni anụ eli, ọzi wohnernerne nụ ọsnuta ovu lele iwo. ¹³Anụ naagidne ibne anụ, gbarunu ibne anụ nhne ọbula be mehieru anụ. Anụ gbarunu ibne anụ lele kpa Chiokike n'iwuru a gbarunnu anụ. ¹⁴Tukwasi n'olu kpakara nhne ka ọwhnun'anya, bụ nhne ke neeknegidne kpakara be n'otu n'apna ke zuru ozu.

¹⁵Anụ kweru ma udno ke Karaịsi neechi ovu anụ, lele ele bụ otu badnu, ele Chiokike sukuru bna n'udno. Anụ ọnotu mmamma. ¹⁶Anụ kweru ma ikwu-ọnu Karaịsi gweru ẹkwnu a wuru nụ rime anụ, kpa anụ ji akoniche neezni ibne anụ nhne, neezni be ezni. Anụ nọogwnu eri ọma, eri ọznarni, nụ eri mkpoma ọso n'ọnu, gweru ovu anụ ọnotunu Chiokike mmamma. ¹⁷Nhne ọbula anụ neeme, ọ bụ n'ikwu-ọnu mọbu nhne aka neeme, anụ mee kpakara nhne nụ rewhna Nyenwe aji Jizosi, ọnotunu Chiokike Nda mmamma hite nụ a.

Ezi-nụ-oro nye Karaịsi

¹⁸Ele bụ nnwerne, anụ bita ẹhni anụ nụ mkpururu nzi anụ, kpa o kwesiri ele noosno Nyenwe aji.

¹⁹Ele bụ nzi, anụ whnụ nnwerne anụ n'anya, anụ mee be nhne rikne.

²⁰Ele bụ rumu, anụ noobnonu ele murnu anụ nsni nụ kpakara nhne, ka bụ nhne Nyenwe aji noopio.

²¹Ele nda, anụ mékọ rumu anụ ovu owe ẹhni, ọ zị inwe gwụ be.

²²Ele ọhi, anụ noobnonu ele nwe anụ n'owa nsni nụ kpakara nhne, anụ neeme be, ọ bụo nga be neele anụ anya ma anụ buri ele ọma be, kọvu ma nga be zá neele anụ anya. Anụ gweru ovu anụ nọoso be anya n'ezi, ọnotu ogwnu Nyenwe aji. ²³Nhne ọbula anụ neeme, anụ gweru kpakara ovu anụ mee be lele ele ọnotunu Nyenwe aji ẹnru, ọ bụo lele ele ọnotunu ele badnu ernu. ²⁴Anụ magwu nụ anụ jeekehja mkpe n'aka Nyenwe aji lele ọgwo ernu, hne ọ bụ Karaịsi bụ nye anụ ọnotunu ernu. ²⁵Nye ọbula ke ọnotunu ernu ojo jaanahia ogwo ernu ojo n'aka Chiokike. Chiokike zá neele badnu anya nụ ruwhnu.

4

¹Ele nwe ele ọhi, anụ mee ọhi anụ nhne buru ọma nụ nhne kwesiri, kwnornu nụ anụ nwernu Nyenwe anụ ke zị n'oligwe.

Agjda ezni

²Anụ gwéme aka n'okpe okpukpe, neese nse, nọtutu mmamma. ³Anụ kpenu aị okpukpe masị, ma Chiokike gbamanụ aị ọnuhna o zni izi ọma, ma a kpọ okwo nhne tugwaru otugwa ke Karaisi. Ka bu nhne mernu me zị n'ikelu. ⁴Anụ kpe okpukpe ma m kpọ m okwo izi ọma ka kpa ele badnụ jọoghohia a, ka bu ọrnụ me kwesiri ọ rnụ.

⁵Anụ gweru akọ kpa agwa ọma n'esilawuru ele bụo ele Karaisi. Anụ gweru oghere ọbula anụ nwernu mee nhne. ⁶Anụ mee ma ọtnurita ọtnutnu anụ buru nhne nwernu ovu ọma, ke nọoso n'ọnu lele arụ, ma anụ mahja nhne anụ jaasa nye ọbula.

Obekwu ikwu ipne-aznụ

⁷Taịkikosi, nnwọ nda a whnurnu n'anya nụ nye ọrnụ Nyenwe aị ke kwesiri ọkwnata ovu, nye izi ibne aị, jaakanụ anụ kpakara nhne gbasiri m. ⁸M neeziyanu anụ ya ma anụ mahja kpa a zị, ma o mee ovu si anụ rikne. ⁹Ya nụ Ọnesimosi sno naava, nye bu nnwọ nda a whnurnu n'anya kwesiri ọkwnata ovu, nye bu masị otu nụ rime anụ. Be jaakanụ anụ kpakara nhne ke neeme hna.

¹⁰Arisitakosi, nye me nụ a zị n'ikelu neebekwu anụ, ma Makị, nnwọ nwene Banabasị. Anụ nurnu nhne gbasiri a, anụ nabnanya a nga ọ varụ. ¹¹Jizọsi, nye be kwu Jositosi neebekwu anụ. Ka kwolem ele Ju ibne m me nụ be sno nọornu ọrnụ ẹli-eze Chiokike, be neeme ovu si m rikne.

¹²Eparasị, nye bu otu nụ rime anụ nụ nye izi Karaisi Jizọsi neebekwu anụ. Ọ zị naagba ọtna n'okpukpe nụ risi anụ, naariasno Chiokike ma anụ gwuzosi rikne n'ome nhne bu echiche a, buru masị ele sozuru nụ badnụ. ¹³M naagbanụ a akebne nụ ọ nọornusi ọrnụ rikne kwnornu anụ nụ ele zị nụ Laodisia nụ Hırapolisi. ¹⁴Enyi aị Lukwu wodibia a whnurnu n'anya, nụ Demasị neebekwu anụ. ¹⁵Anụ bekwunu m rumu nda ele zị nụ Laodisia, nụ Nimfa, ma ọgbako Chiokike zị n'oro a.

¹⁶Kpa anụ gwnurnu ọkwukwo izi ka, anụ whnụ nụ be gwnurnu a n'ogbako Chiokike ke zị nụ Laodisia. Anụ gwnụ masị ọkwukwo izi me gbannụ ele Laodisia.

¹⁷Anụ kanụ Akiposi, “Whnụ nụ ị rnukworu ọrnụ ị naahjaru n'aka Nyenwe aị.”

¹⁸Mawa, Pọlu, ji aka m gba obekwu ikwu ka. Anụ chenwanya nụ m zị m n'ikelu. Oru Chiokike dazinu anụ.

Okwukwo izi
ke Mbom
Polu gbaznenu
Ele Teshalonika

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Polu panizoru ogbako Chiokike ke zi nu Teshalonika (2:13,14) nga o n'ornu ernu o ji nooznu ehni a. Nu rime eli-ohna ka zi mkpa nu rime Girisi bu hne agida ele naakwa renwu ghoru ele Karaishi (1:9). Be bu ele kwesiri okwnata mkpoma, ke mernu izi oma Nyenwe aj gbasaru nu kpakara eli wam (1:8). Eleghi anya okwukwo izi ka joooburu okwukwo izi mbom Polu gbaru, mibu okwukwo mbom be gbaru nu Tesitamenti ikne.

Nga agida ele badnu lizoru megidne Polu, o gbazne Atensi. Omekwo, o zizne Timoti zne lekwa kpa ele Karaishi nooso (3:6-10). Nga Timoti hiehnarnu, o nyernu Polu otnutnu buru oma gbasiri ele Karaishi zi nu Teshalonika.

Kpa be zi neese ovuva Nyenwe aj, agwna be zima noornu ernu. Mkpoma naala ele berere mini kwnornu nu agwna be nwurnu, kovu Nyenwe aj yavage. Polu gbalu o mee ma be mahia nhne jeeme nga Nyenwe aj jaava (4:13-15), nu kpa be kwesiri o wu budnu be (5:1-11).

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu (1:1-3)

Nhne atu ke okwnata mkpoma ele Teshalonika (1:4---3:13)

Budnu ke nooso Chiokike ovu n'onu (4:1-12)

Nhne be jeele anya a nga Nyenwe aj jaava (4:13---5:11)

Ezni ipne-aznu nu obekwu ikwu (5:12-28)

¹Mawa, Polu nu Saiflasi nu Timoti naagba okwukwo gbaznenu ogbako Chiokike ke zi nu Teshalonika nu rewhna ke Chiokike Nda nu Nyenwe aj Jizosi Karaishi.

Udno nu oru daznu anu. ²A nootunu Chiokike mmamma nu risi kpakara anu ige obula, neekpenu anu okpukpe. ³A neechenwanya ernu anu ige obula nu okwnata ovu anu nu ruwhnu Chiokike Nda aj, nu ernu ohnunun'anya anu, nu osuta mkpoma anu ke hi nu olile anya anu nwernu nu Jizosi Karaishi.

Nhne atu ke okwnata ovu

⁴Ele me whnurnu n'anya, Chiokike whnurnu anu n'anya, ka kpararu o jiri horu anu buru ele ke a. ⁵Kwnornu nu izi oma a znirni anu vage n'ikwu-onu etekne, kovu o ji iknerna nu okwnagidne ke Enine Nso mee anu mahia ezi oka. Anu magwu kpa a wuru budnu aj n'esilawuru anu. ⁶Anu ghoru ele muhiaru nhne hite n'ole aj nu Nyenwe aj anya. O bu n'ezi nu anu taru agida awhnwhnu, kovu anu jiri ovu oso n'onu nabnanya izi a znirni anu hite n'Enine Nso. ⁷Kam kpararu, anu jiri buru ele be ji gbu atu n'esilawuru ele kweru ekwe nu kpakara Masidonia nu Akaya. ⁸Ikwu-onu Chiokike hiri n'onu anu gazu kpakara ohna, o bu nu Masidonia nu Akaya kpoi. Okwnata ovu anu nu Chiokike zuru kpakara owa, o za nhne berere a jookwu gbasiri a. ⁹Be nookwu nu anu nabnanyarnu aj nkari, nu kpa anu sigbasiri o kwanu renwu neekpenu Chiokike ke zi budnu nu ezi oka. ¹⁰Anu zi neese Nnwọ a ke hi n'oligwe, nye o mernu o hi n'enwu lizo, Jizosi nye dhiaru aj n'ovu owe ehni Chiokike ke naava.

2

Ernu Polu nu Teshalonika

¹Rumu nda aj, anu magwu nu ige aj nu anu dazikotaru n'otu buo nhne etekne. ²O bu n'ezi nu a taru awhnwhnu nu nhne iwhterne nu Filipai kpa anu magwu, kovu Chiokike yinu aj aka o zni izi oma a megidne okne okpagbu. ³Nhne a noorio anu buo hite nu nhne ojo mibu echiche ojo, a za noopio o ghoru anu aghigho. ⁴Tnunuma, a nookwu oka lele ele Chiokike kwnataru ovu yisi izi oma n'aka aj. A za noopio o mee nhne jaamasij ele badnu, kovu a neeme nhne joooso Chiokike ovu n'onu, nye magwu nhne zi n'ovu aj. ⁵Anu magwu nu a jile ikwu-onu ke jeeme badnu tne eri, a kpúsnine ruwhnu aj n'aghigho, ma a rigbu ele badnu, Chiokike bu nye akebe aj. ⁶A za noopio ele badnu znarni aj, mibu anuwa mibu ele berere.

O bu n'ezi nu a bu ele izi Karaishi, kovu a kwéle o buru ivu rinya nye anu. ⁷Kovu a nu lele nyerinya neechi nnwọ rema n'esilawuru anu, nye anya duru eli, ji wohnernerne nooznu rumu a. ⁸Ohnunun'anya a nwernu hne anu zi kpararu, o masiri aj anu snornu aj kehia igwe, o

búo n'izi ọma Chiokike kpọi, kọvu ọ bụru nụ o kwe omume, nụ bụdnu aị masị kwnornu nụ anụ zị aị mkpa. ⁹Rụmu nda m, m magwụ m nụ anụ jeechenwanya, kpa a jiri aka aị lawuru rny ọrnú iwnehnie nụ abalí, ma a gharu ọ bụru ivu rinya hne anụ zị kpa a nọkpo okwo izi ọma Chiokike n'esilawuru anụ.

¹⁰Chiokike bụ nye akebne aị ma anụwa masi, kpa a wuru bụdnu zị nsọ, nụ ome mma ke nwée ọru n'esilawuru anụ ele kweru ekwe. ¹¹Anụ magwụ nụ a mesnornu anụ lele kpa nda neemesno rụmu a. ¹²A zị naakwnagidne anụ, nọosnuta anụ ovu ma anụ noowu bụdnu lele kpa ele Chiokike suk-wuru, ma anụ bna n'ẹli-eze a nụ igwugwu a.

¹³Kam kpayaru, a nọtunu Chiokike mmamma ige ọbula kwnornu nụ anụ nahoru ikwu-ọnu Chiokike ke anụ nurnu n'ọnu aị. Anụ gwerule a lele nụ ọ bụ ikwu-ọnu ke badnụ, kọvu ọ bụ ikwu-ọnu Chiokike ke nọrnú ọrnú nụ rime anụ ele kweru ekwe. ¹⁴Anụ bụru ele sno ọchi ọgbako Chiokike ke zị nụ Judiya, ele ke Karaisi Jizọsi. Anụ taru awnụwhnu n'aka ele ẹli anụ lele kpa ọgbako Chiokike taru awnụwhnu n'aka ele Ju. ¹⁵Ka bụ ele gburu Nyenwe aị Jizọsi nụ ele ọwhnurninya, chíhala aị. Be mejoru Chiokike mee masi ele badnụ nhne rikne. ¹⁶Ka bụ ma a gharu o kwunu ele búo ele Ju ikwu-ọnu Chiokike, ma Chiokike znọhia be. Be zị nọtukwasi mmehie nụ risi be, tem ovu owe ẹhni Chiokike dnakwasị be.

Ọ nọogwnu Pọlu
o zne Tęsalonika

¹⁷Kọvu rụmu nda aị, nga a whọgaru hne anụ zị ige matị n'anọ-ẹhni, ọ búo nụ echiche, ọ nọogwnusi aị rikne ọ whnụ anụ anya. ¹⁸Ọ masiri aị ọ vakwnusi anụ, agida ige, mawa Pọlu pioru ọ va, kọvu Ekwensu bnosnirni aị. ¹⁹Anụ bụ olile anya nụ igwugwu nụ ovu ọso n'ọnu a nwernu nga Nyenwe aị Jizọsi jaava, ²⁰N'ezi, anụ bụ igwugwu nụ ovu ọso n'ọnu aị.

3

¹Kpa a nwée rikne naagidne a berere, a kpebi ọ daziri nụ Atęsi n'iwuhuru aị. ²Kam kpayaru, a ziyaru Timoti nnwọ nda aị nụ nye sno aị nọrnú ọrnú Chiokike naagbasa izi ọma Karaisi, ma ọ kwnagidne

* 4:4 kpa o jeejikwaru ẹhni a mọbu, kpa ya nụ nnwerne a joowu

anụ, mee masi ma ọkwnata ovu anụ si rikne. ³Anụ kwé nhne ọrnurna mee nye ọbula whoga n'ọnodi a. Anụ magwụ nhne ọrnurna jọdonu nye Karaisi ọbula. ⁴Nga aị nụ anụ zị, a kannu anụ nụ be jaakpakna aị ẹhni. Anụ whnurnu nụ ka mezuru. ⁵Kam kpayaru, kpa me nwée rikne gwuzoli nụ mkpọma m nụ nhne gbasiri anụ, m ziya Timoti ma m mahja m kpa anụ nụ n'ọkwnata ovu. Ovu laru m mini ma nye ọrnurna wam ọkwnamana anụ n'ọkwnata ovu, ma ọrnú aị nụ risi anụ bụru nhne etekne.

Izi nkasi ovu Timoti
gweyaru

⁶Nga Timoti hi hne anụ zị hiehna, gweyanu aị ọntutnu ọma gbasiri ọkwnata ovu nụ ọwhnun'anya anụ, ọ kannu aị nụ anụ neechenwanya nhne bụru ọma gbasiri aị ige ọbula, nụ ọ nọogwnu anụ ọ whnụ aị anya lele kpa ọ nọogwnu masi aị ọ whnụ anụ anya. ⁷Kam kpayaru, rụmu nda aị, a nwernu ọkasi ovu nụ rime awnụwhnu aị kwnornu ọkwnata ovu anụ. ⁸N'ezi ọka, a nwernu bụdnu ikne kwnornu nụ anụ gwuzo kwem nụ rime Nyenwe aị. ⁹A jęenwe rikne tųnu Chiokike mmamma kpa o kwesiri kwnornu nụ ovu ọso n'ọnu a nwernu nụ ruwhnu Chiokike nụ risi anụ. ¹⁰A zị neekpe okpukpe iwnehnie nụ abalí ma a nwe rikne whnụ anụ anya ma a nyee anụ nhne ke zị anụ mkpa n'ọkwnata ovu.

¹¹Kitna, a neekpe Chiokike Nda aị n'iwuhuru a nụ Nyenwe aị Jizọsi gbamanu aị apna ma a vakwnusi anụ. ¹²Nyenwe aị mee ma ọwhnun'anya anụ ba aba k'agida nụ risi nye ọbula, lele kpa ọwhnun'anya aị zị nụ risi anụ. ¹³Chiokike gba anụ inwe ma anụ ziri snam, ziri masi nsọ nụ ruwhnu Chiokike Nda aị nga Nyenwe aị Jizọsi nụ ele nsọ a jaava.

4

Budnu ke jọso Chiokike
ovu n'ọnu

¹Ke ipne-aznu, rụmu nda aị, a rjasno anụ wuru bụdnu ke jọso Chiokike ovu n'ọnu, lele kpa a noowu. Bikno, anụ neeme kpam neezne nụ ruwhnu kwnornu Nyenwe aị Jizọsi. ²Anụ magwụ nhne a znirni anụ bụ hite nụ rewhna Nyenwe aị Jizọsi.

³ Ka bụ nhne Nyenwe aị noopio ma ọ b́ta anụ nsọ, ma anụ whọga nụ nhne ọbula ke źla ŕchna lele ome ọyi, ⁴ ma nye ọbula mụhia kpa o jeejikwaru ẹhni a* nụ apna ke źi nsọ nụ igwugwu, ⁵ ọ b́uo ome nhne t́i iwhnerne ke nọogwuno be lele kpa ele ḿa Chiokike neeme. ⁶ Ọ źa nye mejọ nwene a nụ nhne nụ kpa mọbu ghọgbu a. Nyenwe aị jaata kpakara ele neeme nhne ojo ka aẃhnuwhnu lele kpa a kannụ anụ, dọ masị anụ aka nụ nsni. ⁷ Anụ magwụ nụ Chiokike śkwule aị ma a b́uru ele źla ŕchna, kọvu ma a wuru b́dnu źi nsọ. ⁸ Kam kpayarụ, nye ọbula ke juru ọdo aka nụ nsni ka j́la badnụ, kọvu Chiokike nye nyernu anụ Enine Nsọ a.

⁹ Nụ nhne gbasiri ọwhnun'anya ke ŕmu nda, ọ źla mkpa a gbanụ anụ ọkwukwo, kwnornu nụ anụ magwụ nụ Chiokike znirni anụ whnụ ibne anụ n'anya. ¹⁰ N'ezí, anụ whnurnu kpakara ŕmu nda ele źi nụ Masi-donia n'anya. A naarijasno anụ neemekọ kparam neezne nụ ruwhnu.

¹¹ Anụ gbalị noowu b́dnu źi wónhnerne, neeme nhne ke gbasiri anụ, anụ rnusi ernu rikne lele kpa a znirni anụ, ¹² ma ele b́uo ele ke Chiokike nọoso anụ anya, anụ gharụ ọ dnakwarụ n'ẹhni nye ọbula.

Nyenwe aị vawa

¹³ Ŕmu nda aị, ọ b́uo ọma anụ źiri nụ ọma ama nụ nhne gbasiri ele nwurnu ọnwu, ma ọ gharụ gbu anụ igbugbu lele ele nwée olile anya. ¹⁴ A kweru nụ Jizosi nwurnu ẹnwu, hi masi n'ẹnwu lizọ, kparam masi, a kweru nụ Chiokike jeeme ele nwurnu ọnwu nụ rime Jizosi joosno a va. ¹⁵ Lele kpa ikwu-ọnu Nyenwe aị kwuru, nụ aị ele źi b́dnu, tem d́ ige Nyenwe aị jaava, j́enwe rikne beru ele nwurnu ọnwu ọsno. ¹⁶ Kwnornu nụ Nyenwe aị n'iwhuru a jeegweru okne nkọli hi n'oligwe hiedna, nụ nkọli nye risi enine izi, nụ ọdidna ọkwodu Chiokike. Ele nwurnu nụ rime Karaisi jeebe ọso lizọ. ¹⁷ Omekwo, be jeegwelizọ aị ele źi b́dnu neese a nụ be nụ rime erumeru znekwnusi Nyenwe aị n'olu. Aị nụ Nyenwe aị jaazị kparam ọkwukokwunu. ¹⁸ Kam kpayarụ, anụ gweru ikwu-ọnu ka naakasitaru ibne anụ mkpoma.

5

*Jiknenu kwnornu ọbochi
Nyenwe aị*

¹ Ḱtina, ŕmu nda aị, ọ źla mkpa ọ gbanụ anụ ọkwukwo gbasiri ige nụ ọbochi nga nhne ele ka jeeme, ² kwnornu nụ anụ magwụ nkarị nkarị nụ ọbochi Nyenwe aị jaava lele nye buznu n'abalị. ³ Nga ele badnụ neeche “Udno nụ ẹli-ọji-iyi,” aghom jaavakwnusi be n'ibiri, lele kpa rime neeme nnwerne źi rime, be j́enwe rikne gbanahoru a.

⁴ Kọvu anụ źla nụ rime ọchichiri ŕmu nda aị, ke jeeme ọbochi wam vakwnusi anụ n'ibiri lele nye buznu. ⁵ Hne anụ b́ ŕmu ke iwhne nụ rmu ke ọbochi, a wú b́dnu ke abalị mọbu ke ọchichiri. ⁶ Kam kpayarụ, a ń lele ele berere, ele neezni anyarna, kọvu a b́ ele tnegwú etne nụ ele anya d́uru ẹli. ⁷ Kwnornu nụ ele anyarna neezni anyarna n'abalị, ele manya, manya noogbu be n'abalị. ⁸ Kpa a b́ ŕmu ke iwhne, a b́uru ele anya d́uru ẹli, ele wogwu ọkwonata ovu nụ ọwhnun'anya lele mbno mkpoma, a gweru olile anya ọznohia kpuru nụ risi lele okpu-ogwuno. ⁹ Kwnornu Chiokike śkwule aị ma a ta aẃhnuwhnu ke ovu owe ẹhni a, kọvu ma a nwehia ọznohia hite Nyenwe aị Jizosi Karaisi. ¹⁰ Jizosi Karaisi nwurnu ẹnwu nụ risi aị, ma a snornu a źiri b́dnu, a tne etne mọbu a źi n'anyarna. ¹¹ Kam kpayarụ, anụ naakasi ibne anụ ovu, noowu ibne anụ lele ọro lele kpa anụ neeme n'ezí.

Ezni ipne-aznụ ke Pọlu

¹² Ḱtina ŕmu nda aị, a naarijasno anụ, anụ sobisinu kpakara ele nọrnu ernu n'esilawuru anụ, b́ ele nọoznu anụ nụ rime Nyenwe aị. ¹³ Anụ nyee be igwugwu ke agida, anụ whnụ be n'anya kwnornu ernu be. Anụ wuru n'udno n'esilawuru ẹhni anụ. ¹⁴ Ŕmu nda aị, anụ gbalị dọ ele ime mgwú aka nụ nsni, anụ kwnagidne ele nọtu iwhnerne, anụ yinu ele nwée rikne aka, anụ gweru enwerne ovu mesno kpakara badnụ nhne. ¹⁵ Ọ źa nye ji nhne ojo kwónhata nhne ojo. Kọvu anụ gbalị ma anụ nwe mkpoma ọma n'ẹhni ibne anụ ma kpakara ele badnụ ige ọbula.

¹⁶ Anụ nwudna ige ọbula. ¹⁷ Anụ kpe okpukpe ige ọbula. ¹⁸ Anụ nọtutu mmamma n'onodi ọbula, kwnornu nụ ka b́ nhne Chiokike noopio n'aka anụ nụ rime Karaisi Jizosi.

¹⁹ Anụ mėsni bekwno ke Enine Nsọ. ²⁰ Anụ lédna izi ọwhnurninya anya. ²¹ Anụ tule kpakara nhne, anụ nwúkwaru nhne ke b́uru

oma aka rikne, ²²kọvu zero kpakara nhne ke b́yo oma.

²³ Chiokike ke udno n'iwhuru a jaab́ita anụ nsọ n'apna ke zuru ozu. Chiokike b́ita enine anụ, nụ mkpuru ovu nụ anọ-ehni anụ n'apna nwée ọru tem dụ ige Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi jaava. ²⁴ Nye wam sukwuru anụ b́y nye kwesiri ọkwnata ovu, o jeeme nhne ka.

²⁵ Rumu nda aị, anụ bikno, kpenu aị okpukpe. ²⁶ Anụ bekwutaru ehni anụ lele ele sno Karaịsi. ²⁷ M ji m rẹwhna Nyenwe aị naakaa anụ gwnụ ọkwukwo izi ka nụ nsị kpakara rumu nda.

²⁸ Oru ke Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi dazigidnenu anụ.

Ɔkwukwo izi
ke Ɛbo
Poɓu gbaznenu
Ele Tɛsalonika

Nhne gbasiri Ɔkwukwo izi ka

Poɓu panizoru noɓotunu Chiokike mmamma kwnornu Ɔkwnata mkpoma nu Ɔwhnun'anya ele Tɛsalonika ke nooso oso ige Ɔbula (1:3). Ɔ bu n'ezi nu be naagawhe agida mmekpɛhni, Poɓu naakanu be nu Chiokike noɓotule Ɔkwnata mkpoma be nwernu nu hne Ɔ zi, Ɔ za naata be awhnuwhnu (1:4,5).

Be whnurnu Ɔkwukwo izi ke otu badnu karu nu Poɓu gbaru, ke nookwu nu Nyenwe ai valɛm (2:2). Kovu Poɓu noɓodo be aka nu nsnj be kwɛko nye Ɔbula duwhu be, kwnornu nu Nyenwe ai jaava tem “nye ojo wam” whuya iwhe (2:3).

Poɓu jiri okpukpe mesni Ɔkwukwo izi ka (3:16).

Nhne zi n'Ɔkwukwo izi ka

Obekwu ikwu (1:1,2)

Ɔtu mmamma nu okpukpe (1:3-12)

Nyenwe ai yaavage (2:1-12)

Buru nye be kwesiri Ɔkwnata mkpoma (2:13-17)

Kpe okpukpe, rnɔ masi ɛrnu (3:1-15)

Okpukpe ipne-aznu (3:16-18)

¹Mawa, Poɓu, nu Saɓlasi nu Timoti naagba Ɔkwukwo gbaznenu ogbako Chiokike ke zi nu Tɛsalonika, anu ele Chiokike Nda ai nu Nyenwe ai Jizosi Karaɓi. ²Oru nu udno ke hi n'aka Chiokike Nda ai nu Nyenwe ai Jizosi Karaɓi dazigidnenu anu.

Otu mmamma nu okpukpe

³A kwesiri noɓotunu Chiokike mmamma nu risi anu ige Ɔbula, ke kakwo kwnornu nu Ɔkwnata ovu anu nooso oso kpakara Ɔbochi lele kpa Ɔwhnun'anya anu nooso masi oso n'ɛhni ibne anu. ⁴A ji anu noolu Ɔnu n'ɛsilawuru ogbako Chiokike kwnornu nu Ɔkwnata ovu anu gwuzo kwem nu ruwhnu Ɔkpakna ɛhni nu nhne Ɔrnurna anu naagawhe.

⁵Ka neegesi nu ikpe Chiokike zi snam, ke kpararu, be joɓgnwusi anu nu ele kwesiri Ɔ bna ɛli-eze Chiokike ke anu kwno naata awhnuwhnu. ⁶Chiokike bu nye zi snam. Ɔ jaakpakna ele naakpakna anu

ɛhni. ⁷O jeeme anu ele be naakpakna ɛhni zukwaru inwe, ma aila masi. Ka joɓu nga Nyenwe ai Jizosi jaava hite n'oligwe, ya nu ele enine izi a zi rikne nu lele bekwnu noowu va-a-a. ⁸Ɔ jaata kpakara ele ma Chiokike awhnuwhnu nu ele za noobno nsnj izi oma gbasiri Nyenwe ai Jizosi. ⁹Ɔ jaata be awhnuwhnu Ɔkwnukokwnu, chimba be nu ruwhnu Nyenwe ai nu igwugwu ke iknema a. ¹⁰N'Ɔbochi Ɔ jaava, ele ke a zi nsɔ nu kpakara ele kweru nu ya jeenye a igwugwu, jaa a mma. Anu joosno ele kweru ekwe kwnornu nu anu kweru izi oma a znirni anu.

¹¹Ka bu nhne a vu n'ovu neekpenu anu okpukpe ige Ɔbula, ma Chiokike ai gwnusi anu ele kwesiri osukwu ikwu a, hite n'iknema a mee kpakara nhne oma anu vu n'ɛchiche mezu nu kpakara nhne anu neeme buru nhne hi n'Ɔkwnata ovu. ¹²Ka bu ma be znarnj rewhna Nyenwe ai Jizosi kwnornu nu anu, ma anu kwnornu ya, hite n'oru Chiokike ai nu Nyenwe ai Jizosi Karaɓi.

2

Badnu wam
ke noolulu Iwu

¹Nhne gbasiri Ɔvuva ke Nyenwe ai Jizosi Karaɓi nu kpa a jeeznkwusi a, a naariasno anu ruɓu nda ai, ²mkpoma lakɔ anu mini, ogwnu tuiko anu kwnornu agwna izi Ɔwhnurninya, moɓu izi berere, moɓu Ɔkwukwo izi be naakaa nu a gbaru, ke naakaa n'Ɔbochi Nyenwe ai jeehiehna whelem. ³Anu kwɛ nye Ɔbula duwhu anu n'apna Ɔbula, kwnornu nu Ɔbochi Nyenwe ai jeehiehna jaava tem okne olulu wam nu nye wam noolulu iwu va. Nye wam bu nye Chiokike jaata awhnuwhnu Ɔkwnukokwnu, ⁴O joovulizo ɛhni a olu megidne kpakara chi ele badnu neekpenu. O joogwuzote ɛhni a n'Ɔro Nso Chiokike kaa nu Ɔ bu Chiokike.

⁵Anu chenwanya nu m kannu m anu nhne ka nga me nu anu zi. ⁶Anu magwu nhne noobnosni a ma Ɔ gharu Ɔ whuya iwhe kitna, kovu be jeegesi nye ojo wam n'ige kwesiri. ⁷Kwnornu nu rikne nye wam noolulu iwu noornu ɛrnu nu mgwugwa kitna, kovu nye wam ke noobnosni a jaazi koriri noobnosni a tem be gweme a n'apna. ⁸Ige wam be jookpume nye wam noolulu iwu, nye Nyenwe ai Jizosi jeeji inwe ke Ɔnu

a gbu nù hite n'onwu va-a-a ke ọvuvu a.
⁹ Nga nye wam noolulu iwu jaava, Ekwenwu jeegesi ẹrnu ndu-ẹhni ọ kpahie anya zị ọdo n'ọdo nù nhne elekema nù ẹrnu tị n'anya,
¹⁰ nù kpakara ẹrnu ojo o jeeji nooduwu ele nnonwu ọnwu. Be whu etekne kwnornu nù be kwéle o kweru ezi ọka ma Chiokike znọhia be. ¹¹ Kam kpayarụ, Chiokike ziz-nenu be rikne o mee nhne búo ọma ma be kweru aghalaghala, ¹² ka bụ ma kpakara ele kwéle o kweru ezi ọka, ele whnurnu aruru-ẹli n'anya bụru ele ikpe Chiokike marnụ.

Gwuzosi rikne

¹³ Kọvu a nọtunu Chiokike mmamma ige ọbula kwnornu anụ rụmu nda aị, ele Nyenwe aị whnurnu n'anya. Hite n'ọpanizo, Chiokike hohiaru anụ ma ọ znọhia anụ hite n'ẹrnu Enine Nso ke neeme anụ ziri nso, kwnornu nù anụ kweruru ezi ọka. ¹⁴ Kam kpayarụ, o sukwurụ anụ hite n'izi ọma aị, ma anụ kehia igwe n'igwugwu Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi. ¹⁵ Rụmu nda aị, anụ gwuzoru kwem, anụ jikwasị nhne a znirni anụ rikne, hite n'ikwu-ọnu mọbu ọkwukwo izi a gbarụ.

¹⁶ Kịtna, Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi n'iwuhuru a nù Chiokike Nda aị, nye whnurnu aị n'anya, hite n'oru o nyernu aị nù olile anya bụru ọma, mee a gwuzosi rikne, ¹⁷ gba anụ inwe, mee anụ gbasị rikne nù kpakara ẹrnu ọma nù ikwu-ọnu.

3

Anụ kpenu aị okpukpe

¹ Ke ipne-aznụ, rụmu nda aị, anụ kpenu aị okpukpe ma izi Nyenwe aị gbasị k'agida, nwernu masị igwugwu a lele kpa ọ zị n'esilawuru anụ. ² Kpe masị ma Chiokike dọhia aị n'aka ele ojo nù ele aruru-ẹli, kwnornu nù ọ búo kpakara badnụ nwernu ọkwnata ovu. ³ Kọvu Chiokike bụ nye kwesiri ọkwnata ovu, o jeenye anụ rikne, kpusni anụ hite n'aka nye ojo wam. ⁴ A tükwasiri Nyenwe aị mkpoma nù anụ zị koriri neeme neezne nù ruwhnu kpakara nhne a nyernu anụ n'iwu. ⁵ Nyenwe aị duru mkpoma anụ dụ n'ọwhnun'anya Chiokike nù ọsnuta mkpoma ke zị nù rime Karaịsi.

Ọ dọ aka nù nsnị gbasiri ime mgwụ

⁶ Rụmu nda aị, a jị rewhna Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi neenye anụ iwu, anụ zeru mwo nda ọbula ke bụ nye ime-mgwụ, nye

zá noowu búdnú lele kpa nhne a znirni anụ. ⁷ Kwnornu nù anụ magwụ kpa anụ kwesiri o snornu nhne atụ aị. A búo ele ime-mgwụ nga aị nù anụ zị. ⁸ A ríge wiri nye ọbula ke a kwúla ọgwo. Tnụnuma, a dọgburu ẹhni aị n'ẹrnu iwhnehnie nù abalị, nọornu ẹrnu ma a gharụ ọ bụru ivu rịnya nyee anụ. ⁹ Ka búo nù a nwé rikne nahọru anụ nhne, kọvu ma a bụru ele anụ joomuhia nhne n'aka be. ¹⁰ Nga aị nù anụ zị, a znirni anụ nhne ka, "Ọ bụru nù nye ọbula jọornu ẹrnu, o rí wiri."

¹¹ A nọonu nù agwna ele badnụ dazị etekne, be mee nhne ọbula, ele nookwu ọka gbásila be. ¹² A jị rewhna Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi neenye be iwu, be gbasị rikne, rnhia nhne be jeeri. ¹³ Rikne gwí anụ rụmu nda aị n'ome nhne bụru ọma.

¹⁴ Nye ọbula ke zá naabita nhne a gbarụ n'ọkwukwo izi ka, anụ hnata nye wam ama. Anụ nù nye wam mékọ nhne ọbula, ma iwhnerne tị a. ¹⁵ Kọvu anụ mee be ele irno anụ, anụ zni be ezni lele rụmu nda.

Obekwu ikwu ipne-aznụ

¹⁶ Kịtna, Nyenwe aị ke udno n'iwuhuru a nyee anụ udno ige ọbula n'apna ọbula. Nyenwe aị dazigidnenu kpakara anụ.

¹⁷ Mawa, Pọlu, jị aka m gba obekwu ikwu ipne-aznụ ka. Ka bụ nhne neegesi nù mawa gbarụ obekwu ikwu ipne-aznụ ke me gbarụ.

¹⁸ Oru Nyenwe aị Jizọsi Karaịsi dazigidnenu kpakara anụ.

Okwukwo izi
ke Mbom
Polu gbaznenu
Timoti

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Timoti snornu Polu zne izne, nru masi ernu izi oma Karaɔsi. Timoti nu Polu nwernu otu okwnata mkpoma, kam kpararu, Timoti nu lele nnwo ke Polu muru (1:2). Timoti bu nye ernu ke Polu kwnataru mkpoma k'agida.

O bu n'ezi nu Polu gbaznenu Timoti okwukwo izi ka, kovu o kwuru agida nhne ke gbasiri kpakara ogbako Chiokike. Polu kahiaru kpa be jeeji nohoru ele risi ogbako Chiokike. O kaa nu ele Karaɔsi kwesiri neekpenu ibne be okpukpe. A nwernu otu Chiokike nu Karaɔsi Jizosi, nye nwernu rikne o kwuru a zneknusi Chiokike.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu (1:1,2)

Budnu ogbako Chiokike (1:3---3:13)

Nhne tugwaru otugwa ke okpukpe aɔ
(3:14-16)

Polu znirmi Timoti ezni (4:1---6:21)

¹Mawa, Polu, nye izi Karaɔsi Jizosi lele kpa Chiokike Nye Oznohia aɔ nyernu n'iwu nu ke Jizosi Karaɔsi nye bu olile anya aɔ.

²M naagbaznenu Timoti nnwo m n'ezi n'okwnata ovu okwukwo.

Chiokike Nda aɔ, nu Nyenwe aɔ Jizosi Karaɔsi nyee i oru, obirizi nu udno.

Anu zeru iznizni
aghalaghala

³Lele kpa me kannu i nga me neezne Masidonia, daziri n'Efesosi ma i bnosni ele zni iwu aghalaghala ma be kwasi o zni nhne nu kpam. ⁴Be tuwhuma ige o zni otnutnu ruwhere nu osnusno omumu kwokwo. Kpakara nhne ka, tnunuma be jeeme ernu Chiokike ke hi n'okwnata ovu neezne nu ruwhnu, be noovuya okewa. ⁵Ka bu ma i zni ele badnu be whnrita n'anya hite nu mkpoma zi snam nu ovu buru oma nu ezi okwnata ovu. ⁶Agwna ele badnu kpawhulem, snornu ikwu-onu etekne. ⁷Be noopio o buru ele zni iwu, kovu be ma nhne be nookwu, o bu n'ezi be nookwusi a rikne.

⁸A magwu nu iwu buru oma, o buru badnu mekwa a nkari. ⁹A magwu nu be kwnoge ele mee mma bita iwu, kovu ele noolulu iwu nu ele risi rikne, ma ele ma Chiokike, nu ele mmehie, ele zila richna, ele tu ogwnu Chiokike, ma ele noogbu badnu, ele noogbu nne nu nda be, ¹⁰ele neeme oyi, nu omekorita nyerukna nu ibne a, nu omekorita nyerinya nu ibne a, ele neerne ohi, ele aghalaghala, ele kwu ezi oka n'ikpe, nu kpakara nhne obula ke neemegidne iznizni ka zi snam. ¹¹Iznizni ka bu izi oma wam ke zi igwugwu ke hi n'aka Chiokike nye nwe ngozi. Chiokike nyernu m izi oma ka n'aka me bita.

Oru Nyenwe aɔ
nyernu Polu

¹²M notunu Karaɔsi Jizosi Nyenwe aɔ mmamma nye nyernu m rikne, nye gwnsiri m nye kwesiri okwnata ovu, mee m buru nye noornu a ernu. ¹³O bu n'ezi nu m bu m nye nookwulu a nu mbom nu nye kpakarnu ele ke a ehni, nu nye mee nhne rikne, kovu o donu m obirizi kwnornu nu m mernu m kpakara nhne ka nu oma ama nu okwe ekwe. ¹⁴Nyenwe aɔ wukwasiri m oru a zi agida nu okwnata ovu nu owhnun'anya a ke zi nu rime Karaɔsi Jizosi.

¹⁵Ka bu ikwu-onu ke kwesiri okwnata ovu, ke nye obula kwesiri o kweru, Karaɔsi Jizosi varu n'owa o znohia ele mmehie, me bu nye risi ele mmehie. ¹⁶Ka bu nhne kpahiaru Chiokike jiri donu m obirizi, me nye risi ele mmehie ma Karaɔsi Jizosi gesi osnuta ovu a zi ogologo ma m buru m nhne atu nyee ele jeekweru nu ya ma be nwehja budnu kwokwo. ¹⁷Kitna, eze ke zi okwnukokwunu, nye nwu onwu, nye be whnu anya, nye ya nu nsunu a bu Chiokike, ya nu nsunu a nwe igwugwu nu oson'anya tim tom. Amim.

¹⁸Timoti nnwo m, m neenye i iwu ka lele kpa owhnurninya be whnurnu gbasiri i n'ige wheru ewhe, snornu nhne be kwuru gbasiri i, ma i nwernu rikne lu ogwnu oma lele nye Karaɔsi. ¹⁹Jikwasi okwnata ovu i rikne nu ovu zi snam. Agwna ele badnu ghasaru be, ke kpahiaru ogbo okwnata ovu be kpuru. ²⁰N'esilawuru be bu Hajmenousi nu Alekizanda ele me sigbasiri n'aka Setani ma be mhia gharu o kwulu Chiokike.

2

Kpa be kpe okpukpe

¹Ke m̀b̀om, m naakaa, aǹu kpe okpukpe ǹu risi kpakara ele badǹu, ǹoorio aririo, ǹootunu Chiokike mmamma. ²Aǹu kpenu ele eze ǹu kpakara ele z̀i n'ochichi okpukpe, ma a wuru b̀udnu udno ǹu b̀udnu buru ̀oma, ǹootu ogwnu Chiokike. ³Ka b̀u nhne buru ̀oma, ke ǹooso Chiokike Nye Oznohia ài m̀kp̀oma n'onu, ⁴kwnornu ǹu Chiokike noopio ma ̀o z̀nohia kpakara ele badǹu, ma be mahija ezi ̀oka.

⁵Otu Chiokike z̀i, otu nye ibno z̀i n'esilawuru Chiokike ǹu badǹu. Nye ibno wam b̀u Karaisi Jizosi, ⁶nye gweru ̀ehni a nyega ma ̀o buru nhne ̀ogbahia ke kpakara badǹu. Chiokike asiri ài ka n'ige kwesiri. ⁷Ka b̀u nhne mernu Chiokike hohiaru m ma m buru nye ǹookpo okwo ǹu nye izi. Ka b̀u ezi ̀oka, ̀o b̀uo aghalaghal, Chiokike hohiaru m ma m buru m nye zni nhne ke ezi ̀oka ̀okwnata ovu ke ele b̀uo ele Ju.

⁸M noopio ǹu rime ̀ogbako ̀obula ele rukna chilizo aka lawuru z̀i ns̀o n'okpukpe ̀enwe ovu owe ̀ehni ǹu agigo.

⁹M noopio ele rinya masi yiri ̀eyi lele kpa o kwesiri, ke buru ̀oma n'anya. Ele rinya kpá risi gburu okne onu, m̀obu turu golu m̀obu palí, m̀obu woru iwo gburu okne onu, ¹⁰kovu rǹu ̀ernu ̀oma, b̀u ke kwesiri ele rinya ele ka ǹu be neekpenu Chiokike.

¹¹Ele rinya kwesiri ̀o daziri bii, m̀uhia nhne hite n'orube risi. ¹²M kwéle m nyerinya zni nhne m̀obu ziri ǹu risi nyerukna, o kwesiri ̀o daziri bii. ¹³Kwnornu ǹu Chiokike beru ̀osno kp̀u Adam, omekwo, ̀o kp̀u Ivu. ¹⁴Setani dúhiele Adam, kovu o duhieru nyerinya wam, ̀o ghò nye mmehie. ¹⁵Kovu Chiokike jooznohia ele rinya hite n'omumu nnwò * ̀o buru ǹu be jeenwe ̀okwnata ovu, ǹu ̀owhnnun'anya, ǹu ̀ozi ns̀o ǹu anya udno.

3

Ele risi ̀ogbako Chiokike

¹Ka b̀u ikwu-onu ke kwesiri be kwnata ovu. ̀O buru ǹu nye ̀obula ke pioru ̀o buru nye risi ̀ogbako Chiokike, o noopio nhne buru ̀oma. ²Kitna, nye risi ̀ogbako Chiokike jòoburu nye nwéé ̀otna, nye nwernu otu nnwerne, nye anya udno, nye m̀kp̀oma

duru ̀eli, nye be ǹoosonu anya, nye nookwubna ele izne, nye nwernu rikne o zni nhne, ³nye nwò okne manya, nye méé nhne rikne, enwerne badǹu, nye zá nookno ̀oka, nye whnúge iwai n'anya.

⁴Nye risi ̀ogbako Chiokike jòoburiri nye nwernu rikne chikwa ezi-nu-oro a nkari, r̀umu a jòoburu ele noobnonu a nsni, ǹooso a anya. ⁵(̀O buru ǹu nye ̀obula nwéé rikne chikwa ̀oro a nkari, ndaa kpa o jeenwe rikne legidne ̀ogbako Chiokike anya?) ⁶̀O jòoburu nye varu ikne n'ogbako Chiokike, ̀o z̀i o mee oknomokno, dnabna n'otu ikpe ̀omuma wam lele Ekwensu. ⁷̀O jòoburu nye nwernu r̀ewhna ̀oma n'ederezi, ̀o z̀i ̀o dnabna ǹu nhne iwhnerne ǹu mbita Ekwensu.

⁸Ele dikneni masi jòoburu ele be ǹoosonu anya, ele ezi ̀oka, ele nwò okne manya, ele zá noopio iru zile ezi. ⁹Be jeeji m̀kp̀oma buru ̀oma jidnesi ezi ̀oka ke Chiokike nyernu ài rikne gbasiri ̀okwnata ovu. ¹⁰Be jeebe ̀osno kpa be iru, ̀o buru ǹu ̀o zá nhne ke megidnerneru be, be buru dikneni ̀ogbako Chiokike.

¹¹Ele nnwerne be masi jòoburu ele nwernu ̀oson'anya, ele zá nookwu ̀oka etekne, kovu ele ovu ̀oma, ele be kwesiri ̀o t̀ukwasi ovu ǹu kpakara nhne.

¹²Nye dikneni jòoburiri nye nwernu otu nnwerne, nye ǹecheikwa r̀umu a ǹu ezi-nu-oro a nkari. ¹³Ele ǹoornu ̀ernu be nkari jeenwehia ovulizo n'olu buru ̀oma, be joogwuzosi rikne n'okwnata ovu ke z̀i ǹu rime Karaisi Jizosi.

Nhne tugwaru otugwa ke okpukpe ài

¹⁴M naagbanu i ̀okwukwo ka, ̀o b̀u n'ezi ǹu m neele anya ǹu m jaava wara wara. ¹⁵Kovu ̀o buru me gbu ̀okwnu, m naagba ma i mahija kpa ele badǹu jaabita ̀ehni be ǹu ezi-nu-oro Chiokike ke b̀u ̀ogbako Chiokike ke z̀i b̀udnu, ke b̀u nsnusnu ̀oro ǹu nt̀u-eli ezi ̀oka. ¹⁶A zá neesigha ̀oka, nhne tugwaru otugwa ke okpenu Chiokike z̀i agida, Jizosi whuyaru iwhne n'anò-ehni,

Enine Nsò gbaru akebe a, ele enine izi whnurnu a, be kpòru okwo a n'esilawuru kpakara mba, ele badǹu kweru a n'owa, Chiokike kwuru a la n'oligwe n'igwugwu.

* 2:15 hite n'omumu nnwò m̀obu ǹu ̀omumu nnwò

4

Pọlu znirni Timoti ezni

¹ Enine Nsọ kwuru kpa o dnornu anya nū ige ipne-aznū nū ele badnū j̄owhoga n'okwnata ovu snornu enine ke nooduwhu nū nhne ele renwu ōjo neezni. ² Ka b̄u iznizni ke ele ruwhnu lawuru neezni n'aghalaghala, ele jiri rugwe b̄ekwnu da ak̄oniche be. ³ Be kw̄ele ele badnū lū nnwerne m̄obu gb̄o nzi, be kanū ele badnū be rí agwna wiri, ke Chiokike keru ma ele kweru ekwe gweru ōtu mmamma ri, b̄u ele mah̄jaru ezi ōka. ⁴ Kwnornu nū kpakara nhne Chiokike keru b̄uru oma, ō zá ke badnū j̄eeri, ō b̄uru nū o gweru a, t̄u mmamma. ⁵ Be ji ikwu-ōnu nū okpukpe Chiokike b̄ita wiri ns̄o.

⁶ Ō b̄uru nū i kanū r̄umu nda kpakara nhne ka, i j̄ooburu nye izi Karāisi Jiz̄osi oma, nye be jiri ezi ōka ke okwnata ovu nū iznizni oma ke i snornu znū. ⁷ Ō zá nhne i ji ōtnutnu ruwhere etekne nū ōka ele nnwerne okno badnū mee, znūhia ̄hni i ma i b̄uru nye n̄ot̄u ogwnu Chiokike. ⁸ Kwnornu nū ōznuznu ke an̄o-̄hni nwernu iru mati, k̄ovu omahia Chiokike bnarnū iru nū kpakara nhne, o vugwu mkwna ke b̄udnu ka nū b̄udnu ke jaava.

⁹ Ka b̄u ikwu-ōnu ke be kwesiri ō t̄ukwasi ovu, ke badnū kwesiri o kweru. ¹⁰ Ka b̄u risi nhne a kwno n̄odoli n'ernu, naagba ōtna, nū olile anya āj z̄i nū Chiokike ke z̄i b̄udnu, Nye Ōznohia ke kpakara badnū, ke kakwo ke ele kweru ekwe.

¹¹ Zni kpakara nhne ka, nyee iwu ma ele badnū mee nhne i neezni. ¹² I kw̄e nye obula ledna i anya kwnornu nū i b̄u nnw̄o ikoro. K̄ovu b̄uru nhne at̄u ke ele kweru ekwe, ma n'ikwu-ōnu, nū b̄udnu, nū ōwhnun'anya, nū okwnata ovu, nū ōzi snam. ¹³ Tem m va, gweru ̄hni i yisi nū ogwnu nhne be gbarū n'okwukwo ns̄o nū rime ogbako Chiokike, n̄okpo okwo, neezni nhne. ¹⁴ I léwhu nkesi i anya, ke be nyernu hite n'izi ōwhnurninina wam nga ele okno badnū t̄ukwasiri i aka nū risi.

¹⁵ Anya d̄u i ̄eli gbas̄iri kpakara nhne ka, gweru ̄hni i yisi neeme be ma kpakara ele badnū whnū nū i nooso oso. ¹⁶ Ledu anya nū b̄udnu i nū kpakara nhne i neezni. Gbal̄i neeme kpakara nhne ka, kwnornu nū i mee kpam, i j̄ooznohia ̄hni i ma ele n̄onnu nhne i neezni.

* 5:9 m̄obu nye nwernu otu nzi

5

Kpa a jeemesno ele badnū

¹ I b̄igb̄o nye okno badnū rikne rikne, k̄ovu kwunu a ōka lele nū ō b̄u nda i. Mesno r̄umu ikoro lele r̄umu nwene. ² Mesno ele rinya okno badnū lele nū be b̄u nne i, gweru ōzi r̄ichna s̄o r̄umu oknornokno anya lele r̄umu nwene i rinya.

³ Lek̄ota ele rinya nzi be nw̄urnu ele z̄i nū mkpa anya nkari. ⁴ K̄ovu ō b̄uru nū nyerinina nzi a nw̄urnu nwernu r̄umu m̄obu r̄umu r̄umu a, r̄umu be beru ōsno m̄uhia kpa be kpenu Chiokike, hite n'olekasi ele m̄urnu be anya, lele kpa ele m̄urnu be jiri lekasi be. Ka b̄u nhne n̄os̄o Chiokike ovu n'ōnu. ⁵ Nyerinina nzi a nw̄urnu ke nw̄ee badnū ōbula neelekwasi Chiokike anya, neekpe okpukpe iwhnehni nū abal̄i ma Chiokike yisinu a aka. ⁶ K̄ovu nyerinina nzi a nw̄urnu ke noowu b̄udnu ke n̄os̄o a n'ōnu nw̄urnu ōnuw kpa ō z̄i b̄udnu. ⁷ Kanū be mee kpakara nhne ka, ma be mee nhne b̄uru oma. ⁸ Ō b̄uru nū nye ōbula nw̄ee rikne legidne ele ōro a, ke kakwo ele ezi-nū-ōro a, nye wam gonahorulam okwnata ovu, nye máa Chiokike ka nye wam mma.

⁹ Nyerinina ke nzi a nw̄urnu ke gbarū nri awha isunu, be gwn̄usi a n'esilawuru ele nzi be nw̄urnu, nye kwesiri nzi a kwnata a ovu,* ¹⁰ nye be jiri ̄ernu oma a mah̄ja, nye n̄oznu r̄umu a nkari, neelek̄ota ele izne nkari, snornu ele ns̄o sn̄u ōchi be, nye neeyinu ele z̄i nū mkpa aka, n̄oornu aḡida ̄ernu oma.

¹¹ K̄ovu i gb̄as̄i r̄ewhna oknornokno nye nzi a nw̄urnu n'okwukwo. Kwnornu nū nga an̄o-̄hni kpaliz̄oru be, be j̄eenwe rikne gwuzonu Karāisi, be pio ō gb̄oru nzi berere. ¹² Be b̄uru ele ikpe marnū, kwnornu nū be luluru mkwna be kweru nū m̄b̄om. ¹³ T̄ukwasi n'olu ka, be b̄uru ele nw̄ee nhne be mee, be neezne n'oro n'oro noozno izno, nookwu nhne gb̄as̄ila be, nookwu nhne be kw̄ésile o kwu. ¹⁴ Kam kp̄ayarū, m neeznikwa ele oknornokno ele nzi be nw̄urnu, be gb̄oru nzi berere, m̄uhia r̄umu, legidne ōro be anya ō z̄i be nyee nye irno wam oghere ō kaja be nū ogbako Chiokike. ¹⁵ Agwna ele rinya wam snornulem Setani.

¹⁶ Ō b̄uru nū nyerinina ōbula nwernu nnwerne nzi a nw̄urnu n'oro a, o yinu be aka, o kw̄e ogbako Chiokike vuru ivu nye

wam, kovu ma ogbako Chiokike lebna anya n'oyinu ele rinya nzi be nwurmu ele zi nu mkpa aka.

¹⁷ Ele okno badnu, ele neelegidne ogbako Chiokike anya kwesiri be sonu be anya okpukpu lawuru, ke kakwo ele noko okwo izi oma, neezni nhne. ¹⁸ Kwnornu nu okwukwo nso kwuru kpa, "I knesni onu ehni ke nozosna ikpa," nu "Nye ernu kwesiri ogwo ernu a." ¹⁹ I kweko nhne obula be bnornu nye okno badnu, okwolem ma be nwernu ele akebe lawuru mobu eto. ²⁰ Bigbo nye okno badnu obula mernu mmehie nu ruwhnu ohna, ma ele berere mphia nhne.

²¹ M noogwuzo nu ruwhnu Chiokike nu Karaisi Jizosi nu ele enine izi Chiokike hohiaru neenye i iwu ka, bita kpakara nhne ka me nyernu i, i le badnu anya nu ruwhnu kpa i neeme be.

²² I mee wara wara notukwasi ele badnu aka, i sno ele berere nu mmehie be. Kovu bita ehni i nso.

²³ I nwoma mini kpoi, kovu nwoma manya mati kwnornu nu ruwho i nu ehni igbugbu i naarja ige obula.

²⁴ Mmehie agwna ele badnu kpumernu, beru be osno neezne n'ikpe, kovu mmehie agwna ele berere sno be n'aznu. ²⁵ Kpam masi, ernu oma whyaruru iwhne, o buru nu be whoge iwhne, be nwee rikne kpusni be.

6

¹ Nye obula ke bu ohi whnu nu o noso nye nwe a anya lele kpa o kwesiri, ma be gharu o kaja rehwna Chiokike nu iznizni a. ² Ele ohi ke ele nwe be kweru nu Chiokike ledna be anya, kwnornu nu be bu rumu nda. Tnunuma, be rnu nu be ernu ka mma kwnornu nu ele neerihia mbnarna n'ernu be bu ele kweru ekwe, ele be whurru n'anya. Ka bu nhne i kwesiri neezni, ma be neeme masi be.

Owhnu iwai n'anya

³ O buru nu nye obula neezni iznizni aghalaghala, ke kwela nu n'iznizni ke notu ogwnu Chiokike nu iznizni ke zi snam ke Nyenwe a Jizosi Karaisi, ⁴ nye wam bu nye oknomokno. Kovu o ma nhne obula. Echie a buo oma, ka noodubna nu okno oka, nu owho-anya, olu ogwnu, oka ojo, anya ojo, ⁵ odogbuta zi n'esilawuru ele ovu ojo, ele tuwhuru ezi oka. Be neeche nu

okpenu Chiokike bu apna be jeeji neenwehia iru ke be.

⁶ Kovu okpenu Chiokike nu ruwho ojiji bnarnu mbnarna k'agida. ⁷ Kwnornu nu o za nhne a vuru va n'owa, a nwee masi rikne vuru nhne obula whoga nu rime a. ⁸ Kovu o buru nu a nwernu wiri oriri nu iwo o kpusni eto ai, ka kwesiri o ji ai ruwho. ⁹ Ele noopio o buru ele eze naadnabna nu rime ornurna nu mbita, nu agida nhne iwhnirniwhno ke naakpakna be ehni, ke noodubna ele badnu nu mwhu. ¹⁰ Kwnornu nu owhnun'anya iwai bu mgbaregwugwnu kpakara nhne ojo zi odo nu odo. Agwna ele noopio iwai k'agida kpawhuru n'okwnata ovu, gweru agida nhne igbugbu mekasi ehni be ehni.

Lu ogwnu oma ke okwnata ovu

¹¹ Kovu, ji badnu ke Chiokike, gbanahoru kpakara nhne ka. Tnunuma, snornu ome mma, otu ogwnu Chiokike, okwnata ovu, owhnun'anya, ndidi nu ozi wohnerne. ¹² Lu ogwnu oma ke okwnata ovu. Jikwasi budnu kwoko okwo aka ke Chiokike nyernu i nga i kwuhiaru okwnata ovu i nkaru nu ruwhnu agida ele akebe. ¹³ Nu ruwhnu Chiokike nye neenye kpakara nhne budnu, nu Karaisi Jizosi, nye gharu akebe oma nu ruwhnu Pntiosi Pajleti, m neenye i iwu, ¹⁴ bita nhne ka ma i gharu o nwe ntupo nu otna tem Nyenwe a Jizosi Karaisi va, ¹⁵ nye Chiokike jeegweya n'ige ke a, nye nwe ngozi, nye nechi kpoi, Eze kakwo ele eze, nu Nyenwe kakwo ele nwe. ¹⁶ Chiokike ke zi budnu okwnukokwnu, nye wu n'iwhne ke o za nye nwernu rikne vadu ndundu, nye o za nye whuleru anya, mobu whuli a anya, onon'anya nu rikne buru ke a tim tom. Amim.

¹⁷ Do ele eze ke owa ka aka nu nsni be buo ele oknomokno, be tukwasi ekwnu be ovu, ke jazi tim tom, kovu be tukwasi Chiokike ovu nye naasama aka a neenye ai kpakara nhne buru oma ke a neeri. ¹⁸ Do be aka nu nsni, be mee nhne buru oma, be buru ele baru aba n'ome nhne buru oma, ele ovu oma ke neekesi ele badnu nhne be nwernu. ¹⁹ Be mee kpam, be notu ntuli buru oma ke zi kwem n'ige naava, ma be nwehia budnu ke bu ezi.

²⁰ Timoti, legidne nhne be yisiri i n'aka anya nkaru. Whoga nu nhne obula ke

neegweya ikwu-ọnu ke neemegidne og-
wnu Chiokike nụ ọka iwhnirniwhno ke
nụ lele nụ o nwernu akoniche, kọvu o
nwée. ²¹ Agwna ele badnụ snornu a kpawhu
n'ọkwnata ovu.

Oru Chiokike dazinu anụ.

Ọkwukwo izi
ke Ẹbo
Pọlu gbaznennu

Timoti

Nhne gbasiri ọkwukwo izi ka

Nu Ọkwukwo izi ke Ẹbo ka ke Pọlu gbaznennu Timoti, bu ke o gbaru lele ọkwukwo izi nda naagbanu nwo o whuru n'anya (1:2,3), Pọlu pioru ma Timoti buru nye ogwu oma ke Karaṣi, o nwe ndidi nga o naata awahunwhnu lele nye Karaṣi (2:1,3). Pọlu gbadiyaru nne Timoti nu nne nne a, ele nweru okwnata mkpoma nu Karaṣi. Pọlu karu Timoti o ziri kwem neezni izi oma, o bu n'eziz nu agida ele badnu jeekweru (4:2).

Agwina ele kweru nu Nyenwe aḡ dnabarnu nu mbita nye irno, kovu Pọlu doru Timoti aka nu nsi o gbanahoru kpakara onurna ke nooduwu rumu ikoro (2:20-26; 3:1-9). O kanu Timoti o ziri kwem neezni izi oma, o bu n'eziz nu agida ele badnu jeekweru (4:2).

Pọlu magwu nu ige matḡ o ọonwu enwu kwnornu okwnata ovu a, kovu o nweru ogwo eru (4:6-8). O buru nu a sno Karaṣi nwu enwu, a joosno a ziri budnu, o buru nu a nwe ndidi, a joosno a chi lele eze (2:11,12a).

Nhne zi n'okwukwo ka

Obekwu ikwu nu okpukpe o kpenu Timoti (1:1,2)

Iwhnerne Nyenwe aḡ tuko i (1:3-18)

Buru nye ogwu oma Karaṣi (2:1-26)

Kpa ele badnu joowu budnu be n'ige ipne-aznu (3:1-9)

Buru nye be kwesiri okwnata mkpoma (3:10--4:8)

Ezni ke aka Pọlu nu obekwu ikwu ipne-aznu (4:9-22)

¹ Mawa, Pọlu, nye izi Karaṣi Jizosi hite n'echiche Chiokike, o ziyaru m me zni ele badnu gbasiri mkwna budnu ke zi nu Karaṣi Jizosi.

² M naagbaznenu Timoti nwo m me whuru n'anya okwukwo.

* 1:12 nhne me yisiri a n'aka mbo nu nhne Chiokike yisiri n'aka m

Oru, obirizi nu udno ke hi n'aka Chiokike Nda aḡ nu Nyenwe aḡ nu Jizosi Karaṣi dazinu i.

Iwhnerne Nyenwe aḡ tuko i

³ M notunu Chiokike mmamma, nye me neekpenu hite n'ovu zi snam lele kpa ele nda m kpenu a, neekpe okpukpe iwhnehnie nu abali, neechenwanya i n'okpukpe m. ⁴ Me chenwanya anya-mini ekwna i, o nogwu m o whnu i anya ma ovu so m n'onu. ⁵ M neechenwanya okwnata ovu i n'eziz, ke beru osno ziri nu rime nne nne i, Loisi, nu nne i Unisi, m kweru m nu o zi masi kpam nu rime i. ⁶ Kam kpararu, gwakne bekwnu ke nkesi Chiokike, ke o nyernu i nga me tukwasiri i aka m nu risi. ⁷ Kwnornu nu Chiokike nyege aḡ enine ke ogwu, kovu enine ke iknerna nu owhnun'anya nu anya udno.

⁸ Bikno, iwhnerne okpo okwo nhne gbasiri Nyenwe aḡ tuko i, mbo iwhnerne me nye ikelu a. Kovu snornu m ta awahunwhnu n'izi oma hite n'iknerna Chiokike nyernu i. ⁹ Chiokike zohiaru aḡ, sukwu aḡ ma a wuru budnu zi nsḡ. Ka buo hite nu nhne obula ke a mernu, kovu o bu mmuma a hite n'oru a. Ka bu oru ke o nyernu aḡ nu Karaṣi Jizosi su owa panizoru. ¹⁰ Kitna, o mernu ka whuya iwhne nga Nye Oznohia aḡ Karaṣi Jizosi whuyaru iwhne, nye megburu enwu gweyanu aḡ budnu ke kwokwo, ke noonwu n'iwhe ke izi oma. ¹¹ Me jiri buru nye nokpo okwo izi oma ka, nu nye izi nu nye zni nhne. ¹² Kam kpararu, me naata awahunwhnu nu rime ikelu. Kovu iwhnerne za notu m, kwnornu nu m magwu m nye me kweru nu ya, m magwu m masi nu o nweru rikne o bita nhne me yisiri a n'aka* du obochi wam.

¹³ Hite n'okwnata ovu nu owhnun'anya Karaṣi Jizosi, bita kpakara nhne i nurnu n'onu m, ma be buru nhne atu ke iznizni zi snam. ¹⁴ Enine Nso yinu i aka bita nhne oma wam be yisiri i n'aka.

¹⁵ I magwu nu kpakara ele zi nu Esia ghasaru m, ma Figelus nu Hamogenisi.

¹⁶ Nyenwe aḡ donu ezi-nu-oro Onesiforosi obirizi kwnornu nu o mesiri m ovu rikne, ijigba be turu m za notu a iwhnerne. ¹⁷ Nga o zi nu Rom, o piosiri m rikne tem o piohia m. ¹⁸ Nyenwe aḡ donu a obirizi n'obochi

ikpe. I magwụ nkari nkari kpa o yinu m aka n'apna zi ọdo n'odo n'Efesosi.

2

Nye ogwuu oma ke Jizosi

¹ Timoti nnwọ m, gbasị rikne n'oru ke Karaisi Jizosi. ² Kpakara nhne i nurnu me kwuru nu ruwhnu agida ele akabne, zni ele kwesiri be kwnata be ovu, ele jeenwe rikne zni masi ele berere. ³ Nwe okasi ovu n'awhnuwhnu lele nye ogwuu oma ke Karaisi Jizosi. ⁴ O za nye obula ke bu nye ogwuu ke neeme nhne nye buo nye ogwuu neeme, ma o mee nhne jiosno nye risi a ovu n'onu. ⁵ Kpam masi, o za nye naagba eso ke jeenwe rikne kpuru okpu mmeri o buru nu o gbage eso lele kpa iwu eso kwuru. ⁶ Nye ernu ekwuu ke nornu ernu nkari kwesiri o beru oso ri mkpuru mbom ke hi n'ekwuu a whuya. ⁷ Tule nhne me nookwu, Nyenwe a jee nye i oghohia nu kpakara nhne.

⁸ Chenwanya nu ka bu izi oma m, Jizosi Karaisi nye hiri n'avnurnu Devidi, hiri n'enwu lizo. ⁹ Kwnornu nu izi oma ka, m naata awnwhnu du kpa be turu m ijigba lele nye noolulu iwu, kovu be tuge ikwu-onu Chiokike ijigba. ¹⁰ Ka bu nhne mernu me neenwe nkasi ovu kwnornu ele wam Chiokike hohiaru, ma be nwehia oznohia ke zi nu Jizosi Karaisi nu igwugwu kwokwo.

¹¹ Ka bu ikwu-onu ke kwesiri okwnata ovu,

O buru nu a snornu a nwu,
a jiosno a ziri budnu.

¹² O buru nu a nwe ndidi,
a jiosno a chi lele eze.

O buru nu a gonahoru a,
o jogonahoru ai.

¹³ O buru nu a nwee okwnata ovu,
o jeekwesi koriri okwnata ovu,
kwnornu nu o jogonahoru ehni a.

Nye ernu ke Chiokike
naakweru

¹⁴ Chenwanyanu be kpakara nhne ka. Do be aka nu nsni nu ruwhnu Chiokike gbasiri odogbuta n'ikwu-onu, o za mbarna obula zi a, o noolulu ele noobno nsni. ¹⁵ Gbalj gweru ehni i gesi nu ruwhnu Chiokike lele nye ernu Chiokike nakweru, nye iwhnerne za nqotu, nye nwernu rikne zni ikwu-onu ke ezi oka nkari. ¹⁶ Zeru oka iwhnirniwhno nu oka etekne, kwnornu nu ele nookwu

a neegweme ehni be hne Chiokike zi. ¹⁷ Iznizni be naagbasa lele bekwnu okochi, * ke Hajmenousi nu Filetusi zi n'esilawuru ele neezni a. ¹⁸ Ka bu ele kpawheru n'ezi oka. Be nookwu nu olizo n'enwu ele nwurnu onwu whelem, be naakwnadna okwnata ovu agwna ele badnu. ¹⁹ Kpa o zi, ntụ-eli Chiokike gwuzo kwem, ke nwernu akara ka, "Chiokike magwu ele ke a," nu "Nye obula ke noosukwu rehna Nyenwe ai, hi nu nhne ojo whuya."

²⁰ N'oro hna okpotokpo, o buo agbugba wiri golu nu agbugba wiri siliva bu nhne zi a kpai, kovu okiko isisi nu rizna, agwna be ji nornu ernu zi mkpa, agwna be ji nornu ernu zila okne mkpa. ²¹ Kovu o buru nu badnu obula snusnama ehni a nkari, be jeeji a nornu ernu zi mkpa, ke zi nsq, be jikneru a, Nyenwe a jeeji nornu ernu oma obula. ²² Gbanahoru kpakara nhne ojo ke nqogwuu ele ikoro. Gbasornu ome mma, nu okwnata ovu, nu owhnun'anya nu udno, ji nu kpakara ele neekpenu Nyenwe ai nu mkpoma zi richna. ²³ I kwu oka obula ke iwhnirniwhno nu agirigo nwee risi, kwnornu nu be noovuya okno oka. ²⁴ Nye izi Nyenwe ai joburu nye nookno oka, tnunuma, o joburiri nye neegesi nye obula ovu oma, nye nwernu rikne zni nhne, nye nwernu ndidi. ²⁵ O jeegeru wohnernerne neezni ele neemegidne a nhne, neele anya nu Chiokike jeeme be tuhnasna, o dubna be n'ezi oka, ²⁶ ma be mahia nhne, gbanahoru mbita Ekwensu sninu be, kpa o gidneru be ma be mee nhne o piuru be mee.

3

Obochi ipne-aznu

¹ Kovu hnata ka ama, ige tu ogwuu k'agida vawa n'obochi ipne-aznu. ² Ele badnu joburu ele whurnu ehni be n'anya, ele whurnu iwai n'anya, ele oknomokno, ele nganga, ele noolulu ele badnu, ele za noobnonu ele murnu be nsni, ele nwee ovu otu mmamma, ele za nsq, ³ ele nwee owhnun'anya, ele za naagbarunu ele badnu nhne be mernu be, ele nookwulu, ele nwee rikne jikwaru ehni be, ele nu lele anohia, ele nhne buru oma za naamasj, ⁴ ele neere ele badnu, ele risi rikne, ele nqowhu nu nganga, ele whurnu nhne sq n'onu n'anya karu o whnu Chiokike n'anya,

* 2:17 mgbu lele mbam mbam

⁵ ele nwernu ọdi ogwnu Chiokike kovu be gona horu rikne a. Ji nu be neweko nhne obula.

⁶ Be bu ele ji aghigho nooduwhu ezinu-oro, duwhu ele rinya newe rikne, ele rinya mmehie noovughari lele ele nwornu manya nu egwnurnu nhne ojo. ⁷ Ele rinya nu kpa zi noomu nhne, kovu be newe rikne muhia ezi oka. ⁸ Lele kpa Janisi nu Jambirisi gwuzogidnenu Mozizi, ele ka neemegidne ezi oka, ele mkpoma be nwornu onwu, ele okwnata oву be bu nhne etekne. ⁹ Kovu be jeeuwe rikne zne nu ruwhnu, lele kpa iwhnirniwhno ele wam whuyaru iwhne, o bu masi kpa iwhnirniwhno ele ka jowhuya iwhne.

Polu znirni Timoti ezi ipne-aznu

¹⁰ Kitna, Timoti, i magwu kpakara nhne me znirni nu kpa me wuru budnu m. I magwu nhne me neeme nu nhne me kweru nu ya, nkasi oву m, nu owhnun'anya m, nu ndidi, ¹¹ nu kpa me nagidnenu okpagbu, nu awhnuwhnu. I magwu kpakara nhne me whnurnu n'Antjoku, nu Aikoniom, nu Lisitira, kpa me nagidnenu okpagbu. Kovu Nyenwe ai dohiaru m nu rime kpakara be. ¹² Me kanu i ezi oka, nye obula be joowu budnu ke notutu ogwnu Chiokike nu rime Karaisi Jizosi jaata awhnuwhnu. ¹³ Kovu ele ojo nu ele ka nu be bu nhne be bufa, jaazi nojokari bujo, nooduwhu ele badnu, be nooduwhu masi be. ¹⁴ Kovu dazigidne nu nhne me znirni i nu nhne i kweru, hne i magwu nye i muhiaru nhne n'aka a. ¹⁵ Hite n'ige i bu nnwo mati, i magwu nhne okwukwo nsọ kwuru, ke nwernu rikne mee i i buru nye nwernu akoniche. Ka joodubna i n'oznohia hite n'okwnata oву ke zi nu Karaisi Jizosi. ¹⁶ Kpakara nhne be gbaru n'okwukwo nsọ hi n'echiche Chiokike whuya, be buru oву n'ogweru zni nhne, bigbo, do aka nu nsni nu oznuznu ke ome mma, ¹⁷ ma badnu ke Chiokike buru nye zuru ozu, nye be jiknenu noornu kpakara ernu oву.

4

¹ M gwuzo m nu ruwhnu Chiokike nu Karaisi Jizosi nye jeekpe ele zi budnu nu ele nwornu onwu ikpe nga o jaava lele eze, neenye i iwu ka. ² Kpo okwo izi oву, ziri gnarnagnarna n'ige kwesiri nu ige kwesige,

bna mbna, bigbo, kwnalizo mkpoma, gweru agida ndidi nu anya duru eli neezni nhne.

³ Kwnornu nu ige jaava nga ele badnu jeeke-weru iznizni buru oву. Tnunuma, be jaachikota ele neezni nhne, ele jeezni be nhne ke nsni nooko be oko noopio. ⁴ Be jeekewe o bno nsni n'ezika, kovu snornu otnutnu ruwhere. ⁵ Kovu buru nye anya duru eli ige obula, naagidne awhnuwhnu, rnu ernu nye nooko okwo izi oву, rnu kpakara ernu ke kwesiri nye izi Chiokike.

⁶ Kitna, ige be jowusi budnu m lele arjohna manya dulam, ige me joonwu enwu valem. ⁷ M lukwolem ogwnu oву wam, m gbazulem eso wam, m bitala m okwnata oву wam. ⁸ Kitna, Nyenwe ai bitannu m okpu-eze ke ome mma, ke nye ikpe ziri ezi jeenye m n'obochi wam, o jee nye me nu nsnu m, kovu o jeenye kpakara ele noopio o whnu a anya nga o jowhuya iwhne.

Iznuznu Polu nu Timoti

⁹ Me wara wara va. ¹⁰ Demasi whnurnu nhne oву n'anya, o ghasa m zne Tesalonika. Kireskensi znenu Galasia, Tajtosi zne Dalimatia. ¹¹ Me nu Lukwu kpoi zi. Nga i jaava kwuru Makiva, kwnornu nu o jeenyinu m aka n'ernu me noornu. ¹² M ziznenu m Tajkikosi Efesosi. ¹³ Nga i jaava chiyanu m iwo me chisaru n'oro Kaposi nu Torasi, nu okwukwo, ke kakwo mkpa okwukwo.

¹⁴ Alekizanda nye ernu rugwe mernu m nhne ojo k'agida. Nyenwe ai jookwu a ogwo ernu a. ¹⁵ Anya du eli hne o zi, kwnornu nu o bu nye neemegidne izi ai.

¹⁶ Nga me gwuzo n'ikpe n'oziri noogoru onu m, o za nye obula ke sno m, kpakara ele badnu gbanahoru m. Chiokike bikno, gwniko nhne ka megidne be. ¹⁷ Kovu Nyenwe ai dagwunu m, nye masi m rikne, me jiri kpo okwo izi oву nu nsni kpakara ele buo ele Ju. Be dohiaru m n'onu odum. ¹⁸ Nyenwe ai jodohia m nu kpakara nhne ojo, duru m n'udno bna n'ochichi eli-eze oligwe. Ya nwe igwugwu okwnukokwnu. Amim.

Obekwu ipne-aznu ke Polu

¹⁹ Bekwu Prisila nu Akwila nu ezi-nu-oro Onesiforosi. ²⁰ Erasitosi daziri nu Korinti, Tirofimosi naaria ehni igbugbu, m ghasa a nu Miletosi. ²¹ Gbali va su okirika du. Ebulusi neebekwu i, ma Pudesi, Lainosi, nu Kalaudia nu kpakara rumu nda.

²² Nyenwe aị dazịnu ị. Oru Chiokike
dazịnu anụ.

Okwukwo izi
Pọlu gbaznennu
Tajitosi

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Pọlu kwuru nhne gbasiri Tajitosi nọ hne zi ichne ichne nọ rime okwukwo izi o gbaru. O karu nọ ya nọ Tajitosi sno rnu ọnu izi oma nọ Esia Matị nọ Giri (2 Korinti 2; Galasia 2:3). Pọlu kannu a, o hohia ele risi nọ ele jelekota ogbako Chiokike anya nọ Kiriti.

Pọlu kannu Tajitosi o whnu ele risi nọ ele neelekota ogbako Chiokike bu ele, ele badnu nookwu oka oma (1:5-9). Kpakara ele sno Nyenwe ai jobu ele bitaru ehni be snam, ele za neesigha oka (1:10-2:9).

Pọlu kwuru oka gbasiri ele zi ichne ichne nọ rime ogbako Chiokike ke zi nọ Kiriti. O karu nọ a nwernu rikne o wu budnu ikne kwnornu nọ Chiokike ziyaru Jizosi Karaịsi, Chiokike znohiaru ai, snuma ai hite nọ rikne Enine Nso, mee ai a panizo budnu ikne ke nwernu olile anya budnu kwó okwo. Chiokike znohiaru ai kwnornu nọ o bu nye obirizi, o buo kwnornu nhne oma obula a mernu.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu nọ okpukpe Pọlu kpenu
Tajitosi (1:1-4)

Ezni ele risi ogbako Chiokike (1:5-16)

Ezni ke Ogbako Chiokike (2:1---3:11)

Ezni ke o znirni Tajitosi nọ obekwu ikwu
ipne-aznu (3:12-15)

¹Mawa, Pọlu nye izi ke Chiokike nọ nye izi Jizosi Karaịsi. Ọnu m bu o mee ele Chiokike hohiaru nwe okwnata ovu, ma be mahia ezi oka ke noodubna n'otu ogwnu Chiokike, ²ma be nwehia olile anya budnu kwó okwo, hne Chiokike za naagha aghalaghala, bu ke o kweru mkwna su owa panizoru. ³O mernu ikwu-onu a whuya iwhe n'ige ke a hite nọ ogbasa izi oma, bu ke o yisiri n'aka m lele nhne Chiokike Nye Oznohia ai nyernu n'iwu. ⁴M naagbanu i Tajitosi nwo m n'ezi n'okwnata ovu ke a kwekotaru okwukwo.

Oru, nọ udno ke hi n'aka Chiokike Nda ai nọ Jizosi Karaịsi, Nye Oznohia ai.

Ernu Tajitosi nọ rime
Kiriti

⁵Nhne mernu me gharuru i nọ Kiriti bu ma i bikwata nhne ke kwesiri obikwa, hohia ele okno badnu nọ rime eli-ohna obula, lele

kpa me kannu i. ⁶Nye okno badnu kwesiri o bu nye nwée otna, nye lu otu nnwerne, nye nwernu rumu be tukwasiri mkpoma, nye kpahie agwa, ele mee risi rikne. ⁷Kwnornu nọ nye risi jobu nye nwée otna lele nye izi Chiokike, nye mee n'iche ovu a, wé ovu ehni wara wara, nye za nonwo manya gbu ogbu, nye mee nhne rikne, nye nwée owho-anya. ⁸O jobu nye neelekota ele izne, nye whnurnu nhne oma n'anya, nye za neemewe nhne ike, nye zi snam, ziri nso, nye neejikwaru ehni a. ⁹O jikwaru oka wam ke kwesiri okwnata ovu rikne lele kpa be znirni a, ma o mesi ele berere ovu rikne hite n'iznizni a zi snam, gesi masi ele neemegidne a nhne ojo be.

¹⁰Agida ele kwé ekwe nooduwu ele berere hite nọ ikwu-onu etekne, ke kakwo ele knesnigwu omen'eli ele Ju aka rikne.

¹¹Be kwesiri o mee be kpuni onu be, ele noolulu agwna ezi-nu-oro, ele neezni nhne be kwésile o zni, kwnornu iwai. ¹²Otu nye owhnurninya be, nye Kiriti, karu kpa, "Ele Kiriti bu ele aghalaghala, ele ovu ojo lele anohia, ele ime-mgwu, nọ ele okne nkoli." ¹³Nhne o kwuru bu ezi oka, ka kpararu bigbosi be rikne, ma be gwuzosi rikne n'okwnata ovu, ¹⁴ma be gharu iznizni aghalaghala ele Ju nọ iwu ele badnu ke hi n'aka ele whogaru n'ezi oka. ¹⁵Kpakara nhne zi richna n'anya ele zi richna, kovu nye ruru onu nọ nye kwé ekwe, o za nhne zi richna, kwnornu nọ akoniche be nu echiche be ruru onu. ¹⁶Be karu nọ be magwu Chiokike, kovu ọnu be neegesi nọ be noogonahoru a. Ele so ize, ele risi rikne, ele nwée rikne mee nhne oma obula.

2

Iznizni zi snam

¹Gbalị zni iznizni zi snam. ²Ele okno badnu nwernu anya udno, ele nwernu oso n'anya, ele za neemewe nhne ike, ele zi kwem n'okwnata ovu be, nọ owhnun'anya nọ ndidi. ³Ele okno badnu ele rinya masi wuru budnu lele ele zi nso, ele za noobno ele berere nhne, ele za nonwo manya gbu ogbu, ele neezni nhne buru oma, ⁴ma be zni ele nnwerne ikne anya udno, whnu nzi be nọ rumu be n'anya. ⁵Be kwesiri o buru ele za neemewe nhne ike, ele zi richna, ele rinya neelegidne oro be anya nkari, ele

noobnonu nzi be nsni, ma ele badnu gharu o kaja ikwu-onu Chiokike.

⁶ Kpam masi, neezni rumu ikoro ma be buru ele za neemewhe nhne ike. ⁷ Nu kpakara nhne i neeme, gesi ehni i nye oma atu n'ernu oma. Nu nhne i neezni gwuzosi rikne nu rime a, nye anya duru eli. ⁸ Ikwu-onu buru oma ma nye obula ke neemegidne i tu iwhnerne hne be nwée nhne ojo be jeeji nookwugidne ai.

⁹ Zni ele ohi be bnonu ele nwe be nsni nu kpakara nhne, neeme nhne joso be n'onu, be sa oka nga be nookwunu be oka. ¹⁰ Be znu nhne ele nwe be, kovu be gesi nu be jootukwasi be mkpoma, neegesi nhne oma ke zi nu iznizni Chiokike Nye Oznohia ai nu kpakara nhne.

¹¹ Oru Chiokike ke neegweya oznohia whuyaru iwhne hne kpakara ele badnu zi, ¹² neezni ai a sigbasi nhne noogwnu ano-ehni ai n'owa, nu budnu ke za nootu ogwnu Chiokike, a wuru budnu ele za neemewhe nhne ike, ome mma, nootu ogwnu Chiokike nu rime owa ka. ¹³ A nwernu olile anya zi ngozi, bu o whuya iwhne igwugwu ke Chiokike hna ezi nu Nye Oznohia ai Jizosi Karaísi. ¹⁴ O bu nye gweru ehni a nyee n'onodi ai ma o gbahja ai nu rime nhne ojo, bitannu ehni a ele ke a, ele zi richna, ele ovu neerne bekwnu n'ernu oma. ¹⁵ Zni kpakara nhne ka, naakwnagidne, bna mbna nu kpakara rikne i nwernu. I kwé badnu obula ledna i anya.

3

Budnu nye Karaísi

¹ Chenwanyanu ele badnu be bita ehni be nu mkpururu ele risi nu ele neechi echi, noobno nsni, jiknenu o rnu ernu oma, ² be kwúko oka ojo megidne badnu obula, be buru ele udno, ele agwa oma, ele ovu hieru eli hne kpakara ele badnu zi.

³ N'ige mbom, a bu ele iwhnirniwhno, ele za noobno nsni, ele be duwhuru, noosno agida nhne ojo zi odo nu odo ke noogwnu ai, a wuru budnu ojo, kwno awúwa, be snornu ai irno, aila sno masi be irno. ⁴ Kovu nga ovu oma nu qwhnun'anya Chiokike Nye Oznohia ai whuyaru iwhne, ⁵ o znohia ai, o buo kwnornu ernu oma a rnurnu, kovu kwnornu obirizi a. Hite n'osnusnu ke omu berere, Enine Nso nyernu ai budnu ikne.

⁶ Chiokike wukwasiri ai Enine Nso k'agida

hite nu Jizosi Karaísi Nye Oznohia ai. ⁷ Hne o gwnurnu ai lele ele mee mma hite n'oru, a buru ele neekehja olile anya budnu kwó okwo. ⁸ Ka bu oka kwesiri okwnata ovu. M naakaa, ji kwusi a rikne ma ele kweru nu Chiokike buru ele anya duru eli, neeme nhne buru oma. Kpakara nhne ka buru oma naabna iru hne ele badnu zi.

⁹ Kovu zeru ajiji iwhnirniwhno, nu ogwnu rewhna eburnu, oknorno, olu ogwnu kwnornu iwu, be bnána iru, be bu nhne etekne. ¹⁰ Do nye obula ke neegweya okewa aka nu nsni mgba lawuru, i mekwo, gharu a. ¹¹ I magwu nu badnu ki bu nye aghorome, nye mmehie, o bu nye naama ehni a ikpe.

Ezni ipne-aznu

¹² Nga me jeeziya Atemasi nu Taikikosi, hna anu zi, gbalí vakwnusi m nu Nikopolisi, kwnornu nu m jaadazi pji n'ige okirika.

¹³ Gbalí yisinu Zenasi nye ogwnu iwu nu Apolosi aka n'izne be, whnu nu be nwehjaru nhne obula be pioru. ¹⁴ Ele ke ai mphia kpa be jeeji ige be rnu ernu oma, rnphia nhne zi mkpa, be wúko badnu bnána nu nhne. ¹⁵ Kpakara ele me nu be zi neebekwu i. Bekwu kpakara ele whnurnu ai n'anya nu rime okwnata ovu. Oru Chiokike dazinu kpakara anu.

Ọkwukwo izi
Pọlu gbaznennu

Filemōni

Nhne gbasiri ọkwukwo izi ka

Filemōni bụ otu nye zị mkpa n'ogbako Chiokike ke zị nụ Kọlosi, nye nwe ọhi ke rẹwhna a bụ Ọnesimosi. Ọhi ka hiri n'oro nye nwe a gbawhu. Kpa ọ kpawhuru, ya nụ Pọlu nye zị n'ikelu whnataru. Hite n'aka Pọlu, Ọnesimosi gho nye Karajisi. Pọlu gbaznennu Filemōni ọkwukwo izi ka naarjasno a, ọ kwubnaharnu ọhi a, nye Pọlu neezihnahienu a. Pọlu naarjasno a, ọ naabnarnu a lele nnwọ nda nụ rime Karajisi, ọ bụo lele ọhi.

Nhne zị n'ọkwukwo izi ka

Opanizo (1-3)

Ọwhnun'anya Filemōni nụ ọkwunata ovu a (4-7)

Oriasno nụ risi Ọnesimosi (8-22)

Ọkwukwo (23-25)

¹ Mawa, Pọlu, nye ikelu kwnornu Karajisi Jizōsi, nụ nwene aị rukna Timoti, naagbaznenu enyi aị nụ nye ẹrnu ibne aị, Filemōni, ọkwukwo izi. ² A naagbaznenu masjnu nwene aị rinya Afja nụ nye ọgwun ibne aị Akiposi nụ ọgbako ke zị n'oro i. ³ Oru nụ udno ke Chiokike Nda aị nụ Nyenwe aị Jizōsi Karajisi dazjnu anụ.

Pọlu nọtunu Chiokike mmamma

⁴ M nọtunu Chiokike mmamma ige ọbula me neechenwanya i n'okpukpe m, ⁵ kwnornu nụ m nọonu nhne gbasiri ọwhnun'anya i hne kpakara rumu Chiokike zị nụ ọkwunata ovu i nụ Nyenwe aị Jizōsi Karajisi. ⁶ M neekpe ma ọkwunata ovu i nọornusi ẹrnu rikne n'esilawuru rumu nda ma i mahja kpakara nhne ọma ke a nwernu a ji nọornu ẹrnu nụ rime Karajisi. ⁷ Ọwhnun'anya i nyernu m mkpoma ọso n'onu k'agida sụ nwene m rukna, bụ ke mernu ovu ele nsọ ziri budsonu ikne, gbata kwno m inwe.

Pọlu rjasnornu nụ risi Ọnesimosi

⁸ M nwernu m anya rikne nụ rime Karajisi ọ kanu i mee nhne ke kwesiri. ⁹ Kọvu ọwhnun'anya mernu me rjasno i, lele ọkpa badnu me bụ, Pọlu nye okno badnu, kọvu

kjtna, nye ikelu kwnornu Jizōsi Karajisi. ¹⁰ M nọorio i kwnornu Ọnesimosi nnwọ m rukna nụ rime Karajisi, nye ghoru nnwọ m kpa me zị n'ikelu. ¹¹ Nụ mbom, ọ bnage nụ nhne ọbula nyee i, kọvu kjtna ọ bnarnu iru nyee i, ma mawa masi.

¹² M neeziyanu i ya hite n'ovu m, lele nye zị m okne mkpa. ¹³ O znernu amasi m ọ bita a hna me zị ma o yinu m aka n'odonodi i kpa me zị n'ikelu kwnornu izi oma. ¹⁴ Kọvu m jeeme nhne ovu i kwéle, kpa nhne oma ọbula i jeeme jeehi n'ovu i whuya, ọ bụo nhne be kwnagidnernu i mee. ¹⁵ O joo bu nụ Ọnesimosi whogaru ige matj, ma i kwubnanya a n'ehni i ọkwunokokwunu. ¹⁶ O buma lele ọhi, o kakwo ọhi, kọvu lele nnwọ nda be whnurnu n'anya. O zị m mkpa k'ezi, kọvu ọ zị i mkpa kakwo lele badnu nụ lele nnwọ nda nụ rime Nyenwe aị.

¹⁷ O buru nụ i kwuru m nye ẹrnu ibne i, kwubnanya a lele kpa i jeegweru m. ¹⁸ O buru nụ o nwernu nhne ojo ọbula mọbu ogwo ke o ji i, gwnusi a nụ risi m. ¹⁹ Mawa Pọlu, ji aka m naagba nhne ka, m jookwu i be. I magwu nụ ji n'iwihuru i jigwu m ogwo budsonu i. ²⁰ Bikno, nwene m rukna, menu m nhne ka kwnornu nụ Nyenwe aị, mee ovu sọ m n'onu lele nwene rukna nụ Karajisi. ²¹ M tükwasiri m mkpoma nụ i joo bno nsni kpa me naagba ọkwukwo ka nụ i jeeme kakwo nhne me nọorio i.

²² Kpam masi, bitanu m otu onu oro, kwnornu m neele anya nụ Chiokike jaaza kpakara okpukpe anụ mee m hiehnakwnusi anụ berere.

Obekwu ikwu ipne-aznu

²³ Epafarasi nye me nụ a zị n'ikelu kwnornu Karajisi Jizōsi neebekwu i, ²⁴ ma ele ẹrnu ibne m Makj, Arisitakosi, Demasi nụ Lukwu. ²⁵ Oru ke Nyenwe aị Jizōsi Karajisi dazjnu enine anụ.

Ọkwukwo izi
Ele Hiburu
Nhne gbasiri ọkwukwo izi ka

Ọkwukwo izi Ele Hiburu bụ ke be gbaz-nennu ele Karaịsi ele be neemegidne, ele zị nụ ogwnu nụ be jaaghasa ọkwukwo mkpoma nụ Karaịsi. Nye gbarụ ọkwukwo ka naakanụ be nụ Jizọsi Karaịsi bụ ezi oyiyi Chiokike n'iwuhuru a. O neegesi nhne ka, ke mbom, Jizọsi bụ Nnwọ Chiokike ke zị ọkwukwo, nye mụhiaru obno nsnị hite n'awhnuwhnu ọ gawheru. Lele Nnwọ Chiokike, Jizọsi kakwo kpakara ele ọwhnurninya ke Tẹsitamenti Ọknani, ma ele enine izi, ma Mozizi n'iwuhuru a. Ke ẹbo, Chiokike karụ nụ Jizọsi bụ nye arịohna, nye ọbula ke kweru nụ ya, jeenwehija ọznohia nụ mmehie.

Nye gbarụ ọkwukwo izi ka kwuru ọka gbasiri ele dikne ke ọkwukwo ovu, ele gwuzoru kwem dū n'ẹnwu. Be lekwasiri Jizọsi anya, nū ruwhnu awhnuwhnu nū ọkpagbu be kpagburu be. O jiri ọdo aka nū nsnị nū ezni mesni ọkwukwo izi a.

Nhne zị n'ọkwukwo izi ka

Karaịsi bụ oyiyi Chiokike zuru ozu (1:1-3)

Karaịsi kakwo ele enine izi (1:4---2:18)

Karaịsi kakwo Mozizi nū Josua (3:1---4:13)

Karaịsi bụ nye risi arịohna kakwo (4:14---7:28)

Ọgba-njọ-ẹhni Karaịsi kakwo (8:1---9:22)

Arịohna Karaịsi kakwo (9:23---10:39)

Ọkwukwo mkpoma bụ risi nhne (11:1---12:29)

Mee nhne jọoso Chiokike n'ọnu (13:1-17)

Okpukpe nū ọka ipne-aznū (13:18-25)

Nnwọ a kakwo
 ele ọwhnurninya

¹N'ige wheru ewhe, Chiokike kwunnu ele nda aị ọknani ọka agida ige hite n'ọnu ele ọwhnurninya n'apna zị ichne ichne. ²Kovu kitna, n'ọbochi ipne-aznū ka, o kwunnu aị ọka hite n'ọnu Nnwọ a Jizọsi, bụ nye ọ hōhiaru ma ọ bụru nye jeeri kpakara mkpe, nye o hiri n'aka a kpụ ọwa. ³O nwernu igwugwu Nda a. Nnwọ wam bụ nhne Nda a bụ. O ji ikwu-ọnu a ke nwernu iknernema jigidne kpakara nhne. O jiri aka a snusnama mmehie ọwa. Nga o mekworu ka, ọ daziri

ẹli n'akarikwungwa Chiokike n'oligwe, nye kakwo kpakara nhne n'olu.

Nnwọ Chiokike kakwo
 ele enine izi

⁴Nnwọ wam kakwo ele enine izi lele kpa rēwhna a “Nnwọ,” ke Chiokike nyernu a kakwo rēwhna be.

⁵Kwnornu nū ọ zá enine izi ọbula ke Chiokike kannū,
 “Ji bụ Nnwọ m.

M gholam Nda i tna.”

Mọbu, ọ zị masi enine izi ke Chiokike kannū,
 “M jọoburu nū i Nda,
 i jọoburu Nnwọ m.”

⁶Nga Chiokike neeziya Nnwọ a nū rime ọwa, ọ kaa,
 “Kpakara ele enine izi Chiokike kpọnu a risi ẹli.”

⁷Ka bụ nhne Chiokike kwuru gbasiri ele enine izi,

“Chiokike mernu ele enine izi a lele ruwhere,
 ele izi a lele bẹkwu neerne erne.”

⁸Kovu nhne gbasiri Nnwọ wam, Chiokike karū,

“Chiokike, ngadna eze i jaazi tim tọt,
 Mkpara ẹli-eze i bụ ikpe zị snam.

⁹I whnurnu nhne ọma n'anya, sno nhne ojo irno,

kam kpayarū, Chiokike, bụ Chiokike i teru i mọno ovu ọso n'ọnu,
 bita i nū hne kakwo kpakara ele ibne i.”

¹⁰Ọ kaa,

“Ji Jihova, i turu ntụ-ẹli ọwa hite nū mbom.
 I ji aka i lawuru kpụ oligwe.

¹¹Kpakara be joowhu, kovu i jaazi ọkwukwo.

Be jaaka bụka lele iwo.

¹²I jaapiakota be lele iwo olu,
 be jaagbanwo be lele ikpe,

kovu i zị kpa i zị nū mbom,
 ọnu ọgwngwun awha i jéebi ebi.”

¹³Ọ zá enine izi ọbula ke Chiokike kannū,
 “Daziri ẹli n'akarikwungwa m

tem dū nga me jaabita ele irno i lele nhne i jootukwasi ọchi i lawuru.”

¹⁴Ele enine izi, kpakara be bụo ele o ziyaru o yinu ele jeekehija ọznohia aka sa?

2

Okne ọznohia wam

¹Kam kpayarū, a jigidne ezi ọka wam a nurnu aka rikne, ọ zị be vume aị lele kpa

mini noovume ogbo. ² Ọ bụru nụ ikwu-
 ọnu ele enine izi kwuru gwuzosiri rikne,
 kpakara mmehie nū risi rikne nahjuru
 ogwo ẹnu awhnūwhnu kwesiri be, ³ ndaa
 kpa a jaagbanahọru, ọ bụru nū a lewhuru
 okne oznohia hna kpa anya? Ọ bụ ke
 Nyenwe aị n'iwuhuru a beru osno zni, ele
 nurnu a kannu aị nū ọ bụ ezi ọka. ⁴ Chiokike
 gbannu be akebbe hite nū ẹnu elekema zi
 ichne ichne ke rikne, nū ẹnu ndu-ehni, nū
 ẹnu rikne zị ichne ichne. Ọ gba masiri
 akebbe nga o nyernu ele badnu nkesi ke
 Enine Nso lele kpa ọ masiri a.

Jizosi nū lele ọnu nne a

⁵ Berere kwno, Chiokike bitage ele enine
 izi ele jaachi ọwa ke jaava, bụ ọwa ke a
 nookwu ọka a. ⁶ Kọvu be kwuru n'otu
 hnenum n'okwukwo nso,

“Kini bụ nhne badnu etekne bụ, ke i naari
 oriri gbasiri a,

nū nnwo ke badnu ke i neelekota a?

⁷ I mernu a o hietu eli matị karu ele enine
 izi.

I jiri igwugwu nū oson'anya kpusi a nū risi
 lele okpu-eze.

⁸ I mernu a nye risi kpakara nhne.”

Ka neegesi nū ọ zá nhne ọ sigbasiri ọ bita
 nū mkpururu ọchi a. Kọvu kịtna, a wh-
 nūge nū kpakara nhne ka zị nū mkpururu
 ọchi a. ⁹ Kọvu a whnurnu Jizosi, nye o
 mernu hietu eli matị karu ele enine izi. O
 jiri igwugwu nū oson'anya kpusi a nū risi
 lele okpu-eze kwnornu nū ọ nwurnu ẹnu.
 Hite n'oru Chiokike, o raturu ẹnu riro
 kwnornu kpakara badnu.

¹⁰ Chiokike nwe kpakara nhne, ya ke
 masiri kpakara nhne hite n'iknerna a. O
 mernu nhne kwesiri nga o mernu Jizosi zu
 ozu hite n'awhnuwhnu, ma ọ znohia agida
 ọnu Chiokike, mee be snornu a kehja igwe
 n'igwugwu a. ¹¹ Kwnornu nū nye bitaru be
 nso nū ele be bitaru nso bụ otu ọro. Kam
 kparyu, o sukwu be ọnu nda a zá nootu a
 iwhnerne. ¹² Ọ karu,
 “M jookwupiya rewhna i n'esilawuru ọnu
 nda m,
 m jaaznarni i n'esilawuru ogbako
 Chiokike.”

¹³ Berere kwno,

“M jootukwasi a ovu,”

o kwu kwno,

“Le me nū ọnu Chiokike nyernu m.”

¹⁴ Lele ọnu o sukwuru vugwu anọ-ehni
 nū ọnarna, Jizosi ghọru badnu ke vugwu

anọ-ehni nū ọnarna ke nwernu rikne nwu
 ẹnu, ma hite n'ẹnu a, o megbu nye
 wam bụ Ekwensu ke nwernu rikne ẹnu,
¹⁵ ma ọ dọhia ele zị n'ohi kpakara bndu
 be n'ogwnu ẹnu. ¹⁶ Kwnornu n'ezị, Jizosi
 váge o yinu ele enine izi aka, kọvu ọnu
 avnurnu Ebereham. ¹⁷ Kam kparyu, ọ
 zị mkpa Jizosi nū lele ọnu nda a nū
 apna ọbula, ma ọ bụru nye risi arjohna ke
 nwernu mkpoma obirizi kwesiri okwnata
 ovu nū ruwhnu Chiokike, ọ bụru masi nye
 mernu badnu nū Chiokike ziri n'udno hite
 nū ogbaru mmehie. ¹⁸ Kwnornu nū o taru
 awhnuwhnu nga be rnarnu a ọnurna, o
 nwernu rikne yisinu ele be naarna ọnurna
 aka.

3

Jizosi kakwo Mozizi

¹ Kam kparyu, ọnu nda m, ele zị nso,
 ele vu osukwu ikwu oligwe, anu ri oriri
 nhne gbasiri Jizosi, nye izi, nū nye risi
 arjohna ke okwnata ovu aị. ² Ọ bụ nye
 kwesiri okwnata ovu nyee nye hohiaru a,
 lele kpa Mozizi buri nye be tukwasiri ovu
 nū kpakara ẹnu a n'oro Chiokike. ³ Jizosi
 kwesiri o nwe igwugwu ke kakwo igwugwu
 Mozizi lele kpa nye wuru ọro nwernu ig-
 wugwu karu ọro o wuru. ⁴ Kwnornu nū
 kpakara ọro nwernu nye wuru a, kọvu
 Chiokike wuru kpakara nhne. ⁵ Mozizi,
 lele nnwo izi be kwesiri ọ tukwasi ovu
 nū kpakara ọro a, gbaru akebbe nhne be
 jookwu nū ruwhnu. ⁶ Kọvu Karaisi kwesiri
 okwnata ovu lele nnwo n'oro Nda a. A bụ
 ọro a, ọ bụru a bita mkpoma siri rikne aị,
 gwuzosi masi rikne nū nhne a neele anya a.

Ozukwa inwe ke ọnu
 Chiokike

⁷ Lele kpa Enine Nso karu,
 “Tna, ọ bụru nū anu nurnu nkoli a,

⁸ anu mee ovu anu si rikne,

lele kpa ele Izireli mernu nga be gwuzogid-
 nernu Chiokike,
 ige ọnurna n'eli-ikpa.

⁹ Nga ele nda anu oknani kparu m iru,
 kphaja m,
 be whnurnu ẹnu m nri awha ẹno.

¹⁰ Ovu weru m ehni kwnornu ebiri kam,
 m kaa, 'Mkpoma be noowhu apna,
 be kwege ọ bita iwu m.’

¹¹ Kam kparyu, m ji m ovu owe ehni du risi,
 kaa,

'Be jáabna hne me jeenye be ozukwa inwe.' "

¹² Rumu nda m, anya dū anū ẹli, ọ zá nye obula n'esilawuru anū ke jeenwe ovu mmehie ke kwé ekwe ke jeeme a ọ whoga nū hne Chiokike ke zj bɔdnu zj. ¹³ Kovu anū kwnagidne ibne anū hnebuko ọbochi be kwuru "Tna." Ọ zá nye kwe aghigho ke mmehie mee ovu a si rikne megidne Chiokike. ¹⁴ Kwnornu nū ọ bɔru a jidne ọkwnata mkpoma a nwernu nū mbom dū okwukwo, a j nū Karaɓi jeekeko nhne. ¹⁵ Lele kpa be gbarū n'okwukwo nso, "Tna, ọ bɔ nū anū nurnu nkoli a, anū méko ovu anū si rikne lele kpa ele Izireli mernu nga be gwuzogidnenu Chiokike."

¹⁶ Ndaa ele nurnu nkoli Chiokike mee risi rikne? Ọ búo ele Mozizi hiri n'eli Ijipiti duhja sa? ¹⁷ Ndaa ele Chiokike wesanu ovu ẹhni nri awha ẹno? Ọ búo ele mehiero, bú ele izni be dnarnū n'eli-ikpa? ¹⁸ Ndaa ele Chiokike duru risi nū be jáabna nū hne o jeenye be ozukwa inwe? Ọ búo ele bnóge nsi? ¹⁹ A whnurnu nū be bnáge hne o jeenye be ozukwa inwe kwnornu nū ókwe ekwe be.

4

¹ Chiokike kweru a j mkwna ọ bna n'ozukwa inwe a, mkwna wam noogwuzo kwem, anū ngwa ma a tū ogwnu, ọ zj otu nyenum n'esilawuru anū ba adna nū ọ bna nū rime a. ² Kwnornu nū be znirni a j izi oma lele kpa be znirni be. Kovu izi be znirni be bnágene be nū nhne, kwnornu nū ele nurnu a j ẹle ọkwnata ovu naahoru a. ³ Kɔtina a j ele kweru bnarnū n'ozukwa inwe a lele kpa Chiokike kwuru,

"M j i m ovu owe ẹhni dū risi,

be jáabna hne me jeenye be ozukwa inwe."

O kwuru ka, ọ bɔ n'ez i nū ẹrnu wam kwolem kpa ọ turu ntū-ẹli ọwa. ⁴ O kwuru ọka gbasiri ọbochi ke ẹsau n'otu hnanum, "Chiokike zukwaru inwe n'obochi ke ẹsau nū kpakara ẹrnu a." ⁵ Nū hnam kwno, ọ kaa, "Be jáabna n'ozukwa inwe m."

⁶ A whnurnu nū ozukwa inwe zjnu ele ke Chiokike. Kovu, ele nurnu izi oma wam nū mbom bnáge n'ozukwa inwe wam kwnornu n'ókwe ekwe be. ⁷ Chiokike bɔtaru ọbochi berere ele badnū j i naabna n'ozukwa inwe a, kwu a "Tna." Nga agida awha whemernu,

o hi n'onu Devidi kwu lele kpa o kwuru nū mbom,

"Tna, ọ bɔru nū anū nurnu nkoli a, anū mée ovu anū si rikne."

⁸ Kwnornu nū ọ bɔru nū Josua duru be bna n'ozukwa inwe, Chiokike bó kwule ọka gbasiri ọbochi ozukwa inwe berere.

⁹ Ka neegesi nū ozukwa inwe berere zjnu rumu Chiokike lele kpa Chiokike zukwaru inwe kpa o kekworu ọwa n'obochi ke ẹsau.

¹⁰ Nye obula ke bnarnū n'ozukwa inwe ke Chiokike, noozukwa inwe nū kpakara ẹrnu a lele kpa Chiokike zukwaru inwe n'ernu a.

¹¹ A yisi ẹhni ma a bnazne n'ozukwa inwe a, ọ zj nye obula ba adna kwnornu nū ókwe ekwe lele kpa rumu Izireli dnarnū.

¹² Ikwu-onu Chiokike zj bɔdnu nɔrnusi ẹrnu rikne. Ọ zj buko kakwo ama-ogwnu ruwhnu lawuru. Ọ nɔdubna, neekewa mkpuru ovu nū enine, ma ọkpukpu nū omio. Ọ nɔotupiya echiche ovu nū agwa ke badnū. ¹³ Ọ zá nhne be keru eke ke tugwaru otugwa n'anya Chiokike, kpakara nhne gbe anya n'anya nye wam a jaasa ajiji gbasiri ẹhni a j.

Jizosi bú nye risi arjohna

¹⁴ Hne a nwernu nye risi arjohna hna ezi kpa, nye beru ọsno zne nū ruwhnu Chiokike n'oligwe, Jizosi Karaɓi Nnwọ Chiokike, a jidnesi okwuhja ke ọtukwasi ovu a j aka rikne. ¹⁵ Kwnornu nū a nwée nye risi arjohna ke nhne gbasiri a j zá neemetu n'ovu, kovu a nwernu nye risi arjohna nye be kparu iru n'apna obula lele a j, kovu o méne mmehie. ¹⁶ Ngwa ma a gweru ovu siri rikne vadu ngadna oru ke Chiokike ma a nahja obirizi nū oru jeeyinu a j aka n'ige mkpa.

5

¹ Nye risi arjohna obula bú nye be hohiaru n'esilawuru ele badnū, be biɔa a ichne ma ọ dnasi anya badnū nū ruwhnu Chiokike, naakwanū be arjohna nū nkesi kwnornu mmehie. ² O nwernu rikne gweru ovu oma mesno ele nwée rikne nū ele máa nhne n'apna obula, kwnornu nū ya n'iwuhuru a zá rikne. ³ Kam kpararu, ọ naakwa arjohna kwnornu mmehie ke a, nū ke ele berere. ⁴ Ọ zá nye gweru igwugwu o chni ẹhni a nye risi arjohna, kovu nye Chiokike sukwuru lele kpa o sukwuru Erɔni. ⁵ Kpam masi, Karaɓi nyége ẹhni a igwugwu

ke nye risi arìohna. Kòvu Chiokike kwuru nhne gbasìri a,

“Jì bụ Nnwò m,

M ghòlam Nda ì tna.”

⁶Chiokike kwu kwno nù hne berere,

“Ì bụ nye arìohna òkwukokwnu,

n'ahìri ke Mèkizedeki.”

⁷Nga Karajì zì bụdnu n'òwa, o jì okne òkwana nù anya-mini rìo arìrio a n'òkpukpe nyee Chiokike, bụ nye nwernu rikne ò òhìia a n'ènwu. Ò nùrnu òkpukpe a, kwnornu nù ò gwednarnù èhni a eli. ⁸Ò bụ n'èzi nù Jìzòsì bụ Nnwò Chiokike, kòvu, ò mụhiaru obno nsnì hite n'awhnùwhnu ò taru. ⁹Nga be mernu a ò zìri snam, ò ghòru nye risi òznohia òkwukokwnu ke kpakara ele jooobno nsnì. ¹⁰Chiokike mernu a ò bụru nye risi arìohna n'ahìri Mèkizedeki.

Odnahala asnú

¹¹A nwernu agìda nhne a jookwu gbasìri Karajì nye risi arìohna n'ahìri Mèkizedeki, kòvu a jòokwu a kwnornu nù anù jéenwe rikne ghòhia be. ¹²Kìtina, anù kwesiri ò bụru ele jeezni nhne, kòvu ò zì kòriri mkpa be neezni anù nhne mbòm ke ikwu-ònu Chiokike. Ò bụru nù mini-rèma bụ nhne anù zì kòriri nòonwo, ò bụo wiri siri rikne. ¹³Kwnornu nù nye òbula ke nòonwo mini-rèma bụ watakìri, ò nwéè rikne mahìa nhne òma nù nhne bụo òma. ¹⁴Wiri siri rikne bụ ke ele soru oso, bụ ele be zñurnu ò mahìa nhne zì ichne nù hne nhne òma nù nhne òjo zì.

6

¹Ngwa ma a zne ruwhnu, a sigbasi iznizni mbòm ke Karajì zne nù ozu ozu, a zòma ò tù ntù-eli òtuhnasna nù mmehie berere hite n'òme nhne ke neegweya ènwu, kweru nù Chiokike. ²Ka bụ iznizni ke òwu mini nù ke òbniakwasi aka nù risi, nù ke ohi n'ènwu lizò, nù ke ikpe zì òkwukokwnu. ³Chiokike kwe, a jeeme nhne ka. ⁴Ò bụ nhne kwé omume nù ele mahìaru iwhe ke Chiokike dnahala, jeehiehna, bụ ele ratùru nkesi oligwe riro, bụ ele kehìaru igwe nù rime Enine Nso. ⁵Ele ka bụ ke ratùru nhne òma ke ikwu-ònu Chiokike riro ya nù iknèrnema ke òwa ke jaava, ⁶be hi nù ya dnahala. Ò bụ nhne jéekwe omume ò kwuhnaya be, ò nù lele be nòokpogidne Nnwò Chiokike n'olu ògba berere, naakpasì a iwñnerne nù ruwhnu òhna.

⁷Èli ke nwòrnù mini ke noozokwasi a, naamìpiya mkpùru ke bnannù ele òkwu iru, ò nahìa ngòzi Chiokike. ⁸Kòvu èli ke nooru igwnu nù akìkara bnáge iru òbula. Be jòovu a ònu, n'ìpne-asnú, bèkwnu jeerne a.

⁹Kòvu ele me whnùrnù n'anya, ò bụ n'èzi a nookwu kpa, a tükwasiri ovu nù nhne kakwo mma gbasìri anù, bụ ngòzi ke òznohia nù mmehie. ¹⁰Chiokike zá neeme nhne òjo. Ò jéechezu èrnù anù ya nù òwhnùn'anya anù gesiri rewhna a, zì kòriri neegesi hne ele ke Chiokike zì. ¹¹A noopio ma nye òbula mee kòriri kpa m dù òkwukwo, ma olile anya anù zìri kwem. ¹²A píole anù büru ele ime-mgwù, kòvu anù nù lele ele kweru ekwe nwe masì ndidi tem dù ò nahìa mkwna Chiokike kweru.

Mkwna Chiokike zì kwem

¹³Nga Chiokike kweru Eberham mkwna, ò jiri èhni a dù risi kwnornu nù ò zá nye berere kakwo a. ¹⁴Ò kaa, “N'èzi òka, m jòogozì ì, nyee ì òbuba masì.” ¹⁵Eberham jiri ogologo nkasi ovu nwehìa mkwna wam Chiokike kweru a.

¹⁶Ele badnù neejì nye kakwo be dù risi, neemesi òka be rikne, kam büru mbimambi òka nù òdogbuta. ¹⁷Chiokike, ma ò gesi ele jeekehìa mkwna, nù ò jáagbanwo mkwna wam, jiri rewhna a dù risi. ¹⁸Chiokike nyernu àj mkwna a nù ò dù risi a, nhne lawùru ka gbánwo agbanwo kwnornu nù Chiokike jáagha aghalaghala, àj ele gbazn-èrnù jigidne olile anya ke zì nù ruwhnu àj aka ò zì inwe gwù àj. ¹⁹A nwernu olile anya ka lele nkno ke mkpùru ovu, ke zì jìi nù kwem, ke dubnarnù àj n'asnú ikpe obnosni nù rime hne zì nso, ²⁰hne Jìzòsì beru àj òsno bnazne, büru nye risi arìohna òkwukokwnu n'ahìri Mèkizedeki.

7

Mèkizedeki, nye arìohna

¹Mèkizedeki ka bụ eze Salèm, nye arìohna ke Chiokike ke Kakwo Nhne Dum Olu. Ò zuteru Eberham nga ò hiri ògwnu ke ò gburu ele eze neehiehna, ò gozi Eberham. ²Eberham nyee a otu nga nù nri nga kpakara nhne ò gweyarù. Rewhna a ke mbòm bụ, “Eze Ome Mma,” ke èbo bụ “Eze Salèm,” ke bụ “Eze Udno.” ³Ò zá òtnutnu gbaka gbasìri nda a mòbu nne a, mòbu avnùrnù a, òmumu a, mòbu ènwu

a, lele Nnwọ Chiokike, ọ bụ nye arịohna ọkwunokwunu.

⁴ Le nye kwu ka, ke nda aị Ebereham nyegarụ a otu nga nụ nri nga kpakara nhne ọ luhiaru n'ogwunu. ⁵ N'ezị ọka, iwu karụ rumu Livaj ele arịohna nahọru rumu nda be otu nga nụ nri nga. Ọ bụ n'ezị nụ be bụ rumu Ebereham. ⁶ Kọvu Mèkizedeki híge nu avnurnu Livaj, kọvu ọ nahọru Ebereham otu nga nụ nri nga, gọzi masị nye wam nahjaru mkwna Chiokike. ⁷ N'ezị, nye wam ke gọziri kakwo nye wam ọ gọziri. ⁸ Hna, badnụ etekne ke jọonwu ọnwu nanarnu otu nga nụ nri nga. Kọvu hne berere, Mèkizedeki nye be gbarụ akebe nụ ọ jaazi tem nanarnu otu nga nụ nri nga. ⁹ A jaakaa nụ nga Ebereham kwuru otu nga nụ nri nga, nụ Livaj nye nanahọru otu nga nụ nri nga kwuru ke a masị nụ rime Ebereham, ¹⁰ kwnornu nụ Livaj zị nụ rụwho Ebereham nda a nga Mèkizedeki zuteru Ebereham.

Jizọsi bụ nye arịohna lele Mèkizedeki

¹¹ Be nyernu ele Izireli iwu hite n'ele arịohna Livaj. Ọ bụru nụ iwu ke mernu rumu Livaj bụru ele arịohna mernu badnụ zu ozu, ọ zá mkpa nụ nye arịohna berere jaava n'ahiri Mèkizedeki, búo n'ahiri Erọni.

¹² Kwnornu nụ kpa be gbanwornu ele arịohna, kpam masị bụ kpa be jiri gbanwo iwu kam. ¹³ Nye a nookwu ọka bụ Nyenwe aị, nye hiri n'avnurnu berere, ọ zá nye ọbula ke hiri n'avnurnu kam bụ nye ọkwa arịohna. ¹⁴ A magwu nụ Nyenwe aị hiri nụ avnurnu Juda whuya, bụ ele Mozizi kwúge nhne ọkwa arịohna gbasiri be.

¹⁵ Ka dnornu aị anya nkarị nkarị, kwnornu nụ nye arịohna berere whyyaru lele Mèkizedeki. ¹⁶ Ọ búo nye arịohna hite n'iwu ke osnusno ọmumu ke badnụ, kọvu ọ bụ nye arịohna hite nụ iknernema bụdnu ke kwó okwo. ¹⁷ Kwnornu nụ ọkwukwo nsọ karụ kpa,

“Ị bụ nye arịohna ọkwunokwunu,

n'ahiri Mèkizedeki.”

¹⁸ Be sigbasiri iwu ọknani kwnornu nụ ọ zá rikne, ọ bnáge iru ọbula, ¹⁹ kwnornu nụ ọ zá nhne ke iwu mernu ozu ozu. Kọvu a nwernu olile anya ke ka mma ke a jeeji vadu Chiokike ndundu. ²⁰ Chiokike duru risi gbasiri a, ele berere bụru ele arịohna hne be dúge risi. ²¹ Jizọsi bụ nye arịohna Chiokike dunnu risi, kwu masị nhne gbasiri a,

“Jihova duru risi,

ọ jáalahna aznụ,

‘Ị bụ nye arịohna ọkwunokwunu.’ ”

²² Kwnornu ọdu risi ka, Jizọsi bụ mbi-mambi ke ọgba-njọ-ẹhni ke kakwo mma.

²³ Ele arịohna wam zị agịda kwnornu nụ be nwurnu ọnwu ke mernu be nwée rikne dazigidne lele ele arịohna. ²⁴ Kọvu Jizọsi zị bụdnu ọkwunokwunu, ernalu ke nye arịohna a zá naagbanwo agbanwo. ²⁵ Kam kpayarụ, o nwernu rikne ọ znọhia kpam kpam bụ ele hiri n'aka a vakwnusi Chiokike, kwnornu nụ ọ zị bụdnu ọkwunokwunu nọorionu be arịrio nụ ruwhnu Chiokike.

²⁶ A nwernu nye risi arịohna nụ kpa, nye zị nsọ, nwée ntubo, nye mmehie zịla nụ rime, nye zị ichne hne ele badnụ ele mmehie zị, nye be gwelizọru olu kakwo kpakara oligwe. ²⁷ Jizọsi nuna lele ele risi arịohna ele berere, ọ zá naakwa arịohna kpakara ọbochi kwnornu mmehie ke a nụ ke ele Izireli. Kọvu ọ kwarnu otu arịohna kpọi ke zuru ọhna nga o gweru ẹhni a kwa arịohna. ²⁸ Kwnornu nụ iwu mernu ele badnụ ele zúge ozu ele risi arịohna, kọvu ikwu-ọnu wam Chiokike jiri dū risi ke sno iwu wam n'aznụ mernu Nnwọ wam nye zuru ozu ọkwunokwunu.

8

Jizọsi bụ nye risi ọgba-njọ-ẹhni ikne

¹ Ka bụ risi kpakara nhne a nookwu, a nwernu nye risi arịohna nụ kpa, nye dazị n'akarikwnunga ngadna eze Chiokike n'oligwe. ² Nye arịohna nụ kpa zị nọornu ernalu nye arịohna nụ Hne Kakwo Nsọ n'oligwe, bụ ezi Ọro-Èka Nsọ ke Nyenwe aị wuru, ọ búla badnụ. ³ Nye risi arịohna ọbula jaakwa arịohna nụ nkesi nụ ruwhnu Chiokike, ọ zị mkpa nụ nye ka jeenweriri nhne o jeeji kwa arịohna. ⁴ Ọ bụru nụ ọ zị n'ọwa, ọ jọbu nye arịohna rja rja, kwnornu nụ agịda ele arịohna zị ele naakwa arịohna lele kpa Iwu Mozizi kwuru. ⁵ Be neezne izi n'Ọro Nsọ ke nhne atụ lele ke zị n'oligwe. Lele kpa Chiokike kannu Mozizi nga o noowu Ọro-Èka Nsọ, “Whnụ nụ i mernu kpakara nhne lele kpa be gesiri ị be n'olu rugwu.” ⁶ Kọvu ernalu ọkwa arịohna ke Jizọsi kakpa ke ele rnurnu ernalu nụ mkpururu iwu ọknani. Ọgba-njọ-ẹhni ke ọ gbarụ n'esilawuru Chiokike nụ ele badnụ kakwo

mma, kwnornu nū o gwuzogwu n'olu mkwna ke kakwo mma.

⁷Ọ b̄uru nū ọgba-njọ-ẹhni ke mb̄om zuru ozu, mkpa ke ẹbo be zn̄éne akpa aj. ⁸K̄ovu Chiokike wh̄n̄urnu nū ele bad̄n̄u zúge ozu, ọ kaa,

“Ọbochi vawa, b̄u nhne Jihova kwuru, nga me nū ọro Izireli nū ọro Juda, jaagba njọ-ẹhni ikne.

⁹Ọ j̄on̄u lele njọ-ẹhni, me nū ele nda be gbar̄u,

n'ọbochi me jiri be n'aka m d̄ohia be n'ẹli Ijipiti,

be kwn̄átala ovu nū njọ-ẹhni wam me nū be gbar̄u,

m lemernu m be anya, b̄u nhne Jihova kwuru.

¹⁰K̄itna, ka b̄u njọ-ẹhni me nū ele Izireli jaagba

nū ọbochi ke jaava, b̄u nhne Jihova kwuru.

M jeeyisi iwu m nū rime echiche be, m jaagbakwas̄i be n'olu mkp̄oma be, m j̄oburu Chiokike be, be j̄oburu ele ke m.

¹¹Ọ z̄a nye n'esilaw̄uru be ke jeezni ibne a, m̄obu kan̄u n̄wene a, 'Mah̄ija Jihova,' kwnornu nū kpakara be jaamah̄ija m, hite nū nye z̄i mat̄i d̄u nye ezi.

¹²M jaagbar̄unu be ọgahie be, m j̄eechenwanya mmehie be berere.”

¹³Hne o nookwu ọka ọgba-njọ-ẹhni ikne, Chiokike mernu ma ke mb̄om ziri ọknani, nhne ọbula mernu ọknani j̄odoka ọdoka, whume masi.

9

Okpenu Chiokike n'owa

¹Ọgba-njọ-ẹhni ke mb̄om ke Chiokike nū r̄umu Izireli gbar̄u n̄wernu iwu osnusno okp̄ke n'oro ns̄o ke ọwa.

²Be wuru ọro okp̄ke ke mb̄om ke b̄u hne z̄i ns̄o. Nū rime ọru ọro ke mb̄om, nhne z̄i nū rime a b̄u nhne be bita t̄on̄ji nū ikpechi nū br̄edi ar̄johna Chiokike. ³N'azn̄u ikpe obnosni ke ẹbo b̄u hne be kwu Hne Kakwo Ns̄o. ⁴Nhne z̄i nū rime a b̄u ojo golu ke isensi, nū Igbe Ọgba-Njọ-Ẹhni be w̄oru golu. Nū rime igbe wam, nhne z̄i a b̄u otu ite golu mana, nū mkpara Er̄oni ke war̄u ọkwukwo nū mbadamba akaworugwu law̄uru ke be gbakwas̄iri iwu wam n'olu be. ⁵N'olu igbe, ele enine izi be w̄uru ọwu z̄i igwugwu be

kwu Cherubim gbasar̄u akankwu be kp̄usnirni ikpechi oru. A j̄eenwe rikne k̄owa kpa be k̄itna.

⁶Nga be bita kworu kpakara nhne, ele ar̄johna naabna nū hne z̄i ns̄o kpakara ọbochi n̄ornu ernu be. ⁷K̄ovu okwolem nye risi ar̄johna naabna nū Hne Kakwo Ns̄o n'azn̄u ikpe obnosni wam otu mgba n'awha. O jeeji ọvnarna ke o jeeji kp̄usni mmehie ke a nū mmehie ele Izireli mernu nū ọma ama. ⁸Enine Ns̄o neegesi kpa Ọro-Eka Ns̄o ke mb̄om nū omen'ẹli a gwuzo k̄oriri, apna be jeeji naabna nū rime Hne Kakwo Ns̄o mesnirni emesni. ⁹Ka b̄u nhne neegesi n'ige ka, nū nkesi nū ar̄johna be jiri kwan̄u Chiokike ar̄johna j̄eenwe rikne mee ele neegweya nkesi ar̄johna zu ozu. ¹⁰Ka b̄u wiri nū manya nū mmemem ke ọsnusna, kpakara omen'ẹli ele ka b̄u nhne anya n̄owhnu joogwuzo tem d̄u ige Chiokike jaagbanwo be.

Ọvnarna Karāisi

¹¹K̄ovu Karāisi var̄u lele nye risi ar̄johna nhne ke ka mma ke z̄i hna, Ọro-Eka Ns̄o ke ọ n̄ornu ernu nū rime a kakpa, zu masi ozu. Ọ b̄u o ke be jiri aka wu, ọ b̄u o ke be keru eke n'owa ka. ¹²Nga Karāisi bnazn̄ernu nū rime Hne Kakwo Ns̄o, ọ bnarn̄u otu mgba kp̄oi. O j̄ile ọvnarna owu m̄obu ke nnw̄o ehni kwa ar̄johna, k̄ovu o ji ọvnarna ke a gbah̄ija kpakara aj ọkwnukokw̄nu. ¹³Ọvnarna owu nū ehni nū nnw̄o ehni nū r̄et̄nu ke be wekwas̄iri ele z̄ila r̄ichna mernu be z̄iri r̄ichna n'olu ẹhni. ¹⁴Ọ k̄o b̄uru ọvnarna Karāisi, nye hiri n'Enine Ns̄o ọkwnukokw̄nu gweru ẹhni a kwa ar̄johna nw̄ée ọru nū ruwhnu Chiokike, j̄oosnusnama ak̄oniche aj wh̄oga n'ernu ojo ke jaakpaya ẹnwu, ma a kpenu Chiokike ke z̄i b̄udnu.

¹⁵Kam kpayar̄u, Karāisi jiri b̄uru nye agbata ke ọgba-njọ-ẹhni ikne, ma ele Chiokike sukwuru nweh̄ija mkwna o keh̄ija nhne kw̄o okwo. Kwnornu nū ọ nw̄urnu ẹnwu ma ọ z̄i kpa ọ gbah̄ija be nū rime awh̄n̄uwhnu ke mmehie be mernu nū mkpururu ọgba-njọ-ẹhni ke mb̄om.

¹⁶Hne iwu oke mkpe z̄i, be jeegesiri nū nye wam gbar̄u a nw̄urnu ọnwu. ¹⁷Kwnornu nū iwu oke mkpe b̄u nhne etekne hne nye gbar̄u a z̄i b̄udnu, k̄ovu ọ jaabna n'ernu nga nye gbar̄u a nw̄urnu ẹnwu. ¹⁸Ka b̄u nhne kpayar̄u nū ọgba-njọ-ẹhni ke mb̄om jiri ọwusi ọvnarna gwuzosiri rikne. ¹⁹Kwnornu nū nga Mozizi kann̄u ele Izireli kpakara

nhne iwu wam kwuru, o gweru ɔvnarna nnwɔ ehni gwagidne a mini, gweru hisopu nɔ wuulu ihie whesi n'okwukwo iwu wam nɔ kpakara ele badnɔ. ²⁰ Ɔ kaa, “Anɔ bno nsnɔ, ka bɔ ɔvnarna ɔgba-njɔ-ehni ke anɔ nɔ Chiokike gbarɔ, anɔ bɔta a.” ²¹ Kpam masi, o whesiri Ɔro-Ɛka Nso ɔvnarna nɔ kpakara agbugba nɔ nhne be ji zne izi. ²² N'ezi ɔka, ɔ gwnarnɔ matɔ ɔvnarna mee kpakara nhne ziri snam n'iwu, kwnornu nɔ hne be wɔsage ɔvnarna, ɔgbaru mmehie zɔla.

Arɔhna Karaɔsi
noovume mmehie

²³ Kam kpayarɔ, Ɔro-Ɛka Nso ke ɔwa ka nɔ kpakara nhne zɔ nɔ rime a, bɔ oyiyi nhne zɔ n'oligwe, bɔ nhne be jeeji ɔvnarna nɔosnu, kɔvu nhne ke oligwe n'iwuhuru a piuru arɔhna ke kakwo mma karɔ ɔvnarna anɔhia. ²⁴ Kwnornu nɔ Karaɔsi bnáge nhne zɔ nso be jiri aka wu, ke bɔ oyiyi ke ɔkwnamarna nhne. Kɔvu ɔ bnazernu oligwe hne o gwuzo nɔ ruwhnu Chiokike nɔ risi aɔ. ²⁵ Nye risi arɔhna ele Ju naabna Hne Kakwo Nso otu mgba n'awha gweru ɔvnarna anɔhia. Kɔvu Karaɔsi znége o ji ehni a kwa arɔhna agɔda ige. ²⁶ Ɔ buru kpam, Karaɔsi znernu ata awhnuwhnu agɔda ige hite n'ɔpanizo okike ɔwa. Kɔvu ɔ whɔyaru otu mgba kpɔi kwnornu aɔ n'okwukwo ige ka, gweru ehni a kwa arɔhna ma o vume mmehie. ²⁷ Ka bɔ ezi ɔka, badnɔ jɔnwuriri otu mgba, omekwo, ikpe Chiokike sno a. ²⁸ Kpam masi, be jiri Karaɔsi kwa arɔhna otu mgba o vume mmehie agɔda ele badnɔ, ɔ jaava ke mgba lawuru znɔhia ele neele anya a hne mmehie zɔla a.

10

Karaɔsi kwarɔ arɔhna
zuru ɔhna otu mgba

¹ Iwu wam bɔ enine nhne ɔma ke jaava, ɔ bɔo nhne wam, kam kpayarɔ, o nwée rikne hite nɔ arɔhna ke be naakwa ige ɔbula mee ele naava ɔ kpɔ risi ɛli zu ozu. ² Ɔ buru nɔ ele neekpeni Chiokike zɔ rɔchna nɔ rime ovu, ikpe mmehie ba máná be. Kpakara ɔkwa arɔhna znernu okwome. ³ Kɔvu kpakara arɔhna wam bɔ nhne ke neechenwanyanɔ be mmehie be hite n'awha dɔ n'awha. ⁴ Kwnornu nɔ ɔvnarna ehni nɔ owu nwée rikne vume mmehie.

⁵ Kam kpayarɔ nga Karaɔsi varɔ n'ɔwa, ɔ karɔ,
“Arɔhna nɔ nkesi ruwhnu ɔma másige i,
kɔvu i bɔtannu m anɔ-ehni o bnonu i
nnsɔi.

⁶ Ovu zá nɔoso i n'ɔnu
kwnornu arɔhna ɔkporne bekwnu
mɔbu arɔhna mmehie.

⁷ M kaa, “Chiokike, le, m valém
o mee nhne i piuru me mee,
lele kpa be gbarɔ nhne gbasiri m
n'okwukwo nso.”

⁸ Ke mbɔm, ɔ karɔ, i pióle arɔhna nɔ nkesi ruwhnu ɔma, mɔbu arɔhna ɔkporne bekwnu mɔbu arɔhna mmehie, ɔ bɔ n'ezi nɔ iwu wam karɔ be mee kpam. ⁹ Ɔ kaa, “Chiokike, le, m valém o mee nhne i piuru me mee.” O gwemernu nhne ke mbɔm ma ɔ zɔ kpa o gwuzote nhne ke ebo. ¹⁰ Kwnornu nɔ Jizɔsi Karaɔsi mernu nhne Chiokike piuru o mee, ɔ snɔsnamarnu mmehie aɔ hite n'arɔhna ke o jiri ehni a kwa otu mgba ke zuru ɔhna. ¹¹ Nye ɔkwa arɔhna ɔbula noogwuzo kpakara ɔbochi nɔornu ɛnu a, naakwa otu arɔhna agɔda ige. Kɔvu kpakara arɔhna ka nwée rikne noovume mmehie. ¹² Kɔvu nga nye arɔhna ka kwarɔ arɔhna ke zɔ ɔkwnukokwnu kwnornu mmehie, ɔ daziri ɛli n'akarikwninga Chiokike. ¹³ Hite n'ige wam, ɔ zɔ neese ige Chiokike jaabɔta ele irno a lele nhne ɔgbakwasɔ ɔchi a. ¹⁴ Hite nɔ otu arɔhna, o mernu ele zɔ snam hite nɔ mmehie zu ozu ɔkwnukokwnu.

¹⁵ Enine Nso naagbanɔ aɔ akabne ka hite nɔ nhne o kwuru nɔ mbɔm,

¹⁶ “Ka bɔ njo-ehni ke me nɔ be jaagba,
n'ɔbochi ke jaava, bɔ nhne Jihova
kwuru,

m jeeyisi iwu m nɔ rime ovu be,
m jaagbakwasɔ be n'echiche be.”

¹⁷ Ɔ kaa kwno berere,
“M jéechenwanya arɔru-ɛli be,
nɔ mmehie be berere.”

¹⁸ Kɔtɔna, ɔ gbarunnu be kpakara mmehie be, arɔhna berere zá kwnornu mmehie.

¹⁹ Kam kpayarɔ, rɔmu nda m, a nwernu ovu siri rikne ɔ bnazne nɔ Hne Kakwo Nso hite n'ɔvnarna Jizɔsi. ²⁰ Ɔ gbamannɔ aɔ apna ikne ke zɔ bɔdnu hite n'ikpe obnosni wam ke bɔ anɔ-ehni a. ²¹ A nwernu nye risi arɔhna ke kakwo, nye neelegidne ɔro Chiokike anya. ²² Ngwa ma a gweru mkpɔma zɔ rɔchna nɔ ezi ɔkwnata ɔvu, nɔ ovu ikpe máná vakwnusi Chiokike, ya nɔ ehni be

jiri mini zị rịchna sn̄snama. ²³ Ngwa ma a knetasị olile anya ke ọkwnata ovu aị aka rikne, kwnornu n̄ nye kweru aị mkwna jaab̄ta mkwna o kweru. ²⁴ A gbal̄i mee nhne joovulizọ ọwhnun'anya n'ovu ibne aị hite n'ọrnu ọrnu ọma. ²⁵ A ghása ogbako r̄umu nda n'otu lele kpa agwina ele badn̄u neeme. K̄ovu a kwnagidne ibne aị ke kakwo kpa ọbochi wam naava nd̄undu.

²⁶ Ọ b̄uru n̄ a jaaz̄i k̄oriri neeme mmehie hne a n̄rnu ezi ọka wam, ọ z̄a ar̄ohna berere be jaakwa kwnornu aị. ²⁷ K̄ovu nhne ke gwnarn̄u b̄u olile anya ke t̄u ogwnu ke ikpe, ya n̄u ke okne b̄ekwnu ke jeerne ele neemegidne Chiokike. ²⁸ Nye ọbula ke d̄narn̄u Iwu Mozizi nw̄rnu ẹn̄wu hne badn̄u law̄uru m̄obu ẹto gbagidn̄ernu a akebne, be d̄onnu a obirizi. ²⁹ An̄u le kpa ikpe wam jaaz̄i rikne b̄u awhn̄wh̄nu nye wam jaata b̄u nye lednarn̄u Nnw̄ọ Chiokike anya, nye kp̄oge ọv̄narna ogba-n̄jo-ẹhni ke Chiokike nhne, ke sn̄snamarnu mmehie a, nye lednarn̄u Enine Ns̄ọ ke oru anya. ³⁰ Kwnornu n̄ a magw̄u nye kar̄u, “Mawa nwe mmegwnah̄ja, m jeemegwnarn̄u.” Jihova kwuru berere, “Jihova jeekpe ele ke a ikpe.” ³¹ Ọ b̄u nhne t̄u ogwnu ọ dnabna n'aka Chiokike ke z̄i b̄udnu.

³² An̄u chenwanya ọbochi ele ke wheru ewhe kpa an̄u sn̄rnu ovu kpa iwhne Karaisi m̄ukwasiri an̄u n̄u rime kpakara awhn̄wh̄nu. ³³ Agwina ige an̄u b̄uru ele be kpasiri iwhnerne n'ọhna, ige berere an̄u das̄iri ele berere be neemegbu emegbu n'ikwnu. ³⁴ An̄u d̄onnu ele z̄i n'ikelu obirizi. Nga be nah̄oru an̄u nhne an̄u nwernu, ovu s̄oru an̄u n'ọnu kwnornu n̄ an̄u magw̄u n̄u an̄u nwernu ẹkwnu ke jaaz̄i ọkwnukokwnu n'oligwe.

³⁵ An̄u t̄uwhu ovu osi rikne an̄u, o jeenwe ọgwo ẹn̄u z̄i aḡida. ³⁶ An̄u sn̄uta ovu ma an̄u nwernu rikne mee nhne Chiokike pi-oru, nah̄ja masi nhne o kweru n̄u mkwna. ³⁷ Kwnornu,

“Ige mat̄i,

nye wam jaava b̄u nye jaava, o j̄oogbu ọkwnu.

³⁸ K̄ovu, nye mee mma ke m jeehi n'ọkwnata ovu z̄iri b̄udnu, ọ b̄uru n̄u nye ọbula lahna azn̄u, nhne gbas̄iri a j̄ooso m ovu n'ọnu.”

³⁹ K̄ovu a b̄uo ele naalahna azn̄u, whu etekne, a b̄u ele kweru d̄u n'ọznohia mkp̄uru ovu.

11

Ele dikne ke ọkwnata ovu

¹ Ọkwnata ovu b̄u ọdnabn̄ernu n̄u nhne a neele anya, n̄u ọtukwasi ovu n̄u nhne ke a whn̄uge anya z̄i. ² Hite n'ọkwnata ovu, ele gbaka nah̄jaru ruwhnu ọma n'aka Chiokike.

³ Hite n'ọkwnata ovu, a gh̄ohiaru n̄u Chiokike jiri ikwu-ọnu a ke ọwa, ke kpa-yar̄u, nhne a n̄owh̄nu anya hi n̄u nhne a whn̄uge anya wh̄uya.

⁴ Ebel̄i jiri ọkwnata ovu kwan̄u Chiokike ar̄ohna ke ka ar̄ohna Keni wnene a mma. Hite n'ọkwnata n'ovu a, Chiokike gbar̄u akebne n̄u ọ b̄u nye mee mma kwnornu n̄u Chiokike nah̄oru nkesi a. Hite n'ọkwnata n'ovu a, ọ z̄i k̄oriri nookwu ọka ọ b̄u n'ez̄i n̄u ọ nw̄rnu ọnwu.

⁵ Hite n'ọkwnata ovu, Inoku nw̄una ọnwu, k̄ovu Chiokike kwururu a n̄u b̄udnu, be wh̄una a, kwnornu n̄u Chiokike kwururu a. K̄ovu s̄u Chiokike kwururu a, be gbar̄u akebne a n̄u o mernu nhne s̄oru Chiokike ovu n'ọnu. ⁶ Hne ọkwnata ovu z̄ila, be nw̄ee rikne mee nhne j̄ooso Chiokike ovu n'ọnu. Kwnornu n̄u nye jaavakwnusi Chiokike jeekwer̄eri n̄u Chiokike z̄i, n̄u ọ b̄u nye n̄okwu ele noopiosi a rikne ọgwo ẹn̄u.

⁷ Hite n'ọkwnata ovu, Noa t̄uru ọgbo nga Chiokike d̄oru a aka n̄u ns̄ni nhne ke z̄i n̄u ruwhnu, ọ wh̄una anya, ọ t̄u ọgbo o jiri zn̄ohia ele ọro a. Ọ marn̄u ọwa ikpe, keh̄ja ome mma hite n'ọkwnata ovu.

⁸ Hite n'ọkwnata ovu, Ebereham bnornu ns̄ni nga Chiokike sukwuru a zne ẹli ke o jeekeh̄ja n̄u mkwna, ọ wh̄oga neezne hne ọ m̄aa. ⁹ Hite n'ọkwnata ovu, o wuru n'ẹli Chiokike kweru a mkwna lele nye izne. O wuru n'oro-eka, ya n̄u Aziki n̄u Jek̄opu, ele ya n̄u be keh̄jaru otu mkwna wam. ¹⁰ Kwnornu n̄u Ebereham neele anya ẹli ke nwernu nt̄u-ẹli, ke Chiokike b̄u nye nka n̄u nye wuru a.

¹¹ Hite n'ọkwnata ovu, Sera nah̄jaru rikne ọ t̄u rime nga o wheru ige, ọ b̄u n'ez̄i n̄u o nw̄ee nnw̄o* kwnornu o kar̄u n̄u ọ b̄u nye kwesiri ọkwnata ovu b̄u nye kweru mkwna. ¹² Hite n'otu badn̄u ka, Ebereham,

* 11:11 m̄obu hite n'ọkwnata ovu, Ebereham gh̄oru nda, ọ b̄u n'ez̄i o mernu okno badn̄u, Sera n'iwhuru a nw̄ee nnw̄o

o bu n'ezi o nu lele nye nwurnu onwu, hne avnurnu a hna lele mbo ke oligwe nu lele rizna ke zi nu ngeri osimini hna ke nwée onu ogwnugwnu.

¹³ Kpakara ele ka nwurnu nu rime okwnata ovu. Be nahjage nhne Chiokike kweru mkwna, kovu be whnurnu be hite nu hne zi ikere, gweru be, kwuhja nu be bu ele izne nu ele neewhe ewhe n'owa. ¹⁴ Nga ele badnu nookwu kpa, ka neegesi nu be neele anya eli ke aka be. ¹⁵ N'ezi oka, o buru nu be naarj oriri gbasiri eli ke be hiri whuya, be znernu alahna aznu. ¹⁶ Kitna, be neele anya eli ke ka mma, eli ke oligwe. Kam kparyu, iwhnerne za neeme Chiokike ma be sukwa a Chiokike be, kwnornu nu o bitannu be otu eli.

¹⁷ Hite n'okwnata ovu, Eberham gweru Aziki kwa arjohna nga Chiokike kparu a iru. Nye wam nahjaru mkwna wam jiri otu nnwo kpoi o nwernu kwa arjohna. ¹⁸ O bu n'ezi nu Chiokike karu, "Hite nu Aziki, i jeenwe agida rumu." ¹⁹ Eberham kweru nu Chiokike nwernu rikne mee Aziki hi n'enwu lizo, n'ezi oka, o nahoru nnwo a lele nye hi n'enwu lizo.

²⁰ Hite n'okwnata ovu, Aziki goziri Jekopu nu Iso, nookwu oka gbasiri ngozi ke zi nu ruwhnu. ²¹ Hite n'okwnata ovu, Jekopu goziri rumu Josefuf lawuru nga o nonwu enwu. O dnabnenu nu mkpara a kpoi risi eli nyee Chiokike.

²² Hite n'okwnata ovu, Josefu nga o nonwu enwu kwuru nhne gbasiri okwnehala ke rumu Izireli n'eli Ijipiti, nyee be iwu gbasiri okpukpu a.

²³ Hite n'okwnata ovu, ele murnu Mozizi tugwaru a enwa eto kwnornu nu o bu nnwo zi ichne, ogwnu iwu eze tula be.

²⁴ Hite n'okwnata ovu, Mozizi, nga o sopiyaru nu badnu, kwele be sukwa a nnwo adna Fero. ²⁵ O snornu rumu Chiokike ta awhnuwhnu kanu a mma kakwo o nwe ovu oso n'onu ke mmehie ige mati. ²⁶ O gwnurnu nhne iwhnerne ke Karajisi nhne zi okne onu ahja kakwo kpakara ekwnu ke Ijipiti, kwnornu nu o neele anya ogwo enru ke zi nu ruwhnu. ²⁷ Hite n'okwnata ovu, o sigbasiri eli Ijipiti, o tula ogwnu ovu owe ehni ke eze, kwnornu nu o gwuzoru kwem lele nye whnurnu Chiokike wam be whnu anya, anya.

²⁸ Hite n'okwnata ovu, o miteru Iriri Ogawhe nu onarna be wesaru ma enine izi

enwu wam ke gburu kpakara nnwo mbon be murnu gharu o gbu nnwo mbon ele Izireli. ²⁹ Hite n'okwnata ovu, rumu Izireli wheru Osimini Ihie lele eli etekne, nga ele Ijipiti pioru ma be whe, mini riri be.

³⁰ Hite n'okwnata ovu, oghiri mkpo Jeriko dnarnu, nga ele Izireli gbaru a gburugburu obochi esau.

³¹ Hite n'okwnata ovu, nwerinya ewhere Rehabu ziri budnu, be gbukotala ya nu ele irno Chiokike, kwnornu nu o tugwaru ele znernu o nyokahja eli wam.

³² Ndaa nhne me jookwu, kwnornu nu ige zila me jookwu nhne gbasiri Gidioni, nu Baraki, nu Samsini, nu Jefita, nu Devidi nu Sameli, nu kpakara ele owhnurninya.

³³ Ele hiri n'okwnata ovu lugbu eli-eze, rnu enru oma, nahja mkwna, kpusni onu odum, ³⁴ kpachni bekwnu noonwu onwu, gbanahoru ama-ogwnu, be nwée rikne, kovu be ghuru ele dikne, ele dikne n'ogwnu, chihala ele ogwnu eli berere. ³⁵ Ele rinya nahjaru ele ke be hiri n'enwu lizo. Be taru ele berere awhnuwhnu, kovu be kwele be dghia be, ma be lizo n'enwu ke ka mma. ³⁶ Be mernu ele berere nhne rumu, pnja be hna, owe, be knernu ele berere eriri, yisi be n'ikelu.

³⁷ Be turu be akaworugwu, be kwobiri be ebo, be jiri ama-ogwnu gbu be, be woru akpuko ovu nu atnurnu gbaghari, be ghore ele mboni, be kpakna be ehni, megidne be.

³⁸ Ele owa kwesile ele ka. Be gaghari lele ele nwée oro n'eli-ikpa nu rugwu mati, be wuru nu rime mkpewu nu onunu eli.

³⁹ Kpakara ele ka nwernu otnutnu oma kwnornu n'okwnata ovu be, kovu be nahjage mkwna wam. ⁴⁰ Chiokike bitannu aj nhne ka mma. Chiokike mernu ma aj nu be zukota, ma a buru ele zuru ozu n'otu.

12

Chiokike naapnja rumu a nhne

¹ Kam kparyu, hne a nwernu agida ele akebe gbaru aj gburugburu, a tuwhu kpakara nhne ke noobnosni aj nu mmehie ke naatakwnusi n'ehni aj, ma a gweru okasi mkpoma gba eso ke zi aj nu ruwhnu. ² A neelegidne Jizosi anya, nye turu ntu-eli nu nye mekwakworu okwnata ovu aj. Nye kwnornu ovu oso n'onu ke zi a nu ruwhnu li nhne igbugbu ke ogba, gweme iwhnerne,

o daziri ẹli kịtna n'akarikwnunga ngadna eze Chiokike. ³ Anụ tule nhne gbasiri nye wam ke ịri nhne igbugbu ke ogba nụ omegidne ke ele mmehie, rikne bọ gwụ anụ, anụ dna n'apna. ⁴ Nụ rime ogwnu anụ nọlu megidne mmehie, anụ yọluge ogwnu dụ n'owusa ọvnarna anụ n'ẹnwu.

⁵ Anụ chezuru ikwu-ọnu ọkasi ovu wam ke Chiokike nookwu anụ lele ọmu,

“Nnwọ m, i lédna ọdo aka nụ nsni ke Jihova anya,

ovu lákwdia anụ mini nga o bigbọru anụ.

⁶ Kwnornu nụ Jihova naata ele o whnrnu n'anya awhnrwhnu,

naapnia nye ọbula o kwuru nnwọ a nhne.”

⁷ Anụ nabnarnụ awhnrwhnu anụ naata lele ọdo aka nụ nsni ke nda nọdo ọmu a. Anụ whnrlele nnwọ ke nda a zá nọdo aka nụ nsni sa? ⁸ O buru nụ Chiokike zá nọdo anụ aka nụ nsni lele ele berere, anụ bụo ọmu a, kovu anụ bụ ọmu ọyi. ⁹ Nda ai k'owa nọdo ai aka nụ nsni, a noobnonu be nsni. A kwesiri o bnonu Nda ai ke enine ai nsni karukwo ma a ziri bụdnu. ¹⁰ Nda ai k'owa naapnia ai nhne ige matị n'ovu ọso n'ọnu be, kovu Chiokike naapnia ai nhne kwnornu mbnarna ke ai, ma a snornu a kehia ọzi nsọ a. ¹¹ O zá ọdo aka nụ nsni ọbula ke nọso ọso n'ige wam, kovu o zi igbugbu. Omekwo, o mپیya ezi mkpuru ke ome mma nụ udno nụ rime ele gawheru nụ rime a.

¹² Kam kpayaru, anụ mee aka ke dnarnu adna lizo nụ mkpnerne ọchi ke nwée rikne gwuzoru kwem. ¹³ Anụ zne izne n'apna ke snirni asni o zi ele nwée ọchi ba dna n'apna, tñnuma, be gwọ be.

O do aka nụ nsni

¹⁴ Gbalị ma jị nụ kpakara ele badnụ ziri n'udno, ziri masị nsọ, kwnornu nụ o zá nye joowhnu Chiokike anya sụ o zila nsọ.

¹⁵ Anụ whnr nụ o zá nye dnahalaru n'oru ke Chiokike. O zi nye nụ lele egwnugwnu luga nlulu n'esilawuru anụ ke joovuyan anụ mkpa, hite nụ a mejo agida badnụ.

¹⁶ Anụ whnr nụ o zá nye neeme ọyi mọbu nye zá nọsonu Chiokike anya lele Iso, nye kwnornu otu mgba wiri re ọnodi opnarna a.

¹⁷ Anụ mahjaru, omekwo, o piuru o nahoru ngozi nda a, oghere zila kwnornu nụ o nwée rikne gbanwo nhne o mernu, o bụ n'ezi nụ o jiri anya-mini ẹkwna piosi ngozi wam rikne.

¹⁸ Anụ váduge nụ rugwu ke anụ jeemetu aka, lele rugwu Sajna ke neerne bẹkwnu, nụ ọchichiri, okne ogwnu nụ okne ruwhere, ¹⁹ nụ ọdidna ke ọkwodu nụ ọdidna nkọli ke ele nrnu a, riasno nkọli wam kwúma berere. ²⁰ Kwnornu nụ be gwúzolige iwu wam ke karu, “O bụbedi anọhia vadu rugwu wam metu a aka, be gweru ara tugbu a.”

²¹ Nhne Mozizi whnrnu zi okne ogwnu, o kaa, “Ogwnu turu m, ẹhni nọoznu m biri biri.”

²² Kovu anụ vaduru rugwu Zayoni, bụ Jeruselem ke oligwe, ẹli-ọhna ke Chiokike ke zi bụdnu, nụ ele enine izi, o zá nye nọogwnuli ọnu, ele neetne eri ọnwudna.

²³ Anụ vadulem ogbako Chiokike ke ọmu be beru ọsno mụ, ele be gbaru rewhna be n'oligwe, vakwnusi masị Chiokike, nye neekpe kpakara ele badnụ ikpe, nụ enine ke ele ome mma zuru ozu. ²⁴ Anụ vakwnusiri Jizosi, nye ibno ke ogba-njo-ẹhni ikne, nụ ọvnarna ke owhesa, ke nookwu nhne ke ka mma kakwo ọvnarna Ebeli.

²⁵ Anya dụ anụ ẹli, anụ whnr nụ anụ ghárula o nrnu nhne nye wam nookwu. O buru nụ ikpe marnu ele wam bnóne nsni nhne nye wam zi nọdo be aka nụ nsni n'owa kwuru, ndaa kpa a jaagbanahoru, o buru nụ a bnóne nsni nhne nye wam zi n'oligwe nọdo ai aka nụ nsni nookwu? ²⁶ Nkọli a mernu ọwa znu biri biri n'ige wam, kovu kịtna, o kweru mkwna kaa, “Berere kwno, m jeeme o bụo ọwa kpọi znu biri biri, kovu oligwe masị.” ²⁷ “Berere kwno” neegesi nụ o jeegweme kpakara nhne nọoznu biri biri bụ nhne be keru eke, ma nhne ke zá nọoznu biri biri gwuzosi rikne.

²⁸ Hne a nanahoru ẹli-eze ke zá nọoznu biri biri, a tñnu Chiokike mmamma, kw-nakwu a kpa o jọoso a n'ọnu, nụ ogwnu nụ ọso anya. ²⁹ Kwnornu nụ Chiokike bụ bẹkwnu neerne erne.

13

Kpa be wu bụdnu jaamasị Chiokike

¹ Anụ nọowhnu ẹhni anụ n'anya lele ọmu nda. ² Anụ chézu elekota ele izne, kwnornu nụ agwna badnụ lekotaru enine izi hne be máa. ³ Anụ chenwanya ele zi n'ikelu lele nụ anụ nụ be zi n'ikelu. Anụ chenwanya ele naata awhnrwhnu lele nụ anụ nụ be sno naata awhnrwhnu.

⁴ Anụ sọbisinu ọlulu nzi nụ nnwerne. Anụ méru ọkpata nzi nụ nnwerne kwnornu nụ Chiokike jeekpe ele neeme ọyi nụ ele ewhere ikpe. ⁵ Anụ kwé ọwhnun'anya iwai neechi mkpọma anụ, nhne anụ nwernu ji anụ rụwho, kwnornu nụ Chiokike karụ, "M jáaghasa anụ rịa rịa, m jáasa anụ aka rịa rịa."

⁶ Kam kpayarụ, a ji ovu siri rikne kaa, "Jihova bụ nye neenyinu m aka, ogwnu zá nọotu m nhne badnụ jeeme m."

⁷ Anụ chenwanya ele risi anụ wheru ewhe, ele kwunnu anụ ikwu-ọnu Chiokike, kpa be wuru bụdnụ be, kpa be nwurnu ẹnwu, anụ snornu ọkwnata ovu be. ⁸ Jizọsi Karajisi zị kpa ọ zị, ekile, tna, dụ ọkwnukokwnu.

⁹ Anụ kwékwadia iznizni ikne ọbula zị ichne ichne kwnapụ anụ n'apna. Ọ ka mma mkpọma aị gwuzosi rikne n'oru Chiokike, ọ bụo nụ omen'eli wiri zị ichne ichne ke zá naabnanụ ele neeri a mbnarna ọbula. ¹⁰ A nwernu ojo ke ele naakwa arịohna n'Ọro-Èka Nsọ nwée rikne ri nhne zị nụ olu a.

¹¹ Kwnornu nụ nye risi arịohna neegwebna ọvnarna anọhia be gburu lele arịohna mmehie nụ rime Hne Kakwo Nsọ, kọvu be nọokporne ọkpna anọhia wam bekwnu n'aznụ ẹli-ọhna. ¹² Kam kpayarụ, Jizọsi tarụ awhnụwhnu n'aznụ ẹli-ọhna ma o gweru ọvnarna a bįta ele badnụ nsọ.

¹³ Ngwa ma a znekwnusi a n'aznụ ẹli-ọhna vuru masị iwernerne a. ¹⁴ Kwnornu nụ a nwée ẹli-ọhna ke jaadazigidne hna, kọvu a neele anya ẹli ke naava nụ ruwhnu.

¹⁵ Ngwa ma a znarnị Chiokike ige ọbula, ma ọ bụru arịohna hite nụ Jizọsi, ka bụ nhne nkesi ke hi aị n'ovu, hite n'ọnu nookwuhija nụ ọ bụ Nyenwe aị. ¹⁶ Anụ chenwanya, neeme nhne ọma ya nụ neekesi ele badnụ nhne anụ nwernu, kam bụ arịohna ke nọoso Chiokike ovu n'ọnu. ¹⁷ Anụ bno nsnị, anụ bįta ẹhni anụ nụ mkpururu ele risi anụ, kwnornu nụ be neelegidne anụ anya lele ele jaasa ajiji nụ ruwhnu Chiokike, ma be rnụ ẹrnu be n'ovu ọma, ọ bụo nụ ovu owe ẹhni, ke zá bnanụ anụ mbnarna ọbula.

Obekwu ikwu ipne-aznụ

¹⁸ Anụ kpenu aị okpukpe. A magwụ nụ ovu aị zị rịchna kwnornu nụ a pioru o mee nhne bụru ọma ige ọbula. ¹⁹ M naariasno anụ kpenu m okpukpe ma m vakwnusi m anụ wara wara.

²⁰ Kịtna, Chiokike udno nye mernu Nyenwe aị Jizọsi hi n'ẹnwu lizọ, nye bụ Okne Nye Znụ Atnurnu wam, hite n'ọvnarna ọgba-njọ-ẹhni kwó okwo, ²¹ nyee anụ kpakara nhne bụru ọma o mee echiche a. O gweru masị aị mee nhne masiri a, hite nụ Jizọsi Karajisi nye nwe igwugwu ọkwnukokwnu. Amịm.

²² Rụmu nda m, anụ bno nsnị n'ikwu-ọnu ezni ke me kwuru, kwnornu nụ ọkwukwo me gbarụ zá ogologo.

²³ Anụ mahija nụ nnwọ nda aị Timoti whuyalám n'ikelu. Ọ bụru ọ va ngwa ngwa, me nụ a joosno va lekasi anụ.

²⁴ Anụ bekwu kpakara ele risi anụ nụ kpakara rụmu Chiokike. Ele İtali neebekwu anụ.

²⁵ Oru Chiokike dazinu kpakara anụ.

Ọkwukwo izi

Jemisi

Nhne gbasiri ọkwukwo izi ka

Ọkwukwo izi Jemisi jihjaru n'agida ezni o nyernu kpakara rumu Chiokike gbasaru nu "rime kpakara ọwa." Jemisi ji agida nhne anya n'owhnu n'obochi neezni nhne ke enine, neegesi kpa nye Karaisi kwesiri o ji akoniche wu budnu n'owa. Jemisi kwuru ọka gbasiri ọba eze, ọwa, ọrnurna, agwa ọma, okewa, ọkwnata mkpoma, riro, akoniche, okno ọka, oknomokno, ọzi wohnernerne, okpe ele berere ikpe, nganga, ndidi nu okpukpe.

Ọkwukwo izi ka nookwu mkpa o zi nu badnu nwernu ọkwnata mkpoma nu nhne ọbula o neeme, lele kpa o kwesiri nye neekpeni Chiokike.

Nhne zi n'ọkwukwo izi ka

Ọpanizo (1:1)

Ọkwnata mkpoma nu akoniche (1:2-8)

Ọdna ọwa nu eze (1:9-11)

Ọrnurna (1:12-18)

Ọnurnu nu omume (1:19-27)

Ọdo aka nu nsni gbasiri okewa (2:1-13)

Ọkwnata mkpoma nu ọrnuru (2:14-26)

Nye Karaisi nu riro a (3:1-18)

Nye Karaisi nu ọwa (4:1---5:6)

Ezni zi ọdo nu ọdo (5:7-20)

¹Mawa, Jemisi, nye izi ke Chiokike nu ke Nyenwe ai Jizosi Karaisi, neebekwu kpakara ele ke Chiokike, ke bu avnurnu nri nu ẹbo ele Chiokike zi nu rime kpakara ọwa.

Ọkwnata ovu n'ige ọrnurna

²Rumu nda m, o buru nhne snarnjima ige ọbula anu dnabnarnu nu nhne ọrnurna zi ọdo n'odo. ³Kwnornu nu o bu ọkpa ọkwnata ovu iru jeegweya ndidi. ⁴Ndidi rnuzu ọrnuru a, ma anu buru ele zuru ozu, o za nhne kogwu. ⁵O buru nu o zi nye nwée akoniche, nye wam rjo n'aka Chiokike, nye neenye kpakara badnu hite nu mkpoma ọma a, o za naakpasị iwernerne. O jeenye a. ⁶Nye wam jeeji ọkwnata ovu n'ororo, o nwéko mkpoma lawuru. Nye nwernu mkpoma lawuru nu lele abaka-mini osimini, nga ruwhere neewhe, o n'otulizo a olu. ⁷Nye ki chéko nu o jeenwehia nhne ọbula n'aka Nyenwe ai. ⁸O bu nye mkpoma

lawuru, o gwúzole kwem nu kpakara apna a.

Ọdna ọwa nu eze

⁹Nnwọ nda ke bu nye mboni nwudna nga Chiokike gwelizọru a olu. ¹⁰Nnwọ nda ke bu nye kwu nwudna nga Chiokike gwednarnu a ẹli. Kwnornu nu nye kwu jaagawhe lele igwugwere ọhia. ¹¹Nga ẹnam wasiri n'orne bekwu a, o chnagbu achara, igwugwere a dnahnala, mma a kwome masi. Kpam masi, nye eze jaagawhe nu kpakara ọrnuru a.

Ọrnurna

¹²Ngozi jaazinu nye wam ovu a siri rikne nu ige ọrnurna, kwnornu nu o megbu ọrnurna, o jeenwehia budnu kwó okwo ke Chiokike kweru ele whnurnu a n'anya mkwna. ¹³Nga be naarna anu ọrnurna, nye wam kákwadia, "Chiokike naarna m ọrnurna," kwnornu nu o za nye nwernu rikne rna Chiokike ọrnurna, Chiokike rna badnu ọrnurna. ¹⁴Kovu be naarna badnu ọrnurna nga nhne ojo ke mkpoma n'oto a, ma o duwhu a. ¹⁵Nga nhne ojo ke mkpoma wam turu rime, o mụhia mmehie, mmehie masi sopiya, o mụhia ẹnwu.

¹⁶Rumu nda m me whnurnu n'anya, anu kwé be duwhu anu. ¹⁷Kpakara nkesi ọma nu nhne buru ọma neehi n'oligwe naava, n'aka Nda ke keru iwhe, nye za naagbanwo lele kpa enine naagbanwo. ¹⁸Chiokike pioru o gweru ikwu-onu ke ezi ọka a mụhia ai, ma a buru mkpuru mbom ke kpakara nhne o keru eke.

Ọnurnu nu omume

¹⁹Rumu nda m me whnurnu n'anya, anu mahia ka, kpakara badnu ziri gnarnagnarna n'onurnu, kovu o buo n'okwu ọka. O wé masi ẹhni wara wara. ²⁰Nye ovu owe ẹhni nwée rikne mee nhne jaamasị Chiokike. ²¹Kwnornu nu ka, anu gweme kpakara rune nu kpakara agwa ojo ke jipihjaru mkpoma anu. Anu gweru ẹhni anu bita nu mkpururu Chiokike, nahoru ọka wam ke nwernu rikne o znohia mkpuru mkpoma anu.

²²Anu buru ele neeme nhne ọka wam kwuru, anu buko ele nonu onu kpọi, needuwhu ẹhni anu. ²³Nye ọbula ke nonu ikwu-onu wam kpọi, kovu o za neeme eme, nu lele badnu ke neelekiri ruwhnu a nu nyno, whnu ruwhnu a kpa o nu, ²⁴o lekirikwo ẹhni a, ngangam, o whoga,

chezume ọkpa badnụ ọ bụ. ²⁵ Kọvu nye ọbula ke neelegidne anya n'iwu wam zuru ozu ke neeme badnụ nwernu ẹhni a, ke naadazigidne nụ rime a, ọ bụo nye nọnonu ọnu neechezu masị, kọvu nye neeme nhne iwu wam kwuru, Chiokike jọogozị nye wam n'ẹrnu a.

²⁶ Ọ bụru nụ nye ọbula bụ nye neekpenu Chiokike, kọvu o knésige riro a eriri, ọ nọoghonu mkpoma a aghigho, okpenu Chiokike a bụ nhne etekne. ²⁷ Okpenu Chiokike ke zị snam, ke be méruła emeru nụ ruwghnu Chiokike bụ Nda aị, bụ ka, o chenwanya rụmu nwée nda nụ nne, nụ ele rinya nzi be nwurnu nụ mmekpẹhni be, nụ badnụ ọ bita ẹhni a rịchna hite nụ nhne ojo k'owa ka.

2

Ole badnụ anya nụ ruwghnu

¹ Rụmu nda m, lele ele kweru nụ Nyenwe aị Jizọsi Karaisi, nyenwe igwugwu, anụ lékọ badnụ anya nụ ruwghnu hite nụ ya naakpa ike. ² Ọ bụru nụ nye kwu ke gbagwụ arị mkpaka golu, woru iwo marnụ mma va n'ogbako anụ, nye mboni ke wogwu nkukara iwo va masị, ³ ọ bụru nụ anụ sọbisinu nye wam wogwu iwo marnụ mma, kanụ a, "Daziri nụ ngadna ka," kọvu kanụ womboni wam. "Gwuzoru hna, mọbu daziri n'ẹli etekne n'ọchi m," ⁴ anụ kpála ike, bụru masị ele ikpe ọriri ojo marnu?

⁵ Anụ bnote nsnị, rụmu nda m me whnurnu n'anya, Chiokike hōrulam ele mboni ke ọwa ka, mee be bụru ele kwu n'okwnata ovu be, be bụru masị ele o jeenye ẹli-eze wam o kweru ele whnurnu a n'anya mkwna. ⁶ Kọvu anụ ledarnu womboni anya. Ọ bụo ele kwu wam neemegbu anụ? Ọ bụo be nọpnurnu anụ zne ọro ikpe? ⁷ Ọ bụo ele kwu noolulu rẹwhna ọma nye wam nwe anụ?

⁸ Ọ bụru anụ bita iwu Eze aị ke oligwe ke be gbarụ n'okwukwo nsọ, "Whnụ nye agbatibi i n'anya lele ẹhni i," anụ mekwaru nkari. ⁹ Kọvu ọ bụru nụ anụ le badnụ anya nụ ruwghnu, anụ mehielem. Iwu jeegesi nụ anụ dnarnu iwu. ¹⁰ Nye ọbula ke jaabita kpakara iwu, kọvu dna otu kpọi, ọ dnanam kpakara iwu wam. ¹¹ Kwnornu nụ nye wam karu, "I mékọ ọyi," kamasiri, "I gbúko badnụ." Ọ bụru nụ i méne ọyi, kọvu i gburu badnụ, i bụ nye dnarnu iwu. ¹² Anụ

kwu, mee masị lele ele Chiokike jeeji iwu ke neeme badnụ nwernu ẹhni a kpe ikpe. ¹³ Kwnornu nụ nye nwée mkpoma obirizi, Chiokike jọodonu a obirizi nga o jeekpe a ikpe. Obirizi nọonwudna n'ikpe ọmuma.

Okwnata ovu nwée ẹrnu bụ nhne etekne

¹⁴ Rụmu nda m, ndaa mbnarna ọbnarnu ọ bụru nụ nye ọbula kaa, "M nwernu m okwnata ovu," kọvu ẹrnu a gésile a? Okwnata ovu kpọi ọ jọoznohia a? ¹⁵ Ọ bụru nụ rụmu nne rukna mọbu rụmu nne rinya nwée iwo, mọbu wiri oriri, ¹⁶ mbnarna kịni bụ nhne ọ bnarnu, ọ bụru nụ otu badnụ n'esilawuru anụ kanụ a, "Lekwaru anya, o nyee i iwo i jooowo, chí i iyi, nụ wiri i jeeji riji rụwho," kọvu o nyéne a nhne ke zị anọ-ẹhni mkpa. ¹⁷ Ọ bụ masị kpa okwnata ovu ke nwée ẹrnu bụ nhne nwurnu ọnwu.

¹⁸ Kọvu otu nyenum jaakaa, "Otu badnụ nwernu okwnata ovu, nye berere nwernu ẹrnu ọma." Gesi m okwnata ovu i ke nwée ẹrnu, m jeegesi i ẹrnu ọma m hite nụ okwnata ovu m. ¹⁹ I kweru nụ otu Chiokike, ọ bụru ọma. Ele rẹnwu ojo kwe masiri, be naama rururu tū ogwu. ²⁰ Ji nye iwhnirniwhno! I pioru ọ mahia nụ okwnata ovu ke nwée ẹrnu bụ nhne etekne? ²¹ Gweru Ebereham nda aị nụ nhne atụ. Be gwnusiri a nụ nye mee mma hite n'ẹrnu ọma a, nga o jiri Aziki nnwọ a rukna kwa arịohna n'olu ojo arịohna. ²² I whnurnu nụ okwnata ovu a nụ ẹrnu a rnykotaru ẹrnu. Okwnata ovu a zuru ozu hite n'ẹrnu ọma a. ²³ Nhne be gbaru n'okwukwo nsọ mezuru ke kwuru, "Ebereham kwuru Chiokike, Chiokike gwnusinu a nụ ọ bụ nye mee mma." Be sukwu a enyi ke Chiokike. ²⁴ Anụ whnurnu nụ be gwnurnu badnụ nụ nye mee mma hite n'ẹrnu ọma a, ọ bụo hite nụ okwnata ovu kpọi.

²⁵ Kpam masị, gweru Rehabu nwerinya ewhere nụ nhne atụ. Be gwnurnu a nụ nye mee mma hite n'ẹrnu ọma, nga o kwubnanyarnu ele varu ọ dna ndịdna hi n'ẹli Izireli, zihala be n'apna berere. ²⁶ Lele kpa anọ-ẹhni bụ nhne nwurnu ọnwu hne enine zila, kpam masị, okwnata ovu bụ nhne nwurnu ọnwu hne ẹrnu zila.

3

Ledu riro i anya

¹ Rụmu nda m, kpakara anụ búko ele zni nhne. Kwnornu nụ anụ magwụ nụ ele zni

nhne jeenwe agida ikpe kakwo ele berere. ²Kpakara aị naadnahie n'agịda nhne. Nye zą naadnahie nụ ikwu-ọnu bụ nye zuru ozu, nwe masiri rikne ọ chikota kpakara ẹhni a. ³A neekne ọnu iyinya eriri ma be mee nhne a piору be mee, zne masi hne a piору be zne. ⁴A gweru ọgbo mini lele nhne atụ, ọ bụ n'ezị nụ o zị okpotokpo, okne ruwhere noovughari a, kọvu nụ nye risi ọgbo ji amarna matị nọtughari ọgbo penupe ọbula nye risi ọgbo piору. ⁵Kpam masi, riro bụ nhne matị zị n'ẹhni aị, ọ nọtutu oka k'agida. Le kpa igbogo hna ezi bụ ke bẹkwu matị mernu o nwuzo bẹkwu. ⁶Riro bụ bẹkwu. O jihiaru nụ agida nhne ojo n'esilawuru nhne zị aị n'ẹhni. Riro bụ nhne neemeru badnụ, nọmusi bụdnu bẹkwu hite nụ bẹkwu ẹli ẹnwu.

⁷Badnụ nwernu rikne znu, znu masilam kpakara nhne be keru eke, mọbu anohia ke zị ogwnu zị ichne ichne, nụ ọnunu ọbula, mọbu aznụ zị nụ mini, nhne ọbula nọopnu ọpnu. ⁸Kọvu nụ ọ zą nye nwernu rikne znu riro. Ọ bụ nhne ojo ke zą naadazị bidim. Nhne gbu badnụ zị nụ rime a. ⁹A ji riro naaznarnj Nyenwe aị nụ Nda aị Chiokike. A ji masi a nọovu badnụ ọnu bụ nye be kpuru n'oyiyi ke Chiokike. ¹⁰Ọtu mmamma nụ ọvu ọnu neehi nụ otu ọnu wam nọowhuya. Rumu nda m, o bụo ọma ọ zị kpam. ¹¹Be tughia mini sọ n'ọnu nụ mini lu nlulu n'otu ọmi? ¹²Rumu nda m, isisi figi o nwernu rikne mịnya mkpuru isisi olivu? Mọbu isisi vajini o nwernu rikne mịnya mkpuru isisi figi? Mini arụ, o nwernu rikne gbahia mini so n'ọnu?

Akọniche zị ichne ichne

¹³Ọ bụru nụ o nwernu nye zị n'esilawuru anụ ke nwernu akoniche nụ ọghohia, o gesi a hite nụ bụdnu a, hite masi nụ agwa ọma nụ ogwedna ẹhni a ẹli ke hi n'akoniche. ¹⁴Kọvu ọ bụru nụ mkpoma anụ jihiaru nụ okwno-awuwa, nụ ovu nlulu, nụ aka-nchnj, anụ kpá nganga. Anụ mee ezi ọka ghọ aghalaghala. ¹⁵Akoniche ke nụ kpam híge n'oligwe va, ọ bụ ke ọwa. Enine Chiokike zịla nụ rime a. Ọ bụ nhne ke ẹnwu ojo neezni. ¹⁶Hne okwno-awuwa nụ okewa zị, ọgba aghara ghara jaaziri. ¹⁷Kọvu akoniche ke hi n'oligwe va, beru ọsno ziri rịchna, omekwo, o nwe udno, o nwernu mkpoma ọma, naadnakota n'otu, o nwernu obirizi nụ ẹnru ọma, o nwée aghigho, ọ kwu ezi

ọka. ¹⁸Ele neeme udno naakpa mkpuru udno. Be jọghohia mkpuru ke imerne ọma.

4

Enyi ke ọwa

¹Ọ bụ kịni noovuya ọlu ogwnu nụ ọdogbuta n'esilawuru anụ? Be hi nụ nhne ojo ke nọogwnu mkpoma anụ, ke nọlu ogwnu nụ rime anụ. ²Anụ piору nhne, kọvu anụ nwéhiala a, anụ jiknenu o gbu badnụ. Anụ piosi nhne rikne, anụ nwée rikne nwehja be, anụ jiknenu nọdogbuta, nọlu ogwnu. Anụ nwée nhne anụ pi-oga kwnonu nụ anụ rjola n'aka Chiokike. ³Anụ nọorio, kọvu anụ zą nanahja kwnonu n'oriri ojo ke mkpoma anụ, ma anụ gweru a mee kpa o jiri masi anụ.

⁴Anụ ele kwé be tukwasi anụ ovu! Anụ máa nụ nye ọbula ke whnurnu nhne ọwa n'anya k'agida nye wam bụ nye irno ke Chiokike? Nye ọbula ke piору ọ bụ enyi ke ọwa neeme ẹhni a nye irno ke Chiokike. ⁵Anụ chéko nụ nhne be gbarụ n'okwukwo nsọ bụ etekne, "Chiokike neelegidne Enine Nsọ a o yisiri nụ rime anụ anya k'agida." ⁶Kọvu Chiokike neenye aị oru k'agida. Lele kpa be gbarụ a n'okwukwo nsọ, "Chiokike noogwuzogidne ele oknomokno, kọvu o neenye rumu mboni oru."

⁷Anụ bita ẹhni anụ nụ mkpururu Chiokike. Anụ nyigidne Ekwensu, ọ jaagbawhu hne anụ zị. ⁸Anụ kpayabetu Chiokike ndundu, ọ jaakpayabetu anụ ndundu. Anụ kwnosnama aka anụ, anụ ele aruru-ẹli. Anụ snusnama mkpoma anụ, anụ ele mkpoma lawuru. ⁹O gbu anụ igbugbu, anụ ru ọwa, anụ gba mkpe! Rumu anụ ghọ ẹkwana. Snarnjima anụ ghọ ọ gbarụ ruwhnu. ¹⁰Anụ gwedna ẹhni anụ nụ ruwhnu Chiokike, o jeegwelizo anụ olu.

Anụ kpéko ibne anụ ikpe

¹¹Rumu nda m, anụ kaja ibne anụ. Nye ọbula ke naakaja nnwo nda a, mọbu neekpe a ikpe, ọ naakaja iwu, neekpe masi iwu ikpe. Ọ bụru nụ i bụ nye neekpe iwu ikpe, ngam, i bụo nye naabita iwu, kọvu nye ikpe iwu. ¹²Chiokike kpọi bụ nye neenye iwu nụ nye ikpe. Ya nụ nsununu a nwernu rikne znohia aị mọbu gbumekwo aị. I bụ nyele ke neekpe badnụ ibne i ikpe?

Anụ lúu ọnu nhne ekile jọbu

¹³Anụ bnote nsnị, anụ ele naakaa, “Tna mọbu ekile, a jeezne mba ka mọbu mba kiyari daziri pji otu awha, gba mgbama ahia, kpa agida iwai.” ¹⁴Anụ máa nhne jeeme ekile. Ndaa nhne budnu anụ bu? Budnu anụ nụ lele iknorno-mini ke whuyaru, dazi ige matị, omekwo, o whume n'anya. ¹⁵Ka bu nhne anụ znernu okwu, “Ọ buru ọ masị Nyenwe aị, a jaazi budnu mee ka mọbu mee kiyari.” ¹⁶Kovu kịtna, anụ noolu ọnu, neeme oknomokno. Kpakara o luu ọnu ka buo ọma. ¹⁷Nye mahiaru nhne buru ọma o mee a, o méne a, ọ bunnu a mmehie.

5

Be ọru ele eze aka nụ nsnị

¹Anụ bnote nsnị, anụ ele eze. Anụ kwna ẹkwna, si okokoba kwnornu nụ nhne igbugbu ke jaadnakwasị anụ. ²Ekwnu anụ roru oro, akịka takwolem iwo anụ. ³Kpakara golu nụ siliva anụ tulam ajari, ajari a jọbu nhne akebe megidne anụ. O jeerne anọ-ehni anụ lele ẹkwnu, anụ ele kpabitaru ẹkwnu n'ọbochi ipne-aznụ ka. ⁴Anụ bno nsnị, anụ kwıla ele anụ gnornu ẹnu n'ekwu anụ ogwo ẹnu be. Ogwo ẹnu be naakwna, nhne ọ nọokpokwu anụ dulam nsnị Nyenwe aị Chiokike ke Meli Nhne Dum. ⁵Anụ wuru budnu oriri nụ ọnwunwo n'owa, anụ mee lele kpa ọ masiri anụ. Kịtna, ehni anụ ke gbarụ ọto jiknernunem, neese ikpe naava ava. ⁶Ele aka be zi rịchna bu ele anụ marnụ ikpe, anụ gbu be. Be méne anụ risi rikne.

Ọsnuta mkpọma nụ mmekpehni

⁷Rumu nda m, anụ knata mkpọma tem Nyenwe aị va. Nye ẹnu ẹkwu ji naaknata mkpọma nụ mkpuru zi okne ọnu ahia ke ẹkwu a mji, tem mini ozuzo mbom nụ ke ipne-aznụ zo. ⁸Anụwa masị, anụ knata mkpọma, dazisi rikne, kwnornu nụ ọvua ke Nyenwe aị zi ndundu. ⁹Rumu nda m, anụ nwéma mkpọma ojo n'ehni ibne anụ, ma Chiokike gharu o kpe anụ ikpe. Nye ikpe gwuzogwu n'onu-mgbo jiknernu ọ va. ¹⁰Rumu nda m, anụ chenwanya nhne ele ọwhnurninya kwuru nụ rẹwhna Nyenwe aị. Anụ gweru be lele nhne atụ nụ ọknata mkpọma nụ rime mmekpehni.

¹¹Anụ maam nụ a nookwu ele wam ele ọwa ọma kwnornu nụ be knataru mkpọma. Anụ nurnu ọknata mkpọma Jobu, anụ maam nụ Nyenwe aị ọnnu a obirizi n'ipne-aznụ, kwnornu nụ Nyenwe aị bu nye obirizi nụ nye imerne ọma.

¹²Rumu nda m, anụ jí oligwe mọbu ọwa mọbu nhne berere dū risi. Oka anụ buru owe, owe, mọbu ọza, ọza, ọ zi Chiokike kpe anụ ikpe.

Okpukpe be kperu n'okwnata ovu

¹³Ọ zi nye ọbula n'esilawuru anụ ke zi nụ mmekpehni? O kpe okpukpe. Ọ zi nye ovu nọso n'onu? Ọ gwnu eri ọznarni. ¹⁴Ọ zi nye ọbula ke naaria ehni igbugbu? O sukwu ele okno badnụ ogbako Chiokike, be kpenu a okpukpe, te a mono olivu nụ rẹwhna Nyenwe aị. ¹⁵Okpukpe be jiri ọknata mkpọma kpe jọogwo nye nriria wam. Nyenwe aị jeeme ehni si a rikne. Ọ buru nụ o mehieru, Chiokike jaagbarunu a. ¹⁶Kam kpayaru, anụ kwuhianu ibne anụ mmehie anụ, anụ kpenu ibne anụ okpukpe ma be gwọ anụ ehni igbugbu anụ. Okpukpe nye mee ọma nọrnusi ẹnu rikne. ¹⁷Elaija bu badnụ etekne lele aiwa. O kpesiri okpukpe rikne ma mini gharu o zo, mini zóle dū awha ẹto nū ẹnwa isunu. ¹⁸O kpe kwno okpukpe, oligwe gweya mini ozuzo, ẹli minya mkpuru. ¹⁹Rumu nda m, ọ buru nū otu badnū n'esilawuru anū kpaahalaru n'apna ezi oka, nye berere kwuhnahie a, ²⁰anū mahia nū nye mernu nye ojo tūhnasna n'apna ojo a, znōhiaru mkpọma a n'ẹnwu. Nye wam kpusnirni agida mmehie.

Okwukwo izi
ke Mbom
Pita
gbarụ

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Okwukwo izi ke Mbom Pita gbarụ bu ke Pita gbaznennu ele Karaịsi naata awghwuhnu kwnornu be neekpenu Nyenwe aị. Pita kannu be nu agida ele ke Karaịsi nḡowhnsusi anya n'aka ele Rom ele kwége nu Jizōsi Karaịsi. Be jaazị koriri naata awghwuhnu ke kakwo. Kḡvu, Pita naakanu be nu be nwe ndidi kwnornu nu kpakara ele sno Nyenwe aị jaata awghwuhnu kwnornu okwnata ovu be. O kaa nu ka jeeme okwnata ovu be si rikne, ke jeenye Nyenwe aị igwugwu n'ḡbochi Jizōsi jaava.

Kḡvu kwnornu nhne Chiokike mernu hite n'ome Karaịsi hi n'enwu lizō, kpakara ele Karaịsi nwernu olile anya. Lele kpa Karaịsi beru osno ta awghwuhnu, omekwo, be nyee a igwugwu, o bu masi kpa nye Karaịsi obula jeenwe igwugwu nga Jizōsi jaava.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu nu okpukpe (1:1,2)

Risi olile anya aị (1:3-12)

Owu budnu zi nsḡ lele ele ke Chiokike (1:13--2:17)

Nhne atụ awghwuhnu Karaịsi (2:18-25)

Awhwuhnu nye Karaịsi (3:1--4:19)

Ezni ele risi ogbako Chiokike (5:1-11)

Obekwu ikwu ipne-aznu (5:12-14)

¹Mawa, Pita, nye izi Jizōsi Karaịsi, naag-baznenu ele Chiokike ḡhiaru ke gbasarụ kpakara eli Pḡntosi, Galasia, Kapadosia, Esia nu Bitinia okwukwo izi ka. ²Chiokike Nda mahiaru anu, gweru aka a ḡḡru anu, bita anu nsḡ hite n'Enine Nsḡ, ma anu noobnonu Jizōsi Karaịsi nsni, ma ḡvnarna a snḡsnama anu.

Oru nu udno banu anu aba.

Olile anya ke zi budnu

³Oznarni zinu Chiokike nu Nda Nyenwe aị Jizōsi Karaịsi, nye hiri nu obirizi a muhia aị nu budnu ikne. O mernu Jizōsi Karaịsi hi n'enwu lizō, ke nyernu aị okwnata ovu zi budnu. ⁴A bna n'okehia mkpe ke zā noolulu olulu, nu ke be mérula emeru, nu

ke zā nḡobo obo, ke Chiokike bitannu anu n'oligwe. ⁵Chiokike jeeji iknernema a bita anu tem anu nahia ḡznohia, kwnornu nu anu tukwasiri a ovu. O jeeme ka whuya iwhe n'ige ipne-aznu. ⁶Anu nḡonwudna ḡnwudna kitna kwnornu ka, o bu n'ezi nu anu naata awghwuhnu zi ḡdo n'ḡdo n'ige matị ka. ⁷Kpakara ḡrnurna ka varu ma be tule okwnata ovu anu ma anu zi snam lele kpa be neeji bekwnu naagba golu ke noolu olulu. O bu kpa be neeji bekwnu nḡotule okwnata ovu anu, ma anu nwehia ḡznarni nu igwugwu n'ḡbochi be jookpume Jizōsi Karaịsi. ⁸Nye anu whnurnu n'anya, o bu n'ezi nu anu jile anya anu lawuru whnu a, anu kweru nu ya, o bu n'ezi nu anu jile anya anu lawuru whnu a kitna. Kam kpayarụ anu nwernu snarnima k'agida ke ḡnu jḡokowali. ⁹Anu nahiaru nhne anu kwnataru ovu ke bu ḡznohia ke mkpuru ovu anu.

¹⁰Ka bu ḡznohia wam ele ḡwhnurninya piosiri rikne, nyosna nhne gbasiri a, be whnurnu ḡwhnurninya gbasiri nkesi wam Chiokike jeenye anu. ¹¹Be piuru o mahia ige wam nu kpa o jḡoburu bu nhne Enine Karaịsi ke zi nu rime be kwuru, nhne gbasiri awghwuhnu Karaịsi jaata nu igwugwu ke joosno a. ¹²Chiokike kpumennu ele ḡwhnurninya ka nu ernu be buo ke be, kḡvu ke jaabnanu anu iru, bu ke be kwuru hite n'ḡnu ele znirni anu izi oma, hite nu rikne ke Enine Nsḡ ke hiri n'oligwe va. Ka bu nhne ke ele enine izi piuru o lebna anya nu rime a.

Anu ziri nsḡ

¹³Kam kpayarụ, anu suru ajni n'ovu anu, anya du anu eli, anu neele oru ke Jizōsi Karaịsi jeenye anu anya nga be kpumernu a. ¹⁴Le rumu ke noobnonu Chiokike nsni, anu lahna nu rime nhne ojo ke nḡogwnu anu nu mbom nga anu zi lele ele maá nhne. ¹⁵Tnḡnuma, lele kpa nye wam sukwuru anu zi nsḡ, anu ziri nsḡ nu kpakara nhne anu neeme. ¹⁶Kwnornu nu be gbarụ a n'okwukwo nsḡ, kaa, "Anu ziri nsḡ, lele kpa me zi nsḡ."

¹⁷O buru nu anu noosukwu Nda ke zā neele badnu anya n'ikpe, bu nye neekpe badnu obula lele kpa ernu be jiri zi, anu ziri budnu lele ele izne nḡotu ogwnu n'owa ka. ¹⁸Anu magwu nu o buo golu mḡbu siliva ke noolulu olulu bu nhne be jiri gbahia anu hite n'aka nhne ojo ke anu nahiaru

n'aka ele nda anụ ọknani, ¹⁹ ọkọvụ ọ bụ ọnarna Karajisi ke zị okne ọnu ahịa, lele nnwọ atnuru ke nwée ọru mọbu ntụpo. ²⁰ Chiokike hōhiaru a tụtụ sụ ọ tūru ntụ-ẹli ọwa. Ọkọvụ o mernu a ọ whūya iwhe n'ọbuchi ipne-aznụ ka kwnornu anụ. ²¹ Anụ kweru nū Chiokike hite nū ya, nye o mernu ma o hi n'ẹnwu lizọ, nyee a igwugwu, ma olile anya anụ nū ọkwnata ovu ziri nū Chiokike.

²² Hne anụ bītaru ẹhni anụ snam hite n'obno nsnị n'ezị ọka, nọowhnu ele kweru ekwe n'anya, anụ gweru ọwhnun'anya ke hi n'ovu anụ whūya whnụ ibne anụ n'anya.

²³ Be murnu anụ berere, ọ bụo hite nū mkpuru ke nooro oro, ọkọvụ hite nū mkpuru ke zá nooro oro, ke bụ ikwu-ọnu Chiokike ke zị ọkwnukokwnu. ²⁴ Ọkwukwo nsọ kwuru,

“Kpakara badnū nū lele achara, igwugwu badnū nū lele okoko achara, achara chanwū, okoko a dnahala,

²⁵ ọkọvụ ikwu-ọnu ke Nyenwe aị jaazị ọkwnukokwnu.”

Ka bụ ikwu-ọnu ke izi ọma wam be znirni anụ.

2

¹ Kam kpayarū, anụ gweme kpakara nhne ojo n'ẹhni anụ, irno, nū kpakara aghigho, nū ruwhnu lawuru, nū okwno-awūwa nū ọkaja. ² Lele rumu be murnu ikne, akpiri ke mini-remā ke zị snam ke enine, ke bụ ikwu-ọnu Chiokike nọokpo anụ bėkwnu, ma anụ nwọ a, sopiya nū badnū dū ọznohia. ³ Kītna, anụ raturu a riro whnū nū Nyenwe aị buri ọma.

Akaworugwu zị budi

⁴ Anụ vakwnusi Nyenwe aị lele rugwu ke zị budi ke ele badnū juru, ọkọvụ ke Chiokike hōhiaru, zị okne ọnu ahịa n'anya a. ⁵ Anūwa masị, lele akaworugwu ke zị budi, be jiri anū wu Oro Nsọ ke enine, ma anū buri ele ọkwa ariohna zi nsọ, ele jaakwa ariohna enine ke Chiokike jaanarū hite nū Jizosi Karajisi. ⁶ Be gbarū a n'ọkwukwo nsọ, kaa,

“Le, m bītaru m nū rime Zayoni, akaworugwu nsukala ọro me hōhiaru ke zị okne ọnu ahịa, nye obula ke tūkwasiri a ovu, iwheerne jōtu a.”

⁷ Nū hne anū ele kweru ekwe zị, akaworugwu ka zị okne ọnu, ọkọvụ hne ele kwé ekwe zị, be gbarū a n'ọkwukwo nsọ, kaa,

“Akaworugwu ke ele noowu ọro juru, kiyam ghọlam risi nsukala ọro.”

⁸ Be gba kwno,

“Akaworugwu ke jeeme badnū kpobi ọchi, nū rugwu ke jeeme be dna.”

Be dnarnū kwnornu nū be kwége ikwu-ọnu Chiokike, lele kpa echiche Chiokike zinu be.

⁹ Ọkọvụ anū bụ ele Chiokike jiri aka a hōhia, ele ariohna ke eze, mbam ke zị nsọ, ele ke Chiokike, ma anū gesi ọznarni nye wam sukuru anū hite nū rime ọchichiri bna nū rime iwhe a zị igwugwu. ¹⁰ Nū mbom anū būo ele ke Chiokike, ọkọvụ kītna, anū bụ ele ke a, ele nwée obirizi nū mbom, ọkọvụ kītna, Chiokike dōnnu anū obirizi.

¹¹ Ele me whnuru n'anya, m naariasno anū, lele ele izne nū ele neewhe ewhe n'owa ka, anū nyée nhne ojo ke nọogwnu anū, ke nọolu masi ọgwnu megidne mkpuru ovu anū oghere. ¹² Anū wu budi ke buri ọma n'esilawuru ele máa Chiokike, ọ bụ n'ezị nū be noobno anū nhne ojo, ọkọvụ be whnū ernu ọma anū, ma be znarni Chiokike n'ọbuchi o jeeleka ai.

Bita ẹhni anū nū mkpururu ele ọchichi

¹³ Kwnornu nū Nyenwe aị, anū bita ẹhni anū nū mkpururu ọchichi ke badnū, mọbu eze, lele nye risi, ¹⁴ mọbu ele ọchi ẹli ele o ziyaru ọ ta ele ojo awhnūwhnu, nū ọ znarni nye neeme nhne ọma. ¹⁵ Ka bụ nhne Chiokike noopio, ma anū hite n'ernu ọma anū kpnsi ọnu ele iwheirniwhno. ¹⁶ Anū wu budi lele ele nwernu ẹhni be. Anū jí ọnodi wam kpnsi nhne ojo, ọkọvụ anū ziri budi lele ele izi Chiokike. ¹⁷ Anū sọ kpakara badnū anya, anū whnū rumu Nda n'anya, anū tū ogwnu Chiokike, anū sōbisinu eze.

Awhnūwhnu Karajisi

¹⁸ Ele ọhi, anū gweru ọso anya bita ẹhni anū nū mkpururu ele nwe anū. Anū ménu nye ovu ọma nū nye udno kpoi, ma nye aka rikne masi. ¹⁹ Kwnornu nū Chiokike jōgozi anū ọ buri nū anū tarū awhnūwhnu hne ọ zá nhne ojo anū mernu, ọkọvụ kwnornu nū anū tūru ogwnu Chiokike. ²⁰ Ndaa igwugwu ke anū jeenwe, ọ buri nū anū tarū awhnūwhnu kwnornu nū nhne ojo anū mernu? Ọkọvụ anū gwuzogidne n'awhnūwhnu hne anū mernu nhne ọma, Chiokike jōgozi anū.

²¹ Ọ bụ nhne be sukwuru anụ, Karajisi tarụ awññwñhnu nù risi anụ, ghasanụ anụ nhne atụ, ma anụ snornu renu ọchi a.

²² “Ọ zá mmehio be pioghuru,
ọ zá aghigho be mọhiaru n'ọnu a.”

²³ Nga be mernu a nhne iwñnerne, o mégnwarnuge, nga ọ tarụ awññwñhnu, ọ kpála rikne, kọvu o gweru ẹhni a yisi n'aka nye wam neekpe ikpe bụru ọma. ²⁴ Ya n'iwñhuru a jiri ẹhni a vuru kpakara mmehie aị n'olu ọgba, ma a bụru ele nwñrnu ọnwu ghasa mmehie, ziri bụdnu ele mee mma. O jiri ẹnya a gwọ kpakara ẹhni igbugbu aị. ²⁵ Anụ nù lele atñrnu ke whuru apna, kọvu ke hiehnarnu hne Nye Ọznuznu nù Nye Risi mkpuru ovu anụ zị.

3

Ele nzi nù nnwerne

¹ Kpam masị, anụ ele bụ nnwerne, anụ bita ẹhni anụ nù mkpururu nzi anụ. Ọ bụrubi nù be bụ ele kwéle ikwu-ọnu Chiokike, be jeenwe rikne hiri nù agwa ọma anụ kweru hne anụ kwúle ọka, ² kpa be ọowñnu anụ noowu bụdnu bụru ọma ke zị masị snam n'ọso n'anya. ³ Anụ kwé mma anụ bụru nhne ke anya ọowñnu kpọi, ọ búo kpa anụ kparụ risi anụ, mọbu golu anụ tị n'ẹhni, mọbu iwo marnu mma anụ wogwu. ⁴ Kọvu mma anụ bụru agwa ọma wam tugwaru otugwa ke zị nù rime ovu, ke bụ nhne ẹyi ke zá nooro oro, ke bụ ọzi wññnerne nù enine ke udno, ke zị okne ọnu ahia n'anya Chiokike. ⁵ Ọ bụ kpa ele rinya gbaka zị nsọ ele tükwasiri Chiokike ovu mernu ẹhni be mma, be bitaru ẹhni be nù mkpururu nzi be. ⁶ Sera nù kpam, o bnornu Ebereham nsñj, noosukwu a, “Nyenwe m.” Anụ bụ rụmu a rinya, ọ bụru nù anụ jeeme nhne ọma gharụ ọ tị ogwnu nhne ọbula.

⁷ Kpam masị, anụ ele bụ nzi, anụ jiri ọso anya nù akọ, anụ nù nnwerne anụ wuru, hne anụ magwụ nù be bụ ele nwéé rikne. Anụ nù be jeekhia nkesi bụdnu kwó okwo Chiokike neekesi anụ n'etekne. Anụ mee kpam, ọ zị nhne ọbula bnosni okpukpe anụ.

Awññwñhnu kwnornu
ome nhne bụru ọma

⁸ N'ipne-aznụ, kpakara anụ nwe otu ovu, anụ ọnu ibne anụ obirizi, anụ whñu ibne

anụ n'anya lele rụmu nda, anụ nwe obirizi n'ẹhni ibne anụ, anụ bụru ele be gwednarnụ ẹli. ⁹ Anụ jí nhne ojo kwñhnata nhne ojo, anụ gógwna ngugo, kọvu anụ nọgozi ọgozi, kpa Chiokike sukwuru anụ ma anụ kehja ngozi masị. ¹⁰ Kwnornu nù ọkwukwo nsọ kwuru,

“Nye ọbula ke whñrnu bụdnu n'anya,
ke noopio ọbochi ọma,

ọ bita ọnu a ma ọ gharụ o kwu ọka ojo,
bita masị mgbele-ọnu a n'aghalaghala.

¹¹ Ọ gharụ nhne ojo, mee nhne bụru ọma,
pio udno, gbasno a.

¹² Kwnornu nù anya lawuru Nyenwe aị zị
n'ẹhni ele mee mma,
nsñj a nọnu okpukpe be,
kọvu ruwhnu Nyenwe aị neemegidne ele
neeme nhne ojo.”

¹³ Nyele jeemejo anụ, ọ bụru nù anụ gwuzosi rikne nù nhne ọma? ¹⁴ Ọ bụru nù anụ ta awññwñhnu kwnornu nù anụ mernu nhne ọma, ovu sọ anụ n'ọnu, ogwnu tị anụ kwnornu be, ovu lákwadia anụ mini.

¹⁵ Anụ sọbisinu Karajisi lele Nyenwe aị nù rime ovu anụ. Anụ jiknenu ọ sa ajiji nye ọbula jaasikwa anụ nhne gbasiri olile anya wam zị n'ovu anụ hite n'ọso anya nù ovu zị wññnerne. ¹⁶ Anụ bita ovu anụ snam, ma ele nookwu nhne ojo kwnornu agwa ọma anụ kweru nù Karajisi, iwñnerne ọtotu be nù nhne ojo be nookwu. ¹⁷ Ọ ka mma, ọ bụru nù ọ bụ echiche Chiokike nù anụ tarụ awññwñhnu kwnornu nù anụ mernu nhne ọma karụ kwnornu nù anụ mernu nhne ojo. ¹⁸ Karajisi nwñrnu otu mgba kwnornu mmehie aị, nye ikpe mána nwñrnu kwnornu ele ikpe marnu. Karajisi mernu ka ma o duru anụ ọ hne Chiokike zị. Ọ nwñrnu ẹnwu n'anọ-ẹhni, kọvu ọ zị bụdnu n'Enine, ¹⁹ nù rime enine zị bụdnu,* o znernu zni ele enine ke zị n'oro ikelu izi ọma. ²⁰ Ka bụ ele zá noobno nsñj, kpa Chiokike ji nkasi ovu neese nga Noa nọotu ogbo ke be jiri znọhia badñu ele nù ele, badñu ẹsato kpọi hite nù mini. ²¹ Ka neegesi nù ọwu mini znọhiaru anụ, ke bụ nọorio Chiokike ovu zị snam hite n'olizọ n'ẹnwu ke Jizọsi Karajisi. Ọ búo ọsnuma rune ke ẹhni. ²² Karajisi bụ nye larụ oligwe daziri ẹli n'akarikwñnga Chiokike, hne kpakara ele enine izi nù ọchi risi nù rikne zị nù mkpururu a.

* 3:19 hite nù Enine Nsọ

4

Owunu Chiokike bụdnu

¹ Kpam masị, Karaịsi taru awnụwhnu n'ano-ehni a, anụ jikneru o mee kpam masị, kwnornu nye taru awnụwhnu n'ano-ehni a zịma neeme mmehie. ² Kam kpayaru, ọ zā noowu bụdnu a n'owa ka lele kpa agwnuru nhne ojo ke badnu, kovu lele echiche Chiokike. ³ Kwnornu nū ige anū tuwhuru n'ige wheru ewhe noowu bụdnu lele ele maa Chiokike zulem. Ige wam anū noowu bụdnu ke zifa richna, agwnuru nhne ojo, onwo manya, okne otne eri, nū okwa renwu. ⁴ Kịtna, o jiri be anya nū anū zā noosno be neeme nhne ojo berere, ke kpayaru be nọovu anū onu. ⁵ Kovu be jaasa ajiji gbasiri ehni be nū ruwhnu nye wam jeekpe ele zị bụdnu nū ele nwurnu onwu ikpe. ⁶ Kam kpayaru, be jiri zni ele nwurnu onwu izi oma nga be zị, ma be kpe ikpe be hite nū nhne be mernu nga be zị bụdnu lele badnu, ma be ziri bụdnu n'enine lele Chiokike.

⁷ Mbimambi kpakara nhne zị ndundu. Anū nwe anya udno, anya du anū eli, anū neekpe okpukpe. ⁸ Ke kakwo, anū nwe owhnun'anya zị omimi n'esilawuru anū, kwnornu nū owhnun'anya nookpusni agida mmehie. ⁹ Anū jí ntamu nabnanya ibne anū. ¹⁰ Nye obula gweru nkesi ọ nahjaru n'aka Chiokike znenu ibne a izi, gweru okwesi okwnata ovu neekesi oru Chiokike zị odo n'odo. ¹¹ Nye neezni izi oma, ọ zni a lele nū ọ bu ikwu-onu ke hi n'onu Chiokike whuya. Nye neezne izi, o mee a lele Chiokike nyernu a iknernema, ma be znarni Chiokike nū rime kpakara nhne hite nū Jizosi Karaịsi, nye nwe igwugwu nū rikne tim tom. Amim.

Awnuwhnu lele nye Karaịsi

¹² Ele me whnuru n'anya, ọ gbagwoji anū anya kwnornu onurna zị igbugbu ke naarna anū lele nū ọ bu nhne ikne neeme anū. ¹³ Kovu anū nwudna, kwnornu nū anū sno Karaịsi takọ awnụwhnu, ma anū nwe ovu oso n'onu zị agida nga be jookpume igwugwu a. ¹⁴ Ọ buru nū be mernu anū nhne iwherne kwnornu nū rehna Karaịsi, ovu sọ anū n'onu, ka neegesi nū Enine igwugwu, ke bu Enine Chiokike wu nū rime anū. ¹⁵ Ọ zā nye ta awnụwhnu n'esilawuru anū lele nye gburu badnu, mọbu nye buznu,

mọbu nye mernu nhne ojo berere, mọbu nye neelebna anya nū nhne gbasi a. ¹⁶ Kovu, ọ buru nū nye obula ta awnụwhnu lele nye Karaịsi, iwherne tuko nye wam, kovu o nye Chiokike oznarni kwnornu nū be nookwu a nye Karaịsi. ¹⁷ Ige vaem nga be jaapanizo ikpe n'ezi-nu-oro Chiokike. Ọ buru be panizo ikpe nū hne a zị, ndaa kpa ọ jaazinu ele kwéle izi oma Chiokike?

¹⁸ Ọ buru nū ọ jaara ehni ọ znohia ele mee mma, ndaa hne ele maa Chiokike nū ele mmehie jaazi?

¹⁹ Kam kpayaru, nye obula ke naata awnụwhnu lele kpa echiche Chiokike jiri zị, gweru ovu oma yisi ehni a kpam kpam n'aka Nye Okike nye kwesiri okwnata ovu. Nye wam zne nū ruwhnu neeme nhne oma.

5

Ele okno badnu nū ele ikoro

¹ M naariasno ele okno badnu zị n'esilawuru anū hne me bu masị nye okno badnu, m whnuru m awnụwhnu Karaịsi taru, m jeekheja masị igwugwu a nga be jookpume a. ² Anū znu atnuru Chiokike ke zị nū mkpururu anū, neelegidne be anya nū kpakara ovu anū kpa Chiokike pioru a, ọ buo nū mkpa kpagwu anū, kovu kwnornu nū ọ bu nhne kwesiri omume. Anū nū eru anū, ọ buo kwnornu iru anū jeenwehia, kovu nū ọ nhne zị n'ovu anū n'omume. ³ Anū mee be lele nū be bu nhne ke aka anū, kovu anū buru nhne atụ be joosno. ⁴ Nga Nye Risi Ozuznu Atnuru varu, anū jaanahia okpu-eze zị igwugwu ke jaazi noonwu va-a-a tem.

⁵ Kpam masị, rumu ikoro, anū bita ehni anū nū mkpururu ele okno badnu. Kpakara anū woru ozi wohnerne n'ovu lele iwo, neezneu ibne anū izi. Kwnornu nū okwukwo nsọ kwuru,

“Chiokike noogwuzogidne ele oknomokno, kovu o neenye ele zị wohnerne n'ovu oru.”

⁶ Kam kpayaru, anū gwedna ehni anū nū mkpururu aka dikne ke Chiokike, o joovulizo anū olu n'ige ke a. ⁷ Anū vukwnusi a kpakara mkpa anū, kwnornu nū nhne gbasiri anū neemetu a n'ovu.

⁸ Anya du anū eli, anū neese nse, nye irno anū bu Ekwensu, naagbaghari lele odum nọogbo ogbugbo noopio nye o jeeri. ⁹ Anū

ziri kwem nū ọkwnata ovu anū, anū gwuzogidne a, kwnornu nū rumu Nda anū nū kpakara ọwa naagawhe otu awhnūwhnu wam.

¹⁰ Nga anū tarū awhnūwhnu ige matị, Chiokike ke oru nye sukwuru anū bna n'igwugwu a kwó okwo nū Karaịsi, joogwuzote anū, nyee anū rikne, gba anū inwe. ¹¹ Kpakara rikne ọchichi bụ ke a ọkwnukokwnu. Amịm.

Obekwu ipne-aznū

¹² Sajlasi nwene aị rukna ke kwesiri ọkwnata ovu yinnu m aka gba ọkwukwo izi matị ka, m naarjasno anū naagba akebne nū ka bụ ezi oru Chiokike n'olu hne anū gwuzo.

¹³ Ọgbako Chiokike ke zị nū Babiloni,* ke be hōhiakoru anū nū ya neebekwu anū, ma Makị nnwọ m. ¹⁴ Anū gweru ọwhnun'anya Karaịsi neebekwu ibne anū.

Udno dazinu kpakara anū ele zị nū rime Karaịsi.

* 5:13 Ka bụ Rom

Okwukwo izi
ke Ebo
Pita
gbarụ

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Nye gbarụ okwukwo ka mernu ele noobno a nsnj mahja nù nye Karaịsi ọbula kwesiri o wu bụdnu ke nọtutu ogwnu Chiokike (1:3). Be kwesiri o jikwasi ezi ọka be nyernu be rikne (1:12).

Ọ dọru be aka nù nsnj gbasiri ele ọwhnurninya aghalaghala, nù ele ojo ka bnanam ogbako Chiokike nooduwhu ele kweru n'ezì ọka. N'anya Chiokike, otu ọbochi nù lele otu pokwu awha, otu pokwu awha nù lele otu ọbochi. Chiokike zá noogbu ọkwnu nù ọbita mkwna a lele kpa ele badnù neech. Kọvu Chiokike nwernu ndidi k'agida kwnornu nù ọ másịla a nù otu nye mmehie ọbula joowhu etekne.

Nhne zj n'okwukwo izi ka

Obekwu ikwu nù okpukpe (1:1,2)

Kpa ele sno Nyenwe aj kwesiri o wu bụdnu be (1:3-15)

Igwugwu Karaịsi (1:16-21)

Ele ọwhnurninya aghalaghala (2:1-22)

Nyenwe aj jaavariri berere (3:1-18)

¹ Mawa, Saịmoni Pita, nye izi nù nye dazịni anya Jizọsi Karaịsi, naagbazzenu anù okwukwo izi ka, anù ele hiteru n'ome mma Chiokike nù Nye Ọznohia aj Jizọsi Karaịsi kehja ọkwnata ovu zj okne ọnu ahja lele ke aj.

² Oru nù udno banù anù aba kpa anù neezne nù ruwhnu naamahja Chiokike nù Jizọsi Nyenwe aj.

Osukwu ikwu Chiokike

³ Chiokike jiri iknernema a nyee aj kpakara nhne a piuru a jeeji wuru bụdnu nọtutu ogwnu Chiokike, kpa a zj neezne nù ruwhnu naamahja nye wam sukwuru aj bna n'igwugwu a nù oma mma a. ⁴ Hite n'igwugwu a nù oma mma a, o nyernu aj agida mkwna zj okne ọnu ahja, ma hite nù nhne ele ka, anù kehja igwe n'oyiyi ke Chiokike, ma anù gbanahọru nhne ojo ke ọwa ka noovuya a.

⁵ Kwnornu nù otu nhne ka, anù gbalj nọtutukwasi n'olu ọkwnata mkpọma anù, oma mma, n'olu oma mma, anù tükwasi

omahia nhne, ⁶ n'olu omahia nhne, anù tükwasi badnù knernù ẹhni a, n'olu badnù knernù ẹhni a, anù tükwasi ọsnuta ovu, n'olu ọsnuta ovu, anù tükwasi ọtu ogwnu Chiokike. ⁷ N'olu ọtu ogwnu Chiokike, anù tükwasi ọwhnun'anya rumu nda, n'olu ọwhnun'anya rumu nda, anù tükwasi ọwhnun'anya. ⁸ Kwnornu nù ọ bụru nù anù nwernu kpakara nhne ka k'agida, be jeeme anù bụru ele nọrnu ẹrnu oma, naamj mkpuru dọ omahia Nyenwe aj Jizọsi Karaịsi. ⁹ Kọvu nye nwée nhne ka kpuru isni, ọ whnù nhne zj ikere, o chezume nù be snusnamarnu a nù mmehie ọknani a.

¹⁰ Kam kpayaru, rumu nda m, anù ziri gnarnagnarna n'ome ikwu Chiokike sukwuru anù, hohia anù bụru nhne gwuzosiri rikne. Ọ bụru anù mee kpa, anù jáadna rja rja. ¹¹ Kpam, be jeenye anù rikne anù jeeji bna nù rime ẹli-eze ke zj ọkwukokwnu ke Nyenwe aj nù Nye Ọznohia aj Jizọsi Karaịsi.

¹² Kam kpayaru, me chenwanyannù anù kpakara nhne ka ige ọbula, ọ bụ n'ezì nù anù magwù be, anù gwuzosi rikne n'ezì ọka wam anù nahjaru. ¹³ M che m nù o kwesiri ekwesi o chenwanyanù anù be kpa me zj kọriri bụdnu. ¹⁴ M magwù m nù ige matj m joowopu anọ-ẹhni ka, lele kpa Nyenwe aj Jizọsi Karaịsi kannù m. ¹⁵ M jaagbalj rikne m, whnù nù nga me nwurnu nù anù jaazj neechenwanya be.

Igwugwu Karaịsi

¹⁶ Ọ búo ọtntnu ruwhere be jiri akoniche tnu, nga a mernu anù mahja ọvuvu Nyenwe aj Jizọsi Karaịsi, anya aj lawuru whnurnu dudugna a. ¹⁷ Ọ nahjaru ọson'anya nù igwugwu n'aka Chiokike Nda, nga akpiri Chiokike jiri okne igwugwu dna, kaa, "Ka bụ Nnwọ m me whnurnu n'anya, nye nhne a masiri m." ¹⁸ A nurnu akpiri ka hi n'oligwe dna, nga aj nù ya zj n'olu rugwu wam zj nsọ.

¹⁹ Be mernu ikwu-ọnu ele ọwhnurninya wam gwuzosi rikne k'agida, anù bno nsnj nhne be gbarụ, kwnornu nù ikwu-ọnu be nù lele tọnji noonwu nù hne gbarụ ọchichiri. Ọ jaazj kọriri noonwu tem dọ n'ọbochi Jizọsi jaava, iwhne a joonwu nù rime mkpọma anù. ²⁰ Ke kakwo kpakara nhne, anù mahja nù ọ zá nhne ọwhnurninya ọbula be gbarụ n'okwukwo nsọ ke badnù nwernu rikne kọwa risi a hite nù nhne zj n'echiche a. ²¹ Kwnornu nù ọ zá ọwhnurninya ọbula be jiri echiche

badnu vu, kovu ele badnu kwuru ikwu-onu Chiokike kpa Enine Nso noodu be kwu.

2

Ele zni nhne aghalaghala

¹ Ele owhnurninya aghalaghala whuyaru iwhne n'esilawuru ele Izireli, lele kpa ele zni nhne aghalaghala jowhuya iwhne n'esilawuru anu. Ele ka jeeji aghigho gwebnanya iznizni ogha zi odo n'odo ke noovuya enwu, be gonahoru Nyenwe be bu nye gbahjuru be, ele neegweya oia n'iyi zi ngwa ngwa nu risi be. ² Agida ele badnu joosno apna ome oyi be. Kwnornu nu nhne be neeme, ele badnu jookwulu apna ezi oka. ³ Ele zni nhne ka jeeji owho-anya kwu nhne be chehjaru nu mkpoma be, gweru anu zu ahja. Ele ikpe omuma be neese be, oia n'iyi be za neere anyarna.

⁴ Chiokike sigbasila ele enine izi ele mernu mmehie, kovu tubna be nu rime bekwnu renwu, hne be turu be ijigba nu rime ochichiri neese obochi ikpe. ⁵ Chiokike sigbasila owa oknani, kovu dohia Noa, nye mernu be badnu esato, nye neezni izi oma ome mma, nga o gweyaru mgbamini eli n'owa ele ma Chiokike. ⁶ O marnu eli Sodoma nu Gomora ikpe, gweru bekwnu rie be lele retnu, mee be buru nhne atu nyee ele joowu budnu ma Chiokike. ⁷ O dohiaru Lotu nye mee mma, nye budnu zila richna ke ele noolulu iwu eli wam mekparu ehni. ⁸ Ele mee mma wam wuru n'esilawuru be, whnu, nu masi oka ojo ke gburu a igbugbu nu mkpoma. ⁹ O buru kpam, Nyenwe ai magwu kpa o jodohia ele mee mma nu rime ornurna, nu kpa o jaabita ele ojo nu rime awnhwuhnu du n'obochi ikpe, ¹⁰ ke kakwo, ele noosno nhne ruru oru ke ano-ehni be, neeedna ele neechi echi anya.

Be neezni nhne aghalaghala n'anya rikne, ele oknomokno, ele za notu ogwnu nu okaja ele oligwe. ¹¹ O bubedi ele enine izi ele gbasiri rikne nu ele nwnu iknerna karu ele zni nhne aghalaghala ka, nwée rikne gweru kpari bno ele oligwe nhne nu ruwuhnu Nyenwe ai. ¹² Kovu ele badnu ka nookwulu nhne be ghohiage, be nu lele anohia nsni inyo, nhne be keru eke neeme kpa o masiri be, be joonwudne be, gbu be lele anohia, be la n'iyi.

¹³ Be jaanahja ogwo ernu nhne ojo be mernu, o noso be o mee nhne ojo

n'iwhnehnie. Be bu nhne iwhnerne n'esilawuru anu. Nhne zi nu mkpoma be bu nhne ojo kpa be sno anu neeri wiri nonwo. ¹⁴ Ome oyi jiri be n'anya, inwe za noogwu be nu mmehie, be nooduwhu mkpoma za rikne, ele mkpoma be jihjaru n'owho-anya nu ernu ojo, ele be wuru onu. ¹⁵ Be ghahieru apna, gharu apna ziri ezi, snornu apna Balam nwo Boso, nye whnurnu ogwo ernu nhne ojo n'anya. ¹⁶ Kovu iyina a bigboru a nu mmehie a, anohia kwu oka, kwuru oka n'ibiri n'nkoli ke badnu, chima era nye owhnurninya wam.

¹⁷ Ele badnu ka nu lele omi nwee mini, lele erumeru ruwhere mini noovughari, be bitannu be okne ochichiri okwnukokwnu. ¹⁸ Kwnornu nu onu be nookwu okne oka mpako iwhnirniwhno, be naarnabnahina nu rime mmehie ele naaganahoru budnu ojo. ¹⁹ Be neekwe be mkwna o nwnu ehni be, kovu be n'iwuhuru be bu ohi agwa ojo noovuya enwu. Kwnornu nu nhne obula ke megburu badnu, nye wam bu ohi a. ²⁰ O buru nu be gbanahoru nhne noolulu ke owa nga be mahjaru Nyenwe ai nu Nye Onohia ai Jizosi Karasi, be knegidne kwno be nu rime a, o nwegidne be, onodi be n'ipne-aznu joojobujo karu nu opanizo. ²¹ O ka mma nu be ma apna ome mma karu nu be mahjaru a, be dasninu iwu nso wam be nyernu be aznu. ²² Nhne mernu be gesiri nu elulu wam bu ezi oka, "Nkita nwarnu rugburu gburu lahna nu nhne o nwarnu," nu "Ezni be hnjaru ehni lahnaru nu rime oroto."

3

Obochi Nyenwe ai

¹ Ele me whnurnu n'anya, ka bu okwukwo izi ke ebo me naaganu anu, m naakpali echiche oma nu rime anu. ² Anu chenyanya ikwu-onu ele owhnurninya zi nso kwuru, ya nu iwu Nyenwe ai nu Nye Onohia ai nyernu anu hite n'aka ele izi a.

³ Anu mahia nu mbom nu ele okwa emo jaava n'obochi ipne-aznu, neezne izne n'ano-ehni be. ⁴ Be jaakaa, "Ndaa omezu mkwna ovuva a? Hite nga ele nda ai nwurnu enwu, kpakara nhne zi koriri kpa o zi hite nu okike owa." ⁵ Be ma ama lewhuru anya n'ige wheru ewhe nu Chiokike kwuru oka, oligwe nu owa ziri. O hiri nu rime mini kehja owa hite nu mini. ⁶ O bu masi hite nu

mini, ke okne mgba-mini ẹli, be jiri lulu ọwa ọknani. ⁷ Kọvu oligwe nọ ọwa ke zị kịtna bụ ke ọ bítaru hite n'ikwu-ọnu Chiokike wam, o jeeji bẹkwu lulu. Ọ bítaru be kwnornu ọbochi o jeekpe ele máa Chiokike ikpe, lulu be.

⁸ Kọvu ele me whnurnu n'anya, anụ chézu otu nhne ka, otu ọbochi nọ hne Nyenwe aị zị nọ lele otu pokwu awha, otu pokwu awha nọ lele otu ọbochi. ⁹ Nyenwe aị zá naakpa ndnarna n'omezu mkwna a, lele kpa ele badnụ neeche, kọvu o nwernu ogologo ọsnuta ovu hne anụ zị, kwnornu nọ o píole nye ọbula whu etekne, kọvu ma kpakara badnụ hi nọ mmehie be whụya.

¹⁰ Kọvu ọbochi Nyenwe aị jaava, ọ jọonu lele nye buznu, ele badnụ jáazị neele anya a. Oligwe jeeji okne mkpakpọ gawhe, kpakara nhne zị n'olu jeeji okne bẹkwu gbaza. Ọwa nọ kpakara ẹrnu be rnurnu nọ rime a jọowho iwhne.

¹¹ Kpa a mahjaru nọ kpakara nhne jaagbaza, ndaa kpa a kwesiri o wu bụdnu? A kwesiri o wu bụdnu zị nsọ, ya nọ ọ tọ ogwnu Chiokike. ¹² Kpa anụ neele anya ọvuva ọbochi Chiokike,* anụ mee ma ọ va ngwa ngwa, oligwe jaagba bẹkwu, kpakara nhne zị n'olu jeeji okne okpe bẹkwu gbaza. ¹³ Kọvu a neele anya oligwe ikne nọ ọwa ikne, lele kpa o kweru mkwna, ọro ome mma.

¹⁴ Kam kpararụ, ele me whnurnu n'anya, hne anụ neele anya nhne ka, anụ gbalị ma anụ ziri snam, ele nwée ọtna ọtna, anụ nọ Chiokike ziri n'udno. ¹⁵ Anụ vuru nọ mkpoma nọ ogologo ọsnuta ovu Chiokike bụ ọznohia anụ, lele kpa nnwọ nda aị Pọlu, nye a whnurnu n'anya gbannụ anụ n'ọkwukwo hite n'akoniche Chiokike nyernu a. ¹⁶ Ka bụ nhne o nookwu nọ kpakara ọkwukwo izi a, nga ọ naagba nhne gbasiri nhne ka, o nookwu agịda nhne siri rikne n'oghohia, ke ele máa nhne nọ ele ovu be zá kwem nọokowahie, lele kpa be neeme nọ nhne berere zị n'ọkwukwo nsọ, ka bụ ma be la n'iyi.

¹⁷ Kọvu anụ, ele me whnurnu n'anya, anụ magwụ nhne ka, anya dọ anụ ẹli, ma nhne ọjọ ke ele noolulu iwu ẹli neezni gharụ o duhie anụ, mee anụ dnahnala n'ogwuzosi rikne anụ. ¹⁸ Kọvu anụ ziri nooso oso nọ oru nọ nhne ọmuma ke Nyenwe aị nọ Nye

Ọznohia aị Jizọsi Karaịsi. Kpakara igwugwu zinu a, kịtna, dọ ọkwukokwunu. Amim.

* 3:12 Mọbu ọbochi Nyenwe aị jeekpe ọwa nọ oligwe ikpe

Okwukwo izi
ke Mbom
Jóni
gbarụ

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Jóni mernu ma ele Karaịsi mahia nù ọ bụru a kwuhia mmehie aị, Chiokike jaagbarunu aị, vume mmehie aị.

Nhne neegesi nù ele Karaịsi nwernu okwnata mkpoma bụ ọwhnun'anya be nwernu n'ehni badnụ ibne be (3:11-24). Chiokike bụ ọwhnun'anya n'iwuru a, ele ke a kwesiri ọ nù lele ya masị (4:1-21). Nhne neegesi nù a nwernu omegbu mmehie bụ ọwhnun'anya a nwernu n'ehni ele berere, a kweru nù Jizọsi bụ Nnwọ Chiokike, nù ọ bụ Karaịsi wam n'ezi, nù ẹnwu a kwnornu aị bụ ezi ọka (5:1-12).

Nhne zị n'okwukwo izi ka

Ikwu-ọnu ke neenye bụdnu (1:1-4)

Chiokike bụ iwhe aị, Karaịsi bụ nhne atụ aị (1:5---2:6)

Iwu ikne (2:7-17)

Ele irno Karaịsi nù ele ke Chiokike (2:18--3:10)

Ọwhnun'anya Chiokike nù ọwhnun'anya aị (3:11---4:21)

Omegbu ọwa (5:1-21)

Ikwu-ọnu ke neenye bụdnu

¹Ikwu-ọnu Chiokike wam ke panizoru nù mbom, bụ ke a nurnu, ke anya aị whnurnu, ke a leru anya, bụ ke a kpaturu aka masi, bụ nhne a nookpo okwo a, bụ ikwu-ọnu ke neenye bụdnu. ²Budnu wam whuyaru iwhe, a whnurnu a, gba masi akebne a, a kpọ okwo budnu kwó okwo ke zị n'aka Nda, omekwo dū aị. ³A nookpo okwo nhne a whnurnu, nurnu masi, ma anụ snornu aị mekọ nhne. Omekorita aị bụ ke aị nù Chiokike nù Nnwọ a Jizọsi Karaịsi. ⁴A gbarụ nhne ka n'okwukwo ma ovu ọso n'ọnu aị zu ozu.

Chiokike bụ iwhe

⁵Ka bụ izi a nurnu n'ọnu a bụ masi ke a zniri anụ. Chiokike bụ iwhe, o zá ọchichiri zị nù rime a rịa rịa. ⁶Ọ bụru nù a kaa nù aị nù ya neemekọ nhne, kọvu a neezne izne n'ọchichiri, a bụ ele aghalaghala, ezi ọka zila aị n'ọnu. ⁷Kọvu, ọ bụru nù a zne izne n'iwhe, lele kpa o

neezne izne n'iwhe, a neenwe mekorita n'esilawuru aị, ọvnarna Jizọsi Nnwọ a, noosnusnama kpakara mmehie aị.

⁸Ọ bụru nù a kaa nù a nwée mmehie, a nooduhie ehni aị, ezi ọka zila aị n'ọnu. ⁹Kọvu, a kwuhia mmehie aị, Chiokike bụ nye kwesiri okwnata ovu nù nye mee mma, ọ jaagbarunu aị mmehie aị, ọ snumakwo kpakara aruru-eli aị. ¹⁰Kọvu, a kaa nù a méne mmehie, a neeme a nye aghalaghala, ikwu-ọnu a zila nù rime aị rịa rịa.

2

¹Rumu takiri m, m naagbanụ anụ okwukwo ma anụ gharụ o mee mmehie. Kọvu, ọ bụru nù nye ọbula mehieru, a nwernu nye nookwunu aị ọnu nù ruwhnu Nda aị, rẹwhna a bụ Jizọsi Karaịsi, nye mee mma. ²Jizọsi bụ nye ji ọvnarna a naawahaji-eli kwnornu mmehie aị, ọ bụo mmehie ke aị kpọi, kọvu mmehie kpakara ele badnụ.

³Ka bụ nhne neegesi nù a magwụ nye ọ bụ, ọ bụru nù a bita kpakara nhne o nyernu n'iwu. ⁴Ọ bụru nù a kaa nù a magwụ nye ọ bụ, kọvu a zá naabita iwu a, a bụ ele aghalaghala, ezi ọka zila aị n'ọnu. ⁵Ka bụ nhne neegesi nù a magwụ Chiokike, ọ bụru nù a bita iwu a, ọwhnun'anya Chiokike zuru ozu n'ovu aị. ⁶Nye ọbula ke kaa nù ọ zị nù rime a, joowu budnu lele kpa Jizọsi wuru.

Iwu ikne

⁷Ele me whnurnu n'anya, m zá m naagbanụ anụ okwukwo iwu ikne, kọvu iwu ọknani. Iwu ọknani ka bụ ke anụ nurnu hite nù ọpanizo. ⁸Kọvu m naagbanụ anụ iwu ikne, ezi ọka wam zị nù rime Jizọsi, nù rime anụ, kwnornu nù ọchichiri naagawhe, ezi iwhe wam noomukwasi aị.

⁹Nye ọbula ke kaa nù ọ zị n'iwhe, kọvu, sno nwene a irno, zị koriri n'ọchichiri.

¹⁰Nye ọbula ke whnurnu nwene a n'anya zị n'iwhe wam, ọ zá nhne jeeme a ọ kpọbi ọchi. ¹¹Nye ọbula ke snornu nwene a irno zị n'ọchichiri, neezne izne n'ọchichiri, ọ máa hne o neezne kwnornu nù ọchichiri mernu a okpu isni.

¹²Rumu takiri m, m naagbanụ anụ okwukwo,

kwnornu nù Chiokike gbarunu anụ mmehie kwnornu rẹwhna Karaịsi.

¹³Ele nda, m naagbanụ anụ okwukwo, kwnornu nù anụ magwụ Karaịsi, nye zị hite n'ọpanizo.

M naagbanụ anụ okwukwo, rumu ikoro,

kwnornu nù anù megburu nye ojo wam.

Rùmu takìri m, m naagbanù anù òkwukwo, kwnornu nù anù magwù Nda wam.

¹⁴ Ele nda, m naagbanù anù òkwukwo, kwnornu nù anù magwù Karàisi, nye zì hite n'òpanizo.

M naagbanù anù òkwukwo, rùmu ikoro, kwnornu nù anù gbasìri rikne, ikwu-ònu Chiokike zì nù rime anù, kwnornu nù anù megbulem nye ojo wam.

Anù whnú nhne òwa n'anya

¹⁵ Anù whnú òwa n'anya, mòbu nhne zì n'òwa. Ò buru nù nye òbula whnú òwa n'anya, òwhnun'anya ke Nda zìla nù rime a. ¹⁶ Kpakara nhne zì n'òwa bù egwnurnu nhne ojo ke badnú, nù egwnurnu nhne ojo ke anya, nù oknomokno ke mkpòma ke badnú. Nhne ka híge n'aka Nda aì va, o hi n'òwa va. ¹⁷ Òwa nù kpakara egwnurnu nhne ojo ke zì nù rime a jaagawhe, kòvu nye òbula ke neeme echiche Chiokike jaazi bùdnu òkwnukokwnu.

Nye neemegidne Karàisi

¹⁸ Nùmu takìri m, ka bù ige ipne-aznú, anù nurnu nù nye wam neemegidne Karàisi vawa, me kanù anù, agìda ele neemegidne Karàisi valẹm. Ka neegesi nù ige wam zì ndundu. ¹⁹ Be hiri nù hne a zì whòga, kwnornu nù be nù aì zìla n'òtu n'ezi. Ò buru nù aì nù be zì n'òtu, be znernu adazigidneru aì. Òwhoga be neegesi nù aì nù be zìla n'òtu.

²⁰ Kòvu, Nye Nsò wam teru anù mọno, ka neegesi nù kpakara anù mahjaru ezi òka. ²¹ M zá m naagbanù anù òkwukwo ka kwnornu nù anù máa ezi òka, kòvu kwnornu nù anù mahjaru ezi òka. Aghalaghala zìla n'ezi òka. ²² Nyele bù nye aghalaghala? Ò bù nye wam ke gònahoru nù Jizòsì bù Karàisi. Nye wam bù nye neemegidne Karàisi. Ò gònahoru Nda nù Nnwò a. ²³ Nye òbula ke gònahoru Nnwò máa nye Nda wam bù, nye òbula ke magwù Nnwò magwù Nda wam masì.

²⁴ Anù ledu anya nù nhne anù nurnu hite nù mbòm dazigidneru nù rime anù. Ò buru kpm, anù jaadazigidne nù rime Nnwò nù rime Nda. ²⁵ Bùdnu kwó okwo bù nhne o kweru aì nù mkwna.

²⁶ M naagba ka n'òkwukwo kwnornu ele pioru o duwhu anù. ²⁷ Kòvu Karàisi teru anù mọno Enine Nsò. Ò kwésile nye òbula zni anù nhne, mọno o teru anù zì nù rime anù neezni anù kpakara nhne lele kpa otute mọno wam zì ire, ma anù dazigidne nù rime Karàisi.

²⁸ Kìtna, rùmu takìri m, anù dazigidne nù rime a, ma nga ò jòwhuya iwhe, ovu si aì rikne o gwuzoru nù ruwhnu a, iwheerne jòotu aì.

²⁹ Anù magwù nù Karàisi bù nye mee mma, nye òbula ke neeme mma bù nnwò Chiokike.

3

Rùmu Chiokike

¹ Le, kpa Chiokike jiri whnú aì n'anya, o sukwu aì rùmu a. Ka bù nhne a bù n'ezi. Kam kpayarù, ele zì n'òwa máa ele a bù, lele kpa be máa nye ò bù. ² Ele me whnúru n'anya, a bù rùmu Chiokike kìtna, nhne a jòobu whòge iwhe kìtna. Kòvu a magwù nga ò jaava, a jòonu lele kpa ò nù, kwnornu nù a jòowhnu a kpa ò nù. ³ Nye òbula ke nwernu olile anya ka neeme èhni a zìri snam, lele kpa ò zì snam.

⁴ Nye òbula ke neeme mmehie, noolulu iwu, kwnornu nù mmehie bù olulu iwu. ⁵ Kòvu anù magwù nù ò whùyarù iwhe ma o gweme kpakara mmehie aì. Ya n'iwihuru a nwée mmehie. ⁶ Nye òbula ke zì bùdnu nù rime Karàisi, zá neemezne mmehie. Nye neeme mmehie máa nye Karàisi bù, nye wam whnúlele a anya.

⁷ Rùmu takìri, anù kwé nye òbula duwhu anù. Nye òbula ke neeme nhne buru òma bù nye mee mma, lele kpa Karàisi bù nye mee mma. ⁸ Nye òbula ke neemezne mmehie bù nye Ekwensu, kwnornu nù Ekwensu bù nye neeme mmehie hite n'òpanizo. Kam kpayarù Nnwò Chiokike jiri whùya iwhe, ma o lulu kpakara èrnu ke Ekwensu. ⁹ Nye òbula ke Chiokike murnu zá neemezne mmehie, kwnornu nù mkpuru Chiokike zì nù rime a, o jéenwe rikne mee mmehie, kwnornu nù Chiokike bù Nda a. ¹⁰ Ka bù nhne rùmu Chiokike jiri zìri ichne nù hne rùmu Ekwensu zì. Nye òbula ke zá neeme nhne buru òma búo nnwò Chiokike, ma nye òbula ke whnúge nwene a n'anya.

Anù whnú ibne anù n'anya

¹⁴ Ka bụ izi anụ n'uru hite n'òpanizo, anụ whnùrita ibne anụ n'anya. ¹² Ọ zà nye nù lele Keni, nye Ekwensu n'èchi o gbu nwene a. Kìni kpayarù o jiri gbu a? Kwnornu nù ẹrnu a búo ọma, kovu ẹrnu nwene a buru ọma. ¹³ Rumu nda m, o gbagwoji anụ anya, o buru nù ele zì n'òwa snornu anụ irno. ¹⁴ A magwù nù a hiri n'ẹnwu bna nù bndu, kwnornu nù a whnurnu rumu nda aì n'anya. Nye ọbula ke zà n'owhnu n'anya bụ nye nwurnu ọnwu. ¹⁵ Nye ọbula ke snornu nwene a irno bụ nye noogbu badnu. Anụ magwù nye ọbula ke noogbu badnu nwée bndu kwó okwo nù rime a.

¹⁶ Ka bụ nhne neegesi ọwhnun'anya, Jizosi Karajsi gweru bndu a nyee kwnornu aì. A kwesiri o nyee bndu aì kwnornu rumu nwene aì masi. ¹⁷ Ọ buru nù nye ọbula nwernu ẹkwnu k'owa ka, whnù nwene a zì nù mkpa, o dola obirizi, nye wam nwée ọwhnun'anya Chiokike nù rime a. ¹⁸ Rumu takiri m, a whnù n'anya n'onu etekne mọbu n'ikwu-onu kpọi, kovu n'ernu n'ezi ọka.

¹⁹ Ka bụ nhne neegesi nù a magwù ezi ọka, ke neeme mkpoma aì si rikne nù ruwhnu Chiokike, ²⁰ o búbedi ovu aì naama aì ikpe, Chiokike kakwo ovu aì, o magwù kpakara nhne. ²¹ Ele me whnurnu n'anya, o buru nù ovu aì mana ikpe, ovu jeesi aì rikne o gwuzo nù ruwhnu a. ²² A jaanahoru a nhne ọbula a n'orio a, kwnornu nù a naabita iwu a neeme masi nhne n'oso a ovu n'onu. ²³ Ka bụ nhne o nyernu n'iwu, a kweru nù r'whna Nnwọ a Jizosi Karajsi, a whnùrita ibne aì n'anya lele kpa o nyernu aì n'iwu. ²⁴ Ele naabita iwu a zì bndu nù rime a, ya nù rime be. Enine Nso wam o nyernu aì bụ nhne neegesi nù o zì nù rime aì.

4

Anụ tule kpakara enine

¹ Ele me whnurnu n'anya, anụ kwéko kpakara enine, anụ tule kpakara enine ma be hi n'aka Chiokike, kwnornu nù agida ele ọwhnurninya aghalaghala bnarnu nù rime ọwa. ² Ka bụ nhne anụ jeeji mahia Enine Chiokike, enine ọbula ke kwuharu nù Jizosi Karajsi varu n'anọ-ehni hi nù Chiokike va. ³ Kovu enine ọbula ke kwéle nù Jizosi hiri nù Chiokike va, enine ka híge nù Chiokike. Ka bụ enine nye neemegidne Karajsi, nye anụ nurnu o jaava, o zì n'òwa kítana.

⁴ Rumu takiri m, anụ bụ rumu Chiokike, anụ megbulem ele irno wam, kwnornu nù

nye wam zì nù rime anụ kakwo nye wam ke zì n'owa. ⁵ Ele ka hi n'òwa, be nookwu hite nù nhne be magwù n'òwa, ele zì n'òwa noobnonu be nsnì. ⁶ A hi hne Chiokike zì va, nye ọbula ke magwù Chiokike n'onu nhne a nookwu. Kovu nye ke máa Chiokike zà n'onu nhne a nookwu. Ka bụ nhne a jiri mahia enine ezi ọka nù enine aghalaghala.

Chiokike bụ ọwhnun'anya

⁷ Ele me whnurnu n'anya, a whnùrita ibne aì n'anya, kwnornu nù ọwhnun'anya hi nù Chiokike va. Nye ọbula ke n'owhnu n'anya bụ nye Chiokike murnu, nye wam magwù Chiokike. ⁸ Nye ọbula ke whnù n'anya máa Chiokike, kwnornu nù Chiokike bụ ọwhnun'anya. ⁹ Chiokike gesiri aì ọwhnun'anya n'esilawuru aì, kpa o ziyaru Nnwọ o murnu kpọi n'òwa, ma a nwernu bndu hite nù rime a. ¹⁰ Ka bụ ọwhnun'anya, o búo nù a whnurnu Chiokike n'anya, kovu o whnurnu aì n'anya ziya Nnwọ ma o buru nhne arìohna be jeeji gbarù mmehie aì. ¹¹ Ele me whnurnu n'anya, lele kpa Chiokike whnurnu aì n'anya, a kwesiri o whnùrita ibne aì n'anya. ¹² Ọ zà nye ọbula ke whnùleru Chiokike anya, kovu o buru nù a whnùrita ibne aì n'anya, Chiokike wu nù rime aì, ọwhnun'anya a zuru ozu nù rime aì.

¹³ A magwù nù a wu nù rime Chiokike, nù Chiokike wumako nù rime aì, kwnornu nù o nyernu aì Enine a. ¹⁴ A whnurnu, gba akebne nù Nda ziyaru Nnwọ a ma o buru Nye Oznohia ke ọwa. ¹⁵ Nye ọbula ke kweru nù Jizosi bụ Nnwọ Chiokike, Chiokike wu nù rime nye wam, nye wam masi wu nù rime Chiokike. ¹⁶ Kam kpayarù, a magwù, kweru masi nù ọwhnun'anya Chiokike bụ n'ezi.

Chiokike bụ ọwhnun'anya. Nye ọbula ke n'owhnun'anya wu nù rime Chiokike, Chiokike wu masi nù rime a. ¹⁷ Chiokike mernu ọwhnun'anya a zu ozu n'esilawuru aì, ma a nwernu mkpoma siri rikne n'òbochi ikpe, kwnornu nù a nù lele ya n'òwa ka. ¹⁸ Ogwnu zila n'ọwhnun'anya. Ọwhnun'anya ke zuru ozu n'èchihala ogwnu, kwnornu nù ogwnu nù awhnùwhnu nookno aka. Nye ọbula ke n'otu ogwnu zuge ozu n'ọwhnun'anya.

¹⁹ A n'owhnu n'anya kwnornu nù Chiokike beru ọsno whnù aì n'anya. ²⁰ Nye ọbula ke karu nù o whnurnu Chiokike

n'anya, kovu sno nwene a irno bu nye aghalaghala. Nye obula ke whnuge nwene a n'anya, bu nye o noowhnu anya, nwée rikne whnu Chiokike nye o za noowhnu anya n'anya. ²¹Ka bu nhne o nyernu n'iwu, nye obula ke whnurnu Chiokike n'anya, jowhnruriri nwene a n'anya.

5

Okwnata ovu nu Nnwọ
Chiokike

¹Nye obula ke kweru nu Jizosi bu Karaishi hi nu Chiokike va. Nye obula ke whnurnu Nda n'anya whnurnu Nnwọ a n'anya masi. ²Ka bu nhne neegesi nu a whnurnu rumu Chiokike n'anya, o bu o whnu Chiokike n'anya, neeme nhne o nyernu n'iwu. ³Ka bu nhne neegesi nu a whnurnu Chiokike n'anya, o buru a bita nhne o nyernu n'iwu, iwu Chiokike zifa rinya. ⁴Kwnornu nu nye obula ke bu nnwọ Chiokike neemegbu owa. Okwnata ovu ai nu Chiokike bu nhne neemegbu owa. ⁵Ndaa nye neemegbu owa? O bu nye wam ke kweru nu Jizosi bu Nnwọ Chiokike.

⁶Jizosi Karaishi bu nye wam jiri onarna nu mini va. O buo mini kpoi, kovu o varu hite n'onarna nu mini. Enine Nso naagba akebne a, a magwu nu akebne a bu ezi oka. ⁷Kwnornu nu nhne akebne eto zi, ⁸Enine, mini nu onarna.* Nhne eto ka kwerekotaru otu nhne. ⁹O buru a kweru nu nhne badnu kwuru, nhne Chiokike kwuru kakwo, kwnornu nu o bu akebne Chiokike gbaru gbasiri Nnwọ a. ¹⁰Nye obula ke kweru nu Nnwọ Chiokike nwernu nhne akebne ka nu mkpoma a. Nye obula ke kwéle nu Chiokike neeme a nye aghalaghala, kwnornu nu o kwéle n'akebne Chiokike gbaru gbasiri Nnwọ a. ¹¹Ka bu akebne wam, Chiokike nyernu ai budnu kwó okwo, budnu wam zi nu rime Nnwọ a. ¹²Ka neegesi nu nye obula ke nwernu Nnwọ Chiokike nwernu budnu kwó okwo, nye obula ke nwée Nnwọ Chiokike nwée budnu.

Oka ipne-aznu

¹³M naagbanu anu ele kweru nu rehna Nnwọ Chiokike, ma anu mahja nu anu nwernu budnu kwó okwo. ¹⁴Ka bu nhne neemesi ai ovu rikne o vakwnusi Chiokike.

A magwu nu a rio nhne obula lele kpa echiche ovu a jiri zi, o jonu ai. ¹⁵O buru nu a magwu nu o nonu nhne a nonio a, ovu siri ai rikne nu a jeenwehja nhne nonio a.

¹⁶O buru nu nye obula whnurnu nwene a mernu mmehie ke za noodubna n'enwu, o kpe okpukpe ma Chiokike nyee a budnu. M nookwu nhne gbasiri ele neeme mmehie ke za noodubna n'enwu. Mmehie ke za noodubna n'enwu zi. M za naakaa badnu kpe okpukpe gbasiri a. ¹⁷Kpakara nhne buo oma bu mmehie, kovu agwna mmehie za noodubna n'enwu.

¹⁸A magwu nu nye obula Chiokike murnu za neemezne mmehie. Nnwọ Chiokike naabita nye obula ke Chiokike murnu, nye ojo wam nwée rikne mekasi a nhne.

¹⁹A magwu nu a bu rumu Chiokike, kovu kpakara owa zi nu mkpururu nye ojo wam. ²⁰A magwu nu Jizosi Karaishi Nnwọ Chiokike varu, ma a mahja nye wam bu ezi oka. A zi masi nu rime nye wam ke bu ezi oka, Jizosi Karaishi Nnwọ a. Ya n'iwuru a bu Chiokike n'ezi nu budnu kwó okwo.

²¹Rumu takiri m, anu gweme ehni anu n'okwa rehnu.

* 5:8 Agwna okwukwo ke be gbaru kpa agida awaha whemernu kwu kwno, n'oligwe Nda, Ikwu-onu nu Enine Nso. Nhne eto ka nookwu otu onu. 8 Nhne akebne eto zi n'owa, Enine, mini nu onarna.

Okwukwo izi
ke Ebo
Jóni
gbarụ

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Nga Jóni gbarụ Okwukwo izi Jóni ke ebo, o gholam nye okno badnụ. O gwezenu a “Nyerinya oma nụ rụmu a,” ke bụ ogbako Chiokike. Okwukwo izi matị ka nookwu oka gbasiri owhnun'anya n'ehni ibne be, nọodo be aka nụ nsị gbasiri ele neezni nhne aghalaghala.

Nhne zị n'okwukwo izi ka

Opanizo (1-3)

Ezi oka nụ Owhnun'anya (4-11)

Okwukwo (12-13)

Obekwu ikwu nụ okpukpe

¹ Mawa, Jóni, nye okno badnụ, naagbaz-nenu nwerinya Chiokike hohiaru nụ rụmu a okwukwo, ele me whnurnu n'anya n'ezị, o bụo me nụ nsununu m, kọvu kpakara ele magwụ ezi oka. ² Kwnornu nụ ezi oka ke zị nụ rime aị, ke jaazigidne aị tim tòm.

³ Oru nụ obirizi nụ udno ke hi n'aka Chiokike Nda nụ Jizọsi Karaisi Nnwọ Nda aị va, jaadazịnu aị nụ ezi oka nụ owhnun'anya.

Ezi oka nụ owhnun'anya

⁴ O neenye m ovu oso n'onu kpa me nọowhnu rụmu i neezne izne n'ezị oka lele kpa Nda aị nyernu aị n'iwu. ⁵ Kịtna, nwerinya oma, m zá m naagbanụ i iwu ikne, kọvu o bụ kọriri ke a ji hite nụ mbom. M naarjasno ma a whnurita ehni aị n'anya. ⁶ Ka bụ owhnun'anya wam, a zne izne noobno nsị nụ nhne Chiokike nyernu n'iwu. Lele kpa anụ nurnu n'opanizo, iwu a bụ ma anụ zne izne n'owhnun'anya.

⁷ Agida ele nooduwhu ele badnụ, ele zá neekweru nụ Jizọsi Karaisi varụ n'anọ-ehni, bnarnụ nụ rime owa. Nye nụ kpam bụ nye nooduwhu nụ nye neemegidne Karaisi.

⁸ Anụ ledu anya, o zị anụ tuwhu nhne anụ dogburu ehni anụ n'ernu, kọvu ma anụ nwehija ogwo ernu zuru ozu. ⁹ Nye obula ke neezne nụ ruwhnu gharụ nhne Karaisi znirni máa Chiokike. Kọvu nye obula ke zị neeme iznizni a magwụ Nda nụ Nnwọ a.

¹⁰ Nye obula ke vakwnusiri anụ ke gwéyala

iznizni ka, anụ kwúbnaana oro anụ, mọbu kanụ a, “I vale.” ¹¹ Nye obula ke kannụ a, “I vale” jeekehija igwe n'ernu ojo a.

¹² M nwernu m agida nhne me jaagbanụ anụ, kọvu m jéeme kpam n'okwukwo nụ nki. Tnụnuma, m neele anya nụ m jaava me nụ anụ kwu oka ruwhnu nụ ruwhnu, kpam, ovu oso n'onu aị joozu ozu.

¹³ Rụmu nwene i rinya kam Chiokike hohiaru neebekwu i.

Okwukwo izi
ke Eto
Jóni
gbarụ

Nhne gbasiri okwukwo izi ka

Nga Jóni gbarụ Okwukwo izi Jóni ke eto, ọ gholam nye okno badnụ. O gwezenu nye risi ogbako Chiokike, nye rewhna a bụ Gayosi. Okwukwo izi ka, naaznari Gayosi kwnornu ernalu ọma a hne rumu Chiokike berere zi, nọodo masị a aka nụ nsi gbasiri otu nyerukna be kwu Diotirifesi.

Nhne zi n'okwukwo izi ka

Ọpanizo (1-4)

Gayosi kwesiri okwnata ovu (5-8)

Diotirifesi mekwala nkari (9-10)

Demetirisi mekwaru nkari (11-12)

Okwukwo (13-15)

¹ Mawa, nye okno badnụ, naagbaznenu Gayosi enyi m me whnrnu n'anya nụ ezi ọka.

² Enyi m me whnrnu n'anya, okpukpe m bụ ma ernali i si rikne, ma kpakara nhne i neeme gakwanu i nkari lele kpa mkpuru ovu i naagakwa nkari. ³ O ernalu m mkpoma oso n'onu k'agida nga agwna rumu nda varu kanu m nhne gbasiri okwnata ovu i n'ezi ọka nụ kpa i neezne izne n'ezi ọka wam. ⁴ Ọ za nhne nọoso m ovu n'onu kakwo nga me nrnu nụ rumu m neezne izne n'ezi ọka.

Gayosi kwesiri
okwnata ovu

⁵ Ezi enyi m me whnrnu n'anya, i kwesiri okwnata ovu nụ kpakara nhne i neemenu rumu nda, ọ bụ n'ezi nụ be bụ ele izne n'ernali i. ⁶ Be kannu ogbako Chiokike owhnun'anya i, ọ jọburu ọma ma i zihala be kpa o kwesiri n'anya Chiokike. ⁷ Be kwnornu rewhna Karaisi whoga zni izi ọma, be kwéle ọ nahoru oyi aka hite n'aka ele kwé ekwe. ⁸ A kwesiri ọ nabnanya ele ka nkari ma a nụ be snornu nrnkota ernalu ezi ọka n'otu.

Diotirifesi mekwala nkari

⁹ M gbaznenu m ogbako Chiokike okwukwo, kovu Diotirifesi nye noopio ọ buru nye risi kwéle obno nsi nụ nhne me nookwu. ¹⁰ Nga me varu, m jeeme

ele badnụ mahia nhne o neeme, kpakara nhne o nookwu gbasiri a n n n kpakara aghalaghala a. Tukwasi n'olu nhne ka, o kwéle ọ nabnanya rumu nda a. Ele pioru o kwubnanya rumu nda a, o kwéle be, kovu ọ chihala be n'ogbako Chiokike.

Demetirisi mekwaru nkari

¹¹ Enyi m me whnrnu n'anya, i snó nhne buo ọma, kovu snornu nhne buru ọma. Nye obula ke neeme nhne buru ọma hi hne Chiokike zi va. Nye neeme nhne ojo whnuge Chiokike anya rja rja. ¹² Kpakara ele badnụ nookwu Demetirisi ọka ọma hite n'ezi ọka. Aila masi nookwu a ọka ọma, anu magwu n n akebe a b b ezi.

Obekwu ikwu ipne-aznu

¹³ M nwernu m agida nhne me kwesiri ọ gbanu i n'okwukwo, kovu m jejei mkpisi okwukwo n n n naagba a. ¹⁴ M neele anya n n m jaava whnu i anya ige mat, me n n j kwu ọka ruwhnu n ruwhnu.

¹⁵ M neekpe ma Chiokike nyee i udno. Kpakara ele enyi i neebekwu i. Bekwu kpakara ele enyi a n'otu n'otu.

Ọkwukwo izi

Judu

gbarụ

Nhne gbasiri ọkwukwo izi ka

Judu gbarụ Ọkwukwo izi Judu, nọodo ele badnụ aka nụ nsni gbasiri ele neezni nhne aghalaghala, ele karụ nụ be bụ ele kweru ekwe. Lele 2 Pita, Judu, n'ọkwukwo matị ka, naakwnagidne nye nọogwnu a, ọ naakaa be gba ọtna kwnornu ọkwnata mkpoma ke Chiokike nyernu ele ke a otu mgba be b̄ita.

Nhne z̄i n'ọkwukwo izi ka

Ọpanizo (1-2)

Ele neezni nhne aghalaghala (3-16)

Ezini ọ b̄ita ọkwnata mkpoma (17-23)

Ọjija z̄inu Chiokike (24-25)

¹ Mawa, Judu, nye izi ke Jizōsi Karajisi, nye b̄u kwno nwene rukna Jemisi, naagbaznenu kpakara ele Chiokike sukwuru ọkwukwo, ele wu n̄u rime ọwhnun'anya Chiokike Nda, ele Jizōsi b̄itaru. ² Obirizi n̄u udno n̄u ọwhnun'anya ban̄u an̄u ọba.

Ele neezni nhne aghalaghala

³ Ele me whn̄urnu n'anya, m neeyisi rikne naagban̄u an̄u ọkwukwo gbasiri ọznohia ke a nwernu igwe n̄u rime a, ọ z̄i mkpa me gban̄u an̄u ma an̄u yisi ẹhni naagba ọtna kwnornu n̄u ọkwnata ovu ke Chiokike nyernu ele ke a otu mgba be b̄ita. ⁴ Kwnornu n̄u agwna ele z̄a n̄ootu ogwnu Chiokike r̄ibnanyarnu hne a m̄aa n'esilaw̄uru āi, ele naagbanwo izi ọma ke oru Chiokike, ma be nwe oghere rn̄u ẹrnu ojo be, be gonahoru Jizōsi Karajisi Nyenwe āi n̄u eze āi. Ọkwukwo ns̄o kwuru nhne gbasiri be aḡida ige wheru ewhe n̄u be jaanah̄ia ọmuma ikpe.

⁵ M neechenwanyan̄u an̄u nhne ka, ọ b̄u n'ezi n̄u an̄u magw̄u kpakara nhne ka, n̄u Nyenwe āi d̄ohiaru ele Izirēli n'ẹli Ij̄ipiti, k̄ovu omekwo, gbu kpakara ele kwé ekwe.

⁶ An̄u chenwanya ele enine izi ele b̄itala ọnodi be n̄u mb̄om, k̄ovu ghar̄u ọnodi be, Chiokike t̄uru be ij̄igba tim t̄om n̄u ọchichiri, b̄ita be d̄u n'okne obochi ikpe wam ọ jaama be ikpe. ⁷ Lele kpa S̄odom n̄u Ḡomora n̄u kpakara ẹli gbar̄u be gbu-rugburu, ele wu n̄u rime be r̄uru ar̄uru-ẹli

ke ome oyi n̄u nhne z̄ila r̄ichna, be tar̄u be awhn̄uw̄hnu b̄ekw̄nu noonwu tim t̄om, ma be b̄uru nhne ọdo aka n̄u nsni nyee kpakara ele badn̄u.

⁸ Kpam masi, ele n̄oro mb̄oro ojo ka mehieru megidne an̄o-ẹhni be, be ledna ọchi risi Chiokike anya, ele kajar̄u ele wu n'oligwe. ⁹ Ọ b̄ubedi nye risi ele enine izi Māikeli, nga ya n̄u Ekwensu n̄odogbuta iznu Mozizi, nwée rikne kwu ọka ojo megidne Ekwensu, k̄ovu ọ kar̄u, “Nyenwe āi bigb̄o i.” ¹⁰ K̄ovu ele ka naakaja nhne be m̄aa, be n̄u lele r̄umu an̄ohia ojo, neeme nhne n̄ogwnu be, kpakara nhne ka j̄oodoka be.

¹¹ Awhn̄uw̄hnu jaaz̄inu be. Be snornu apna Keni. Be kwnornu īwai dnabna n̄u mmehie Balam, be b̄u el̄e risi rikne lele Kora, be joowhu etekne lele kpa Kora whuru.

¹² Ele ka n̄u lele rune n̄u iriri omek̄orita an̄u, iwhnerne z̄a n̄ootu be o mee nhne ojo. Be n̄oznu ẹhni be kp̄oi. Be n̄u lele erumeru oligwe ruwhere neewhesa, be nwée rikne gweya mini ozuzo. Be n̄u lele isisi m̄fla mkp̄uru, ọ b̄ubedi n'okochi, isisi be vn̄urnu hite n̄u ẹgwnugwnu a, ke nw̄urnu ọnwu n'ezi. ¹³ Be n̄u lele okne abaka-mini ke osimini, be n̄u ẹrnu iwhnerne be n̄ogbo okoto. Be n̄u lele mb̄o ghieru apna, ele Chiokike b̄itannu oghere n'okne ọchichiri ọkwnukokw̄nu. ¹⁴ Ọ b̄u Inoku, nye ẹsau hite n'Adam, nye kwuru n'agida ige wheru ewhe, “Le, Nyenwe āi jaava, ya n̄u aḡida ele ns̄o a be j̄ogwnuli ọnu, ¹⁵ o jeekpe kpakara ele badn̄u ikpe, ọ jaama kpakara ele m̄aa Chiokike ikpe, kwnornu kpakara ar̄uru-ẹli be r̄uru, n̄u kpakara ọka ele mmehie ka m̄aa Chiokike kwuru kwugidne a.” ¹⁶ Ka b̄u ele z̄i naatakpo ntakpo, noobno ele berere nhne, be noosno nhne ojo ke n̄ogwnu mkpoma be, be noovugnadna ẹhni be, naaznarn̄i ele badn̄u ma be nweh̄ia nhne be piuru.

Ọdo aka n̄u nsni n̄u ezini

¹⁷ Ele me whn̄urnu n'anya, an̄u chenwanya nhne ele izi Nyenwe āi Jizōsi Karajisi kwuru. ¹⁸ Be kann̄u an̄u, “N'ige ipne-azn̄u, ele j̄oomu an̄u r̄umu jaava, ele noosno nhne ojo ke n̄ogwnu mkpoma m̄aa Chiokike be.” ¹⁹ Ka b̄u ele neegweya okewa, ele an̄o-ẹhni n̄echi, ele nwée Enine Chiokike.

²⁰ Kọvu anụ, ele me whnurnu n'anya, anụ wulizọ ẹhni anụ lele ọro hite nụ ntụ-ẹli ọkwnata ovu anụ ke zị nsọ. Anụ kpe okpukpe nụ rikne Enine Nsọ. ²¹ Anụ bīta ẹhni anụ n'ọwhnun'anya ke Chiokike, kpa anụ noosno, neele anya obirizi ke Nyenwe aị Jizọsi Karaisi jeenye anụ nụ bụdnu kwó okwo.

²² Anụ ọnu ele nwernu mkpọma lawuru obirizi. ²³ Anụ znọhia ele berere, dọhia be lele ele hi nụ rime bẹkwnu. Anụ gweru ogwnu ọnu ele berere obirizi. Kọvu anụ sno ọ bụbedi iwo ke mmehie be gburu hite n'ernu anọ-ẹhni irno.

Ojija zīnu Chiokike

²⁴ Chiokike bụ nye ke nwernu rikne ọ bīta anụ ma anụ gharu ọ dna, mee ma anụ gwuzoru nwée ọru, nụ mkpọma ọso n'ọnu nụ ruwhnu a zị igwugwu. ²⁵ Ya bụ Chiokike kpọi, Nye Ọznohia aị, hite nụ Jizọsi Karaisi Nyenwe aị, kpakara igwugwu, nụ dudugna, nụ rikne nụ ọchi risi zīnu a, hite nụ mbọm dū kītna, ọkwnukokwnu. Amīm.

Okpume Chiokike kpumennu

Jōni

Nhne gbasiri ọkwukwo ka

Ọkwukwo ka neegesi nhne Jōni whnurnu gbasiri izi Chiokike nū nhne Jizōsi Karaīsi mernu (1:2). Izi ka warū ngalaba ẹto. (1) Rikne ojo nōornu ẹrnu n'owa, nye Karaīsi jaata awhnūwhnu, nwū masi. (2) Jizōsi bụ Nyenwe aī, o jeemegbu kpakara ele badnū nū kpakara rikne ke neemegidne Chiokike. (3) Chiokike nwernu ọgwo ẹrnu ke ọ bitannu kpakara ele ke a, ele kwesiri be kwnata be mkpoma, ele dazigidnenu n'okwnata ovu be, ke kakwo ele nwurnu n'ẹrnu Nyenwe aī.

Ka bụ izi ke nwernu olile anya nyee ele Karaīsi, ele tarū awhnūwhnu, nwū kwnornu okwnata mkpoma be nū Karaīsi. Ọkwukwo izi ka nookwu nū ọ bụ n'ezi nū ọchichi aka rikne ele Rom zī naakpa rikne, kọvu Nnwọ Atnurnu Chiokike nwe omegbu n'ipne-aznū. Ka mernu be buri ele kwesiri okwnata ovu dū n'ẹnwu.

Nhne zī n'okwukwo ka

Ọwhnurninya Jōni (1:1-8)

Nyenwe aī zī budsonu (1:9-20)

Ọkwukwo izi ogbako Chiokike ẹsau (2:1--3:22)

Okpukpe n'oligwe (4:1-11)

Ọkwukwo ke nwernu akara ẹsau (5:1---6:17)

Okpukpe nū ruwhnu ngadna eze Chiokike (7:1-17)

Okwodu ẹsau (8:1---11:19)

Agwọ nū anọhia lawuru wam (12:1---13:18)

Ikpe Chiokike nū ohekwa a (14:1---15:8)

Okiko ovu owe ehni Chiokike (16:1-21)

Be megburu ele irno Chiokike (17:1---20:10)

Ikpe ipne-aznū (20:11-15)

Oligwe ikne nū ọwa ikne (21:1-8)

Jeruselem ikne (21:9---22:6)

Karaīsi jaava wara wara (22:7-21)

¹ Okpume Jizōsi Karaīsi, ke Chiokike nyernu a, ma o gesi ele izi a nhne jeeme n'ige matī ke vazne, o zizne enine izi a o gesi nye izi a Jōni. ² Jōni gbarū akebne ikwu-ọnu Chiokike nū akebne Jizōsi Karaīsi, o

kwuru kpakara nhne ọ whnurnu. ³ Nye ọwa ọma bụ nye nōogwnu kpakara ikwu-ọnu ke ọkwukwo ọwhnurninya ka, nū ele nurnu be, bīta masi be, kwnornu nū ige zī ndundu.

Obekwu ikwu

⁴ Mawa, Jōni naagbaznenu ogbako Chiokike ẹsau ke zī n'Esia okwukwo.

Oru nū udno ke Chiokike nye zī, nye zī nū mbom, nū nye ke jaava dazinu anū, hite n'aka enine ẹsau ke zī nū ruwhnu ngadna eze a, ⁵ ma n'aka Jizōsi Karaīsi, nye akebne kwesiri be kwnata a mkpoma, nye mbom ke hi n'ẹnwu lizō, nye ke nẹchi ele eze k'owa.

Nye whnurnu aī n'anya, gweru ọvnarna a snusnama kpakara mmehie aī, ⁶ o mee aī a buri mbam ele ọkwa arjohna Chiokike a, nū Nda a, igwugwu nū rikne zīnu a hite kītna dū n'ige kwọ okwo. Amīm.

⁷ Le, ọ wawa nū rime erumeru oligwe,

kpakara anya jowhnu a,

ma ele duru a ara,

kpakara ele zī n'owa jaagbanū a mkpe.

Owe! Amīm.

⁸ "Mawa bụ Alifa nū Omega," bụ nhne Nyenwe aī kwuru. "Mawa bụ Ọpanizo nū Okwukwo, nye zī, nye zī nū mbom, nū nye jaava, Nye Meli Nhne Dum."

Nye nū lele

Nnwọ ke Badnū

⁹ Mawa bụ Jōni, nye bụ nnwọ nda anū, nye sno anū nū rime awhnūwhnu, a bụ ele ẹli-eze a, a naagidne awhnūwhnu. Be kwuznenu m nū rime ẹli ọhia esilawuru osimini ke Patimōsi, kwnornu nū m kpọru m okwo ikwu-ọnu Chiokike nū nhne Jizōsi gbarū ama a.

¹⁰ M zī m nū rime Enine n'obochi Nyenwe aī, m nurnu m okne nkoli n'aznū m ke dnarnū lele okwodu. ¹¹ Nkoli ka kaa, "Gbasī nhne i whnurnu n'okwukwo, ziznenu a ogbako Chiokike ẹsau ka, ziznenu Efesōsi, nū Sīmaina, ziznenu Pegamōsi, nū Tajitira, ziznenu Sadisī, nū Filadefia, zizne masīnu Laodisia."

¹² M tūhnasna ma m whnurnu m nye nookwunu m ọka. M whnurnu m nhne be tūkwasi tōnji ẹsau be wuru golu.

¹³ N'esilawuru nhne be tūkwasi tōnji ẹsau wam gwuzo otu nye nū lele Nnwọ ke Badnū. O wogwu iwo awura dūru a ẹli ọchi, o ji ajnī sū nū mkpoma a. ¹⁴ Risi a nū rukeri-ize a noonwu va-a-a lele wulu, naachna va-a-a lele mkpuru-mini, anya a nū lele riro

bekwnu. ¹⁵ Ochi a lawuru nu lele oia be gbaru bekwnu nu rime ite bekwnu, nkoli a naadna lele agida mini. ¹⁶ O ji mbo esau n'akarikwnunga a, ama-ogwnu nwernu ruwuhu lawuru tuga buko neehi n'onu a noowhuya, ruwuhu a noonwu lele ehnam n'esilawuru iwhnehnie.

¹⁷ Nga me whuru a, m dna n'eli n'ochi a lele nye wuru onwu. Kovu o tukwasiri m akarikwnunga a, kaa, "Ogwnu tuko i, mawa bu Nye Mbom nu Nye Ipne-aznu. ¹⁸ M zi m budnu. M wuru m enwu, kovu le, m zi m budnu tim tom. M ji m snambi enwu nu eli renwu.

¹⁹ "Gbasị nhne i whuru n'okwu-kwo, nhne zi kitna, nu nhne jeeme nu ruwuhu. ²⁰ Ka bu nhne miri emi ke mbo esau wam i whuru n'akarikwnunga m, nu nhne be tukwasi tonji esau wam be wuru golu. Mbo esau wam bu enine izi ogbako Chiokike esau, nhne be tukwasi tonji esau wam i whuru bu ogbako esau."

2

Izi ele Efesosi

¹ Gbaznenu enine izi ke ogbako Chiokike ke zi n'Efesosi okwukwo: Hite n'onu nye wam ji mbo esau wam n'akarikwnunga a, nye neezne izne n'esilawuru nhne be tukwasi tonji esau wam. ² M magwu m nhne anu neeme. Anu noodogbu ehni anu n'ernu nu osnuta mkpoma anu. Anu kwéle o kwubnanya ele aruru-eli, anu kparu ele kwuru ehni be ele izi iru, kovu be buio, anu whu nu be bu ele aghalaghala. ³ Anu jiri osuta mkpoma nagidne awhuruwuhu anu taru kwnornu rewhna m, anu kwéle rikne gwu anu.

⁴ Kovu m nwernu m otu nhne megidne anu, anu zima n'owhun'anya lele kpa anu neeme nu mbom. ⁵ Anu chenwanya hne anu dnarnu. Anu hi nu mmehie anu tuhna, nu ernu mbom anu nruru. O buru nu anu jootuhna hite nu mmehie anu, m jaavakwusi anu wara wara, gweme nhne be tukwasi tonji anu nu hne o zi, okwolem ma anu tuhna. ⁶ Kovu anu nwernu otu nhne buru oma, anu sno ernu ele Nikolata irno lele kpa me snoru a irno.

⁷ Nye nwernu nsni, o nuru nhne Enine Nso naakanu kpakara ogbako Chiokike. Nye megburu, m jeenye a rikne o ri mkpuru isisi ke budnu ke zi n'obna Chiokike.

Izi ele Sımaina

⁸ Gbaznenu enine izi ke ogbako Chiokike ke zi nu Sımaina okwukwo: Hite n'onu nye wam bu Nye Mbom nu Nye Ipne-aznu, nye wuru, ziri kwno budnu. ⁹ M magwu m awhuruwuhu anu naata. M magwu m nu anu bu ele mboni, kovu anu bu ele nwernu ekwnu k'agida. M magwu m oka ojo ele ka nu be bu ele Ju nookwigidne anu, kovu be buio, be bu ele oro ogbako Setani. ¹⁰ Ogwnu tuko anu kwnornu awhuruwuhu anu jaata. Le Setani jeeyisi agwna anu n'ikelu ma be kpa anu iru. Anu jeenye okpagbu nri obochi. Anu buru ele kwesiri okwnata mkpoma du n'enwu, m jeenye anu okpu-eze ke bu budnu.

¹¹ Nye nwernu nsni, o nuru nhne Enine Nso naakanu kpakara ogbako Chiokike. Nye megburu, enwu ke ebo jooibu a.

Izi ele Pegamosi

¹² Gbaznenu enine izi ke ogbako Chiokike ke zi nu Pegamosi okwukwo:

Hite n'onu nye wam nwernu ama-ogwnu ke nwernu ruwuhu lawuru zi buko. ¹³ M magwu m hne anu wu bu hne ngadna Setani zi. Anu jidnesiri rewhna m rikne, anu tuwhule okwnata mkpoma anu nu hne me zi, o bubedi nga be gburu Antipasi nye akebne m nye kwesiri okwnata mkpoma n'esilawuru anu hne Setani wu. ¹⁴ Kovu m nwernu m nhne ele nu ele megidne anu. Agwna ele noosno iznizi Balam nye zirniri Balaki kpa o jeeme rumu Izireli mmehie hite n'ori nhne be jiri kwanu renwu ariohna nu hite n'ome oyi. ¹⁵ Agwna ele noosno iznizi ele Nikolata zi masi n'esilawuru anu. ¹⁶ Anu hi nu mmehie tuhna, o buio kpa, m jaavakwusi anu wara wara, gweru ama-ogwnu hi n'onu m whuya lusi ele ka ogwnu.

¹⁷ Nye nwernu nsni, o nuru nhne Enine Nso naakanu kpakara ogbako Chiokike. Nye megburu, m jeenye a agwna mana ke tugwaru otugwa. M jeenye masi a otu akaworugwu abochna ke be gbakwasiri rewhna ikne n'olu a, o za nye berere marnu a, okwolem nye wam naharu a.

Izi ele Tajira

¹⁸ Gbaznenu enine izi ke ogbako Chiokike ke zi nu Tajira okwukwo: Ka bu nhne Nnwọ Chiokike kwuru, nye wam anya a lawuru nu lele bekwnu, nye ochi a lawuru noonwu lele lele bekwnu, nye ochi a lawuru noonwu lele lele chnaru achna. ¹⁹ M magwu m nhne anu

neeme. M magwụ m ọwhnun'anya anụ, nụ ọkw nata mkpọma anụ, nụ izi anụ, nụ ọsnuta mkpọma anụ. M magwụ m masị nụ ẹrnu anụ kịta kakwo ke mbọm.

²⁰Kọvu m nwernu otu nhne megidne anụ. Anụ gharuru nwerinya wam bụ Jezibeli n'esiawuru anụ. Nwerinya ka kwuru ẹhni a nye ọwhnurninya Chiokike, neezni ele izi m kpa be mee ọyi, nụ o ri nhne be jiri kwa ẹnwu, nooduhie ele badnụ. ²¹M nyernu ma a ige ma ọ tūhnasna nụ mmehie ome ọyi, o kwéle. ²²Le, m jootubna n'okpata ya nụ ele ọyi a, be jaata awhnūwhnu k'agida, okwolem ma be tūhnasna nū hite nū nhne ojo be mūhiaru n'aka a. ²³M joogbu rumu a, ma kpakara ọgbako Chiokike mahia nū mawa bụ nye wam noonyosna mkpọma nū echiche ke rumu badnụ. M jookwuhnasi nye ọbula lele kpa ẹrnu a jiri ziri. ²⁴Kọvu agwna anụ gwnarnū nū Tajitira, ele snóge iznizni ojo ka, ele máa nhne be nookwu nhne tugwaru otugwa ke Setani, m jéenyee anụ ivu runa berere. ²⁵Kọvu anụ jidnesi rikne nhne anụ ji tem m va.

²⁶Nye megburu, bita ikwu-ọnu m dū okwukwo,

m jeenye a rikne hne kpakara mba zi.

²⁷O jeeji mkpara rugwe neechi be,

ọ jeliwa be lele kpa be liwa itechi,

²⁸lele kpa me nahjuru iknerna n'aka Nda m. M jeenye a mbọ ọsisi. ²⁹Nye nwernu nsni, ọ nurnu nhne Enine Nso naakanu kpakara ọgbako Chiokike.

3

Izi ele Sadisi

¹Gbaznenu enine izi ke ọgbako Chiokike ke zi Sadisi ọkwukwo: Ka bụ nhne nye wam ji enine ẹsau Chiokike n'aka a, nū mbọ ẹsau. M magwụ m nhne anụ neeme. M magwụ m nū anụ nwernu ẹnwhna nū anụ zi budson, kọvu anụ nwurnu ọnwu. ²Anụ tnenya, jikwasị nhne ke gwnarnū matị ọ nwụ rikne, kwnornu nū m whnūge m ẹrnu anụ ke zuru ozu nū ruwhnu Chiokike m. ³Anụ chenwanya nhne anụ nahjuru, ke anụ nurnu, anụ mee be. Anụ hi nū mmehie anụ tūhnasna. Ọ buri nū anụ jéetnanya, m jaavakwnusi anụ lele nye buznu, anụ jáamahia ige me jaava.

⁴Kọvu anụ nwernu badnụ ele nū ele nū Sadisi ele mérula awura be. Be joowo awura abochna snornu m zne izne kwnornu nū

be kwesiri. ⁵Nye megburu kpa, be joowote a awura abochna, m jóokwnome ẹnwhna a n'okwukwo ke budson. M jookwuhia ẹnwhna a nū ruwhnu Nda m ya nū ruwhnu ele enine izi a. ⁶Nye nwernu nsni, ọ nurnu nhne Enine Nso naakanu kpakara ọgbako Chiokike.

Izi ele Filadefia

⁷Gbaznenu enine izi ke ọgbako Chiokike ke zi nū Filadefia ọkwukwo: Ka bụ nhne nye wam zi nsọ nū nye ezi ọka kwuru, nye jigwu snambj Devidi, nye ọ buri nū ọ gbama ọnuhna, ọ zá nye nwernu rikne ọ gbasni a, nye gbasni ọnuhna, ọ zá nye nwernu rikne ọ gbama a. ⁸M magwụ m nhne anụ neeme. Le, m gbamannū m anụ ọnuhna ke ọ zá nye nwernu rikne gbasni, kwnornu nū anụ nwernu iknerna matị, kọvu anụ bitaru ikwu-ọnu m, anụ góna-horula ẹnwhna m. ⁹Anụ jowwhnu nhne me jeeme ele ọro ọgbako Setani, ele ka nū be bụ ele Ju, kọvu be bụo, be bụ ele aghalaghala, m jeeme be va dna n'eli n'ochi anụ, be jaamahia nū m whnurnu m anụ n'anya. ¹⁰Kwnornu nū anụ bitaru ikwu-ọnu m, snuta oву, m jaabita masi anụ n'ige ọrnurna ke jaadnakwasị kpakara ọwa, ọ rna ele wu n'ọwa ọrnurna.

¹¹Le, m wawa wara wara, anụ jidnesi nhne anụ ji rikne, ọ zi nye berere nahjuru anụ okpu-eze anụ. ¹²Nye megburu, m jeeme a nsnsnu Ọro Nso Chiokike m. O jéehi nū rime a whoga berere. M jaagbakwasị ẹnwhna Chiokike m n'olu a, ya nū ẹnwhna ọhna ikne Chiokike m, ke bụ Jeruselem ikne, ke hi n'oligwe n'aka Chiokike m hiedna. M jaagbakwasị a ẹnwhna ikne m n'olu a. ¹³Nye nwernu nsni, ọ nurnu nhne Enine Nso naakanu kpakara ọgbako Chiokike.

Izi ele Laodisia

¹⁴Gbaznenu enine izi ke ọgbako Chiokike ke zi nū Laodisia ọkwukwo: Ka bụ nhne Amim kwuru, nye akebne kwesiri be kw-nata a mkpọma nū nye ezi ọka, nye neechi kpakara nhne Chiokike keru. ¹⁵M magwụ m nhne anụ neeme. Anụ kpéle békwnu, anụ jila iyi. Ọ jooburu oma nū anụ kperu békwnu mọbu nū anụ jiri iyi. ¹⁶Kọvu kwnornu nū anụ zi marna marna, anụ kpéle békwnu, anụ jila iyi, m joogbohala anụ n'ọnu m. ¹⁷Anụ kwuru, "M baru m eze,

m nwernu m ẹkwnu, ọ zá nhne naara m,” kọwu nụ anụ máa nụ anụ bụ ele nọowhnuji anya, nụ ele be kwesiri ọ donu obirizi, ele mboni, ele isni nụ ele gba ẹto. ¹⁸ Me zni anụ ezni, anụ zūnahoru m golu be sn̄rnu, ma anụ nwernu ẹkwnu, nụ awura abọchna, ma anụ kpusni ẹto anụ gbagwu, tna ẹgwnumisi n'anya anụ ma anụ whn̄rnu ọsno. ¹⁹ M neebigbo kpakara ele me whn̄rnu n'anya, naapn̄a masi be nhne. Anụ gbalị tūhnasna, hi nū mmehie whūya. ²⁰ Le, m gwuzogwu m n'ọnuhna, nooznu aka. Nye ọbula ke n̄rnu nkọli m, gbama ọnuhna, m jaabnazne n'oro a, snornu a ri wiri, ya snornu m masi ri wiri. ²¹ Nye megburu, m jeenye a rikne o snornu m daziri ẹli nū ngadna eze m, lele kpa me megburu, m snornu Nda m daziri ẹli nū ngadna eze a. ²² Nye nwernu nsni, ọ n̄rnu nhne Enine Nso naakanụ kpakara ọgbako Chiokike.

4

Ngadna eze ke zị n'oligwe

¹ Nga nhne ka mekworu, m whn̄rnu m, le, otu ọnuhna gbamarnū n'oligwe. Nkọli wam me n̄rnu nū mbom ke dnarnū lele ọkwodu karu, “Vaa hna, m jeegesi i nhne jeemeriri nū ruwhnu.” ² Ngangam, m zị m n'Enine, m whn̄rnu m nū rime oligwe otu ngadna eze nū nye dazị n'olu a. ³ Nye wam dazị nū ngadna eze wam, ruwhnu a noogbu marna marna lele akaworugwu jasipa nū sadisi, eke nū egwurugwu hnirni ngadna eze wam gburugburu ke naachna lele emiradi. ⁴ Nri ngadna eze lawuru nū ẹno berere gbarū ngadna eze wam gburugburu, ele okno badnū nri lawuru nū ẹno dazị n'olu ngadna eze berere wam woru awura abọchna, kpuru okpu-eze golu nū risi be. ⁵ Amūma nū egbe oligwe nū ọdidna hi nū ngadna eze wam naadna. Tōnji ẹsau zị nū ruwhnu ngadna eze wam noonwu bekwnu, ke bụ enine ẹsau wam Chiokike. ⁶ Osimini nū lele nyno nọowhnu ọsno zị nū ruwhnu ngadna eze wam.

N'esilawuru ngadna eze wam ya nū gburugburu a bụ nhne ẹno zị bụdnu bụ anya anya ruwhnu nū aznū zị. ⁷ Nhne ke mbom nū lele odum, ke ẹbo nū lele nwo ehni, ke ẹto nwernu ruwhnu lele ruwhnu badnū, ke ẹno nū lele igno neewhe ewhe. ⁸ Nhne

zị bụdnu ẹno wam, ke ọbula nwernu akankwu isunu, kpakara ehni be bụ anya anya. Be kpúsn̄i ọnu be iwnehnie nū abali, be nọogwu ọni naakaa,

“Nso, nso, nso

bụ Nyenwe aị Chiokike ke Meli Nhne Dum,

Nye zị nū mbom, nye zị kịtna, nye jaava.”

⁹ Kpa nhne wam zị bụdnu zị neenye a igwugwu nū ọson'anya, nọtunu nye wam dazigwu nū ngadna eze wam mmamma, nye zị bụdnu ọkwukokwunu, ¹⁰ ele okno badnū nri lawuru nū ẹno wam dna n'eli nū ruwhnu nye wam dazigwu nū ngadna eze, kpo risi ẹli nū ruwhnu nye wam zị bụdnu ọkwukokwunu. Be tūbita okpu-eze be nū ruwhnu ngadna eze wam, kaa,

¹¹ “I bụ nye kwesiri, Nyenwe aị Chiokike,

ọ nahoru igwugwu nū ọson'anya, nū iknernema,

kwnornu nū ọ bụ jiwa keru kpakara nhne hite nū echiche i, jị nyernu be bụdnu.”

5

Ọkwukwo nū Nnwọ Atn̄rnu wam

¹ M whn̄rnu m otu ọkwukwo n'akarikwnunga nye wam dazị nū ngadna eze wam, be gbarū a nhne ruwhnu nū aznū, be kasiri a akara ẹsau. ² M whn̄rnu m otu enine izi nwernu rikne ji okno nkọli neesi okokoba, naakaa, “Ndaa nye kwesiri ọ gbaji akara ẹsau wam nū o kpume ọkwukwo wam?” ³ Kọwu ọ zá nye be whn̄rnu n'oligwe nū ọwa mọbu nū mkpururu ọwa, bụ nye kwesiri o kpume ọkwukwo wam mọbu lebna anya nū rime a. ⁴ M kwna ẹkwna k'agida kwnornu nū ọ zá nye be whn̄rnu kwesiri o kpume ọkwukwo wam mọbu lebna anya nū rime a. ⁵ Otu nū rime ele okno badnū wam kanū m, “I kwána ẹkwna, le, Odum ke ẹbnurnu Juda,* Mgbaregwunugwu Devidi,† o megbulem, o nwernu rikne o kpume ọkwukwo wam, nū ọ tōma akara ẹsau wam.”

⁶ Ige wam m whn̄rnu m otu Nnwọ Atn̄rnu gwuzo n'esilawuru ngadna eze wam, ma nū esilawuru nhne ẹno wam zị bụdnu ya nū ele okno badnū wam, lele nū be gburu a ogbu. O nwernu mfu

* 5:5 Odum ke ẹbnurnu Juda Jenesis 49:9 † 5:5 Mgbaregwunugwu Devidi Azaya 11:1, 10

esau, nụ anya esau ke bụ enine esau wam Chiokike, ke o zihalaru nụ rime kpakara ọwa. ⁷Nnwọ Atnụrnu wam zne nahọru nye wam dazị nụ ngadna eze wam ọkwukwo n'akarikwnunga a. ⁸ Nga ọ nahọruru a ọkwukwo wam, nhne ẹno wam zị bụdnu nụ ele okno badnụ nri lawuru nụ ẹno wam dna n'eli nụ ruwhnu Nnwọ Atnụrnu wam, kpakara be ji ọbo be n'aka, ya nụ obele golu ke isensi jihjaru, ke bụ okpukpe ele nsọ. ⁹ Be gwnụ eri ikne,

"I kwesiri ọ nahọru ọkwukwo wam,
nụ ọ tọma akara a,

kwnornu nụ be gburu i,

i gweru ọvnaa i gbahia ele ke
Chiokike

hite nụ kpakara ẹbnurnu, nụ ikwu-
onu, hite nụ mba nụ ele badnụ.

¹⁰I mernu be buru mbam ele ọkwa arịohna,
ke jeekpenu Chiokike,

be jọobu ele eze neechi ọwa."

¹¹M le anya, m nurnu m nkọli agida enine
izi gbarụ ngadna eze wam gburugburu,
nụ nhne ẹno wam zị bụdnu nụ ele okno
badnụ, pokwu nụ pokwu nụ pokwu ndasi,
nụ pokwu ndasi nụ ndasi. ¹²Be noogwnu eri
nụ okno nkọli, naakaa,

"Nnwọ Atnụrnu wam be gburu kwesiri
ọ nahoru rikne, nụ ẹkwnu nụ akoniche, nụ
iknerna

nụ ọson'anya nụ igwugwu, nụ
oznarni."

¹³M nurnu m hne kpakara nhne zị bụdnu
zị n'oligwe, n'owa, nụ mkpururu ọwa,
kpakara nhne zị bụdnu ke zị n'okno osimini
nụ kpakara nhne zị nụ rime be, naakaa,

"Oznarni nụ ọson'anya nụ igwugwu nụ
rikne zinu

nye wam dazị nụ ngadna eze, ya nụ
Nnwọ Atnụrnu wam tim tọm."

¹⁴Nhne ẹno wam zị bụdnu, kaa, "Amim."
Ele okno badnụ wam dna n'eli, kponu
Chiokike nụ Nnwọ Atnụrnu risi ẹli.

6

Akara esau wam

¹M whnurnu m nga Nnwọ Atnụrnu wam
tọmarnu akara ke mbom. Otu nhne zị
bụdnu ẹno wam ji nkọli dnarnu lele egbe
oligwe kaa, "Vaa." ²M le anya, le otu iyinya
rịchna, nye gbagwụ a ji otu mgbata, be nyee
a okpu-eze, ọ whọga noolugbu, neemegebu.

³Nnwọ Atnụrnu wam tọma akara ke ẹbo,
m nurnu m nhne ẹno wam zị bụdnu ke ẹbo,
naakaa, "Vaa." ⁴Le, iyinya berere naachna

ihie ihie, be nyernu nye gbagwụ a rikne o
gweme udno n'owa, mee ele badnụ noogbu
ibne be, be nyernu a ama-ogwnu hna ezi.

⁵Nga Nnwọ Atnụrnu wam tọmarnu akara
ke ẹto, m nurnu m hne nhne ẹno wam zị
bụdnu ẹto karu, "Vaa." M le anya whnụ
iyinya neeeji rijji, nye gbagwụ a ji nhne
be ọootu nhne n'aka a. ⁶M nurnu m
nkọli n'esilawuru nhne ẹno wam zị bụdnu,
naakaa, "Otu ntutu ikpa wheti bụ ogwo
ernu otu obochi, ntutu ikpa balị ẹto ogwo
ernu otu obochi. Kọvu anụ lulu mono olivu
nụ manya vaiji."

⁷Nnwọ Atnụrnu wam tọma akara k'eno,
m nurnu m nkọli nhne zị bụdnu k'eno karu,
"Vaa." ⁸M le anya, otu iyinya ogbu-nu-orio,
rẹwhna nye dazị n'olu a bụ Ẹnwu, Ẹli Rẹnwu
sno a n'aznụ. Be nyernu a rikne hne otu
nga nụ nga ẹno ke ọwa zị, ma o gweru ama-
ogwnu nụ ọkwunonyo gbu be, ma nriria ojo
nụ ojo anohia ke ọwa.

⁹Nnwọ Atnụrnu wam tọmarnu akara ke
isne, m whnurnu m mkpuru ovu kpakara
ele be gburu kwnornu ikwu-onu Chiokike
nụ ama be gbarụ nụ mkpururu ojo arịohna.

¹⁰Be ji okne nkọli neesi okokoba, naakaa,
"Nyenwe aị zị nsọ, i bụ ezi, dū ngele,
hne i jeekpe ele zị n'owa ikpe, megw-
nahia ọvnaa aị?" ¹¹Be nyernu nye ọbula
nụ rime be iwo awura abochna, be kanu
be, be zukwaru inwe ige matị, tem onu
ogwnugwnu ele izi ibne be nụ rumu nda be,
ele be joogbu zute.

¹²Nnwọ Atnụrnu wam tọmarnu akara ke
isunu, okne ẹli otne enye dnarnu, ẹnam ji
rijji lele ikpe mkpe, enwa chna ihie ihie lele
ọvnaa. ¹³Mbọ hi n'oligwe naadna n'owa
lele ike isisi be kwu figi chnā aachna naadna
nga ruwhere neewhe. ¹⁴Be pjakota oligwe
lele ọkwukwo, rugwu nụ ẹli ohia esilawuru
whoga n'onodi be.

¹⁵Ele eze ke ọwa nụ ele dikne, ele neechi
ele ogwnu ele baru eze, ele dimkpa, nye
ọbula, ma ọhi ma nye nwernu ẹhni a, tugwa
nụ rime ogba nụ iketa rugwu. ¹⁶Be kanu
rugwu kwu nū rugwu matị, "Dnagidne aị,
kpusni aị n'anya nye wam dazị nū ngadna
eze, ya nū ovu owe ẹhni Nnwọ Atnụrnu
wam. ¹⁷Kwnornu nū okne obochi ovu owe
ẹhni be valẹm. Nyele joogwuzoli?"

7

Be karu 144,000 ele badnu akara

¹Nga nhne ka whemernu, m whnurnu m enine izi eno gwuzo nu ngeri eno ke owa, knernu ruwhere k'owa n'aka, ma ruwhere gharu o whe n'owa, ma n'osimini mobu n'olu isisi obula. ²M whnurnu m enine izi berere hi n'obosi ennam noowhuya, o ji akara Chiokike ke zi budnu n'aka a, o ji okne nkoli naakanu ele enine izi eno wam Chiokike nyernu rikne o lulu owa nu osimini, ³kaa, "Anu lulu owa, mobu osimini, mobu isisi, tem a ka ele izi Chiokike akara n'egedege ruwhnu be." ⁴M nurnu m onu ogwnugwnu ele be karu akara n'egedege ruwhnu be, be bu otu riwhu nu nri eno nu pokwu eno, hite nu kpakara enurnu Izireli. ⁵Be bu hite nu enurnu Juda, nri nu pokwu lawuru, enurnu Rubeni, nri nu pokwu lawuru, enurnu Gad, nri nu pokwu lawuru, ⁶hite nu enurnu Asa, nri nu pokwu lawuru, enurnu Nafitali, nri nu pokwu lawuru, enurnu Manase, nri nu pokwu lawuru, ⁷hite nu enurnu Simioni, nri nu pokwu lawuru, enurnu Livaj, nri nu pokwu lawuru, enurnu Isaka, nri nu pokwu lawuru, ⁸hite nu enurnu Zebuloni, nri nu pokwu lawuru, enurnu Josefu, nri nu pokwu lawuru, enurnu Benjamini, nri nu pokwu lawuru.

Igbudu ele badnu wam

⁹Nga nhne ka mekworu, m le anya whnu igbudu badnu o za nye nwernu rikne gwnuli onu. Be hi nu kpakara mba nu enurnu, nu eli, nu ikwu-onu va, be gwuzoru nu ruwhnu ngadna eze nu nu ruwhnu Nnwọ Atnurnu wam, be wo awura abochna, be ji masi igwugwu bukwa n'aka be. ¹⁰Be ji okne nkoli naakaa, "Oznohia aji hi n'aka Chiokike, nye dazi nu ngadna eze, ya nu Nnwọ Atnurnu."
¹¹Kpakara ele enine izi gwuzo gba ngadna eze wam gburugburu nu ele okno badnu wam nu nhne eno wam zi budnu, dna kpute ruwhnu n'eli nu ruwhnu ngadna eze wam, kponu Chiokike risi eli. ¹²Be kaa, "Amim! Ngozi nu igwugwu nu akoniche, nu otu mmamma nu onon'anya nu rikne nu ikernema zinu Chiokike du okwnukwnu. Amim."

¹³Otu nye okno badnu sika m, "Ele ka wogwu iwo awura abochna be bu ele ke ele? Ndaa hne be hi va?"

¹⁴M sa a, "Nda-aji-kwu, m maam, ji magwu."

O kanu m, "Ele ka bu ele hiri n'okne mmekpehni wam whuya, be snurnu iwo be, mee be ziri richna nu rime onarna Nnwọ Atnurnu wam. ¹⁵Kam kpararu, be jiri gwuzoru nu ruwhnu ngadna eze Chiokike, be jeekpenu a iwhnehnie nu abali nu rime Oro Nso a.

Nye wam dazi nu ngadna eze jaagbasa oroka a, be wuru nu rime a.

¹⁶Wiri jogwunu be berere, akpiri jokpo be bekwnu berere, ennam jomu kwno be berere, whuruwhuru eni jee me kwno be berere.

¹⁷Kwnornu nu Nnwọ Atnurnu nye ke zi n'esilawuru ngadna eze wam jobu nye nooznu be lele atnurnu.

O joodu be zne nu risi mini ke budnu, Chiokike jookwnosnama anya-mini ekwna n'anya be."

8

Akara ke esau

¹Nga Nnwọ Atnurnu wam kpumernu akara ke esau, oligwe dnarnu bii du ichichi awa.

²M whnurnu m enine izi esau ele gwuzo nu ruwhnu Chiokike, be nyernu be okwodu esau.

³Enine izi berere ke jigwu nhne isensi golu varu gwuzoru nu ruwhnu ojo arjohna, be nyernu a agida isensi, o gweru a yikota nu okpukpe ele nso Chiokike, gweru a kwa arjohna n'olu ojo arjohna golu ke zi nu ruwhnu ngadna eze wam. ⁴Runwurnu isensi wam nu okpukpe ele nso Chiokike lizo nu ruwhnu Chiokike hite n'aka enine izi wam. ⁵Enine izi wam gweru nhne isensi wam gharu bekwnu n'oyo arjohna, ghasa a nu rime owa. Agida egbe oligwe nu odidna nu amuma nu eli otne enye dnarnu.

Okwodu esau wam

⁶Enine izi esau wam ji okwodu esau jikneru o gbụ be.

⁷Enine izi ke mbom gbụ okwodu a, mkpuru mini nu bekwnu gwaru onarna wusa n'owa, otu-ibewa nu nga eto ke owa

rne bẹkwnu, otu-ibewa nụ nga ẹto ke isisi nụ kpakara achara bụdnu rnernu bẹkwnu.

⁸Enine izi ke ẹbo gbụ ọkwodu a, be tūbna nhne nụ lele rugwu okpotokpo neerne bẹkwnu nū rime osimini, otu-ibewa nū nga ẹto ke osimini ghọ ọvnarna. ⁹Otu-ibewa nū nga ẹto ke nhne zị bụdnu nū rime osimini nwụma, otu-ibewa nū nga ẹto ke ọgbo mini kpu.

¹⁰Enine izi ke ẹto gbụ ọkwodu a. Otu okne mbọ hi n'oligwe dna, noonwu lele tọnji dnakwasị otu-ibewa nū nga ẹto mini, ma nū risi mini. ¹¹Rẹwhna mbọ wam bụ Nlulu. Otu-ibewa nū nga ẹto mini noolu nlulu, agịda ele badnụ nwurnu kwnornu nū be nwornu mini wam.

¹²Enine izi ke ẹno gbụ ọkwodu a. Be lulu otu-ibewa nū nga ẹto ẹhnam, nū otu-ibewa nū nga ẹto ẹnwa, nū otu-ibewa nū nga ẹto mbọ, ke kpayarụ otu-ibewa nū nga ẹto iwhne be zịma noonwu, otu-ibewa nū nga ẹto ke ọbochi nwée iwhne ya nū otu-ibewa nū nga ẹto ke abali.

¹³M leru m anya, m nurnu m otu igno neewhe n'esilawuru oligwe, gweru okne nkoli neesi okokoba, "Awhnụwhnu! Awhnụwhnu! Awhnụwhnu zinu kpakara ele wu n'owa nga be jōonu ọdidna ọkwodu ke ele enine izi ẹto ke gwnarnụ jōogbu."

9

¹Enine izi ke isne gbụ ọkwodu a. M whnurnu m otu mbọ hiri n'oligwe dna n'owa, be nyee a snambị ọnuhna olulu awhnụwhnu. ²Mbọ wam tuma ọnuhna olulu awhnụwhnu, runwurnu hi nū rime a whụya nū lele runwurnu hi n'okne ite bẹkwnu, iwhne ẹhnam nū ruwhere gbarụ ọchichiri kwnornu runwurnu hi n'olulu awhnụwhnu wam whụya. ³Igwurube hi nū runwurnu wam whụya n'olu ọwa, be nyernu be rikne lele akpị ke ọwa. ⁴Be kanụ be, be lulu achara mọbu isisi, mọbu achara bụdnu berere, kọvu be gba nye obula ke nwée akara Chiokike n'egedege ruwhnu a. ⁵Igwurube wam nwée rikne o gbu be, kọvu be ta be awhnụwhnu ẹnwa isne. Nhne igbugbu be nū lele nye akpị gbarụ. ⁶N'ẹnwa isne ka, ele badnụ ka jooipio ẹnwu jooogbu be, kọvu be jọowhnu ẹnwu, ẹnwu jooogwnu be, kọvu ẹnwu jaagba ẹso.

⁷Igwurube wam nū lele iyinya jiknernu o zne ọgwnu, be kpu nhne nū lele okpu-eze

golu nū risi be, ruwhnu be nū lele ruwhnu badnụ. ⁸Rukeru-ize risi be nū lele rukeri-ize nyerinya, ize be nū lele ize odum. ⁹Mbno mkpoma be nū lele mbno rugwe, ọdidna aka-nkwu be naadna lele ọgbo-ẹli agịda iyinya nọodopnu neezne ọgwnu. ¹⁰Ọdnu be nū lele akpị, be nwernu nhne ogbugba n'ọdnu be, nwe masiri rikne n'ọdnu ọ kpakna ele badnụ ẹhni ẹnwa isne. ¹¹Be nwernu eze nẹechi be, nye bụ enine izi olulu awhnụwhnu. Nye rẹwhna a n'onu Hiburu bụ Abadoni, n'onu Giriki, Apoloni, ke bụ nye noolulu nhne.

¹²Nhne awhnụwhnu ke mbom kwolem, nhne awhnụwhnu lawuru berere wawa.

¹³Enine izi ke isunu gbụ ọkwodu a, m nurnu m otu nkoli hi n'ahnjo nū ngeri ẹno ke ojo arjohna golu wam bụ ke gwuzo nū ruwhnu Chiokike whụya. ¹⁴Nkoli wam kanụ enine izi ke isunu wam ke gburu ọkwodu, "Sigbasi enine izi ẹno wam ke be knernu eriri n'okne Osimini Uferetisi." ¹⁵Be sigbasi enine izi ẹno wam, ke be jiknern-ernu n'otnu-ige ka n'ọbochi ka, nū ẹnwa ka, n'awha ka o gbu otu-ibewa nū nga ẹto ke kpakara ele badnụ. ¹⁶M nurnu m onu ogwnugwnu ele ogwnu gba iyinya bụ riwhu pokwu ndasị lawuru.

¹⁷Nū rime ọwhnurninya wam, m whnurnu m iyinya nū ele naagba be, be nwernu mbno mkpoma naachna ihie ihie lele bẹkwnu, lele jasinti, nū rugwu bẹkwnu, risi iyinya wam nū lele risi odum, bẹkwnu nū runwurnu nū rugwu bẹkwnu neehi n'onu be nọowhuya. ¹⁸Bẹkwnu nū runwurnu nū rugwu bẹkwnu ke hi n'onu iyinya wam nọowhuya gburu otu-ibewa nū nga ẹto ke ele badnụ. ¹⁹Kwnornu nū iknernema be hi n'onu be ya nū ọdnu be. Ọdnu be nū lele agwọ, ke be ji risi be neemeru ele badnụ ẹhni.

²⁰Ele badnụ gwnarnụ ke nhne igbugbu ka gbúle, kwéle ọ sigbasi nhne aka be turu, be kwéle ọ sigbasi o kpenu rumu renwu ojo, nū renwu golu nū ke siliva, nū ọla nū akaworugwu nū ke isisi, ke zá nọowhnu ọsno, zá nọonu nhne, zá neezne izne. ²¹Ele badnụ wam tūhnasana hite nū ogbu badnụ be, nū amusu be neeri, nū ome oyi be, mọbu nū buznu be nooznu.

10

Enine izi nū

okwukwo matị

¹ Omekwo, m whnurnu m enine izi berere ke nwernu rikne hi n'oligwe hiedna. O wogwu erumeru oligwe, eke nū egwurugwu zị n'olu risi a, ruwhnu a noonwu lele ehnām, ochi a lawuru nū lele nsnusunu oṛo bẹkwnu. ² O ji otu okwukwo matị be kpumernu okpume n'aka a. O bīta oḥikwunga a n'osimini, oḥirita a n'olu ẹli. ³ O ji okne nkọli si lulo lele hne odum neebigbo, nga o sikworu okokoba, egbe oligwe ẹsau wam gba n'osisa. ⁴ Nga egbe oligwe ẹsau wam gbakworu, m pioru m o gba n'okwukwo, m nurnu m otu nkọli hiri n'oligwe naakanu m, "Kpusnime nhne egbe oligwe ẹsau wam kwuru, i gbá be n'okwukwo."

⁵ Enine izi wam me whnurnu gwuzo n'osimini nū n'olu ẹli, gwelizo akarikwunga a olu. ⁶ O gweru nye wam zị okwnukownu dū risi, bụ nye keru oligwe nū kpakara nhne zị nū rime a, nū owa nū kpakara nhne zị nū rime a, nū osimini nū kpakara nhne zị nū rime a. Enine izi wam karu, "Ige kwolem. ⁷ Kọvu nga enine izi ke ẹsau jọgbu okwodu a, nhne tugwaru otugwa ke Chiokike jeemezu, lele kpa o kwuru hite n'onu ele izi a, bụ ele owhnurninya."

⁸ Nkọli wam me nurnu hi n'oligwe nookwunu m oka, kwukwononu m oka berere, o kaa, "Zne, gweru okwukwo matị wam be kpumernu okpume ke zị n'aka enine izi wam gwuzo n'osimini n'olu ẹli."

⁹ M znekwnusi enine izi wam, kanu a o nyee m okwukwo matị wam. O kaa, "Gweru a, ri a, o joolu nlulu nū ruwhu i, kọvu o joozo n'onu i lele mono ebeka." ¹⁰ M gweru okwukwo wam n'aka a, ri a, o nū lele mono ebeka n'onu m, kọvu kpa me rikworu a, o mernu ruwhu m lu nlulu. ¹¹ O kanu m, "I jọkpo okwo ikwu-onu Chiokike ka berere nū ruwhnu agida ele badnu, nū mba zị odo n'odo, n'ikwu-onu zị odo n'odo, ma nū ruwhnu ele eze."

11

Ele akebne lawuru

¹ Be nyernu m otu isisi lele nhne be ji nootu nhne, be kanu m, "Lizo, tu Oṛo Nso Chiokike, nū ojo ariohna, gwnu ele nọkpo risi ẹli nū rime a. ² Kọvu i tū n'ederezi, kwnornu nū be nyernu a ele buo ele Ju, ele joozodna ẹli-ohna nso wam nri ẹnwa ẹno

nū ẹnwa lawuru. ³ M jeezizne ele akebne m lawuru, be joowo iwo mkpe zni izi oṃa otu pokwu obochi nū riwhu obochi lawuru nū nri isunu." ⁴ Ka bụ isisi olivu lawuru wam nū nhne be bīta tọnji lawuru wam gwuzo nū ruwhnu Nyenwe owa. ⁵ Nye irno obula ke pioru o kpakna be ehi, bẹkwnu hi n'onu be jeernegbu be. Nye obula ke kpaknarnu be ehi joonwuriri kpa. ⁶ Ele ka nwernu rikne o knesni oligwe, ke mernu mini ozuzo zole kpakara ige be nọkpo okwo ikwu-onu Chiokike, be nwernu rikne o mee kpakara mini ghọ oṃnarna, nū rikne o mee ele zị n'owa rja ehi igbugbu obula lele kpa be pioru.

⁷ Nga be gbasakworu ikwu-onu Chiokike, anohia wam hi nū olulu awnhuwhnu, lusi be ogwnu, megbu be, gbu be. ⁸ Iznu be joovubi n'esilawuru apna okne ẹli-ohna wam be nookwu n'elulu Sodom nū Ijipiti, hne be kpoḡburu Nyenwe be n'olu ogba. ⁹ Kpakara ele badnu, nū eburnu, nū ikwu-onu, nū mba zị odo n'odo, jeelekiri iznu be obochi ẹto n'ichichi, be jeeke be li be. ¹⁰ Kpakara ele zị n'owa joonwudna, mkpoma so be n'onu kwnornu nū be nwurnu, be neeziznenu ibne be nkesi kwnornu ele owhnurninya lawuru ka nwurnu onwu bụ ele mernu ele zị n'owa ta awnhuwhnu k'agida. ¹¹ Nga obochi ẹto n'ichichi whemernu, enine budnu hiri nū Chiokike bnazne nū rime be, be gwuzoru, okne ogwnu turu kpakara ele whnurnu be. ¹² Ele owhnurninya lawuru wam nurnu otu nkọli hiri n'oligwe noosukwu be, "Anu a n'olu hna." Be lizo, la n'olu n'erumeru oligwe, kpa ele irno be neelekiri be.

¹³ N'ige wam, okne ẹli otne enye dnarnu n'owa, ke mernu otu nga nū nri nga ẹli-ohna wam lulu, ẹli otne enye wam gburu pokwu badnu ẹsau, ogwnu turu ele ke gw-narnu, be znarni Chiokike ke oligwe.

¹⁴ Nhne awnhuwhnu ke ẹbo whemernu, kọvu le, nhne awnhuwhnu ke ẹto wawa wara wara.

Okwodu ke ẹsau

¹⁵ Enine izi ke ẹsau gbụ okwodu a, agida nkọli dnarnu n'oligwe, naakaa, "Eli-eze k'owa ka gholam eli-eze ke Nyenwe a nū ke Karaisi, o jaachi hite n'ige kwó okwo dū n'ige kwó okwo."

¹⁶ Nri ele okno badnu lawuru wam nū ẹno ele dazi nū ngadna eze be nū ruwhnu

Chiokike, dna kpu ruwuhu n'eli, kponu
Chiokike risi eli. ¹⁷Be kaa,

“A nọtunu i mmamma, Nyenwe ai
Chiokike ke Meli Nhne Dum,
nye zi, nye zi n'ụ mbom,
kwnornu n'ụ i ji okne iknerna i
neechi.

¹⁸Ovu neewe ele zi n'owa ehi, kwnornu n'ụ
onuma i valem,
ige i jeekpe ele nwurmu onwu ikpe
valem,
n'ụ ige i joo kwu ele izi i, ele owhnurninya i
ogwo eruu
n'ụ kpakara ele ke i, n'ụ ele nọtu og-
wuu i
ma nye kwu n'ụ nye mat'i,
n'ụ ige o lulu ele luluru owa.”

¹⁹Be gbamarn'ụ Oro Nso Chiokike
n'oligwe, be whnurnu Ige Ogba-Njo-Ehni
Chiokike n'ụ rime a, agida amuma, n'ụ
odidna, n'ụ egbe oligwe, n'ụ eli otne enye,
n'ụ okne mkpuru mini dnarn'ụ.

12

*Nwerinya wam n'ụ
okne agwo wam*

¹Otu okne nhne ndu-ehni mernu
n'oligwe. Otu nwerinya wogwu iwo ehi,
nye enwa zi n'ụ mkpururu ochi a, o kpu
okpu-eze nwernu nri n'ụ mb'ọ lawuru
n'ụ risi. ²Nwerinya wam zi rime, rime
omumu nnwo neeme a, o kwna ekwna
kpa o noomu nnwo. ³Nhne ndu-ehni
berere whuya kwno n'oligwe, otu agwo
okpotokpo ihie ke nwernu risi esau n'ụ nri
mfu, kpu okpu-eze esau n'ụ risi esau a. ⁴O
ji odnu a doru otu-ibewa nga eto mb'ọ ke
oligwe dodna be n'owa, o zne gwuzoru n'ụ
ruwuhu nwerinya wam noomu nnwo ma
o ri nnwo wam wara wara o muhiaru a.
⁵Nwerinya wam muhia nnwo rukna, nye
jeeji mkpara rugwe neechi kpakara mba,
koyu be kwumernu nnwo wam, kwuznenu
a Chiokike n'ụ ngadna eze a. ⁶Nwerinya
wam gbawhu, ghabna n'ụ rime eli-ikpa, hne
Chiokike bitannu a, ma be lekasi a anya
pokwu obochi n'ụ riwuhu obochi lawuru n'ụ
nri isunu.

⁷Ogwu dna n'oligwe, Maikeli n'ụ ele
enine izi a l'ụ ogwu megidne agwo wam,
agwo wam n'ụ ele enine izi a l'ụ ogwu
megidne be. ⁸Koyu Maikeli n'ụ ele enine izi
a megburu agwo wam, oghere zimana agwo
wam n'ụ ele enine izi a n'oligwe berere.

⁹Be chidna agwo okpotokpo wam, ke bu
agwo oknani wam bu Ekwensu moyu Setani
n'owa, nye nooduwhu kpakara ele zi n'owa.
Be chidnarnu ya n'ụ kpakara ele izi a.

¹⁰Ige wam, m nurnu m otu okne nkoli
n'oligwe, kaa,

“Oznohia valem, n'ụ rikne n'ụ eli-eze
Chiokike ai,
n'ụ iknerna Karaisi a,
kwnornu n'ụ be chidnarnu nye noobno
rumu nda ai nhne,
bu nye noobno be nhne n'ụ ruwuhu
Chiokike iwhnehnie n'ụ abali.

¹¹Be jiri onarna Nnw'ọ Atururu wam
n'ụ akembe be gbar'ụ
megbu a,

be whnuna budnu be n'anya
du n'enu.

¹²Kam kpararu, oligwe nwudnahu,
ovu oso an'ụ n'onu ele wu n'ụ rime a.

Koyu awhnuwhnu zinu owa n'ụ osimini,
kwnornu n'ụ Ekwensu vakwnusilem
an'ụ,

onuma jiri a mkpoma,
kwnornu n'ụ o magwu n'ụ ige a zi
ichichi.”

¹³Nga agwo wam whnurnu n'ụ be
chidnarnu a n'owa, o bete o chi nwerinya
wam eso bu nye muru nnwo rukna wam.

¹⁴Be nyee nwerinya wam aka-nkwu lawuru
ke okne igno ma o wheru iweh zne hne o
wu n'eli-ikpa, hne be jeelekasi a anya awha
eto n'ụ enwa isunu hne agwo wam bo o
whnuna a. ¹⁵Agwo wam gbuhia agida onu-
mini a gbasno nwerinya wam, ma o vuru
nwerinya wam. ¹⁶Koyu eli yinnu nwerinya
wam aka, kpumernu onu a, nwokwo mini
agwo wam gbuhiaru n'onu a. ¹⁷Agwo wam
we ovu ehni k'agida megidne nwerinya
wam, o zne noolusi agwna rumu nwerinya
wam ke gwarnu ogwu, bu ele bitaru
nhne Chiokike nyernu n'iwu, n'ụ ele kwesiri
okwnata ovu n'ezi oka Jizosi gesiri. ¹⁸Agwo
wam gwuzoru n'olu rizna ke osimini.

13

Anohia lawuru

¹M whnurnu m otu anohia hi n'ụ rime
osimini noowhuya, o nwernu nri mfu n'ụ
risi esau, o kpu okpu-eze n'olu mfu a, be
gbakwasiri n'olu kpakara risi a rewhna ojo
nookwulu Chiokike. ²Anohia me whnurnu
n'ụ lele agwu, ochi a lawuru n'ụ lele anohia

bea, ọnu a nụ lele ọnu odum. Agwọ wam nyee anọhia wam rikne a, ngadna eze a nụ okne iknerna. ³Ọ nụ lele nụ be gburu otu risi anọhia wam, kọvu nhne omernu ẹhni wam ke nwernu rikne o vuya ẹnwu gwọru, ọ tų kpakara ọwa n'anya, be gbasornu anọhia wam. ⁴Be kponu agwọ wam risi ẹli ke nyernu anọhia wam iknerna a, be kpọ masiinu anọhia wam risi ẹli, naaka, “Nyele nụ lele anọhia ka? Nyele nwernu rikne ọ lusi a ọgwunu?”

⁵ Be nyernu anọhia wam rikne o ji nookwu agida nhne zị ogwunu nụ ọka ọjo nookwulu Chiokike, o nwernu rikne nri ẹnwa ẹno nụ ẹnwa lawuru. ⁶ Anọhia wam kpume ọnu a nookwulu Chiokike, nụ rẹwhna a, nụ Oro Nso a, nụ kpakara ele wu n'oligwe. ⁷ Be nyernu a rikne ọ lusi ele nsọ ogwunu nụ o megbu be, be nyee kwno a rikne megidne kpakara avnurnu nụ ele badnu nụ ikwu-ọnu nụ mba. ⁸ Kpakara ele wu n'ọwa jookponu a risi ẹli, ele be gbála rẹwhna be nụ rime ọkwukwo budnu ke Nnwọ Atnurnu nye be gburu hite n'okike ọwa.

⁹ Nye nwernu nsni, ọ nurnu.

¹⁰ Nye ọbula be jododu n'ogwunu be jododu a n'ogwunu.

Nye ọbula be jeeji ama-ogwunu gbu, be jeeji ama-ogwunu gbu a.

Ele nsọ jeenwe ọkwnata ovu nụ ndidi.

¹¹ M whnụ anọhia berere hi n'eli nọowhuya. O nwernu mfu lawuru lele mfu mnwọ atnurnu, o nookwu ọka lele agwọ.

¹² O ji rikne anọhia mbom wam nụ ruwhnu a. O mernu kpakara ọwa nụ ele zị nụ rime a kponu anọhia mbom wam risi ẹli, nye be gwọru nhne omernu ẹhni wam ke noovuya ẹnwu. ¹³ Anọhia ke ẹbo ka rnụ ẹrnu rikne, o mernu bekwnu hi n'oligwe dna n'ọwa n'anya ele badnu. ¹⁴ O duhie kpakara ele wu n'ọwa kwnornu ẹrnu ndu-ẹhni ka ke be nyernu a rikne ọ rnụ nụ ruwhnu anọhia ke mbom. Ọ kanụ ele zị n'ọwa be kpu igbudu anọhia wam ke be jiri ama-ogwunu mernu ẹhni, kọvu ọ zị budnu. ¹⁵ Be nyernu anọhia ke ẹbo wam rikne o nwesi inwe budnu nụ rime igbudu anọhia mbom wam, ke kpayaru igbudu wam nookwu ọka, kaa be noogbu kpakara ele kwéle ọ kponu igbudu wam risi ẹli. ¹⁶ O mee kpakara ele badnu ma nye matị ma nye kwu, nye baru eze nụ nye mboni, ọhi nụ nye bọ ọhi, be narnu

akara nụ akarikwnunga be mọbu n'egedege ruwhnu be. ¹⁷ Ọ zá nye nwernu rikne zų nhne mọbu re nhne, okwolem nye nwernu akara anọhia wam ke bų rẹwhna anọhia wam, mọbu ọgwunugwunu rẹwhna a.

¹⁸ Nye ọbula nwehja akoniche, nye ọbula ke nwernu ọgwunugwunu risi, ọ mahja ọgwunugwunu anọhia wam, kwnornu nụ ọ bų ọgwunugwunu badnu, ọgwunugwunu a bų riwhu isunu nụ nri isunu nụ isunu [666].

14

Nnwọ Atnurnu nụ ele ke a

¹ M leri m anya, whnụ Nnwọ Atnurnu gwuzo n'olu rugwu Zayoni, ya nụ otu riwhu nụ nri ẹno nụ pokwu ẹno ele badnu, be vu rẹwhna a nụ rẹwhna Nda a n'egedege ruwhnu be. ² M nurnu m otu nkọli hi n'oligwe dna lele agida mini, nụ okne nkọli egbe oligwe, m nurnu m ele naagba ọbo ji ọbo be naagba. ³ Be gwnụ eri ikne nụ ruwhnu ngadna eze wam, ma nụ ruwhnu nhne ẹno wam zị budnu, nụ ele okno badnu wam. Ọ zá nye nwernu rikne sno be gwnụ eri wam, okwolem otu riwhu nụ nri ẹno nụ pokwu ẹno wam ele be gbahjuru n'ọwa. ⁴ Ka bų ele mérula ẹhni be n'ẹhni nyerinya kwnornu nụ be bitaru ẹhni be snam. Be joosno Nnwọ Atnurnu wam penupe ọbula o neezne, be gbahjuru be n'esilawuru ele badnu lele mkpuru mbom be kesiri Chiokike nụ Nnwọ Atnurnu a. ⁵ Ọ zá aghalaghalala be whnurnu n'ọnu be, be zị snam.

Ele enine izi ẹto

⁶ M whnurnu m enine izi berere nee-whe n'oligwe, nọkpo okwo izi ọma ke zị ọkwukokwunu n'ọwa, ma kpakara ele mba, nụ avnurnu nụ ikwu-ọnu nụ ele badnu nurnu a. ⁷ O ji okne nkọli naaka, “Anụ tų ogwunu Chiokike, anụ znarni ebube a, kwnornu nụ ige valẹm o jeekpe kpakara badnu ikpe, anụ kponu nye keru oligwe, nụ ọwa, nụ osimini, nụ kpakara risi mini risi ẹli.”

⁸ Enine izi ke ẹbo snornu ke mbom kaa, “Ọ dnanam, Babiloni dnanam, okne mba ke mernu kpakara ẹli nwọ manya okne ome ọyi a.”

⁹ Enine izi ke ẹto snornu be gweru okne nkọli kaa, “Nye ọbula ke kponu anọhia wam nụ igbudu a risi ẹli, nahoru masi akara a n'egedege ruwhnu a, mọbu n'aka a, ¹⁰ ọ

jooonwo manya okne ovu owe eñni Chiokike, ke o wusaru nu rikne, ke be gwala agwa nu rime okiko onuma a, be jeeji bekwnu nu rugwu bekwnu ta a awññwñnu nu ruwñnu ele enine izi nsò nu ruwñnu Nnwo Atññnu wam. ¹¹Ruñwurnu awññwñnu be zi naala olu okwñnokwñnu, be za noozukwa inwe iwññehñnie nu abali, bu ele wam kpõnnu anohia wam nu igbudu a risi eli, nu nye obula ke nahjaru akara rewhna a.”

¹²Ele nsò jeenwe ndidi, ele naabita nhne Chiokike nyernu n'iwu nu ele kwnataru Jizosi mkpõma.

¹³Nga wam m nurnu m nkoli hiri n'oligwe kaa, “Gba n'okwukwo, owa oma zinu ele nwurnu nu rime Chiokike hite nu kitna.”

Enine Nso kaa, “Owe, be joozukwa inwe n'ernu be, kwnornu nu ernu be jooosno be n'aznu.”

Ogwe nhne n'ekwu ke owa

¹⁴M le anya, whnu, otu erumeru abochna, otu nye nu lele Nnwo ke Badnu dazi n'olu erumeru wam, o kpu okpu-eze golu nu risi a, o ji ama ekwu zi buko n'aka a.

¹⁵Enine izi berere hi nu rime Oro Nso whuya, gweru okne nkoli kanu nye wam dazi n'erumeru, “Gweru ama i, gweru nhne n'ekwu, kwnornu nu ige o gwe nhne n'ekwu k'owa valem, mkpuru k'owa chnanam.” ¹⁶Nye wam dazi n'erumeru gweru ama a yisi nu rime owa, gweru nhne ekwu k'owa.

¹⁷M whnurnu m enine izi berere hi n'Oro Nso n'oligwe, o ji masi ama zi buko.

¹⁸Enine izi berere ke nwernu rikne megidne bekwnu, hi n'ojo arihna whuya. O gweru okne nkoli kanu enine izi wam ji ama zi buko, “Gweru ama i ghohia mkpuru vajni ke ekwu, kwnornu nu vajni ke owa chnanam.”

¹⁹Enine izi wam yisi ama a, ghohia mkpuru vajni, tubna be nu rime hne be joozosna manya okne ovu owe eñni Chiokike. ²⁰Be zosna manya vajni wam n'aznu eli-ohna, onarna a gbahja nu hne be nozosna manya wam du nhne nu lele riwhu maji lawuru, du oknesni onu iyinya n'olu.

15

Nhne awññwñnu esau

¹M whnu nhne berere n'oligwe, okne nhne ndu-eñni. Enine izi esau vu nhne awññwñnu esau ke ipne-aznu, okne ovu owe eñni Chiokike ke ipne-aznu zi nu rime

be. ²M whnu kwno nhne nu lele osimini nyno be gwaru bekwnu, nu ele wam megburu anohia wam nu igbudu a nu onu ogwnugwu rewhna a, hne be gwuzo nu ngeri osimini nyno wam, be ji obo Chiokike nyernu be. ³Be noogwu eri Mozizi nye izi Chiokike nu eri Nnwo Atññnu wam, “Ernu i tu n'anya, zi masi rikne!

Nyenwe ai Chiokike ke Meli Nhne Dum,

Kpakara apna i snirni asni buru ezi oka, Eze zi okwñnokwñnu.

⁴Nyele jodu ogwu i, Nyenwe ai?

Nyele joochwuhja igwugwu ke rewhna i?

Kwnornu nu ji nu nsunu i zi nsò,

kpakara mba jaava kpo risi eli nu ruwñnu i, kwnornu nu ikpe buru oma i zuru kpakara owa.”

⁵Nga ka mekworu, m whnu Oro Nso Chiokike n'oligwe gbamarnu bu Oro-Eka ruwñnu Chiokike. ⁶Enine izi esau wam vu nhne awññwñnu esau hi nu rime Oro Nso wam whuya, be wogwu iwo noonwu onwu, be ji ajni mkpõma golu kne nu mkpõma be. ⁷Otu nhne zi budnu wam nyega enine izi esau wam obele esau okne ovu owe eñni Chiokike jihjaru nu rime be, bu nye zi budnu okwñnokwñnu. ⁸Ruñwurnu jihja Oro Nso wam hite n'igwugwu nu ikner-nema Chiokike, o za nye nwernu rikne o bna Oro Nso wam tem awññwñnu esau wam enine izi esau wam vuyaru kwome.

16

Obele esau ovu owe eñni Chiokike

¹Ige wam, m nurnu m otu okne nkoli hi n'Oro Nso wam naakanu enine izi esau wam, “Anu zne wusa obele esau ovu owe eñni Chiokike n'owa.” ²Enine izi ke mbom zne wusa obele a n'owa, esuso eñni tu ogwu noogbu igbugbu se kpakara ele vu akara anohia wam n'ehni, nu kpakara ele kpõnnu igbudu wam risi n'eli.

³Enine izi ke ebo zne wusa obele a n'osimini, o ghõ onarna nu lele onarna nye nwurnu onwu, kpakara nhne zi budnu nu rime osimini nwukwo.

⁴Enine izi ke eto zne wusa obele a nu mini nu kpakara risi mini, be ghõ onarna. ⁵M nurnu m nga enine izi ke neelegidne mini karu,

“Ji bu nye mee mma n'ikpe

ji bu nye zi, nye zi nu mbom, Nye zi
Nsò,
kwnornu nu i kperu ikpe nu kpa.

⁶ Be wosaru ovnarna ele nsò i nu ele
owhnurninya i,
i nyee be ovnarna be nwò lele mini,
kwnornu nu be kwesiri a.”

⁷ M nurnu m otu nkòli hi n'oyo arìohna
naaka,
“Owe! Nyenwe aì Chiokike ke Meli Nhne
Dum,

ikpe i buru oma, bu masì ezi oka.”

⁸ Enine izi ke eno zne wusa obele a
n'ehnam, o neerne ele badnu lele bekwnu.
⁹ Okne okpe bekwnu rne ele badnu, be
kosna rewhna Chiokike nye nwernu rikne
nu hne awhnwuhnu ka zi. Kovu be kwéle o
tuhnasna nu mmehie be znarnì Chiokike.

¹⁰ Enine izi ke isne zne wusa obele a
n'olu ngadna eze anohia wam. Okne
ochichiri gbasni eli-eze anohia wam, ele
badnu naatabi riro be kwnornu nhne ig-
bugbu. ¹¹ Be kosna Chiokike ke oligwe
kwnornu nhne igbugbu be nu nhne mernu
ehni be. Kovu be kwéle o tuhnasna nu apna
ojo be.

¹² Enine izi ke isunu zne wusa obele a
n'okne Osimini Uferetisi, mini a takwo, kpa
mini a takworu, apna ele eze hi n'obosi
ehnam whuya. * ¹³ M whnu renwu eto
zila richna lele redokpo, hi n'onu agwo
wam, nu onu anohia wam, nu onu nye
owhnurninya aghalaghalawa nu owwhuya.

¹⁴ Be bu renwu ojo nornu ernu ndu-ehni.
Renwu eto ka znekwnusi ele eze owa,
chikota be n'otu kwnornu ogwnu okne
obochi Chiokike ke Meli Nhne Dum.

¹⁵ Le, m jaava lele nye buznu, ngozi zinu
nye obula neese nse, bikwata iwo a, o zi kpa
ogbaru eto zneghari, iwhnerne tu a n'ohna.

¹⁶ Renwu ojo wam chikota kpakara eze nu
hne ele Hiburu nookwu Amagidoni.

¹⁷ Enine izi ke esau zne wusa obele a nu
ruwhere. Otu okne nkòli hi nu ngadna
eze zi n'Oro Nso wam, kaa, “Be menem
a.” ¹⁸ Agida amuma oligwe, nu odidna, nu
egbe oligwe nu okne eli otne enye dnarnu,
eli otne enye nu kpm zigelele hite nga
Chiokike kpuru badnu. Eli otne enye ka
kakwo ibne a. ¹⁹ Eli-ohna kwu wam ke-
wamarnu nga eto, eli-ohna kpakara mba
luluru. Chiokike chenwanya Babiloni, mee

a o nwò manya hi n'ikiko okne ovu owe ehni
a. ²⁰ Kpakara eli ohia esilawuru nu rugwu
gbawhu, whume. ²¹ Okne mkpuru mini
neenyi rinya † naadnakwasì ele badnu hite
n'oligwe. Ele badnu nòovu Chiokike onu
kwnornu mkpuru mini wam, nu kwnornu
awhnwuhnu wam zi ogwnu ke agida.

17

Nwerinya nu anohia

¹ Otu nu rime ele enine izi esau wam
vuu obele esau vakwnusi m kaa, “Vaa, me
gesi i awhnwuhnu okne nye ewhere wam
ke dazi n'olu agida mini, ² nye ele eze ke
owa snornu mee oyi, ele zi n'owa nwornu
manya ewhere a.”

³ Enine izi wam wuru m n'Enine zne
nu rime eli-ikpa, hne me whnurnu otu
nwerinya dazi n'olu anohia naachna ihie
ihie. Anohia wam nwernu agida rewhna
ojo nookwulu Chiokike be gbakwasiri a, o
nwernu risi esau, nu nri mfu. ⁴ Nwerinya
wam wogwu iwo odno odno nu ihie ihie, o
jiri nhne eyi golu nu rugwu okne onu ahia
nu palì mee ehni a mma, o ji ikiko golu n'aka
a, nhne ruru oru nu nhne zila richna ke ome
oyi a jihiaru nu rime a. ⁵ Be gbakwasiri a otu
rewhna n'egedege ruwuhnu,

Nhne miri emi,
okne Babiloni,
nne kpakara ele ewhere
nu nhne ruru oru ke owa.

⁶ Ovnarna ele nsò nu ele be gburu
kwnornu Jizosi noogbu a lele manya.

O gbaru m anya aghari nga me whnurnu
a. ⁷ Enine izi wam kanu m, “Ndaa kpa o
jiri naagba i anya ghari? M jaakanu i nhne
tugwaru otugwa gbasiri nwerinya ka nu
anohia ke vu a, bu anohia ke nwernu risi
esau nu nri mfu. ⁸ Anohia ke i whnurnu zi
budnu nu mbom, kovu o nwurnu, o jeeli
n'ololu awhnwuhnu whuya zne n'enwu a.
Kpakara ele wu n'owa ele be gbala rewhna
be n'okwukwo ke budnu hite n'okike owa,
o jootu be n'anya nga be whnurnu anohia
wam zi budnu nu mbom, kovu o nwurnu, o
jaazi kwno budnu.

⁹ “A kwesiri o nwe ovu ke nwernu
akoniche, risi esau wam bu rugwu matì
esau ke nwerinya wam dazi n'olu a. Be
bu masì ele eze esau, ¹⁰ isne dnanam, otu

* 16:12 Nga apna wam whuyaru, ele irmo be whnurnu oghere bnanya lusi be ogwnu. † 16:21
mkpuru mini wam neenyi nu nhne otutu 50 kg.

neechi koriri, otu ya váge. Nga ọ varu, ọ jaadazi ige matị. ¹¹Anohia wam zị bụdnu nụ mbom, ke nwurnu, bụ eze ke esato, nye zị n'esilawuru eze esau wam, jaala n'iyi.

¹²“Nri mfu wam ị whnurnu bụ masị nri eze ele ya váge echi, kovu be jeenye be rikne otu ọtnu-ige lele eze snornu anohia wam chj. ¹³Be nwernu otu mkpoma, be jeenye anohia wam iknernema nụ rikne be. ¹⁴Ele ka joolusi Nnwọ Atnurnu wam ogwnu, kovu Nnwọ Atnurnu wam jeemegbu be, kwnornu nụ ọ bụ Nyenwe ke kakwo ele nwe nụ Eze kakwo ele eze. Ele sno a bụ ele o sukwuru, ele ọ hohiaru nụ ele kwesiri okwnata ovu.”

¹⁵Ọ kanu m, “Mini ke ị whnurnu hne nwerinya ewhere wam dazi, bụ ele badnu, nụ agida ele badnu, nụ mba nụ ikwu-onu zị ọdo n'odo. ¹⁶Anohia wam nụ nri mfu wam ị whnurnu joosno nwerinya ewhere wam irno, be jaanahoru a kpakara nhne o nwernu, gbata a ẹto, be jeeri anọ-ehni a, kporne a nụ bẹkwnu. ¹⁷Kwnornu nụ Chiokike yisiri a nụ mkpoma be, ma be mee echiche a, be jeekwerikota o nyee anohia wam ẹli-eze be, ọ jaachi be tem Chiokike mezu ikwu-onu a. ¹⁸Nwerinya wam ị whnurnu bụ okne ẹli-ohna wam ke neechi kpakara ele eze ke ọwa.”

18

Odudna Babiloni

¹Nga nhne ka mekworu, m whnurnu m enine izi berere hi n'oligwe neehidna, o nwernu okne iknernema, ogbu marna marna ruwhnu a neenye iwhne n'ọwa. ²O gweru okne nkoli siwama, kaa,

“Ọ dnanam, okne Babiloni dnanam,
 ọ ghọlam hne rumu renwu ojo wu,
 ọro ikelu kpakara renwu zila richna,
 kpakara onunu ojo ke be ri eri zị nụ rime a.

³Kwnornu nụ kpakara mba
 nwornu manya okne ome oyi a,
 ele eze ke ọwa snornu a mee oyi,
 ele nọozu ahia ke ọwa baru eze hite nụ
 okne ewhere a.”

⁴M nụ kwno okne nkoli hi n'oligwe kaa,
 “Ele ke m, anu hi n'esilawuru a whuya,
 ọ zị anu snornu a kehia igwe nụ mme-
 hie a,

ọ zị anu snornu a ta awhnwhnu.

⁵Kwnornu nụ mmehie a gwuzo du oligwe,

Chiokike chenwanyalam kpakara
 mmehie a.

⁶Anu mesno a lele kpa o mernu anu,
 anu mesno a mgba lawuru kpa o mernu,
 okiko ọ gbajiri, anu gbajite a mgba
 lawuru ma ọ nwornu.

⁷Anu ta a awhnwhnu nụ anya-mini
 lele kpa o nyernu ehni a igwugwu nụ
 egwnurnu ojo a,

kwnornu nụ ọ karu nụ mkpoma a,
 ‘M bụ m eze nyerinya, m bula m nnwerne
 nwée nzi,
 m jaagba mkpe.’

⁸Kam kpayaru, n'otu obochi, ọ jowwhnuji
 anya,

enwu, mkpe, nụ oknunyio,
 bẹkwnu jeernegbu a,
 kwnornu nụ Nyenwe a Chiokike ke neekpe
 a ikpe bụ dikne.

⁹“Nga ele eze ke ọwa ele snornu a mee
 oyi, n'egwnurnu ojo a, jowhnu runwurnu
 bẹkwnu a, be jaakwna ẹkwna, gbanu a
 mkpe. ¹⁰Be joogwuzo nū hne zị ikere
 kwnornu ogwnu awhnwhnu a, kaa,
 ‘Chei, chei, okne ẹli-ohna,
 Babiloni, bụ dikne,

Chiokike taru ị awhnwhnu n'otu ọtnu-
 ige.’

¹¹“Ele nọozu ahia ke ọwa jaakwanu a
 ẹkwna, gbanu a mkpe, kwnornu nụ ọ zá
 nye nọozu kwno mgwna ahia be berere.

¹²Be bụ ele nọozu ahia golu, siliva, rugwu
 okne onu ahia, palị, iwo marnu mma, iwo
 naachna odno odno, siliki nū iwo naachna
 ihie ihie, isisi obula, nhne obula be jiri ize
 eni kpu, nhne obula be jiri isisi zị okne
 onu ahia pniọ, ọla, rugwe, rugwu mabulu,
¹³nū sinamoni, nū nhne nwernu ẹknarna,
 isensi, maa, franki-isensi, nū manya, nū
 mono olivu, nū ikpa nū wheti, nū anohia,
 nū atnurnu, nū iyinya, nū ogbo-ẹli iyinya
 nọodopnu, nū ọhi, ma mkpuru ovu badnu
 masị.

¹⁴“Be kaa, ‘Nhne i pioru whnunahoru ị,
 kpakara ẹkwnu ị nū ebube ị whuru etekne,
 ị jéenwe kwno be berere.’ ¹⁵Ele nọozu ahia,
 ele baru eze kwnornu nū be neere nhne
 ka, joogwuzo nū hne zị ikere, ogwnu nọotu
 be kwnornu awhnwhnu a, be naakwna
 ẹkwna, gba masị mkpe. ¹⁶Be jeesiwama
 okokoba, kaa,

‘Chei, chei, ẹli-ohna kwu,
 ke jiri iwo marnu mma odno odno nū
 ihie ihie,

nụ golu noogbu marna marna, nụ aka-worugwu okne ọnu ahia nụ palí mee ẹhni a mma.

¹⁷ Agída ẹkwnu hna kpa whuru etekne n'otu ọtnu-ige.

“Kpakara ele nọkwọ ọgbo mini nụ ele ji ọgbo mini neezne, nụ ele ẹrnu mini, nụ kpakara ele nhne be jiri wuru ọbndu hi nụ mini whụya, joogwuzo nụ hne zị ikere.

¹⁸ Nga be ọowhnu rụnwurnu ọkwnu a, be jaakaa, ‘Ọ zị ẹli ke nụ lele okne ẹli-ọhna ka?’ ¹⁹ Be ọowukwasi ẹrtnu nụ risi be, kwna ẹkwna, gba mkpe, kaa,

‘Chei, chei, okne ẹli-ọhna,
hne kpakara ele nwernu ọgbo mini
barụ eze hite n'ẹkwnu a,
n'otu ọtnu-ige hne ọ kọ túbiri etekne.

²⁰ Ovu sọ ị n'ọnu, sụ oligwe,
ele nsọ nụ ele izi nụ ele ọwhnurninya
snornu anụ nwụdna,
Chiokike kperu a ikpe kwnornu nhne o
mernu anụ.’”

²¹ Otu enine izi gbasiri rikne gweru otu akaworugwu hna lele okne rugwu ogwe wiri túbna nụ rime osimini, kaa,
“Ọ bụ kpa be jeeji nhne rikne
kwnadna okne ẹli-ọhna Babiloni,
ọ zá nye ọowhnu a berere.

²² Be ọjónu kwno eri, mọbu ọbo, opi,
mọbu ọkwodu nụ rime i berere,
nye ọbula ke nwernu nka ẹrnu
jáazị nụ rime i berere,
ọ zá nye ọjónu ọdidna ogwe wiri
nụ rime i berere.

²³ Tónji jóonwuma
nụ rime i berere,
akpịri nye nọolu nnwerne ikne nụ nye
nọogbo nzi ikne,
jáazịma nụ rime i berere,
kwnornu nụ ele nọozu ahia ị bụ ele dikne
ke ọwa,
i jiri amusu i duwhu kpakara mba.

²⁴ Be piohiaru nụ rime a ọvnarna ele
ọwhnurninya nụ ọvnarna ele nsọ,
nụ kpakara ele be gburu ogbu nụ rime
ọwa.”

19

¹ Nga nhne ele ka whemernu, m nurnu m nhne nụ lele okne nkọli igbudu badnụ n'oligwe, naakaa,
“Aleluya,

ọznohia, nụ igwugwu nụ rikne bụ ke
Chiokike aị,

² kwnornu nụ ikpe a bụru ọma nụ ezi ọka,
ọ marnụ nwerinya okne ewhere wam ikpe
nye jiri ome ọyi a meru ọwa,
o megwnahialam ọvnarna ele nsọ a
n'aka a.”

³ Berere kwno be siwama, kaa,
“Aleluya,

rụnwurnu ọkwnu a naala olu dū
ọkwnuokwnu.”

⁴ Ele okno badnụ nri lawuru nụ ẹno nụ
nhne ẹno wam zị ọbndu wam dna n'ẹli kpọ
risi ẹli nụ ruwhnu Chiokike nye dazị nụ
ngadna eze. Be kaa,
“Amịm, Aleluya.”

Ọlulu nnwerne
ke Nnwọ Atnurnu

⁵ Otu nkọli hiri nụ ngadna eze wam
whụya kaa,
“Znarni Chiokike aị,
anụ ele izi a,
anụ ele nọotu ogwunu a,
ma nye matị ma nye kwu.”

⁶ M nurnu m nhne nụ lele nkọli igbudu
badnụ lele ọdidna agida mini, lele okne
egbe oligwe, naakaa,
“Aleluya,

Nyenwe aị Chiokike ke Meli Nhne Dum
nẹchi.

⁷ Ngwa ma a nwụdna, ovu sọ aị n'ọnu,
a nyee a igwugwu,
kwnornu nụ ọlulu nnwerne ke Nnwọ
Atnurnu wam valẹm,
nnwerne a jiknurnnem ẹhni a.

⁸ Be nyernu nnwerne a iwo abọchna, zị
richna, noonwu onwu va-a-a, o
woru.”

(Iwo abọchna wam bụ ome mma ke ele nsọ.)

⁹ Enine izi wam kanụ m, “Gba n'ọkwukwo,
‘Ngọzi zinu nye ọbula be sukwuru va n'iriri
ọlulu nnwerne Nnwọ Atnurnu wam.’”
O kaa kwno, “Ikwu-ọnu ka bụ ezi ọka
Chiokike.”

¹⁰ M dna n'ẹli n'ọchi enine izi wam ma m
kpọnu m a risi ẹli, kọvu ọ kanụ m, “I mée
kpam, m bụ m nye izi ibne i nụ ke rụmu nda
ị ele berere bụ ele ji akebne Jizọsi. Kpọnu
Chiokike risi ẹli. Kwnornu nụ akebne Jizọsi
gbarụ bụ enine ọwhnurninya.”*

Nye naagba
iyinya abọchna

* 19:10 ke neeyinu ele badnụ aka kpọ okwo ikwu-ọnu Chiokike.

¹¹M whn̄rnu m oligwe kpumernu n̄u otu iyinya abochna, rewhna nye z̄i n'olu a bu Nye Okwnata Ovu n̄u Nye Ezi Oka. O ji ikpe buru oma neekpe ikpe, n̄olu ogwnu. ¹²Any a lawuru n̄u lele riro bekwnu, o kpu agida okpu-eze n̄u risi a. O nwernu rewhna be gbakwasiri a ke o za nye magwu, okwolem ya magwu nhne o bu. ¹³Iwo o wogwu bu ke be tururu n'ovnarna, be noosukwu a Ikwu-Onu Chiokike. ¹⁴Ele ogwnu ke oligwe sno a n'aznu n'olu iyinya abochna woru iwo abochna marnu mma. ¹⁵Ama-ogwnu zi buko hi n'onu a noowhuya, ke o ji neemegbu kpakara mba. "O jeeji mkpara rugwe neechi be."† O nozosna manya ke okne ovu owe ehni Chiokike ke Meli Nhne Dum. ¹⁶Be gbakwasiri n'olu iwo a ma nu ochi a rewhna,

"EZE KAKWO ELE EZE NU
NYENWE KAKWO ELE NWE."

¹⁷M whnu otu enine izi gwuzo n'ehnam, o ji okne nkoli si okokoba, kanu kpakara onunu oligwe, "Anu va gbako n'okne iriri Chiokike. ¹⁸Anu va ri ano-ehni ele eze, nu ke ele risi ogwnu, nu ke ele dikne, nu ke iyinya nu ke ele gba be, nu ano-ehni kpakara ele badnu, ma ohi nu ke ele buo ohi, nye kwu nu nye matj."

¹⁹M whnu anohia wam nu ele eze ke owa nu ele ogwnu be gbakoru n'otu ma be lusi nye wam dazi n'olu iyinya ogwnu ya nu ele ogwnu a. ²⁰Kovu be nwudnenu anohia wam ya nu nye owhnurninya aghalaghala wam nye rnurnu ernu ndu-ehni wam nu ruwhnu a, nye ji ernu ndu-ehni wam rnawhu ele nwernu akara anohia wam nu ele kponnu igbuda anohia wam risi eli. Anohia wam nu nye owhnurninya aghalaghala wam, be tubna be nu budnu nu rime olulu bekwnu ji rugwu bekwnu neerne. ²¹Be ji ama-ogwnu neehi n'onu nye wam dazi n'olu iyinya wam gbu kpakara ele ogwnu be, onunu oligwe rijiri ruwho hite n'ano-ehni be.

20

Otu pokwu awha

¹M whnu otu enine izi hi n'oligwe neehiedna, o ji snambj onuhna olulu awhnuwhnu, ji masi ijigba hna okpotokpo n'aka a. ²O nwudne agwo wam, bu agwo gbaka wam, nye bu Ekwensu, nu Setani

kne a eriri otu pokwu awha. ³O tubna a nu rime olulu awhnuwhnu, kasni a akara, ma o gharu o duwhu kpakara mba berere tem otu pokwu awha wheme. Omekwo, be jootoma a eriri ige matj.

⁴M whnu agida ngadna eze, be nyee ele dazi n'olu be rikne be jeeji kpe ikpe. M whnu mkpuru ovu ele be gburu kwnornu akebne be gbannu Jizosi nu ikwu-onu Chiokike, ele kpola risi eli nyee anohia wam, mobu igbuda a, mobu nahoru akara a n'egedege ruwhnu be, mobu n'aka be. Be ziri budnu snornu Karaishi neechi otu pokwu awha. ⁵(Ele berere ke nwurnu onwu lizola n'enwu tem otu pokwu awha wheme.) Ka bu olizo n'enwu ke mbom. ⁶Chiokike joogozu ele ke a, ele jeekehia igwe n'olizo n'enwu ke mbom. Enwu ke gba lawuru jeeuwe rikne n'ehni be. Be joobu ele okwa arjohna Chiokike nu ke Karaishi, be joosno a chi otu pokwu awha.

O megburu Setani

⁷Nga otu pokwu awha whemernu, be jootoma Setani, o whuya n'ikelu a. ⁸O joochwaga duwhu agida mba ke gbasaru nu nkala eno ke owa, Gogi, nu Magogi, chikota be zne ogwnu. Onu ogwnugwnu be hna lele rizna zi nu ngeri osimini. ⁹Be gbasa kpakara owa, gahnata gburugburu hne ele nsq zi, nu eli-onha wam Chiokike whnurnu n'anya, kovu bekwnu hiri n'oligwe dna rnegbu kpakara be. ¹⁰Be tubna Ekwensu wam, nye duwhuru be nu rime olulu bekwnu be ji rugwu bekwnu neerne hne anohia wam nu nye owhnurninya aghalaghala wam zi. Be jaata be awhnuwhnu iwnehne nu abali hna okwnukokwnu.

Ikpe ipne-aznu

¹¹M whnu otu ngadna eze abochna okpotokpo, nu nye dazi n'olu a, owa nu oligwe gbawhuru nu ruwhnu a, be whnuna be berere. ¹²M whnu ele nwurnu onwu, ele kwu nu ele matj, gwuzo nu ruwhnu ngadna eze wam. Be kpume agida okwukwo, be kpume kwno okwukwo berere, ke bu okwukwo ke budnu. Chiokike kpe ele nwurnu onwu ikpe hite nu nhne be gbaru n'okwukwo wam lele kpa ernu be jiri ziri. ¹³Osimini gwehia ele nwurnu nu rime a, enwu nu eli renwu gwehia ele zi nu rime be, be kpe nye obula ikpe lele kpa ernu

† 19:15 Eri Oma 2:9

o nrũnu jiri ziri. ¹⁴ Be tũbna ẽnwu nu ẽli rẽnwu nu rime olulu bẽkwnu. Olulu bẽkwnu ka bu ẽnwu ke mgba lawũru. ¹⁵ Nye ọbula ke be gbála rẽnwhna a nu rime ọkwukwo ke bũdnu, be tũbna nu rime olulu bẽkwnu.

21

Oligwe ikne nu ọwa ikne

¹ Omekwo, m whnũ oligwe ikne nu ọwa ikne, kwnornu nu oligwe ke mbom nu ọwa ke mbom gawheru, osimini zĩma masi. ² M whnũ ẽli-ọhna nsọ wam, Jeruselem ikne, hi n'oligwe hne Chiokike zĩ neehiedna, be jiknenu a lele nnwerne ikne naalakwnusi nzi a. ³ M nrũnu m okne nkọli hi nu ngadna eze wam nookwu ọka, kaa, "Le, Oro Nsọ Chiokike zĩ n'esilawũru rũmu badnu, Chiokike jaadazĩnu be, be jọobu ele ke a, ọ jọobu Chiokike be, dazigidnenu be. ⁴ O jookwnosnama kpakara anya-mini n'anya be, ẽnwu jaaazĩma, mọbu ọgba mkpe, mọbu ọkwna ẹkwna, nhne igbugbu jaaazĩma, kwnornu nu nhne ọknani gawhelem."

⁵ Nye wam dazĩ nu ngadna eze wam, kaa, "Le, m neeme kpakara nhne buru nhne ikne." Ọ kanũ m, "Gba nhne ka n'ọkwukwo, kwnornu nu ikwu-ọnu ka bu ezi ọka ke kwesiri ọknwata ọvu."

⁶ Ọ kanũ m, "Be menem a. Mawa bu Alifã nu Omega, Ọpaniz nu Okwukwo. Nye ọbula akpĩri nọkpo bẽkwnu, m jeenye a mini ke hi nu risi mini ke bũdnu n'etekne. ⁷ Nye megburu, jeekehĩa kpakara nhne ka, m jọoburu Chiokike a, ọ jọoburu nnwọ m. ⁸ Kọvu ele ogwnu nu ele kwé ekwe, nu ele ruru ọru, ele noogbu badnu, nu ele neeme ọyi, nu ele amusu, nu ele naakwa rẽnwu, nu kpakara ele aghalaghala jeekehĩa igwe nu rime olulu bẽkwnu ji rugwu bẽkwnu neerne. Ka bu ẽnwu ke mgba lawũru."

Jeruselem ikne

⁹ Otu n'esilawũru ele enine izi ẹsaw wam vu obele awnũwhnu ipne-aznũ wam vakwnusi m, kaa, "Vaa, m jeegesi i nnwerne be nọolu ikne, bu nnwerne Nnwọ Atnũrnu wam." ¹⁰ O vuru m n'Enine zne n'olu okne rugwu zĩ n'olu, gesi m ẽli-ọhna nsọ wam, bu Jeruselem hi n'oligwe hne Chiokike zĩ neehiedna. ¹¹ O vu igwugwu Chiokike, noonwu lele akaworugwu zĩ okne ọnu ahĩa, lele jasĩa, ziri snam lele nyno. ¹² O nwernu

mkpọ be tũru a hna n'olu, o nwernu nri nu ọnuhna lawũru, nu nri enine izi lawũru neese ọnuhna. Be gbasiri rẽnwhna nri nu avnrũnu lawũru rũmu Izireli n'ọnuhna a. ¹³ Ọnuhna ẹto zĩ n'ọbosi ẹhnam, n'olu olu ọnuhna ẹto, n'eli ẽli ọnuhna ẹto, n'ọdidna ẹhnam, ọnuhna ẹto. ¹⁴ Mkpọ eli wam nwernu ntũ-eli n'olu nri nu akaworugwu lawũru, hne be gbakwasiri rẽnwhna ele izi nri nu ẹbo ke Nnwọ Atnũrnu wam.

¹⁵ Nye wam naakanũ m ọka ji otu nhne golu be neeji nọotu nhne, nọotu ike ẽli-ọhna wam, kpakara ọnuhna a, nu ẹhni mkpọ a. ¹⁶ Ẹli-ọhna wam hna n'otu. Ogologo a nu rude a hna n'otu. O gweru nhne be tũ nhne tũ ẽli-ọhna wam, ọ tũhia otu pokwu nu riwhu majĩ ẹno, ogologo a, nu rude a, nu olu a, hna n'otu. ¹⁷ Ọ tũ ẹhni mkpọ wam, tũhia riwhu rula lawũru, lele kpa ọtutu ke badnu jiri zĩ, ke enine izi ji nọotu. ¹⁸ Ẹhni mkpọ wam bu jasĩa, ẽli-ọhna wam bu golu zĩ snam, lele nyno. ¹⁹ Be ji agĩa akaworugwu zĩ okne ọnu ahĩa mee ntũ-eli mkpọ ẽli-ọhna wam mma. Ntũ-eli ke mbom bu jasĩa, ke ẹbo bu safĩa, ke ẹto bu kasidoni, ke ẹno bu emiradi, ²⁰ ke isne bu sadonisi, ke isunu bu kanẹlia, ke ẹsaw bu kirisoliti, ke ẹsato bu berili, ke tolu bu topasi, ke nri bu kirisopasisi, ke nri nu otu bu jasinti, ke nri nu ẹbo bu ametisi. ²¹ Nri nu ọnuhna lawũru wam bu palĩ nri nu ẹbo, otu ọnuhna otu palĩ. Ogodo apna ẽli-ọhna wam bu golu zĩ snam nọowhnu ọsno lele nyno.

²² M whnũna m Oro Nsọ n'eli-ọhna wam, kwnornu nu Nyenwe aĩ Chiokike ke Meli Nhne Dum nu Nnwọ Atnũrnu wam bu Oro Nsọ a. ²³ Mkpa ẹhnam mọbu ẹnwa zá naakpa a, be zá nọomu nu rime a, kwnornu nu igwugwu Chiokike nọomu nu rime a, Nnwọ Atnũrnu wam bu iwihne a. ²⁴ Ele mba ke ọwa jeezne izne n'iwihne a, ele eze ke ọwa jeegweya igwugwu be nu rime a. ²⁵ Be jaagbasni ọnuhna ẽli wam, o jeegerbu anya kwnornu nu ọchichiri zĩla nu rime a. ²⁶ Be jeegwebnanya nhne igwugwu nu ọson'anya kpakara mba nu rime a. ²⁷ Nhne ọbula ke zĩla rična jaaabna nu rime a rĩa rĩa, mọbu nye ọbula ke neeme nhne ruru ọru, mọbu nye aghalaghala, okwolem ele be gbarũ rẽnwhna be nu rime ọkwukwo ke bũdnu ke Nnwọ Atnũrnu wam.

22

Mini ke bũdnu

¹ Enine izi wam gesi m osimini ke bɔdnu noonwu lele nyno, hi nɔ ngadna eze Chiokike nɔ ke Nnwɔ Atɔnɔnɔ wam naagbahja. ² Naagbawhe n'esilawuru ogo do apna ɛli-ɔhna wam, nɔ ngeri lawuru mini wam isisi ke bɔdnu zi, ke naami nri nɔ mgba mkpuru lawuru n'awha ke bu otu mgba n'enwa. Okwukwo isisi wam bu nhne be ji nɔogwo ɛhni igbugbu ele kpakara mba. ³ Ovu onu zima rja rja. Ngadna eze Chiokike nɔ ke Nnwɔ Atɔnɔnɔ wam jaazi n'eli-ɔhna wam, ele izi a jeezneni a izi. ⁴ Be jowhnu ruwhnu a, rewhna a jaazi n'egedege ruwhnu be. ⁵ Abali jaazima berere, be jomu tonji, ɛhnam jomu, kwnornu nɔ Nyenwe a Chiokike jeenye be iwhe, be jeechi lele eze tim tom. ⁶ Enine izi wam kanu m, "Ikwu-ɔnu ka bu ezi oka ke kwesiri okwnata ovu. Nyenwe a Chiokike ke enine ele owhnurninya ziyaru enine izi a gesi ele izi a kpakara nhne jeemeriri n'ige mati vazne nɔ ruwhnu."

Jizosi vava

⁷ "Le, m vava wara wara, ngozi jaazinu ele jaabita ikwu-ɔnu owhnurninya ke okwukwo ka."

⁸ Mawa, Joni, nurnu, whnu masi kpakara nhne ka. Nga me nurnu, whnu kwo masi, m dna n'eli n'ochi enine izi nye gesiri m kpakara nhne ka ma m kponu m a risi eli. ⁹ Kovu o kanu m, "I mee kpam, m bu m nye izi ibne i, nɔ ke rumu nda i ele owhnurninya, nɔ kpakara ele jaabita ikwu-ɔnu okwukwo ka. Kponu Chiokike risi eli."

¹⁰ O kanu m, "I tuga ikwu-ɔnu ke okwukwo owhnurninya ka, kwnornu nɔ ige zi ndundu. ¹¹ Nye ojo mernu nhne ojo a zne ruwhnu, nye zila richna, o zila richna a zne

ruwhnu, nye mee mma, mernu mma a zne ruwhnu, nye zi nso, ziri nso a zne ruwhnu."

¹² "Le, m vava wara wara, ogwo ɛnu m zi m n'aka, m jeenye nye obula lele kpa ɛnu a jiri ziri. ¹³ Mawa bu Alifa nɔ Omega, Nye Mbom nɔ Nye Ipne-aznu, Opanizo nɔ Okwukwo.

¹⁴ "Ngosi jaazinu ele snurnu iwo awura be, be nwernu rikne o ri mkpuru isisi ke bɔdnu wam, be jeehi n'ogodo onuhna bnazne nɔ rime eli-ɔhna wam. ¹⁵ Kovu rumu nkita, nɔ ele amusu, nɔ ele neeme oyi, nɔ ele noogbu badnu, nɔ ele naakwa renwu, nɔ ele whnurnu aghalaghala n'anya neeme be jaazi n'ederezhi.

¹⁶ "Mawa Jizosi, ziyaru enine izi m o gba akebe kpakara nhne ka nɔ rime kpakara ogbako Chiokike. Mawa bu Mg-baregwnugwnu nɔ Nnwɔ Devidi, Mbɔ osisi marnu mma."

¹⁷ Enine Nso nɔ nnwerne ikne karu, "Vaa." Nye obula ke nurnu, kaa, "Vaa." Nye obula akpiri nɔokpo bekwnu, vaa, nye o masiri gweru mini ke bɔdnu n'etekne nwornu.

¹⁸ M nɔodo nye obula ke nurnu ikwu-ɔnu ke okwukwo owhnurninya ka aka nɔ nsnj, nye obula ke tukwasiri nhne n'olu a, Chiokike jootukwasinu a nhne nɔ kpakara awhnwhnu be gbaru n'okwukwo ka. ¹⁹ Nye obula ke gwemernu nhne n'ikwu-ɔnu ke okwukwo owhnurninya ka, Chiokike jeegweme igwe a n'isisi ke bɔdnu nɔ eli-ɔhna nso, ke bu nhne be gbaru n'okwukwo ka.

²⁰ Nye gbaru akebe kpakara nhne ka karu, "Owe, m vava wara wara."

Amim. Vaa, Nyenwe a Jizosi.

²¹ Oru ke Nyenwe a Jizosi dazinu kpakara anu. Amim.